

ECE TEMELKURAN

DÜĞÜMLERE ÜFLEYEN KADINLAR

"Çünkü Bir Erkek
Bir Kadının Nefesi Kadar"

1. Baskı 50.000

ECE TEMELKURAN

1973, İzmir doğumlu. Bornova Anadolu Lisesi'ni 1991'de, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 1995'te bitirdi. Gazeteciliğe 1993 yılında *Cumhuriyet*'te başladı. İlk kitabı *Bütün Kadınların Kafası Karışıktır* 1996'da yayımlandı. Aynı yıl Alman hükümeti tarafından yılın gazetecisi seçildi. 1997 yılında *Oğlum Kızım Devletim - Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* adlı araştırma kitabı yayımlandı. Avukatlık ruhsatnamesini aldı ve bu mesleği -henüz- hiç icra etmedi. 2000'de *Milliyet*'te köşe yazarlığına başladı. 2002'de *İç Kitabı* ve *Kıyı Kitabı* yayımlandı. Dünya Sosyal Forum sürecini izlemek için 2003'te Arjantin'e ve Brezilya'ya, 2004'te Hindistan'a gitti. 2004 yılında gazete yazılarından oluşan *İçeriden* ve *Dışarıdan* kitapları yayımlandı. Savaş karşıtı yazıları sebebiyle Çağdaş Gazeteciler Derneği'nden Barış Kalemi Ödülü'nü aldı. *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita!* (2006) adlı kitabıyla Türk Tabipler Birliği'nin Düşünce ve Demokrasi ödülünü kazandı. *Ne Anlatayım Ben Sana!* kitabı 2006'da, *Ağrı'nın Derinliği* 2008'de yayımlandı. *Ağrı'nın Derinliği* İngilizce olarak Deep Mountain, Across the Turkish-Armenian Divide adıyla Verso Yayınları tarafından İngiltere ve ABD'de yayımlandı. *Kıyı Kitabı* ise Book of the Edge adıyla Boa Editions tarafından ABD'de yayımlandı. 2010-2011 yıllarında Habertürk'te Kıyıdan adlı köşesinde yazdı. Aynı dönemde Habertürk TV'de Kıyıdan adlı programı hazırlayıp sundu. 2010 yılında ilk romanı *Muz Sesleri*, 2011 yılında *İkinci Yarısı*, 2012 yılında *Kayda Geçsin* kitapları yayımlandı. *Muz Sesleri* bu yıl içinde yedi dilde yayımlanmayı bekliyor.

Al-Akhbar, The Guardian, Le Monde Diplomatique, Global Voices, New Left Review, New Statesman'de yazdı.

www.ecetemelkuran.com

www.facebook.com/EceTemelkuran

@etemelkuran

DÜĞÜMLERE ÜFLEYEN KADINLAR

Ece Temelkuran

İSTANBUL OF
İL HALK KÜ
Demirbaş No: 84
Konu No: 81
Sicil No: 7

§

Yayın No **1169**

Türkçe Edebiyat **415**

Düğümlere Üfleyen Kadınlar
Ece Temelkuran

Yayına hazırlayan: Çiğdem Su Uğurlu
Kapak tasarım: Utku Lomlu
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

© 2013, Ece Temelkuran
© 2013; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Şubat 2013

ISBN: 978 - 605 - 141 - 606 - 9
Sertifika No: 10905

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Ayşe'ye... Ah sensiz olmaz...

"De ki: Tüm yarattıklarının, bastırılmış dürtülerin, nefisleri kışkırtan cazibenin ('neffâsâti fi'l-u'gad'- düğümlere üfleyen kadınların) şerrinden ve kıskançlık ateşiyle yanıp duran hasetçinin şerrinden, yarılarak ortaya çıkanın Rabbine sığınırım."

Felak Suresi, 1-5
(Yaşayan Kur'an, Türkçe Meal ve Tefsir, İhsan Eliaçık)

"İzleyici, geçmişin etrafına demir bir kabuk örülmesini hoş karşılamıyor artık. Bir erkek yaparsa belki biraz daha kabul görür, ama kadından bekledikleri bu değil."

Romancının Romanı, J.M. Coetzee

"Hakikati anlat, ama bükerek anlat."

Emily Dickinson

TUNUS

Kaçıyoruz. Saatte 140 kilometre hızla Tunus'un güneyine doğru giden beyaz bir arabanın arka koltuğunda, ortadayım. Solumda sarı peruğu başından kaymış, taş kesmiş esmer bir kadın, öteki tarafımda bacağını durmadan sektiren, kel başını beyaz bir baş örtüsüyle saklayan başka bir kadın. Arabayı sol gözü olmayan ihtiyar bir adam sürüyor. Ön koltuktaki beyaz saçlı, eflatun ipekler giymiş yaşlı kadın ise son derece rahat, pencereyi açıp yüzünü rüzgâra veriyor.

Kel kadın, "Nereye gidiyoruz?" diye soruyor. Yaşlı "Güneye" diyor. Kel kadın kızgın, ısrar ediyor:

"Ne kadar güneye?"

Yaşlı kadın cevap veriyor:

"Epey!"

Oysa ben biraz önce İstanbul'a gidiyordum. Şimdi ise hayatımın en muhteşem ve en korkunç yolculuğuna çıkıyorum. Hikâyenin nasıl başladığını hatırlıyorum ve bugün bile inanamıyorum.

1. Bölüm

Uyumaya kararlıyım. Fakat terliklerin sesini duydum otelin taş merdivenlerinde. Çıplak ayakların deri terliklere yapışıp ayrılırken çıkardığı sesi duydum. Onca düğün patırtısına rağmen üstelik. Tiz zılgıtlar ve havai fişekler arasında. Kadındı muhakkak. Hafif ve gençti. Sonra bir kadın daha tırmandı merdivenleri. Duydum. Onun ayaklarının ne kadar küçük olduğunu duydum. Gecelik giydiklerini, kumaş sesini duydum, ince pamuklu. Geceliklerinin boyunu, adımlarının darlığından etek genişliğini bile duydum ve muhakkak beyaz olduklarını. Fakat hayata bulaşmak istemediğim bir gece. Gazetedeki işimden atılmışım. Tadım yok.

Sadece mağlup değil aynı zamanda açım. Çünkü resepsiyondaki kızın, yanlış yaptığı kayıt işlemlerine gösterdiğim tepkinin intikamını aldığını geç anladım. Gecenin bir vakti "Tabii tabii" dedi, gözlerinde aslında şeytani olduğunun sonra farkına vardığım boş bir bakışla.

Küçük gerilimimizden sonra "Bu saatte Eski Şehir'in içinde açık bir lokanta var mıdır?" diye sormuştum. "Tabii tabii!" demişti kız da. Böylece Eski Şehir'in zifiri karanlık labirentinde kayboldum. Gölgeler çıkıyor her dehlizden. Tanımadığın bir şehre gece vardığında muhakkak yanlış yöne yürüyüp gördüğün türden gölgeler. Sabah kalktığımda, "Tam aksi yöne yürüseymişim şehrin kalbine varacakmışım" diyeceğim, biliyorum. Ama gece yolcusunun kör talihini kandırmak mümkün değil. Adımlarıyla beni nişan alan gölgelerden güçbela sıyrılıp Dar el-Medina Oteli'nin, penceresi kesinlikle yanlış tarafta olan odasına zor attım kendimi. Suudi kanallarında bol Kuran-ı Kerim'li nafile bir gezinmeden sonra, internet de çalışmayınca ve odanın içinde vızıldayan tek sivrisineğin de öldürülemeyeceği kesinleştiği için... Uyumaya kararlıyım. İşte terliklerin sesini tam o sırada duydum.

Bir kahkaha. Bir geyik önümden geçti sanki, öyle hop ettirici. Kadınlardan birinin ayağını leylek gibi bacağına dayayışını duydum. Çünkü terliği ayağının altından ileri sürükleyişini duydum. Kesintili konuşmaları duydum. Sonra otelin avlusunu saran sarmaşık yaseminlere dokundular. Bir tanesini koparışlarını duydum, dallar çırpındı. İnsan gecenin seslerini ancak bir maceraya ikna olmak istediği zaman bu kadar uzun dinliyor herhalde. Havaalanından iki taşın arasında aldığım viskiyi sıkıştırdım koltuğumun altına. Üç de bardak taktım parmaklarıma.

Adımlarım yaklaşınca sustular. Eski bir Tunus malikânesinden bozma Dar el-Medina Oteli'nin beyaz, alçak duvarlı terasında, iki kadın, alçak, beyaz duvarlara dayanmış duruyorlar. Kalçalarını geriye doğru çıkarmışlar, dirsekleri alçak beyaz duvarda. Karşılaştığımız anda hepimizin yüzünde, turistlerin yabancılıkları için af dileyen o şapşal gülümsemesi.

Gecelikleri beyazdı. Ve evet, daha kalçalı, daha rahat, daha işveli görüneni bir ayağını bacağına dayamıştı, leylek gibi. "Uyutmuyor gürültü" dedim. Herkesin dünyanın alt tarafından olduğu kesin olmasına rağmen nerenin Arapçası ile konuşulacağı konusunda zorluk çıkarmamak için İngilizce. "Düğün yüzünden, değil mi? Buyrun" dedi kalçalı. "Buyrun" diye tekrar etti öteki. Her ikisi de Arapça. Tek bir kelimede anlaşıldı nereli oldukları. Kalçalı, ufak tefek, şen şakrakça olanı Tunuslu, çünkü dişil ek koymadı sözcüğün arkasına. Diğeri daha sert aksanlı konuşuyor, Mısırlı. Mısırlı olan efeli bir şey, hafif alacakaranlık, esrarlı, erkeksi düz bir vücudu var, uzunca. Tunuslu olan daha tatlı hanımcık, kadınsı. Bir havai fişek patlayınca tanışmanın otomatik gevezeliklerine gerek kalmadı. Bakmak için yaklaşıp beyaz alçak duvarın üzerine koydum bardakları... İkisine de baktım... Evet, herkes viski içiyor.

"Düğün pek görünmüyor buradan" dedi efe Mısırlı.

"Şu tarafta" diye gösterdi şakrak Tunuslu.

Düğünün nerede olduğunu tam göremeyince "Tunus'ta böyle bir acayiplik var galiba" dedim, "hiçbir teras ötekinden görünmüyor mu, ne?"

"Öyledir" dedi, kalçalı Tunuslu, "bizim memlekette böyle bir mimari deha var. Her nasılsa birbirlerinin içinde yaşayıp birbirlerinden saklanmayı başarıyorlar."

İkisinin de yüzüne doğru dürüst bakmadan düğüne bakmaya çalıştım, böylece onlar benim yüzüme bakabildiler. Epey sarkınca, düğün hemen hepsine yukarıdan baktığımız kare ya da dikdörtgen şeklindeki teraslardan birindeydi. Renkli ampullerin kordonlarıyla asimetrik dilimlenmiş bir teras görüntüsünün içinde, dans eden olgun kadınlar ve her zılgıttan sonra utanarak, gülüşerek kınalı elleriyle yüzlerini kapatan bakire kızlar. Gelin, satenden dev tuvaletiyle düşman saflarına inerken gafil avlanmış

bir paraşütçü gibi, ümitsizce teslim. Etrafında dans edenler, şölende yiyecek gösterişli bir hayvan bulmuş yerliler kadar mutlular.

"Gelin pek mutsuz. İlk gece korkusu galiba" dedim, laf olsun torba dolsun.

Tunuslu olan bir kahkaha attı. Odadan duyduğumun aynısı:

"Ben de onu söyledim az evvel" dedi, "canı çıkacak bu gece. Şok terapi!"

Mısırlı biraz rahatsız güldü. "Eskiden Tunuslu Yahudiler arasında, gelini gerdek gecesinden önce yirmi gün hiç kıpırdatmadan yedirip içirip şişmanlatmak geleneği oradan geliyor olabilir. İlk gecenin zorlu koşullarına direnebilsin diye." Tunuslunun aralarında varmış gibi hissettirdiği samimiyetin var olmadığını belirtmek için de ekledi:

"Biz de şimdi tanıştık." Es verdi. Tunuslunun adını unuttu belki. "Sen neredensin?" dedi ciddiyetle. Tunuslu bu mesafe imasını geçiştirmedi:

"Yeni tanıştık, ama sanki önceden bilirmişiz gibi birbirimizi."

Mısırlı aldırmadı, devam etti bana sormaya:

"Gazetecisin galiba."

"Anlaşılıyor mu gecelikle de?" dedim.

Tunuslu abartılı bir kahkaha ile:

"Yok, sadece iç çamaşırı zevkin anlaşılıyor aslında."

Sustum. İnce bir gerginlik. Sevmiyorum bu müstehcen samimiyeti. Fakat baktım Tunuslunun pek umurunda değil. Daha seviyeli bir samimiyet için Mısırlıya döndüm:

"Öyleydi" dedim, "şimdi işsizim. Yine de Arap baharı üzerine bir kitap yazarım belki diye geldim."

Mısırlıya konuşuyorum sadece:

"Sen de akademisyen olabilir misin acaba?"

O zaman işte, okuldan eve dönerken çok komik bir şey olmuş da gülmüş bir kız çocuğu oldu. Baktım, zayıflığına inat bir kasılması vardı, o dağıldı biraz. Başını öyle bir kalender salla-

dı. Erkeksi ile çocuksu arası, artık tam anlamıyla tanışmışız gibi. "Maryam ben" dedi, "bugün geldim Tunus'a. Ve evet, Kahire Amerikan Üniversitesi, Tarih Bölümü, *efendim*."

Tunuslunun etli butlu samimiyetine sinirim sürse de ona da bir şans vereyim dedim:

"Sen de akademisyen değilsin herhalde."

Sadece "Ben de bu gece geldim" dedi, "New York'tan." Viski bardağına yapıştırıp dudaklarını gülümsedi, meraklı sessizliği uzattı biraz, sonra daha da ballandırmak için kendi açılış sahnesini, sadece ismini neonlu harflerle söyleyip sustu:

"Amira ben."

Bir havai fişek daha patladı. Baktık. Şehir, gökyüzünden siyah ve dikdörtgen terasların oluşturduğu dev bir kare bulmacaya benziyor olmalıydı. Kare bulmacanın beyaz karelerinden birinde, düğünün ilk harfi duruyor, D-Ü-Ğ-Ü-N sözcüğünün tamamlanabilmesi için başka terasların ışıklarını yakması gerekiyordu. Biz üç kadın, kimsenin kafa yormayacağı karanlık karelerden birinde duruyorduk. Bu çakırkeyf kare içinde birbirimizin yüzünü havai fişekler ancak en parlak noktaya ulaştığında bir anlığına görüyor, sonra gökyüzünden yeryüzüne, yüzümüzden karnımıza kadar akan ışıkla omuzlarımıza, göğsümüze, kollarımıza, bileklerimize tanık oluyorduk. Mısırlı Maryam, eğer bir gecelik giymiyor olsa genç bir oğlan çocuğu sanılabilirdi. Ve eğer ağzını açmasa kalın sesiyle insanda nasıl bir kudret hissi yarattığı bilinemezdi. Tunuslu Amira ise geceliğinin içinde balık gibi oynuyordu durduğu yerde. Ne zaman rüzgâr esse bir yeri öpülmüş gibi cilveleniyordu. Ben gelmeden aralarında oluşan dengeye göre Maryam buranın erkeği, Amira kadınıydı. Birbirlerine zıtlıkları mizaçlarını belirginleştiriyordu. Çıkmış seyrediyorduk âlemi, âlemin bizi seyredemediği bir karanlık damda, dev bir bulmacanın siyah karesinde cascavlak saklanmıştık.

Havai fişekler bitince aceleci bir merakla sordum Tunuslu Amira'ya:

"Sen niye otelde kalıyorsun?"

Alaycı, acılı bir gülümseme aralığı verdi. Düğüne çevirdi başını. Büsbütün duygusuz, az önceki kahkahaları atan kadına ait olmayan robotik bir sesle:

"Babam öldü ve devrim oldu. Eve gidesim yok."

Mısırlı Maryam Arapça "Başın sağ olsun" dedi, ben bir şey demedim. Amira, çenesini yukarı kaldırıp kabul etti dileği. Sonra topaç gibi kavrayıp sessizliği savurup döndürdü lafı:

"Böyle de acayip oluyor. Kendi şehrinde turist gibi. Başka biri gibi oluyorsun eve gitmeyip otele gelince. Kendi hayatına başka bir kapıdan girmiş gibi... İyi böyle..." Başını salladı kendi kendine, "İyi böyle. İyi böyle." O, viskiden lüzumsuz sıklıkta yudumlar alırken Maryam, "Film durmuş da içine girmişsin gibi. Tunus'un Mor Gülü!" dedi. "Dur bakalım. Bu da böyle bir gece" dedim içimden. İlginç adamlarla tanışmak Paris birazdan bombalanacakmış gibi korkutsa da beni, ilginç kadınlarla tanışmak La Strada Operası'nda perde açılıyor gibi bir şükür duygusuyla doldurur içimi. Yine öyle oldu.

Amira, Maryam'e döndü, "Senin burada işin ne?" der gibi.

Maryam, gözlerinde renkli ampullerden minyatür bir düğün ile konuştu:

"Resmi olarak Kartaca'nın kurucusu Kraliçe Dido üzerine çalışmak için buradayım. Ama esasında ben de Kahire'deki kendi filmimden kaçıp geldiğimi itiraf edeyim."

Her ikisi de -Arap kadınlarının Şehrazat ezberinden mi kaynaklanır, bilmiyorum- en meraklı yerinde yarım bıraktılar cümlelerini.

Böylece çekildik karanlık karenin en karanlık noktasındaki ferforje masaya. Beyaz geceliklerimizin askıları tenimize ayrıla yapışa, düşe kaldırıla, güldükçe ay ışığı parça parça başka yerlerinde yüzümüzün, gülüştük. Baldırlarımızdaki pütürlerle uğ-

raştık, epey sarhoşlayarak. Resepsiyonist kız ile ilgili gülüştük, otelin hücre tipi odalarına, düğünde oynayan kadınlara... Amira, Tunuslu erkekleri taklit etti, ona güldük biraz. Sonra Mısırlı ve Türkiyeli erkeklere. Bu tatlı rabarba deşifre edilip kâğıda dökülebilseydi, belki de elimizde küçük bir "Kahkahalı Ortadoğu Erkekleri Ansiklopedisi" olabilirdi. Sonra sustuk nedense bir süre. Amira bütün bu süre içinde ne iş yaptığını söylemedi. Dikkatimi çekiyor bu mesela.

"Eee?" dedi Amira, Maryam'e, "sen Kahire'den neden kaçtın?" Maryam bir anda anlatmaya karar vermiş bir kadın oldu. Kendi kuru akademisyen ciddiyetini Amira'nın gevşekliğine uydurabilmek için hiç kullanmadığı sözcüklerin yakasını acemice açmak gayretindeydi:

"Tatlım ben bir halt ettim. Biriyle yattım. Bu sebeple huzurlarınızdayım!"

Amira, balıketi bir tavuk gibi "Canına değsin hemşire!" diye çınladı.

Maryam'in gövdesi, konuşurken bir erkeğe dönüyor, bir kadına, ikisinin arasında bir hıçkırıkta takılı kalıyor bazen. Anlatırken omuzlarını bir öne alıyor kalender bir erkek gibi, bazen geri atıyor bir kadın gibi. Amira memelerini masaya koydukça Maryam öne, Amira geri yaslandıkça o da aynen geri. Maryam, bu mücadelesinden mecal buldukça konuşuyor, sesleri kazıyor boğazından:

"Yakın zamana kadar kardeşiniz saflığını saklıyordu... Yani şanslı bir adamla ilk gece için... Piyango epey devretmişti anlayacağınız! Ha ha ha..."

Ne bu abartılı argo ne bu kederini yozlaştırma çabası yakışıyor ağzına. Bu laçka cümleler Maryam gibi efeli ve erkeksi bir kadının ağzından çıkınca, dinleyende sadece rahatsızlık yaratıyor. Ama Amira'da başka türlü bir şefkat bilgisi olmalı, derhal tedavi ediyor havadaki kekre tadı:

"Oh! Bizim de bir gelinimiz var yani!"

Amira'nın eli, yanağındaki gülümseme kıvrımını ta kulağına kadar çekti, gevşek, öbür eliyle kadeh kaldırdı. Çangır çungur tokuşturduk kadehleri, Maryam'in, sözüyle tartamadığı için yozlaştırmaya çalıştığı kederi dağıldı böylece. Belli ki dünyayla başa çıkabilen ama kalbiyle başedemeyen bir kadındı. Amira'nın bilinçli bir neşeyle seyrelttiği havaya girdi. Beceriksizce tutturduğu argo rotada devam etmeye karar verdi:

"Otuz altı yaşındayım ahbap! Cambridge'de okudum. Princeton'da master ve doktora yaptım. Ve bir Müslüman'ım. İbadet eden türden yani. Diyeceğim o ki tatlım, vakit bulamadık bu işlere. Bir de... Tabii... Biliyorsun Mısır tutucu. Tunus gibi değil."

Amira kahkaha attı:

"Hiç girme oraya!" dedi, ama durmuyor kahkahası. Tatsız bir kahkaha. Kurdukları bu hafife alma oyunu giderek zorlaşıyor. Zira belli ki Amira'nın da geçiştiremediği bir şey var ve bu Tunus'la ilgili, çok belli ki tutuculukla da. Maryam birden masadan geri çekildi ve ciddileşti:

"Sonra Tahrir oldu..."

Geceliğin cebinden bir paket sigara çıkardı, devam etti:

"Tahrir olunca... Nasıl diyeyim? Orası... Başka bir şeydi. Büyü gibi... Yani..."

Amira da kendini geri attı, sanki duymak istemedi Maryam'in Tahrir'le ilgili, büyü ile ilgili anlatacaklarını. Oysa ben hikâyesini ilk kez anlatırken dikkate alınmayan insanların aniden ölebileceğinden korkarım.

"Bir olmak gibi mi?" diye sordum.

"Aynen. Bir olduk. İnsan kendinden çıkınca... Kadın, erkek, hep birlikte, kardeşçe bir namaz gibi. Yıkanıp dua etmek gibi. Sığınmak gibi" diye devam ediyor Maryam. Başının üzerinde sihirli bir hülya fanusu oluşuyor konuşurken:

"Korku da kalmıyor tabii. Günah kalmıyor... Öyle olunca ben de Tahrir'de, bir gece..."

"Yok artık!" dedi Amira, konunun gevşek kısmına gelince canlandı.

"Evet *efendim*" deyip birkaç kez başını kalender salladı Maryam.

"Çadırda mı yani?" dedim, sanki ben de aynı şeyi yapmışım da, durumu etraflıca kavramışım tavrıyla. Maryam, öyle çılgınca bir şey yapacak kadın gibi durmuyor aslında, soysan çırılçıplak yine de içinden bir kadın çıkmayacak. Amira yine işin dalgasında, basbayağı taammüden meselenin rafadan tarafında:

"Ee iyi miydi bari?"

Maryam bu kadar cıvıklığa dayanamadığı için bozuldu biraz, cevap vermedi ona. Yaratmaya çalıştığı kabadayılığın mecburi istikametinde ilerleyip gülmeye çalıştı sadece.

Mecburen gerilimin Florence Nightingale'i ben oldum derhal:

"Bakın ne diyeceğim. Birkaç yıl önce bir yıl Beyrut'ta yaşadım ben. Annem de endişeli biraz, meraklı da. Bir ara görmeye gittim, mutfakta konuşuyoruz. Soruyor işte 'Ne yapıyorsun orada? Nasıl yani bu Araplar? Çok mu dinciler?' falan filan. Arap deyince Türkiye'dekilerin aklına ya Körfez Arapları gelir ya da bildiğin Kara Afrika."

"Kara Afrika'nın ne alakası var?" dedi Maryam.

"Öyle işte azizim. Neyse, sonra ben anlatıyorum işte anneme, 'Anne işte bak Beyrut üç aşağı beş yukarı burası gibi. Arap öyle bir şey değil. Arapça ile sadece dua okunmaz, sevişilir, politika yapılır' falan filan. Siyasi durumlardan bahsediyorum, 60'lardan başlayan Arap Sol'u tarihini anlatıyorum vesaire, babam girdi içeri çekirdek yiyerek, 'Tabii canım' dedi, 'çağdaş Araplar da var!'"

Gülmeye başladılar. "Siz de pek çağdaş Araplarsınız arkadaşlar!" deyince daha çok güldü ikisi de. Böylece anlaşıldı ki alttan alta yürüyen kabadayılıklar, laçkalık girişimleri, hafifmeşreplik denemeleri, güç dengesi arayışları bir kenara, herkes uzlaşmak peşinde.

Kahkahalar silikleşirken Amira, yol kenarında saygı duruşuna geçen bir gelincik kadar ani dikti başını havaya:

"Aa! Durun durun! O ne?!"

Nefesimizi tuttuk. Düğün bitmişti, ses yoktu, derken... Amira, sesleri burnuyla kokluyormuş gibi ayağa kalktı. Sesin nereden geldiğine karar verdiğinde, terliklerini düğünün olduğu yere değil, tam tersine sürükledi. Biz de ayakuçlarımızda terliklerimiz, o tarafa. Amira otelin girişinin sol tarafında, binaya bitişik bir evin terasına doğru sarktı, sarktı... "Evet işte orada" dedi.

Yaşlı bir kadın eli, parmağında büyük, zümrüt taşlı bir yüzük, şarap bardağına uzandı. Bardağın yanında eski bir pikap duruyor ve Ümmü Gülsüm'den *Aşk Köprüsü* çalıyordu. Kadın bardağı her yudumdan sonra ağırdan ve titreyerek geri bırakıyor, el masanın üzerinde bardağı kavrayarak duruyor ve yüzük bardakta ağır ağır ritim tutuyordu.

Amira, şarkının sözlerini tükürüğüyle ağzında İngilizceye çevirerek dilinin üzerinden küçük badem ezmeleri çıkarır gibi tercüme etti:

Gördüm sevenleri... Başlarına gelecekleri görmeyeceklerini gördüm.../Âşık oluşlarını gördüm.../Anlamadım.../Anlayamadım.../Sonra sen çıkageldin.../Sonra sen...

Aralıktan kadının dirseğinden aşağısı görünüyor sadece, kırmızı ojeli tırnakları. Zümrütlü parmak çakılı kalıyor bardakta, şarkıdaki adam her "çıkageldiğinde." Öyle baktık; Eski Şehir bulmacasının bir siyah karesinden bir başka siyah karesine. Amira, çeviriye devam etti genizlenen sesiyle:

Âşıkları gördüm/Acemilerdi/Ben dedim, "Olamam böyle"/ Sonra sen çıkageldin... Sonra sen...

Amira aniden bıraktı çeviriyi, derin bir iç geçirdi:

"Ahh... Ümmü Gülsüm... Kimleri kimleri ezdi geçti bu kadın. En çok da Asmahan'a içlenirim. Ne kadındı! Saygı duyulmak için fazla güzel. Erkekleşmiş Ümmü Gülsüm'ü alt edebilmek için fazla zarif."

Maryam şimdi dağılan düğüncülere izliyordu. Bir tiyatro düzeninde vedalaşan kadınlara, kadınların kendi efe tavırlarına hiç benzemeyen küçük tavuk hareketlerine bakarak konuşuyordu:

"Ümmü Gülsüm'ün başka çaresi yoktu. Erkek olmaktan başka çare bırakmadılar ki ona."

"Nefret ediyorum Ümmü Gülsüm'den!" dedi Amira, belli ki Ümmü Gülsüm'den başka her şeyden söz ediyordu. Maryam ezdi geçti onun kabuğu aniden açılan kalbini, güldü:

"Mısırlı İslamcı bir imam vardı... Mısır'ın İsrail'e Altı Gün Savaşı'nda Ümmü Gülsüm yüzünden yenildiğini söylüyordu. 'Onun şarkıları bütün erkeklerimizi sarhoş edip yumuşatmışken nasıl savaş kazanılır!' diye bir konuşması vardı. Sanki Ümmü Gülsüm'ün o kalın sesi herhangi birini yumuşatabilirmiş gibi!"

Ben de gülünce, feleğin çemberinden geçmiş bir kadından dikkate alınmamış bir kız çocuğuna kaydı Amira'nın sesi:

"Ben Asmahan'ı tutuyorum... Yani seviyorum işte. Herkes kazanan kadını tutacak diye bir şey yok."

Maryam, gülümsemeye uğraştı.

"Erkek gibi kadınların kazandığını mı sanıyorsun tatlım!"

Şarkı ve konuşmamız öyle bir bitti ki, bulutların mehtaptan geçişini duyduk. Gece böyle bitecekti, viski bitmişti zira. Ama işte Maryam, yeniden efeliğini giyinip üzerine, genç ve bıçkın bir sesle, birden bağırdı:

"Madam! Madam! İyi geceler! Afiyet olsun!"

El, bardağı irkilerek kavradı. Düşündü el, şaşırdı, bakındı. Sonra yüz, ele doğru eğilip elin duyduğu, uzaktan gelen sese baktı. Bizi gördü. Belden yukarısı beyaz gecelikli üç kadın, ellerinde üç kadeh, boş. Doğruldu, üç ömrü daha varmış gibi ağır. Belki gülümsedi, ama o kadar kırışıktı ki yüzü, anlaşılmadı. Kadehini kaldırdı bize doğru. Biz de kaldırdık. Elle kolla, sarhoş insanların içtenliğiyle selamladık yaşlı kadını. *La Strada* tarzı. Sonra "Bir dakika" dedi eliyle, "bir dakika..." titreyerek. Bir plak

yerleştirdi. Fikrini duyduk. Tatlı, efkârlı, anlayanın anlayacağı bir espri yapma fikrinin aklından geçtiğini duyduk. Sonra şarkı başladı. Warda söylüyordu:

Ah zaman... Ne zamandır yok aşk!

Güldük. Espriyi anladığımızı anlasın diye yüksek sesle güldük.

İşte her şey böyle başladı. Birbirinde, birbirini yoklayarak ilerleyen, içine sığındıkları bu hikâyeden başka gidecek yeri olmayan, üç kadın olduğunu sanan dört kadındık. İlacımızın birbirimizde gizli olduğunu bilmediğimiz gibi, insanlığı kötülüklerden koruyacak merhemi birlikte icat edeceğimizden de bihaberdik. Birazdan anlatacağım tuhaf olaylar aynen anlatacağım şekilde cereyan etti. Umarım olanlara benim bile inanmakta zorlanmam sizi etkilemez.

2. Bölüm



Maşmuum: Gonca yasemin demeti

Bir elimde tülü yırtık bir melek kanadı, bir elimde beyaz ve pembe tüylü, sihirli sopa. Sopayı sallaya sallaya, siyah çarşaflı kadına bağırıyorum:

"Sen çocuğa niye vuruyorsun bir kere! Çocuğa niye vuruyorsun sen?!"

Elimdeki sihirli sopayla dikenli telleri gösteriyorum Amira ve Maryam'e:

"Hem zaten devrim, Arap Baharı filan olmadı mı bu memlekette! Nedir bu dikenli teller! Kimi kimden koruyorlar yani!"

Amira ve Maryam gülmemeye çalışıyor. Dikenli tellerin etrafındaki dükkânlarda sıralanmış esnaf, tellerin içindeki Hükümet Konağı'nı koruyan askerler kahkahalarla gülüyor. Bacağımdan çekiştiren tek kanatlı kız çocuğu ağlıyor ve annesi bana anlamadığım Tunus Arapçasıyla bağırıyor. Durum berbat. O yüzden tavrımın arkasında durmaktan başka çare yok:

"Sana soruyorum Amira! Devrim olmadı mı bu memlekette!"

Sabah sabah sinirimin haklı bir sebebi var...

Amira, ben ve Maryam, sabah sersemliğiyle ve sakin bir kahve ümidiyle yürürken, Eski Şehir'in dehlizlerinin başladığı meydandayız. Hükümet Konağı dikenli tellerle çevrili. Meşhur devrimin yapıldığı alan Kasba Meydanı bu. Dalgın dalgın yürürken aniden şöyle bir sahnenin içindeyiz:

"Dur bir de böyle deneyelim" diyerek tellere melek kanatları takılmış çocuğu tersine çeviriyorum. Fakat küçük kız kıpırdadıkça melek kanadı dikenli tellere daha beter dolanıyor. Annesine bakıyorum, beceriksizce bir kadın. Kendi çarşafını toparlamaktan, açılmasın diye başörtüsüyle uğraşmaktan, kızının kanatlarına sahip çıkamıyor. Bu melek kanadı işi, belli ki ona göre baştan beri şımarıklık. Kız, takma kanatları yırtıldıkça ağlama makamına geçiyor. Ağladıkça kafasına taktığı simli, tüylü melek halesi alnına kayıyor, gözlerine tüyler giriyor, daha çok ağlıyor. Elinde de sihirli değneği, sırtıma vuruyor. Değnek dediğin incecik bir şey, acıtması mümkün değil. Fakat annede aniden ortaya çıkan bir terbiye etme işgüzarlığı. Bir yabancıya vurdu diye çocuğa sert bir tokat atıyor. Kızcağız, darbeyle ağzına kadar inen halesini kemirmeye başlıyor, salyası ağzının iki kenarından akıyor. Bu esnada benim boynumdaki eşarp da dikenli tellere dolandığı için boğazımı sıktıkça sıkıyor düğüm. Annenin çarşafının eteği de takılınca tellere... Böylece bir anda bağırış çağırış bir tuzağın içinde çırpınıyoruz iki kadın ve bir melek. Maryam ve Amira sabah mahmurluğu bulutlarının içinden çıkıp yardım etmeye gelirlerken gözüm çoktan dönmüş olarak bağırıyorum anneye:

"Sen çocuğa niye vuruyorsun bir kere?! Çocuğa niye vuruyorsun sen?!"

Balık ağlarına takılmış üç denizkestanesi gibiyiz. Hükümet Konağı'nın önünde, dikenli tellerin içinde bekleyen askerler ve esnaf tadını çıkarıyor temaşanın.

İşte o zaman çocuğun sihirli değneğini alıp elime, sallaya sallaya bağırıyorum:

"Hem zaten devrim, ne bileyim Arap Baharı filan olmadı mı bu memlekette!.."

Maryam beni kolumdan hafifçe çekmeye başlıyor, Amira, anneye Tunus Arapçasıyla bir şeyler söylüyor, kadın karşılık veriyor bilmiş bilmiş. Dikenli teller içinde askerler artık karınlarını tuta tuta gülüyor. Maryam sihirli değneği elimden alıp tek kanatlı kıza veriyor aceleyle. Kadın arkamdan bağırırken, Amira dönüp daha fena bağırıyor kadına. Böylece sabah siniri müessesesine yepyeni bir anlam kazandıran üç kişilik bir ekip olarak dalıyoruz dehlizlere. Kahkahalar atan esnafın sattığı devrim hediyeliği tişörtlerin üzerinde "*Game over*" yazıyor.

Cık cıklıyoruz, ofluyoruz pufluyoruz, üçümüzün de asabı bozuldu çocuğun yediği dayağa ve erkek kalabalığının durumla bu kadar eğlenmesine. Amira bir kolunu havaya kaldıra kaldıra, yüksek sesle:

"Kuracaksın gezici timler, çocuklarına böyle yapanlara yaklaşacaklar. Lafı hiç uzatmayacaklar. 'Bugüne kadar yaptıklarınız için teşekkürler. Buraya kadarmış' deyip çocuğu alacaklar. Devrim buna yaramayacaksa neye yarayacak!"

Maryam daha sakin "İnsanlar gülmeye başlayınca kadın utandı da o yüzden..." diye bir şey geveliyor. Ben eşarbın yırtılan ucunu bağlıyorum bir yandan, bir yandan da isyankârım:

"Hayır yani, hakikaten bu dikenli teller nedir ben anlamadım. Burası Kasba Meydanı değil mi? Siz bu devrimi burada yapmadınız mı arkadaş! Bu devlet daha kimden korunuyor yani!"

Amira "Öyle işte" diyor sadece, canı sıkkın. Sabah sabah ancak bu kadar analiz.

Dar dehliz çarşılardan oluşan Eski Şehir'de, tek sıra halinde yürüyüp Amira'nın ayaklarını izleyerek bir kahveye giriyoruz. Olayların yarattığı sinir yüzünden olacak, sert çıkıyor sesim:

"Üç kahve!"

Kahveci, dünya yıkılsa bir elek samanı yanmaz tonda cevaplıyor:

"Lavazza? Normal?"

"Normal" diyorum, her ne demekse. Adam kısa kesmekten anlamıyor olmalı ki cevap:

"Ekspres? Amerikan?"

Adamın yüzüne benimle dalga mı geçiyor diye bakıyorum. Sinirle:

"Ekspres!" Duramıyorum:

"Şark Ekspresi habibi!"

Amira gülerken kolumu tutup fısıldıyor kulağıma:

"Burası Beyrut değil hanımefendi. Adamlara habibi filan deme!"

Maryam de gülünce biraz dağılıyor sinirimiz. Fakat tabii ki gelmek bilmiyor ekspres. Kahveci tehditkâr ve asabi bir şekilde etrafımızda dolaşıyor.

İn gibi bir yer kahve. Dar el-Medina Oteli'nin bulunduğu dehlizden, Zeytuna Camisi'nin önünden ilerleyince hediyeliklerin satıldığı daracık dehlize giriyorsun. Şehrin merkezine inen dehlize dönüp az yürüyünce karşına çıkan, kadınların da oturabileceği tek kahve. Gelmek için biraz baharatçılara, kenarından parfümcülere, sonra sabunculara, az da dericilere sürtünüyorsun darlıktan ötürü. Velhasıl birkaç koku bulutunu geçtikten sonra kendini çarşının zorunlu samimiyetinden sıyırarak çıkarıp buraya atıyorsun. "Ne sinir yaptı bu kahveci azizim" diyorum. Amira bir anda tatlı tatlı iç geçiriyor, elini yelpaze yapıp dik oturarak, göğsünü dışarı çıkarıp kahveciye hafifçe gülümsüyor. Maryam, Amira'nın cilvelenmesinden biraz rahatsız oluyor. Genzini manalı bir şekilde temizleyip geri kaykılıyor, pantolonun paçasını çekip dizlerini iyice ayırmış oturarak, bacağını gergin birkaç sefer sektiriyor. Amira'nın gülümsemesi sayesinde Şark Ekspresi anında hazır oluyor. Kahvenin ilk yudumuyla birlikte kafam çalışma-

ya başlamış olmalı. Bir kere tahmin ettiğim gibi; gece tam tersine yürüseymişim şehrin merkezine gelecekmişim. İkincisi, dün gece havai fişek ışığında parça parça gördüğüm Amira ile Maryam ve aralarındaki durum gündüz gözüyle netleşiyor. Amira'nın, çatısı sadece memelerini taşımak için kurulmuş gibi görünen bir vücudu var. Siyah gözleri, kendinden gülümsemeli yüzüne zar zor sığıyor. Pürüzsüz ve sütlü çikolata teninde tecrübeli bir ressamın tek kerede tereddütsüz çizip bıraktığı incecik kaşları çok net. Ufak tefek kadınlara has o muammalı işvesi, küçük gövdesini iç gıcıklayıcı bir merak kutusuna dönüştürüyor. Ayakları kemikli, ama elleri incecik. Duruşu öyle ki aniden hareket edecekmiş, hop deyip ayağa kalkacakmış gibi. Yanındakileri sürekli tetikte tutması bundan. "Şimdi bir şey olacak" duygusu yaşatan kadınlardan.

Maryam'in dümdüz, uzun bir vücudu var. Sıkı örülmüş, her ilmeğini çeksen yine sökülmez, öyle beton. Yüzündeki her şey olması gereken yerde; ama öyle sert bakıyor ki, sanki alnında hiç indirmediği bir "Kapalıyız" tabelası asılı. Bu vücutla dünyaya konulduğu için mi kadınlıktan uzaklaşmış yoksa kendini cinsiyetsizleşirken vücudu zamanla mı kadınlıktan uzaklaşmış, diye uzun uzun düşünebilir insan. Gözlerini çoğu kez kısarak bakıyor. Gözlerini ne zaman kıssa, burnu ve çenesi havaya kalkıyor. Fakat böyle görünen kadınlarda pek rastlanmayan bir şefkati var, beklenmedik anlarda ortaya çıkan bir ihtimam. Benden ziyade Amira'ya yönelen, hatta istemeden sızan bir yumuşaklık bu. Kahvenin yanında gelen dev şekerleri bu yüzden kırıveriyor hemen Amira için. İçine atıp -farkında değil yaptığının- karıştırıveriyor. Küçücük şeylerle berraklaşıyor ve tesis oluyor aralarındaki ilişki. Amira kadınlaştıkça Maryam onun koruyucusu bir erkek; Maryam erkek oldukça Amira ona şefkat gösteren bir kadın. Gözümün önünde oluşturuyorlar bu ilişkiyi: Amira kahvesinden çıkardığı kaşığı onun fincanına koyup "Karıştırayım mı?" dediğinde. Maryam, önce Amira'nın sigarasını yakmaya çalışırken Amira

"Yak sen önce" dediğinde. Maryam, Amira'nın çantasının yerinin iyi olup olmadığını yokladığında, Amira, sanki bu yıllardır oluyormuş gibi "Onu şöyle arkaya koysana" dediğinde. Amira Maryam'in çıkardığı dört sigara paketi küçük masada kalabalık edince üçünü alıp "Çantamda dursun mu bu?" dediğinde. Kahveci kültablasını almak bahanesiyle masaya Amira'nın tarafından fazlaca yaklaşmaya çalıştığında Maryam'in kaldırıp tablayı adama, "Buradan al!" diyerek sertçe uzatmasıyla...

İkisinin de rahat ettiği rolleri karşılıklı teyit ediyorlar böylece. Bir dönme dolabın sallanan kabinine birbirlerinin hareketlerini takip ederek yerleşen iki kişiler. Dolap dönmeye başlamadan önce küçük hareketlerle dengelerinin sağlamasını yapıyorlar. Dünyayı, Arap Baharı'nı, memleketteki siyasi sorunları, hiçbir şeyi değil, ama birbirine örülmekte olan bu iki kadını uzun uzun izleyebilirim.

Ben ikisini izlerken "Şay?"* deyip elindeki bardağı bana uzatıyor; yanımda oturan üç ihtiyar kadından biri. İngilizce konuştuğumuz için bizi yabancı sanıyor olmalılar. Yüzlerindeki abartılı gülümsemeye bakılırsa da turistlerle eğlenmek için grup kararı alınmış besbelli. Kendi bardaklarından bana çay içirecekler. Amira ile Maryam -dönme dolap işte böylece dönmeye başlıyor- hiç müdahale etmiyorlar ihtiyarların benimle eğlenme girişimine. Bende de sevimli bir turist yüzü peydahlanıyor, zira mekânda kahveciye karşı elimizde müttefik namına bir tek bu nineler troykası var. Daha şudur budur diyemeden elimde buluyorum bardağı. Hangisinin bardağı acaba? Dişleri olmadığı için tükürüğünü toparlayamayanın mı? Bulanık nane çayının üzerinde beyaz fıstıklar yüzüyor. Başlarıyla hep birlikte "İç! İç!" yapıp kaşları yükselirken hepsinin dudaklarında çocuğu katakulliye getirip şurup içirme aralığı. Bende çok fena bir illet varmış, bu şurubu içersem

* Çay.

kurtulacakmışım gibi bir hava. İçtim gitti, lanet olsun! Yine bir "ha ha ha" dalgası ve elbette İstanbul'dan geldiğim ortaya çıkınca, Türk dizileri üzerine bol "aaa"lı, bir o kadar "ooo"lu Arapça İngilizce karışık bir küçük sohbet. Böylece kahveciye karşı elimiz güçlendiği için, -İçer miyiz? İçeriz!- üç ekspres daha söylüyorum. Belli ki Maryam de Amira da sabahları uzun süre ayılamayan modellerden, daha epey otururuz burada.

Kahvenin sokağa açılan kapısının güneşinde iki gölge. Biri eğik gövdeli bir ihtiyar, biri ihtiyarın elinden tutmuş top kafalı, kel bir oğlan çocuğu. Adamın öteki elinde bir dondurma. Çocuk dondurmanın peşinde, adamın bu elini öteki eline ulaşmak için çekiştiriyor. Adam, çekiştirildikçe dondurmayı tutan elini havaya kaldırıyor. Kaldırırken akan yerlerini yalıyor ara sıra. Tam karşımıza oturuyorlar.

Çocuk dondurmaya ulaşmak üzere. Fakat ihtiyar kenarlarını yalarken öyle şehvetli ki, bitirecek dondurmayı. Adam "Dur akıtacaksın" dedikçe, dondurma biraz daha yok oluyor onun dişsiz ağzında. Sonunda ele geçiriyor çocuk külahı. Bu kez ihtiyarın gözleri dondurmayı yemeye başlıyor. Çocuk kıymetini bilemiyor dondurmanın, ihtiyarın içi sanki dondurma ile eriyor. Çocuk iki kere daldırabiliyor dudaklarını serin şekere, cennete gidip geliyor iki sefer. Tam gülümseme yayılacak oluyor yüzüne, ihtiyar kapıyor elinden dondurmayı yeniden. Külaha akan damlaları yalıyor çocuk ağlamaya başlarken. Ağlama tam gemi azıya alacakken yeniden tutuşturuyor dondurmayı çocuğun eline. Çocuk sanki biraz önce hiç öyle bir şey olmamış gibi yine yol alıyor cennete. Fakat bu kez ihtiyarın her kıpırdanışını yeni bir tehlikeye yorduğu için huzursuz, cennetin kapısına bakıp bakıp geliyor sadece. Acele edip yese bitirse... Onu da beceremiyor. İhtiyarın gözü takıldı kaldı dondurmaya. Huzur bulamayacak dondurma çocuğun elinde oldukça. İhtiyarın ömrü boyunca yiyemediği bütün dondurmaları yiyor çocuk. İhtiyar nihayet biriktirilmiş bir sinir-

le alıyor çocuğun elinden dondurmayı, aceleyle yalayıp, külahın üzerinde hiçbir şey kalmayıncaya kadar somuruyor. Çocuk çılgınca ağlamaya başlıyor. İhtiyar yalanarak ve yüzünde hiç utanç izi olmadan geri veriyor külahı. Çocuğun payına düşen, külahın içindeki yarı erimiş birkaç yudumcuk dondurma. Çocuk çılgına dönüyor. Avucundaki nemli dondurma külahını sıkıp eziyor. İhtiyarın utanmasını istiyor, kızmasını, delirmesini. Dondurma her yere bulaşırken dayağı yiyor. Dede can çekişen bir ahtapota dönüşen torununu toparlayıp kahveyi terk ediyor.

Maryam, Amira ve ben birbirimize bakmıyoruz. Üçümüz de başımızı sinirle üç ayrı tarafa çevirip sigaralardan daha derin nefesler çekiyoruz. "Nedir bu böyle azizim bugün!" diyorum ben. Maryam ikiletmiyor:

"Tunus Çocuklara Eziyet Milli Günü!"

Tam o sırada, beyaz entarili bir yasemin satıcısı, burnuma dayıyor küçük yasemin demetlerini. "Maşmuum! Maşmuum!" Amira'nın Tunus Arapçası ile ettiği teşekkür, şudur budur bile kâr etmiyor. Adam, en munis-Kuzey Afrikalı-imanı gevremiş-merhametli-çaresiz-sevimli-satıcı yüzüyle, kocaman bir yeşil kabağa saplanmış yasemin demetlerini alıcıyı dürtmek suretiyle satmaya çalışıyor. Amira bana "Ver bir dinar" demekle yetiniyor. Bir dinarı verip kurtuluyorum. Tıpkı yasemin satıcısı adamın yaptığı gibi alıp kulağımın arkasına takarken maşmuum'u, Amira gülüyor:

"Kadınlar takmaz maşmuum. Takarsan 'hafif', 'açık' kadınsındır. Erkekler takar."

"Aman aman!" diyorum, masaya bırakıyorum maşmuum'u. Maryam alıp elinde çeviriyor, Amira'ya bakıyor. 'Hafif' ya da 'açık' bir kadın olarak değil, bir erkek olarak takıveriyor kulağının arkasına. İkimize gülüyor çapkın.

Aynı esnada yasemin satıcısı -belli ki kahvenin müdavimi turistler için taktığı folklorik bordo fesini çıkarıp sandaletlerini

atarak kapının önüne, kalın, tırnaklı, şişmiş ayaklarını sokağa sarkıtıp oturuyor. Derhal geliyor kahvesi. Amira da Maryam de göremiyorlar bunu, ortadaki sütun engelliyor. Yaseminciyi yandan görüyorum. Adam fesini çıkarırken yüzünden de tatlı folklorik ihtiyar ifadesini sıyırıyor, suratsız kalıyor. İki çocuk gelip duruyor önünde. İkisinin de elleri cebinde. On yaşında gibi oğlan, arkadaki ablası gibi, en fazla on iki. İşsiz kalmış iki aç amele. Düne kadar her ne iş yapıyorlardıysa bugün onu yapamıyorlar ve belli ki eve para götürmek zorundalar. Birbirlerine bir şeyler söylüyorlar. Sonra oğlan çocuğu yüzüne takıverdiği yetişkin erkek ciddiyetiyle yaklaşıyor yaseminciye. Yaseminci, uzaklara bakarak savmaya çalışıyor başından bu iki sinek sıklet serbest piyasa garibanını. Çocuk "Kaça satıyorsun bunları?" diyor, hayret verici bir 'işimdeyim- gücümdeyim' ciddiyeti. İhtiyar bakmıyor bile. Çocuk ablasına bakıyor. Abla bir şey söylemeden çaresizliklerini hatırlatıyor. Oğlan göğsünü çıkarıp dışarı, yüzüne adam diye bellediği babasından öğrenmiş olduğu bir suratsızlığı giyiniyor:

"Kaça satıyorsun amca bunları?"

Lütfedip uzun bir sessizlikten sonra adam "Bir dinar" diyor. Çocuk, cephede doğru frekansı yakalamış bir telgrafçı; nefes almadan ikinci sorusunu patlatıyor:

"Kaça alıyorsun peki?"

Fakat satıcı bir rakip daha istemiyor; çocukta bir adam görüyor, çekinmesi gerekmeyen bir adam. Korktuğu onca adamın hıncını hiç çekinmeden çıkarabileceği bir adam. Reddedildikçe, itelendikçe daha da adamlaşıyor çocuğun yüzü:

"Garın oradaki çiçekçilerden mi alıyorsun?"

Satıcı çocuğa aniden tembel bir tekme savuruyor. Tam böğrüne. Kimsenin kılı kıpırdamıyor. Maryam ve Amira'ya "Adam çocuğa vurdu!" diyorum. Maryam hemen ayağa kalkıyor, Amira bacak bacak üstüne atmış, oturur halde dönüyor. Ama hâlâ göremiyorlar sütundan. İhtiyar, kara sinekleri savuşturmuş bir inek

kadar huzurlu. Çocuğun yüzü kızarıyor öfkeden. Ablası, yoldan geçenler üzerine basmadan toparlıyor onu yerden. Annesi oluyor, annesinden öğrendiği kadarıyla. Kaçıyorlar. Yoldan geçen adamlar da birkaç şefkat şaplağı attıktan sonra çocuğun kafaşına -sevimliliğinin ödülü olarak elbette- ikisinin birlikte doğrularak, insan gibi yürümeleri için bir-iki dakika geçmesi gerekiyor. Adam, yaseminleri düzeltiyor kabağın üzerinde başını sağa sola oynatarak. Vaktiyle dövülmüş olduğu için, sıra ona gelince haklı olarak döven bir çocuk var kafasının hareketinde. Kendini affediyor sağa sola sallayarak başını. Zalimler kendi zulmünü nasıl büyük bir şefkatle affederse öyle.

"İçim sıkıldı. Sıkıştı içim. Hesabı isteyelim" diyorum. Amira doğrulurken, elbette Maryam hallediyor o işi de. Derhal geliyor hesap, ekspres! Cevaben aynı hızda kalkıyoruz biz de. Yasemini adamın kabağına saplıyorum ben, tavır olarak. Tahmin edilebileceği gibi adamın dünyası yıkılmıyor. Maryam ve Amira ikisi birlikte adama kendi üsluplarınca pis pis bakıp sadece "Ayıp! Ayıp!" diye tıslıyorlar senkronize bir yoldaşlıkla. Çocuğu görüyorum ileride, bizi görüyor, yasemini kabağa sapladığımızı, adama hafif yollu çıkıştığımızı. Bir saniye bakıp sonra koşarak yok oluyor kalabalıkta.

Dehlizlerde yürüyen insanlara sürtüne sürtüne, hafakanlar basarak üçümüze de, daha da çok boğularak gide gide... Eski Şehir'in çıkış kapısına geliyoruz. Yeni şehrin merkezine açılan, geniş, kalabalık ve fazla güneşli Habib Burgiba Bulvarı'nın başında, tarihi Bab Baher* kemerinin altında duruyoruz. Kapının önü deniz gibi insan, yakıcı ışık, kavga. Maryam sıkıntıyla "Benim bir işim var. Akşam otelde karşılaşırız herhalde" diyor sadece. Amira da "Benim de. Görüşürüz" diye ekliyor. Benim bir işim yok, za-

* Deniz Kapısı.

ten o yüzden bu memleketteyim, bir şey demiyorum dolayısıyla. İkisi ayrı yönlere doğru kayboluyorlar kalabalıkta. Ben de otele dönmek üzere geri giriyorum Eski Şehir'in dehlizlerine.

Hızla ileri sarılan bir görüntünün içinde ağır çekim yürürken... Biraz önceki çocuk ve ablası... Yokuş aşağı koşan genç bir kadının eteğindeki iki mandalina gibi zıplıyorlar önümde. Alnımda merhamet damgası var sanki. Arap Müslümanlar Kerbela çamurundan yapılmış, secdeye varırken alın dayanan yuvarlak tabletin deride oluşturduğu gri namaz damgasını ayırt ederler. Alnında merhamet damgası olanı da nasılsa dilenciler ve aç çocuklar tanıyor demek ki. Kızın elinde üç tane Fatima eli. Belli ki yasemin işi olmayınca bu işte karar kılmışlar. Kıyamıyorum, üç Fatima elini alıyorum kızdan. Dönüşte İstanbul'da Ayşe'ye veririm, Aylin'e, Çiğdem'e veririm diye geçiyor aklımdan. Kızın avucuna olmayacak bir meblağ koyuyorum hayal meyal. Sanırım pek fazla geliyor para, oğlan çocuğu kendini borçlu hissediyor sanki. "Abla?" diye soruyor, "niye geldin Tunus'a? Gazeteci misin sen de?"

"Yok" diyorum.

"Niye geldin o zaman?"

"Bizim memleket de çocuklarını sevmez, ondan geldim."

Ablası çekiyor kolundan, sanki hiç orada olmamışlar kadar süratli, çarşının loş dehlizlerinde yok oluyorlar.

Otele girecekken iki sokak köpeği tam önümde kavga etmeye başlıyor; hırlayıp gerilip havlıyorlar. Tam birbirlerinin boynuna dalacakken, birden, vazgeçiyorlar. Sanki ani ve derin bir kavrayışla anlıyorlar değmeyeceğini, dağılıp gidiyorlar. Durup onları izliyorum biraz, kavgadan vazgeçmiş olmanın derin huzurunu hissediyorum. Memlekette, beni de işten attıran kirli siyasi kavgayı bırakıp geldiğim için, kendi sümüğünün tadını keşfetmiş bir çocuk gibi salyangozum. Hiç bilmediğim ve aslında hiç de me-

rak da etmediğim bir memlekette bir otel odasına kapanıyorum. Kavgadan vazgeçmiş bir sokak köpeği gibi hafızasızım.

Odaya girer girmez yerde yasemin kokulu bir zarf buluyorum. Açıp bakıyorum, bir davetiye. Mesele, kavgadan vazgeçip bilinmeyen bir yerde yok olmak ise eğer, bu davetiyenin, konuyu sadece benim için değil, üçümüz için de büsbütün çözeceğini bilmiyorum daha. Oysa davetiyenin yasemin kokulu olmasından içine düşeceğimiz avantürün çapını hiç değilse biraz olsun tahmin edebilmeliyim. Fakat anlatınca hak vereceksiniz ki, vaziyet hiç de önceden kestirilebilecek gibi gelişmiyor.

3. Bölüm

"Gece. Orman gibi bir yerdeyiz. Ağaçlık. Bir kadının koşan ayaklarını görüyoruz. Olgun bir kadının, yani benim ayaklarım. Kadın kaçıyor. Endişeli nefes sesini duyuyoruz. Başka ayak sesleri de var onunla birlikte, ama tam çıkaramıyoruz ne olduğunu. Beraber koşuyorlar. Arada durup bakıyor kadın arkasına, bir uğultu geliyor. Bir kalabalık onu takip ediyor. Kadın koşmaya devam ediyor. Koşuyor koşuyor... Derken -ayaklarını görüyoruz yine- duruyor aniden. Nefes sesleri. Çaresiz. Kamera biraz açılınca... Duvar! Kamera yavaş yavaş yukarı çıkıyor, duvar kadını çevrelemiş kaçamıyor. Kadının yavaş yavaş geri, onu kovalayanlara doğru döndüğünü görüyoruz. Kamera tam tepede, kadının arkasından görüyoruz. Kalabalık yaklaşıyor, yaklaşıyor ve duruyor. Kamera yukarı çıkarken sesleri duyuyoruz. Çakır çakır çakır... Kadını çevreleyen kalabalık, silahlarının emniyetlerini açıyor. Kadına nişan alıp duruyorlar. Bu sırada kamera yavaş yavaş daha yukarı çıkıyor. Kadını yine arkadan görüyoruz ve yanındakileri: Bir yavru ayı ve

bir pelikan! Kadının yüzünü görüyoruz, terli, nefes nefese, allak bullak. Ellerini ağır ağır yukarı kaldırıyor ve şöyle diyor ses:

'Eminim sizin hikâyeniz benimkinden daha ilginçtir. Fakat bu kez anlatma sırası bende!'"

Kısa bir es verdi. Gözlerini en az elli yaş genç birisi gibi açtı ve sordu:

"Nasıl? Heyecanlı mı?"

Maryam, Amira ve ben, masanın etrafında sıralanmış, ağzımız bir karış açık, bıraksan daha saatlerce aynı şoklanmış yüzlerle kalabilecek halde... Kaldık öyle. Epey...

O, içinden fincancı katırları geçen bir kahkaha attı. Upuzun bir kahkaha. Konvoy halinde. Bizim ağzımız açık kaldıkça o güldü, o güldükçe biz kaldık. İşte biz, Amira, Maryam ve ben, muhteşem ve benzersiz Madam Lilla ile böyle tanıştık.

Öyle şaşkına dönmüştük ki, bir önceki gece tek başına şarap içip Ümmü Gülsüm dinleyen o elin sahibinin, yani saygıdeğer Madam Lilla'nın bizi ancak bu kadar şaşırtabileceğine dair bir yanılgı içindeydik. Üçümüz de otel odalarımıza gönderilmiş yasemin kokulu davetiyelerin enteresan olduğunun farkındaydık, ama bu denli azametli bir tek kişilik harikalar diyarı ile karşılaşacağımızı hesap edemezdik. Zaten hiçbirimiz bir şey hesap edecek vaziyette de değildik. Çünkü akşamüstü olaylar şöyle gelişmişti.

"Ben hiçbir yere gidemem" dedi Amira, elinde yasemin kokulu davetiye olduğu halde. Dün gece tanıştığımız terasta akşamüstü karşılaşıp oturmuştuk. Gözleri ağlamaktan değil, havadaki nemden şişmişmiş! Yoldan gelince olurmuş öyle. Fingirdekliği sönmüştü. Üstüne varmadım, anlatır nasılsa. Dedim ki, "Bu nasıl davetiyedir ki zaten? Anlamadım ben."

Tatlı hanımlar, bu gece rezidansımı şereflendirirlerse beni bahtiyar ederler.

Menü

Yasemin özü ile maxine edilmiş naneli hindi.

Mandalin suyunda pişirilmiş bademli, kuru erikli pilav.

Elmalı, sumaklı zahter salatası

Tatlı olarak sakızlı, kuş üzümlü irmik helvası.

Yemekte ev yapımı gül şarabı içilecektir.

"Anlamadığım şu: Mandalina suyunda pilav nasıl oluyor?!"

Amira güldü:

"Aslında ben de bir tek onu merak ediyorum."

Ağlamaklı hali gidip gülüverince araya sıkıştırdım:

"Yoksa sen eve mi gittin?"

Yüzünü kucağına koydu, kucağında açık duran avucuna biraz da. Anlaşıldı ki ne olduysa söyleniverilmeyecek kadar mühim.

"Bira isteyelim mi?" dedim. Yüzünü kapadı elleriyle, saçlarını salladı, "Evet." Biralar gelinceye kadar güneş indi biraz daha. Neona çaldı hava. Terasın beyazı bütün gün güneşte kıstığı gözlerini açtı. Otelin hemen her şeyi olan genç komi Kamal şen şakrak, biraları sallayarak ve fazla sırıtarak geldiğinde derhal kavradı durumun melankolisini, hızlıca çekildi sahneden. Ben biraları doldururken, belli ki Amira da içinden yapmakta olduğu konuşmanın ortasına gelmişti:

"Dans edemeyeceksem devrimi ne yapayım ben!"

"Aa! Emma Goldman!"

"Ha?"

"Emma Goldman'ın lafi o. Amerikalı anarşist bir kadın. 1920'lerde..."

"Bilmiyorum ben o kadını. Ben sana söylüyorum. Ben söylüyorum yani!"

Sustum. Siniri geçsin diye iki tarafa çevirip serinletti kafasını:

"Saygı yani. Anlıyor musun? Saygı duymuyorlar bana. Ben sanıyordum ki..."

"Devrim olunca değişir diye mi düşündün?"

"Ne devrimi ya! Babam ölünce... Yani... Biter sanıyordum bu aile işkencesi."

"Hmmm..."

Müthiş sinirli. Bana da. Anlamıyorum ya, kesin emin ya bundan, tepesi atık. Ağlamaya başladı. Biraz ağladı. Sonra geçti. Devam etti:

"Dün gece söyleyemedim. Dansözüm ben."

"Yok artık. Valla mı? Hadi be! Süpermiş!"

"Yaa çok süpermiş! Gazeteciyim aynı zamanda. Yani bir tür. İnternet aktivisti gibi."

"Sen ciddi misin ya?!"

Benim şaşkınlığımla filan uğraşacak hali yok da zorlayıp kendini açıklama yapıyor:

"Bu bizim diktatör Bin Ali iktidardan düşmeden evvel, sansür filan varken memlekette, yurtdışındaki Tunuslular epey çalıştı. Ben de yaptım bir şeyler. Bu Anonymous grubu var ya, onlarla beraber devlet sitelerini filan çökerttik. Sonra..."

"Bi dakka bi dakka! Ne yaptınız? Kardeşim öylesine bir şey gibi anlatmasana. Ne yaptınız?"

Çok fena baktı. Ağzımı ellerimle kapatarak susturdum kendimi de neyse, devam etti:

"Bunları anlatmak istemiyorum artık. Devrimden sonra herkes devrimci oldu çünkü. Meğer millet ne kahramanmış da haberimiz yokmuş! Bir avuç insandık biz, şimdi bakıyorum da meydanları dolduruyor 'devrimciler'! Ben de bekledim ki, sabrettim ki... Babama söyleyemeden öldü. O içime oturuyor. Yazmadım, yüzüne söyleyeyim dedim. Yüzüne yüzüne yani! Yani 'Senin o orospu kızın' diyeyim, 'senin o dansöz, aşufte kızın bu devrimi yaptı hayvan!' Öldü pislik herif!"

"Bin Ali'yi yendin ama baba topu taca attı yani!"

Tespitimin "derinliği" hiç ilgisini çekmedi.

"Annem de dün..."

Ağladı biraz daha. Vazgeçti sonra, devam etti:

"İnsanı kandırıyorlar, biliyor musun? Çok fena kandırıyorlar. Sen yıllarca sanıyorsun ki kötü olan baban, annen zavallı bir kurban. Aslında aralarında gizli bir sözleşme var. Kıvranıyorsun yani, anneni korumak için. Onun için de acı çekiyorsun. Hatta onun annesi oluyorsun yani acayip bir şekilde. Sonra... Sonra işte baba ortadan kalkınca bizim iyi polis annenin yıllarca gizlediği yüzü ortaya çıkıyor. Bak şimdi bana diyor ki 'Yakışmıyor ailemize senin durumun.' Sanırsın Trablusi ailesiyiz!"

"Trablusi ailesi ne ki?"

Sonsuz aşağılayarak baktı:

"Sen ne biçim gazetecisin arkadaş! Bin Ali'nin karısının ailesi. Ülkenin yarısından çoğu onlarındı devrimden önce. Mafya ailesi gibi bir şey. Sen buraya bunları okumadan mı geldin?"

"Valla biraz öyle oldu. Apar topar geldim ben buraya. Yani aslında ben işten atıldım ya..."

"Haa..." dedi, yan baktı. Son derece normalmiş gibi. Niyeyse müthiş iyi hissettim kendimi. İşten atılmamın sonsuz derecede önemsizleşmesi hafifletti içimi. Amira devam etti:

"Demez mi 'Seni evlendirelim de daha fazla rezil olmayalım.' İşte o zaman mektubu aldığım gibi çıktım evden."

"Ne mektubu?"

"Zaten esas hikâye o. Ağlamamın sebebi yani."

"Bunlar esas hikâye değil diyorsun yani."

"Değil. Esas Muhammed'in mektupları yüzünden."

Terasın merdivenlerinde bir ayak sesi duyduk. Alacakaranlıkta genç bir adam göründü. Elleri cebinde bize doğru yaklaşırken seslendi:

"Bi' bira da bana söylesenize!"

"Aman yarabbi!" diye bağırmışım.

Amira kısık bir sesle "Ne yaptın!" diyebildi sadece. Maryam saçlarını üç numaraya vurdurmuş karşımızda gülerek dikiliyordu. Duvara yaklaşıp aşağı avluya doğru seslenirken güldü:

"Yukarı bir bira gönderir misiniz lütfen!"

Geldi oturdu. Erkek gibi kaykılarak. Çapkın bir gülümsemeyi ağzına takmış, bacağını sallıyordu sağa sola:

"Sıcaktan. Daha da sıcak olacak dediler. Kestim ben de."

Kafasını ileri geri okşadı:

"Nasıl?" dedi, "yakışıklı olmuş muyum?"

"Çok" dedim ben şaşkınlıkla gülümseme arası, Amira ağlamaya başladı.

"Haydaa! Sana ne oluyor!" diye elini tuttu Maryam. Amira "Ne bileyim!" diyerek burnunu çekti. "Başkası mı sandın yoksa? Sevgilin filan?" diye güldü Maryam. Amira bir kere daha boşalttı hıçkırığı. Maryam, bana baktı "Ne oldu buna?" der gibi göz kırparak. Ben de kaşımı kaldırıp "Sonra anlatırım" işareti yaptım. Maryam erkek gibi kasıldıkça, Amira ağlamaktan başka çaresi olmayan o yumuşacık kadınlardan biri oldu. Maryam'in eli Amira'nın elinde, masanın üzerindeki davetiyelere bakıp bana döndü:

"Size de gelmiş. Ben gidelim derim. Enteresan gibi. Mandalinalı pilavı özellikle merak ediyorum."

Amira sümüklü sümüklü güldü böylece:

"Ben de!"

Giyindik süslendik ve otelin hemen yanında, önünde yaseminler olan mavi kapıyı çaldık. Beklerken Maryam'a "Niye kestin saçları?" diye fısıldadım. "Dedim ya" dedi, "sıcaktan." "Enteresan" dedim, "Yaa öyle! Enteresan" dedi o da. Saçları gidince sahneye yanlış kostümle çıkarılmış figüran sıkıntısı geçmiş gibiydi. Tuhaf biçimde rahat ve neşeli. Kapı açıldı. Bir gözü kör, ihtiyarca bir adam "Buyrun hanımefendiler" dedi. Takım elbiseli, kıranta, çok esmer, epey zayıf bir adam. Rugan iskarpinli. Tam bir Afrikalı beyefendi. Konuşurken tespih gibi çekti sesleri:

"Hoş geldiniz sefalar getirdiniz hanımlar. Ben Eyüp. Madam Lilla'nın yardımcısıyım. Madam Lilla sizi terasta bekliyor."

Merdivenlerden çıkarken Ümmü Gülsüm'den *Beni Düşünüyor* çalmaya başladı. Tırmanışı ağırdan alıp eve şöyle bir göz attım. Bir sürü ayna hepsinin sırı dökülmüş. O kadar ki insanın kendini bütünüyle görmesi asla mümkün değil. Yüzünün hatırladığı gibi kalmasını isteyen bir yaşlı kadın için anlaşılabilir bir seçim. Evin ortasında bir yasemin ağacı, dalları terasa doğru merdivenlerden dolanıyor. Hoş. Kapıya doğru bakan kadife, koyu yeşil bir eski koltuk. Uzun bacaklı çirkin bir kedi, odanın ortasında dev bir kafeste renkli kuşlar, renkli camdan onlarca fener, bir kamçı. Ha? Evet bir kamçı konsolun üzerinde. Orijinal resimler, koltuğun yanındaki komodinin kapağı açık, siyah beyaz fotoğraf yığını... Eyüp Bey bir tür korku tüneli karakteri; tek gözüyle zıpkın gibi bakıyor bana. Yardım ister gibi de olabilir, kaçıp kendimizi kurtarmamızı da salık veriyor olabilir. Tek göz olunca anlamak güç. Eve tam bakacak zamanı bulamadan "Buyrun" dedi, neşeli bir kadın sesi:

"Buyrun! Buyrun!"

Ve yaseminlere değe değe teras kapısına, merdivenlere bir misket gibi zıplayarak düşen sesin sahibine vardık. Kollarını iki yana açmış terasın ortasında duruyordu. Madam Lilla, ufak tefek, ama olduğundan uzun görünen bir kadın. 60'larının sonunda gibi duran ve pekâlâ 70'lerinin sonunda olması gereken türden. Beyaz saçlarını sanki tek bir harekette yıllar önce topuz yapmış ve öyle kalmış. Güzelliği onu bıraksa da güzellik jestleri gövdesini terk etmeyen kadınlardan. *Kamelyalı Kadın*'ın devam filmi çekilse kesinlikle başrolü oynayabilecek bir hanımefendi. Lacivert mineli antika altın kemeri, eflatun ve yeşil desenli ipek elbisesinin eteklerinden neredeyse yere kadar sarkıyor. Saniyelerin hakkını veren bir salon kadını sabırıyla duruyor. Hareketleri yavaş gibi görünüyor, ama daha ziyade biz yaştakilerin boşlukları doldurmak için fazladan yaptığı hareketlerden kaçınıyor. Sabırla sadeleştirilmiş bir şiir gibi. Boynunda hiç görmediğim türden bir Fatima eli. Bilezikli, yüzüklerle dolu, ince, gümüş bir el, zümrüt ve yakut

işlemeli. Biz de işte, birimiz kel, birimizde şişmiş gözler, ben de biradan hafif çakırkeyf, en yetim omuzlarımızla ve düpedüz teneke, karşısında duruyoruz. Üzerimizde şimdiki zamana ait ne varsa bu siyah beyaz primadonna karşısında süklüm püklümleşiyor, püskül püskül dökülüyoruz. Hükmen mağlup durumumuzun boşvermişliği içindeyiz. Onun kadınlığına oranla biz üçümüz oğlan çocuklarıyız, top oynamaktan yeni gelmişiz.

"Buyrun hanımlar" dedi, "lütfen rahat edin. Yemek birazdan hazır olacak! Bir kadeh gül şarabı?"

Maryam gerçek bir beyefendi-hanımefendi olarak cebinden bir maşmuum çıkardı, açılmamış yaseminlerden bir demet.

"Ah!" dedi Madam Lilla, "pek zarifsiniz!" Durdu, otuzlarından kalma bir cilve ile gülümsedi. "Peki biliyor musunuz maşmuum demetlerine koydukları yaseminleri neden sabah erkenden, daha kapalıyken toplarlar?"

Sesindeki barones işvesi her sözcükte bir kibrit yakıyor:

"Çünkü yaseminler rüyalarını unutmazlar böylece. Eve getirip gümüş tabağa koyarsanız yavaşça açılır, geceyi hatırlar ve size beyaz rüyalarını fısıldarlar."

Tüh! Defterimi almadım. Unuturum ben bu cümleleri.

"Ah! İngilizce konuştum ama... Ortak dil, İngilizce olacak diye düşündüm" dedi, başrolü bütün alçakgönüllülüğüyle kesinkes ele geçirirken. Oturduk en bayramlık omurgalarımızla. Bu ikinci lig görüntümüze rağmen bizim sosyalleşme zahmetine değecek kadınlar olduğumuza inanıyor olmalı. Ya da hayatın matematiğini çözmüş biri. İnsanlara güvensizliğin sürekli kaygısına boşverip hayal kırıklığının anlık kederini tercih eden biri.

"Kamal söylemiştir herhalde. Beni burada Madam Lilla diye çağırırlar. Siz de öyle diyebilirsiniz" deyip bize doğru masaya eğilince elbette hepimiz adlarımızı öğrenmek istediğini sandık ama:

"Dün gece... Siz öyle terastan kadeh kaldırınca... Tahmin edersiniz ki pek başımıza gelmiyor bu tür *grand* jestler Tunus'ta... Ben de sizlerle tanışmak istedim. Umarım davetiye göndermemi tuhaf bulmadınız. Düşündüm ki mandalinalı pilavı otelin meraklı garsonu Kamal'e anlatmakla yorulacağıma..."

Biçimsiz bir kahkaha attık, bir pinçik sıkıntılı.

"Sizde yasemin çokmuş, keşke başka bir şey getirseydik" dedi Maryam. Amira da sırf oyuna alınmak için küs çocuk numarası yapan sarkık dudağıyla "Doğru dürüst bir şey getiremedik kusura bakmayın."

"Eviniz çok güzel" dedim ben de, laf olsun diye.

Madam Lilla, söylediklerimiz arasından replik alabileceği cümleyi seçip devam etti şaraplarımızı kristal, antika kadehlere romatoid artrit kırılganlığıyla doldururken:

"Yaseminler... Evet... Kapının önündekini pek severim. Kendiliğinden oldu."

Amira ağzını açıp bir şey söyleyecekti ama Madam Lilla "Ah!" deyiverdi yine, "işte yemeklerimiz de geldi. Servisi ben yapacağım Eyüp Bey. Siz dinlenebilirsiniz."

Eyüp Bey, düşmüş bir yaprağın ağaca baktığı gibi baktı hanımefendiye ve havaya karıştı. Madam Lilla sabahtan Kafdağı'na gidip bulup getirdiği Anka Kuşu'nun yanına Çin'in tepelerinden bizatihi kendi elleriyle tek tek seçip bulduğu pirinç tanelerini önümüze koydu. Havası bu yani. Fakat hakikaten de burnu tarif ve tespit azmiyle meşgul edecek türden kokular hareket etmeye başladı gümüş kapaklı bakır kaplardan. Hafif yanmış bademin yakından, mandalinanın çok uzaklardan gelen kokuları kıvrılarak pirincin yumuşak kokusunun üzerinde dolaştı. Nane, etraflarından kesin ve keskin bir viraj alarak kenarda durdu. Kuru eriğin rahiyası gelip genzimizde birikirken, yasemin beyaz kâğıttan bir uçak gibi pır pır edip gitti. Çıplak burunla takip edilemeyecek gelişmişlikte bir koku cümbüşü. Tadı ise...

"Mandalina yemek gibi değil de gözün kapalı mandalina bahçesinde dolaşmak gibi" dedim. Sesli olarak demişim. Madam Lilla pek güldü, kraliyet neşesiyle:

"Ne güzel söylediniz! Yazar mısınız?"

"Tam değil, ama plan o" dedim. Bulup buluşturduğum nüktedanlık bu kadarcık oldu. "Ya siz?" dedim. Amira heyecanla girişti söze:

"Aktrist! Değil mi?"

Dudağını küçük bükerek, bilekleriyle kırıtarak, boynuyla kırılarak, bizi kıvrandırmak için envai çeşit kırıştırarak davetkâr bir es ile... "Ah!" dedi, "ilk konuşmamız böyle olsun istemiyorum."

Nasıl istiyor?

"Yani madem böyle ilginç bir şekilde tanıştık. Biraz... Nasıl demeli? Herkes gibi olmayalım. Açıkçası biraz düşündüm bu tanışma sahnesi üzerine."

Belli!

"Diyorum ki herkes bir film sahnesi anlatsın. Eğer hayatımız bir film olsaydı ve en çarpıcı sahneyle başlamasını isteseydik acaba o sahne ne olurdu?"

Gözlerini gezdirdi üçümüzde. Ve kendi sahnesini anlatmaya başladı:

"Gece. Orman gibi bir yerdeyiz..."

...

Ağzımızı kapamayı becerdiğimizde birimizden birinin azıcık basiret göstermesi için birbirimize bakıyorduk. "Gerçek mi bu?" dedim ben. Madam Lilla yeni bir kahkaha tellendirdi:

"Tam değil! Ama plan o!"

Bir Anka Kuşu avcısı, bir yasemin büyücüsü, hafifmeşrep bir tanrıça, adına ne derseniz deyin, karşımızdakinin normal biri olmadığından kesin surette emin olduğumuz için hayret gevşekliğine bıraktık kendimizi. Maryam, denizin dibinden bulup çıkardığı inci gibi bir sesle "Tahrir!" dedi ve devam etti:

"Tahrir Meydanı. Sarı ışıklar yanıyor. Mübarek'in düştüğü gün. Akşam oluyor. Kamera bir arabanın içini gösteriyor. Bir erkek var yanımda. Bir arkadaş... Arabadayız. İçmişiz, neşeliyiz. Ne olursa olsun Tahrir'de olmak istiyoruz. Bağımlı gibiyiz. Meydan'a varmak için acele ediyoruz. Orada olmadık mı kanımızın akışı tökezliyor. Tahrir'de olmadığımız her an uzaya düşecekmiş gibi korkuyoruz. Tahrir'de olunca yeryüzüne tutunuyoruz. Tahrir'e herkes bu yüzden geliyor artık. Aslında devrim bitmiş, ama Tahrir'i terk edersek kabul etmiş olacağız. Benim sakladığım bir şey var. Kimse bilmiyor. Söylemeyeceğim. Sadece Tahrir'de olursam sırrımın ağırlığı geçiyor, bunu anlıyoruz yüzümden. Yakın çekim. Meydana varıyoruz. Çok mutluyuz. Uçuyoruz. Şarkılar söylüyoruz. Kamera herkesin birbirine sarılmasını gösteriyor üstüste. Ben kimseye sarılmıyorum. Ağlayacak gibiyim. Mutluluktan ve kederden. Aynı anda. Görüntü kesiliyor, Tahrir'e açılan caddelerden birinin başındayız. Bir sokak köpeği var şimdi görüntüde. Anlamamış hiçbir şey. Çok şaşkın, çok korkmuş. Sarı ışığın altında. Kimse onu içeri almamış gibi. Herkes çok mutlu ama kimse ona ne olduğunu söylemiyor. Yalnız. Koşmaya başlıyorum. Kamera tepede, kalabalığın içinden geçiyorum. Ciğerlerim büyüyor. İçime hava doluyor. Daha hızlı koşuyorum. Köpeğin yanına varıyorum. Duruyorum. Bana bakıyor sanki Mısır yıkılmıyormuş gibi sakin. Çok kirli, çok cılız, uyuzdan yer yer tüyleri dökülmüş. Kuyruğunu müteredditi sallıyor. Ağlamaya başlıyorum. Kaldırıma oturuyorum. Köpek duruyor öyle. Köpeğe sarılıyorum. Sanki sırrımı söylersem beni sevmeye devam edebilecek tek varlık bu uyuz köpek. Köpek başını başıma dayıyor. O zaman işte bir adam geliyor. Çok ihtiyar, gri entarili, çok yoksul bir adam. Başındaki kirli sarığa bir zeytin dalı takmış. Boynuna 'Adalet' diye bir yazı asmış. Suyun üzerinde yürür gibi yürüyor. Bir elini başıma koyuyor, bir elini köpeğinkine. Bakıyorum. Gözlerini kapıyor. 'Gitme zamanı geldi' diyor, 'senin sırrın burası için fazla.' Ertesi gün Lübnan'a bilet almamla film bitiyor."

"Gerçek mi bu?" diye soruyorum yine, refleks olarak. Maryam sahnesini anlatırken giyindiği hareleri çıkarıyor. Yine bıçkına dönüyor oturuşu, kilitleniyor. Gülümsüyor sadece.

Amira pirinç tanelerini ileri geri iterken delirmiş gibi giriyor sahnesine:

"Dövüyorlar beni. Kamera yüzlerini göstermiyor dövenlerin. Ölmüyorum bir türlü. O kadar şaşırıyorum ki ölmediğime, canım bile yanmıyor. Karnıma vuruyorlar bilhassa. Hamile sanıyorlar beni galiba. Dans ediyorum ya, dansözlük yapıyorum ya... Flashback: Dans görüntüleri, sahneden alınışım, odaya tıkılışım. Hamile filan değilim halbuki. Yüzlerini görüyoruz. Babam. İki amcamla birlikte. Kamera anneme dönüyor. Annem kilitli kapının ardından bağırıyor 'Yapmayın' diye. Sayıyorum niyeyse. Dört kere bağırıyor. Yani beş bile değil, bu geçiyor aklımdan tam o anda. Dudaklarım kıpırdıyor, saydığımı görüyoruz darbeler arasında. Niye beş kez değil mesela? Niye kırmaya çalışmıyor kapıyı? Bunu düşünüyorum. Canım acımıyor da buna içim yanıyor o anda. Ağlamıyorum, bağırmıyorum da. Kamera elime yakın çekim. Pantolonumu çekiştiriyorum. G-string giymişim, o çıkacak ortaya diye takılmış kafama. Dövülürken insanın gövdesi büyüyor. Küçüleceğine büyüyor. O kadar çok vurulacak yerim olduğunu... Neyse... Bırakıyorlar beni sonra. Kapı gıcırtısı sesi uzun uzun. Kapı da açık kalıyor. Biraz zaman geçiyor. Bilmiyorum ne kadar. Nefesim bir hayvan gibi. Kalkıyorum. Annemin yüzü yakın çekim, kapıda çökmüş ağlıyor. Başına değiyorum, geçiyorum. Çıkıyorum. Film kopuyor. Bir gemideyim İtalya'ya gidiyorum. Öldürecekler beni, kaçıyorum. Film kopuyor. Fransa'dayım. Film kopuyor. İngiltere'deyim. Özlüyorum. Çok özlüyorum. Bir haber geliyor. 'Devrim oluyor' diyor, 'bundan daha iyi bir fırsat olamaz. Ülkeden kaçıyorum. Kaçaklarla birlikte Akdeniz'e açılıyorum. Sana burada, Tunus'ta, döndüğünde bulman için mektuplar bırakıyorum.' Sonra... Film kopuyor Tunus'a geliyorum. Sorup soruşturuyorum. Adam kayıp. Denize açılıp kaybolanlarla birlikte o da... O kadar."

"Bu gerçek" diye fısıldıyorum Maryam'e doğru. Böylece Maryam anlamış oluyor Amira'nın terasta akşamüstü neden ağladığını.

Madam Lilla derin bir ah çekiyor. "Hanımlar" diyor, bundan sonra bize hep sesleneceği gibi, "Sevgili hanımlar... İnsan, o da eli iyi gelmişse, hayatta kendini bir kere bütünüyle görür. Ömrün gerisi ya o sahneye yeniden kavuşmak için geçer ya da ondan kaçmakla. Siz büyük sahnesini görmüş hanımlara benziyorsunuz. Neyden bahsettiğimi anlıyor olmalısınız."

Bana dönüyor dudaklarını büze büze gülümseyerek, benim sahnemi soracak belli. Çok çevik bir hamle yapıp bu girişimi soruyla püskürtüyorum. Mesleğim bu!

"Peki siz Madam Lilla. Sizinki hangisi? Kaçıyor musunuz yoksa kavuşmaya mı çalışıyorsunuz?"

Madam Lilla bana cevap vermektense Amira'nın eğik başını bakışıyla kaldırıyor. Niyeyse ona nişan alıyor:

"Sevgili Amira, sanırım seninle iyi anlaşacağız. Elbette sizlerle de..."

Sorumu cevaplamamasına rağmen beni tam olarak gözden çıkarmanın tehlikeli olabileceğini sezdi belli ki. Bu yüzden açıklama ihtiyacı hissetti:

"Ama dans mevzubahis olduğuna göre Amira başka!"

Amira alttan alta bakmaya çalışıyor, masaya geri dönüyor böylece.

Amira ne kadar genç. Hayat onu daha birçok kez daha çağırabilir oyuna. Bir santrifüjle dışına atıp önce, sonra yeniden "Gel" diyebilir ve o da yeniden "Tamam olur" diye gülümseyiverir. Fakat Maryam, öyle görünüyor ki, Madam Lilla'nın Amira ile bu kadar yakından ilgilenmesinden pek hoşlanmıyor. Kıskanç ama kıskançlığından utanan bir erkek gibi geriliyor. Oyundan düşüyor olduğunu hissediyor gibi. Amira, Madam Lilla'ya parlayan gözlerle baktıkça Maryam da Amira'ya bakı-

yor. Amira durumun henüz farkında değil, ama benim oturduğum yerden her şey görünüyor. Madam Lilla ise kendi havasında devam ediyor:

"Mademki vaziyet budur, size anlatmam gereken bazı şeyler var" diyor. Üç zarf veriyor elimize. Yeni bir menü:

Menü
"Eflatun dikeni böreği- fıstıklı lahana pastası
Tatlı:
Kırmızı biberli çikolatada pişirilmiş armut."

Eflatun dikeni?!

"Hanımlar, her şeyi bu gece konuşacak değiliz elbette. Umarım eflatun dikenini beğeneceksiniz."

Sadece olağandışı ve zarif bir roman karakteri sandığımız Madam Lilla, bizi böylece çekiyor başımıza pek de iyi şeyler gelmeyeceği besbelli olan oyununun içine. Hiç uzatmıyor yemeği. Neredeyse apar topar çıkartıyor bizi evden, geceyi zarif bir şekilde kursağımızda bırakmayı beceriyor.

Eyüp Bey geçiriyor bizi kapıdan. Bakışlarını hiç beğenmiyorum, çünkü ne kastettiğini bir türlü anlayamıyorum. Madam Lilla'nın gemisine kendi rızasıyla binmiş fakat kürekleri tek başına çekmekten yılmış bir forsa gibi. Eyüp Bey, La Strada Operası'nın kulisi, deposu, perdesi ve sahnenin altındaki labirentli dev boşluk: Yankı, toz, boş makara. Kendini bu kadar yok edebilenlerden şüphelenmeli. Kapıyı kaparken "Yarından sonra görüşmek üzere" diyor. Her şeyi bilen ama hiçbir şeye dahil edilmeyen adamların zamanla eğirdikleri sabırlı zarafeti ve sonunda kesinlikle katil çıkacak uşakların özgüveni var Eyüp Bey'de.

Amira otele girerken duruyor, çok mühim bir şey söyleyecek gibi:

"Yasemin, Madam Lilla'nın dediği gibi olmaz. Kendiliğinden olmaz" diyor. Duraklıyoruz. Sanki gece boyunca cereyan etmiş tek acayip şey buymuş, bir sinema şaheserindeki kritik devamlılık hatasını bulmuş gibi ciddi:

"Yaseminin bir dalını koparmadan alıp toprağa batırırsın, ucunu da öte taraftan dışarı çıkarırsın..."

Dirseğini büküp eğimin nasıl olacağını gösteriyor:

"Sonra o dal aşağıdan kök salmaya başlayınca kesersin ana gövdeden. Yasemin kendiliğinden olmaz yani. Anne ile kızı gibi."

Son cümlesini tekrar kendine fısıldıyor:

"Anne ile kızı gibi..."

Amira yeniden memelerine kavuşuncaya kadar biraz zaman geçeceği böylece kesinleşiyor. Yarından sonraki gece ne yiyeceğimizin kesin bilgisi ve başımıza gelecekleri kestiremeyecek oluşumuzun kesif çaresizliğiyle odalarımıza çekiliyoruz. Sırtüstü düşmüş üç tespih böceği gibiyiz. Bizi ayaklarımızın üzerine dikecek darbeyi çok yakında yiyeceğimizi henüz bilmiyoruz.

4. Bölüm

Baaam! Güüüm! Paaat! Çaaat!

Mavi bir Peugeot 406 ani fren yapınca, arkadaki Mercedes ona geçirdi, en arkadaki Renault da Mercedes'e. En sondan salınarak gelen motosiklet de Renault'nun arka tamponuna çarparak yalpalayıp devrildi. Arabaların ve motosikletin sahipleri zıplayıp indiler. En öndeki güneş gözlüğünden ibaret bir genç züppe; arkadaki zenginçe, elit tabakadan bir kadın; en arkadaki orta yaşlı, jilet takım elbiseli, namaz takkeli bir adam ve motosikletçi entarili bir Selefi.* Önümüzde üç arabanın kaşla göz arasında zincirleme birbirine girmesiyle toplam üç kaportanın yamulduğu, bir motosikletlinin sinir krizi geçirdiği, yedi çocuğun sonsuza kadar ağlamaya, on yedi yetişkinin ses duvarını aşmaya karar verdiği, bütün sokağın gün boyu sebebini konuşacağı cümbüş başladı. Polisler aheste beste geldiler, askerler durumdan vazife çıkardılar. Olay, Adalet

* Erken dönem İslam yaşantısını örnek alan Müslüman.

Bakanlığı'nın ve mahkemelerin olduğu Bab Binet Caddesi'nde cereyan ettiği için beyaz kravatları yamulmuş, maçtan çıkmış okul çocukları gibi kadın ve erkek avukatlar olay yerinde hazırdılar. Caddede mahkeme müşterisine yönelik çalışan kahveciler büyük Ortadoğu'nun her yerinde olduğu gibi anında Tetkik ve Değerlendirme Şurası'nı oluşturdular. Biz, kaşlarımız kalkık, olup bitenle zinhar ilgimiz yokmuş gibi kıyıdan kıyıdan elimizde kâğıt bardakta kahvelerimiz, sıvışmaya koyulduk. Çünkü olaylara bizatihi biz, üçümüz sebep olmuştuk. Oysa sabah her şey sakindi.

Sabah avluya indiğimde Amira ve Maryam kahvaltı ediyordu. Amira acele ediyor, Maryam da bütün zamanı evire çevire tavada gezdiriyordu. Bir önceki gün ne yaptıklarını sormadım çünkü karşılığında bütün gün yataktan çıkmadığımı, dünya beni telefon aracılığıyla dürtmedikçe uyukladığımı söylemek istemedim. Amira, kolyeli, rujlu ve hafif de dekolteli, mühim bir güne hazır gibiydi. Maryam sordu:

"Ne yapacaksınız?"

Ben bir kahve fincanının içine bakarken Amira pıtır pıtır anlattı:

Nawaat'a gidecekmiş. Devrimin yapılmasında çok emeği geçmiş bir haber sitesiymiş. Arkadaşlarını görecekmiş. Belki bir iş bulurmuş muhabir olarak. Muhabir olarak iş bulursa iyiymiş yoksa... Ama zaten birinden bir şeyler alması gerekiyormuş. Sonra hamama gidecekmiş. Yok hayır kese attırmaya değil, iş için. Belki turistlere dansözlük yaparmış hamamda falan filan... Amira, "Peki siz ne yapacaksınız?" deyince Maryam ve ben amele pazarında sona kalmış iki kekeme, cılız ihtiyar gibi durduk. "Siz de benimle gelin o zaman" dedi ve yola koyulduk. Amira, hükümet konağının bulunduğu Kasba Meydanı'ndan geçerken, Nawaat'a giden yolda kahve almayı önerdi. Bir kahvehaneye girdik. Amira, cadde boyunca sıralanmış kahvelerden, içinde sadece erkeklerin

olanını özenle seçti. Biz içeri girer girmez bir gerilim oluştu oturuşlarda. Amira, erkek geriliminin üzerine dekoltesini siper etmiş, kahveciye seslendi:

"Üç ekspres!"

Üç kadın kahvenin ortasında, girişimizle ilan edilen sessizlik yemininin korku filmi ambiansının ortasında duruyoruz. Maryam, ellerini cebine sokuyor ve erkeğe döndürüyor kendini. Amira iyiden iyiye kadınlık timsali. Bir Venüs heykeli, etrafa bakıyor rahat rahat. Ben gözlerimi dikecek emniyetli bir yer buluyorum. Duvardaki dünya saatleri. Ne işi var bu saatlerin bu eski kahvede? Dünyanın bütün zamanını kahvede oturarak geçirebilecek gibi görünen adamların dünya saatlerine niye ihtiyacı olur? Bütün saatler durmuş. Uzata uzata bakıyorum bu Fransız sömürgesi kalıntısına. Londra, Paris, New York... Arkalarına Batı'nın sömürge tarihini almış erkekler son derece Doğulu bir müdanasızlıkla bizi süzüyorlar. Bir zamanlar gözünü Batı'ya dikmiş olan bir milletin erkek evlatları, artık öyle bir dertleri olmadığı için kadınlara bakıyorlar. Derken, orta yaşlı cellabeli bir Selefi, bize doğru kararlı adımlarla yaklaşıyor. Yanımızda duruyor birkaç saniye. Süzüyor. Bir şey diyecek de, hangimize diyecek? Amira fazla kadın olduğu için bana söylüyor:

"Bayan, burası erkekler kahvesi."

Daha ben ağzımı açamadan Amira beklediği bu atağın karşılığını veriyor:

"Ne demek erkek kahvesi! Sen kimsin? Tunus'ta yok öyle şeyler! Siz çıkarıyorsunuz bunları! Burası laik bir ülke!"

Statik gerilim kahve ahalisinin ağır ağır ayaklanmasıyla kinetiğe dönüşürken kahveci derhal koyuyor ekspresleri tezgâha. Ben üç kâğıt bardağı toparlarken Maryam biraz grubun erkeği, biraz da kel başı örtülü olduğu için adamda yarattığı mümine algısına sığınarak ikisinin arasına giriyor. Sakinleştirme hareketleri yapıyor, o tür sesler çıkarıyor. Fakat Amira bir ordu hıncını daha şimdiden teslim bayrağını çeken adamdan alacak.

"Bir diktatörü gönderdik! Şimdi de başımıza siz mi çıktınız! Sen kimsin kardeşim! Kimsin sen!"

Adam özür dileyecek neredeyse, ama Amira zinhar susmuyor.

"İran mı burası! Ne demekmiş erkek kahvesi! Hem de Kasba'da! Benim gibiler burada sizin için kanımızı akıttık. Sizin için bir devrim yaptık. Duyuyor musun beni! Şimdi sen bana kalkmış..."

Nihayet Maryam Amira'yı toparlıyor, kapıya yöneliyoruz. Maryam biraz arkada kalıp adama bir şey veriyor, özür diler gibi. Bozuluyorum biraz. Tamam, Amira abarttı da, Maryam'ın aniden ortaya çıkan bu erkek dünyasıyla işbirlikçiliği...

"Ne verdin adama?" diyorum, gülümsüyor:

"Görürsün!"

Biz kapıdan yola çıkmaya çalışırken adam da bizimle çıkıyor, kendi kendine söylenirken elindeki çikolataya bakıyor, söylene söylene açıyor ve ağzına atmasıyla birlikte çığlık çığlığa elinden fırlatıyor çikolatayı:

"Orospular! Alkollü bu çikolata!" diye bağırırken adam, çikolatanın kâğıdı Peugeot 406'nın camına yapışıyor, Peugeot ani bir fren yapıyor ve gerisini biliyorsunuz zaten.

Kahveler elimizde, Nawaat'ın eski bir Tunus binasındaki ofisinin mavi kapısından girip uzun uzun gülüyoruz holde:

"Pek eskrimciymişsin hemşire" diyorum Maryam'a. Reverans yapıyor:

"Her zaman *efendim*."

Dar merdiven boşluğunda itişirken, gülüşürken bir şey oluyor, o günü hepimiz ayrıntısıyla anlatsak da söylemeyeceğimiz türden bir şey. Parmakla gösterilemeyecek bir gelişme. Kristal örümceklerin neşeyle ve hızla dokuduğu bir ağ ile örülüyor aramızda ve etrafımızda bir ilişki. Otelden çıkıp yan yana, arka arkaya yürürken, Kasba Meydanı'nın boşluğunda birbirimize göre pozisyon alırken, kahveye girerken, birbirimizin önünü arkasını

kollarken, kahvelere uzanırken, erkeklerin ortasındaki o görünmez, vahşi arenada birbirimize göre kendimizi ayarlayıp dururken, susarken, bakarken, sıvışırken, kapıdan girerken olmakta olan bir şey tamama eriyor o merdiven boşluğunda. Etrafımızdaki ağ bizi dünyadan ayırıyor, sakınmak üzere sarmalıyor. Yani Nawaat'ın ofisine girip de ortadaki sahanlıkta oturan "devrimci arkadaşlarla" karşılaştığımızda artık çoktan üç arkadaşız biz.

"Kahkahandan tanıdık" dedi, sarışınımsı, Arap olmasına rağmen İrlandalı görünümlü, sessiz, derinden bir adam. Gencecik, dal gibi, başörtülü bir genç kız ve etrafı alkol bulutuyla çevrili genç bir çocukla birlikte üç kişiler. Tanışıyoruz. İsimleri dinlemiyorum bile. Dikkat çekmeyen ve dikkat etmeyen biri olmak niyetim var. İşsizim nihayetinde, dünyayla alakamı en aza indirmek gayreti içindeyim. Fakat Amira ve Maryam, derhal heyecanla sohbete katılıyorlar. Aniden Mısır'daki arkadaşların durumu, Bahreyn'deki gösteriler, Suriye'de Esad'a karşı direnirken hapsedilen internet aktivistleri, Tunus'taki seçimi şüpheyle karşılayanlar, Beyrut'taki yeni yayınlar, hacker'ların uluslararası işbirliği... Dünyayı oyun hamuru gibi tutup ellerinde Ortadoğu Bölgesi'ne parmaklarıyla biçim veriyorlar sanki. Ciddiler ama asık suratlı değil. Sigaralar yakılıyor, sigaralar sönüyor. Sözcükleri değil, arada geçen isimleri duyuyorum sadece: Raşa, Alaa, Razan, Wael, Ranwa, Ali, öbür Alaa, öbür Ranwa, öbür Raşa, bloglar, hacker'lar, devlet sitelerinin çökertilmesi, Wikileaks, devrim, devrim, *El Cezire* Televizyonu, *Al Akhbar* Gazetesi... Herkes birbirine Twitter'daki takma ismiyle hitap ediyor, uzaklardaki arkadaşlardan, tanıdıklardan, eylemcilerden, kahramanlardan bu isimlerle söz ediliyor. Uzaydaki uydulara gönderilip geri iletilen datalarla oluşan, dünyayı kapsayan bir dijital-zar-dünyadan söz ediyorlar. Her birinin bir noktasını oluşturduğu, bir elektronik düzlem. Bu dünyadaki herkes bir, her kod adı bir siyasal eylem, Arapça harflerle tıkırdayan klavyelerde ve telefon ekranlarında söz ile oluşan

her siyasal eylem, yanıp sönen bir varoluş. Her isim, her noktacık, her elektronik varoluş "Al Thawra"* sözcüğüyle bağlanıyor birbirine. Kendilerinin kahramanı olduğu yeni bir dünyadan söz ediyorlar. Konuşmanın içeriğine değil, fakat taze sesine kendimi kaptırmışken:

"Türkiye'den nasıl görünüyor?" diyor İrlandalı görünümlü, eli şakağında, son derece ciddi.

Giderek yatay hale geçen oturuşumu toparlayıp "Valla işte" diyorum, "pek bir şey görünmüyor. Şimdi böyle 'devrim' filan deyince siz..."

Alaycı gülümsemem havada kalıyor, destekçisi yok. Toparlanıyorum:

"Türkiye'de inanmıyorlar Arapların bir şey değiştireceğine. CIA'in işi olduğunu düşünüyor çoğu insan."

İsteksiz anlatmaya devam ediyorum:

"Şimdi siz böyle konuşunca ne bileyim, çok umutlusunuz. Türkiye öyle değil. Bizim memlekette karışık işler oldu... Anlatması zor."

Evet, herkes dinliyor. Geçiştirmedikleri için ben de geçiştiremiyorum:

"Türkiye dışarıdan göründüğü gibi değil. Gazeteciler, sendikacılar, öğrenciler hapiste... Davalar var yığınla. Onların peşinde koşturmaktan dünyayı görmüyoruz belki."

Kendimden sıkıldım ama olay da ciddiye bindi. İrlandalı görünümlü Tunuslu adam soruyor:

"Bu Türkiye Modeli meselesi. İslamcı En-Nahda Partisi buradaki ilk seçimi kazandıktan sonra... Biliyorsun değil mi, ılımlı İslamcılar yani... Sürekli bu modelden bahsediyorlar. O konuda ne diyorsun?"

Amira dayanamayıp araya girdi:

"Arkadaşlar ben iş arıyorum."

---

* Devrim.

Başörtülü, dal gibi genç kız hayıflanarak gülümsedi. İrlandalı görünümlü "Hay Allah!" dedi, "son elemanı da şimdi aldık!" Genç kız ellerini iki yana açtı, özür diler gibi. "Ama bakalım" dedi İrlandalı, "bu ara mantar gibi yabancı sivil toplum örgütü bitiyor yerden. Arap Bahan'nın tek başarılı örneği olduğumuz için epey parlatıyorlar Tunus'u."

İrlandalı görünümlünün alaycı gülümsemesi, Maryam'e yöneliyor. Maryam aynı alaycılıkla devam ettiriyor:

"Aldık mesajı. Ama Mısır, Tunus değil. Hem sizinkisi de devrim mi!"

"Bu Mısırlı kibri de, 'Dünyanın Anası' tavrı da sizi bitirecek" diyor İrlandalı.

Maryam oyunu görüp yükseltiyor:

"Yoo kibir değil. Bu kadar kibar devrim mi olur! Bin Ali iki haftada gitti. 'Madem beni istemiyorsunuz' dedi gitti adam. Hüsnü Mübarek öyle mi!"

İrlandalı daha beter yaslanarak koltuğa, iyice dürtüyor Maryam'in sinirlerini:

"Mesele Mübarek değil. Siz devrimi Mısır Ordusu'nun eline teslim ederken, askerle işbirliği yaparken düşünecektiniz."

İş şakadan çıktı, sertleşmeye başladı:

"Biz Mübarek'i gönderdik, askeri de göndeririz!"

"Gönderemezsiniz. ABD'nin desteğini aldılar. Geçmiş olsun! Uluslararası TV kanalları seçimler başladığı anda çekip giderler Tahrir'den. Siz de orada kalırsınız."

Maryam durmuyor:

"Halkı Tahrir'den nefret eder hale getirdiler. Bizim zorluğumuz orada. Ordu, halkı bize karşı seferberliğe davet etti neredeyse. Tahrir de değişmeye başlamıştı zaten. Tanımadığımız serseriler var. İçeri girip provokasyon yapıyorlar."

İrlandalı hiç geri çekilmiyor, hep ileri:

"Naifsiniz ve talepleriniz net değil. Ondan geliyor başınıza bunlar!"

Maryam sesini yükseltiyor:

"Taleplerimiz net! Özgürlük ve haysiyet!"

İrlandalı görünümlü, kadınlar sinirlenmeye başlayınca sesini iyice kısıp delirtmeyi bir yerden öğrenmiş belli ki, sakince devam:

"Haysiyet ne ki? Kim verecek haysiyeti? Kimden istiyorsunuz? Ne olunca haysiyet size verilmiş olacak! Kaptırdınız kendinizi bu *El Cezire* havasına. 'İdeolojisiz, kendiliğinden ayaklanan Arap gençliği'... Devrim yıllardır örgütleniyordu. On yıl önce başladık bu işlere, siz oradan kopup size kim olduğunuzu söyleyen Batılıların tarifine uydunuz!"

Maryam kararmaya başladı sinirden, bağırarak:

"Haksızlık ediyorsun. Haksızlık ettiğini de biliyorsun! En-Nahda burada iktidara iyice yerleşince, siz de Türkiye gibi ABD'nin Ortadoğu'daki dostu olunca, Sünni devletinle oturunca aşağıya, hatırlarsın bu dediklerini!"

İrlanda görünümlü, Maryam'ı yeterince sinirlendirdiği için amacına ulaşmış, dostça bir gülümsemeyle "Bir kahve yapayım size" dedi ve böylece huzur ve kardeşlik ortamına geri dönülüyordu ki, İrlandalı görünümlü mutfağa giderken alaycı seslendi:

"Amira, dansözlüğe paydos mu yani!" Amira cevap vermek için göğsüyle şaha kalktı ama söndü. Az önceki, dünyaya kafa tutan kadından eser yok. Küçüldü kaldı. Alay karşısında yapılacak savunma ile saldırı seçenekleri arasındaki tereddüt çukuruna düşüp laflarını yuttu. Kucağındaki çantasını sıktı, bıraktı.

Alkollü arkadaş başörtülü kıza yeni çıkardıkları Anarşist fanzinden bahsediyor, genç kız fanzinde hiç kadın yazar olmadığı için onunla hanımcık bir yumuşaklıkta alay ediyordu:

"Bir hacker'lar bir de siz anarşistler, ergen oğlanlar kulübü gibisiniz!"

Oğlan ağzını yüzünü büküyor, kızı ciddiye almıyor pek.

Maryam'in yüzüne baktım. Az evvelki siyasi tartışmadan değil, Amira'nın düşürüldüğü durumdan rahatsız olmuştu. Haddini bildirmek için İrlandalı görünümlüyü beklemeye başladı. Kahvesini lüzumundan fazla karıştırıyor. Amira, fiilsiz bir belirteç tümleci gibi mevzu arıyor. Suçlu gibi. Hiçbir şey söylemiyor. Bir çukurun içinde debeleniyor.

Maryam sakinleşmeye çalışarak kendi kendine devam etti, ortaya:

"Hayır biliyor yani. Kendisi örgütledi bütün bu hadiseleri. O örgütlemedi mi devlet sitelerinin çökertilmesini, Wikileaks belgelerinin yayınlanmasını! Mısır'daki bu işi örgütleyen herkes arkadaşı. Sırf beni kışkırtmak için..."

Maryam'da beklenmedik bir kendini açıklama çabası. Efeliğinden eser yok. Belli ki İrlandalı görünümlü önemli biri, ona karşı eskrim kılıcını kullanamıyor. Devam ediyor ortaya konuşmaya:

"Bu devrim insanların içinde. O da biliyor. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak."

İrlandalı görünümlü elinde kahve tepsisi, bir alttan alma jesti olarak kadın işi yaptığını vurgulayan hareketlerle ve elbette erkek tavrıyla gelirken Maryam'e seslendi:

"Bir şey mi diyorsun hanımefendi?"

Maryam, patlattı yumruğunu:

"Diyorum ki, bir gün sen de devrimci ve dans eden bir kadınla bayağılaşmadan konuşabilirsen, işte sizin devrim de ancak o zaman tamamlanır."

Hınk dedi kaldı İrlandalı görünümlü. Amira, tuttuğu bir nefes varmış demek, "hıh" dedi bıraktı. Gövdesi kendine döndü. Yüzüne yerleşen müstehzi gülümseme görünmesin diye olmalı, çantasının içinde yumuldu. Bir sigara çıkarıp yaktı. Maryam yeni bir nefes alıp yeni bir cümleye hazırlanıyordu, adamın karnına

soktuğu bıçağı döndürecekti. Ama kapı çaldı. Maryam, kılıcını Mısır için değil, Amira için kullanmıştı.

İçeri yoksul, esmeri, kolları ya da bacakları sakat, genç adamlar girdi. Kollarında anneleri. Hepsi, deniz dinamitlenince kıyıya vurmuş sardalyalar gibi cansız. Genç kız aldığı ev terbiyesinin hamaratlığıyla kalktı ayağa. Kadınlara şefkatle dokundu, her birine. Alkolik anarşist saklanır gibi, koltuğa gömüldü daha beter. Maryam, İrlandalı görünümlüyü unuttu, tanıdık birilerini görmüş gibi selamlaştı genç adamlar ve anneleriyle. Tahrir'deki benzeri gençleri bırakıp kaçıp geldiği için, buradaki muadillerinden özür diler gibiydi biraz. İrlandalı görünümlü isteksiz ve sevimsiz, bu esmer grubu tanıştırdı:

"Arkadaşlar, devrimde yaralananlar. Tedavileri yapılmıyor. Günlerdir Adalet Bakanlığı'nın önünde eylem yapıyorlardı. Bir işe yaramadı. Burada kalacaklar ve açlık grevine başlayacaklar."

Ortada kaldılar öyle. Bir savaş müzesindeki bozuk uçaksavarlar gibi burunları havaya kalkmış ama fişeksiz. Anneleri, tıpkı aniden mutfaklarından çıkıp devlete karşı gelen çocuklarının peşine düşen her kadın gibi mahcup ve kararsız. Oğlanlar sokak kabadayısı jestleriyle mağdur kırıklığı arasında gelgitli. Kimse nasıl davranacağını bilmiyor. Sonunda genç kız, kadınları da misafirlik havasına sokan hanımkızlık cümleleri ile - "Teyzeciğim kahve, çay? Hoş geldiniz. Yoruldunuz mu? Su?"- sahanlığı doldurup sessizliği dağıttı. Alkoliğe kaş göz etti:

"Sandalyeler içeride, getirir misin lütfen?" Alkolik kendiyle birlikte beyaz plastik sandalyeleri sürükledi sahanlığa. Amira oğlanlara bir şeyler sormak istedi, ama oğlanlar belli ki birer devrimci olarak bir kadınla konuşmayı öğrenecek zamanı bulamamış, hâlâ mahalledeki kızla nasıl konuşuyorlarsa öyle konuşuyorlar, Amira'nın yüzüne bakamıyorlardı. Hırçın, asi ve devrimci oğlan çocuğu kılığı ile mağdur, vakur ve olgun erkek kılığı ara-

sında karar veremiyorlar bir türlü. İrlandalı görünümlü olayla ilgisi yokmuş gibi durdu. Tıpkı dünyanın bu tarafındaki erkeklerin yaptığı gibi tereddüdü toparlama, ortalığa çeki düzen verme işini kadınlara bıraktı. Bu yüzden fişeksiz uçaksavarları rahatlatma işi, Maryam'e kaldı.

"Kardeş, kaç gün beklediniz bakanlık önünde?"

Cümle içinde birkaç erkek kardeşliği sözcüğü serpiştirince Maryam, konuşmaya başladılar. İrlandalı görünümlü, Maryam misafirlerle sıcak bir sohbet kurunca, üzerinden yük alınmış gibi rahatladı. Kısa cümleler, bozuk aksan, kekeme bir dil. Genç adamlar konuştukça yüzleri değişti. Kendilerini sokak aralarından, kahvelerden bu havalı eski binanın ortasındaki seramiklerle kaplı sahanlığa taşıyan devrime minnettarlıktan, devrimin onlara minnettar olması gerektiğine doğru yükseldi sesleri. Yaralarındaki sargılar terden kirli ve annelerin bazısı terlikli. İrlandalı görünümlü, oturduğum koltuğun kolçağına çöküverdi teklifsiz, "Bunları yaz işte Türkiye'dekilere" dedi. İçim sıkıldı. Kaybedenler tarihine sadece bir dipnot ile girecek insanları yazmaktan içim kurumuş. Böyle bir şey demek istedim, demedim. Kuşlar ötmeye başladı. Aniden. Sanki işaret verilmiş gibi, hep birlikte.

O kadar büyüdü ki gürültü, genç erkeklerin yarım yamalak cümleleri arasına, kutsal bir işaret gibi yapıştırıverdikleri devrim sözcüğünü de duymadım, annelerinin iç geçirmeleri eşliğinde yoğurdukları kuru ellerinin hışırtısını da. Yarın muhtemelen sadece bir gazetede, beşinci sayfaya on santim haber olacak bu insanları, ülkeler boyunca kaçıncı görüşüm ve Ortadoğu bahtsızlığının bir örnek beyaz plastik sandalyeleri... Kuşlar ötüyor delirmiş gibi. Sohbet kesik mırıltılara dönüşürken Maryam aniden ayağa kalktı. Aniden kalktık üç kişilik disiplinli bir tabur olarak. İrlandalı görünümlü, Amira'yı kolundan tuttu, kenara çekip bir şey fısıldadı. Bir çekmece açtı, çıkardığı bir tomar zarfı verdi. Amira'nın gözleri doldu, geçiştirdi ve apar topar çıktık. Amira

"Benim küçük bir işim var" dedi. Bana değil, Maryam'e veriyordu hesabı, koruyucusuna. Sanki utanıp ekledi:

"İki saate hamamda buluşalım. Biliyorsunuz değil mi, otelin yanında."

Maryam ile birlikte otele yürürken "Birkaç gün sonra giderim" dedim Maryam'e, "sen kalacak mısın?" Elleri cebinde başörtüsünü sıyırdı kafasından, boynuna doladı "Bilmem" dedi, "Dido yazıtlarına ve birkaç kütüphaneye bakmam lazım. Sonra ben de... Geri dönmem lazım benim de..." Durdu, aniden bambaşka bir şey sordu:

"Sence çok kudretli bir kadın neden intihar eder?"

Kafam Amira'ya takılmıştı:

"Onu bilemedim şimdi de bu kız... Amira'nın bir derdi var, söylemiyor."

Maryam gülümsedi:

"Bir Arap ülkesinde aynı anda hem yazı yazan hem de dans eden, annesiyle sorunu olan, babasıyla hesabını kapayamamış bir kadın! Bir de geri dönmüş bir kaçak! Daha nesi olsun!"

"Geri dönmüş bir kaçak... Yok" dedim, "başka bir şey var. Muhammed diye bir adamın mektuplarından bahsediyordu da konuşamadık." Maryam, "Biz de sabah konuştuk biraz. Bir dans okulu kurmak istiyor, ama para yokmuş" diye ekledi üzerine. "Dans okulu ha? E iyiymiş" dedim. Maryam devam etti:

"Para lazımmış, annesinde varmış, ama vermiyormuş. Başı dertte yani. Şu hamamdaki işten para biriktirirse ancak. Ama o da zormuş, öyle dedi. Bunu da yapamazsa... Ne dedi o? Ha! 'Kimse bana saygı duymaz,' Böyle dedi."

"Azizim sizin işiniz de zor be. Bu saygı meselesi filan... Bu erkek kahvesi gibi ülkelerde yani..."

Madam Lilla'nın Eyüp Bey'e üstten davranışı geldi aklıma bir anda:

"Madam Lilla ne acayip kadınmış değil mi?" gibi bir şey söyledim. Kirli bir mendil gibi buruşturdu cümlesini:

"O kadar da değil!"

Maryam ile otele döndük. O uzun öğle saatleri, serin bir yatağa uzanıp çarşaf çekilmez bir şekilde ısınana kadar debelenip perdeden sızan ışıkta ağır ağır oynaşan toz taneciklerini izlediğiniz öğle saatleri nasıl geçerse öyle geçti. Maryam hiç görmediğim kadar uzun bir namaz kıldı, dua etti, internette gezindi. Ta ki hamamda Amira ile buluşup da başımıza o tuhaf ve komik olaylar gelinceye kadar her şey sıkıntılı bir iç konuşma gibiydi.

5. Bölüm

Tamamen hazırlıksız olarak soyunduk. Maryam de ben de, hamamın ofis bölümünde Amira birileriyle konuşacak, sonra da gideceğiz sanıyorduk. Ama Amira ikimize de Avrupalı turist muamelesi yaparak, Maryam da ben de hamamlardan nefret ettiğimizi söylememize rağmen, "Aa gelmişken... Olmaz yani görmeden..." falan filan, don paça ve buhardan öksürüp tıksırarak, taslar takunyalar, yuvarlanarak, peştemallere sarınıp sarmalanarak, düşe kalkarak, nihayet kurnalardan birinin yamacına sığınarak... Durduk.

Maryam hamam evreninin görünen ve görünmeyen her partikülünden tiksindiği için, gövdesinin mekânla temasını mümkün olan en küçük yüzeye indirgemeye çalışırken kıvranıyor. Ben sıkıntılı öğle saatleri boyunca işsizliğim, memleketin durumu vesaire hakkında düşünmekten huysuzlaşmışım. Amira -bir şey olmuş belli ki- o şeyin kederini savurmak için gövdesini serip serpiyor etrafa. Bir şarkı mırıldanıyor, abartılı bir üslupla dans edi-

yor ortalıkta. Sanırım Maryam da ben de Amira'nın bu yapmacık gösteri halinden utanıyoruz; ona bakamıyoruz. "Sahnelerin gülü Amira'dan şarkılar dinlediniz!" deyip dansöz reveransını da yapınca, nihayet utancımız hafifliyor.

Karşı kurnanın başında altmışlarında iki kadın sohbetlerinin arasında tas tas suları aşağı döküyorlar kafalarından. Hiç umurlarında değil nasıl göründükleri. Kirleri kabarsın diye beklerken ıskartaya çekilmiş, eski iki ahşap tekne gibi gıcırdayarak sohbet ediyorlar. Arada bir, ya kendilerinin ya da birbirlerinin bacaklarını, kollarını sıvazlıyorlar ölü deriyi kabartmak için. Çok dertli bir meseleyi görüşüyor olmalılar ki, kafalarından aşağı geçirdikleri tas tas sular, su ile yüzlerine dolaşan azalmış saçları, saçlardan salkım saçak damlayan, her akışta peştemallerini gevşeten sular asla sulandıramıyor konuyu.

Öteki tarafta üç orta yaşlı İngiliz turist kadın, Büyük Britanya'dan özel bir görevle gelmiş gibi kararlılar, "keyfetmek" denen şeyi azimle deniyorlar. Pancar kırmızısına çalmalarına rağmen, Doğu'nun bu durarak, bekleyerek icra edilen keyiflerine vâkıf olma çabasındalar. Bu hamam cefasını bir tatil macerası olarak anlatırken yapacakları nispeti hak edebilmek için direniyorlar. Yayılma tekniklerine genetik olarak yabancı oldukları için, Maryam ile birlikte en çok onlar acı çekiyor.

Çapraz kurnada seyre değer olmasa da seyredilmek için ellerinden geleni yapan üç genç kadın var sadece. Bikinilerini giyip gelmiş, otuzlarının başında üç genç Tunuslu kadın. Tası bir yabancılaştırarak tutuşları, suyu bir yeni icat gibi dökünüşleri, aman buna bir eğlenişleri, komiklenişleri, bizim bu olayla hiç ilgimiz yok, sırf matraklık olsun diye geldik mesajının altını kalın kalın çizişleri.

"Kadınların çıplakken bile sınıfları belli oluyor sanki" dedim Maryam'e. "Yani böyle tenlerinde bir pürüzsüzlük, ağdalarında bir mükemmellik, her şeylerinin her şeylerine bir denk gelişi...

Ne yapsalar yakışıyor gibi..." Maryam, sanki bakteriler hop edip girecek diye mi korkuyor, niyeyse artık, ağzını sımsıkı kapamış. Başını sallıyor evet anlamında. Kızlara sinir oluşumu teorize etmeye devam ediyorum:

"Orta sınıf kadınlarında mı oluyor böyle bir etek sarkması varoluşu. Her şeyin tam olsa da tam bir olamıyorsun yani. Anladın mı?" Maryam bakteriler yüzünden yaşadığı kısmi felçle mıh gibi.

Ama Amira tasta tempo tutmaya başladı. Müthiş tespitlerim onun üzerinde etkili oldu sanki, fazladan sinirli. Girişmek için geri sayıma başladı. "Ne ukala şeyler bunlar yahu! Sanki İsviçre'den geliyorlar. Nedir bu yani!" Kızlar, kendi memleketlerinin hamamına karşı oryantalist kahkahalar atarken, aynı cümlenin içinde en az iki kere Fransızcaya dönerken, ayağa kalktı Amira, hücuma geçecek. Ben boş bulundum, ama Maryam ilk kez mıhlandığı yerden ayaklandı. Tam, Amira'nın yanında hatta önünde hücum pozisyonunu alacakken...

"Aa! Amira!"

Kızlardan biri bikinisin üstünü düzelte düzelte, takunyalarıyla minnoş minnoş yürüyerek ortaya geldi. Ama öyle bir ayarladı ki Amira ona yürümüş gibi oldu. Üst sınıftan kadınların küçük sinsi oyunlarından sadece bir tanesi. Gözlerimi kısıyorum iyice. Amira'yı şap diye öptü kız! "Cherie, vallahi dün seni düşünüyordum! Geldin demek. Kızlaaar! Amira gelmiş."

Amira, kolejin çay partisine bayramlık fistanlarını giyip gitmiş bir besleme oldu birkaç saniyeliğine. Buharlı ortamlarda bile, yüzünü görmesen bile, sırtındaki kaslardan bile, oluşları, olamayışları, düşüp kendini kaldırışları bir bir okunabilen bir kadın Amira. Dünyada yaşayan biri için ne kötü...

Maryam gidip gitmemekte kararsız. Kızlar Amira'yı ortaya aldılar. Amira belli ki havalı bir şey, ama onlardan değil. Amira belli ki enteresan bir varlık. Hatta sanki Amira onlar yerine hayatı yaşayan, onların izledikleri biri. Bir tür dizi film Amira.

"Demek ABD'deydin!" "Aaa! Çok enteresan!" "Okuduk bloğunu! Çok emeğin geçti senin de devrimde." "En çok sen çektin tabii, kaçmak zorunda kalman filan çok kötü oldu yani." "Hepimiz Kasba'daydık o gün. Sen de olsaydın keşke. Devrim olduğu gün.." "Ee ne yapacaksın şimdi?" "Politikaya atılır tabii canım!" "Ben Ettakatul Partisi'nde çalışıyorum şimdi. Sen de gelsen?" "Aa Amira'ya çok hafif kalır orası şekerim!"

Maryam içten içe şahlanıyor, kızları dövecek. Ama o sırada şüpheli bir sessizlik. Amira, bunlara bir şey diyor. Fısıltılı, bol tıslamalı bir şey. Çok fena bir şey gibi. Kızların yüzlerindeki geniş sırıtışlar anında origami. Bizimki ne dediyse peştemalini muzaffer bir komutan olarak çekiştirip göğsünün çatalından, burnu havada, geldi oturdu kurnaya. Her ne dediyse onun üzerine serin sular dökünüyor göğsünden aşağı, "Oh!" çeke çeke. Kızlar gidip dresaj atı gerginliğiyle oturdular kurnalarının başına. Kurnadan kurnaya bu gerilim, eğer kızlar aniden toparlanıp gitmeselerdi sürebilirdi.

"Ne yaptıysan çok iyi yapmışsın bacım!" dedim ben.

"Bazen yapabiliyorum" dedi Amira, "bazen insanlara kim olduklarını hatırlatabiliyorum. Hep yapabilsem..."

Kızlar gidince "oh"lu "ah"lı halini devam ettirmedi, normale döndü. Bacağındaki ölü derileri sıvazlarken içinden içinden konuştu:

"Bunlar, hepsi yani, kendi memleketlerinin turisti. Bin Ali gittikten sonra çıkmışlardır sokağa. Sanırsın devrimi bunlar yaptı. Şimdi hepsi 'demokrasi görevlerine' koşacaklarmış. Tunuslu olmaktan gurur duyuyorlarmış. Partilerde çalışacaklarmış. Önemli olan ülke için bir şeyler yapmakmış. Bir tanesi bile Arapça yazamaz, kendi dilini bilmez. Şeriat korkusuyla politika hevesine kapıldılar."

"Tunuslu değil miydi onlar? Nasıl Arapça yazamıyorlar yani?" dedim. "Tunuslu tabii. Tunus'ta öyle. Herkes Arapça yazamaz. Fransızca hep."

"*Tres interessant chérie!*"* dedim, sağ yanımdan Maryam'in gerginliği bıçak gibi keserken. "Sen ne yaptın, onu söyle" diye sordu Maryam Amira'ya.

"Hepsinin kocasıyla yattığımı söyledim."

Biz bakınca sular dökünerek hiç bize bakmadan:

"Yapmadım tabii öyle bir şey de, işte söyleyiverdim..."

Maryam kızdı Amira'ya -meselelerini abartılı kadınlık üzerinden halleden, sonra dönüp sadece kadın olarak algılanmaktan, kendisine saygı duyulmamasına kırılan, yani o zaman neden... Bunlar geçti aklından, biliyorum- uzatmak istemedi. Bana döndü:

"Sen ne zaman gideceksin tam olarak?"

"Ne bileyim. Giderim üç-dört güne kadar."

"İyi, sen gitmeden beraber gidelim Dido'ya o zaman. Kartaca'ya gitmem lazım. Yazıtlar, dedim ya evvelden."

"Olur gideriz. Zaten belki..."

"Belki ne?"

"Belki buraya gelirim yine. Roman yazarım belki. Yani iyi olur yazsam. Kadınlarla ilgili bir şey. Yani işte..."

"Aaa" dedi kandı yine hayata Amira, "Biz de olur muyuz?"

Maryam de gevşedi:

"Öyle bir durum varsa benim adımı değiştir."

Dalga geçtim ben de:

"Ha, o kadar eminsiniz yani roman kahramanı olmayı hak ettiğinize? Bilmiyorum, bakacağım davranışlarınıza!"

Güldüler. Seyirlerine daldım bir an için. İkisi birlikte benzersiz bir terkip oluşturuyorlardı. İki kadın gibi, iki erkek gibi, yerine göre iki kovboy, yerine göre karı-koca, yerine göre anne-kız ve daha birçok şeyi oluyorlardı birbirlerinin. Dışarıdan görünenin aksiydi her şey. Sığınan, sığındığını var ediyordu. Korunmaya ihtiyacı var gibi görünen, aslında koruyandan daha kudretliydi.

---

* "Çok ilginç tatlım!"

Bir *Thelma ve Louise* çıkmazdı belki onlardan, ama hiç kimse izlemediği zaman iyi bir film olabilirlerdi.

"Adını da 'Kaçaklar Ülkesi' koyarın mesela. Diyelim ki... Rokolan! Kaçaklar Ülkesi Rokolan! Ah tabii... Madam Lilla da en baş kahraman olur. Komple fantastik bir şey."

Sonrası gülüşmeler, sular ve sıvazlanarak ip ip çıkarılan ölü deriler eşliğinde şöyle devam etti:

Amira: "Madam Lilla'nın annesi çok acayip bir kadın olsun. Çok neşeli, çok güçlü bir kadın olsun."

Maryam: "Bir adada yaşasınlar. Erkekler yokmuş adada mesela."

Amira: "O olmaz da... Mesela erkeklerin kadın ismiyle çağrıldığı bir ada."

Maryam: "Çünkü savaşa erkek göndermek istemiyorlar."

Ben: "Ne savaşı be?"

Amira: "Anakara'da savaş var. Oradan kaçmışlar zaten. Bütün korkaklar adada. Dolayısıyla kimse kimseye ilişmiyor. Dur ya bu iyi oldu. Korkak Kaçaklar Ülkesi Rokolan!"

Maryam: "Madam Lilla'nın film merakı da oradan geliyormuş. Dedesi sinemacıymış."

Amira: "Adadaki herkes deli gibi film izliyormuş. Kaçmışlar ya, kafayı dağıtıyorlar sürekli."

Maryam: "O yüzden de... Bak bak geliyor şimdi: Adadaki her şeyin ismi eski filmlerdenmiş. Mesela... Tarzan Kasabı!"

Karpuz büyüklüğünde etli etli, mor üzümler gibi kütür kütür kahkahalar dolduruyor hamamı.

Amira: "Dur dur! Buldum! Küçük Korku Dükkânı Tuhafiyecisi!"

Maryam: "Kill Bill Güzellik Salonu!"

Ben: "Sibirya Erkek Berberi!"

Böylece yarım saat içinde bitki örtüsü kahkaha olan bir ada kurdular gözümün önünde. Benim bir şey yapmama gerek kal-

madı. Birlikte, iki kâşif bir topografya haritası çizer gibi bir romanı yazmaya başladılar. Öyle tuhaf şeyler uydurmaya başladılar ki, olaylar geldi Madam Lilla'nın muhakkak sahip olması gereken süper güçlere kadar dayandı:

Maryam: "Aa evet işte! Doğru! Süper kahraman olsun! Taytlı maytlı!"

Amira: "Süper Madam!"

İnişli çıkışlı gülündü epey. Bilhassa Amira göbek taşında ikinci bir peştemali pelerin yapıp kalça gücüyle hareket eden süper kadın kahraman hareketleri icra ederken.

"Siz bence bu Yasemin Devrimi filan yüzünden böyle neşeli insanlara dönüşmüşsünüz. Süper kahramanlar filan!" dedim gülerken. Amira ciddileşti:

"Sakın bir daha turistler gibi Yasemin Devrimi deme. Onun adı *el-Thawra el-Kıbira*. Haysiyet Devrimi. Yasemini Fransızlar uydurdu."

Ben: "Ya bak bu haysiyet meselesi deyince... *My Fair Lady*'yi izlediniz mi? Ama Audrey Hepburn'lü olan değil, eski versiyonu."

Amira: "Ben Gilda'cıyım valla!"

Ben: "Bi' bırak Allah aşkına, başka bir şey söylüyorum. İzlediniz mi? Bernard Shaw'undur o senaryo. Audrey Hepburn'lü versiyonda çıkardıkları bir bölüm var. Orada bu İngiliz profesör var ya, çiçekçi kızı alıp konuşma öğreten, kızın babası profesörün evine gelir ve kızı için para ister. Beş pound! İşte, profesör adamı ayıplar filan, 'Sen ne biçim babasın! Kızını bana satıyorsun!' vesaire. Orada serseri baba acayip bir konuşma yapar. Haysiyet üzerine. Şöyle bir şey söyler: 'Ben meteliksiz bir adamım. Bu demektir ki orta sınıfın bütün ahlaki değerlerine karşıyım! Her zaman!'"

Maryam: "Ee ne diyorsun yani?"

Ben: "Yani işte bu haysiyet falan filan biraz orta sınıf kaçıyor olabilir sizin memleketlerde. Yani adamlar aç oldukları için..."

Maryam: "Saçmalama!"

Mevzu düğümlendi kaldı. Amira başka bir havada:

"Ya deli olacağım. Gilda'nın gerçek adı neydi? Hatta kadının şey diye lafi vardı: 'Erkekler geceleri Gilda ile yatıp sabah... -kendi adını söylüyor işte- benimle uyandıkları için beni terk ederler' diye. Neydi kadının adı ya?"

Maryam da hatırlayamadı bir anda. Amira "Dur dur" dedi, "Bunlar Kolonyal dönemin yaz sineması kuşağı, bilirler böyle şeyleri." Komikçilik peşinde yine. Karşıda oturan yaşlı kadınlara seslendi, "Bakın bakın! Neydi bu kadının adı?" dedi, çıktı göbek taşının üzerine. Vaziyet aldı ve başladı şarkısına:

"*Put the blame on mame! Put the blame on mame!*"

Peştemali sıyırıyor bir yandan, bir yandan büsbütün Arap bir Gilda!

Kadınlar, dağlarda çiçek satarken bir araba durmuş da bir adam fotoğraflarını çekmiş köy çocukları gibi şen oldular bir anda. El çırpıyorlar, yarım yamalak şarkıya eşlik ediyorlar. Gülüşüyorlar dişsiz olarak, çok güzeller. Sonunda biri bağırdı:

"Rita Hayworth! Allah rahmet eylesin!"

"Hah!" deyip bize döndü Amira, "Ben onu tutuyorum işte!"

Amira'nın yanakları sıcaktan kıpkırmızıydı. Maryam'in Amira'ya bakan yüzünü gördüm. Amira'nın kıymetini bilmeyen bütün insanları, ama öncelikle gece Gilda ile yatıp sabah Rita ile uyanınca giden erkekleri öldürmek ister gibi bakıyordu...

6. Bölüm



Kraliçe Dido (Elissa)

"Dido mu! Ben el Kâhina'yı tutuyorum!" diye gülerek uzaklaşırken Amira, "Akşama görüşürüz Madam Lilla'da!" dedi. Amira'nın her konudaki net taraftar tutumu üçümüze ait ilk şaka olarak bir gülüşmeyle tescillendi. O, hamamda başlayacağı iş için alışveriş yapmaya giderken -en azından böyle söyledi- Maryam ile ikimizi, Paris *Champs-Élysées*'nin masif erkek kaplama taklidi olan, şehir merkezindeki Burgiba Bulvarı üzerinde, *Cafe Univers*'de sabah kahvesini tellendirmek üzere bırakıp ayrıldı.

"Kim bu El Kâhina?" dedim Maryam'e. "Dido'nun kızlarından..." diye cevapladı. Akademik ciddiyetin bıçkın kesinliğiyle devam etti:

"Kızı dedimse, kendi kızı değil yani. Ben öyle olduğunu düşünmüşümdür hep. Sen Dido'nun hikâyesini ne kadar biliyorsun, evvela onu söyle."

"Valla azizim, turist düzeyi diyeyim ben sana."

"Turist düzeyi yeterli. Dido, şimdiki Lübnan'ın güneyindeki Sur'da Fenike Krallığı'nın genç kraliçesi. Ama kocasını kayınçoları öldürüyor. Millattan epey bi' evvel. Esasında bunu da öldürecekler, tuzak kurmuşlar. Ama bu bir rüya görüyor güya. Atlıyor gemisine, yanına da bir boğanın postuna doldurduğu kadar altın alıyor. Gerçi bence başka şeyler de almıştır ya, neyse... Çıkıyor geliyor Tunus'un kuzeyine. Kartaca'ya. Sonra..."

Amira nasıl insanı lezzetli bir şekilde yoruyorsa, Maryam de lezzetli bir şekilde dinlendiriyor, diye geçiyor aklımdan, dinlemekten ziyade izlerken. Amira, nasıl kederini saklamaya yarayan çarpışan araba neşesiyle insanın içini eziyorsa, Maryam, fakir bir lunaparkın korku tüneli, iki geçişte alışıyorsun. Amira nasıl elinde makasla koşan çocuklar gibi insanı koruyucu aile rolüne girmeye zorluyorsa, Maryam tam tersine, insanı öyle ciddiye almıyor ki, çocuk gibi olabiliyorsun yanında. Ciddiyetini trambolin yapıp zıplasan bile ruhunun zarı öyle gergin ve kalın ki kıpırdamıyor. Künt bir bulut varoluşu, at kendini, debelen dur.

"... diyorlar ki buna, 'Alamazsın efendim'."

"Neyi alamıyor?"

"Araziyi. Dido'ya hiçbir şey satmıyorlar yani Kartaca'da. Alay ediyorlar, düşmanlık ediyorlar vesaire. Dido da diyor ki 'Ben fazla bir şey istemiyorum. Sadece bir boğa postunun kapladığı büyüklükte toprak sahibi olayım yeter.' Sonra o gece boğanın derisini ince şeritler halinde kesiyor. Ertesi gün, şeritleri uç uça ekleyip Kartaca tepesindeki araziyi çevreliyor. Yerliler şaşıp kalıyor, satıyorlar toprağı. Orası işte..."

"E saçmaymış o. Öyle şey mi olur. Ben hiç görmedim bir topluluğun çaresiz bir kadının zekâsı karşısında nutku tutulup teslim olduğunu. Sen gördün mü?"

"Azizim, bu hikâye yarı mitolojik. Belgesi yok. Yarı masal zaten. Gerçi bak, daha sonra Antik Yunan matematiğinde bu boğa postundan şeritlerle en büyük alanı yaratma meselesi Dido Problemi olarak anılıyor. O da var. Neyse, dinleyecek misin?"

"Evet."

"Orası işte, aldığı arazi yani, Kartaca oluyor. Bir liman yaptırıyor. Ticaret senin, gemicilik benim, epey bir bayındır ediyor Kartaca'yı. Derken, Makedonya Krallığı'ndan yola çıkan, Akdeniz'i geçip Kartaca kıyılarına varan bir pezevenk, bir haftada kadının, kudretli Kraliçe Dido'nun aklını başından alıyor..."

"Tabii. Rahat bırakmazlar! Eee?"

Durdu, güldü:

"Anlatmıyorum gerisini. Araştır! Şimdi bırakıp Dido'yu, geçiyorum El Kâhina'ya!"

"Bak bana kurgu yapma! Bana kurgu yapma!"

Keyiflenip iyice, bir sigara yakıyor. Anlatışı öyle tatlı bir ihtiyar adam ki:

"El Kâhina Hanım... Kendisine verilen isim bu. Müslümanlar buna gıcık olduğu için, büyücü bir kâhin olduğunu söylüyorlar!"

"Allah, Müslümanlar!"

Gülüyoruz biraz. Şakadan başörtüsünü toparlıyor alınganlık gösteren bir mümine parodisiyle. Devam ediyor:

"*Efendim*, El Kâhina, millattan epey bir sonra ortaya çıkıyor. İslam İmparatorluğu'nun Emeviler'e geçişinden haberdar mısın? Ali, Ömer, Kerbela falan?"

"Müslümanlığın fakirin elinden zengine, mazlumdan zalime geçmesi azizim. O bölümleri biliyoruz."

"Ve erkek egemenliğinin! Bunu unutma. Neyse, bu Umeyye Afrika'ya Müslümanlık yayma gayretinde. El Kâhina hakkında türlü tevatür yaratılıyor: Yahudi, büyücü, Hıristiyan şudur budur. Ama bana sorarsan tek başına takılan bir kadın. Bugünkü Libya'nın önemli bir bölümü elinde."

"Arkadaş, ben bunları niye bilmiyorum ki! On numara hikâyeler bunlar."

"Dinle öğren işte. Derken, bu Umeyye yükleniyor var gücüyle. İlk savaşta yeniliyor. El Kâhina epey güçlü bir kadın savaşçı. Ama sonra, uzatmayayım, nihayet El Kâhina'yı köşeye sıkıştırıyorlar. Ve..."

"Bunun sonunu anlat bak."

Öyle katıksız bir çocuk ciddiyetiyle söylüyorum ki bunu, kendimi duyunca benim de gülesim geliyor. Devam:

"El Kâhina güneye çekiliyor. Ve düşmanı erzaksız bırakma taktiğini kullanıyor. Hiçbir şey ekilmiyor, sulanmıyor, biçilmiyor. El Kâhina zamanının kamikazesi. Kendisi de askerleri de düşmanları da çölde topyekûn can veriyor. Kitaplar şöyle yazar 'Bölgedeki bugünkü kıtlığın başlangıcı o dönemlere dayanır.' Bakar mısın nasıl bir kadın düşmanlığı! Manyaklar, zaten olay çölde geçiyor. Üzerinden bin yıl geçmiş gerizekâlılar!"

Maryam gerçekten sinirlendi. Ben de sordum:

"Sen de mi El Kâhina'yı tutuyordun?"

"Saçmalama!" deyiverdi Maryam. Bu kardeşçe hırçınlığı rahat ettiriyor insanı. Onunla olmak, tek başına olmadan yalnız olmak gibi. Başına sardığı, durmadan kayan başörtüsünü ara sıra çıkarıp yeniden sararken, kelliği ortaya çıkıp da insanlar bize bakmadığı sürece hiçbir kesinti yok akışımızda. Söylememeye kararlı olduğu tek bir şey var, o şey her ne ise onunla ilgili konuşmadığın sürece yanında duran sağlam bir kaya gibi.

Neredeyse on beş dakika sonra taksideyiz ve Maryam, Tunus Arapçası ile bağırıyor:

"Amca başka sol mu var? Bu sol işte! Kartaca'ya gidiyoruz dedim ya!"

Maryam, taksiciyle tatlı tatlı kavga ediyor. Taksici şişe dibi gözlüklü, ön cama kafayı neredeyse dayamış bir adam ve çılgınlar gibi tekno çalıyor takside. Bütün camlar açık ve adamın üzerinde bir palto. Üç aşağı beş yukarı bir deliyle saatte 100 kilometreyle Kartaca'ya şanlı bir giriş yapıyoruz. Tepeye çıkıyoruz, Kartaca Sarayı'na. Rüzgârlı bir tepenin üzerinde, basbayağı Endülüs tarzı saray yavrusu. Tepenin denize bakan kısmında kuru kuruya beton müze binaları. Tepenin karaya bakan kısmı başka tepeleri görüyor. Fakat ne müzede ne çevresinde tarih görkeminden eser yok. Zaten dükkânın pek müşterisi olmadığı, müze dışına kuru-

lu çadırlara sıralanmış hediyelikçilerin derbederliğinden de belli. Memleketteki komple ve kesintisiz tatil rehaveti, müze görevlileri üzerinde de hâkim. "Azizim bu memleket az sersemlemiş gibi. Devrim yorgunluğu mudur nedir?" diye tespit yaparken ben, gişe memurlarından biri lafımı kesiyor:

"Hoş geldiniz Maryam Hanım!"

"Efendim?!" diyorum Maryam'e dönüp. "Tanırlar" diyor, "on beşinci gelişim" mekânına gelmiş orta kademe bir mafya yöneticisi havası. "Hac gibi düşün" diyor, gülerek. Biletleri alıp cebine koyuyor, koluma giriyor. Adımları ağırlaşıyor, huşu ile gevşiyor yüzü, içtenlikle dua eden kadınlar gibi hafif kapatıyor gözlerini, mırıldanıyor.

"Bakma sen, kadınlar tanrıçalarını asla terk etmezler. Sadece gizlenmeleri için onlara yeni kostümler dikerler!"

Anında aklıma Madam Lilla'nın boynundaki Fatima eli geliyor. Duruma hiç yakışmayan bir dünyevilikle, tutamayıp kendimi:

"Baksana, Madam Lilla'nın boynundaki Fatima eli bir garip değil miydi?

"O Fatima değil, yani tam olarak değil."

"Di mi?! Çünkü bilezikli, yüzüklü filan. Yoksa?"

"Fatima, Dido, El Kâhina, Sibel, Meryem... Adına ne dersen. Kadın tanrı kılık değiştirir sadece. Tahmin edersin ki erkek dünyasında hayatta kalmak için kıvrak olmak gerekiyor! Yürü! Yazıtlara gidelim."

Müze binasına girdik. Ezberden gidiyor Maryam. Dido'nun, yerde ve duvarlarda duran mozaik tasvirlerine dokunuyor. Tek kişilik bir ibadet gibi. Dido, bir parmağı havada bir kadın, bir şey anlatıyor mozaiklerde. Bir yazıtın önünde duruyoruz. Epey bir dikildikten sonra soruyorum sıkılıp:

"Eee? Ne diyor Dido?"

"Yok, bu saçma bir şey. 'Bu caddeyi yaptık, zarar verirseniz öyle ederiz, böyle ederiz.' Tehdit yazıtı!"

"Saçmaymış. Yani tarihe ne kalacağını tam bilmiyorsun ya... Şu küçük taslar filan. Yani mesela saray kalmıyor, adam şiir yazmış süper, o kalmıyor, dandik kap kalıyor. Çok acayip değil mi sence?"

"Hıı..."

Dinlemiyor.

"Bence acayip. Boşuna yaşıyoruz! Yani şu Dido meselesi... Belki lanet kadının tekiydi. Ne biliyorsun? Yani belki Amira haklıdır. Belki onun döneminde de bir Asmahan vardı ve senin Dido Ümmü Gülsüm'dü, erkek gibi, beton gibi bir kadın. Sonuç olarak galip bir kraliçe olduğuna göre..."

"Nerden çıkardın galip olduğunu?"

"E sen öyle anlattın ya.. ne bileyim? Sanki öyle dedin gibi..."

"Öyle değil. İki dakika bir şey bakmam lazım benim. Dolaşsana sen biraz."

İyice boş gezenin boş kalfası muamelesi yapmaya başladı bana Maryam. Dolandım biraz. Bir halt yok müzede. Olan şeylerin hepsi de Fransızca açıklamalı, hiçbir şey anlamadım. Dışarı çıktım. Denizi görmek için yürüdüm. Mis. İleride Kartaca Limanı. Güneş, ağustosböcekleri olunca daha mı etkili oluyor acaba? Sanki öyle. Keşke bir öğle uykusu olsa. Denize girsem, yıkansam uzun uzun, yatsam uyusam, uyandığımda şampuan kokusundan bir bulutun içinde bulsam kendimi. Türkiye'deki meseleler bitmiş olsa. Mis gibi. Ne işim var benim bu Allah'ın belası yerde. Gideyim ben...

"Haydi gidiyoruz. Sidi Busaid'e gidelim. Kahve içelim."

Ellerim cebimde arkasından yürüyorum Maryam'in. O kararlı bir alışveriş annesi, ben de ayağını sürüyen bir çocuğum. "Sen ne arıyorsun bu yazıtlarda tam olarak?" diyorum, "Bir şey!" diyor hiç arkasına bakmadan. "İyi" diyorum. Taksiciyle yine hangi sol hangi sağ kavgası yaparak Sidi Busaid'e geliyoruz.

"Demek kartpostallardaki Tunus buradaymış" diyorum.

Tepede mavi-beyaz evler, hepsi denize bakıyor. Öyle dikilmiş ki gözleri denize, neredeyse ellerini siper edecekler mavi pencerelerine.

Arnavutkaldırımı, dar sokaklardan, Sidi Busaid'in işsiz güçsüz hediyelik eşyacıların ümidini kaybetmiş kapılarından geçip taraçalarla denize doğru inen büyük bir açık hava kahvesine geliyoruz. Bizden başka bir tek kaditi çıkmış ihtiyar bir karıkoca oturuyor. Alçak duvarlarla ayrılmış bölmelerden, gölgeli bir tanesini seçiyoruz. Maryam'le konuşasım yok, ihtiyarlara bakıyorum. Krep sipariş etmişler, geliyor. Bir plağın çizilmiş kısmı gibiler, hareketleri kesik kesik. İkisinin yüzü de çok eskiden olan bir şeyi hatırlamaya çalışır gibi büzüşmüş, deryalara bakıyorlar. Birlikte değil gibiler bir yandan; adam kadının, kadın adamın orada olduğunu sanki kısa aralıklarla unutuyor gibi. Bir yandan da o kadar ayrılmaz parçası olmuşlar ki birbirlerinin, sanki birbirlerine karınlarından bir telekomünikasyon hattıyla bağlılar, konuşmadan anlaşıyorlar. Kadın adamı giydirmiş besbelli, jilet gibi. Adam ise, kadına artık hiçbir şey yapmıyor olmalı; çocuğu olmaktan, böylece kadını daha genç ve daha becerikli hissettirmekten başka. Krepten bahsediyorlar dört cümle. O dört cümle binlerce kez söylenmiş, yarım telaffuz edilse de anlaşılıyor. Niye ateşkes yaptıklarını hatırlamaya çalışan iki kadim ülke gibi oturuyorlar. Garson onlara oranla öyle hızlı hareket ediyor ki bir terör eylemi gibi görünüyor iki portakal suyunu getirişi. Garson gelince ikisinin de yüzü sevimli. Garson gidince sular çekiliyor gözlerinden. Atmosferlerine girip lanet gezegenlerini nihayet yok edecek tek göktaşı şansını da kaybetmişçesine bozuluyorlar. Bir arı musallat oluyor portakal suyuna. Arı dünyalarında bombardıman uçağı etkisi yaratıyor. Adam önce küçük ve ağır el hareketleriyle savmaya çalışıyor arıyı, bol miktarda söylenerek. Kadın, arıyı fırsat bilip arının hücumu henüz başlamışken "Ama ben sana dedim portakal suyu içersen..." Adam bu sefer hırçınlaşıp "Kızdırdın arıyı. Sen kızdırdın! Öyle kovalarsan gitmez." Kadın hızla şirret

"Çok biliyorsun!" Adam kaldırıp masayı kadının başına geçirecek "Ağız tadıyla yedirtmedin ki..." Kadın son elli yıldır yaptığına emin olduğu fedakârlığın verdiği hınçla kendinden emin, "Ben mi dedim gelelim diye. Sıcak dedim ben!" Adam burnundan gelen sıkıcı bir ömrün bıkkınlığıyla, "Zaten bu krep de yumurta kokuyor. Yiyecektik evimizde..." Tam birbirlerini öldürmek üzereyken kadın küt diye vuruyor masaya konan arının üzerine. Öfkesinin sınırsızlığını gösteren bir gözdağı olarak adama bağırıyor: "Ye hadi ye!" Bu insanlar, bir zaman, bir siyah beyaz fotoğrafta yüzlerini yan yana koyup durmuşlardı.

Kesif bir tiksinti ve nefretle paçavraya dönüyor bu tatlı öğleden sonra. Birbirini öldürememiş siyam ikizlerinin kokuşmuş düşmanlığı... Fakat bir anda manevra yapıp koalisyon oluşturuyorlar arılara karşı, bir mahalle savaşında cephanesiz kalmış, sadece birbirlerine güvenen iki münzevi çocuk gibiler. "Arılar gelmeden gidelim" diyor adam. Kadın "Evet evet" diyor, "haydi bitir krebini."

Şaşkınlıkla onları izlerken ben, Maryam, "Öldü" diyor.

"Yok ölmedi. Vurdu kadın da uçtu gitti arı" diyorum. Maryam'in yüzü denize dönükmüş meğer:

"Ne arısı? Dido diyorum, öldü. Kendini öldürdü şu Truva Savaşı'ndan gelen pezevenk ortadan kaybolunca."

"Aa! İntihar mı etti Dido?"

"... Da neden öldürdü kendini? Aşk yüzünden olamaz. Ondan sormuştum sana dün kudretli bir kadın niye intihar eder diye."

"Bence yine de adam gitti diye öldürmüştür kendini."

"Başka bir şey daha olmalı. Sadece aşk olması... Bilmem. Niyeyse inandırıcı gelmiyor bana."

"Azizim, belki de böylesi daha iyidir. Beraber bir adamla küflenmektense öldürmüş kadın kendini. Madam Lilla'ya baksana. O da ayrı güzel bir model. Tek başına delirme modeli. Bunlar hep modeller. Biraz büyütmüşsün sanki Dido'yu gö-

zünde. Âşık olmuş, terk edilmiş, kederden intihar etmiş olabilir sonuçta."

"Ne bileyim" dedi, "hâlâ inandırıcı gelmiyor bana."

Denize daldı gitti. Başparmağını dudaklarının arasına taktı, uzaklara bakıyor. Bir zamanlar Dido'yu aşkıyla mahvedip intihara sürükleyen adamın gemiyle geldiği yöne doğru, galiba. O öyle derine, kederle dalınca "Baksana" diyorum, "sen niye kestin saçları?" Denize bakıyor hâlâ, başparmağı hâlâ ağzında. Aniden son derece lüzumsuz bir şey söylüyor:

"Ben Amira gibi her şeyi ortalıkta yaşayan biri değilim... Anlamıyorum onu."

Benim bir şey sormamı ya da söylememi bekledi, ama sustum. O devam etti:

"Hakikaten bu kadar çocuk mu, yoksa numara mı yapıyor onu koruyayım diye?"

Bana baktı. Cevap vermedim. Sadece bunun hiç de iyi olmadığını geçirdim içimden. Aramızda örülen kristal ağlar arasında bir boş ilmek vardı ve ne zaman çekilip sökülecek belli değildi. Madam Lilla'nın evindeki akşam yemeğinde yaşanacaklar bu soruya hiç de beklenmedik bir cevap verecekti.

7. Bölüm

Maryam, Amira ile Madam Lilla'nın gülüşmelerini alaycı bir taklitle dudaklarında ezerek, merhametsiz bir hücuma hazırlandı. "Demek öyle ha? Madem öyle, açılsın kartlar" der gibi başını sallaya sallaya dirseklerini dayadı masaya. Daha konuşmaya başlamadan gördüm gözündeki kan ışığını. Fakat durdurmak ne mümkün! Maryam, kurbanı Madam Lilla'ya, kendinin üç katı bir buğday tanesine niyetlenmiş bir karınca inadıyla kilitlenmişti:

"Çok tatlısınız Madam, çok da zarif. Evet, öylesiniz bunu da biliyoruz, siz de biliyorsunuz. Çok da... Ne diyorlardı acaba sizin için gençliğinizde? Baştan çıkarıcı mı? Mahvedici mi yoksa? Her istediğinizi yaptırabiliyor olmalıydınız, ha? İnsanları idare etmekte ustalaşmışsınız, orasını anladık. Belli ki istediğiniz şeyler için insanları harcamakta da hamaratsınız. Kim bilir kaç ceset var arkanızda? Saydınız mı, yoksa hatırlamıyor musunuz bile? Şimdi öylesine, sırf heyecan olsun diye, Amira'yı da peşinizden sürükle-

meye karar verdiniz öyle mi? Kolay bir lokma, ha? Ne kadar oldu Madam Lilla? Gücünüzü insanların üzerinde denemeyeli epey olmuş olmalı. Genç kadınların kanını emmeye bizimle mi karar verdiniz? Yoksa son zamanlarda başka kurbanlarınız da oldu mu? Ah! Tabii! Siz hesap tutmak için fazla asilsiniz. Eyüp Bey mi bakıyor o işlere? Unutmak istediğiniz cesetleri o mu gömüyor sizin yerinize? Tunus'ta ne işiniz var? Daha önce neredeydiniz? Bizimle ne tür bir oyun oynamak peşindesiniz? Yoksa siz genç ve güzelken, etrafınızdakilerin alttan aldığı esrarlı oyununuzu bu yaşınızda da oynayabileceğinizi mi sandınız? Siz kimsiniz Madam Lilla?!"

Madam Lilla, sağ elini göğsünün hizasında kaldırdı; tanrıların önünde yemin edecek gibi durdu. Başını salladı, "Tamam, yeter, susun" anlamında. Maryam, bacağını sektiriyor masanın altında, kabinin açılmasını bekleyen, jokeysiz bir yarış atı. Sonra masadaki sessizlik uzayınca öfkesini biraz toplayıp arkasına yaslandı, ama geri adım atmamaya kararlı. Ve Madam Lilla bize hitap etmeye böylece başladı:

"Hanımlar... Bazen hayatınıza geri kabul edilmek için yapabileceğiniz hiçbir şey kalmaz. Denedikçe düşkünleşirsiniz. Bir küçük hata... Küçücük bir şey bütün hayatınızı silip atar. Hep birlikte size gülerler. Sizin olmadığınız her yerde -bundan emin olmanız için her şeyi yaparlar- sizden bahsedilir ve gülünür. Küçük düşersiniz, ezilirsiniz... Tiksinti uyandırır bir zamanlar hayranlıkla bakılan yüzünüz. Başlarını çevirirler. Artık sizi sevmek yasaklanmış gibidir. İsminizi anmaya cesaret edenlerle bile selamı sabahı keserler. Birkaç düşkün şövalye kalır geriye, belki birkaç vefakâr... O bir avuç insan da o kadar kifayetsizdir ki gülenler karşısında, onların teveccühüne mazhar olmak bile utanç verir insana. Sanki... Sanki sahte bir peygamber gibi meczuplar kabilesi düşmüştür payınıza. Sizi sevenlere bile görünmek istemezsiniz. Yaşadığınızın adaletsizlik olduğunu hatırlatan bu dostlar, daha acı vericidir yalnızlıktan. Büsbütün unutulmak istersiniz,

bir zamanlar sevilen, hayran olunan biri olarak hatırlanmaktansa... Eskilerden birinin sizi görüp isminizi çıkarmak için kekelemesini izlemektense, büsbütün saklanmak istersiniz. 'Bir zamanlar' demesin diye, 'Bizim için çok önemliydiniz'. Birkaç dost, sırf üstlerine düşen görevi icra etmenin sıkıntısıyla 'Talihsizlik!' der, 'keşke şöyle yapmasaydınız', 'keşke şöyle olsaydı'. Değiştiremeyeceğin, dönüp geri düzeltemeyeceğin küçücük şeylerden söz ederler. 'Adaletsizlik bu' demek istersin... Öyledir zaten. Benim gibi bir kader sillesiyle gözden düşenler... Gözden düşenler, yelkenliler gibidir, bahtları bir rüzgâra bağlıdır. Hanımlar... Bazen rüzgâr esmez. Esmedi mi esmez yıllarca. İnsanı en çok kendini hayal kırıklığına uğratmak mahveder. Bir yandan onların alayı, bir yandan senin kendine biçtiğin başı sonu olmayan eza... Dert, dermansızlaşır. Gençken gelir geçer böyle kuraklıklar. Ama ömrün ortasındaysan..."

Maryam'e gülümsedi, aynı zalimin kurbanları olmaya davet eder gibi şefkatle eğildi ona doğru:

"Maryam'ciğim, ellisine yaklaşmış, tek başına bir kadın iken, Arap dünyasındaki bütün erkeklerin görmek için bileklerini keseceği, kadınların kıskançlıktan yorulup sihrine teslim olduğu bir kadın iken, dans edip şarkı söyleyip, dünyayı yönetenlerin sırlarını bir kulaktan bir kulağa fısıldarken, yumuşak yerinden yakalanırsan, birden yıkılırsa o cânım sahne... Maryam'ciğim, kaçıp kendi küçük sahneni kurmaktan ve birkaç seyirci için dilenmekten başka çare kalmıyor insana... De ki kan içtim, yüzlercesini mahvettim. De ki kalpsizlerin en sarhoşuydum. Ve fakat cancağızım, tek başımaydım!"

Önündeki şarap kadehini aldı, çok eskiden bir zaman yapmış olduğu gibi muhakkak, bir dikişte bitirdi. Biz büyülenmiştik. Belki de Madam Lilla'nın gerçekten de süper güçleri var. Çünkü konuşmaya başlayınca Maryam'den on kat daha kabadayı, hepimizden bin kere daha bıçkın. Konuştukça, dev bir çadırın brandaları gerildi masamızın üzerine, gövdesi bir pelerin

gibi çevreledi üçümüzü. Fakat giderek, -bu konuşmayı önceden hazırlamadığı belliydi- zayıflıyor sesi, denizin dalgası çekiliyor kumlardan geri. Bu konuşmayı hazırladıysa da... İnsan o ihtimali düşünmek bile istemiyor. Bir tutam saç kurtuluyor asalet topuzundan. Eğik duran bir Mona Lisa nasıl bir skandal ise öyle bir felaket duygusu kaplıyor insanın içini. Düzeltmiyor, yüzünün önünde gümüş bir kılıç yarası gibi bir tutam saç:

"İşte o sahneyi viran eden, gelip gitmiş, hiç geri dönmemiş bir adam var. Şimdi ölüme bu kadar yakınken onu da bulamazsam... O zaman cancağızım, hayatım büsbütün yalan olmuş olacak. Büsbütün yanılmışım, bütün bu ömrü yanlış yaşamışım demek ola..."

"Yeter!" dedi Amira. Masaya ellerini koydu, hiçbirimizin yüzüne bakmıyordu. Maryam'i mi yoksa Madam Lilla'yı mı "tuttuğuna" karar verememişti. Daha ziyade, camdan bir sarayın rejim değişikliği yüzünden yıkılmasını engellemeye çalışan bir Petersburglu gibiydi. Hep birlikte sustuk. Yağmur bulutunun geçmesini bekleyen sessiz kuşlar gibi donduk. Sessizlik, uzun bir giriş müziğiydi eski bir Mısır şarkısında, Madam Lilla sahneye girmek için seyircinin tavını bekliyordu. Seyircilerin neşe, beklenti, gerilim, öfke ve teslimiyet safhalarından ne zaman geçeceğini biliyordu. Bu bilgisi sayesinde tam teslim olduğumuz anda sorabiliyordu:

"Evet hanımlar, ne diyorsunuz? Var mısınız?"

Ve Maryam, gururundan başka kaybedecek hiçbir şeyi kalmamış, mühimmatsız bir ordunun komutanı olarak cevap verdi:

"Cevabımızı size bildireceğiz Madam Lilla."

Sonu böyle olan gecenin başlangıcı tamamen alakasızdı. Bir bakıma da pek alakalı.

Amira otelde, Madam Lilla'nın yemek davetine gitmeden önce bize alışveriş ganimetlerini gösterirken olanlar, aslında ba-

şımıza geleceklerin habercisi gibiydi. Tuhaf dansöz kıyafetlerini giyip odasında, bize boncuklarını şıngırdatırken Maryam'in yüzüne dikkatli bakınca olacaklar görünüyordu. Maryam, "Hakikaten sadece dansöz olarak yaşayabilecek misin?" dediğinde, Amira sorunun işaret ettiği öteki ve güya daha itibarlı kimliğini görmezden gelecek kadar kaptırmıştı kendini dansözlük oyuncaklarına. Belli ki Amira'nın içindeki, yazı yazabilen ve politika bilen öteki kadını bohçalara sarıp bir dolaba kapatması gerekiyordu. Maryam, şu meşhur Dido'sunu ziyaret ettiğinden beri, kılıcını elinden düşürmüyordu. Amira'ya böyle yüklenişi benim de canımı sıkmıştı ama... "Başka kadınların çaresizliklerine öfkelenen kadınlar muhakkak kendi çaresizliklerine öfkeleniyordur Maryam Hanım. Senin neyin var böyle?" gibi bir soru sormak için epey cesaret gerekiyordu. "Eğer bir kadının kendinden sakladığı bir şeyi ortaya çıkarmak konusunda bu kadar yılmaz bir kâşif isen muhakkak kendinden sakladığın bir kadın var içinde" demek için ise akıllıca cümleler kurabilmek gerekliydi. O anda ne cesaretim ne de aklım vardı. Bu yüzden Maryam ile Amira arasında, çıplak elektrik kablolarından örülen ağı izlemeye devam ettim sadece. Maryam'ın giderek koyulaşan gölgesi, Amira'nın her dakika daha da taşkınlaşan hoppalığı başımıza iş getirecekti. Hele ki gerilim hattı Madam Lilla'nın sahnesine taşındığında, başımıza geleceklerin önü alınamayacaktı elbette.

Amira geceyi, antika gümüş paralarla işlenmiş mor bir dansöz belliğini Madam Lilla'ya hediye ederek başlattığı için mi, yoksa Maryam ile ikimiz kendi gölgelerimizde kaybolduğumuzdan mı, emin değilim. Ama bu yemeğin Amira ile Madam Lilla'nın sahneyi zarif bir biçimde paylaşan, biri olgun biri yeniyetme iki assolist olarak geçirecekleri belliydi. Amira her ne geçiyorsa içinden omzundan geriye atıyor durmadan, rüzgârla geri gelen bir şifon fular gibi. Bizi görmediği zamanlarda bir şeyler geçiyor başından belli ki, ama hiç anlatmıyor. Ama aralıksız konuşuyor şu

anda. Madam Lilla sahnenin en ışıklı yerini Amira'ya bırakarak bir tuzak kuruyor gibi. Onu alkışlatıp alkışlatıp sonra kendisi hiç tahmin edilemeyecek bir makama geçecek sanki. Tehlikeli bir tür cingözlük var halinde, ama Amira bunu görecek durumda değil. Üzerine yansıyan spotlardan dünyaya kör, kendi dansında sarhoş. Dönüyor dönüyor... Madam Lilla soruyor o uzun uzun cevaplıyor, oynuyor. Avrupa'da, Amerika'da hayatta kalmak için ne işlere girip çıktığını anlatıyor gülerek:

"Ah bir keresinde... Hukuk öğrencileri için sanık olmuştum."

Madam Lilla kendi repliği gereğince şaşırıyor, mim olarak. Amira devam ediyor:

"Tabii, öyle bir şey var ABD'de. Hukuk öğrencilerinin alıştırma yapması için tanık ya da sanık olarak oyuncuları çağırıyorlar. Tabii ben Arap olduğum için hep terörist rolündeydim. Ah! Pardon bir kere de teröriste yataklık yapan kadın rolünde. Zaten bu teröristlik bir başladı mı hiç bitmiyor. Sonra ABD ordusu için terörist rolüne çıktım. Onlar da tatbikat yaparken ihtiyaç duyuyorlar Arap oyunculara. Ah aman çok komik! Korkmuş gibi yapıyorsun, korkmamış gibi yapıyorsun. Ağlamış gibi yapıyorsun, çok tehlikeliymiş gibi yapıyorsun. Okul piyesi gibi zaten, zorlayıcı değil!"

Maryam ile ikimiz zorla gülümsüyoruz ama Madam Lilla devam etmesi için kömür yetiştiriyor makine dairesine:

"Ah! Peki en enteresan işiniz neydi Amira?"

"En enteresanı... Tabii ya. İspanya'da. Kadının biri, tuhaf bir şirket kurmuştu. Mahvedici A.Ş. Tutuklandı sonra o kadın. Hikâye şuydu: Senin hayatını bir adam mahvetmiş mesela. Sen bu kadına gidiyorsun. Şirket garantili bir şekilde senin hayatın nasıl mahvolduysa, o adam da aynı şekilde mahvolana kadar bir grup oyuncuyla adamın hayatına dalıyor. Özel hukuk firması gibi! İntikam şirketi! Bunlar elbette birkaç enteresan hikâye. Geri kalanı hep temizlikle ilgiliydi."

Madam Lilla'da baştan çıkarıcı, iç gıcıklayıcı bir hava. Amira'nın kanadında uçmasına yarayan tek bir telek var, onu tutmuş buruyor, burdukça Amira takla atıyor güvercin gibi.

"Hayran kaldım Amira. Hakikaten paha biçilmez tecrübeler bunlar. Biraz daha anlatın ne olur" demişti ki Madam Lilla, Maryam kılıcını havada salladı:

"Madem bu kadar iş yaptın, hayatta kaldın yani, derin kalınlaşmış olmalıydı? Ya derin bize gösterdiğinden daha kalın ya da bu hayatı yaşamadın... mı acaba?"

Amira'nın gülümsemesi ağzında donakalmışken, gözleri ihanete uğramış bir kız çocuğuna hızlıca gitti geldi. Madam Lilla tutup kaldırdı düşeni:

"Peki dans? Hiç mi dans etmediniz oralarda?"

Amira kendini kaldırdı içine düştüğü kız çocuğundan. Sesini toparlayıp cümlenin ortasına kadar düze ve sonra yeniden sahnesine çıktı:

"Az... Yani istediğim gibi, istediğim şekilde değil. Ama birkaç otelde, birkaç düğünde. Hatta bir kere dans tiyatrosunda, bir oyunun parçası olarak 'oryantal' rolüne de çıktım. Gerçekten dans etmek gibi değil, bir oryantali taklit eder gibi..."

"Yani, ya Batılıların pisliklerini temizledin ya da kirin kendisi oldun öyle mi?"

Maryam'in bu seferki hücumu görmezden gelinecek gibi değildi. Amira, rüyası yarıda kesilmiş çocuklar gibi bomboş baktı. Madam Lilla oyunu kendi istediği zaman bitirmeye kararlıydı. Bütün seyirciler sahneye zerzevat atsa da bu oyun onun dilediği şekilde gelişmeliydi:

"Peki şimdi Amira, yani artık burada olduğunuza göre... Ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

Amira bu kez toparlayamadı. Maryam'e bakarak durdu. Ben ise, araya girmek zorunda hissettim kendimi:

"Amira dans okulu kurmak istiyor Tunus'ta."

Amira ile Maryam arasındaki elektrik kabloları kızarmaya başlarken "Ah!" dedi neşeyle doğruldu sandalyesinde Madam Lilla:

"Ah! Ne güzel! Peki ne zaman?"

Hâlâ Maryam'e bakarak Amira, "Henüz değil" diyebildi sadece. Madam Lilla, Maryam'in zehrini hep birlikte görmezden gelebileceğimize inanıyor olmalı, devam ediyordu:

"Niçin hemen değil? Bence hemen yapmalısınız. Hemen hemen!"

Amira yalpaladığı için ben idare ediyorum Madam Lilla'yı:

"Şimdilik para yok ortada."

"Para mı?" dedi ve bir kahkaha attı Madam Lilla. Maryam dahil bu ani kahkaha ile hepimiz şaşkınlıkla ona bakarken devam etti:

"Dert ettiğiniz şeye bakın Amira! Mesele paraysa orasını bana bırakın! Ee madem öyle, ne zaman açıyoruz okulu?"

Maryam'in bile ağzı açık kaldı. Durup dururken gelen para teklifi ile sarsılmışken biz, sanki hiç şaşırılacak bir şey yokmuş gibi devam etti Madam Lilla, "Dans konusuna gelince Amira..." diyerek ayağa kalktı. Durdu. Ellerini havaya kaldırdı, küçük ve kararlı bir el jestiyle geniş kol ağızlı şifon elbisesinin kolları dirseklerine kadar sıyrıldı. Yüzünü terasta yanan kırmızı ışığa döndü. Gözlerini kapadı. Işığı alnında gezdirdi. Başını hafifçe yana döndürerek ışığı yanağına aldı. Öylece durup bileklerini yavaş yavaş çevirmeye başladı, omuzlarını genişletti. Tek bir harekette ve akıl almaz bir akıcılıkta başından boynundan ve omurgasından aşağıya bir salınım geçirdi. Öylece dondu. Başını bize döndürdü ve gözlerini açtığında Amira'yı zıpkınladı bakışlarıyla:

"Işığa bakacaksın. Hiç kimseye değil, yalnızca ışığa."

Ağır ağır dans etmeye başladı. Gövdesinin her yerinden yılanlar çıkıyordu, kıvıl kıvıl. Müzik çalmıyordu ama duyuluyordu. Şifonun hışırtısı, tek gösterimlik ve sadece bizim duyacağımız bir müzik fısıldıyordu. Madam Lilla'nın gövdesi gençlik adlı uzak bir gezegenden parazitsiz bildiriyordu. Bu yaşta bir kadının

kalçası ve göğüslerinin böyle işveli olmasına şaşkınlıkla tanıklık ederken biz, o hem dans ediyor hem de alacakaranlık bir sesle konuşuyordu:

"Kaybolmalısın Amira. Gözlerini kapatıp onlara başka bir dünyada olduğunu hissettirmelisin..."

Bir dönüş daha, şifona can verir gibi:

"O dünyaya gelemeyeceklerini ve senin orada zevkten deliye döndüğünü düşünmeliler."

Yüzü acı çeker gibi Madam Lilla'nın. Kaşlarını çatıyor, gözleri kapalı:

"Kıvrandığını ve bu zevk denizinde yalnız kalırsan mahvolacağını düşünmeliler. Onlara kendilerini senin tek kurtarıcın olarak hissettirinceye kadar kendinle sevişmelisin..."

Kendi belini sarıyor Madam Lilla, boynunu kırıyor, ölü bir kuş gibi. Sanki esarete direniyor gibi açıveriyor kollarını, bırakıyor ellerini iki yana:

"Sonra düşürüp ritimi, yine onlara bu kez tatlı tatlı, o dünyada olsalar ne güzel olacağını hissettirmelisin."

Gülümsüyor ve dönmeye başlıyor, giderek daha hızlı, daha hızlı, şifon uçuşuyor gecede, kırmızı ışığa değe değe etekleri:

"Sonra son bir titremeyle, son kez çağırarak onları zevkten oluşan dünyana, vücuduna davet ederek, yıkılmalısın."

Birden yere oturuyor Madam Lilla, bir anda şifonlardan kuruverdiği bulutlarının arasına:

"Ve sonra yüzünde hissederek ışığı, tam gözlerinde, gözlerini açmalısın. Onlara öyle bir bakmalısın ki... Amira onlara öyle bir bakmalısın ki..."

Öyle bakıyor Madam Lilla:

"Hayatını mahvetmişler gibi bakmalısın onlara."

Ben eziliyorum Madam Lilla'nın bakışlarıyla; ölmüş ve ben elimi uzatmamışım gibi.

"Büyük dansçılar gerçekten acı çekerler Amira. Ve hareket gözlerdedir. Bilhassa kapalıyken. Sahnede günah olmalı. O gü-

naha katılmak istedikleri için içleri ezilmeli. Ayaklarına kapanmaları için onlara hiç olmadığı kadar suçlu hissettirmelisin Amira. Seni izledikleri için, hayran oldukları için, sonra seni o dünyadan çekip alamadıkları için... Onları hiç affetmemelisin Amira. Anlıyor musun tatlım?" derken sanki hiç dans etmemiş gibi ciddiyetle, ihtiyar kadın vücuduna geri girerek oturdu masaya yeniden.

Amira, hayatında ilk kez gelin görmüş bir kız çocuğu. Ayağa kalktı uyurgezer gibi, Madam Lilla'nın elini aldı, öptü ve geriye masaya koydu yavaşça. Madam Lilla da sahne adabı gereği iki elini dudaklarına götürdü, Amira'ya başıyla reverans eşliğinde bir öpücük gönderdi. Alçakgönüllülükle başını yana eğerek züppe bir "Ah!" çekti, yorulmuş, yıpranmış gibi bir hallere girdi ve bardağını kaldırdı:

"E o zaman içelim mi Amira'nın dans okuluna?"

Maryam'in uysallığı pek iğreti, benim insani yardım müdahalelerim pek cılızken Madam Lilla ve Amira'nın coşkusu pek kudretliydi. Kadehler tokuşturulurken Amira'nın gözlerine Tunus'un bütün renkli ampulleri üşüştü, "Madam Lilla'nın Dans Okulu koyacağız adını o zaman, müsaadenizle tabii!" dedi. Madam Lilla jeste jestle karşılık verecek diye beklerken:

"Fakat Amira'cığım, bir ricam olacak sizlerden. Hanımlar da kabul ederse tabii."

Sessizlik. Madam Lilla sahnesini yokluyor yine. Şarabından dudakları büzüm büzüm bir yudum aldı, ellerini masaya koydu, yüzükleriyle masada gerilim müziği yaptı ve lezzetli bir tatlı gibi koydu ortaya küçücükmüş gibi göstermeyi başardığı ricasını:

"Hep birlikte bir yolculuğa çıkalım istiyorum."

Sonra kırmızı boyalı tırnağıyla masanın üzerinde bulduğu bir kırıntıyla ileri geri oynamaya başladı. Amira, daha yolculuğun nereye olacağını, ne yapılacağını, hiçbir şeyi bilmeden ikimize bakmaya başladı. Yalvarıyor bakışlarıyla gidelim diye, yine çocuk gibi. Madam Lilla masanın üzerindeki kırıntıyı kırmadan, küçük küçük eziyor:

"Suriye'ye doğru."

"Nasıl nasıl? Suriye'ye mi?!" demişim, sesli olarak.

Maryam, oyun bitti havasında, geri yaslandı. Güçlü bir hücum için ricat ediyor besbelli. Madam Lilla tamamen mantıklı bir şey söylediğine kesinkes emin olarak oyunu yükseltiyor. Parmağını hızlı ve küçücük yaladı, kırıntıya dokunup yapıştırdı parmağının ucuna:

"Tabii ben artık uçağa binemediğim için ancak karayoluyla gidebiliriz."

Maryam kafasını sağa sola çevirip uzaklara bakıyor, şişti şişti patlayacak. Madam Lilla gülerek Amira'ya döndü:

"Bu küçük serüvene benimle çıkabilirseniz Amira, Tunus'un, hatta hayır hayır, tüm Arap dünyasının en güzel dans okulu sizin olacak. Var mısınız?"

Amira, ümitsiz bir şekilde bir bana bir Maryam'e, bir bana bir Maryam'e bakarak bir cevap almaya çalışıyor. Ben gülmeye başladım:

"Amira... Madam Lilla... Yani, çok tatlısınız, hakikaten. Hay Allah! Ama yani o kadar imkânsız ki o kadar olur."

"Ama siz yazar değil misiniz tatlım? Bence paha biçilmez bir serüven bu. Bu konuda bana katılıyor olmalısınız."

İçimden "Peki tamam, güldük eğlendik bitti" demek geliyor da Madam Lilla'nın bin bir çabayla ayakta tuttuğu sırça saraya bir tekme de ben vurmayayım diyorum. Konuyu geçiştirmek için usturuplu bir yol, lisanı münasip arıyorum, fakat gülmemi engelleyebilsem daha inandırıcı olacağım:

"Yani tabii öyle de... Allah Allah! Benimle ilgisi yok zaten. Siz Amira ile gideceksiniz nihayetinde..."

"Yo hayır" diyor Madam Lilla, "siz ikiniz katılmazsanız olmaz. Maryam Hanım da gelmeli. Hem saçlarını kaybettiren kederi ne ise dermanı bu serüvende bana sorarsanız. Evet evet, hepimize iyi gelecek bu. Size görülmemiş bir yol hikâyesi vaat ediyorum hanımlar!"

Kollarını açtı Madam Lilla, Amira neredeyse alkışlayacak, öyle heyecanlı. Madam Lilla iksirinin etkisinden emin, alkışları kabul etmek üzere iken... İşte Maryam o vakit, kırmızı başlıklı Amira babaanne kılığındaki yaşlı kurdun eline düşecekmiş gibi öfkeyle konuşmaya başladı:

"Çok tatlısınız Madam, çok da zarif..."

Sonrası malum. Madam Lilla dansıyla avucuna aldığı kalbimizi, Maryam'in hücumuna karşılık anlatmak zorunda kaldıkları ile çatlayan bir kadeh gibi yere çaldı. Maryam "Cevabımızı bildireceğiz" dedikten sonra utançla hızlandırılmış hareketlerle sokağa çıktık. Maryam, bir çocuk askerin elinde kalaşnikof nasıl duruyorsa, yüzünde öyle berbat duran bir alaycılıkla gece boyunca olanları hafife almaya, bizi de aynı hafifliğe çağırmaya çalışıyor. Ama sesinde bir mahcubiyet tereddüdü:

"Ne kadın ha! Kaldırıp Suriye'ye götürecek bizi! Amira'yı da kendi gibi deli sandı herhalde!"

Amira, durdu taş gibi. Kanlı kanlı baktı Maryam'e:

"Demek zalimlik yapacaksın öyle mi Maryam Hanım! Gücünü ihtiyar kadınlarda deneyeceksin, bu mudur! Biz çocuğuz ama en yetişkin sensin, öyle mi? Demek ben Madam Lilla kadar deli değilim, böyle mi? Hah, o zaman sana şöyle diyeyim Maryam efendi, sen daha deli görmedin! Sen beni böyle güldüm oynadım diye... Sen beni... derim ince diye!.."

Ve tel koptu, ağlamaya başladı. Ben kolundan tutayım dedim, bir çekti kolunu, Madam Lilla da dahil hepimizden daha kaya. Maryam, eskiden zalim olmuş, ama kocadıkça düşkünleşmiş bir anne, başını nereye çevireceğini bilemedi:

"Bana bak Maryam! Bana bak diyorum sana! O kel kafandan ne geçiyor bilmiyorum ama sakın kendini benden daha akıllı sanma. Senin bir derdin var, anladık söylemeyeceksin. Ben hiç değilse boğuşuyorum derdimle. A-ha da işte ortadayım böyle!"

Kollarını iki yana açtı, Tunus'ta karanlık bir sokakta bir kadındı ama uzaydan görünüyor olmalıydı, çünkü Çin Seddi gibi durdu:

"Gücünü ihtiyar kadınlarda, benim gibilerde deneyeceksen... Buradayım işte ben! Sen neredesin?! Senin hayatın nerede? Senin hikâyen nerede?!"

Amira hiç oyun oynamıyor, gerçek bu olanlar:

"Haydi bunu anladık" diyor, beni işaret ederek, "İşsiz filan, durumu karışık. Ne söylesen sineye çekiyor. Belli ki bir cürmü var, ödenmekle bitmiyor. Ama sen Maryam efendi... Sen neyden korkuyorsun acaba? Hayattan mı? Hah, o zaman söyleyeyim de öğren Maryam efendi! Hayat her yerde!"

Çantasını yerden topladı ve yürüdü gitti. Kurşun Maryam'in kalbine denk geldi. Ben de beceremedim durumu toparlamayı. Amira sığınacak daha büyük bir kovuk bulmuş yavru bir hayvan gibi Maryam'i terk etmiş mi oldu şimdi? Maryam'in karnı boş kalmış gibiydi.

Yırtılmış bir kâğıt fenerdik Maryam'le ikimiz, ışık gitmişti. Benim odanın kapısına gelince "Yarından sonra gideyim ben" dedim, "öğleden sonra bir uçak var." Bir şey demedi. "Sabah görüşürüz" dedim, yine bir şey demedi. Başını salladı sadece. Eliyle "Tamam, tamam" gibi bir şey yaptı. Madam Lilla'nınki yıkılmışsa bizim sırça saray yerle birdi. Hikâyemiz burada bitti. En azından benim için bu maceranın sonuydu.

8. Bölüm

Öğleden sonra. Bir arabada saatte 140 kilometreyle şehiriçi otobanda gidiyoruz. Amira, kafasında yamuk duran sarı bir perukla ağlıyor. Maryam, dişlerinin arasından tıslıyor. Ben, içimin içi susmuş olarak ortalarında oturuyorum. Önde Madam Lilla, sanki kendisiyle ilgili bir belgesel çekiliyormuş gibi havalı ve rahat. Direksiyonda Eyüp Bey var. Eyüp Bey tek gözüyle dikiz aynasından bize bakıyor. Gidiyoruz... Gidiyoruz... Oysa bir gün önce duruyorduk.

Bir önceki gün akşamüstü Amira, elinde bir bira kutusu taksiciye bağırıyordu:

"Almıyor musun yani sen şimdi bizi taksiye?!"

Hava kararmak üzere. Benim son günüm diye, Amira ile Maryam, bayramda öpüşen gelin-görümce gibi zorlama barışmışlar. Benim tepemde Türkiye'ye geri dönme sıkıntısı. Gaze-

tecileri kepçeyle hapse atıyorlar. Hiç çekecek durumda değilim dramlarını. Dolayısıyla ikisinin de üzerine varmıyorum. Yüzeysel bir ateşkes bütün sessiz gerilimine rağmen işime geliyor, eşelemiyorum. Muhtemelen bir daha onları görmeyeceğim. Bütün gün ikisi de kayıptı zaten. Bir ara Maryam'in odasının penceresinden namaz kıldığını gördüm, yine uzun uzun. Amira, sabahtan yok oldu ortadan, hiç görmedim. Sinir topu olarak geldi otele. Sineğe, yasemine, havaya, otelin komisi Kamal'e, önüne ne gelirse bağırıp çağırıyor. Onu da hiç kenara çekip sormadım neyi var diye. Umurumda değil. Bütün gün memlekete dönüş mühimmatı topladım. İnternette gezindim durdum, memlekette ne oluyor diye. Nihayet yine alt avluda karşılaştığımızda hepimiz kendimizi jöleleşmiş sıkıntıdan kurtarıp Maryam'ın niyeyse bir hırsla kerelerce dile getirdiği "Bu gece çok ama çok içmek lazım" hevesine uyup otelde içki pahalı diye markete gittik. Markette içkiler gizli bir bölümde satılıyor. Zaten şehirde toplam iki markette içki varmış. Oraya üç kadın girince de zaman durabiliyormuş, onu gördük. Bütün ticari ve insani aktivite kesilmek suretiyle, nefeslerini tutup neredeyse, bize diktiler gözlerini. Biz de doldurduk torbaları yerli bira *Celtia* ile. Amira ile Maryam kendi üsluplarınca pasif agresif tepkilerini gösterdiler hem içkici hem muhafazakâr tüketici kitlesine. Nihayet, görünmesinler diye ardı ardına dört torbaya sarılan biraları aldık caddede bekliyoruz taksi gelecek diye. Geldi. Amira ilk hamleyi yaptı ama torba dizine çarpıp biralardan biri fırlayınca, taksici SARS virüsü tespit etmiş vazifeşinas Amerikalı postacı gibi sarsıldı:

"İçki! İçki! Hayır hayır! Binemezsiniz!"

Amira'nın bir bacağı arabanın içinde, çıkarmıyor. Adama bakıyor. Kafasının içinde kılıç kalkan ekibi döndü, duydum seslerini. İşte o zaman bağırdı:

"*Almıyor musun yani sen şimdi bizi taksiye?!*"

Adam delirmiş gibi bağırıyor:

"İçki! İçki!"

Amira şüpheli derecede yumuşak bir sesle devam ediyor:

"Demek almıyorsun! Ha demek öyle!" dedi ve... Şak diye açtı biralardan birini, boşalttı arka koltuğa.

Adam bastı gaza, Amira yere yuvarlandı. Şaşkınlıktan sesimizi çıkaramıyoruz Maryam'la, ama Amira gülüyor. Oturdu yere, bir şeyi yok belli ki, gülmekten konuşamıyor:

"Ama nasıl yaptım!.. Ama nasıl..."

Elindeki birayı sallıyor havada:

"Artık arabaya güzel bir gusül abdesti aldırtır!"

Maryam da gülmeye başladı:

"Hiç değilse cehenneme kendi arabasıyla gidecek!" Öyle güldük yolun ortasında, dünyada bizden başkası yokmuş gibi. Üç kişi yenilip de ezilmemenin tadı bambaşka. Nihayet yeterince günahkâr bir şoför bulduk ve otele varıp üçüncü biraya geldiğimizde Kamal elinde Madam Lilla'dan mesaj taşıyan bir tepsi ile belirdi...

"Kadın vazgeçmiyor" dedi Maryam, "deli midir nedir?"

Madam Lilla, patatesi gül şeklinde kesip kızartıp yanına da kırmızıbiberle kavurduğu büyük fıstıklardan yollamış. Not filan yok, öylece. Ben konu yeniden açılmasın diye mevzu uyduruyorum:

"İşte ben de gidiyorum Türkiye'ye. Gelirsiniz artık beni hapse atmazlarsa, Bodrum'a filan götürürüm sizi."

Hiç. Bana mısın demiyor. Maryam ile Amira'nın arasındaki sessiz diyalog Türkiye siyasetinden daha gerilimli.

"Ee?" diyor Maryam, Madam Lilla'nın çılgınca teklifi ile ilgili Amira'nın cevabını araştırıyor. Amira, fıstıkları sağa sola iteliyor tabakta. Omzunu silkiyor. "Ne yani?" diyor Maryam, "gidecek misin yoksa?" Amira fıstıklardan patateslere geçiyor. Uzadıkça uzuyor yemek oyunu. Sonunda dayanamıyorum:

"Söylesene be kadın! Gidecek misin, gitmeyecek misin?"

Gülüp yüzünü ellerine kapatıyor, kafasını sallıyor, "Bilmiyorum" anlamında. Nihayet konuşmaya karar veriyor:

"Güvenmek istiyorum..."

Maryam: "Nasıl?! Madam Lilla'ya mı?"

Amira: "Yani demek istediğim siz olmayınca nasıl gideyim? İhtiyar bir kadınla çöllerde, olacak iş mi!"

Maryam: "Ha biz olunca daha mantıklı oluyor çünkü!"

Amira: "Yok yani, hepimiz gitsek başka olur tabii."

Maryam: "Bu (beni kastediyor) gidiyor zaten yarın öğleden sonra, ben de... Yani çok affedersin de bunu düşünmüş olman bile... Bir kere hiç düşünmüyor musun, bu kadın niye bizimle gitmek istiyor? Biz kimiz onun için? Düşün. Biz onu hiç tanımayan insanlarız. Demek ki..."

Ben de Amira da bakıyoruz Maryam'a, mantığın icadına bakar gibiyiz.

Maryam: "Demek ki onu tanıyan insanların onunla yola çıkmayacağını biliyor."

Amira: "Ne var? Sonunda dans okulu açabilirim. Bambaşka bir hayatım olur."

Maryam: "Parayı vereceğine de eminsin demek. Bravo!"

Araya girip "Valla o konuda ben de niyeyse inandım" diyorum. Maryam, Amira'yı iyice cesaretlendirdiğim için psikiyatrik bir tedaviyi en kritik yerinde bölmüşüm gibi başını sallayarak bana bakıyor çok fena. "Yani" diyorum sadece, şu anlayış bekleyen *yani*'lerden biri.

Maryam: "Bak Amira, canım benim, dün gece canım sıkkındı biraz sert oldu, ama sonuçta... (Tutturmaya çalıştığı tolerans erbabı ebeveyn tonu ortasından çatlıyor) Yahu inanamıyorum bunu konuştuğumuza bile!"

Amira: "Vallahi ben çok olmayacak iş yaptım. Bir tane eksik bir tane fazla çok fark etmez. Hem..."

Durdu yine. Memelerini toparladı:

"Seni bekleyen mi var? Beni bekleyen yok. Beni bekleyecek olan toz oldu gitti."

"Yahu hakikaten kim bu adam?" dedim, "konuşamadık şu Muhammed'i bir türlü."

Amira gözlerinin akı ak, siyahı siyah güldü:

"Yola çıkarsak anlatırım."

Maryam, alaycı bir sinirle "Aman ne komik" dediği anda anlaşıldı ki dün geceki gerilime yaklaşıyoruz. "Allahını seven bu konuyu açmasın. Ben gidince konuşursunuz. Bana da bir maildir, twittir bir şey atıp sonucu bildirirsiniz" diyerek konuyu kapattım. Yola çıkanların, kalanlar üzerindeki iktidarını kullandım.

Susuldu. Sonra nelerden bahsettik hiç aklımda kalmamış. Ben sarhoş olmak istiyordum, Maryam hakeza, Amira desen gelgitli, bir tuhaf. Akşamdan vedalaşıp yatıldı.

Sabah ikisini de görmedim. Sanki uçağı ben erken gidersem mahcup olup kaldıracaklarmış gibi üç saat önce gidip oturdum havaalanına. Bana göre havaalanından rahat yer yok. Yolculukların uzun, tatlı Z raporu mekânı. Oturdum yazdım tembel tembel, Amira'yı, Maryam'i, bir roman yazarsam ekleyeceğim erkek karakterleri düşündüm hülyalı hülyalı. Havaalanlarında tuttuğum yüzlerce notu, torunum olsa da, bulsa da, aman da ne şahane olur gibi şeyler düşündüm, yaklaşık iki buçuk saat. Nihayet anons yapıldı ve kadrajın sağ alt köşesinde "Bu maceranın sonu" yazarken... Telefon çaldı.

"Biniyorum şimdi. Ne?! Has... Kaç kişi?.. Kimler?... Onu da mı? İnanamıyorum ya! (sessizlik) Eee ne yapayım şimdi ben? Gelmeyeyim mi yani? Hı? Ne diyorsun? Kimi neden hapse attıkları belli değil ki anasını... Hay Allah! Uçak kalkmak üzere. Gidiyorum ben. Geliyorum, geliyorum evet, biniyorum uçağa."

Arkadaşlarınızdan biri memleketinizde gazetecilere yönelik toplu tutuklamalar olduğunda sizi arayıp "Sen dursana biraz daha oralarda, olaylar vahimleşti" diyorsa, uçağa alım sırası ba-

yağı hızlı ilerliyor. Havaalanının ortasında tek başıma dikiliyorum. Başıma hiçbir şey gelmeyebilir, başıma bir sürü şey gelebilir. Geri mi gideyim, bineyim mi uçağa? İçimi yokluyorum, içgüdülerim susmuş, onlar da bilmiyor. Avukatımı arıyorum. Şöyle diyor:

"Niye çekiniyorsun, senin korkacak bir şeyin yok ki!"

Tuhaf bir sesle konuşuyor, teatral. Belli ki, telefon dinleniyorsa kayda geçsin istiyor. Polis kayıtlarına geçiyorsa savcının bana "Neyden korkuyordunuz?" diye soracağını biliyor. Ama şunu da ekliyor daha az bir teatrallikle:

"Yani tabii tedirginsen niye geleceksin yani?"

Çift yani var cümlede... İyiye işaret değil.

"Gelme diyorsun yani?" deyince susuyor, bana kızıyor belli. "De kızım uzatma artık, anladın mesajı" der gibi. Yer görevlisi gözümün içine bakıyor, elimde pasaport bir uzatıyorum, bir geri çekiyorum. Birini daha arıyorum, o da "Gel de diyemem, kal da diyemem. Biliyorsun bunların kimi neden aldıkları belli değil" deyince...

Eğer *check-in* yaptırdıktan sonra uçmaktan vazgeçerseniz, bulunduğunuz havaalanındaki görevlilerle mecburi ahbap oluyorsunuz. Zira uçak gidilecek yere varana kadar bavulunuzu vermiyorlar. İlk kez bir yoldan geri adım atıyorsanız gururunuzun size biçtiği eza da bitmiyor. Bulanık beş nane çayı içtikten sonra bavulumu gerisin geri sürüklüyorum otele. Kamal "Burayı çok özleyeceğinizi biliyordum" diyor. Gidemeyip geri dönen bir müşteri için nicedir beklettiği bir espri olmalı. O zaman işte, "Ben nereye gideceğim şimdi Kamal?" deyip... Korkmak, ne sefil bir hapishane. Hayalet gibi odama süzülüyorum. Kapıyı kilitleyip uyku ilacı alarak yatıyorum. Geceye, sonra sabaha, biraz daha azmedip öğleye kadar uyuyorum. Kalkıyorum, yine bir cümle kurmadan kendime, avluya iniyorum. Bavulu da alıyorum yanıma. Bir yere gideceğim herhalde. Yani kendime bakıyorum, öyle görünüyor. Maryam'in yukarıdan sesi geliyor, kusuyor mu

bağırıyor mu öyle tuhaf sesler avluda yankılanıyor. Çok içiyor Maryam, midesini delecek. Kamal bana kahve yapıyor, avluya oturtuyor beni. Nekâhat dönemi gibi battaniyeli ve taze bir kederle, korktuğum için kendimden nefret ederek, ağlaya ağlaya kahve içiyorum. "Maryam Hanım'a haber veriyorum şimdi" diyor Kamal. Ortadan kayboluyor. Baktığım ve gördüğüm hiçbir şeyin adı aklımda belirmeden etrafa dalıyorum. Aklım sulara dalıyor, dip uğultusu gibi bir ses kulağımda. Zaman geçiyor galiba. Dipte olduğumu bile unutacak kadar kalmışken avluda, dış kapı gürültüyle kapanıyor. Amira koşarak geliyor. Bir gün uyandığında kendini hayvanat bahçesinde bulmuş bir zebra yavrusu kadar şaşkın. Nefes nefese:

"Gitmemiz lazım!"

Kollarımdan tutuyor. Benim hâlâ orada olmuş olmam hiç bahse değer değil. Amira nefesini yakalamaya çalışırken bağırmakla fısıltı arası konuşuyor:

"Ben... Ben galiba birini öldürdüm!"

Maryam kapıda beliriyor, yüzü gözü şiş:

"Ne?! Kimi?"

Amira, Maryam'e hiç yapmadığı kadar açıkça sığınıp yalvarıyor:

"Gidelim" diyor, "hemen gidelim ne olur! Şimdi!"

Elimde kahve, yanımda bavulum. Üçümüz de pancarımsı ifadelerle duruyoruz. Amira'nın nefesi avluda öyle bir yankılanıyor ki, bütün şehir duyabilir. Amira ellerini beline koyup çaresizlikle benim cevabımı bekliyor. Ben... Böyle oluyor işte. Bazen kaldıramayacağım kadar tuhaf olaylar olunca yaşananlar benim başımdan geçmiyormuş da bir film izliyormuşum gibi. Öyle ki ben de uyuşmuş bir merakla izliyorum, bakalım ne diyeceğim. Bakalım gidecek miyim? Dakikalar mı geçiyor, öyle mi zannediyorum, bilemiyorum. Maryam, zindan gibi bir sesle Kamal'e şöyle diyor:

"Kamal, git hemen Madam Lilla'ya söyle. Biz hazırız. Ama hemen yola çıkmak istiyorlarmış de. Bizim hesapları da çıkar. Hemen!"

Kamal bile benden daha hazırlıklı. Bir ben senaryoyu okumadan gelmişim, öyle. Hâlâ kahve elimde, izliyorum. Maryam tutuyor bu sefer kolumdan:

"Bana bak! Şoka filan mı girdin. Girdiysen çık! Derhal! Şimdi. Hey kime söylüyorum!"

Amira, Maryam'in omzuna yüzünü dayıyor:

"İstemeden oldu" diyor, sonra başka bir şeyler de diyor, tam anlamıyorum. Çok hızlı Arapça konuşmaya başlıyor. Niyeyse aklıma İstanbul'da deprem olduğunda kırk yıl aradan sonra ilk kez Kürtçeyi konuşmaya başlayan yaşlı çift geliyor. Oraya çekiliyorum. Çocuklarının şaşkınlığını düşünüyorum, kendi şaşkınlıklarını. Kürtçeyi konuşmaya konuşmaya unutmuşlar mıdır acaba? İlk ne söylemişlerdir? Ben de hep kaçmak zorunda kalsam Türkçeyi unutur muyum acaba? Bu andan kaçayım da nereye gidersem gideyim, deprem de olur. Ağzımı açıp "Ben gidemedim memlekete. Korktum. İlk defa. Çok acayip değil mi? Haksızlık değil mi?" filan gibi bir şey diyeceğim, bir açabilsem ağzımı. Kahveyi niye bırakmıyorum elimden, o da belli değil. Maryam bir sigara çıkarıyor, ağzıma tıkıştırıyor:

"Bana bak! Biz gidiyoruz. Ben... Yani Amira'nın gitmesi gerekiyor. Biz de gidiyoruz. Duyuyor musun? Bana bak! Hey! Madem gitmedin sen de geliyorsun!"

Ağzımı açabilsem Maryam'e soracağım:

"Sen niye gidiyorsun ki?"

Amira kesik kesik anlatıyor Maryam'e, arada sadece "hamam" lafını duyuyorum, "gelin" diyor, "ama ben" diyor, arada küfrediyor, sonra -bunu demiş olamaz herhalde- "Michael Jackson" gibi bir şey duyuyorum... Duyduğum şeyleri birleştiremiyorum. Kendimden utanıyorum, sıkılıyorum halimden ama bir şey gelmiyor elimden. Maryam elimden kahveyi alıyor yavaşça, masaya koyuyor. "Sen burada bekle" diyor. Tam kolumu bırakıp gidecek, ben değilim bunu yapan, bu filmde beni oynayan biri

yapıyor, kolundan tutuyorum. "Maryam" diyorum ses kırıntılarıyla, "Ben galiba evsiz kaldım". Gözüm akınca, Maryam yüzümü okşuyor, "Ben de" diyor, "merak etme." Maryam hepimizi karnına koyup saklayabilir, öyle geniş görünüyor gözüme hiç olmayan karnı.

Biz ne zaman böyle içli dışlı olduk? Bu iki kadın kim? Madam Lilla neyin nesi? Şimdi görüntü donup da "Bütün bu olanlar yalan dolan sayın seyirciler" demeyecek mi bir spiker ekranın sağ tarafından girip?

Kamal koşarak geliyor, herkeste canla başla bu filmi sürdürme gayreti. Bağırıyor girişten:

"Madam Lilla hazırmış. 'Yarım saate kadar otelin önünde buluşalım' dedi."

Amira üst kata koşuyor, odasına, Maryam onunla birlikte. Ben yine alıyorum kahveyi elime. Hiçbir şey olacakmış gibi gelmiyor bana. Filmdekiler gitti. Kaldım böyle avluda. Bütün bunlar da olmadı zaten. Yaseminlere bakıyorum, gökyüzüne. Kesif bir sessizlik. Işığın bir sesi olmalı. Yoksa sivrisinekleri karanlıkta daha iyi duyuyor olmazdık. Işığın bir kütlesi olmalı. Yoksa karanlıkta daha geniş sevişiliyor olmazdı. Kanıncalarla serçelere fazladan gösterilen şefkate artık bir dur dense. Her iki hayvanat da sinir bozucu derecede yırtıcı aslında... Böyle düşünürken düşünürken düşünürken... Derken küüt! Bir martı düşüyor avlunun ortasına. Kanı yüzüme sıçrıyor. Bağırmaya başlıyorum:

"Maryaaam! Amiraaa!"

Bir martının kanı yüzüne sıçradığında aklına ilk gelen isimlere güvenmelisin.

Tuhaf. Bağıran ben değilim, filmdeki *ben* bağırıyor. Ben başka şey düşünüyorum. Hep ölü martıların nereye gittiğini merak etmişimdir. *Ben* ikiye bölündü herhalde. Bir tanesinin tuhaf bir

yolculuğa çıkmasında sakınca yok gibi geliyor bana. *Ben* nasılsa artık sadece izleyen bir gözüm.

Amira kafasında sarı bir perukla merdivenlerden iniyor. Ne saçma diye geçiyor aklımdan. Yüzümü kıpırdatabilsem gülebilirim bile. Eyüp Efendi arabayı saatte 140 kilometre ile sürerken ben kendi kendime bütün bu olanların film olmadığını bağırıp duruyorum. *Ben*'in kılı kıpırdamıyor.

9. Bölüm

"Ama ben aslında bir şey yapmadım. O kız, yani gelin istedi. Ben bir şey yapmadım."

Amira delilik fışkıran gözlerle, kafasındaki sarı peruk, arabanın sarsıntısından kaymış olarak anlatıyor. Maryam onu sakinleştirip hikâyeyi öğrenmeye çalışıyor. Madam Lilla, başında eflatun şifon örtüsü, takmış takıştırmış, arabayı kullanan Eyüp Bey'in yanında. Eski kadınlar bizim gibi eşofmanlı değil, yolculuğa ve yolun ihtimallerine saygı duyuyor. Madam Lilla, 1950'lerde Monaco'da geçen bir aşk filminin zengin esas kızı kadar rahat. Ben de arabada gibi görünüyorum. Maryam nihayet Amira'yı biraz sakinleştirince, hikâye toparlanıp kronolojik sıraya giriyor:

"Hani hamamda gördüğümüz kızlar... Niye bilmiyorum, beni çağırdılar. Düğünü varmış birinin. Belki alay etmek için, belki intikam almak için... Neyse, gelin hamamı yapacaklar işte.

Geldiler, ben sakindim. Ha ha ha hi hi hi, öyle yani. Her şey normal. Gerçekten. Para kazanacağım için olanlar hiç umurumda değil. Bunlar öteden beriden konuşuyor. Gelin politikaya atılacakmış, sanırsın Jean d'Arc, öyle bir çalım. 'Ülkemiz için, Tunus için' falan filan bir şeyler konuşuyorlar. Tunuslu olmaktan gurur duyuyorlarmış artık, zaten zamanı gelmişmiş devrimin. Zaten tahmin ediyorlarmış. Ama şu İslamcılar da olmasaymış... Hakikaten duymazdan geliyorum. Dans edeceğim yani nihayetinde. Başka bir kafadayım. Yani öyleydim. Sonra bunlar yine o günkü gibi, sanki başka bir yerde büyümüş dün buraya düşmüş gibi davranmaya başlayınca... Bak o zaman da sinirlenmedim, sakindim yani. Bikiniler filan yine. Sonra çalındı oynandı bir süre. Gelin, cik cik bir şey zaten. Demez mi 'Michael Jackson'ın ruhu için hanımlar!' Haydi bunlar ayağa kalktılar, Michael Jackson'dan bir şeyler söylüyorlar. Kız bana demez mi 'Sen bu havaları pek bilmiyorsun galiba?' Güldüler. O zaman ben de dedim ki 'Haydi bakalım *moon walk* öğreteyim size tatlıcıklar'. Yok yok bi' dak'ka. Tatlıcıklar demedim. Demiş olamam."

Maryam bağırıverdi:

"Evet sanki o ayrıntı çok önemliydi Amira! Bravo! Anlat hadi, sonra ne oldu?"

"Sonra işte ortaya geçtim, göbek taşına. *Moon walk* yapmaya başladım. Sonra hepsi kikirdeyerek deniyorlar. Ayy! Yapamıyorlar... Ayy! Bir gülüyorlar, bir gülüyorlar. Sonunda gelin bana nispet mi yapacak neyse işte 'Herkesle yatmışsın dansöz hanım ama *moon walk*'u pek beceremiyorsun' deyip attı kendini ortaya. Göbek taşına çıkmasıyla..."

Amira susunca Maryam delirdi:

"Eee? Amira konuşsana!"

"Küt dedi düştü öldü."

"Ha?"

"Öldü işte. Boynu kırıldı küt diye gitti."

"Ne?"

Amira bağırıyor, heceliyor:

"Gelin diyorum, öldü!"

Arabanın içinde bir sessizlik. Amira'nın sesi kısıldı:

"Ben bir şey yapmadım gerçekten."

Maryam yüzünü elleriyle kapattı, parmaklarıyla yanaklarını aşağıya doğru çekti, boğulacak gibi. Midesi ağzına geldi sanki, ağzını kapattı. Eyüp Bey sağır gibi, duydukları yüzünde bir çizgi bile kıpırdatmıyor. Madam Lilla da hiç oralı değil. Ben orada bile değilim zaten. Maryam, "Düşünelim" dedi. Kendi başına düşünüyor. "Peki" dedi "sen kıza dokundun mu?" "İtmedim" dedi Amira. "İttin mi diye sormuyorum!" gerildi Maryam, "dokundun mu kıza?" Amira sustu. Maryam ellerini çırptı:

"Eveeet! Boku yedik!"

"Ama hiçbir şey ispatlayamazlar" diyor Amira hâlâ telaşla, Maryam bağırıyor:

"Madem ispatlayamazlar niye kaçıyoruz Amira Hanım!"

Bu sefer Amira daha da yüksekten:

"Ben kaçıyorum da sen niye geliyorsun Maryam Hanım!"

Susuldu. Hangi ara koalisyon oluşturdular bilmiyorum, ikisi de bana dönüp aniden uçmaya başlayan bir penguene bakar gibi baktılar. Ben bir şey demedim, aklımda biraz sonra arabadan inmek var. Ağzımı açabilsem arabadan ineceğim. Nasıl bir ifade varsa yüzümde niye geri döndüğümü sormaktan vazgeçiyor ikisi de. Uzun susuluyor. Tunus'tan çıkmak üzereyken, Maryam kollarını kavuşturarak, vaziyet alıp soruyor:

"Nereye gidiyoruz Madam Lilla?"

Madam Lilla, güzellik uykusundan iyi bir zamanlamayla uyandırılmış kadar neşeli cevap veriyor:

"*Güneye!*"

"*Ne kadar güneye?*"

"*Epey.*"

Maryam ikimize bakıyor. Amira camdan bakıyor, zaten o da epey uzağa gitmek niyetinde gibi. Oysa ben, yol bu kadar

hızlı akmasa, biraz kafayı çalıştırabilsem bir karar vereceğim. Maryam'in bana bakıp kendi kendine fısıldadığını duyuyorum:

"Deliler ikiydi, üç oldu. Allahım sen bana sabır ver yarabbi!"

Madam Lilla hakikaten hiç tanışmıyormuşuz, Amira gelinin tekini öldürmemiş, ben lâl olmamışım ve Maryam kel bir endişe kumkuması değilmiş gibi kayıyor gerçeğin üzerinden:

"Merak etmeyin. Sınırı gece geçmeyeceğiz. Birkaç saat bir yerde uyuyup sabah geçeceğiz öbür tarafa."

Amira, başparmağı iki dudağı arasında, dirseği camda, tek kurtarıcısı hayal âlemindeki ihtiyar bir kadın olduğu için, kaderine teslim sordu:

"Ne sınırı?"

"Libya mı Madam Lilla?" diye sordu Maryam, alaycı bir ince tonda.

"Ah! Evet Libya. Oraya geçtikten sonra her şey kolay."

"Madam Lilla siz deli misiniz?" dedi Maryam. Elini Madam Lilla'nın koltuğuna koydu, eğildi ve gayet soğukkanlı bir ciddiyetle, gerçekten bir soru olarak olarak sordu bunu. Madam Lilla da aynı soğukkanlılıkla mıhladı Maryam'i:

"Hamamda bir gelin öldürecek kadar değil küçükhanım!"

Avladığı üç ren geyiğini kamyonetinin arkasına atmış bir Alaskalı kadar kendinden emindi. Maryam, bahtını Amira'ya bağlamış olduğu için, bindiğimiz alametin bizi kıyamete yakın bir yerde indireceğinden hiç şüphesi olmamasına rağmen sustu. Ben de bu arabadan ne zaman ineceğim acaba diye izliyorum kendimi.

"Savaş?" dedi Amira, Madam Lilla'ya.

Madam Lilla, sanki Tunus'un bozuk yollarında güneye doğru değil de, zamanda yolculukta kendisinin gençliğine gidiyormuşuz gibi bir havayla bir film repliği attı karşılığında:

"O yüzden emniyetteyiz ya!"

Maryam tıslayarak ve bol miktarda küfür kullanarak çölde üç kadının başına gelebilecek cinsel içerikli birtakım olumsuzluklardan söz etti. Madam Lilla duymadı. Maryam, Eyüp Bey'den

yakışıksız sözleri için özür diledi. Eyüp Bey, Madam Lilla'nın kederli Frankenştayn'ı gibiydi, kolu kanadı kırık kırık. Eyüp Bey'in sadece sol şeritten gitmesini çok olumlu buldum, sol gözü olmadığı için bu en mantıklısıydı. Öyle deli gibi bir hızla gidiyorduk ki biri Eyüp Bey'in ifadesiz yüzünü görse arabanın kendi kendine gittiğini sanabilirdi. Ne kadar gittik bilmiyorum, yolu yarıladığımızın işareti olan Sfax tabelasını gördüm. Sesimi iki ayağı üzerine dikmeye çalışıyorum ki şöyle diyebileyim: "Havaalanı vardı bu şehirde, değil mi? Ben orada ineceğim." Küçücük bir çakıl taşını bir dağa tırmandıracak kadar azim sarf ederek bir cümle kurdum nihayet:

"Ben ineceğim. Havaalanında."

Gaarç! Eyüp Bey ölüme beş kala durdu. Üç sözcüğümün bu öfkeye nasıl yol açtığını anlamaya çalışırken Eyüp Bey kapıyı açtı, indi, arabanın bağajını açtı, sonra kapattı, geldi yerine oturdu, hiçbir şey olmamış gibi devam ettik yola. Eyüp Bey, yumuşacık bir sesle, "Çarşaflara baktım" dedi. Yola devam ettik. Duyulmadı mı sesim, ya da hiçbir şey söylemedim mi acaba, diye düşünürken Maryam, "Ben de seninle geliyorum" dedi. Amira yerinde hoplayıp bana sordu:

"Madem dönecektin niye geldin o zaman? Hem sen niye gitmedin ki zaten?"

"Gidecektim" dedim, "ama gazetecileri hapse attıkları için..." derken ben, Madam Lilla, "Duralım" dedi. Durduk. İndik. Sfax'dan sonrası çöldü. Gökyüzünde bir kartal gördüm, dönüyordu. Rüzgârın değil, kartalın kanat sesi duyuluyordu. Madam Lilla şifon eşarbını omuzlarına döktü, derin bir nefes aldı:

"Oh! Özlemişim çölü. Eski bir söz vardır, 'Çölün suyundan içen muhakkak çöle döner.' Şimdi bilmiyorsunuz, ama siz de döneceksiniz."

Çölün ortasında duruyoruz, güneş kızarmış, yer göğe ağıyor titreyerek. Kartal dairelerini küçülttü, tam üzerimizde uçuyor şimdi. Eyüp Bey hariç herkes kartala baktı bir süre. Madam

Lilla dönüp üçümüze dikti gözlerini, kızlarıymışız gibi, burada birbirimizden ayrılacakmışız gibi... Sonra çöle hiç yakışmayan dünyevi bir sesle:

"Buradan sonra bir süre telefon çekmeyebilir. Arayacaklarınızı arayın."

Durduk. Amira, küfür gibi gülümsedi. Maryam, dikti gözlerini, "Bunu yapmayacaktın anne" gibi bakıyor Madam Lilla'ya. İkisi de davranmıyor bile. Çölün ortasında duruyorlar öyle. Madam Lilla tahmin ettiği bu cevapsızlıkla iyice sarsılsınlar diye susuyor, bir şey demiyor. Bir tek ben hayal âleminden hareketlerle çıkardım cep telefonumu. Çıkarır çıkarmaz, lanetli bir işaret gibi sanki, bir mesaj geldi. Okudum, yere oturdum. Kartal kanat çırptı. Maryam aldı elimden telefonu, okudu, "Ne diyor?" dedi. "Gelme" diyor dedim. "Niye?" dedi Amira. "Gazetecileri hapse atıyorlar dedim ya", zorla konuşuyorum, ağır ağır ayılıyorum. "Ee seninle ne ilgisi var?" diye soruyor Maryam, "Yok" diyorum, "ama isterlerse alırlar, muhalifleri alıyorlar." "Seninle ilgisi yoksa niye korkuyorsun o zaman?" diye soruyor Maryam, Amira da "Evet niye?" diye tekrar ediyor. Bir an durup bakıyorum ikisine. İkisi de bu cep telefonu mesajının üzerine fazlaca düşüyorlar. Sanki binsek arabaya benim için binmiş olacağız, sanki benim yüzümden kaçacağız, böylece her şey daha haklı olacak, daha makul, daha anlamlı. İçimde beş katman su var sanki. Beş katmandan birinde duyuyorum onları, birinde anlıyorum, birinde hayal ediyorum gidişimizi, birinde gitmeyişimizi ve sonuncusunda konuşuyorum, yüzeye en yakın görüneninde. "Korkayım mı korkmayayım mı, onu bilmediğim için korkuyorum" diyorum. Maryam, kumu tekmeliyor iki kere küçük küçük. Amira, yanıma oturuyor, omzuma koyuyor kolunu, öbür eli ağzında uzaklara bakıyor. Maryam ikimizin arasında, tepemizde dikiliyor. Diziyle bir bana değiyor, bir Amira'ya. Sesi kısılmış bir seyyar satıcının tezgâhındaki son üç levreğiz. Kimseyi aramıyoruz. Kartal güneye doğru daireler çiziyor havada.

Madam Lilla nereden biliyor böyle şeyleri, yapacağı riskli hamlenin geri tepmeyeceği ânı nasıl isabet ettiriyor, çok merak ediyorum. Üçümüzün de omzuna hafifçe dokunarak "Haydi" diyor, "yolumuz uzun." Eyüp Bey'e dönüyor:

"Devam edelim. Şuşa'da duracağız."

Sadece Amira'nın saçını okşuyor, o da Madam Lilla'nın göğsüne gömüyor başını. Madam, sırtına iki-üç vuruyor şefkatli ve fakat Amira'nın büsbütün yığılmasını önleyecek kadar da mesafeli. Kıvam mütehassısı bir anne gibi. Maryam görmüyor bunu, arabanın arkasına geçip oturuyor. Kollarını kavuşturmuş, teslim. Kartal güneye doğru uçup yok oluyor.

Çölde güneş uzun uzun batıyor. Arabadaki herkesin yüzü kızıl. Çöl mor. Yeterince kalırsan orada hiç olursun, böyle diyor çöl, tane tane hiçbir şey söylüyor. Yok gibi hafifliyor insan. Anlatılacak hiçbir şey kalmıyor. Sözcüklerden temizliyor insanı, öyle güzel. Gönül rahatlığıyla ölebilirsin burada. Bu yüzden gönül rahatlığıyla yaşayabilirsin. Gidiyoruz, gidiyoruz...

"Yıldız Savaşları'nın burada çekildiğini biliyor muydunuz?" diyor Amira. Kimse cevap verecek halde değil derken, Maryam:

"Ah! Tamam! *Moon walk*'a uygun zemin koşulları desene!"

Gülüyoruz, karnımızdan istem dışı kasılmalarla çağlayan kahkaha parçaları. Madam Lilla da gülüyor. Amira camdan bakıyor, başparmağı yine dudaklarının arasında, o da gülüyor. Eyüp Bey bile gülmüş olabilir.

Duruyoruz bir saat sonra. Hava kararıyor. Durup dikkatli bakınca seçiliyor ancak, çöl sarısı çadırlardan oluşan bir kamp sağ tarafta. Bakıyorum kapıya, Birleşmiş Milletler'in işareti. Mülteci kampı. Kafam nihayet çalışmaya başlıyor. Libya, savaş, sınırdan bu tarafa gelen mülteciler...

"Biz buraya nasıl gireceğiz Madam Lilla? Burası mülteci kampı" diyor Maryam. Madam Lilla'nın romatoid artrit kırılganlığından eser yok, bir komutan olarak atından inip savaş planı yapar havada:

"Araştırıldı. -Kim araştırdı?- Bu kampın güvenliği çok gevşek olduğu için emniyetteyiz. -Allah Allah?- Giren çıkan belli değil zaten. -Ooo bu daha güzelmiş!- Geçen hafta üç kişi öldürüldü kimsenin umurunda olmadı.-Oh!- Bu sebepten arabayı içeri park edip, Eyüp Bey'in bizim için kuracağı çadırda uyuyacağız. Sabah da erkenden gideceğiz."

"Libyalı aç mülteciler bizi keserse ne olacak Madam Lilla?" dedi Maryam.

Kurmayının endişelerini değerlendiren komutan, ciddiyetle cevap verdi:

"Bu kampta Libyalılar yok. Kara Afrika'nın her yerinden insanlar var sadece. Etiyopyalılar, Nijeryalılar, Somalililer..."

"Güzel" dedi Amira, "bizi kesmeden yerler!"

"Yuh!" deyip uyandım bu ırkçı şok terapiyle. Ama Amira ve Maryam, ikisi de Afrikalı olarak pek kulak asmadılar. "Siz burada bekleyin" dedi Madam Lilla. Daha biz bir şey demeye fırsat bulamadan yürümeye başladı kumda bata çıka ve umulmadık bir hızla. Eyüp Bey de arkasında. Gitti ve ilk çadıra girdi. Üçümüz arabaya dayanıp durduk. Yıldızlar çıkmaya başladı bir bir. Hava serinliyordu. Maryam kumu ayakkabısının ucuyla deşiyordu. Bir avuç kum aldım elime. Daldım gittim. İpek gibi bir şeydi. Toz gibi değil, hiçbir şey saklamıyor içinde. Her bir zerresi milyon yıllık ölülerin fısıltısı sadece. Hiçin zerreleri, hava gibi hafif. Böyle bir toprağın böyle bir tanrısı elbette...

"Halimize bak... Sizin yüzünüzden" dedi Maryam.

"Çok geç" dedi Amira, "söylenmeyi bırak artık. Çölün ortasındayız ve gece. Durumu zorlaştırma."

Bu kadar konuşuldu. Yarım saat kadar geçti. Madam Lilla arkasında Eyüp Bey ve iki, iri siyah adamla arabaya doğru geldi.

Adamlar, hiç bize bakmadan bagajdan çıkan sarı çadırı kampın girişinin hemen sağ tarafına dikmeye başladılar. Taşla vurulan metalden çıkan ses Afrika'yı çınlatıyor, çadırlardan incecik siyah gölgeler çıkıyordu, irili ufaklı. Gözlerinin beyazı görünüyordu. Çocuklar çıkıyor, adamlar çıkıyor, kadınlar çıkıyor ve siyah insanlar çadırlarının önünde dizilip bekliyorlardı. Kimse bize bir şey demiyor, aslında kimse birbirine bir şey demiyordu. Çadırın kurulması bitti ve sanki hiçbir şey olmamış gibi siyah gölgeler çıktıkları çadırlara geri döndüler. Ucu elinden kayınca devam ettiremediğin bir rüya gibi olup bitti her şey. Eyüp Bey çadırın girişine oturdu iki adamla. Yattık ve uykuya yuvarlanmaya başladık. Tam düşecekken siyaha, nereden aklıma geldi bilmem "Erguvan Arapça mı?" dedim. Amira, sanki bu yersiz soruyu beklermiş gibi hızla cevap verdi:

"Hayır. Ve neredeyse kimse bilmez bu ülkede erguvanın Arapça adını."

Tuhaf bir ses çıkardı, ağlayacak birinin gülme çabası gibi. Sonra yine sustuk. Ya nefesimizin sesleri birbirimize güven veren tılsımlı bir ninniydi ya da her şey bir rüya gibi olduğu için endişeye efsunluyduk. Çiyan, akrep, yılan etrafımızda bir dairede duruyor ve bize ilişmiyordu, uyuyakaldığımda bunu gördüm rüyamda. Sanırım hepimiz su gibi uyuduk. Arası yok gibiydi, uykuya dalışımızla gündoğumu bitişikti. Madam Lilla, erken kalkan komutan olarak saçlarımıza dokunarak uyandırdı bizi:

"Gidiyoruz!"

Gerçekten ayıldığımızda bir köy kahvesinde ekşi suratlarla kahve içip kruvasan kemiriyorduk. "Kolonyalizm ne acayip şey" diye düşünüyordum kruvasana bakıp bakıp. Çölün ortasında niye kruvasan yiyoruz ki biz? Bu insanların kendi ekmekleri vardı herhalde Fransız sömürgecilerden önce. Ekmeklerini nasıl unuttular? Ne zaman? Ekmeklerini unutanlar tanrılarını da unutur mu bir parça? Ekmeğin tanrının kırıntısı olduğu göz önüne

alınırsa... Yüzen aklım geri geldi bir ara. "Ne verdiniz adamlara gece bizi korumaları için?" diye sordum Madam Lilla'ya. "Birkaç telefon numarası, birkaç isim" dedi. Maryam öksürür gibi yapıp kulağıma "Bu kadın ajan diyorum sana. Deli değilse ajan, kesin!"

Sorgulamaya devam ettim:

"Ne tür telefon numaraları?"

"Dostların numaraları. Birleşmiş Milletler'de çalışan eski dostlar. Nijeryalı mülteciler, sırada Somalililer varken asla üçüncü ülkeye geçiş izni alamazlar. Batılılar, bizim gibilerin trajedilerini süksesine göre sıraya koyar. Somalililer revaçta şimdi, Nijeryalılarla kimse ilgilenmez. İşlerini kolaylaştıracak insanların telefonlarını verdim, selamımı söyleyecekler."

"İnandılar mı yani?" dedim.

"Siz inanmıyor musunuz hanımefendi?" dedi. Yola çıktığımızdan beri ilk kez bu kadar cüretkâr.

"Nereden tanıyorsunuz bu insanları Madam Lilla?" diye devam ettirdi sorguyu Maryam. Madam Lilla sadece "Yalnız bir kadının, hep güveneceği dostları olmalı" demekle yetindi ve noktayı koydu:

"Gecikiyoruz şimdi. Sınırı geçmeliyiz."

Amira'nın koluna girdi arabaya giderken.

Kimse "Nereye gecikiyoruz?" diye sormadı. Eyüp Bey'de bir mahzun hal. Tek gözüyle ağladı ağlayacak. Ve arabaya biner binmez anladık nedenini:

"Eyüp Bey bizimle gelmeyecek. Sınırda bizi bırakacak, biz yürüyerek geçeceğiz. O geri dönecek."

Madam Lilla bize konuşuyordu ama Eyüp Bey'e de bu gerçeği kabullensin diye tekrar eder gibiydi. Onun yüzüne bakmıyordu konuşurken:

"Eyüp Bey eve döndüğünüzde lütfen dediklerimi harfiyen yerine getirin. Bilhassa Mısır'la ilgili olan kısım. Vaktinde oraya varacağımdan emin olabilirler. Her şeyin yolunda gitmesi için onlar da orada olmalı."

Eyüp Bey başını bile sallamadı. İkisi bir arada bin yıl önceki bir "Görgü Kuralları" kitabının çizimli derslerine benziyorlar. Aklıma Sidi Busaid'deki itişip kakışan ihtiyar çift geldi. Bir fotoğraf idiyse onlar, Madam Lilla ile Eyüp Bey o fotoğrafın negatifi gibiydi. Yıllarca açılmamış bir konu gibi tazeydiler.

"Şimdi sağa çekin de giyinelim."

"Ne giyeceğiz pardon?" diye atıldı Maryam.

Madam Lilla, sertçe cevapladı: "Libya'ya girerken çarşaf giymemizin uygun olacağını düşündüm!"

Maryam, ittifak arayışıyla bana bakınca sordum:

"Neden çarşaf giyiyormuşuz?"

"Hanımlar" deyip arka koltuğa döndü Madam Lilla. Başka ve daha sert bir şey söyleyecekti, ama sanırım sınırı henüz geçmediğimizi, kendisinin de sınırı geçmemesi gerektiğini fark etti:

"Sadece dostlarımızla buluşuncaya kadar. Bir iki saatliğine. Sınırdaki milislerin size daha uzun bakmak için alıkoymalarını istediğinizi sanmam."

"Benim prensiplerime ters" dedi Maryam. Amira, "Sadece iki saat Maryam" dedi, "lütfen." Ben sadece çarşafın içinde nasıl yürünür, yuvarlanıp düşersem ne fena olur gibi şeyler düşündüm. Biraz daha yol aldıktan sonra uzakta yoldaki kalabalığı ve nihayet sınır kapısını gördük. Libya'dan Tunus tarafına geçmek için yüzlerce lüks araba sıralanmış bekliyordu. Bu taraftan oraya giden kimse yoktu. Kaddafi'ye karşı ayaklanan Libya'ya girmeye hevesli bir tek bizdik. Durduk. Eyüp Bey çarşafları çıkardı. Arabanın arkasına geçtik. Madam Lilla, değme matadordan daha becerikli, siyaha çalan patlıcan moru çarşafını bir harekette geçirdi üzerine. Bizimkiler bir örnek, çöl rengi. Bıraksalar bizi çöle, görünmeyiz. Çarşaf değil, kamuflaj. Gerçi zaten kamuflaj ya... Kamuflaj ne güzel sözcük diye düşünüyorum, manyetolu bir sözcük. Dünden beri böyle. Aklım serbest bırakıldığı anda yüzerek uzaklaşıyor, kurbağalama, suyu bulandırmadan. Aklım orada, o anda,

bunları yaşadığım gerçeğinden kaçmak için kayıp duruyor. Acaba sınırı geçince dünyanın bu tarafında olanlar bu tarafında kalır mı? Belki giden aklım geri gelmese en iyisi.

"Yürüyelim" dedi Madam Lilla. Biz önden yürüdük. Arkama baktım, Madam Lilla Eyüp Bey'in eline bir zarf tutuşturdu. Amira, Madam Lilla'ya "Neydi o?" diye sordu. Madam Lilla derin çektiği nefesi geri verirken "Vasiyetim" dedi, "merak etme, sen varsın. Dans okulu da var." Amira, bir adım kaçırdı sonra yürüdük. Bir daha baktım arkama, Eyüp Bey arabanın kapısına yaslanmış, öylece duruyordu, Allah'la konuşuyor gibi. Madam Lilla önümüze geçtiğinde Romanov ailesinin son ferdi gibi bir vaziyet aldı. Patlıcan moru bir kadın, biz de üç çarşaflı acemi, çölde yürüyoruz. Üçümüzün başı öne eğik, sadece yere bakıyoruz. Maryam'in dua ettiğini duydum, sinirli sinirli. Sınır kapısına vardığımızda Libya tarafı ve Tunus tarafı, herkes, hep birlikte her şeyi durdurdu. Çölün ortasından yürüyüp gelen dört kadına bakıyorlar doğal olarak. Sınır kapısında biz pasaportlarımızı çıkartacaktık ki...

"Komutanı çağırın!" dedi Madam Lilla. İnsanların üzerinde akıl almaz bir iktidarı var, orası kesin. Ama bu sefer daha ziyade çölde dört kadın olmamızın sinematografik etkisi de söz konusu. Esrarengiz olduğumuz kadar çaresiz, çarşafımızla meşru, tam teslim görünüyoruz ve bu niyeyse erkekler üzerinde daha önce hiç tecrübe etmediğim bir etki yapıyor. Yardım edilmesi gereken hanımefendiler olarak karşılanıyoruz sınırdaki milisler tarafından. Çarşaf iyiymiş diye düşünüyorum; pantolonun yapamadığı şeyleri yapıyor. Hiç değilse çölde.

Komutan geliyor. Madam Lilla- çarşaftan yüzümüzün görünmemesi iyi- üçümüzün de ağzını açık bırakan bir hikâye anlatmaya başlıyor:

"Kocam Allah'ın rahmetine kavuştu başkumandan! Oğlum ve damatlarım Libya tarafına geçip gelmediler. Biz fakirlerin pasaportları yok. Bizim Libya tarafına geçip..."

Madam Lilla, göz süzmeler, iltifatlar ve bin türlü karmaşık, uydurulması imkânsız yalan hikâye anlattı komutana. Zavallı kadınlar kılığında Libya tarafına geçmemiz toplam yedi dakika sürdü. Libyalı milislerin beklediği derme çatma sınır kapısına doğru yürümeye başladık. Sınırı geçtik. Madam Lilla tam ortada durdu. Milisler bize bakıyor, Tunuslu askerler ha keza. Libya tarafından kurtulmak için bekleyen konvoydaki herkes bu acayip sinemayı izliyor. Tam o anda işte Madam Lilla, sanki yalanlar içinde yuvarlanmıyormuşuz, birazdan milislerle ne halt edeceğimizi çok belliymiş gibi, bütün bunları bir kenara bırakarak, Maryam'in kolundan tuttu:

"Küçükhanım" dedi üstten bir tonla, "kendinizi bu kadar ciddiye almayın. Ne siz, ne prensipleriniz ve hatta hepimizden sakladığınız sırrınız bile o kadar önemli değil. Bu kadar önemli olduğunuzu sanırsanız, gün gelir intihar edersiniz. Ve..."

Üçümüzü gözden geçirdi, sesini yumuşattı:

"Bana güvenin. Hayatınızın macerasına çıkıyorsunuz. Şimdi tadını çıkarın."

On dakika sonra Madam Lilla, mükemmel Libya Arapçası ile milislerle sohbet ediyor, Amira çay içiyor, ben de Maryam ile birlikte milislerin sınırda kendilerinin yaptığı küçük savaş enstelasyonuna bakıyorduk. Bomba fünyeleri, bozuk kalaşnikoflar, uçaksavar rampaları, *Bienvenue Free Libya** yazısının önünde hatıra fotoğrafları... Milisler, aylardır oraya dikilmişler, çok sıkılmışlar belli, güya bizi sorguluyorlar, ama doğru düzgün bir şey sordukları yok. Biri eski öğretmen, biri mühendis, ötekiler belli ki işsiz güçsüz takımından. Mühendis ile öğretmen gençten çocuklar. Yüzlerine askeri ciddiyet oturtmaya çalışıyorlar ama konuşacak birileri geldi diye neşelerini gizleyemiyorlar. İç savaşla ilgili ne olup bittiğinden hiç haberleri yok. İnternetleri kesilmiş, ona canları sıkkın. Bilgisayarın da kafa gidikmiş, oyun da oynaya-

* Özgür Libya'ya hoş geldiniz!

mıyorlarmış. Böyle dertleşiyoruz çölün ortasında. Madam Lilla, giyindiği karakterin dertlerini anlatıyor. Biz de üzerine ekliyoruz Allah ne verdiyse. Amira ve ben Lilla'nın kızlarıyız, Maryam da gelinimiz. Çok dertliyiz, çok. Erkek kardeşlerimiz hep Libya'da iç savaşta. Yaa, işte hiç bilemiyoruz nerede olduklarını. Kaddafi bize çok kötülükler etmiş. Çünkü... Madam Lilla'nın kocası aslen Libyalıymış, biz kaçmışız yıllar önce, o yüzden sadece İngilizce konuşabiliyoruz. Ama işte devrim olunca... Yaa işte vatan gibisi yokmuş. Yaşasın özgür Libya! Madam Lilla isimler uyduruyor. İsimleri uydurur uydurmaz o isimleri seviyor, özlüyor, onlar için korkuyor ve soruyor:

"Hiç duydunuz mu isimlerini?"

Öyle bir kederle soruyor ki bayağı dertleniyoruz milislerle birlikte. Bakıyorum Amira iyice havaya girmiş, başını eline dayıyor yere oturmuş, Madam Lilla biraz daha devam ederse ağlayacak.

Çok komik evet ve gülünecek hiçbir şey yok aslında. Baktıkça kılığımızın altındaki hikâye ilk kez berraklaşıyor çünkü. Ölüme çok yakın bir kadının çok uzaktaki sevdiği adamı bulmak için çıktığı yolculuktayız. Bir tek o peşinden gidiyor hayatın, biz onu takip ediyoruz. O bir şeyi kovalıyor, biz kaçıyoruz. Çarşaflar içinde yüzümüzün saklanması iyi. Çünkü hiçbirimiz onun kadar yaşamaya iştahlı görünmüyoruz.

Ve sonra o acayip, her yeri yamulmuş, üzeri Arapça ve İngilizce "Özgür Libya" sloganlarıyla kaplı jip, tozu dumana katarak, delirmiş gibi bize yaklaşmaya başlıyor. Madam Lilla "İşte geldi" diyor. Jipin içinden çıkanla karşılaştırıldığında, şimdiye kadar başımıza gelenler ancak bir telefon faturasının ayrıntılı dökümü kadar heyecan verici görünüyor. Jipin içinden çıkan garip şoför, Madam Lilla'ya uzaktan sesleniyor:

"Hoş geldin Thirina!"

Thirina mı?!

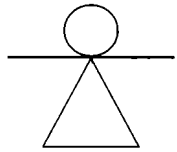
LİBYA

Üç Tuareg, kıpırdamadan duruyor. Tepemizdeki helikopter çölün kumunu kaldırıyor, saçımız kamçı gibi yüzümüze vuruyor. Madam Lilla bağırıyor:

"Ateş et! Ateş et!"

Bizim hikâyemiz nasıl buralara geldi? Bu sahnenin içinde ne işimiz var? İnsan bir kez bir sınır geçince artık hangi sınırları ne kadar geçeceğini hiç kestiremiyor. Kaybolduğunuz çöl, sizi bulanla aynı olmuyor...

10. Bölüm



Tanit

"Kusura bakma Thirina, geç kaldım. İngilizler lafı uzattı." dedi ve çöl kartalı bakışlarıyla arka koltuğa -Maryam sağ bek, ben ortada, sol bek Amira, üçlü oyun düzenimizi bozmuyoruz- bir bakış atıp sordu:

"Arkadaşlar kim?"

"Kızlarım" dedi Madam Lilla, çarşafını sıyırırken, güldü:

"Sabah doğurdum, çabuk sürgün verdiler!"

Siyah bir kamyonet jipin içinde saatte 200 kilometre hızla gidiyoruz ve Madam Lilla bizi şoför mahallindeki, araziyle tam uyumlu, çarşafı kamuflaj havasındaki, çöl kovboyu görünümlü, azılı kadın kahramanla tanıştırıyor:

"Hanımlar, size Sayda'yı takdim edeyim. Amazir kadınlarının en yüreklisi. Gerçek bir savaşçı. Kırk yaşın bütün güzelliğini taşıyan bir hanım. Ve bir kız annesi. On yaşında oldu değil mi şimdi?"

Gözünü yoldan ayırmadan başını gururla sallıyor Sayda. Dümdüz bir kadın, boylu. İnce kemikli, esmer yüzünden hiç-

bir şey anlamayacağınız türden. Elleri esmer sedefli, direksiyonu avucunun içiyle, kavramadan çeviriyor. Uzun boyuna rağmen arabayı kaykılarak, tek elle, erkek gibi kullandığı için, dikiz aynasından sadece alnı görünüyor. Arkasına pek bakmıyor olmalı... Dikiz aynasına doğru hafifçe yükselip arka koltuğa bakarak sadece bir baş selamı veriyor bize. Tam o anda bagajdan garip sesler gelmeye başlıyor. Ani bir frenle duruyoruz. Başörtüsünü kasket gibi düzeltip Sayda, zıplıyor aşağıya, bagaja dönüyor. Arkadaki yeşil brandanın altında giriyor, kalçası dışarıda bir şeyleri çakır çukur itiyor, kakıyor ve sonra geniş bir adımla uçarak atlıyor yine jipe:

"Hep aynı kalaşnikoflar Thirina. Değişen bir şey yok."

Madam Lilla, soğukkanlı bir katil gibi gülümsüyor:

"Ah benim kızım Sayda!"

Eski silah arkadaşları gibi, esrarlı ortaklığın altını çizerek gülümsüyorlar birbirlerine. Madam Lilla, kalaşnikof sözcüğüyle eski günlerden tatlı bir rüzgâr almış gibi, eline reverans yaptırıyor havada. Bir gece önce olsaydı başka, ama şimdi kalaşnikof sözcüğü Madam Lilla ile aynı cümlede tuhaf durmuyor. Bize dönüyor:

"Hanımlar, çarşafları çıkarabilirsiniz, artık kendi topraklarımızdayız."

Kendi topraklarımız?

Bize bakıyor Madam Lilla, afili sözcüğünün tınısı gibi yüzü:

"Amazirlerin topraklarında!"

Çarşafların hışırtı gürültüsünden yararlanıp Maryam'in kulağına soruyorum:

"Amazir nedir arkadaş?"

"Berberî."

"Haa!"

Maryam olabilecekleri bildiği için hemen kulağımı azarlıyor:

"Sakın Berberî deme! Sakın."

İçimden düşünüyorum:

"Berberî... Berber... Barbar... Tamamdır, anlaşıldı."

Maryam'in yüzünde yine o kıyamet senaryoları vah vahlanması. Amira, aramızda değil. Olay mahallinden yeterince uzaklaştığımız için, olup bitenleri muhayyilesinde döndürerek, kafasının içini muhallebi kıvamına getiriyor olmalı.

Madam Lilla, yaylalara çıkmış bir kısrak gibi alıyor rüzgârı yüzüne. Topuzdan kurtulmuş beyaz perçemlerini aralık camdan esen rüzgâra yer yer artistik görünecek şekilde verirken bir çeşit alternatif turizm tur rehberi gibi:

"Sayda da benim kızım sayılır. Kaç yıl oldu Sayda? Belki otuz, belki daha fazla. Amazir ayaklanmaları... Ah! Eski günler... Geri gelmemeleri ne güzel... Buralarda ne günlerimiz geçti. Sayda'nın amcası... Eski bir dost diyelim... Yitirdik kendisini yıllar önce. Amazir ayaklanmalarının en yiğit liderlerindendi. Çok hakikatli adamdı. Kadından ve hayattan anlayan adamdı."

Sayda, bir kadın gibi değil, utanmayı unutmamış bir Doğulu erkek gibi, yolda bizimkinden başka araba olmamasına rağmen, kendisinden, amcasından ve belli ki bir aşk durumundan bahsedilmeye başladığı anda lüzumsuz kere dikiz aynasına, sağ aynasına, sol aynasına, velhasıl aynalara bakıp oyalanıyor. Madam Lilla da onunla tatlı tatlı kafa buluyor gibi:

"Sayda o zaman genç bir kızdı. Londra'da okuması için epey konuşmuştum amcasıyla. Nitekim iyi de oldu. Ne dersin Sayda? Londra gecelerini bana borçlu değil misin biraz da? Ah! Tatlı kız! Soho'da yaptıkların senin olsun! Bize buralarda ne olup bittiğini anlat biraz."

Sayda, böyle törensel durumlar için cümle hazırlamamış her normal insan gibi tatlı tatlı sıkılıyor. Bir yandan da kendisi nasıl takdim edildiyse, o da Madam Lilla'yı ya da Thirina'yı takdim etmek istiyor bize, ortak geçmişlerini, iç gıcıklayıcı maceralarını:

"Thirina... (Dikiz aynasından bize bakıyor, acemi erlerle alay ederek rütbesini tescilleyen kurmay özgüveniyle) ya da sizin bildiğiniz ismiyle Madam Lilla diyelim, Amazir insanlarına

çok emek verdi. Bugün dünyada bizden bahsediliyorsa Madam Lilla'nın bunda çok payı vardır."

Komutanla konuşmak için ses tonunu yumuşatan bir asker gibi es verdikten sonra Madam Lilla'ya hitaben devam ediyor:

"İngilizler çok yardım ediyor. Amerikalılar da. Bu sefer tamamdır Thirina. Kaddafi temizlendiği anda... Yüzyıllardır beklediğimiz bağımsızlık ve onur günü yakındır."

Madam Lilla camdan dışarıya bakıp bizim bilmediğimiz, ama ödendiği kesin olan bir bedelin verdiği bir güvenle bulutların üzerinden bildiriyor:

"Maalesef Sayda, maalesef. Yaptığınız işbirlikleri; zaafınız, borcunuz olacak."

Sayda sinirli aynalarda geziniyor yine, ama belli ki ya hak veriyor ya da Madam Lilla'ya sorgusuz saygısından bir şey demiyor. Madam Lilla devam ediyor:

"Takip ediyorum. İç savaş olacak. Aileler her şeyin bu kadar hızlı olmasına hazır değildi. İngilizler intikamını, Amerikalılar petrolünü alıp gidecek... Amcanın korktuğu olacak... Kabile savaşları... Biz o sebepten yüz çevirmiştik dış yardımdan... Ama şimdi..."

Madam Lilla, Sayda'yı fazla ezdiğini düşünmüş olacak, insafa geliyor:

"Yine de tek ümidim Amazirlerde. Tek eğitimli topluluk sizsiniz. Bilhassa Amazir kadınları. Amazir kadınları nereden geldiklerini hatırlarlarsa, o mağara işaretleri de anlamını bulacak."

Maryam'e bakıyorum. Mağara işaretleri? Cevap yok. Amira'ya bakıyorum. Amira'ya hâlâ ulaşılamıyor. Sınırdan geçtiğimizden beri tek laf etmiş değil, hülyalı. Madam Lilla kederle iç geçiriyor:

"Amcan böyle olmasını istemezdi. Böyle olmasını istemediği için öldü."

Sayda sıkıntılı:

"Burada değildin Thirina... İşbirliğinden başka çaremiz yoktu."

Madam Lilla ikiletmeden şefkat gösteriyor:

"Biliyorum Sayda. Bilmez miyim... Eğer hesapta intihar yoksa günahsız bir isyan yoktur."

Maryam ve Amira'ya bakıyorum. Görünen şu: Hepimiz iyi birer fırtına tayfasıyız. Fırtına varsa durum iyi. Çünkü fırtına varsa bir önceki anın hesabı -Libyalı milislere anlattığımız hikâye neydi öyle?-, bir sonraki anın rotası -Sayda bizi nereye götürüyor tam olarak?- sorulmuyor. Fakat rüzgâr sakinlediği anda tökezleyeceğiz. Maryam'a, Amira'ya ve hatta Madam Lilla'ya şöyle bir bakıyorum da giderken... Öyle görünüyor ki, durgun su çilesiyle başa çıkamayacak tipleriz. Hiç konuşmayan Amira bile bu palaspandıras seyahatin içinde beşikte gibi huzurlu görünüyor. Maryam'in sıkıntısı ise arabanın içine bir karasinek girmiş kadar küçük. Madam Lilla, uzun bir enstrümantal introdan sonra şarkısına başlamış bir primadonna zaten, söylemeye gerek yok. Öyle görünüyor ki, nesin, necisin, yolculuk nereye gibi soruların cevaplarını aramaktansa dalgalarla boğuşmak daha iyi...

Bagajda huysuz kalaşnikofların çakır çukur söylenmesi duyuluyor yine. Sayda durup bakmıyor bu kez. Sesleri bastırmak için teybe bir CD takıyor. Asmahan *Neşeli Viyana Geceleri*'ni söylüyor. Sayda, bize "Thirina'nın kızları" olduğumuz için güvenmiş olmalı, "Keşke kalaşnikofları da İngilizler kadar ketum olabilse" deyip gülüyor. Böylece çölden bozma bir arazide, İngilizlerden kalaşnikof alan bir Amazir kadın, geçmişte birtakım Amazir ayaklanmalarında payı olduğunu öğrendiğimiz Thirina kod adlı Madam Lilla ve ani bir iklim kazası neticesinde kendini şehirde bulması yetmezmiş gibi, trafik kazası geçirip iki suyun arasındaki asfalta yapışmış üç flamingo gibi görünen üçümüz, Arapça Viyana valsleri dinleyerek sessizce yol alıyoruz. Üçümüz de ezberden endişe jestlerini tekrarlasak da, zor kullanılmadan kaçırılmış insanların gizli iç huzuru var arabada.

Çöl daha efendi bir yer olmalı. Burası bir avucu dolduracak büyüklükte taşlardan oluşan bir arazi. Ne çölün asaleti ne toprağın bereketi. İkisinden birine karar verecekken Tanrı'nın bir tereddüt anında sıkılıp elini çektiği bir yer. Ama kesin ve kesif kirli sarı. İnsanlık Afrika'dan ilk göçe kalkıştığında herkes yola dizilmişken, ancak azami derecede uyuşukların ve isteksizlerin kalabileceği bir yer. Libya dünya üzerinde olmasa "Niye yok?" demezsiniz yani. "İnsanlar böyle topraklar için niye savaşır?" dersin, kanın en çok hiç değmeyecek gibi görünen topraklar için feda edildiğini bilmesen. Öyle bir kanlı matematiğin örnek coğrafyası.

"Ah benim Saydam..." diye başlayan tiradıyla sessizliği böldü Madam Lilla, "buralarda insanlar, petrol için, intikam için aldı silahı eline. Oysa siz... Ah! Bilmiyorlar ki..."

Bize dönüyor:

"Hanımlar, yüzyıllar önce bu topraklarda ana tanrıçalar, kadın hükümdarlar, yeraltına indiler. Dido, El Kâhina, Tanit, Tin Hinan ve daha nice kudretli kadın... İsim değiştirdiler, örtündüler ve..."

Maryam'i dürtüyorum dirseğimle:

"Seninkilerden bahsediyor."

Maryam, bir kordon düğümünde Madam Lilla'nın ses kablosunun ucunu bulmuş, bırakmak istemiyor. Madam Lilla ise belgesel tadında devam:

"Ve Amazir kadınları, o eski anneleri, onların sözcüklerini, koyunlarında sakladılar. Bu gördüğünüz lanet toprakların yeniden bir anlamı olması için... Bir dili olması için... Yani bir hayat olması için anlıyor musunuz?.."

Maryam boş bulunup öğretmenine sadık, çalışkan öğrenci hevesiyle kafa sallayınca Madam Lilla devam etti:

"Amazirler, hatta siz ona Berberîler deyin, ki denmeli bana sorarsanız, bu dünyada barbar olmaktan daha asil bir şey var mı, topraklarını ve bağımsızlıklarını koruyabilselerdi..."

Madam Lilla yarım bıraktı lafı. Maryam, eğitimli yunuslar gibi ağzı açık bekliyor. Madam Lilla kimi şeyleri içinden söylüyor olmalı, sanki sesi yüzeye bazen çıkıyor:

"Amcan ne derdi hatırlıyor musun Sayda?"

Madam Lilla, ona şöyle bir baktı, yıllarına baktı, bir üretim hatasına, hâlâ üzerine titrediği bir hayal kırıklığına bakar gibi baktı ve devam etti yine kendi dünyasına hitaben:

"'Thirina, biz kazandığımızda masal kazanacak!' Evet, öyle derdi. Masal kazanacak!"

"Thirina ne demek" diye çıkardı sesini ortaya Amira nihayet. Madam Lilla, duygular dünyasında hep okulun ilk günü gerginliğini yaşayacak olan Sayda ile yeni bir oyun oynamak için vesile saydı soruyu:

"Thirina ne demek Sayda?"

Sayda, bir yere kaçamayacağını anlamış bir deney faresi gibi birkaç ayna denedi ve sonunda kullanılmış kâğıt gibi hışırdadı sesi:

"Aşk."

Madam Lilla bir şey eklemedi. Üçümüzün aklında ayrı ayrı oluşacak hayale yer bıraktı. Amira camdan dışarı baktı, kalbine kırık cam batmış gibi. Maryam fısıldayarak "Elbette" dedi sadece. Benim kafamdaki resimde ise, Madam Lilla bir at üzerinde koşuyor, ellisine merdiven dayamış bol kahkahalı bir letafet bombası. Söz konusu amca da kırklarında. Takılarıyla çölü çınlatan çılgın siyah atını sürüyor peşinde. Esmer yüzünde gözleri, terbiye edilmiş ama yine de aç bir tutkuyla parlıyor. Koşuyorlar, koşuyorlar...

"Neden gittin Thirina?"

Sayda beklenmedik bir sitemle sordu Madam Lilla'ya. Bunun gerçekte bir soru olmadığı, yazılmamış, çok uzun ve öfkeli mektupların özsuyu olduğu, yola bakmaktan vazgeçip bütün vücuduyla Madam Lilla'ya dönmesinden belliydi. Madam Lilla, hesap sormanın çıkmaz sokağına sıkıştırma taktiklerine pabuç bırakmı-

yor. Net bir şekilde "Yola bak" dedi Sayda'ya. Sanki hiç öyle bir soru sorulmamış gibi konuşmaya başladı:

"Eyüp Bey söylemiştir telefonda, uzun kalmayacağız. Bu akşam bir yol haritası çizmemiz lazım. Ailelerin ve savaşın durumuna göre nasıl bir yoldan geçeceğimizi sen bize söyleyebilirsin diye ümit ediyorum. Bizi Libya'dan geçirip Mısır sınırına ulaştırabilirsin herhalde."

Belli ki Sayda'nın kalbi bilmem kaçıncı kez aynı yerinden, büyük bir olasılıkla aynı kişi tarafından kırılıyordu. Sayda, en büyük hayal kırıklığının hesabını annesine sorduğunda söz konusu olayın olduğu günün hiç hatırlanmadığını öğrenen bir kız çocuğuydu şimdi. Bir yandan da Madam Lilla ne zaman tanrıçalardan, masaldan ve şiirden bahsetse, pırıltılı bir yalanı yüzüncü kez dinlemenin sıkıntısı oluşuyordu yüzünde.

"Bir yerde durabilir miyiz?" diye sordu Maryam, en sert sesiyle. Aynı sertlikte bir Sayda bakışı yedi dikiz aynasından. Onu yalnız bırakmayayım dedim ben de:

"Ne zaman varırız?"

Bu kez bakmadı bile Sayda "Yakın" dedi sadece, kaçırdığı üç kaprisli turistle uğraşmak zorunda kalmış bir gerilla tiksintisiyle.

Madam Lilla, kendisinkinden başka her türlü sese kulakları tıkalı olduğu için aynen devam etti:

"Fakat muhakkak Yefren'e geçmek istiyorum yarından sonra için." O da katıldı bu 'meğer biz yokmuşuz' oyununa. Maryam'in yüzü beyazlamaya başladı, bir şey oluyor belli, elini tuttum.

Nihayet o sırada, yol boyunca, sol tarafta beliren istinat duvarları, duvarların üzerindeki resimler, bir yere yaklaşıyormuşuz havası yarattı. Madam Lilla zaman tünelindeki tur rehberi gibi yine:

"Ah! Sayda, ne mutluluk! Kim derdi bir gün bu işaretleri bu yollarda göreceğiz diye! Hanımlar bu duvarlarda gördüğünüz işaretler... Mavi, kırmızı, beyaz olan Amazir bayrağının renkleri. Kaddafi bayraklarını, dillerini yasakladı Amazirlerin, dolayısıyla şimdi burada görünce... Hay Allah!.. Şu gördüğünüz işaret

Amazirlerin işareti. Gökyüzü ve yeryüzü arasında durup ikisini birleştiren özgür insan. Zin. Bu etekli kız çocuğu gibi duran kadın işareti ise Tanit, ana tanrıça. Ah Sayda! Masal kazanıyor desene..."

Madam Lilla'nın hiçbir cümleyi, hiç kimseyi umursamayan havası henüz dünyaya tam olarak inmemiş olan Amira hariç, herkesi germişti ki uzaktan bir köy maketi göründü nihayet. Tipik son dönem Ortadoğu mimarisi: Demir filizleri yukarı uzanan, biçimsiz beton üzerine gelişigüzel vurulmuş badana tarzı.

"Demek artık Eski Şehir'de yaşamıyorsunuz. Çok biçimsiz olmuş bu yeni evler" dedi Madam Lilla. Artık komuta etmediği bir orduyu teftiş hakkı da olmadığını hiç umursamadan. Etrafa baktım, Eski Şehir diye bir şey görünmüyordu. Sadece kirli sarı taş denizi. Kaşla göz arasında topraktan çıktılar sanki, çocuklar sardı jipin etrafını. Hepsi aynı şeyi yapıyordu. Bir elleriyle üç, bir elleriyle zafer işareti.

"Üç ne demek?" diye ben sordum.

Sayda, "Amazirlerin işareti" dedi. Gerisini elbette Madam Lilla'ya hitaben, altı çizilmemiş bir övünçle anlattı:

"Okulda kendi eğitimimize başladık. Amazir alfabesi, Amazir tarihi... Hatta okulun içinde bir müze yapıyoruz, savaşta yaşananları anlatan küçük bir şey. Maren ile kardeşini hatırlıyor musun? Sen gittiğinde... (Sesi bir zaman çukuruna girip çıktı) Çocuktular. İkisi de işlerini bırakıp Londra'dan geldiler. Buradaki devlet radyosu binasını ele geçirdikten sonra, oradan Amazir dilinde yayın için çalışıyorlar. Çocuklar Amerika'dan, Avrupa'dan geri döndükçe işler yoluna girecek gibi. Sözlü tarih çalışması yapacaklar yakında. Buradaki tarihi kalıntıları da filme çekiyoruz, sanırım belgesel hazır olur birkaç aya."

"İşte bu Sayda! Aferin!" dedi Madam Lilla. Bu taltif pek çiğ durdu, diye geçiriyordum ki aklımdan, Sayda'nın vitesin üzerinde duran elinin üzerine elini koydu, hızlıca sıkıp bıraktı. Kırıp döktüğü bütün kalpleri sadece bir kez dokunarak onarma bece-

risine sahip olmalıydı Madam Lilla. Zira Sayda hemen mahcup gülümseyiverdi. Madam Lilla'nin tehlikeli, çok tehlikeli bir kadın olabileceği ilk kez o an aklımdan geçti.

Köyün girişinde jipler ve jiplerden ayaklarını sarkıtmış adamlar, tişörtleri, güneş gözlükleriyle bir savaşın ortasındaki erkeklerden çok, California'da silahın da kullanıldığı bir tür sörf yapmaktan dönen adamlara benziyorlar. Bir yerde savaş var, orasını anlıyoruz; jiplerin üzerinde yazılardan ve kurşun deliklerinden. Ama tam da yok gibi.

"Erkekler sabahtan çatışma alanına gidip akşamları dönüyorlar... Bazen de dönmüyorlar" diyor Sayda, "fakat çatışmalar iyice kuzeye çekildi. Buralarda artık pek bir şey yok. Kendi toprağımızı nihayet ele geçirdik yani. Vuruşa vuruşa. Bir ay öncesine kadar tepelerde keskin nişancılar bile vardı. Çok şükür savdık. Artık savaş sadece kuzeyde. Zaten o yüzden güneye inmeniz gerekecek, yolunuz biraz uzayacak."

Madam Lilla bir kere daha aynı şeyi söyledi:

"Tahmin etmiştim. İşte benim kızım!"

Maryam'e baktım, ağzını açarsa kusacak gibi, artık hafiften yeşile çalıyor yüzünün rengi. Nihayet durduk. Maryam neredeyse benim üzerimden geçerek kendini dışarı attı, derin nefesler alıyor. Amira, hamamdaki gelini düşünüyor olmalı, hiç konuşmadan Madam Lilla'nın yamacına sokuluyor yürürken. Madam Lilla çantasını teklifsizce Sayda'ya verdi ve kesinlikle hiçbir özelliği olmayan, tasvire değmez bir eve girdik. Sayda'nın evinde bu kadar çok dantel, böyle plastik çiçekler, böyle kesme cam şekerlik ve bu çeşit bir vitrin beklemiyordum. Bir kız çocuğu eteklerini havalandırarak koşup gelip görünmez bir cam onu durdurmuş gibi yere mıhlandı önümüzde.

"Thirina anneye merhaba de kızım" dedi Sayda. Madam Lilla, onun yaşındaki bir kadının küçük bir kız çocuğuna yapacağı

hiçbir şeyi yapmadı, daha ziyade gelip elinin öpülmesini bekleyen bir kraliçe gibi durdu. Madam Lilla durabilen bir kadındı. Kız da pek oralı olmadı. Sayda "Artık kızım çok ünlü Thirina" deyince, kız elini ağzına götürüp utangaç gülümsedi:

"Kendisi *El Cezire*'de Kaddafi'ye 'Eşek' dedi. Ne dedin kızım Kaddafi'ye?"

Kız, bir sağ bir sol ayağı üzerine ağırlığını vererek, eli ağzında sözcükleri sağa sola çekiştirirken "'Anlamıyor musun eşek Kaddafi! Seni istemiyoruz!' dedim" dedi ve kaçtı içeriye. Madam Lilla ve Sayda güldüler. Biz de artık gülümsedik el verdiğince. Maryam daha iyi gibi, Amira etrafa bakıyor ve tam da Madam Lilla'nın kızı gibi "Bizi kabul ettiğiniz için teşekkürler" diyor. Pek iğreti duran bu teşekkürün ardından bir odaya giriyoruz. Dört yer yatağı yan yana dizilmiş, her biri birbirinden farklı nevresimler, yastık kılıfları sayesinde odanın içi düzensiz bir çiçek bahçesi gibi duruyor. Sayda "Benim gitmem lazım" diyor, "Kadınlar okul binasında çalışıyorlar. Nezaret etmeliyim. Siz dinlenin. Karnınız açsa mutfakta yiyecek bir şeyler var. Gerçi ekmek olmadığı için sürekli pizza yapıp yiyoruz ama ne yapalım. Ben masanın üzerine çıkarıp bırakırım. Sanırım geç dönerim. Radyo binasına da bakmam gerekiyor."

Madam Lilla, bizim için hazırlanmış odaya eteğine bulaşacak pisliğe bakar gibi bakıp. "Bekle lütfen Sayda" diyor, "biz de seninle geleceğiz." Biz? Maryam'in hali hal değil, ufak ufak yatağa ilişmeye başladı bile, belli ki bizimle gelmeyecek. Yol onu çok sarsmış olmalı. Amira ise kendiyle baş başa kalmak istemiyor gibi, Madam Lilla'nın ağzının içine bakıyor. Ben desen, durumum ortada, nereye çekersen oraya. Madam Lilla, "Kızlarımın neler yaptıklarını görmek istiyorum" diyor.

Üçümüz, Sayda ve kızının peşine takılıp dar, küçük sokakların arasında yürümeye başlıyoruz. Elbette bu coğrafyanın her yabancının peşine taktığı çocuk kuyruğuyla birlikte. Sayda'nın kızı annesinin havasına girmiş, kendini köpekbalığı zanneden bir

sardalya kadar gururlu. Evler boş, sokaklar boş, sadece ayak seslerimiz duyuluyor. Yolun tozuyla giderek daha fiyakalı hale gelen ayakkabılarıma bakıyorum. "Böyle daha iyi" diye geçiyor içimden. Sadece evimden kaçmış biri gibi değil, kendi isteğiyle bir tuhaflıklar zincirine doğru yola çıkmış biri gibi hissediyorum toz çoğaldıkça ayakkabılarımda. "Hakikat tozda" diye yazmıştım bir zamanlar. Ayakkabılarıma bakarken "Öyle değilse yandık" diye düşünüyorum. Sanki havaalanında olanlar, memlekette olanlar yıllar önce olmuş gibi. Sınırdan geçerken başka bir zamana geçmiş de artık geride kalanları düşünmek zorunda değilim gibi. Üçümüz de sınırın ötesinde bıraktığımız vahametin ve sınırın bu tarafındaki huşunun içindeyiz. Birbirimizin yüzüne pek bakmayışımızın nedeni, hepimizin bir diğerinin "Delirdik mi biz! Haydi geri dönelim" deme ihtimalinden çekiniyor olması. Sadece bu anda olmak en iyisi. Öyle değilse de... Yandık. İçim sıkışınca yanımda sessizce yürüyen Amira'da alıyorum soluğu. "İyi misin?" diye soruyorum. Amira, sanki yola çıktığımızdan beri içinden yaptığı konuşmanın devamı gibi, aniden bana dönüp ayarsız bir sesle şöyle diyor:

"Hayır kaza değildi, ben birini öldürdüm. İntikam aldım sanırım. Yani sanırın ben intikam aldım. Sadece benim de değil... Ben onun da intikamını aldım galiba."

Sayda, kızı ve Madam Lilla bize dönüp bakıyorlar, Amira'nın aniden yüksek çıkan sesi tedirgin etti herkesi. Tekrar yürümeye başladığımızda sorabiliyorum ancak:

"O kim? Kimin intikamı?"

Bana bakıyor. Kantarın bir yanında söyleyeceği sırrın ağırlığını, bir yanında da kalbimi tartıyor sanki. Başını öne çevirip iki yana sallıyor ve sadece "Muhammed" diyor, "benim Muhammed'im" "Kim kardeşim bu Muhammed?!" dememle önde yürüyen Sayda'ya çarpıyorum, durmuşuz meğer.

Bir kapının önündeyiz. Tek katlı bir bina, açık kapının ardından şarkılar geliyor, çocuklar girip çıkıyor, kapısında kızlar ip

atlıyor. Çölün ortasında savaşla orantısız bir cıvıltı kullanımı. Bu küçük, kırık dökük okul binası, en temiz hislerle çizilmiş neşeli bir çocuk resmi sanki. Bütün köy çöl ise, bu biçimsiz bina vaha. Kadın ve çocuk sesinden bir serap. Vaha söz konusu olduğunda su sadece bir vesile, öyle anlaşılıyor. Çöl yolunu yitirmiş, kuru erkeklerden oluşan bir şey, vaha kadınlardan kurulu sulak bir kalp.

Madam Lilla, Sayda'nın elini tutuyor. Kulağına eğiliyor, bizim duymamızı istemiyor ama ben duyuyorum:

"Hem amcanı hem de seni... Biliyorsun Sayda... Sevdim. Ama benim gibilerin gitmesi gerekir. Biliyorsun... Lütfen bana yardım... Eğer bugün olduğun kadında biraz payım varsa bana yardım edersin Sayda."

Sayda, annesini affederken mahcup olan kız çocukları gibi Madam Lilla'nın yüzüne bakmadan sırtına koydu elini. Başını salladı yalnızca. Madam Lilla sanki yardım istememiş gibi, o konuşma yapıldığı anda tarihten silinmiş gibi başını yukarı kaldırdı, teftiş tonuna geçti:

"Eveet... Bakalım Amazir kadınları neler yapmış? El Kâhina'nın kızları!"

Biz kapıdan girerken, genç bir kız koşarak, telaşla bize doğru geliyor. Elindeki kamerayı sallıyor ve bağırıyor:

"Sayda! Gördün mü Sayda?! Kayıt yaptık izledin mi?! Hepsini kaydettik!"

11. Bölüm

"Hanımlar, bu yolculukta öyle hadiseler cereyan edecek ki sersemleyeceksiniz. Sersemlemek iyidir. Zihniniz bulanır, kalbiniz böylece berraklaşır. Yapmanız lazım gelenler ortadan kalkınca, olmanız lazım gelen kadınlar olacaksınız. Etrafınıza bakın. **Göreceksiniz ki hayat bizim nefesimizde.**"

Yere oturmuş, büyük bir kadın çemberinin bir noktasına iliş-miş olarak Amira ve ben, başımızda dikilip nutuk atan Madam Lilla'ya bakıyoruz. Önümüzden, bir o tarafa, bir bu tarafa şekerleme kutuları ve birtakım notlar gidip geliyor. Savaşın tam kalbinde çökmüş oturuyoruz ama Madam Lilla yine kendi filminin başrolünü oynuyor. Biz ise içinden geçtiğimiz sersemleme santrifüjünden sonra bu âna nasıl konduğumuzdan tam emin değiliz.

Kapısında ana tanrıça işareti olan ilkokul binasının önündeydik. Genç kız elinde kamerayla sevinç çığlıkları atarak Sayda'ya

koştuktan sonra işler karıştı. Kapının dışına çıkan kadınlar, bizi elden ele başka kadınlara geçirdiler. Odalardan odalara hızla dolaştırıp onlarca şeyi bir nefeste anlattılar. Yeterince aptallaştığımızda da aniden kendimizi bu yerde oturup çalışan kadınların arasında bulduk. Oysa az önce, kapının önünde, Amira Muhammed'den söz ediyordu, ben bu Muhammed meselesi nedir diye soruyordum. Şu anda ise, çok yaşlıdan çok gence kadar pek çok kadının arasında bağdaş kurmuşuz. Ömrümüzün başından beri ve sonuna kadar burada kalacakmışız gibi sakiniz. Bir kız incecik bir sesle şarkı söylüyor. O bitirince başka biri başlıyor. Diğer kadınlar başlarını önlerinden kaldırmadan yaptıkları işe devam ediyor. Madam Lilla ise kılı kıpırdamadan konuşuyor. İçine girdiğimiz çember, kadınların bu yaptığı şey, onu hiç şaşırtmıyor.

Odanın bir köşesinde başlayan çalışma çemberinde kadınlar, yerde oturmuş, tepsilerde yumuşak şekerlemeler, hamurlu tatlılar karıyorlar. Her şey olması gerekenden daha küçük. Minnacık tatlılar. Parmak uçlarıyla, tırnaklarıyla şekiller veriyorlar renkli tatlılara. Bir başka kadın o küçücük tatlıları büyük tepsilere diziyor. Tepsiler çemberin öbür kanadına geçiyor. O kanattaki kadınlar, tatlıları önlerindeki küçük paketlere bölüştürüyorlar. Onun yanındaki kanatta ise yedi genç kız var, küçük kâğıtlara bir şeyler yazıyorlar. Çemberin bir kanadından küçük paketlerdeki tatlılar, ötekinden kâğıtlar geliyor ve bizim bulunduğumuz noktada bu küçük notların her biri, tatlı kutularına konup üzeri naylonla kaplanıyor. Başlangıçta okumaya çalışıyorum yazıları ama benim Arapça okuma hızım üretimi tökezlettiği için Amira ara sıra, canı çektikçe tercüme ediyor bana. Kâğıtların üzerinde küçük şiirler. Aşk ve özgürlük şiirleri. Bazıları belli bir alıcısı olmayan küçücük mektuplar, şefkat ve cesaret sözleri. Bu tatlı kutuları cepheye gidiyor, erkeklere. Bütün bu akışı Sayda'nın bizi emanet ettiği, kapıda bize doğru heyecanla koşturan genç kız idare ediyor. Bir şiir ve şeker kumandanı olarak heyecanla şiirleri alıp çembere ge-

tiriyor. Tepsileri sayıyor, şiirleri sayıyor, kutuları sayıyor. Cephedeki her erkeğe bir kadın kalbi göndermekle, her silaha bir şiir düşmesinden o sorumlu. Bir kahkaha gibi kana kana çalışıyor. Biz okul binasına girerken Sayda'ya, sonra da bize gösterdiği kamerayı bazen yere bırakıyor. İşler yavaşlayınca dönüp tekrar kayıtlara bakıyor. Kayıtlarda kendisi ve yazı çemberindeki yedi genç kız var. Şiirleri kameraya okuyup kaydetmişler. Radyo binasındaki onarım bitince bütün cepheye bu şiirleri yayınlayacaklar. Çölün ortasında periler gibiler. Hepsi minnacık şeyler. Şiirle şekeri karıp metalle insan etinin karıştığı cepheye yolluyorlar. Ama şiir ve şekerden ibaret değil kutular. Bizim olduğumuz çemberin içinde iki çok yaşlı kadın oturuyor. Paketler ellerine geldikçe, tek tek tutup dudaklarını küçük küçük ve hızlı hızlı kıpırdatarak her bir kutuya önce bir dua okuyor, sonra üflüyor ve kolilere yerleştiriyorlar. Her şeyin ebatı küçük sanki. Ya da haritaların, uçakların, uzunlukların, yüksekliklerin, büyüklüklerin konuşulduğu savaş bir yerde sürmekteyken buradaki her şey olduğundan da küçük görünüyor.

"Anlayacaksınız ki hayat sizin nefesinizde. Başka hiçbir yerde, hiçbir şeyde değil. Hayatı siz kuracaksınız. Nefesinizi üfleyeceksiniz... Hayat... Nefesinizin yettiği kadar" diye devam ediyor Madam Lilla. Dua ile şiir arası bir ciddiyetle konuşuyor. Bu gerçekliğe hiç yakışmayan teatral havaları nedeniyle Madam Lilla'dan utanıyoruz biraz. Duymamaya, kadınlarla birlikte paketleme işine vermeye çalışıyoruz kendimizi. Madam Lilla kendi sesinin şehvetine kapılnuş, devam ediyor:

"Hakikatte kadınlar, bu âlem içinde başka bir âlemde yaşarlar. İçine aşklarını ve büyülerini üfledikleri bir âlemdir bu. Erkekler biteviye o âlemi hırpalar, yıkar. Kadınlar ise yeniden üfleyerek nefesleriyle kurarlar o âlemi. Kadınlar, erkekleri de üfleyerek var ederler. Bir erkek, bir kadının nefesi kadardır; başka hiçbir şey değildir."

Amira, kulağıma eğilip, "Bence öyle değil. Muhammed öyle değildi" dedi. Ama gerisini getiremedi. Madam Lilla, "Yalnız çok azı" diye şerh koydu söylediklerine, "pek nadiren bir erkek çıkar, bir kadının nefesiyle var ettiği âleme sadece hayret etmekle mesul olduğunu anlar." Amira başını salladı onaylayarak, iç geçirdi, derinden onaylayarak. Böylece, şiirden şekerden, savaştan kopup yeniden sorabildim: "Bu Muhammed'in kim olduğunu anlatacaksın herhalde bir ara?"

Amira bana baktı, durduk. Madam Lilla devam etti inceden küfürlü bir tonda:

"Yazık ki o nadir rastlanan erkeklerin de hep peşinden gidecek bir şeyleri vardır. Bir savaş, bir tanrı, bir hikâye. Muhakkak onları sürükleyip götüren bir şey. Ve biz onları bekleyecek değiliz!"

Amira uzun uzun gözümün içine bakarak, Madam Lilla'nın söylediklerine başını salladı. Sadece "Muhakkak" dedi. Madam Lilla gidip şekerleme karan kadınların yanına oturdu sessizce. Daldı gitti. Amira'ya "Anlatacaksın" dedim. Başını "Evet" diye sallayınca da kalktım ayağa.

Yan odaya geçtim. Çocuklara Amazir dilini öğrettikleri odaya. Duvarlarda okuma fişleri, tahtada Amazir harfleri. Öğrenmeye zorlandıkları bir dilden çıkıp kendi anadillerine geri dönmeye çalışıyor bir halk, hem de savaşın ortasında. Bu tarihi geriye doğru hecelemeye benziyor olmalı. Büyükler unuttukları sözcükleri hatırlamaya çalışıyordur herhalde, çocuklar o hatırlama hızında öğreniyor olmalılar. Onlar anadiline gidiyor, Amira, Maryam ve ben ise giderek uzaklaşıyoruz anadillerimizden. Yine de anadilimizi konuştuğumuz kimsenin anlamadığı gibi anlıyoruz birbirimizi. İlk günden itibaren kurulmaya başlayan başka bir dilde. Anadillerimizde konuşamadığımız için, hiçbirimize ait olmayan İngilizcede küçük bir yuva açıyoruz üç kişilik. Anadilin konforundan uzakta, yabancı bir dilde kışlamak, fazladan sözcükleri, göndermeleri, bezemeleri, süslemeleri arındırıyor konuşmada.

Geriye sadece sessizlikle söylenemeyecek şeyler kalıyor. Eğlenceli de aslında. Üçümüzün de sürgün olduğu İngilizceyi yamalı bir bohçaya çeviriyoruz konuşurken; kendimizin olması için. Amira Tunus Arapçasından sözcükler ekliyor, Maryam Mısır Arapçasından ben Türkçeden. Müslüman kültürüne ait sözcükler, inşallahlar, maşallahlar, vallalar, billahiler boncuklar gibi şıkırdıyor bu İngilizcede. Bütün bu sözcüklerden pasajlar açıyoruz İngilizce içinde, buz gibi Londra havasında Ortadoğulu, ılık pasajlar. Böylece sadece bize ait bir dil oluşuyor zamanla. Arapçanın badem ezmesiyle, Türkçenin gül reçeliyle tatlandırılmış yepyeni bir İngilizce. Ne ki, kimseye öğretemeyeceğimiz bir dil bu. Bizimle başlayıp bir gün yollarımız ayrıldığında semaya karışarak yok olacak bir dil.

Savaş müzesi yaptıkları sınıfa giriyorum. Tam ortada bir uçaksavar fünyesi duruyor. Ona dayanmış bozuk kalaşnikoflar. Duvarlarda, çocuklardan daha beceriksiz yetişkinlerin yaptığı savaş sahneleri. Bir çizim değil, birer işaret hepsi. Bu kadar yarım yamalak olmalarına rağmen çizimler, bu anları yaşamış olanların kalplerine dokunuyor olmalı. Beraber hatırlayıp beraber intikam alabilmek için öfkeleniyor olmalılar. Dünyanın burasında başlayan savaşlar insanlık tarihinin şimdiye kadarki kısmını bitirir belki. Belki bu ilkel resimlerle bizi bile içine alan yeni bir tarih başlar.

Kan, patlayan kafalar, yerde yatan cesetler, kefenlenmiş cenazeler... Duvara çizilmiş her bir kompozisyon savaş başlamadan önceki ve çatışmalar sırasındaki bir anı anlatıyor. Çocuklara niye bunları anlatırlar, gösterirler ki? Kandan başka hiçbir şeyle yapışmaz mı nesiller birbirine? İnsanlar, verdikleri kurbanlarından başka hiçbir şey için bir araya gelemezler mi? İnsanın kaderi bu. Üçümüzün tarihi bile şimdiden bir ölü vermiş, yolumuz kan ile birleşmiş olduğuna göre. Amira'nın öldürdüğünü sandığı ya da

belki gerçekten de öldürdüğü bir gelin var ortada nereden baksan. Benim bu yolculuğa çıkarak ortadan kaybolmamla birlikte yarı ölü hale getirdiğim bir yanım var sonra. Madam Lilla'nın zaten kaç erkek leşi vardır arkasında, kim bilir. Maryam'in... Maryam niye geldi hakikaten? Kafamda bir manyeto çaktı. Maryam'le ilgili şu ana kadar dağınık duran her şeyi bir araya getirince... Saçını kazıtması, sürekli mide bulantıları, aniden bizimle bu acayip yola çıkması... Maryam hasta. Maryam çok hasta. Aman yarabbi! Nasıl anlamadım! Amira biliyor mu?

"Gel! Gel!" Amira kapıda durmuş, gülerek beni çağırıyor. Tatlı odasına gidiyorum. Bir genç adam. Kapıda durmuş. Pek havalı. Üzerinde *Free Libya* yazan bir tişört var. Maceranın erkeğe cazibe katan boşvermişliğiyle uzamış sakallar. Elindeki kalaşnikofu duvara dayıyor. Kaşlar kalkık, çapkın gülümsüyor. Şair kızlar neşelendiler. Başörtülerini düzelttiler, bir hevesle ayağa kalktılar. Odada tiril tiril bir titreme. Yaşlı kadınlar, genç kızların eteklerinin salınımından ve genç adamın heyecanla anlattığı cephe hikâyesinin el kol hareketlerinden oluşan, her şeyi savuran, küçük aşk hortumunu görmezden gelmeye çalışıyorlar. Bakışları bu rüzgârı tökezleteceği için bakmıyorlar. Kızların hepsinin yanakları kızardı. Genç adam yerinde yaylana yaylana, kaykılmış bir gülümsemeyle konuşuyor:

"... Sonuçta her şey yolunda. Bu akşam döneceğiz inşallah. Herkes iyi. Birkaç çatışma oldu ama bizden kimseye bir şey olmadı. Sizde keyifler nasıl? İyi inşallah? Hazır mı kutular?"

Elini beline koymasıyla... Ortadoğu erkeklerinin, izlemesi iç gıcıklayıcı, sevince sadece acı veren o şımarıklığı... Nasıl da seviyor kendini. Nasıl da bu dünyaya bir hediye. Ah! Nasıl da hak ediyor her şeyi. Bir insan yeterince sevilirse böyle bir şey oluyor demek ki. Gövdesinin her bir parçasının ayrı ve doyulmaz bir tadı var gibi, hareket ederken sanki tadıyor kendi etini. Aca-

ba kendini kime bahşedecek? Tembel tembel bunu düşünüyor gibi. Ya da lütfedecek mi acaba? Karnına dokunuyor gevezelik ederken. Kızların içi gidiyor. Sakalını kaşıyor ukala şakalaşırken. Kızların içi gidiyor. Arka cebine kabadayı takıyor parmağını. Kızların içi gidiyor. Gülüyor, hep gülüyor. Kızların hep içi... Hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi yapışında muazzam bir şehvet. Biliyor, ömrü boyunca sevilecek, hiç terk edilmeyecek, hiç haddi bildirilemeyecek, hep affedilecek, hep beklenecek, bir parça sevgi talep edilirse hemen sıkılıp boğulduğunu söyleyip gidecek. Bunun ödülü olarak, onun daha iyisini hak ettiğini düşünen başka kadınlarca sevilecek. Böyle sere serpe var olmak nasıl bir şey, bu cânım kızların hiçbiri ömrünce bilemeyecek. Bütün bu genç kadınlar, hepsi, birbirine onun gibi bir adamı sevmenin ne tatlı ve ne acı olduğunu anlatacak. "Ne zalim" diyecekler onun için, şımarık, bencil, alçağın teki ve sonunda "bir oğlan çocuğu" deyip affedecekler, yine sevecekler. Her şeylerini alacak, geriye hiçbir şey vermeyecek, sonra belki -eğer yeterince sebat edersen- gülümseyecek bir kez daha. Hoop... Yeniden her şey ayaklarına serilecek. O yüzden işte, tam bunları yaşayacağından emin biri gibi gülümsüyor. Kalbi hiç sıtma görmemiş Ortadoğulu erkek gülümsemesi. Gücünü yumuşak kalpli, sevilmek için hep daha fazlasını yapması gerektiğine inandırılmış kızlarda deneyecek erkeğin gülümsemesi.

Kızlar, tatlı kutularının olduğu kolileri taşımaya başladılar kapıya doğru. Kimse kimseye doğrudan bakmıyor ama bu genç savaş kahramanı, kadınların bakışlarıyla okşanan her genç Arap erkeği gibi, durduğu yerde şımarıyor. Küçük bir sevişme izlemeye başlıyoruz böylece. Parmakları şiirden ve şekerden kızlar, kikirdiyor başörtülerinin içine doğru, oğlan öpülmüş gibi mahcuplaşıyor, ağzını eğiyor, kaşlarının altından kısacık bakıyor kızlara. Şairlerin başkumandanı kızın gövdesi aniden filinta; kolilerden birini veriyor genç adama. Uzadıkça uzuyor sahne. Parmak uçları

kolinin yaşlı kadınların görmediği tarafından birbirine değiyor. Savaşın bir manası oluyor böylece. Bir an için. O dokunuşla dalgalanıyor gövdeleri ikisinin de. Bir ânın içine bir dünya zaman doluyor. O dokunuş bittiği an, koli yalpalıyor oğlanın elinde. Kolinin içine yerleştirilmiş kaplardaki tane tane dizilmiş, şiir ile dürülmüş, nefes ile sarılmış tatlılar sallanıveriyor. Bütün düzen bozuluyor kutunun içinde. Rikkat, bir erkeğin elinde darmadağın oluyor. Cephe, kadınların dünyasına değdiği yerden bozuyor her şeyi. Fakat şair kumandan kız, aldırmıyor buna. Gövdesinde bir anlık dokunuşun yarattığı sarhoşluk her şeye değer. Koliyi görmüyor artık gözü, ne de yarattığı şeker ve şiir dünyasının nizamının kaba saba bir dokunuşla, zarafetten yoksun bir heyecanla altüst oluşu umurunda. Değer, diye düşünüyor olmalı. Ya da henüz çok genç. Nasılsa bir daha aynı dünyayı, aynı rikkatle, aynı rüzgârla, güçlü bir nefesle üfleyebilir, tekrar var edebilir. O şiirler yeniden yazılır nasılsa, sarsılan kalp dinlenip şekere bulanıp yeniden dizilir kutulara. Madam Lilla haklı, kadınlar böyle. Nefeslerinin yettiği yere kadar. Ve bu dünya kadınların nefesleriyle...

"Erkekler sadece kadınların dünyasına hürmet ve hayret etseler yeter. O da işte erkeklerin kadınlara üflediği nefes olur. Kadınlar, sürekli yıkılan dünyalarını o hürmet ve hayreti gördüklerinde yeniden kurmaya kudret bulurlar. Kadınların bu kudretli büyüsü korkutur erkekleri. 'Kadınların büyücülüğü' dedikleri bu. Erkekler, kadınların kendileri orada olmasa da var olabileceğini, o büyüyle var olabileceğini anlayınca... O zaman işte adımız büyücüye çıkar. Öğreneceksiniz. Kendiniz de o büyüden korkmamayı, hayatın o büyüden ibaret olduğunu öğreneceksiniz."

Madam Lilla, kulağıma fısıldadı bunları. Sıkıldım. Bu söylev tarzından, beni ve hiçbirimizi kendi kendimize bırakmamasından ve bu hayat dersleri üslubundan fenalık geldi içime. Hele daha şimdi görmüşken bir erkeğin hiçbir şey yapmadan neler yapabildiğini. Üstelik aklımda Maryam var. Kendi kendime Türkçe bir alayla, pek de farkında olmadan "Allah Allah. Bak sen!" demi-

şim. Madam Lilla, ellerini karnının altında müdür'anım edasıyla birleştirdi. Boynunu geri, bir kaşını yukarı, ağzının bir kenarını yana attı ve Türkçe, "Canın sağ olsun!" dedi.

Zınk dedim kaldım yerimde. Oğlan dışarı çıkmış olmalı o sırada, neşeli bir gürültü koptu. Kızlar gülüştü, ihtiyar kadınlar yüksek sesle dua edip oğlanın arkasından kapıya, cepheye doğru üfledi. Kızlar şair kumandanın etrafını sardı ve küçük küçük alay ettiler. Kızlardan biri, bir şarkı başlattı. Müthiş neşeli bir şey. Madam Lilla kendinden emin, salınarak yürüdü gitti ihtiyar kadınların yanına. Donup kalmış, ona bakıyordum. Bir ara, epey beklettikten sonra beni, kaldırdı kafasını, hınzır gülümsedi. Pek bir suçum yoktu ama affetmesi nedense beni mutlu etti. Sayda'yı anladım ve bir kere daha Madam Lilla'nın insanın kalbini avucuyla kavrayıp sonra da o kalbe istediğini yapabilecek tehlikeli bir canlı türü olduğunu ve evet, hayatımızın yolculuğuna çıkmış olabileceğimizi, geride kalan her şeyin ölmeyi hak ettiğini, olup bitenleri kendime bile anlatmakla zaman kaybetmek istemediğimi, şimdi sadece kendimizi buna kaptırmamız gerektiğini, bu serüvenin bunu hak ettiğini, Madam Lilla'nın tanıdığım insanlar içinde roman kahramanı olmayı en çok hak eden insan olduğunu, hayatın tam burada, bu anda olduğunu, başka bir yere, geriye, memlekete hiçbir şey haber vermek istemediğimi, kaybolmak istediğimi, kaybolmanın iyi olacağını, Amira'nın, Maryam'in her şeyin olağanüstü olduğunu, eğer gazetelere laf yetiştirip açıklayıp haber veren biri olmaktan çıkarsam şeyleri kendi gördüğüm gibi anlatabileceğimi, yapmam gerekenler ortadan kalkarsa olmam gereken kişi olabileceğimi, herkesin dünyada ancak ve sadece kendisinin yapabileceği şeyi yaparak hayata "nefesini üfleyebileceğini", olayları anlatmadan sadece hakikatle yaşayabileceğimi, bu yolculuğun hepimizi aslında olduğumuz kişilere dönüştürebileceğini, şu anda bunları düşünüyor olmanın içime verdiği ferahlık, tazelik hissini ve daha binlerce şeyi ışık hızıyla düşünüyordum ki...

"Yazsana bunları" dedi Amira.

"Bırakmak gerek" dedim, "geride olan her şeyi orada bırakmak gerek. Sen demiştin ya, hayat şimdi burada."

"Ha?"

"Öldüğüme göre artık yaşayabilirim."

"Ne diyorsun be?"

"Yazmayacağım yani... Boşver. Baksana... Galiba Maryam çok hasta. Yani gerçekten hasta. Kanser filan olabilir."

"Ne?"

"Bence öyle. Bu arada Madam Lilla Türkçe de biliyor."

"Ne alakası var şimdi bunun?"

"Alakası yok. Neyse... Maryam hasta bence. Sana bir şey söyledi mi?"

"Yoo... Nereden çıkardın şimdi bunu?.. Dur bir dakika. Evet... Evet, olabilir! Allah kahretsin!"

"Kendini öldürmeye çalışıyor. Bu yola onun için çıktı."

Amira durup düşündü, hatırlamaya çalıştı:

"Anlatmayacaktır. Soralım ama anlatmazsa da... Bir şey yazıyor, bir defteri var. Yatağının altına koyarken görmüştüm otelde. Yanına almış olmalı."

Birbirimize baktık. Elbette Maryam'in mahremine bakacaktık.

Sayda geldi, akşam oluyordu, eve doğru yürümeye başladık. Çöl yine mor bir göl. Madam Lilla koluma girdi. Sadece ikimizi içine alan bir sessizlik yarattı böylece. Öyle bir sustu ki, ayaklarımızın altındaki çakıllar giderek daha çok gürültü çıkarır oldu. Nefesiyle, sessizliğin altını söyleyeceği şeyin önemini belirtmek için iyice çizdi. Sonra ilerdeki tepelere baktı, lacivert ve mor çizgilerle akıl almaz güzellikte birbirinden ayrılan bulutlara doğru:

"Bildiğim bütün dilleri erkeklerden öğrendim, size söylediğim her şeyi ise kadınlardan. Burada, hep birlikte olmamız tesadüf değil. Bunu bilmelisin. Sen, kaderle uğraşan birisin.

İnsanların hikâyelerini yazanlar evvela şunu bilmeli: Kaderini yazıyorsun. Yalnız olacaksın. Hem de hep."

Söylediği şeyin acılığını anladım mı diye bana baktı, gördüğüm en derin şefkatle. Bir ağlama hissi geldi boğazıma tıkandı. Yeterince tıkandığımı görünce devam etti:

"Benim gibi bir kadınla böyle bir yola çıkmanız için, sadece senin değil, hepinizin bir parça dünyalarınızdan atılmış olması gerek. Size oralarda yer kalmamış olmalı. Bana da yoktu. Ah, cancağızım... O kadar sığışmaya çalıştığınız, korktuğunuz dünyanın, ülkenizin, kabilenizin, ailenizin sizden korktuğunu kabul etmek için yıllarınız geçecek. Bunu değiştiremeyeceğinizi anlamak için ise daha çok zaman. O yüzden nefesinize güvenmekten başka çareniz yok... Dünyayı ve erkekleri yaratmak için nefes gerek. Sizin, üçünüzün nefesi kesilmiş olmalı. Yorgunsunuz."

Durdu. Besmele getirdi. Arapça bir dua okudu. Gülümsedi: "Neffâsâti fi'l-u'gad! Kuran'ı bilir misin?"

Konuşursam ağlayacağıma emin olduğum için başımı "Hayır" anlamında salladım:

"Felak suresi... Neffâsâti fi'l-u'gad... Sure, 'Düğümlere üfleyen kadınların şerrinden sakının' diye buyurur. Büyücü kadınların şerrinden sakının... Allah biliyor yapabileceklerimizi. İyiyi de kötüyü de. Ama biz unuttuk sadece. Ama şimdi sınırı geçtiğimize göre... Hatırlamanıza yardım edeceğim. Siz de bana yardım edeceksiniz. Nefesimle kurduğum dünyayı yıkan adamı bulmaya giderken yanımda duracaksınız."

Kolumu titreyen elleriyle sıktı. Madam Lilla gibi bir etek savuruşuyla birlikte nice can almış bir kadının dünyasını yıkan bir erkek? Elbette yalan söylüyordu. Öyle bir adam olamazdı. Olsa bile bulsak ne yapacaktık? Bize çok büyük, çok etraflı bir hikâye uyduruyordu, ama meselenin esasını bilmeye şimdilik olanak yoktu. Evlerin arasında koyu mor, tek bir gölge olduk. Madam Lilla'nın benimle, bizimle ilgili yalnızlık ve bitkinlik kehaneti

değil, bunu söylerkenki derin şefkatinin boğazıma yerleştirdiği, el bombası büyüklüğündeki ağlama yumrusu, Maryam'i görene kadar geçmedi. Evde, yatacağımız odaya girer girmez Amira ile ikimiz derhal vaziyet aldık, sorgu vakti gelmişti. Sır her ne ise açıklanacaktı. Oysa ne Amira ne de ben kaderimizin üçümüzün sandığından çok daha komik olabileceğini tahmin edemezdik.

12. Bölüm

Aynanın önündeyiz. Kahkahadan yanaklarımız ağrımış ama gülmeyi durduramıyoruz. "Düğümlere Üfleyen Kadınlar Dans Okulu! Evet okulumuzun adı budur!" diye kahkaha atıyor Amira, "Evet! Şimdi burada, Libya çölünde açılışı yapıyoruz! Sayın seyirciler, buyrun manyaklar gibi dans ediyoruz! Dım tıs trrak dım trak!" Aynanın önünde Maryam dili yandan azimle dışarıda, olmayan göbeğini atmaya çalışıyor, ben de öldürücü dansöz kadın paradosiyle pozlar yapıyorum. Amira primadonna olarak atıyor önümüze kendini, aynada selamlar veriyor, öpücükler dağıtıyor. Aynadaki üç beyaz gecelikli kadından oluşan seyirciyi, kendimizi selamlıyoruz. Beyaz geceliklerimizleyiz yine. Gürültü olmasın diye kahkahalarımızı kıs kıslıyoruz. Birbirimize yıkılıyoruz bazen gülmekten. Yıkılıp doğrulup ciddiyet taklidiyle yeniden başlıyor dans etmeye, sonra yeniden yığılıyoruz birbirimizin omzuna gülmekten. Amira, geceliğinin düşmüş askısını kaldırıyor, aynaya bakarak:

"Aman şekerim boşver! Ne demiş Aziz Albert Camus?!"

İkisine bakıyorum aynada. Esmerliklerini galebe çalan pembeliklerine. Maryam'in kel kafasını unutuşuna... Amira'nın teninde pul pul sedeflenen ter tomurcuklarına... Madam Lilla haklıysa ve kadınlar nefeslerinden ibaret ise, suni teneffüs de kadınlar arasında oluyor muhakkak. Tam ölmek üzereyken hem de. Çünkü başka türlü bu ana gelemezdik. Çünkü Sayda'nın evindeki odamıza hiç de böyle neşeli girmemiştik...

Amira, Maryam'in yattığı odaya girerken elini beline koydu ve en haşin sesiyle bağırdı:

"Maryam!"

Daha Amira'ya "Dur bir dakika, sakin olalım" demeye vakit bulamadan, lönk diye sordu:

"Bana bak, kanser misin sen? Kansersen bak söyle! Uğraşamam yani!"

Maryam'in yüzü, kanser olduğu ortaya çıkmış birisi için fazla rahattı. Yatağa uzanmış bir şeyler yazıyordu. O duraklayınca Amira iyice sabırsızlandı:

"Ayrıca o elindeki deftere de bir şeyler yazıp durduğunu biliyoruz. Yani sen söylemesen de biz bakacağız zaten. Evet! Dinliyoruz!"

Amira, kollarını göğsünde kavuşturduğunda Azrail'den daha korkutucu olduğuna emin. Kansere yakalanmış birinin üzerine fazla gittik diye düşünecektim ki, her nasılsa şu anda bizden sır saklanmasının kanserden daha vahim olduğuna ben de ikna oldum. Nihayet yola beraber çıkmıştık. Evet, dinliyorduk?!

Maryam'in karnından küçük küçük başlayan sarsıntılar ağzından dışarı dolu dolu kahkahalar olarak çıktı:

"Ee?" dedi gülerken, "ne yapacaksınız? Kansersem dövecek misiniz?"

"Evet" dedi Amira. Net. Sonra da tombul bir anne gibi devam etti:

"Nedir bu yani? Bize söylemeyecektin, sonra çölün ortasında ölüp gidecektin, biz de seni gömecektik. Bu mudur yani plan? Süper! Aferin!.. Çok aptalsın! Beni yolda yalnız bırakacaktın öyle mi!"

Amira, sevdiği birine öleceği için kızıyordu, tamamen şefkatle. Maryam ise hâlâ gülüyor, ama aynı anda Amira'ya, kendisini kanser olduğu takdirde dövebilecek kadar önemsediği için şaşkınlıkla bakıyordu. Amira'nın yüzü giderek öfkesiyle bir başına bırakılmış bir kız çocuğunun ağlamasına doğru bükülürken Maryam nihayet kesti kahkahalarını. Kalktı, Amira'nın kolunu tuttu, gülümseyerek sallamaya başladı, salladı salladı... "Defteri okuyacaktınız ha!"

Amira hiç geri adım atmıyor sinirinden:

"Bırak şimdi! Ölecek misin sen?"

Amira'ya sarıldı Maryam yarım yamalak "Saçmalama" dedi, "kanser filan değilim. Nereden uydurdunuz bunu Allah aşkına?"

Tekrar güldü Maryam:

"Kanser olsak dayakla terapi edilecekmişiz, onu anladık bu sayede."

"O zaman ne?" dedi Amira, "bize söylemediğin şey ne?"

"Evet" dedim, kanser teşhisimin ezikliğini Maryam'a soruyla hücum ederek üzerimden atma gayretindeyim, devam ettim:

"Sen niye geldin ki bizimle zaten?"

O esmer sır kadın, o ne kadar soyunsa çıplak kalamayacak kadın ortadan kalkmış, Maryam'da hiç görülmedik bir hafiflik:

"Hiç sormayacaksınız sandım!"

Durdu, "Fakat Madam Lilla bilmemeli. O kadına hiç güvenmiyorum. Nerede o?"

Madam Lilla, Sayda ile meşguldü. Çok ilgili olmamız gereken ama Maryam'in olmayan kanseri sebebiyle ilgilenemediğimiz yol rotasını çıkarıyorlardı. Bildiğimiz tek şey, Güney Libya'dan bir yerlerden Mısır'a geçeceğimizdi. Onu da sağ olsun, Sayda'dan öğrendik; Madam Lilla tenezzül edip söylemedi. Maryam, rotamızın Libya çöllerinin diplerine doğru ilerleyeceğini duyunca

"Tamam artık, bitti. Yarın konuşuyoruz Madam Lilla ile bu saçmalığa bir son veriyoruz. Nedir bu yani? Tamam sersemledik, Amira birtakım hadiselere yol açtı ama gerçekte nereye gidiyoruz? Esasında yani, ne için gidiyoruz?"

"Dünyasını yıkan bir adam varmış ya işte, onu bulmaya gidiyoruz" dedi Amira, çocuk gibi ciddi.

Maryam üç hecelik gülme taklidi yaptı:

"Ha-ha-ha! Madam Lilla'nın mı? Yalan söylüyor."

"Bence de" dedim, bütün kalbimle.

Maryam devam etti:

"O kadının dünyasını yıkacak bir adam daha doğmadı! Bir yolculuk yapacaksak, ki yapacağız orası belli oldu, bize gerçek hikâyeyi anlatmalı. Yeter artık, yarından itibaren dizginleri ele alıyoruz."

"Bırak şimdi dizginleri" dedi Amira, "anlat bakalım hanımefendi. Nedir senin olayın?"

"Hmmm..." dedi durdu Maryam. Yatağa oturdu. Sadece bir saniye için Amira'ya başka türlü baktı. Soruları, bu kadar berrak bir merak ve şefkatle, hırçınlık süsü verilmiş bir kırılganlıkla sorabilişine baktı sanki. Sırf bu yüzden konuşmaya başladı sanırım:

"Ben... Yani anlamışsınızdır herhalde... Öyle kolay konuşamıyorum. Anlatamam senin gibi. Ama şu çok merak ettiğiniz defteri..."

"Hiç de merak etmiyoruz hanımefendi. Biz senin kanser olduğunu zannettiğimiz için..."

"Tamam tamam anladık" dedi Maryam, "eğer isterseniz okuyabilirim. Çünkü..." Durdu, elleriyle abartılı esrarengiz abrakadabra hareketleri yaptı, Amira ile dalga geçiyordu:

"Çünkü büyük sırrım o defterde!"

Öyle hissettim ki, biz o odaya girmeden önce, şu sır her ne ise anlatmaya karar vermişti.

"Amaa... Bir anlaşma yapacağız. Ben defterden her gece bir parça okuyacağım. Bu arkadaşımız da..."

Bana doğrulttu parmağını:

"O da derdini anlatacak. Memleketinden niye kaçıyor? Ne bilelim? Ajan mıdır? Terörist midir? Kaçak mıdır? Bilemeyiz. Öyle değil mi *efendim*!"

İyice dalgaya vurmasına rağmen son derece ciddiydi. "Benim valla öyle romanesk bir sırrım yok azizim" dedim. "Allah allah!" dedi Maryam. Bu alaycı Allah Allah'ı benden öğrendiklerinden beri ikisi de kullanmaya başladı. Hoşlarına gidiyor. "Valla öyle" dedim, "ben sadece yorgunum ve memleket karışık. Bundan başka bir şey yok. Yazmaktan sıtkım sıyrıldı. Zaten belki bundan sonra yazmam. Öyle."

Kendi yüzümün ne kadar düştüğünü onların yüzünü görünce gördüm. Maryam daha fazla üstelemedi. Uzandı bir sigara yaktı, kederimi dağıtmak için, gülerek sordu:

"O zaman söyle bakalım, sen ne yapacaksın -yine abrakadabra hareketleri- büyük sırrımı öğrenmenin karşılığında?"

Amira aniden yine çocuk gibi canlandı:

"Buldum" dedi. Önce güldü söyleyeceği şeye, sonra söyledi:

"Dans etsin!"

"Tamamdır. Dans etsin!"

Beni çağırdıkları neşeye icabet etmezsem kıymet bilmezlik olacaktı. Ben de gülmeye çalıştım:

"Tamam" dedim, "zaten ben hep dansöz olmak istedim, hayat mâni oldu."

"Valla mı!?" dedi Amira, cidden sorarak, cidden şaşırarak. Amira'nın bu gerçekten hayret eden yüzünü, hayata bin kere daha kanacağının ispatı olan bu açılmış gözlerini fotoğraflamak mümkün olsa keşke. Yaşadığı onca şeye rağmen bir türlü yok olmayan bu hayreti her seferinde belgeleyebilsek bir "Kadri Bilinmemiş Anlar Müzesi" kurulabilirdi. Bu kadın birini öldürmüş olamazdı. Çünkü içim güzellikle eziliyor her seferinde onu böyle görünce. O ne zaman böyle olsa, Maryam iyice efe oluyor,

derisiz kalan bir çocuğu korumak ister gibi. Böylece bitişiyorlar birbirlerine. O kadar ki, elma nasıl tarçını çağırırsa, Amira hep Maryam'i çağırıyor kafamda. Hamurum ben de sanki, karıyorum ikisini.

"Bi' dakaaaa..." diye kesiyor Maryam, "bu arkadaşımız da..."

"Ne? Ne?" diyor Amira. -Bir insan bu kadar mı hevesli olur yaşamaya, ortada bir hayatı bile yokken...-

"Sen de Amira canım benim, şu mektupları..."

"Sen nereden biliyorsun?" dedim ben.

"Ee... Tek terbiyesiz siz değilsiniz. Ben de belki Amira kanserdir diye... Araştırma karıştırma yaptım belgeler arasında. Hanımefendinin bizden sakladığı bazı mektuplar..."

"Okudun mu?" dedi Amira, telaşla. Maryam, başını salladı, okumamış. "Sen de o mektupları ve sahibini anlatacaksın. Neydi adı?"

Ben fısıldayıverdim:

"Muhammed."

Böylece yapıldı anlaşma. Bisküviden bir yuva kurar gibi... Saf ve ciddi ruhlu çocuklar gibi.

"Önce sen" dedi Amira Maryam'e, "oku bakalım şu defteri."

Maryam "Soyunun!" dedi ve güldü. Böylece giydik yine beyaz geceliklerimizi. Defterini çıkardı. Hepimiz yataklara uzandık. "Ona -beni kast ediyor- anlatmıştım hikâyeyi, ama zaten..." dedi Maryam, "Sen -Amira'yı kastediyor- Dido'yu biliyorsundur zaten." Amira "Biliyorum" anlamında başını sallarken:

"Fenike'den gelip Tunus'ta Kartaca'yı kuran kraliçe arkadaş. Biliyorum."

Maryam, Amira'nın çocuklaşmasının iyice keyfini çıkarmak için uzattı konuşmasını:

"Ama bütün hikâyeyi biliyorsun değil mi? Kartaca'yı kuruyor, Allahın belası erkek güzeli Aeneas, Troya'dan geliyor, kadın buna âşık oluyor, sonra..."

"Biliyorum biliyorum, intihar ediyor aşkından..."

"Yok, hikâyenin sonu öyle değil" dedi ve devam etti Maryam:

"Sizin bildiğiniz erkeklerin yazdığı, ya da bildiği diyelim, son. Gerçek son bambaşka. Ve benim sırrım da Dido'nun bilinmeyen hikâyesinde saklı. Yani (Burada Madam Lilla taklidi yaparak, kehanet tonuna geçti, ellerini Madam Lilla gibi iki yana açarak konuşmaya başladı) Benim sırrımı öğrenmek için Dido'nun hikâyesinin sonuna kadar okunması gerekiyor. Burada yedi tane yazıt var. Sır, o yazıtların sonuncusunda saklı."

Dayanamadım:

"Azizim, bak ben nereden baksan gazeteciyim. Gözünü seveyim önce hikâyenin sonunu söyle, sonra ayrıntıları anlatırsın."

Maryam, Madam Lilla parodisinden çıkıp ciddileşti, gülümsedi:

"Sen dostum, sınırı geçtiğimizden beri gazeteci filan değilsin. Sen, artık sadece yaşayan birisin."

Amira sabırsızlandı:

"Amma uzattın ha! Oku artık ne okuyacaksan."

Böylece Maryam, Dido'nun yazıtlarını okumaya başladı.

Dido'nun Birinci Yazıtı

O gemi bana gelecek. Bekliyorum. Zaferlerimin mermer sütunları arasında, şüphe gölgesini tanımamış bir kalp ile bekliyorum.

Tanrıların yedi güne ve yedi geceye ihtiyacı var, biliyorum. Gemi, denizin güneşi doğurduğu çizgide altı gece altı gündüz daha bekleyecek. Cesaretini toplayacak. Çünkü yeni bir hayat başlayacak. Olmuş olan her şey, olmamış olan her şeye yer açmak için unutulacak.

O gemi bana yiğit bir savaşçı, bitkin bir fatih, aç bir âşık getirecek.

Sesleneceğim ona: "Ey yiğit savaşçı! Dido'dur benim adım. Dalgaların ve yıldızların seni getirdiği bu ülke benimdir. Ey gururlu denizci! Dido'nun şefkatli topraklarına, Akdeniz'in en güzel ülkesi Kartaca'ya hoş geldin! Evim, evindir."

Dönüp saraya girdiğimde Fenikeli erguvani ipeklilerimle, ılık, küçük elli kızlarım konuklara yasemin lokumları sunacaklar, gül kokulu şekerlemeler ve elbette en dolgun şaraplar. Pamuklu serin yataklar serilecek mor-beyaz teraslara. İpeklerden cibinlikler gerilecek. Portakal çiçeği esansları serpecekler rüya yastıklarına. Keçiler ve develer kesilecek şereflerine. Kızlarımın mahir parmakları etleri kemiklerden ayıracak. Lokma lokma ağızlarına verilecek hayvanların en kıymetli parçaları. Cömertliğimiz yabancının aklını başından alacak. Meraklanacak. Vakarı şarabın büyüsüyle gevşeyecek. Bitkin fatih soracak: "Kimdir hükümdarınız? Anlatın bana! Bir büyücü mü yoksa? Yoksa bir melek mi o? Kim olabilir hanımınız? Kimdir bizi mahcup eden eşsiz zarafeti ile?"

Ona şöyle diyecek şehir:

"Adı Dido'dur. Çok uzaklardan geldi. Lübnan kıyılarından geldi bize. Genç ve zavallı bir dul idi geldiğinde. 'Eninde sonunda ağımıza düşecek' diyorduk. Birimizden birinin eşi olacak diye bekliyor, hepimizin fahişesi olsun istiyorduk. Sonunda hepimizden biri olacak diyorduk. Bizim kadar ölümlü, bizim kadar korkak olacak diye bekledik. Nihayet pusularımıza düşecek, boynunu bükecek ve yüzü bir gün bizim yüzlerimize benzeyecek. Dido, kabul edecek, diyorduk. Dido muhakkak yenilecek!"

Ey yabancı! Dido onlara bir şehir kurmakla kalmadı. Bütün bağlarının, kuyularının ve bütün teknelerinin sahibi olmakla yetinmedi. Onlara, kendilerinin bile bilmediği cevherlerini tanıtmak Dido'ya kâfi gelmedi. Onlara diz çöktürmek yabancı, benim öfkemi söndüremezdi. Dido onlara "Biz hainiz, zalimiz, merhametten yoksunuz" dedirtti. Onlara "Dido kazandı sonunda" diye söyletti.

Ve sonra bu sözleri taşlara yazdılar ki, tanrılar ve insanlar okusunlar. İnsanlar görsün ki şehrin merhametini esirgediği dul Dido, intikamını böyle aldı. Bir şehir kurmakla kalmadı, o şehri sağrılarından tutup utancına baktırdı. Dido'yu sor onlara ey onurlu savaşçı. Çünkü anlatacaklar sana:

"Dido bizi bağışladı. Çünkü Dido, ölümlülerin en iyi kalplisiydi."

Ölümlüler utancının önünde boynu bükülmedikçe içindeki iyiliğe varamıyor. Bir hükümdar onları affedene kadar huzur bulamıyorlar. Zulmü bana onlar öğretti, ben zalim oldum. Kurnazlıklarından tiksindim ve hepsini aldattım. Ey kartal yürekli, beni eşitleri kabul etmediler, ben de onların hükümdarı oldum.

Onlardan nefret etmiyorum. Onlardan tiksinmiyorum. Onları sevmiyorum. Dalgasız bir deniz, kansız bir şiir, paslı bir kılıç şimdi Kartaca. Ne bir düşmanım var korkacak, ne beni canlandıracak bir tehlike. Rüzgârsız uzun bir gün bu. Afrika dahi yetmiyor nefes almama. Fethettiğim bu kıta, üzerime yıkılmış bir arslan ölüsü.

Ey gizemli yabancı! Dehşetin korkutmaz beni. Savaşçılarım o anda bitirir işini. Son adamına kadar kıyam ederler. Tek bir gölge var kalbimde şimdi: Geminin hiçbir şey getirmemesi. Fakat tanrıların bana sunacağı zaferden daha büyük bir şey olmalı. Kartaca'dan daha büyük bir şey olmalı. Ömrüm bana yapabildiklerimden fazlasını getirmeli. Sen o olmalısın yabancı. Haydi anlat ey yiğit! Başlasın her şey. Yeniden rüzgâr doldursun kalbimi.

Ben sana hazırlıyorum Dido'yu ve Kartaca'yı ey kederli yalnız savaşçı! Kalbini bana hazırla. Yelkenini bana aç. ***Bana rüzgâr getir ey güzel erkek. Taze bir nefes doldursun içimi.***

Susmamız gerekiyordu uzun uzun. Bu bir film olsaydı susardık herhalde. Ama ben daha son sözcüğün sesi bitmeden konuştum:

"Madam Lilla... Yani garip aslında. Bana dedi ki... Dedi ki 'Kadınlar nefesi kadardır'. Felak Suresi'ni okudu sonra. Neffâsâti fi'l-u'gad... Dido da nefessiz mi kaldı acaba? Adama en sonunda diyor ya... 'Bana rüzgâr getir' diye. Nefes yani..."

Amira parmaklarıyla oynuyordu, kaşlarını çatmış Maryam'e sordu:

"Bunu sen mi yazdın, yoksa Dido mu yazmış hakikaten?"

"Ben" dedi Maryam, "yani bana Dido yazdırdı diyelim."

Amira üsteledi:

"Yazıt filan yok aslında, öyle mi? Yani bu aslında senin hikâyen mi?"

Maryam kollarını başının arkasına koydu tavana baktı:

"Kendi ağırlığını taşıyabilen her kadının hikâyesi diyelim... Ama evet... Benim hikâyem. Dido'nun sırrı benim sırrım, öyle diyelim."

Sustuk...

Maryam, "Sıra sende" diye Amira'ya döndü. Amira yüzünü sıvazladı biraz. Sonra durdu, gülümsedi çaresizlikle:

"Sigara var mı?"

Sigarayı Maryam verdi.

Amira sakinleşince şöyle devam etti:

"Bunlar, Muhammed'in giderken bana bıraktığı mektuplar. Başka da hiçbir şey söylemeyeceğim. Dinleyince anlayacaksınız zaten."

Böylece Amira okudu...

Bismillahirrahmanirrahim

Aşk ve merhametten mürekkep olanın sınırsız şefkatiyle...

Hey! Besmele çekmemi yadırgayıp durma. Kabul et artık. Sen, inanmadığını sanan bir Müslüman'sın. İslam öyle bir şeydir ki, aramızdan kimi talihliler bilmeden parçası olur. Yoksa bende bir kâfirin aşkına düşecek göz var mı!.. Düşündüm de, gözlerimi unutmuş olabilirsin...

Senin gibi kalbinde iyiliğin büyük ikramiyesi ile doğanlar, Müslümanlıkta ömür boyu loca sahibidirler. Bu ölümlüler tiyatrosunda hepimiz başımızı kaldırmış senin locana bakıyoruz. Sen de bazen, eğer şansımız yaver giderse, küçük altın dürbününü kullanıp bizim açık tribüne bir göz atıyorsun. Biz de cahilliğimizle utanıp büzülüyoruz. En çok da ben... Pekâlâ, sana karşı işlediğim devasa suç hakkında konuşacağız. Ama önce sana söylememem gereken bazı şeyler var.

Tatlıcık, sırf tenimizle yaptıklarımızı saysan bile, biz seninle epey sevap işleyip koyduk kenara. Sen gittikten sonra büyük kısmını düşkünler yurduna bağışlamama rağmen ev hâlâ tıklım tıklım sevap dolu.

Pekâlâ, senin sabit ikametgâhın cennet, bunu sakın unutma. Geçici bir süre biz cahil vahşilerin arasına gönderilmiş olman, sadece bizim inanmamız için verilen son bir şans. Senin içinse... Tamam, biliyorum, dünya biraz pis bir yer. Ama Allah'ı bilirsin, kafayı sevdiği kullarına takar. Sen, Allah'ı epey meşgul eden bir tipsin. Hey! Haydi, neşelen biraz.

İnanmamak en büyük günahtır, biliyorsun. Benim gibi Kuran-ı Kerim'le büyümedin. Peki tamam, tek tanıdığın dindar da benim gibi bir cahil, ama şu kadarını biliyor olmalısın: İnanmalısın. Yoksa hayatı kuran nefesin kesilir. Şunu anlaman önemli: Mümine olmak, Peygamber'in iyiliği karşısında utanca teslim olmaktır. Mümine olmak, Peygamber'in dünyanın kabalığı ve bayağılığına rağmen, zarif kalma kararlılığı ve insana olan inancı karşısında ruhuna çeki düzen vermektir. Benim nefesim Allah bana inandığı için genişler. Senin ciğerlerin, hepimizden daha fazla sana inandığı için bu kadar geniş olmalı. Senin tek yapman gereken, tükenmek bilmeyen nefesine teslim olma cesaretini göstermek. Gerisini senin için ettiğim duaların halledeceğini tahmin ediyorum.

Senin için dua ettiğimi biliyorsun. Eğer her şey planladığım gibi giderse ahirette cebinde bir sürü dua bulacaksın.

Bütün bu sebeplerle, kendine insan ve hatta Müslüman demek cüretini gösteren zibidilerin, annenin ve babanın sana karşı giriştikleri ümitsiz ve cılız hücumları dikkate almamalısın. Bu, senin için didinip duran melekleri incitebilir. Senin yapman gereken tek şey dans etmek. Çünkü dans ederek biz yoksullara cennetin nasıl bir yer olabileceğine dair üç boyutlu bir fikir veriyorsun. Hatta zaman zaman, ağzı pek sıkı olmayan bir meleğin, dansının güzelliğine direnemeyip sana her şeyi anlattığını düşünüyorum. Öteki dünyayla ilgili bilgilerini, sanırım sırf cennete gitmek hevesiyle toplu intihara kalkışmayalım diye anlatmıyorsun. Sabrın ve insafın göz kamaştırıcı.

Seninle ilgili bir fikre sahip olduğunu sanan o aptallara kulak asma. Ancak sevgisini esirgemeyenlerdir Müslümanlar. Dinin geri kalanı, uzmanların kendi arasındaki sıkıcı mülahazalar. Pekâlâ, sen zaten bunları biliyorsun. Hepimizden daha etraflıca sevebildiğine göre... İstesen bile kimseye kötülük yapamadığın da göz önüne alınırsa, sınıfımızın en neşeli öğrencisi sen olmalısın. Daha okulun ilk günü mezunsun. Senden iyisi yok, ne dersin!

Hmm... Sanırım gidişimle ilgili birkaç şeye açıklık getirmeliyim. Olabildiğince kısa keseceğim. Burada devrim diye adlandırmaya hep birlikte karar verdikleri şeyler oldu, oluyor. Biliyorsun,

ne zamandır gitmek istiyordum. Bu karışıklık anından yararlanmak iyi bir fikir gibi görünüyor gözüme. Akdeniz'e açılmak yeterince çılgınca ve yerinde olur diye düşünüyorum. Pekâlâ, merak etme. Diktatör Bin Ali'nin beni, kendine İslamcı-devrimci diyen şapşallarla aynı hapishaneye koyup delirtmeye çalışmasından sonra başka bir heyecan yaşamadım. Bir tehdit altında olduğumu düşünüp endişelenmeni istemem. Sadece beş yıl hapislikten sonra, devrimin ardından bir gün köprüleri maviye boyadıklarını gördüm. Bin Ali'nin en sevdiği mor renk gidiyor şimdi, insanlar bir gayret mor olan her şeyi başka renklere boyuyorlar. Bizim muhafazakâr takım da bu mavi boya işine girdi sanırım, müthiş hareketli bir mavi boya piyasası var Tunus'ta. Gel gör ki ben de bu maviyi sevemedim. Bu yüzden gitmem gerektiğine karar verdim... Pekâlâ, sanırım ikna olmadın. Tamam, evet, bir de Allah adına beraber yola çıktığım kardeşlerimin bir günde küçük devlet adamlarına dönüşmesi var. Bunca yıldır benim bilmediğim bir yerde egzersiz yapmış olmalılar; bir günde bizi hapseden adamlara benzediler. Onları gördükçe, peki tamam Allah'a değil ama insana inancım sarsılıyor ki bu da biraz tehlikeli, ne dersin? Bunu da yeterince ikna edici bulmadıysan durmadan Kuran-ı Kerim okuyarak toptan delirdiğimi düşünmek sana iyi gelecektir.

Bana öyle geliyor ki, gittiğin ülkelerden geri döneceksin. Etrafında bunca merhamet meleği varken dünyanın bu yoksul tarafını uzun süre görmezden gelebileceğini sanmam. Geri döndüğünde bulman için, sana layık olmayan, bu kifayetsiz notları bırakıyorum.

Bana demiştin ki bir gün "Sen bana öyle bakıyorsun ki hemen kalkıp dönmek istiyorum. Eteklerinin dönüşünü gösteren, hayal kırıklığından habersiz bir kız çocuğu gibi." Şimdi benim için bir kez dön. Sonra aynanın karşısına geçip kendine ne harikulade olduğunu söyle. Ve kulak kesil...

İngilizlerin dediği gibi:
Hep senin,
Muhammed

Bu sefer mektupla oluşan sihirli havayı bozan ben değildim. Amira bitirir bitirmez Maryam sordu:

"Nerede bu pezevenk şimdi?"

Sanırım böyle zarif bir adamın var olma, ama sonra da yok olma ihtimali içine oturmuştu.

Amira güldü kendi kendine acılı. "Burada değil" dedi. Anında hınzırlaştı:

"Sen sırrını söyleyince ben de onun nerede olduğunu söylerim *efendim*!"

"Ne suç işledi bu arkadaş sana karşı peki?" diye ben sordum. Amira, "Hıh" etti. Söylemeyecek. Daha değil. Sadece, "Mektupları okuyunca anlayacaksınız" dedi.

Sormaya devam ettim:

"'Onun da intikamını aldım' dediğin Muhammed buydu demek. Neden intikamının alınması gerekiyordu ki?"

Amira açıklamak için değil, anlaşılmasın diye cevapladı sanki:

"Bu memleket böyle bir adamın varlığını hesaba katmadığı için. Ne Müslüman'ı ne laik eliti... Muhammed'i yaşatmadılar."

Memleketlerimizin hikâyeleri ve zarif ruhlara karşı merhametsizliği üç aşağı beş yukarı birbirine benzediği için, daha çok konuşmamıza gerek yoktu. Sessizliği yine ben bozdum:

"Dönen etekler demişsin ya... Sanki seni baban gibi sevmiş, öyle hayret etmiş gibi. Madam Lilla bugün demişti ya, 'Erkekler sadece hayret edebilse...' diye. Öyle hayret etmiş sanki sana..."

Amira, parmaklarıyla oynayarak cevap verdi:

"Hayır hayır... Sevgilim gibi sevmişti beni. Ama hem de dedem gibi. Anlıyor musun?"

Kim anlamaz...

"Asap bozucu değil mi sizce? Yani Madam Lilla'nın nefesle ilgili söylediklerinin hem Dido'nun hem de Muhammed'in mektuplarında..." diye yine başlamıştım ki cümleye, Maryam kesti:

"Bırak şimdi Madam Lilla'yı!" Madam Lilla'dan ziyade Amira'nın Muhammed'in mektubunu okuduktan sonra solan yüzüne canı sıkılmış gibi. Sigara yaktı efe efe yine ve elini havaya kaldırdı:

"Dansını görelim bakalım azizim!"

Amira, yine o Kadri Bilinmemiş Anlar Müzesi'ne yakışan bakışlarından biriyle zıpladı kalktı yataktan:

"Evet! Yalla!"

Amira vaziyet aldı büyük aynanın önünde. Maryam da bizi izleyecek çapkın bir adam gibi durdu yanımızda. Ben de kalktım, kaçış yok.

İşte o zaman Amira bana karşı, bir dansözün kadınları süzerken yaptığı gibi vücuduna bir vaziyet verdi. "O zaman Mısır'dan Khavagi dansıyla başlayalım. 'Yabancı' demektir ve diğer Mısır

danslarına göre daha şehvetlidir." Amira aynı flörtçü oynaklıkla Maryam'i de piste, yatakların arasında toplam altı ayağın sığabileceği boşluğa davet etti. Maryam de katıldı bu saçmalığa ve böylece dans başladı. Libya'da bir Amazir milis lideri kadının evinin bir odasındaki aynanın önündeydik. Amira kısık sesiyle müzik yapıyordu. Biz de kısık kalçamız ve kısık göbeğimizle dans ediyoruz. Birbirimize bakıyoruz. Gövdemizle dalga geçiyoruz. Hiç erkek yok ya ortada, kadınlığın parodisini yapıyoruz; abuk sabuk hareketler. Durdum bir anda. "Madam Lilla dedi ki" dedim, ikisi de kollarını bıraktı iki yana, bıkmışlar Madam Lilla'dan. "Bir dakika" dedim, "önemli." Komikçi dansımız devam ederken ben de konuşmaya devam ettim:

"Buraya gelirken bana dedi ki... 'Dünyayı ve erkekleri kurmak için nefes gerekli. Benimle yola çıkmak için hepiniz dünyalarınızdan atılmış olmalısınız' dedi. O kadın var ya..."

"O kadın var ya azizim, delinin teki. Biz de hasbelkader onunla yola çıkmış bulunduk. Başka bir numarası yok yani" diye güldü Maryam. Hâlâ dili yandan dışarıda, bir Finlandiyalı kadın gibi kalça kıvırmada direterek. "Yok azizim, o kadar değil. Bence daha acayip bir şey var o kadında. O *artiz* hallerini de bıraktı, ciddileşti sınırı geçtikten sonra. Bence bize yaptığı pozlardan daha enteresan bir kadın o" dedim. Maryam, ağzıyla umrunda olmadığını netleştiren bir hareket yaptı. Amira, ellerini yılan gibi oynatarak ve aynada ellerine bakarak, "Bence de" dedi, "esaslı bir kadına benziyor Madam Lilla." Maryam yine oralı olmadı. Ben devam ettim:

"Bu akşam, yani buraya gelmeden az evvel... Ne bileyim işte... Beni çok anladığını, derinlemesine anladığını hissettim. İçime dokundu dedikleri. Sadece yorgunum belki."

Dans durmuyor, ben devam ediyorum:

"Yorgunluk, bir çakıl taşını bir tepeye çıkarmaktan, kayayı bile değil, anladınız mı? Çıkar yine yuvarlansın, çıkar yine yuvarlansın..."

"Anlamaz mıyım?" dedi Amira, "insanlara inanmayı istiyorum. Hep. Umut etmeyi bırakırsam... Zamanla şey gibi olur muyum... Hani o kadınlar ya..."

En ciddi yüzlerle aynada kendimizi izliyoruz hareket ederken.

"Ekşi kadınlar" dedi Maryam, efkârdan gülümseyerek ve kalçasını iki yana kavga eder gibi attırarak. Amira dalgınlaşan dansıyla sordu:

"Öyle olur muyum acaba? Olur muyuz yani sonunda?" Duraladı, çok cin bir Amira bakışı geldi gözlerine boynunu kırarken:

"Belki Dido o yüzden intihar etmiştir. Öyle ekşi bir kadına dönüşmemek için."

"Değil" dedi Maryam, ona doğru gerisin geri belini bükerken:

"Ben okudukça anlayacaksınız."

Dans ederken. "Valla" dedim, "bende bu çakıl taşını bir daha tırmandıracak hal yok. Tepenin altında oturup sigara içip derin derin düşünesim var. Ben bu taşı niye tepeye tırmandırıyorum arkadaş! Bunu uzun uzun düşünesim var."

Maryam, dansını beceriksizce coşturmaya çalışırken güldü:

"Mesele şudur hanımlar: Başkalarına benzemeyen kaderlerimizi kaldırabilecek kudrette miyiz?"

Ben ekledim:

"Ya da Madam Lilla'nın deyişiyle: Nefesimiz yetecek mi?"

Maryam sektirmeden cevapladı:

"Ya da o çakıl taşını tekrar tepeye tırmandıramazsak ne olur?"

Bir anda her şey komik gelince gülmeye başladık. İşte o zaman Amira'nın geceliğinin askısı düştü, ellerini beline koyup bir elini havada sallayarak konuştu:

"Amaaan şekerim, boşver. Ne demiş Aziz Albert Camus?"

"Ne demiş efendim?" dedim ben de belimi arkaya doğru, Amira'ya kırarken.

"'Sisifos'u neşeli tasarlamak gerek' demiş."

"Valla mı?" dedim, "öyle bir şey var mıydı yahu Sisifos Söyleni'nde?"

İşte o zaman Maryam, bütün vücudunu titretmeye çalışırken cümlenin Fransızcasını söyledi. İkisi de muhteşem görünüyordu.

"Bu nefes işi ciddi" dedim. Maryam alay etmekte kararlı, güldü:

"Sigarayı bırak o zaman!"

"Yahu azizim, eğer hakikaten bizim nefesimizden ibaret ise hayat. Başka hiçbir numarası yoksa. Büyü hiç kendiliğinden gelmeyecekse... Erkekler de bizim nefesimizden ibaretse..."

"Ay aman ne yapalım yani?" dedi Amira, son derece ciddi. "anasını satayım, üfürükçü oluruz biz de o zaman!"

Maryam kahkaha attı. Ben de. Sonra Amira da. Sonra birbirimize gülerken çoğaldı kahkaha. Durduramıyoruz. Ağlamanın çıkaramayacağı kadar çok çileyi dışarı atıyor kahkaha. Gülüyor da gülüyoruz. Arada biri bir şey söyleyecek oluyor, olamıyor. Amira dedi işte o sırada: "Dans okulunun da... Ha ha ha... Adını da... Dur, dur! Düğümlere Üfleyen Kadınlar Dans Okulu koyarız!"

Duyulmasın diye kısıldıkça çıldırdı kahkahalar. İşte o anda duyduk kapıdaki çığlığı. Her mutlu ânın bir cezası olduğuna içten içe inanan bütün Ortadoğulular gibi hiç şaşırmadık ve hemen suçlu hissettik.

13. Bölüm

Şair kumandan kız yere düştü. Onu tutan kadın kolları boşaldı. Kız toprağı avuçladı. Çöl kumu bile olamamış kuru sarı çakıl taşlarını avucuna aldı. Buna ağlamak denemez, yanakları gözyaşıyla yol yol yarılıyordu. Kızın yüzü damla taş mağarası... Toprağı elinde tuttu, sıktı, açtı, baktı, baktı... Yedi. Toprağı yedi. Kadınlar almaya çalıştılar elinden, ağzından, açmadı. Toprak çatırdadı dişleri arasında. "Libyaaa!" diye bağırırken ağzından tükürük değil, sarı toz saçılıyordu. Şair kızların kumandanı Libya'yı, dişleri arasında eziyor, ısırıyor, öğütüyordu. Nefesini verdi, ağzından semaya çöl üflüyordu. Böylece o da diğer kadınlar gibi oldu. Dudakları inceldi ve kilitlendi. Artık sadece nefes alıp veriyordu. İleride, yerde kirli bir battaniye duruyordu sadece. Gece boyu cesedin etrafında sıralanmış jiplerin farları sönmüştü. Bir çığlıkla başlayan gece, bir çığlıkla bitmişti. Gün ağarıyordu, ama sabah olmuyordu.

Beyaz geceliklerle yaptığımız "Düğümlere Üfleyen Kadınlar Dans Okulu" açılış dansı bir çığlıkla bölündü. Ses, kanatlarını parçalayarak uçan kara bir kuş. Giyinip dışarı çıktık. Kadınlar gelen jiplere doğru bağırıyor. Jipler köye bir çöl bulutuyla dalıyor. Gelip Sayda'nın evinin önünde durdukça, farlar, evlerden dışarı dökülen kadınları mıhlıyor oldukları yere. Erkekler, bir jipin arkasından battaniyeyle kundaklanmış bir gövde çıkarıyor. Acele ediyorlar. Ne yapacaklarını bilmedikleri ölüyü kadınlara teslim etmek istiyorlar bir an önce. Onlar ne yapacaklarını bilir. Gövdeyi yere bırakıp bekliyorlar. Ölü geldi, onların işi bitti. Kadınlar, sessiz bir anlaşma gereği hareket ediyorlar. Kimisi ağlıyor, bir müzik gibi. Kimisi bağırıyor, oğlanın kız kardeşleri olmalı. Altı genç kız, ortalarında şair kumandan kız, ağır ağır jiplere doğru yürüyorlar. Kumandan kız, jiplerin farlarının ortasında duran battaniyeye sarılmış gövdeyi görünce duruyor. Biri ona orada yatanın o olmadığını söylesin!

Dört kadın, tam ortalarında ihtiyar bir kadını getiriyorlar ağır ağır jiplerin aydınlattığı meydana. Anne. Anne koşup kurtulmak istiyor onu tutan kadınlardan. Tutuyorlar sıkı sıkı. Bu yüzden yarısı düşüyor kadının, yarısı kadınların ellerinde kalıyor oğlunun başına geldiğinde. Ulumaya başlıyor anne. Kimsenin bir şey söylemesine gerek yok. Kimse de bir şey söylemiyor. Oğlunun üzerine kapaklanıyor. Kalkan toz, jiplerin farlarında çoğalıyor, çoğalıyor.

Erkekler susuyor. Tek tek sigaralar yakılıyor. Toz dumana karışıyor. Farların ışığında ve gölgesinde çelimsiz, anlamsız, kuru korkuluklara dönüşüyorlar. Duman çıkaran korkuluklar. Bir genç adam, ölü çocuğun kardeşi olmalı, öylece duruyor. Çocuğun babası geliyor. Cesedin yanına çöküyor. Bağırıyor:

"Allahu ekber!"

Başını yukarı kaldırıyor, karanlığa yeniden:

"Allaaahu ekber!"

Bir kanlı yemin gibi bağırıyor. Önüne Allah'ı katmış bir intikam çığlığı gibi. Uzaktan bakınca öyle. Ama farlar adamın yüzünü aydınlattıkça... İhtiyar adam küfretmemek için bağırıyor:

"Allaaahu ekber!"

"İnsafa gel ey insafsız!" demek için bağırıyor:

"Allaaahu ekber!"

İsyanını kahrıyla ezmekten başka çaresi yok:

"Allaaahu ekber!"

Anne iki yana sallanıyor oturduğu yerde. Anne, bir ufuk çizgisi; hiç kervan geçmeyecek. Serabı bile olmayan bir çöl. Herkes görüyor bunu kendi gözüyle; anne inceliyor, inceliyor, kopamıyor bile.

Şair kızlar başları önde, taş kesmiş başkumandanlarını tutuyorlar. Kızın yüzü bomboş. Fısıldayarak konuşuyor:

"Dönelim. Eve."

Şair kumandan daha anlamadı ne olduğunu. Belki bunu bir rüya sanıyor. Gece olan bütün kötü şeyleri rüya sanabilecek yaşta daha. Hepsi, birlikte bir harabe. Yürüyorlar Sayda'nın evine. Dua okuyor Amazir dilinde, bağırmamak için sesi dişleriyle ısırarak. Başkumandan ağlamıyor, hiç ses çıkarmıyor. Bez parçalarına dönüşüyor sadece. Parçalarını toplayıp şair kızlar Sayda'nın evine sokuyorlar başkumandanı. Kan mendilleri yerlerde.

Üçümüz -bizi gören yok artık- kollarımızı kavuşturduk, küçülttük, kambur ettik kendimizi, Sayda'nın evinin önünde duruyoruz. Madam Lilla gelip ölünün başında dikiliyor. Yanındaki erkekler küçülüp bozuştukça, o dimdikleşiyor. Sayda yanında, eli babanın omzuna gidip geliyor bir-iki. Herkes duruyor.

Sayda, anneyi önce omuzlarından tutuyor, başa çıkamıyor belinden sarılıyor, kollarını bağlıyor kendi kollarıyla. Kucaklıyor

onu sonunda. Hiçbir erkek yardım etmiyor. Madam Lilla erkeklerin yanında duruyor. Sayda, annenin yüzünü tutuyor, sarsılıyor ihtiyar kadının her çırpınışıyla. Bir şeyler söylüyor kadına, duyulmuyor. Biz duymuyoruz, kadın da duymuyor. Kadının yanaklarına sürüyor ellerini, sonra yeniden, sonra yeniden... Sayda iyice kucaklayıp kavrayıp kadını oturtuyor. Kadın bir, iki, üç kez çığlık atıp yere düşen bir sancak gibi kendine gömülüyor. Kocası kadına hâlâ hiç dokunmuyor. Sayda kadının üzerine kapanıyor. Acıyı, kendiyle örtüyor. Madam Lilla orada değil gibi duruyor, uzaklara bakıyor.

Genç adamlar ne yapacaklarını bilmedikleri için ölünün üzerindeki battaniyeyi düzeltiyorlar. Desenli, eprimiş bir battaniye. Kimi koysan içine ismi kalmaz. Desenli, boktan battaniyeye sarılmış oğlan çocuğu, birazdan tıpkı kendi gibi, tıpkı böyle battaniyelere sarılmış bütün oğlan çocuklarıyla birlikte gökyüzüne doğru bir kervana katılacak. Maryam'in sesi üşüyor kulağıma fısıldarken:

"Bizim çocuklara hep bu battaniyeler düşüyor. Hep aynı battaniyeyi mi kullanıyorlar anasını satayım!"

Ölümü böyle iç cebinde sevgilinin resmi gibi taşıyan memleketler cenazeleri niye hep hazırlıksız karşılarlar? Bu iğrenç desenli, pis battaniyeler... Gördüğüm bütün o desenli, pis battaniyeler ve içlerindeki oğlan çocukları... Şimdi artık hakkında yazmayı bile beceremediğim oğlan çocukları...

"Bıktım be!" demişim, Maryam dirseğiyle dürtüp "Sus" deyince fark ettim. Amira elini sırtıma koydu. İçeri girdik. Mendil mendil parçalanmış bir şair başkumandan vardı elimizde, yerkabuğuna yeniden dikeceğimiz bir kız çocuğu.

Hepsi başörtülerini sıyırmışlar. Sıyırdıkları yerden saçları alınlarına yapışmış. Yüzleri hep saç, düzeltmiyor hiçbiri. Kara, ince

yaralarla sallanıyorlar, yaşlanıyorlar, kuruyorlar Sayda'nın evinde. Başkumandan ortalarında oturmuş, kimse ne şiir söylüyor ne bir ses var odada. Başkumandan kız birden dikeliyor oturduğu yerde. Gömleğinin düğmelerini açıyor, bir çukur deliyor göğsündeki üstüste kumaş katları arasından. Nihayet etine ulaşıyor, iki göğsünün birleştiği yere. Boynunu eğiyor, çenesini köprücük kemiklerine gömüyor iyice. Göğüslerinin birleştiği yere bakıyor. Parmaklarıyla yokluyor önce, sonra kazıyor tırnaklarıyla, sonra biraz daha... Kalbini arıyor etinde, bir çıban başı arar gibi. Kalbini bulup çıkarabilse, o ağrılı çıbanı sıkıp bitirecek işini. Kızlar ellerini tutuyor. Geriyorlar gövdesini dört bir yandan. Duvara gerilmiş bir yarasa gibi açılıyor kız; işkence edilen bir panter yavrusu, öldürülmesi gereken bir kısrak, şişe geçirilen bir ceylan, uzatılıp kalmış bir kobra... Bütün hayvanları tek tek ölüyor kızın, şiiri söyleyen bütün iç hayvanları. Kızlardan biri bir şarkı başlatıyor. Şekerlemeleri yuvarladıkları şarkı bu. Şekerlemeler yerine kızı yuvarlıyorlar şimdi yerde. Acısını yumuşatıyorlar avuçlarıyla, bir eğim veriyorlar kızın boşalan, ağlamanın sarsıntısıyla kemiksizleşip hamurlaşan gövdesine. Yeni bir hayatı olacak kızın bundan sonra, yeni bir gövdesi. Bu kahır dokunuşunun verdiği yeni biçimle yaşayacak yeryüzünde. Cepheye gönderilirken biçimi bozulmuş bir şekerleme gibi...

Biz de katılıyoruz kıza dokunanlara, üfleyip, fısıldayanlara. Amira ağlıyor. Maryam başına bir örtü örttü, dua ediyor. Ben de gördüklerini sözcüklere dönüştüremeyen bir göz olarak duruyorum. Amira başını Maryam'in omzuna koyuyor, orada sarsılıyor. Ağlaması bir süre sonra, kucağa yatırılıp nazar duası okunan çocuklar gibi, esnemeye dönüşüyor. Durmadan esniyor Amira. Kaldırıp yatağa götürüyorum. Gözleri yumuk yumuk, bayılır gibi uykuya dalarken, "Damadı" diyor, "ben onu hiç düşünmedim." Göreceği kâbusu hatırlamamasını dileyip içimden, çekiyorum kapıyı.

Mutfağa gidiyorum. Kaçmak için her zaman iyi bir yer. Maryam geliyor arkamdan. Kendi kendine okuduğu duanın son sözcüklerini yükseltip "Amin" deyip yüzünü sıvazlayıp, "Bismillahirrahmanirrahim" deyip başörtüsünü sıyırıp dolapları açıyor. Bir tencere çıkarıyor. Un buluyor, azıcık tuz, yağ. "Yoğur" diyor. Elimi ılık una sokuyorum. Yağ yalıyor parmaklarımı. Tuz gıcırdıyor sıktıkça, yağ fışkırıyor. Gördüğüm yüzlerce desenli battaniyeyi düşündüğüm için olmalı; hamur parmaklarıma dolanıyor. Maryam içine düştüğüm bataklığa bakıyor. Sonra kel kafasını sıvazlayıp kenara itiyor beni. Parmaklarımdan sıyırıyor hamuru, atıyor tekneye. Sonrası hep un. Kıvam tutacak sanki. Hamurun her yerine bulaştığı alüminyum tencerenin altı iniş yokuş. Maryam hamuru ittirip dürttükçe tokur tokur ritim tutturuyor tencere. Maryam aynı ritimle konuşuyor:

"Hayat nefesimiz kadar mı bilmem.. Ama eğer hayat sandığım kadar ciddi bir şey değilse..."

Elini çıkarıyor hamurdan, onun da elleri perçem perçem hamur. Ellerine bakıyor konuşurken, birbirine yapıştırıp açıyor hamurlu parmaklarını. Pencereden gelen sabah güneşine tutuyor elini, parmakları açıldıkça aralarında incelen hamura bakıyor. Kel kafası hamurla daha da kel görünüyor. **"Ben ciddiye aldım biliyor musun?** 'Bedenini örteceksin' dediklerinde, içimin içini örttüm. 'İnanacaksın' dediklerinde, hücrelerimin... (Bir acıklı gülme girişimi) endoplazmik retikulumuna kadar inandım. 'Devrim yapıyoruz' dediler, gece gündüz Tahrir'de yattım, kayboldum, yok oldum, bir oldum..."

Durdu biraz, hamurları ufaladı avucunda, attı tencerenin içine, pencereden baktı dışarı, kel kafasını yine hamur teknesinin içine sarkıttı...

"Dostluk, politika, aşk, evlilik, yaşamak... Hepsini ciddiye aldım yani." Döndü geriye, dinliyor muyum diye baktı.

"Anladım" dedim, "endoplazmik retikulum!"

Hamur teknesine yine bastırmaya başladı elinin ayasıyla, yine tokur tokur ritimine döndü hamur.

"Ama sonra... Sanki... İnsanların iki paralel hayatı var. Ciddiye almıyorlar hiçbir şeyi aslında ve hepsi benden daha ciddiye alırmış gibi görünüyor. Devrimi de, aşkı da, örtünmeyi de, Allah'ı da, ölümü de... Sanki... Ne gibi hissediyorum biliyor musun?"

"Kandırılmış gibi mi?"

"Ama öyle üstten bir aldatılmak değil..."

"Nasıl peki?"

"'Dünyadan atılmak' demiş ya Madam Lilla. Öyle Mısır'dan, toplumdan, falan değil... Gerçekten dünyadan atılmış gibi..."

Durdu yine, pencereye baktı, Allah'a konuşuyor gibi konuştu:

"Azizim madem olay bu kadar ciddi değildi, madem kenarından da oluyordu bu işler... Yani o zaman bir beni mi buldunuz kandıracak.... (Döndü yine bana elinden hamur parçaları sarkarak) Anladın mı?"

"Anlamam mı azizim. Anlamam mı..."

"Azizim, bir sahne var, bence durumumu gayet açık anlatıyor... Şu gömleğimin kolunu sıvasana."

Parmak uçlarım, tüylü, esmer, ince kollarına dokunuyor. Eğer yukarı doğru sıyırırsam yine düşer. O yüzden tek tek katlıyorum manşetleri. Kalın kıvırırsam ancak iki kat kıvrılıyor oysa daha yukarı sıvanması lazım. Tekrar açıp daha ince kıvırarak bu kez üç kez katlıyorum. İki kolunu da. Sıkıyor mu diye parmağımı sokuyorum koluyla manşetler arasına. Sıkmıyor. Biraz daha sıvayıp yukarı doğru, bırakıyorum. Maryam devam etti:

"Sağ ol... İşte o sahneyi düşündükçe kendime ağlayasım geliyor. Ömrümün tamamına. Apartmanın merdivenlerini yıkıyor kapıcı. Bize de dedi ki... Çocuğuz, herhalde sekiz yaşındayım, 'Haydi siz de yardım edin.' Benim üzerimde de... Misafirliğe mi

gidecektik neydi, beyaz bir elbise. Bir coşkuyla yapışmışım süpürgeye, haldır haldır yerleri süpürüyorum. Su sıçrıyor üzerime, farkında değilim. Çılgın gibi temizliyorum. Sanıyorum ki, diğer çocuklar da, kapıcı da benimle birlikte. Bakmıyorum bile. Sonra bitti galiba her şey, nefes nefese durdum. Kan ter içindeyim ve üstüm de berbat. Bir baktım çocuklar oyun oynuyor, kapıcı sigarasını tüttürüyor... Sonrası da öyle. Hep öyle. Anladın mı?.. Yani eğer..."

Ağlamaya başladı. Hamurlu eliyle burnunu tuttu, bir eli tezgâhta:

"Yani eğer... Eğer bu oğlan da benim gibiydiyse... O da kaptırmışsa kendini, ötekilerden daha çok ciddiye almışsa..."

Bana döndü, gözleri kıpkırmızı, elinin tersi ağzında bu kez, sesi ezildikçe eziliyor:

"Anladın mı?"

Sarıldım. Maryam hamur gibi, çocuk gibi, ki her ikisi de aynı kokar aslında, mis gibi. Burnumuzu çekiyoruz birkaç kez. Pencereden bakıyoruz.

Battaniye, oğlanın üzerinden sıyrılıp alındıktan sonra anneye veriliyor. Anne, bu gece onu üzerine örtecek. Allahu ekber!

"Olmadı bu hamur" diyor Maryam, "biz bunu yapamayacağız herhalde."

Yapamayacağız. Sümüğü koluna siliyor.

İçeriden bütün kızların aynı anda attığı bir çığlıkla kesiliyor hamur. Şair kızların kumandanı kendini dışarı atıyor. Yere düşüyor. Toprağa bakıyor, iki eli, iki dizi yerde. Toprağa ilk kez görmüş gibi bakıyor. İşte o zaman toprağı avuçlayıp yiyor. Bağırdıkça sarı toz püskürüyor nefesinden:

"*Libyaaa!*"

Çatırdıyor toz dişlerinin arasında ağzı açılıp kapandıkça:

"Libyaaa! Kan istedin ha?! Kan istedin ha!"

Böylece yüzü öteki kadınlara benzemeye başlıyor. Dudakları incelip kilitleniyor. Çölün ortasındaki kadınlardan vaha biraz

daha daralıyor. O da artık bir ufuk çizgisi, kervan geçmeyecek. Gün iyice ağarıyor, sabah olmuyor.

Maryam ve ben kapıda duruyoruz. İyi pişmiş yerleri kemirilmiş iki ekmek gibiyiz. İki çiğ hamur parçası. Biri gelip bizi fırına atmazsa gevşeyip şişip çürüyeceğiz. Belli ki biz, acıdan hamur değil yol yapabilen tipleriz. Bu yüzden olmalı, Madam Lilla'nın aniden ortaya çıkan anlamsız, tuhaf ve neredeyse terbiyesizce teklifine direnmiyoruz.

14. Bölüm



Mağaradaki işaretler

"Hanımlar-lar- lar-lar... öldürmeyi-yi-yi-yi öğreneceksiniz-siniz-siniz..."

Madam Lilla, mağaradan tam çıkarken, loş ile ışık arasında durup bize döndü, yankılanarak böyle buyurdu. O ana kadar olanlar olmamış olsaydı söylediği dehşet verici olabilirdi. Oysa şimdi biliyorduk ki bu, derin bir şefkat cümlesiydi. Doğrusu, insanın yüzüne tokat gibi inen türden bir şefkate de müthiş ihtiyacımız vardı.

Madam Lilla, Amira'yı yataktan sürükleyerek kaldırdı. "Gitmeliyiz" diyordu, "derhal!" Bizi değil, kendini zorladığını, ağırdan aldığımız anda ondan hiç beklenmedik şekilde telaşlandığı zaman anladım.

"Geç kalıyoruz" deyip duruyordu, "acele etmeliyiz!" Madam Lilla'nın üzerinde normal bir insandakinden daha çaresiz duran bir endişe.

"Delirdi" dedi Maryam.

"Ama kaya gibi duruyordu cenazenin başında" dedim. Amira, "İyi değil" dedi, "kaçmak istiyor, besbelli."

"Madam Lilla mı?" diye sordu Maryam inandırıcı bulmayarak. Amira başını salladı, uykudan yumuk yumuk gözleriyle:

"Dayanamıyor. Bilmiyorum neye. Kadınların ağlamasına mı yoksa oğlanın ölümüne mi, anlamadım. Ama onunla gitmezsek delirebilir gerçekten!"

Sayda, kapıda duruyordu. Madam Lilla ona hiç bakmadan yürüdü çıktı. Sayda bize şımarık turistlere bakar gibi değil de ilk kez, halden anlayarak baktı. Onun önünde ayakkabılarımızı giyerken, duvara dayandı, bizi izledi. Maryam başını kaldırıp ona baktığında, o, dertli dertli şöyle dedi:

"Thirina yas tutmaz. Göreceksiniz... Çaresizliğe katlanamaz. Onunla gidin ve..."

Sanki "İyi bakın ona" gibi bir şey diyecekti de demedi. İçeri odaya yürüdü, başörtüsünü sıyırdı. Durdu. Bir nefes aldı ve kızların ağladığı odaya girdi.

Sayda'nın evini kadınların gözyaşı bulutları doldururken, tuzdan kraliçemiz Madam Lilla şemsiyesini açtı ve yürümeye başladı. Güneş tepeye tırmanıyordu, ama Madam Lilla kararlıydı. 300 metre ileride olduğunu söylediği Eski Şehir'e, Eski Şehir'in kutsal mağarasına gitmeliydik. Ölü çocuk toprağın altına gömülmeye gittiğinde biz de yeraltına yürüdük. Daha doğrusu çölde, üzerinde *Hotel Ritz-Paris* yazan, siyah saten şemsiyesini açmış, önden yürüyen Madam Lilla'nın peşinden süründük. Madam Lilla hızlı hızlı ve keskin seslerle durmadan anlatıyor yürürken:

"Buraya gelip de Tanit'i ziyaret etmemek olmaz. Mağaraya gidip, Tanrıça Tanit'e hürmetimizi takdim etmeliyiz. Bir sabah böyle başlayamaz. Oturup ağlayacak da değiliz. Eve tıkılıp boğulacak değiliz. Yürümeliyiz. Sonra uyursunuz. Dinlenirsiniz sonra. Yorgunluk mühim değil. Şimdi yürümeliyiz. Evet yürümeli-

yiz. Evet, Tanit'i görmek size iyi gelecek. Tanit size iyi gelecek. Evet evet."

Maryam, bana söyledi küçük sesiyle:

"Kadınlara ayıp olacak. Evde kalmalıydık."

Madam Lilla, topuğuyla taşları ezerek bize döndü. Şemsiyesinin altından cehennem gibi baktı üçümüze. Üç adım yaklaştı. Durdu. Yüzlerimizi inceledi tedirgin edici bir şekilde ve:

"Siz hanımlar... Evde kalamazsınız. Evde kalamayız. Ayıp sizinle ilgili bir şey değil. Biz seferîyiz. Yani siz eve dönemezsiniz. Eve dönerseniz boğulup ölürsünüz. Siz onlar gibi değilsiniz. Yürümelisiniz."

Yürümeye başladı ve yine kendi kendine konuştu:

"Size iyi gelecek tek şey Tanit."

Madam Lilla, Sayda'nın evi ayaklanıp peşinden gelecekmiş gibi yürüyordu. Biraz zorlasa koşabilirdi, öyle hızlı. Elden ele geçirilip gerilen, bulaşan, genleşen, acı macunundan korkuyordu. O macuna bulaşırsa hareket edememekten... Evi dolduran, ağlayan kadınlar çemberi onu da içine alırsa, o çemberde solup gider diye korkuyordu. Düşüp gidecekti de tutacak bir şey arıyordu. Üçümüz de üç aşağı beş yukarı anladık durumu. Ona iyi gelecek tek şey Tanit'ti.

Maryam bile alaycı bir tespit yapmaktan kaçındı. Ne kadar kızıp alay etse de belli ki aklımızda oluşan Madam Lilla resminin bozuşmasından, parçalanmasından o da tedirgin oluyordu. Amira ise... İçimizde en çok onun bir tanrıya ihtiyacı var gibiydi. Kim olursa olsun, karşısında dua edecek, af dileyecek bir şey. Bunları düşünerek yüzlerine bakıyordum ama yüzümde daha çok anlayamama ifadesi olmalı ki Maryam, ansiklopedik bilgi vermesi gerektiğini düşündü:

"Tanit... Tanrıça işte... Kibele gibi. Sizin oralarda Artemis gibi. Tuaregler için Tin Hinan... Anladın işte, ana tanrıça. Tanit, ana tanrıçanın farklı sahne isimlerinden biri."

"Biliyorum canım, anladık yani!" dedim. Madam Lilla'nın bin yıldır orada olan ana tanrıçaya sanki yetişememek korkusuyla neden böyle koştuğunu mesela.

Bir kayanın içine açılan, Madam Lilla gibi ufak tefek birinin bile başını eğerek girebileceği bir deliğin önünde durduk. Madam Lilla şemsiyesini kapattı. Gökyüzüne baktı, "Şükür bugünleri de gösterdin" dedi ve başını eğip kayanın içine girdi. Anında yok oldu, başka bir dünyaya geçmiş kadar hızlı. Biz de yok olduk. Gözümüz loşluğa alışıncaya kadar durduk, birbirimizin yüzünü görene kadar bekledik. Sonra Madam Lilla "Bu taraftan" dedi ve üç yöne doğru açılan dehlizlerden ortadakinin içine doğru bir ışık yaktı. Fenerini ayaklarımıza tuttu "Yürüyün, korkacak bir şey yok" dedi. Yürüdükçe serinledi içerisi, giderek nemlendi. Kayanın yüzeyi yumuşayıp pürüzsüzleşti. Amira hâlâ uykulu, yalpalayarak yürüyor, tökezledikçe ah'lıyor, ıh'lıyor. Maryam, ufak tefek huysuzluk sesleri çıkarıyor. Ben nefes alıyorum, ne gürültülüymüş soluğum. Madam Lilla'nın uzun etekleri hışırdıyor. Bir ses yumağı olarak dehlizde ilerliyoruz. Arada bir duvarlarda siyah desenler görüyorum, işaretler. Madam Lilla bir şeyler fısıldamaya başladı, dua gibi. Arapça gibi desem değil ama emin de olamadım. Maryam'e dokundum, "Ne diyor?" gibisinden. Bilmiyor. Madam Lilla'nın fısıltısı bittiğinde en fazla on kişinin yan yana durabileceği kadar çapı olan bir genişliğe geldik. "İşte" dedi Madam Lilla, "Tanit!" Duvarlarda üçgenler. O üçgenin tepe köşesine kondurulmuş bir daire, daire ile üçgen arasına çizilmiş, uçları havaya kalkık bir yatay çizgi. Tanit işareti bu demek ki. Bir kız çocuğunun yaptığı etekli bir kız çocuğu resmine benziyor. Etrafında bir sürü işaret, yazı. Dehlizin açıldığı bu genişliğin her bir noktacığı işaretler ve Tanit'in çeşitli tasvirleriyle dolu. Sanki herkes -belki sadece kadınlar- her şeyi bırakıp günün birinde bu mağaranın içine girip bunları yapmışlar durmadan. Belki bin yıl kadar önce, bambaşka bir dilde akıllarından bizim geçirdiğimiz

şeyleri geçirmiş olan kadınlar, oturup hamur yapar gibi bir tanrı yapmışlar. Ovalaya ovalaya, üfleye üfleye, mırıl mırıl şarkı ve dua mırıldanarak. Tatlı bir nem, canlı bir serinlik, gevşek bir ılıklık var burada. Doğmadan önceki su uykusu. Kadınlar kendilerine taştan bir rahim dokumuşlar. Her nasılsa, sanki bize kimsenin hiçbir şey yapamayacağı bir yer. Bizden önceki kadınların iyi dilekli nefeslerinden ibaret.

Madam Lilla duasını bitirirken gözleri kapalı ya yemin etti ya şükür. Biz de bize değil, başkalarına ait tapınaklarda yapıldığı gibi, turist beceriksizliğiyle sustuk, ellerimiz saygı ile önümüzde kavuşmuş. Madam Lilla gözlerini açtı, Tanit tasvirine baktı ve bize dönüp beklenmedik bir kibarlıkla rica etti:

"Lütfen oturun."

Tanit tasvirinin önüne geçti, ayakta kaldı. Feneri dikine, yere, ortamıza koydu. Maryam bu uhrevi pozisyondan tedirgin olmuş olmalı, sinirliymiş gibi, ama tam da değil, "Madam Lilla, Allah aşkınıza siz bizi nereye götürmeye çalışıyorsunuz? Bu yolculuk nereye, doğru bir anlasak?" dedi.

"Sizi kendinize götürüyorum hanımlar" deyince Madam Lilla, Maryam sümük gibi fırlattı tıslamasını:

"Hay Allahım yarabbi!"

Madam Lilla hiç sinirlenmedi. Elini kaldırdı. Parmaklarını tek tek kapayıp işaret parmağını bıraktı havada, "Bir dakika" der gibi. İşte o konuşmasını yapmaya böyle başladı:

"Sizin... Yani bizim gibiler... Yola gayrıihtiyari çıkmazlar. Yola kimse için çıkılmaz. Siz benim için gelmediniz. Amira birini öldürmüş olabileceği için de değil. Sebepleriniz her ne ise siz biliyorsunuz. Ama esas sebebinizi... Bildiğime inanıyorum. Ben size değil, bildiğim şeye iman ediyorum. Bizim gibiler, ev gibi bir vahşette var olamazlar. İlle de kan akmasına gerek yok: Tek bir yerde geçen her hikâyede biri muhakkak birini öldürür. Yol,

insanları sulh eder. Yenilmek, düşmek, yok olmak vardır, ama düşmanlık yoktur. Sizin ve benim gibiler bu yüzden yola çıkarlar. Ne ki siz, tanıdım artık sizleri, kendi tercihlerinizi makus talihiniz, kahırlı kaderiniz sanıyorsunuz. Bu yolun kendi tercihiniz olduğunu kabul etmediğiniz için kahraman gibi değil, kurban gibi yürüyorsunuz. **Gözyaşınızı içmeyi hanımlar, acıyı öfkeye dönüştürmeyi bilmiyorsunuz.**"

Maryam irkildi. Öyle irkildi ki boşalan soğuk teri benim gözeneklerimden çıktı sanki. Anlamadım niye. Ama Madam Lilla "Gözyaşınızı içmeyi bilmiyorsunuz" dediğinde bir şey oldu Maryam'e. Ne olduğunu, neden olduğunu anlamak için biraz beklemek gerekiyordu. Madam Lilla devam etti:

"**Durmak, yerleşmek demek, bir kale inşa etmek demek.** Hem diğer insanlar gibi yaşamayı reddediyorsunuz hem de fitratınızı kabul edecek cesareti göstermiyorsunuz. Siz kimsiniz? Bir kale inşa edecek kadınlar değilsiniz, orası kesin."

Bu kez Amira dikildi, bir soğuk ter attı sanki, öyle bir nefes verdi. Hem Maryam hem ben duyduk nefesinin nemli yankısını. Madam Lilla'nın sözlerinde bir şey onu sarstı. Ama ne? Bunu anlamak için de beklemek gerekiyordu. Madam Lilla konuşuyor:

"Belli ki dünyaya düşmüşsünüz. Tarih boyunca gelmiş benzerleriniz gibi nadide ve yalnızsınız. **Hayatı ciddiye alıyorsunuz, ama nasıl ciddiye almanız gerektiğini de bilmiyorsunuz.** -Maryam'e baktım. Biraz önce hamur yoğururken tam da bundan söz ediyordu.- Tanrıça Tanit'ten, bütün bilge kadınlardan ve naçizane benden öğrenmelisiniz. Size merhamet ettiğimden değil, acıdığımdan hiç değil. Sadece bir benzerimin daha heder olmasını izlemek günahtır, Tanit'in katında günahtır. Bu sebeple el koydum size. Elimi üzerinize koydum hanımlar. Sizi gördüğüm ilk gece, SİZİ gördüm. Fakat hem öyle üç kadın olup

hem nasıl böyle zavallı olursunuz? Evet, işte Tanit'in yardımıyla bunu değiştirmeliyiz. Sizi iyileştirmeliyiz. Tamir etmeliyiz. Bana güvenmelisiniz. Siz birbirinizden başka evi olmayan, yoldan başka gidecek yeri olmayan ruhlarsınız. Döndüğümüzde her şey değişmiş olacak. **Şimdi sınırı geçtiğimize göre kendinizi ölmüş sayabilir, böylece artık yaşayabilirsiniz.** Artık gönül rahatlığıyla kaybolabilirsiniz."

Ben irkildim bu kez, Amira bana baktı. Kadınların şekerlemeleri kardığı ilkokul binasında ona "Öldüğüme göre artık yaşayabilirim" dediğimi hatırlıyor olmalıydı. Madam Lilla, sanki bilir gibi kaybolmaktan söz etmişti. Maryam ve Amira da az önce tıpkı benim gibi irkildiklerine göre, Madam Lilla onların da kalbine değen bir şey söylemiş olmalıydı. Ama tam olarak ne?

Madam Lilla bizim irkilmelerimize aldırmadan devam ediyordu:

"Şimdi sizi buradan alıp Libya'nın güneyinden geçirip Mısır'a götüreceğim, İskenderiye'ye, oradan tekneye bineceğiz kısmetse. Lübnan'a geçeceğiz. Sonrasına orada karar vereceğiz. Ama size söz veriyorum, her şey muhteşem olacak. Dermanınızı yolda bulacaksınız. Ben size iman ediyorum. Siz de hayata iman edin. Şimdi... Bana söylemek istediğiniz bir şey var mı?"

Ne olabilirdi ki? Madam Lilla, ancak ruhlarımızı mıhladıktan sonra sordu söylemek istediğimiz bir şey var mı diye. Yokken sordu. Biz hiç yokken sordu. Kudretli bir anne bulmuş gibi sus pus olduk, üçümüz de başka nedenlerle, ama belli ki kesinlikle, teslim olduk.

"O vakit Tanit'e yemin edin. Burada şimdi. 'Öldük' deyin, 've dışarı çıktığımızda yeniden doğacağız. Hanımlar, iman edin, siz kazanacaksınız!"

Madam Lilla "Gidelim" dedi, "tutun elimi, kaybolmanızı istemem." El ele tutuştuk, Madam Lilla geldiğimizden her nasılsa

daha kısa süren yoldan bizi dışarı çıkarmak üzereydi ki Amira çocuk kekemeliğiyle sordu:

"Peki... Öğreteceğiniz... Bilmediğimiz... Şey nedir?"

İşte o zaman Madam Lilla mağaraya doğru konuştu:

"Hanımlar-lar-lar öldürmeyi-yi-yi öğreneceksiniz-siniz-siniz... Hanımlar sizi öldüreni öldürmeyi öğreneceksiniz-niz-niz."

Tecrübeli benzerimizin bizi dünyadan korumak için attığı şefkat tokadı bu yüzden iyi gelmişti işte.

Madam Lilla dışarı çıktı. Şemsiyesini açtı. İlk gece bizi karşıladığı yüzü vardı yüzünde. Sonra, sanki biraz önce olanlar olmamış gibi hafif konuştu:

"Şimdi gidip dinlenin biraz." Gülümsedi ve yürüdü gitti önden. Mağaranın içindeydik hâlâ üçümüz. Maryam kolumu tutup fenerle gösterdi:

"Bunları gördün mü?"

Girdiğimiz ortadaki dehlizin iki yanından mağaranın içine doğru açılan iki dehlizde metal pırıltısı göründü. Maryam gözünün karanlığa alışması için yavaş adımlarla sağdakine girdi. Silah sandıklarını böylece gördük. Başka bir sandıkta el bombaları. Üzerlerinde İngilizce yazılar. Başka sandıklar da vardı, üzerlerinde Katar bayrakları. Maryam:

"Madam Lilla bunları görmüyor işte. Kadının tapınak dediği yer silah deposu."

"Evet" dedim "başka bir dünyada yaşadığı kesin."

Maryam iyice sinirlendi:

"Çattık azizim. Kadın Don Kişot gibi rüyada!"

Amira, biraz önceki irkilmelere ihanet etmeyen tek kişiydi aramızda:

"Ama o bizim Don Kişot'umuz!"

Yürüdü çıktı mağaradan. Böylece üç boncuğu kalmış bir tespih gibi dizilip gittik eve. Konuşmadık. Tek soru sordum ben ikisine de "Niye irkildiniz öyle Madam Lilla konuşurken?"

Cevap vermediler. Çiğ et gibi ortaya düştü soru, kurtlandı gitti toprakta. Eve girdik. Uyuduk.

Birkaç saat sonra uyandığımızda güneş batıyordu. Şeker pembesiydi çöl. Hiç konuşmadan giyinip dışarı çıktık, nefes almaya. Maryam, Amira'ya mırıltı halinde "Mektupları yanına al" dedi sadece çıkarken. Sabah olan hiçbir şey, cenaze de, Madam Lilla da hiç olmamış gibiydi. Sanırım epey yürüdükten sonra üçümüz de olup bitenlerin sıkıntılı bir öğle uykusu rüyası olmadığının ağır ağır ayırdına vardık. Köye bakan tepeye yürüdük, güneşin batışını bütünüyle görebileceğimiz bir yere. Kuma oturdu Maryam, oturduk. Bir sigara yaktı, yaktık. Pantolonun arkasına sıkıştırdığı defteri çıkardı. "Bu kadın" dedi, "bu kadın ya felaketimiz olacak ya da dediği gibi hayatımızın yolculuğuna çıkmak... Neden irkildiğimi sormuştun" dedi bana, "işte bu yüzden..."

Dido'nun sesiyle okumaya başladı böylece.

Dido'nun İkinci Yazıtı

Bu gece bütün kandilleri yaktırdım yabancı. Alev alev görünsün gözüne uzaktan sarayın pencereleri. Acı bilgi: Benim gibi bir kraliçenin varlığını hayal edecek denli engin olamaz senin rüyanın denizi. Yazık ki ben sana hazırlıklıyım. Ah besbelli! Senin cehaletin benim gafletim olacak.

Şarap kanımın yerini alıyor yabancı. Kızıl, ağır hülya bastırıyor göğsüme. Hikâyemi sana anlatmak için parmaklarımla parçalıyorum, avucumla eğiriyorum, gümüş kelimeler ile örüyorum.

Yıllar yıllar evveldi ey yabancı. Tanrılar bana öldürüleceğimi haber verdiğinde Fenike Krallığı'nın en korkunç katilleri peşimdeydi. Korkunçtular, çünkü ben gençtim. Korkunçtular, çünkü

kardeşlerimdi. Korkunçtular, çünkü kral kocamı öldürdüler. Sarayımın canını aldılar kör bıçakla. Felaket, yaklaşırken esrarlı bir rehavet gönderir kurbanına. Uyuyordum geleceklerini bilmiyor gibi. Kurbanlar, saflıklarının, kaderin zulmünü insafa getireceğini sanırlar. Ama tanrılar ulak kâbuslarla uyandırdı beni. Altınlarımı ve bütün bildiklerimi bir gecede bir boğa postuna doldurdum aceleyle. Ancak bir avuç küçük hatıra alabildim yanıma. Gemi, yelkenini Akdeniz'e açınca, Fenike Sarayı'nın bütün kakule kokulu zevklerini, mavi ince camı ve erguvani ipekli yatakları bir eflatun bulutun içinde bıraktım. Kaderinin önüne geçecek kadar çabuk davrananlar, kendilerini de geride bırakmaya mecburdurlar.

Bir avuç sadık savaşçı ile çıktım Akdeniz'e. Ve Penelope... Sevgili genç Penelope. Sevmek benden ibaret onun için, doğmak ve ölmek de. Benimle gelecekti elbette. Bilmiyor bugün bile. Onun korkusu besliyor cesaretimi. O sığındığı için bir aslan gönlü açılıyor bende. Korkusu, korkumun şifalı iksiri.

Gemiye bindim ve böylece başladı rüzgâr esmeye. Rüzgâr, tanrıların benim gibiler için icat ettiği elidir. Merhamet etmez o eller. Tanrılar bizim gibilere diyeceklerini alevli kırbaçlarıyla derler. Taşlaşmışsa kalbimiz, bu tanrıların haşin sevgisinin delilidir. Ah! Tanrılar, kendi hikâyesini yazabilen ölümlüleri eşitleri gibi severler.

Sen de biliyorsun ey gezgin! Gemiye binersin, çünkü gitmekten başka gidilecek yer yoktur.

Oysa taze bir çiçektim yabancı. Tek başıma. Vardığım bu kıyıda kaba kumaşlara sarınmış Berberîler vahşiydiler. Yüzlerinde korkulu çöl işaretleri. Ne camı, ne kumaşı, ne de çocuklarını sevmeyi biliyorlardı. Birbirlerinden, tanrılarından, rüzgârdan ve

denizden saklanarak yaşıyorlardı... Konuşmuyorlardı. Zevkten bihaberdiler. Vardığım kıyıda, kaçtığım bu ülkede sığınacak bir yer bırakmamıştı tanrılar.

Gökyüzü yağıyordu ben geldiğimde. Hazan boyunca tek tek ağlayarak yıkadım Fenike'nin hayallerini. Gözyaşı hokkasında biriktirdim gözyaşlarımı. Ve bir gece, gecenin en karanlık yerinde bir rüya ile uyandım yabancı. Anladım ki, nefesim ile dağıtmadıkça, kuvvetle üflemedikçe keder illetinin kara, dev düğümü çözülüp sökülmeyecek göğsümden. Bunu bana tanrılar söyledi. ***Tanrılar bana "Biriktirdiğin o gözyaşlarını iç şimdi" dedi. Dediler ki "Korkun öfke olsun. Öfken intikam. İntikamın can olsun. İç gözyaşını, merhamet isteyen etine tunç suyu aksın."*** *Gök gürledi ve son yağmur yağdı. Gözyaşımı içtim ve rüyasız bir uykuya daldım. Fenike camı gibi yaldızlıydı sabah. Göğsüm bomboş kalktım. Penelope'yi kattım yanıma, en yüksek tepeye çıktım. Nefes aldım. Verdiğim nefesle açıldı gözüm, vahşilerin görmediğini gördüm. Denizin karaya doğru sokulduğu yeri gördüm ve gelecek zaferimi. Eğer denizin karaya tıpkı benim bu kıyıya sokulduğum gibi sokulduğu yeri alırsam ve toprağı gemilerin tıpkı benim bu kıyıda saklandığım gibi saklanacağı kadar genişletirsem...*

Vahşiler güldüler. Mandaların çamurda uyuduğu bu toprağı aldığım için alay ettiler. Bana "Mandaların Hanımefendisi" dediler. Sırf eğlenmek için daha çok, sonra daha çok altın istediler. Savaşçılarımın gözünden düşürdüler. Benimle ilgili çirkin hikâyeler uydurdular, çarşılarda adıma utanç verici şarkılar söylediler. Ben Dido, yabancı! Korkmaktan yorulduğu için cesaret yelkenini açmış her kaçak gibi yeni şehrimi böyle kurdum. İntikamın sabrı ile yeraltı tanrılarının ve yerin üstündeki vahşilerin bana gülmesine katlanarak. Ve bu toprağı adlandırdım. Ona Birsa dedim. Saklanacak yer. Tanrılar söyledi: Benden sonraki kaçaklar hep buraya gelecekti. Korkuyla Akdeniz'i geçen her erkek ve her kadın, göz-

den düşmüş her hükümdar, haksızlığa uğramış her yiğit, ağlamaktan kalbi kurumuş her prensesin yolu Kartaca'ya düşecekti.

Ey yelkenini bana açtığını bilmeden bana varmış kahraman! Ben, benim gibiler için kurdum bu ülkeyi. Biliyorum senin de kaçtığını. Bir şey aradığını. Çünkü dalgalar, bu kıyıya ancak bizim gibileri taşırlar.

Ey yabancı, içtiğim gözyaşlarının tadı geliyor dilime. Şarap geri çağırıyor toyluğumu. Aklım bulanıyor, öfkeleniyorum zaafıma, korkuyorum şimdi gece ile. Hikâyemi merak edecek misin? Mermer sütunlarım şehrimi taşıyacak kudrette değil geceleri. Söylemediklerimi duyacak mı kulakların? İhtişamın ipekleri görünmüyor karanlıkta gözüme. Ah! Zarif erkek! Kudretinden bıkmış Dido'yu kandırabilecek misin?

"İnsan kudretten bıkar" dedim Maryam'in sesi yeterince yok olduğunda semada. "Zaten" dedi Maryam, "büyük trajediye davetiye öyle çıkar; ama sadece kadınlar yapıyor bunu sanki. Öyle gibi..."

Amira sigarasının izmaritini baş ve orta parmakları arasına alıp bir fiskeyle uzağa fırlattı. Sonra yüzünü sıvazladı bir iki. Vurgun yiyeceğini rüyasında görmüş bir sünger avcısı gibi baktı pantolonunun önüne sıkıştırdığı mektuba. Okumaya başladı böylece...

Muhammed'in İkinci Mektubu

Selam tatlıcık,

Hey! Her zamanki gibi muhteşem görünüyorsun! Bir kez daha hatırlatmalıyım ki, kendine dikkat etmelisin. Eğer sana bir şey olursa Allah'ın yeryüzünde kurduğu estetik denge yerle bir olabilir.

Pekâlâ, ülkene geri döndüğüne göre meleklerin sana bir kere daha söylememi istediği birkaç şeyi söyleyip uzatmadan bitiriyorum. Şehre geldiğini öğrenen hayranların çıldırmış gibi peşinden koşarken zamanını almamalıyım.

İslami kurallar tatlıcık, kimilerimiz için şapşallığı ve sersemliği düzene koymak için bir yasaklar silsilesi, senin gibi nadide tipler için ise kalpteki iyi olma arzusuna çeki düzen veren bir dizginleme müessesesidir. Mesela, sen prensesimiz olarak, zekâtın oranı bahsinde bir fikre sahip olmazsan, elindeki her şeyi, kendini tamamen unuturak, çılgınca etrafa dağıtabilirsin. Çocuklar ve kediler mutlu olsun diye ortalıkta dört dönerken sağlığını kaybedebilirsin. Allah senin gibi yüzyılda bir gelenler için iyiliğe ve güzelliğe bir sınır getirdi. Biraksak namazdan kalkmazsın, ha tatlıcık?

Hey! Hakikaten bu saç sana çok yakışmış. Cennetteki çocuklara şeker dağıtmaktan gelmiş gibisin. Biraz bitkin olman doğal.

Pekâlâ, şimdi etrafına bak. Eski Şehir'in içine doğru uzanan çarşıya bak. O gördüğün insanların çoğu kendilerini korumayı biliyorlar. İçeride tek bir şahane heykel, bir tek essiz mozaik olmamasına rağmen kale duvarı inşaatında uzmanlaşmışlar. Sen şahaneliklerle o kadar meşguldün ki doğduğundan beri bu konuya eğilecek vaktin ol-

madı. Güzelliğini dağıtmaktan başını kaldırabilsen bir savunma stratejisi üzerine düşünüp füze kalkanı mühendislerini buluşlarınla ayağına getirebilirdin. Gel gör ki, senin başka işlerin var ve hepimiz bu işlerin öneminin farkındayız. Bu sebeple, sık sık girdiğin, "İnsanlar benimle uğraşıyor, bütün dünya kafayı bana taktı" gibi sana hiç de yakışmayan kurban rolünü bir kenara bırakıp meleklere güvenmelisin. Eğer her şeyi doğru ayarlamayı becerebildiysem ve dualarım adrese gittiyse başına bundan böyle hep iyi şeyler gelecek. Senin sen olmaktan başka bir şeyle kafanı meşgul etmene gerek yok. Yani buzdan heykeller yaparken çimento ile uğraşman anlamsız.

Biliyoruz ki bazen geçmişte olmuş talihsizliklere kafanı fazla takıyorsun. Bu sana iyi gelmiyor. Bunu bir kenara bırak. Hey! Senin odaklanmanı rica edeceğim konu şu: Sen dansınla dünyaya bir anlam hediye etmek gayretindesin. Şimdi çarşıya yeniden bak. Şu şapşallar her gün bakır dövüyorlar, boncuk satıyorlar, deri alışverişi yapıyorlar. Bir tanesi de bu bakır nereden geliyor, bakır nasıl kokuyor, neden, bakıra benden önce dokunanların dilekleri neydi, bu bakırı benden alacak kişiye ben nasıl bir anlam hediye edebilirim peşinde değil. Allah'ın günü bakırla haşır neşir fakat bakırla ilgili hiçbir fikri yok. Boncukçuları hiç açmıyorum bile. Amerika'nın o boncuklar sayesinde beyaz adamların eline geçtiğini düşünebilseler,

Kızılderililerin kederine ortak olabilirler, bu yolla Allah'a ulaşabilirlerdi. Boncukların kadınları niye bu kadar sevindirdiği üzerine kafa yormayı akıl etseler müthiş âşıklar olabilirlerdi. Dericilerin ise hayvan ruhu üzerine bir saniye düşündüğünü sanmam. Onlar biriktirme peşindeler, sen dağıtma peşindesin. Ve bu aynen bu şekilde devam etmeli. Geçmiş talihsizliklerin, senin bir yerde yanlış yaptığın fikrini kafana takmasına izin verme ne olur.

Sık sık seni delirtmeye çalıştıklarını söylüyorsun. Bir timarhaneyi kısa bir süreliğine ziyaret ederken aniden "Bunlar beni delirtmeye çalışıyorlar" diye öfkelenen bir kadın gibi görünmek zarafetine yakışmıyor. Onlar akıllıca bir söz sarf edebilmeye mezun değilse, bu sana garezlerinden değil. Bu kadarını becerebiliyorlar. Pekâlâ, genel olarak kalabalık bir grup uzun bir süre sana kötü davrandığı için buradan gitmek zorunda kaldın. Çileni doldurdun, döndün. Şimdi yapman gereken insanlara güvenmek. Gerisi gelecektir. Dedim ya, meleklerle biz senin peşindeyiz. Tamam biliyorum. Orada olup kılıcımla seni korumalıydım ama şimdilik zor durumda kaldığında göndereceğim şimşeklerle idare et.

Pekâlâ, bilirsin, Yasin Suresi her zaman favorim olmuştur. Ama sanırım burada sözünü etmem gereken Rahman Suresi. Kabul etmekle

iman etmek arasındaki uçurum senin bu insanlarla arandaki uçurum gibi. Bunu doğru anlaman önemli ki insanlarla arandaki uçuruma bakıp bakıp sonunda oraya yuvarlanmayasın. Seni yormayacağım. Rahman Suresi'nin mealen söylediği şey şudur: Güya iman ediyorsunuz ama bir şeyden anladığınız yok. Gelişine göre vuruyorsunuz, sadece kabul ediyorsunuz.

Çarşıya dön bak. Onlar kabul ediyorlar. Sen anladığın için iman ediyorsun. Senin kalbinde zaten Allah'ın parmak izini taşıyan bir yayla var. Asmahan şarkılarını dinlerken ağladığın yerde Allah seninle konuşuyor. Biraksak hasbihale dalıp işi gücü bırakacaksın ha? Gönlünün bu parmak izinde hepimize yetecek kadar şifa olduğunu bildiğin için iman ediyorsun. İnanmaya karar vermiyorsun, elinde olmadan, öğrenmeden bildiğin için iman ediyorsun. Onlara merhametle yaklaş, öfke ile değil tatlılık. Öfkede onlar seni yener ama merhamette sen her zaman altın kemer sahibisin. Onları yenebileceğin mindere çek ahbap! Anladın sanırım.

Bir kereliğine yeterince uzun dans edebilirsen yüzyıllar boyunca gerçekleşmiş en şanslı artık yılı imal edebileceğini sanıyorum. Hey! Benim için, bileklerinin içini öp. Hay Allah! Çok mu ileri gittim.

Hizmetkârınız,
Muhammed.

"Merhamet ha?" dedi Maryam, yeni bir sigara yakıp çakmağı cebine sıkıştırırken, neredeyse gülerek. "E ama Muhammed, Madam Lilla'nın tam tersini söylüyor." Gözlerini belertti, ellerini yine kâhin kadın parodisi gibi oynattı havada, "Lilla Hanım, 'Öldürmeyi öğreneceksiniz' dedi. Senin Muhammed ise hâlâ 'Merhamet et' diyor. Hangisi doğru? Muhammed'in Allah'ı mı yoksa Madam Lilla'nın tanrıçası mı?"

Amira omuzlarını silkti sadece, ben konuştum onun yerine:

"Hakikaten ne demek istedi Lilla? Yani gerçekten öldürmekten bahsetmiyor herhalde."

"Valla belli olmaz" dedi Maryam, "bizim Madam kesin karar verdiyse öldürebilir de. Merhamet etmez yani!"

"Ben de merhamet etmedim. Ne Muhammed'e ne kendime" dedi Amira. Matruşka bebekler gibi en içerisindeki Amira'ya doğru küçülüyordu. Limandan ayrılan son gemiye bakmak gibiydi ona bakmak, gidiyordu. Elimi cebime soktum. Metal bir şeyler parmak uçlarımda. Ne ki bu? Tamamen unutmuşum. Tunus'tan İstanbul'dakilere veririm diye aldığım üç Fatima eli çıktı cebimden. Amira pek oralı olmadı. "Ee bunlar bize kısmetmiş" dedim, "Bak kayıplardı, çıktılar ortaya. Tam zamanında!"

Amira zorla barıştırılmayı bekleyen çocuklar gibi yarı ilgili yarı ilgisiz. "Hey Amira" dedim, "Biliyor musun benim memlekette kaybettiğin şeyi bulunca ne yaparlar?"

"Ne?" dedi, ilgisiz.

"Güneşe karşı yedi göbek atarlar. Tabii ararken bir tekerleme söylemen lazım."

Maryam, merakından değil, hikâye yürüsün de Amira kendine gelsin diye sordu:

"Ne tekerlemesi?"

"Şöyle: '*İbrahim Ethem dedem, gömleği keten dedem, aradığımı bulayım, yedi göbek atayım.*' Sonra işte bulunca da... Eveeet..."

Tuttum Amira'yı ayağa kaldırdım, "Hep birlikte güneşe karşı yedi göbek atılması lazım."

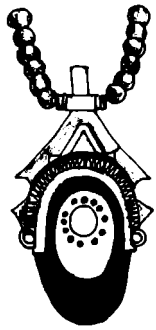
Amira ensesine yağmur suyu kaçmış gibi gülümsedi, yine kandı. Ve böylece kalktık ayağa. Batan güneşe karşı, abarta abarta, çatlata çatlata, üçümüz, boynumuzda Fatima, göbek attık, yedi tane. Tepenin üzerinde, şeker kırmızısının ortasında, elinden geleni yapan üç gölgeydik. Üçüncü göbekten sonra, bunu yapan herkes gibi, gülmeye, sonra daha çok gülmeye başladık.

Eve döndüğümüzde gözleri ağlamaktan kıpkırmızı üç kız, pizza yiyor ve *Sex and the City-2*'yi izliyordu. Arap kadınlarının Carry Bradshaw ve arkadaşlarına yardım ettiği kısımdı. Libyalı kadınlar Hollywood'un yarattığı Arap kadınlara bakıyordu. Tuhaf bir görüntüydü. Odaya girdiğimizde Madam Lilla uyuyordu bir yatakta. Maryam, "Bir dakika" dedi, "şu Madam Lilla söylevi sırasında sen neden irkildin, onu söylemedin."

Ferah bir neşe ile fısıldadım kulağına "Öldüğümüze göre artık yaşayabiliriz."

Böylece sanırım yaşamaya karar verdik. Bu yaşamanın ertesi günden itibaren bambaşka bir türlü yaşamak olacağını kestiremezdik.

15. Bölüm



Tuareg kolyesi.

Sayda'nın çarşafi, boğa da matador da kendisiymiş gibi havada döndü. Biz daha arabadan çıkamadan, o bagajdan sihir hızında çıkardı tüfeği, çaka çuka pompaladı, emniyetini açtı, namluyu havaya dikti, gözlerini kahvede oturan adamlara sabitledi. Hava durdu, dünya durdu, öyle bir an. Adamlar sırıtırken donmuşlardı. Sayda kahveye doğru dünyanın en ağır üç adımını attı. Durdu, kısılmış gözleriyle panaromik taradı ahaliyi sağdan sola. "Şimdiii" dedi "söyleyin bakalım, arabamı kim park etmek istiyor?!"

Jipin kıçı ayan beyan yolun ortasında, burnu kaldırıma çıkmış, paralelden ziyade verevine park edilmiş. Ama Sayda dünyanın bütün kötü park ederken alay edilen kadınların intikamını alacak, karar vermiş! Sırıtarak taşlaşmış adamlardan oluşan donuk kareye kahveci girdi arkadan, kahvenin önüne çıktı, elinde kahve tepsisi. Şişman, kel ve bodur haliyle en fazla Zagor'un Çiko'su kadar karizması olmasına rağmen tüm içtenliğiyle arabuluculuğa başladı:

"Aman Sayda Hanım!.. Aman!"

Elinde kahve tepsisi, her nasıl yapıyorsa zıplayarak dönüp adamlara "Ama siz de..." sonra zıplayarak dönüp Sayda'ya "Hemşire... Bacım! Gözünü seveyim!" sonra zıplayarak adamlara "Sayda'nın jipini tanımıyormuşsunuz gibi..." yeniden zıplayıp "Görmemişler cahiller, aman diyeyim Sayda Hanım!" Kahveci Çiko, böyle birkaç kez zıpladıktan sonra, Sayda insafa geldi. Ağır ağır indirdi tüfeği ama çöl kartalı bakışları hâlâ adamların üzerinde. Çiko, terasın köşesinde oturan gençten iki-üç adamı derhal kışkışladı, sandalyeleri abartılı hareketlerle düzeltti, bozdu yeniden düzeltti, bize hazırlıyor yani. Sayda, biraz önce paralel park çabası sırasında kahve ahalisinden kendisine en çok gülenlerin vesikalıklarını hafızaya alıyor bu sırada. Birkaçı özür dileyecek gibi bir ezik gülümsemeyle baktılar. Ama Sayda özür kabul etmeyeceğini çarşafını yine matador gibi döndürüp jipe yürüyerek belirtti. Adamlar yenilgiyi kabul etmiş, ama ortadan toz olmakla hiçbir şey olmamış gibi davranmak arasında tereddüt ettiler. Kahveci hâlâ sandalyeleri ileri geri itiyor. Jipten indik. Sayda'nın milisleri gibi yürümekten başka çaremiz yok şu andan sonra. Fakat önceki günkü maceramızdan kalma bel ağrısı, sırt acısı ve bacak içi sızısından dolayı, daha ziyade fizyoterapiye zorlanmış Notre Dame'in kamburunu andırıyoruz. Kanatlarımız kırık ama çöl kartalı tavrındayız. Madam Lilla ise kaşları havada, hiçbir şey olmamış gibi etrafa bakıyor, havalara, sulara, öyle. Oturur oturmaz Sayda'ya eğildi, dudaklarını büze büze, alayı çın çın çınlayarak sesinde:

"Belki bir tatil yapsan iyi olur Sayda'cığım!"

Sayda duymuyor; gözleri hâlâ adamlarda. Sayda'nın yüzünde hiç pürüz yok, alnında sadece iki çizgilik bet bir yazı. Okuyana apaçık yazıyor hikâyesi... İki gece önce gördüğüm hikâyesi...

Ölen genç erkeğin cenazesi köye girdikten sonra şekerlemelerin çarkı durmuştu. Bir gün boyunca şeker çarklarının kadınları, kırık birer köpek bacağı oldular, ekleminden sallanan. Herkes yeniden gece olsun diye yaşadı o günü. Kimse kimseyle konuşmadı. Biz bile. Ölüm, sözünü söylemişti. Her şey ve herkes pelteleşerek susmuştu köyde. Konuşma sırasının Sayda'ya geldiğini anlamak için gecenin inmesi gerekiyordu. Şekerlemelerin kadınları dindiğinde Sayda yağmaya başladı.

Uyuyamadım. Pencerede şüpheli bir ışık. Perdeyi aralayıp baktım. Evin önünde üç ışıldak yakılmış. Işıldakların etrafında üç çember halinde adamlar yere oturmuş. Takır tukur, hatır hutur, hışır hışır ve öksürükler bazen. Işıldakların etrafı sigara dumanı bulutlarıyla sarılı. Belalı bir yemin gibi duman. Sayda çemberlerin içinde, çemberlerin etrafında yürüdükçe, sigara bulutlarına etekleriyle hükmeden bir tanrıça gibi. Herkes fısıltıyla konuşuyor. Birbirine çarpan metalin sesi bile kısık çıkıyor. Kadınların okulda yaptığı şekerleme ve hamur çemberinin yerine, Sayda'nın metal çemberleri kuruluyor, sakallı adamlardan. Sayda'nın İngilizlerden aldığı kalaşnikoflar arabadan indirilip battaniye parçalarına sarılarak istifleniyor.

Çemberlerden birinde adamlar küçük defterlere bir şeyler yazıyor. Başka adamlar silahlara bakıp onlara ne yazmaları gerektiğini söylüyor. Silahların seri numaralarını kaydediyor olmalılar. Sayda, savaş bittikten sonra beyaz adamlardan istediklerini alamazlarsa diye şimdiden şantaj belgeleri hazırlıyor herhalde. Sayda herkesin günahını kayda geçiriyor böylece. Madam Lilla'nın buraya gelirken söylediği "İşbirliğiniz borcunuz olacak" cümlesi bir lanet yılanı gibi adamların arasında dolaşıyor...

Bir başka çemberde, silahlar tahta kutulara yerleştiriliyor. Kutular başka bir kamyonetin kapalı bagajına gidiyor. Sayda öyle bir

hamarat coşkuyla çalışıyor ki sanki her bir kurşun bir insan öldürmüyor. Metal bir şölen hazırlıyor gibi. Etekleri beyaz ışıkta canlanan toz zerreciklerini döndürüp uçuruyor. Geçtiği her yerden toz kalkıyor. Unu, şekeri, tuzu değil, çölü yoğuruyor yürüyerek. Sayda o gece ekmek değil ölüm yapıyor. O etekleriyle çarkları döndürdükçe savaş sanki şiirli bir şey gibi duruyor.

Sayda'nın kızı uyanıp çıkıyor kapıya. Sayda, kızın farkında değil, etekleri kendi başını döndürmüş olmalı; silahlara bakıyor. Tüfekler, karanlığı füme ışık bıçakları olarak aniden orasından burasından kesip ışıktan uzaklaşınca da siyah metal gölgeler olarak gecenin kınına giriyor. Sayda her bir anını izliyor silahın, ateşi izler gibi. Kız, bir-iki adım atıyor dikkat çekmek için. Annesinin gözlerini silahlar kadar kolay yakalayamayacağını çabuk anlıyor. Geri mi dönse, annesine mi gitse, parmağı ağzında asılı karar vermeye çalışıyor. Nihayet korkmuş çocukların cesaretiyle, peşindeki canavarlardansa annesinin öfkesini tercih ediyor. Koşuyor ışıldaklara doğru. Işıkta Sayda'nın yüzü görünüyor ilk kez. Ölüm çemberlerini etekleriyle döndürmenin, erkek çarkını çevirmenin kudretli heyecanı, kızını görünce yüzünden parça parça varak gibi dökülüyor. Kaşlarının keskin düz çizgisini annelik kırıyor. Kız koşup gelip önünde duruyor. Ayaklarının kıpırtısından belli, ağlamak üzere. Elini uzatıp onu çekiyor kendine Sayda, karnına yapıştırıyor kızın yüzünü. Bacaklarının arasına alıyor korkuyla küçülen kızı, üzerini etekleriyle örtüyor. Sadece gözleri görünüyor kızın şimdi. Annesinin karnından ölüm çarklarına bakan bir çift kız çocuğu gözü. Başı annesi emir verirken sarsılıyor sadece:

"İki kere kontrol edin seri numaralarını!"

Çocuğun gelişiyle yüzüne atılan zaaf çiziğini, sesini daha testere yaparak örtüyor. Sayda şu anda ne kadar da Madam Lilla'ya benziyor. Annesiyle hesaplaşmamış her kız çocuğu gibi Sayda da ancak ortalıkta yoksa annesini taklit ediyor.

Sayda'yı izliyorum. Öğrenciliğinde Londra'da hayal ediyorum onu. *Oxford Circus*'da metro merdivenlerinden çıkıyor, bıkkın. *BBC* binasının önünden geçiyor mesela, kimsenin umurunda değil. Elinde naylon torbalar birden yolun ortasına oturmak istiyor. Her şeyden vazgeçerken görüyorum onu. Eve varıp bütün o torbaları burup burup, daha büyük bir torbanın içine tıkıştırırken, o torbalardan birini çöp torbası yaparken... Bu "medeniyetin", "emniyetin", "huzurun" her yerinin naylon torbalarla dolu olduğunu düşünürken hayal ediyorum.

Derken Dünya Tarihi, Sayda'ya emniyet kemerleri bağlı ve koltuğu dik, masası kapalı durumdayken aniden bir türbülans sunuyor ki, böylece sadece gideceği yere varmaktan kurtuluyor. Naylon torbaların medeniyeti geride kalıyor.

Naylon torbalarla boğulmaktansa tek kurşunla ölmeyi tercih eden biri. Belki insanın içinde, kızgın çelikten yapılmış bir Foucault Sarkacı var. İnsan dünyanın belli bir yerinde, belli bir açıyla durmayınca sarkaç kaburgalara çarpmaya başlıyor, göğüs kafesini parçalıyor. Sayda çölün ortasında, tozun içinde, gecenin yarısında, bacaklarının arasında kızıyla silah çemberlerinin içinde sarkacının ağır ağır sallandığını biliyor, kaburgasına değip etini yakmadan.

Baktım Maryam uyanmış. Yanıma geldi. Perdenin aralığına o da burnunu soktu benim gibi. "Ne oluyor yine?" dedi uykuyla homurdanarak. "Bizim kalaşnikofları sayıyorlar" dedim. Sayda'yı gösterdim:

"Kızı görüyor musun? Annesinin eteğinin altında."

Maryam silahlara değil, kıza baktı sadece. Uzun uzun. Silahların istiflenmesi bitti, benim uykum geldi. Ama Maryam hâlâ orada duruyor, kıza bakıyordu. Yatağa yatıp onu izledim. Yutkunuyordu. Durup durup yutkunuyordu. Ben uykuya dalarken o hâlâ pencereden bakıyordu.

İki gün sonra biz ayrılırken Sayda'nın kızı ağladı. Hiç konuşmadık oysa, çoğu zaman onu görmedik bile. Annesinin savaşına katılmaya çalışan bir kız çocuğu nihayetinde; yorgundu demek. Sayda susturmak istedi onu. Önce otomatik şefkat hareketleri yaptı, uluslararası anne şefkati kodeksinde belirlenmiş cinsten sesler, hareketler, dokunuşlar. Ama mızıltı kesilmeyince abartılı şekilde öfkelendi. Çocuk, Madam Lilla ile ilgili hiçbir şey dememiş olmasına rağmen Sayda birden bağırıverdi:

"O bizimle birlikte değil. Bizimle yaşamıyor. Thirina sadece misafirdi. Hep misafirdi!"

Kız susmuyor. Sayda kızı tuttu, sarsıyor:

"Ağlama. Ağlanacak bir şey yok!"

Sayda'nın ellerinin arasındaki kızı değil, kendi kırgın çocukluğuydu. Şefkat mi gösterse yoksa daha az kırılgan olması için kızsa mı bilemiyordu. Kızı sarsarken kendine gelip bu kez abartılı şekilde öpmeye, koklamaya başladı.

Sayda kahvedeki adamlara bakarken kaşlarının ortasında derinleşen iki çizgide gece ve sabah yaşanan hikâye duruyor. Kahvedeki erkekler o iki çizginin nedenini bilmiyor. Muhtemelen sadece annelerinin alnındaki iki çizgiye benzediği için, bir de kalaşnikof yüzünden susuyorlar.

Bir jip durdu kahvenin önünde. Madam Lilla daha arabaya bakmadan, kimin geldiğini bilmiş olacak, toparlandı. "Yaza Merhaba Partisi" oturuşunu aldı. Jipten genç bir adam indi, kot pantolon, beyaz gömlek, güneş gözlüğü. Al, Milano'ya bir kahvehaneye koy, Lavazza kahvesi reklamı çeksin, öyle çalımlı bir şey. Amira kurk kumru gibi eşelendi yerinde, adam öyle bir adam yani. Amira'nın hali yüzünden olmalı, Maryam, bacaklarını erkek oturuşuyla açtı, sigarasının külünü sinirli sinirli orta parmağıyla silkiyor. Sayda, güreşi bitmiş matador olarak topladı çar-

şafını, içeri geçti. Kaçtı gibi biraz, anlamadım, anlamadık. Jipin yan kapısını açtı genç arkadaş. Bir ayak indi önce, beyaz makosen bir ayakkabı, gıcır gıcır, 80'lerden kalma ama iyi bakılmış. İkinci makosen için epey bekledik, o da indi kar beyazı çorabıyla. Makosenler çiftleyince bir baston da indi. Siyah, parlak, işlemeli. Ve el göründü, esmer, mavi damarlı. El 'ha gayret' dedi ve bir ihtiyar çıktı arabadan. Çıkarken bir ihtiyardı, doğrulurken lordlaştı, yürümeye başlayıp da genç adamın destek kolunu reddedince şövalyeleşti. Bir adam bu kadar mı sindire sindire yürür! Maryam, "Haydi bakalım!" dedi, "film başlıyor." Çünkü Madam Lilla'ya bakıyordu. Madam Lilla havalara sulara yine. Sanki çölün ortasında değiliz, Paris'te aniden biriyle karşılaşacak, farkında değil olanların -mış gibi, ama mükemmel bu konuda, izletiyor. Başının yarısında duran başörtüsünü rüzgâra verdi kusursuz bir maharetle, başörtüsü kendiliğinden açıldı. Saçlar hiç bozulmamış nasılsa, tatlı, gevşek bir topuz. Sonra ağır ağır döndürdü başını yaklaşan adama, gözlerini sabitledi, dişi çöl kartalı Madam Lilla. Boynu uzadı, uzadı. Adam mıh dedi durdu karşısında. İki eliyle bastonunu tuttu. Güneşin altında maun ağacından bir tanrı gibiydi. Madam Lilla ile birbirlerine bakıyorlar. Adam çenesini çok hafif yukarı kaldırınca genç adam hareketlendi, gitti, jipin torpido gözünden bir kutu çıkardı. Ağır çekim bir filmin içinde hızlı hareket eden bir karakter gibi bize doğru geldi, baktı. Ne gözler. İçlerinde çıkır çıkır birer torba kara misket.

Ahşap, rengârenk işlemeli mavi büyük bir kutuyu, sonra üç küçük yeşil kutuyu masaya bıraktı. Madam Lilla dudaklarını büzüştürdü, burnu hâlâ havada. Çenesiyle ihtiyarınki gibi bir hareket yaptı. Yaptı da bir şey olmadı. Duruyoruz. Başını hafifçe bizden yana döndürdü, dudaklar iyice büzüşüp yok oldu yüzünde, kaşını hafifçe kaldırdı yalnızca. Ben aldım mesajı, Madam Lilla'nın önüne konan kutuyu açtım. Gümüşten büyük bir kolye, bir işaret, bir sembol, ama bilemiyoruz ne. Madam Lilla kolyeye hiçbir şeye bakar gibi baktı. Başı eğikken gözlerini adama

çevirdi ve ağzının yarısıyla gülümsedi. Gözüyle "Öteki kutular da açılsın" işareti yaptı belli belirsiz. Amira açtı onları. Onlar da aynı işaretten, daha küçük, üç gümüş kolye. Madam Lilla sadece gözlerini kapattı, onayladı. Film yeniden akmaya başladı, ihtiyar geçmişe yürür gibi bize doğru ilerledi. O zaman fark ettim adamdaki tuhaflığı, adamın yüzü maviydi. Mavimsi. Mavi çamlar gibi, belli bir açıdan bakınca mavi. Gelip önümüzde durdu, oturmaya niyeti yok. Madam Lilla da "Gel buyur otur" demiyor. Adam başını arkaya attı, yüzündeki mavilik güneşte parladı.

"Tin..." dedi sadece, tekrar etti:

"Tin... Tin... Tin Abutut!"

Hiç birbirimizi dürtükleyecek zaman değil, yoksa Maryam'e soracağım nedir bu Tin... Abu..? Abu...? Ne?

Madam Lilla, çok hafif, belli belirsiz başını salladı sadece. "Ne günlerdi" mi dedi, "Ah ah!" mı dedi, yoksa küfür mü etti, belli değildi. Susuldu yeniden. Adam çok uzaklara bakıyor gibi kıstı gözlerini. Madam Lilla, elini kulağına götürdü. Görmemiştim, görmemiştik, kulağında gümüş bir küpe vardı, kolye ile aynı işaret. Küpesiyle oynadı, sonra elini ötekinin üzerine, kucağına koydu. Adam başını önüne eğdi, gülümsedi galiba bastonuna bakarak. İç cebine titreye titreye götürdü elini, beyaz bir mendil çıkardı, mavi bir leke var üzerinde. Gözlerini sildi. Cebine koydu. Madam Lilla başını önüne eğdi bu kez. Gülümsemedi galiba, sadece bir şeyi kabul etti gibi.

"Seni bekliyorlar" dedi adam, o kadar. Döndü. Gidiyordu, durdu, yavaş yavaş bize döndü:

"Deveye binmeyi biliyorlar mı?"

Madam Lilla bir kez indirdi çenesini, tek ses çıkarmadı. İhtiyar elini havaya kaldırdı, selam verdi arkasını dönerken, jipe tane tane bindi ve gittiler.

"Evet" dedi Maryam, "maalesef deveye binmeyi de öğrendik!"

"Yallah! Yallah! Yallah!"

"Ne Yallah'ı ya?! Ne Yallah'ı ya! Bi' dak'ka ya! Bir dak'ka ya!" diye zavallılaşarak bağırırken ben, deve hayda bre ayağa dikildi. "Allah! Allah! Allah!" diye devam ettim, ta ki deveyi korkutacağını korkusuyla bütün çığlığımı yutana kadar.

Nefes alan ve aklından ne geçtiğini bilemeyeceğin bir gökdelenin tepesinde olmak ne demekse, bir devenin tepesinde olmak, buna ek olarak kalçanın altında sayısız kemiğin ve deri tabakasının oynaması demek. İlk kez binene "Evet, buraya kadarmış" izleyene ise "hep olsa da izlesek" dedirten cinsten bir heyecan fırtınası. Madam Lilla tavizsiz bir seyis, çocuğunu denize atan sert baba:

"Sandığınızdan daha çok şey yapabilirsiniz! Korkuyu öldürmeyi öğreneceksiniz. Sınırları..."

Öyle bir küfür edeceğim ki, buradan ta Fizan'a yol olacak, dil bilimciler toplu intihar edecek. Fakat manyak deve -yani deve manyak değil tabii, uysal mizaçlı bir arkadaş kendisi- şöyle ağır ağır döndürüp boynunu, bana bir bakış attı, melül melül, "Ama sen niye böyle yapıyorsun benim canım? Yakıştı mı? Bize yakıştı mı?" tadında. Utandım. Deve ile beklenmedik bir hızda takım olduk. Daha doğrusu deve bana olgunlukla yaklaştı, ben de az yola geldim gibi. O anda anladım, doğum yapan kadınlar niye kesik kesik nefes veriyorlar. Puf puf ediyorlar ki korkunun yutturduğu nefes topları ciğerini patlatmasın. Aynen öyle nefes veriyorum: Puf puf puf! Deve de içinden küfür ediyor gibi; şüpheli bir sessizliği var.

Maryam ile Amira, nedense gözlerini açar açmaz başlattıkları Arap Baharı tartışmasını devam ettiriyorlar. Ben deve üzerinde canım için mücadele ederken konuşuyorlar:

Maryam: "Bilmiyorum Sayda'nın kafasında bu olay nasıl oturuyor. Sormaya da çekindim hani. İngilizlerden silah al, sonra buna 'halk isyanı' de."

Amira: "Amazirler için farklı ama, onlar yıllardır resmi olarak tanınma peşindeydi. Onlar için gerçekten isyan."

Maryam: "Fakat Libyalıları bilirsin... (Alaycı gülerek) Yani..."

Amira: (Gülerek) "Yani..."

Deve üzerindeyim ama bu ırkçı şakalaşmayı da kaçırmıyorum. Maryam ve Amira, Libyalıları aşağılamak konusunda müthiş anlaşıyorlar.

Madam Lilla aşağıda durmadan konuşuyor:

"Sen, bunu yapmayı biliyorsun. Sadece unuttun. Öyle düşün. Şimdi hatırla, sadece bırak gövden deve ile aksın."

Fizan'ın bir de dönüş yolu var tabii! Çift şerit! İçimden, doğal olarak. Dışımdan sadece puf puf puf! Böylece başladık havada dansa. Deve her adımda omurgama kusursuz bir ***breakdans*** yaptırıyor, en son da kafamı, beynimi yayık ayranı yapacak şekilde sallıyor. Ben buna bir-iki saat daha binersem tereyağ kafasına geleceğim, kesin. Dümdüz olacak kafa, çöl kafası. Pufurlar ve küfürler arasında, çöl de ancak böyle bir kafayla çekilir, git Allah git, başka türlü katlanamazsın. Çok geçmeden aptal bir sırıtma geliyor yüzüme yerleşiyor, belirsiz bir nedenle. Madam Lilla bağırıyor aşağıdan:

"O kadar gevşek bırakma kendini, sarhoş olursun."

Maryam ve Amira devam:

Maryam: "Madam Lilla haklı yani o konuda. İşbirlikleri borçları olacak bu Libya işi bitince."

Amira: "Bir kere bu Libya işi öyle kolay bitmeyecek bence. Bırakmazlar bu Amazirleri Libyalı Araplar, öyle tanınma filan, sanmam yani. Ama şu işbirliği meselesinde Mısırlılar da... (Gülerek) Yani!.."

Maryam: "Ne? Ne olmuş efendim?"

Amira: "Bırak kardeşim bu, 'Mısır Dünya'nın anası' havalarını. Siz de ordu ile işbirliği yaptınız, bak Tahrir'dekilerin burnu boktan çıkmıyor şimdi."

Maryam: "Mısır, Tunus değil."

Amira: "Amaan... Kabul et kardeşim, bir tek biz becerdik bu işi."

Maryam: "Ne alakası var! Ne alakası var! Mesele o değil. Bu kadar kısa sürede devrim filan olmaz. Mısır'da insanların ruhu değişiyor, bunun için zamana ihtiyaç var."

Amira: "Ne yani Tunus'ta değişmiyor mu? İnsanları görmedin mi, konuşmaya başladılar."

Maryam: "Sizin devrimden önceki taban örgütlenmeleriniz Mısır'a göre sıfır. Mısır'da sivil toplum örgütlenmesi var yoksul bölgelerde. Tunus muhalefeti fazla çıtkırıldım. Bu Tahrir işi bitince insanlar politika yapacakları alanlara sahipler Mısır'da. Tunus'ta öyle değil. Elinizdekiler sadece internet aktivisti."

Amira: "Bir sizde var yani. Biz bir boktan anlamıyoruz. Kaldı ki o Mısır'daki taban örgütlenmesi dediğinin en güçlüsü Müslüman Kardeşler. Hem seçimlerde hem de sivil toplum örgütlenmesinde sizi benzetecekler. Yani!"

Maryam: "Tunus'un bu 'Biz Batılıyız' saçmalığının sadece vitrin olduğunu kimse bilmese bile sen biliyorsun. Sen böyle söyleme bari."

Amira: "Orası öyle, tamam ama, yeni anayasa yazılırken kimse şeriatın madde olarak konmasına izin vermeyecektir."

Maryam: "Tatlı rüyalar *efendim*!"

Amira: "Sanki Kahire'de Tahrir Hükümeti kurulacak! Bilemezsin ne olacağını. Bizimkiler devrimi şeriata kaptırmazlar."

Maryam: "E görürsün!"

Amira: "Görürüz."

Ben, oldum herhalde. Bir yandan bir mırıltı halinde Maryam ile Amira'nın itişmesini duyuyorum, bir yandan da devenin derin nefesini, tatlı tatlı. Dünyada bir ben, bir deve var. Deveyi önden çeken ihtiyar adam bile yok gibi. Hakikaten de gövde bir yolunu buluyor serbest bırakınca. Mesela şu anda bıraksan giderim de-

veyle. Transa girerim, Sahra'yı geçerim, öyle şekerli sallanıyoruz. Bırakın gideyim! Tabii hemen geçti o coşku, zira deve başını iki yana hafifçe sallayıverdi ve... Puf puf puf! Madam Lilla güldü aşağıda:

"Aferin! Aferin! İyi, çok iyi. Şimdi adam, deveyi çöktürecek. Kendini geri at, ayak ucuna değil, topuğuna ver ağırlığını."

Dediği gibi yaptım, bir depremle gökdelen yıkıldı, çatısında dengede durmaya çalışıyorum. Hoppala gökdelen canlandı, bu sefer geriye yattım ve nihayet deve oturdu ön bacaklarıyla. Madam Lilla seslendi:

"Bileklerini sıkı tut atlarken, kay aşağıya."

Yaptım bunları, indim deveden. Adrenalin taze bir neşe yağmuru gibi, aptalcasına mutluyum. Maryam daha kendine söylenmeden, neredeyse koşarak gitti deveye. Bir aksiyon filmi karakteri kadar gayretkeş niyeyse. Oysa sabah kalktığımızda yine berbat durumdaydı. Maryam şu midesi hep kötü olan insanlardan, düzelmeyen bir şey. Annesi de öyleymiş, öyle dedi. Aldırmıyoruz artık onun birden halsizleşmesine, bazı sabahlar kötü kalkmasına. O da aldırmıyor belli ki, deveye inatla biniyor. Sanki çölde doğmuş gibi de hızlı kapıyor işi. Hatta koşturacak deveyi, Madam Lilla izin vermiyor. Bana ve Amira'ya "Bu kızda bir gariplik var. Hasta gibiydi bu sabah" diyor. İkimiz de "Yoo, oluyor öyle, geçiyor sonra hemen" diyoruz. Kaşlarını kaldırıyor, Maryam'e komutlar vermeye devam ediyor. Ama Maryam zaten kırk yıllık deveci, devenin geminden tutan adamla şakalaşmalar filan, öyle bir rahatlık. Onun tur kısa sürüyor. Amira isteksiz yürüyor deveye. Madam Lilla:

"Dans gibi, sen çok iyi yapacaksın, hanımefendi gibi otur bakayım devenin üzerinde."

Amira hakikaten adamın yardımıyla öyle bir biniyor ki deveye, sanırsın gidinin çöl prensesi.

"İnmek ve binmek önemli meseledir" diyor Madam Lilla, tur bitince. Dolayısıyla ikinci turlara geçiyoruz. Madam Lilla "To-

puklara basın" diye bağırmaları hariç, deve konusunda ilginç açılımlar yapıyor ara sıra bağırarak:

"Altınızdaki hayvan sizden yüz kat kadar güçlü, ama o bunu bilmiyor. Bunu sadece siz biliyorsunuz. Ona hissettirmeyeceksiniz." Durup gülüyor:

"Erkekler gibi!"

Aynı anda hem deveyi kontrol edip hem de ilk kez böyle kahkaha atan Madam Lilla'ya şaşırmak mümkün olmadığı için, ikincisini erteliyoruz. Devam ediyor Madam Lilla, tavını aldı:

"Kontrolün kimde olduğunu hiç unutmaması lazım. Kontrolün sizde olduğundan bir an şüphelenmeyin. Anlar. Hiçbir şey anlamazlar ama bunu anlarlar; erkekler gibi! Ha ha ha!"

Madam Lilla kendi kendine coşuyor biz deveye binerken:

"Deveye bakmayın, ileri bakın. Mideniz bulanır yoksa" diye sesleniyor Maryam'e. Amira "Erkekler gibi mi!" diye gülüyor. Madam Lilla birden ciddileşip "Erkeğin o kadar kötüsünü seçecek kadar aptalsanız evet! Ve evlenecek kadar gözünüz dönmüşse!" Tuhaf bir yabancılaştırma efekti gibi kalıyor bu laf ortada, sonra kendisi gülüyor şakası anlaşılmadığı için.

Madam Lilla'yı inceden inceden, derinlemesine seviyorum sanki. Bu uhrevi vaziyetler, ana tanrıçalar, kahin kadın durumları dışında eğlenceli kadın. Kendini başkalarının aldığı kadar ciddiye almıyor sanki. Biz de şimdi yakın çemberde olduğumuz için "Madam Lilla kendiyle eğleniyor" adlı özel gösteriye bilet kazanmış durumdayız. Amira kararsız güldü ve derinleştirmek istedi sohbeti:

"Evlendiniz mi hiç Madam Lilla?"

Madam Lilla'nın keyfi yerinde, ne sorsak anlatacak gibi:

"Evlilik, tatlı hanımefendi, porselen takımların desenlerini adamın yüzünden daha çok gördüğün bir münasebettir. Benim ise, şükür ki, her zaman porselen takımlardan daha heyecanlı şeyler oldu hayatımda. Çin porselenlerinden daha desenli adamlar! Ha ha ha!"

Madam Lilla devam etti:

"Ah! Amira'cığım, şunu o güzel kafalarınıza sokun. Kimse sizi ömürlük almaz. Sizin gibileri kimse almaz. Alanlar da... Muhakkak kendine lüzumundan fazla güveniyordur."

Amira'nın canı sıkıldı, "Yani yalnız kalacağız hep?"

Madam Lilla, Amira'nın saçını düzeltti:

"Yok canım, zaman zaman tek başınıza kalacaksınız sadece. Çünkü en şapşal erkek bile kendisini sizin gibilere karşı müdafaa etmeyi bilir. Hiçbir şey bilmeseler de bunu bilirler. Avcılık tarihinden gelen bir bilgi diye düşünürüm hep. E siz de eti yenecek kuşlar olmadığınıza göre... Yoksa şimdi deve sırtında olmazdınız!"

Madam gülerken Amira dudağını büzdü, uzaklara baktı. Madam Lilla, Amira eğlenceye katılmadığı, biraz küstüğü için olmalı, onu yeniden neşeli oyuna çekmek istedi:

"Cancağazım, sana herkese verilmeyen bir şey verilmiş; dans edebiliyorsun. Büyük bir hayat yaşamak varken niye illa porselen takım diye tutturuyorsun?"

Amira da Madam'la beraber güldü. "Sana gelince" diye bana döndü, parmağını doğrulttu:

"Sen hanımefendi, bana öyle geliyor ki iç-bahçene iyi bakmıyorsun. Bana öyle geliyor ki..."

Bir çığlıkla kesildi Madam Lilla'nın sesi, nefesi. Maryam değil, adam bağırıyor. Madam Lilla'ya sesleniyor bir yandan, bir yandan delirmiş gibi Maryam'e bağırıyor. Adam kuma tekme atıyor, kızıyor. Bıraktı deveyi bize doğru yürüyor. Madam Lilla eliyle "Ne oldu?" hareketi yapınca, adam bağıra çağıra anlatıyor; Libya Arapçası, pek anlamıyorum. Amira "Ne!? Allah kahretsin!" diye bağırıyor, "Maryam kendini deveden atmış!" Maryam de adamın arkasından geliyor, "Niye atayım kendimi yahu! Niye atayım yani! Ben bir şey yapmadım." Madam Lilla şüpheyle kısıyor gözlerini, "Bu kızda bir gariplik var" diyor sadece. Bugün bunu üçüncü söyleyişi.

Sabah sersem sepelek dolanıyordum evin içinde. Domates, biber, salatalık olsa, kahvaltı etsek, beyaz peynir olsa gibi son derece süfli şeyler geçerken aklımdan, oturma odasından Sayda, "Ananı!.." diye bir küfür sallıyor. Bakıyorum, bir önceki akşam *Sex and the City* izleyen üç genç kız, oturma odasında, Sayda ayakta, *CNN*'e bakıyorlar. Bir gece önce kalaşnikofları istiflerken hiç uyumadı neredeyse ama dimdik. Ekrana odaklamaya çalışıyorum gözümü, ekranda Libya haritası. Arada bir üç orta yaşlı adamın kafası çıkıyor, biri gidiyor biri geliyor ekrana. Libya haritasının önünde duran sunucu sorular soruyor. Nihayet kavrıyorum durumu. Hakikaten küfürlük. Çokuluslu üç petrol şirketinin temsilcileri, aralarında bir de İngilizler var, Libya petrolleri üzerine konuşuyorlar. Sakin sakin "Şöyle yaparız, böyle yaparız... O petrol alanı şu şekil olur, bu petrol alanında o şekil halledeririz. Anlaşırız bir şekilde" tadında bir konuşma. Ama daha da şahanesi, Sayda'nın ikinci ve daha fena bir küfür bastığı bölüm. Sunucu ciddi ciddi "Tabii ki şimdilik bu petrol şirketlerindeki çalışacak insanlar savaşmakta olduğu için kaç kişinin geri dönüp işçi olabileceğini bilmiyoruz. Böyle bir sorun var" diyor. Uyku sersemliği mi beni yanılttı derken Sayda'nın hayli kapsamlı küfrü sayesinde emin oluyorum ki doğru duymuşum. "Duydun mu?! Duydun mu?!" diye bana dönüyor. Ben de bir küfür ediyorum, yarısı Türkçe. Sayda biraz daha televizyona bağırıyor. Kızlara dönüp "Pizza yapılacak öğlene kadar" diyor, "sonra okulda toplanıp paket hazırlamaya devam."

İhanet, bayraklarını takmış dörtnala onlara doğru gelmiyormuş gibi paket yapacaklar yani cephe için, böylece yenecekler çokuluslu petrol şirketlerini. Ekmek satılmadığı için pizza yapacaklar bugün de. Televizyonda haberler yapılacak yine. Onlar kalaşnikofları ve şekerlemeleri istifleyecekler.

Madam Lilla dış kapıdan beliriyor, ne zaman kalktı, ne zaman giyindi bilemiyoruz. "Günaydın! Bugün deveye bineceksiniz! Kaldır kızları!"

Hö?

"Yolculuk sırasında kısa bir süre gerekebilir. Bilmeniz iyi olur diye düşündüm. Bir saat sonra bekliyorum dışarıda."

Ne?!

"Abartılacak bir şey yok, yarım saatte öğrenirsiniz."

Allah Allah!

"Sonra zaten yorulmuş olacaksınız, dinlenirsiniz; bekliyorum dışarıda."

Ben hiçbir ses bile çıkaramadan diyaloğumuz böylece bitti. Maryam göründü o sırada odanın kapısında. Madam Lilla ona da seslendi:

"Günaydın hanımefendi! Hazırlanın. Deveye binmeyi öğreneceksiniz."

Buruşuk bir şekilde güldü, "Tamam" dedi, heyecanla. Anlam veremediğim bir heves. İşte o zaman Madam Lilla bana baktı, soru sorar gibi, sonra kendi kendine söyledi:

"Bu kızda bir gariplik var."

Bence de. Zira televizyonda gördüğüm Libya haberini anlattım Maryam'e ve sonra Amira'ya, ne iğrenç olduğunu. İkisinin de haberden benim kadar tiksinmemeleri gerçekten garipti. "Libya sonuçta" demişti Maryam, Amira eklemişti:

"Bir Tunus değil, bir Mısır değil yani."

Allah Allah...

Deve çalışmalarımız sebebiyle bir gariptik. Güneş mi, deve mi, Madam Lilla'nın özlü sözleri mi çarptı bilmem, çarpıldık nihayet. Öyle beter bir yorgunluktu ki, yatmadan evvel odanın içinde dolaşıp duran Madam Lilla'ya soramadım. Bu iç-bahçe

meselesi nedir? Ne demek istedi? Yani... Uykuya dalmadan evvel sadece Madam Lilla'nın şunu dediğini duydum:

"Bu gece bir rüya göreceksiniz. Deveye ilk kez binenler ilk çöl rüyasını görür. Rüyanıza dikkat edin. Kendinize söylediğiniz yalanlarla ilgili bir şey söyleyecek size."

Güneş batar batmaz uyuduk, ta ki ertesi sabaha kadar. Sayda'nın kızı ağlayana kadar. Kahvenin önünde Sayda'nın kalaşnikoflu gösterisine kadar. Ta ki mavi yüzlü ihtiyar adamın getirdiği küçük kutuları açıncaya kadar etkisiz elemandık. Bu rüya meselesini açmak için mavi yüzlü ihtiyarın gitmesini beklemek gerekecekti. Oysa Madam Lilla'dan çıkacak hikâyelerin bizim sorularımızı hep galebe çalacağını artık anlamış olmamız gerekirdi.

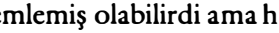
16. Bölüm

"Sizi, otelin terasında beyaz gecelikli üç çakırkeyf hanımefendi olarak görmeden bir gece evveldi. Ah! Belki size anlatmamalıyım ama anlatacağım. (Kahkaha) İsteseniz de geri dönemezsiniz artık! Zaten o gece gördüğüm için inandım size, bir işarete inanır gibi. Bana sorarsanız bu yolculuğa sizinle çıkacağımız ta o zaman belliydi. Ah! Peki peki.. (Elini savurdu) Neyse... Beni gördüğünüz gece, bir gece önceki büyük yemek yüzünden biraz... İngilizlerin dediği gibi '*blue*' idim. Yıllardır ilk kez tek başıma içiyordum. O yüzden size *Walla Zaman*'ı çalmıştım zaten. *Yıllar var ki aşk yok!* Ah kardeşim Warda! Ne kadındı! Her neyse... Bir gece öncesiydi, büyük bir yemek verdim diyordum. Masanın etrafına dizdim... (Kahkaha) Aşk ile geçirdiğim günlerin bütün erkekleri... Hepsi, bir masanın etrafında! Dünyanın her yerinden geldiler, kimileri çok uzaktan. (Bir kahkaha, can alıcı) Hepsi nasıl ihtiyarlamış. Ben hiç öyle değilim. (Bir elini diğerinin üzerine koydu kucağında, ellerine değil, düzgün tırnaklarına baktı.)

Şanslı bir kadınım. Albümlere konacak resimlerimi çağırıp onlarla yemek yiyebiliyorum hâlâ. Bütün bir albümü yakmadan önce son kez resimlere bakmak gibiydi o gece. Hepsine en sevdiği yemeği yapmıştım, şaşıp kaldılar. Bir tek kişi gelmedi. O da bu sabah gördüğünüz o ihtiyar... (Bana doğru) Senin 'Mavi yüzlü ihtiyar' dediğin adam. Niye mavi olduğunu bilmiyorsun belki. Anlatırım. Her ne ise. Sadece kısa bir not gönderdi, beni o yemeğe gelemeyecek kadar sevmiş falan filan. Bir de bu küpeleri göndermişti. (Sabah kahvedeyken mavi yüzlü ihtiyara gösterdiği küpelerdi bunlar) Size verilen kolyelerle aynıdır sembol. (Bana doğru yine) Onu da bilmiyorsun, anlatırım. 'Mavi yüzlü ihtiyar' yemeğe gelmedi. Çünkü Sayda'nın amcası ile biz büyük bir aşk yaşarken sevdi beni. Almak istedi. Çölün ortasında büyük bir düello ettiler. Develer üzerinde. Elindeki baston ihtiyarlıktan değil; bacağını o gün sakatladı ve hiç iyileşmedi. Bana Tin Abutut derdi. Gördünüz hâlâ diyor. (Gülümseyip, yandaki aynaya hızlıca dönüp baktı) 'Sahili büyük kadın' demek Tuareg dilinde. Timbuktu'nun tarih öncesindeki adıdır aynı zamanda. Çok çekti benim aşkımdan... Çok. (Büsbütün zalim olmadığını göstermek için büzdü yayılan gülümsemesini.) Yine de sağ olsun bugün bile ricamı kırmıyor. Kendisi göçer aşiretlerin çok saygı duyduğu bir beyefendidir. Emri olmasa çölü geçemeyiz. Sayda'nın yanında anlatmak istemedim. Çünkü hep o düello yüzünden gittiğimi düşündü. Oysa... Her ne ise... Küpelerin ve mavi ihtiyarın hikâyesi budur. Doğrusu bugün hayret ettim gelişine. Bize yardım etmeyi kabul etmesi de enteresan. Benden nefret ettiğini sanıyordum oysa. Demek beni hâlâ seviyor. (Yine ellerine baktı uzun uzun, beğenerek) Yefren'e niye geldiğimize gelince..."

Evet, işte sabahtan geceye kadar beklediğimiz hikâye. Bu hikâyeyi, kahveden Sayda'nın arabasıyla ayrılıp Yefren'e doğru yola düştüğümüzden beri bekliyoruz. Nihayet Madam Lilla erguvani geceliğiyle Yefren'de, garip bir odada anlatıyordu. Bu anı,

Maryam'in arabada "*İyi de Yefren'e niye gidiyoruz?!*" diye bağırmasından beri bekliyoruz. Ne bağırıştı ama...



Maryam; uyku, Sayda'nın silahlı park operasyonu ve mavi ihtiyar yüzünden sersemlemiş olabilirdi ama hâlâ yolculuğumuzun dünyevi ayrıntılarıyla kararlı şekilde ilgiliydi. Kahveden ayrılıp Yefren yoluna çıktığımızda, Sayda'dan Libya haritasını istedi. Nihayet bir tomar haline getirilmiş büyük haritayı eliyle düzleyip Yefren'i bulduğunda isyan etti:

"İyi de Yefren'e niye gidiyoruz? Yol üstünde değil ki! Kuzeyde. Biz güneye gitmiyor muyuz? Ayrıca kuzeyde hâlâ çatışmalar sürüyor. Siz bizi öldürmeye karar verdiniz galiba Madam Lilla!"

Madam Lilla, ölüm, savaş, kuzey-güney gibi tamamen önemsiz ayrıntılarla ilgili sorgulanmaktan sinirlendiğini açıkça belli etti. Amira ve ben *eyvallah ettik* ama Maryam'i ikna etmek öyle kolay değil. Duymamazlıktan gelen Madam Lilla'nın kulağına bağırdı:

"İyi de Yefren'e niye gidiyoruz?!"

Madam Lilla kaşını kaldırıp yarım döndü, asla Maryam'in sorusunu cevaplar gibi değil, havalara konuşur gibi:

"Yefren'e gitmemizin iyi olacağını düşündüm. Görmenizi istediğim bir ev var."

Sonra da, daha önce sesini duymamış da Maryam'in kendisine doğru eğildiğini yeni fark etmiş gibi konuştu:

"Bilhassa senin Maryam Hanım, Dido'nun Evi'ni görmen gerektiğini düşündüm."

Otomat gibi sektirmeden sordu Maryam, gözleri büyüyerek:

"Hangi Dido?"

"Senin güya profesörü olduğun Dido" dedi Madam Lilla, "Dido olan!"

Maryam, sadece akademisyenlerin başına musallat olan, her şeyini bildiği konunun bilmediği bir ayrıntısı ortaya çıkınca düşülen çocuksu telaşa düştü:

"Ha?... Iıı.... Hmmm... Orada evi yok ki Dido'nun. Yok yani. Olmaması lazım."

Madam Lilla "Hıh" etti sadece, yarım gülümseyerek:

"Sevgili Maryam, bu gece uyuyacağın ev, Dido'nun Evi'nden başkası değil, bundan emin olabilirsin."

Maryam iki eliyle ön koltuklara tutunarak, karmakarışık bir yüzle yavaş yavaş bıraktı kendini arka koltuğa. Ben de Amira da gülüyoruz için için, yüzümüzden de belli. Ben kaşlarım sekiz olarak "Sizin çalışma Dido üzerineydi değil mi sevgili Maryam?" dedim, tutamadım kendimi. Kaşlarını çatıp bana baktı. Amira tamamladı yutarak gülmesini:

"Elissa olarak da bilinir!"

Maryam hâlâ mırıldanıyordu:

"Ama öyle bir yer olmaması lazım. Olamaz yani."

"Eyüp Bey'le konuştum sabah" dedi Madam Lilla, "bilhassa senin hamam işini sordum" diye Amira'ya söylediğini belli etti. "Biraz daha beklememiz gerekiyor. Sanırım Eyüp Bey halledecek o işi."

"Neyi halledecek?" diye sordu Amira.

"Henüz erken, bir-iki hafta sonra daha kesin bir şey söylerim. Şimdilik sadece bekleyelim" diye uyandırdığı merakı kursağında bıraktı Amira'nın. Amira bize baktı.

Maryam "Bir-iki hafta daha yollardayız yani, öyle mi?" diye hafif gergin sorunca, Madam Lilla tatlı bir alayla Maryam'e yapıştırdı cevabı:

"Fena mı, yeni şeyler öğreniyor bazılarımız!"

Amira ve ben gülünce Sayda da katıldı. Maryam doğal olarak Amira ve bana, sadece ikimize "Ha-ha-ha!" dedi ve sinirli kalmaya devam etti.

Madam Lilla bu sabahtan beri pek havalı zaten. Yola çıktığımız için mi dirildi, yoksa eski âşıklardan birini göreceği için

mi canlandı, bilmiyoruz. Ama Jadu'yu terk ederken, şair kızların kumandanı ile konuşurken bile havası farklıydı. Daha yola çıkmadan rüzgâr almaya başlamış bir yelken gibi bizi yolculamaya çıkan kızların arasından onu buldu. Dümdüz şöyle söyledi:

"Sendeki sende kalacak. Kimse ile ilgili değildi, kimse ile ilgili olmayacak. Aşk onunla ilgili değildi, olmayacak. Yerine başkası gelecek, aşk hep sende olacak. Gelecek olana yer aç."

Robot gibi, aynen bir robot. İnsanın bazen Madam Lilla'yı öldüresi geliyor. Ama tam öldürmek istediğin anda başka bir numara çevirdiği için... Hayır sevgi, sıcaklık değil, merak duyuyorsun. Hikâyenin gerisini o kadar çok öğrenmek istiyorsun ki öldürmeyi göze alamıyorsun, öyle bir kadın. Ama Şehrazat gibi hülyalı bir sanat filmi değil. Bizim Madam Lilla belgesel, komple gerçek.

Şair kız hiçbir şey söylemedi. Küfreder gibi baktı sadece. Madam Lilla hiç aldırmadı o bakışlara. Amira'nın kolunu tutup "Yola çıkma zamanı" dediğinde fısıldadı sadece:

"Acısı geçtiğinde sadece bu sözleri hatırlayacak."

Madam Lilla, yine kaptan, yine kumandan. Kadına can geliyor yürümeye başladı mı, en az yirmi yıl gençleşiyor. Acayip bir şey. Böylece çıktık yola. Gittik gittik ama şair kızların kumandanının taş yüzü gitmedi aklımdan. Bir benzerim hiçbir yerin ortasında doğmuş, yine de yeşermiş ama bir savaşın içinde büyürken dalı kırılmış gibi...

"Ne olacak şair kıza?" dedim Sayda'ya düşünmeden, öylece. Sayda, yine iki yanına baktı, dikiz aynalarında dolaştı, duymamış gibi yapsa olmayacak diye düşündü herhalde, bir CD koydu teybe. Çok canım sıkıldı. Nedir yani bu gerilla lideri, sert kadın havaları? Bir soru sorduk. Nedir yani bu aptal turist muamelesi diye düşünürken, çalmaya başladı:

And I go back to black...*

Küfür ettim, sevinçle. Amy Winehouse'un sesi, bir gezegen kuracak kadar büyüktü. Gidiyoruz, Amy çalıyor çölün ortasında. Sayda eliyle direksiyonda dertli dertli ritim tutuyor, nakaratı mırıldanıyor. Üçümüz arkada şaşırıyoruz, sadece hayret etmekle meşgulüz. Madam Lilla başını sallıyor, düşünceli düşünceli. Kızı mı düşünüyor, Amy Winehouse gibi bir zamane icadına akıl erdirmeye mi çalışıyor derken:

"Şair kız kendine bahşedilenin kimsenin ölümüyle bitmeyeceğini öğrenecek. Aşkın kendinde olduğunu. Bu kızcağız mesela (Amy Winehouse'dan söz ediyor)... Ona bahşedilmiş olanla baş edemiyor. Sesinden belli. Tıpkı Billie Holiday gibi. Sonra... Neydi o kızcağızın ismi... Janis Joplin gibi..."

-Nereden biliyorsun be kadın?!-

"Hep aynı hikâye. Toplayamıyorlar kendilerini. Sahip olamıyorlar bahşedilene. Kendilerini koruyamıyorlar. Sonra da uçamayan renkli kuşlar gibi... Çat! Biri mutlaka vurur böylelerini. Söyleyin bana, bu kızcağızı kim vurdu ki sesi böyle çıkıyor?"

Üçümüzün de ağzı Madam'ın söyledikleri yüzünden açık kaldığı için bir şey diyemedik. Sayda cevap verdi:

"Kocası. Yani daha doğrusu evlendiği adam. Bok çuvalının biri."

Madam Lilla, açık camda ritim tutarken başını salladı "Elbette" der gibi. Devam etti, *Back to Black* çalarken:

"Bilhassa ikinize söylüyorum. -Amira ile beni kast ediyor- Size bahşedilen yeteneği taşıyabilmeniz için inanmanız lazım. Çünkü yeteneğiniz yüzünden... -Maalesef öyle bir dünyada yaşıyoruz...- Amira'cığım, dinliyorsun değil mi? Yeteneğiniz yüzünden size ihtimam göstermek, sizi korumak yerine yerle bir etmek isteyecekler. Sizi kıymetsiz olduğunuza inandırmaya çalışacaklar. Buna yenilmemek için sizi bir şeyin, birinin çok sevdiğine inanmanız lazım. Bu yüzden bir tanrıçaya, bir tanrıya inanmalısınız. İnsan

---

* Ve ben karanlığa dönüyorum.

kendini durup dururken sevemez. Palavra o işler. İnsan kendini ancak bir tanrı onu severse, birinin onu sevdiğine inanırsa sevebilir. İnanmalısınız yoksa delirirsiniz. Bak bu kızcağız delirmiş bile. İntihar eder bu. Hepsi etti çünkü. Etti mi yoksa?"

Sayda başını "evet" anlamında salladıktan sonra, ağzının kenarıyla müstehzi bir "hıh" sesi çıkardı... Bir yara kaşındı içinde, bir kurşun oynadı etinde. "Peki Thirina" dedi, "söyle bakalım, kimse onları sevmediğinde, onlara bahşedilen hediyeleriyle yalnız kaldıklarında, söz verdiğin gibi..."

Gerisini getiremedi. Kadın sert; daha sesi titremeden bıraktı cümleyi.

"Sorduğun şey şu mudur sevgili Sayda? 'Onların yanında olacak mısın?' diyecektin herhalde..."

Sayda yine öfkeli bir şekilde dikiz aynalarında dolaştırdı gözlerini. Madam Lilla, şair kızların kumandanıyla konuşurkenki gibi dümdüzdü:

"Hayır. Olmayacağım. Ben herkese elimden geldiği kadar yardım ederim. Şefkat değil, kılavuzluk veririm. Kimsenin annesi değilim. Eğer anne olmak isteseydim..."

Sayda sertse, Madam Lilla kaya. Sesi titrese "Titrememiştir, deprem olmuştur" diyeceksiniz. Öyle bir pozisyon alış. Sayda başını "boşver" gibi salladı sadece. Üzerine çok kabuk bağlamış kesiğin belli; kendi de deşmek istemiyor. Böylece Amy Winehouse albümünü üç kere dinliyoruz. Üst üste. Üçüncü kere *I cheated myself** çalarken Maryam sigara yakıyor Madam Lilla'nın kendi içtikleri hariç sigara dumanından rahatsız olduğunu bilmesine rağmen, sormadan. Ben de yakıyorum. Amira da. Sayda da ver yansın ediyor olmalı, içmemesine rağmen o da bir tane.

"Peki şu mavi yüzlü ihtiyar..." deyiverdi Maryam, ağzını yaya yaya. Daha sorusunu bitirmeden Sayda irkildi. Madam Lilla tedirgin oldu sanki. Maryam'in sorusunu tamamlamasına izin ver-

* Kendime ihanet ettim.

meden Madam Lilla "Sonra" dedi, bol ünlemli. Sayda zıpkın gibi dönüp Madam'a baktı. Gerildi yay gibi.

"Her neyse" dedi Madam Lilla, "El Kâhina'nın topraklarındayız şimdi. Biliyorsunuzdur herhalde."

En cahil ben olduğum için bana bakıyor sorarken. O üniteyi Maryam sağ olsun Tunus'ta anlatmıştı Dido bahsinde. Emeviler Kuzey Afrika'yı ele geçirmeye çalışırken çöle çekilip kendi ordusunu yok etmek pahasına topraklarını ektirmeyen, biçtirmeyen, nihayet ordusuyla birlikte intihar etmeyi göze alıp esir düşmeyi reddeden kadın hükümdar. Sayda'ya döndü Madam Lilla:

"Biliyorum kızacaksın bana ama kızma Sayda'cığım, açıkça söyleyeceğim: Yeniliyorsunuz. Yendiğiniz için yeniliyorsunuz. Bu zafer bu kadar kolay geldiği için yeniliyorsunuz. Amcan burada olsaydı.... Onun söylediği gibi olsaydı keşke. Siz kazandığınızda masal kazansaydı. Ama şimdi sadece yayvan ağızlı Amerikalılar ve her seferinde hiçbir şey yapmamış gibi günahlarından sıyrılan İngilizler kazanıyor. Herkes gereğinden fazla heyecanlı. Bilhassa gençler... Anlamıyorlar. Sonunda olacakları..."

Sayda ilk kez o zaman konuştu gerçekten:

"Madam Lilla -tuhaf, Thirina demedi- şimdi sen yoksun. Bu başka bir zaman. Bu başka bir ülke. Bırak artık büyüye, masala inanmayı. İhtiyarladın. Bir şey bildiğin yok. Senin gördüğün hayat hiç olmadı, hiçbir şey senin uydurduğun gibi değildi. İnsanlar da, hayat da... Sen onları bir... Bir... Bir büyü örtüsüyle örttün. Örtüyü kaldırınca gördüklerin hoşuna gitmiyor mu? Hoş geldin Thirina! Burası dünya! Her şey sandığından daha bayağı, daha çirkin, daha sıradan. Hiçbirimiz sana layık değiliz Thirina! Hiçbirimiz senin hayallerine uymuyoruz. Kimse yeterince iyi değil. Dünyayı kabul etmeden ölüp gideceksin. Kendini öyle güzel kandırıyorsun ki, her zaman gösterine hayran olacak yeni seyirciler buluyorsun! -Bizden bahsediyor- Ama onlar da anlayacak. Onlar da senin yalanlarından bıkacak! Bu şapşallıkları geçince, onlar da senin hep çekip gittiğini görecek!"

Buz olduk. Buz! La Strada Operası'nın temel direğine kepçeyle girildi sanki, öyle. Bir saniye sürdü bu buz sessizliği ve hiç beklenmedik bir şekilde:

"Kendine gel Sayda Hanım. Ağzını topla!" diye bağırdı Maryam. Duramadı:

"Topla. Yoksa ben toplarım!"

Bundan sonraki bir saat boyunca herkes camdan dışarı baktı.

"Nihayet" dediğinde Madam Lilla, küçük bir köye vardık. Yefren. Kirli sarıyla orantısız tazelikte bir bahçenin önünde durduk. Sanki başka bir ülkeden getirilip oraya konmuş gibi bir bahçe. Bahçe kapısında ellerini önünde kavuşturmuş ihtiyar, tombul, güleç bir kadın. Sanki güleçlikle çalışan bir motor var kalçalarında. Bizi gördüğü andan itibaren "he he he" sesleriyle ağırlığını bir o kalçaya bir bu kalçaya vererek kıpırdanmaya, yavaş yavaş jipe doğru yürümeye başladı. İnsanlardan uzak, çiçeklere yakın yaşayanların katmansız, şüphesiz sevinci. Onunla birlikte jipe yaklaşan biri orta yaşlı, biri de genç iki kadın daha var ve en genç olanın eteklerine yapışmış bir kız çocuğu. Üçünün yüzü de tıpatıp aynı. Madam Lilla indi arabadan, dışarı attı kendini hatta. İhtiyar kadın bir neşe duası okur gibi konuştu Madam Lilla'ya:

"Hoş geldin Thirina. Dido'nun Evi'ne hoş geldin."

Madam Lilla'nın burnu büyüklüğü, kadının manasız neşesi karşısında iyice huysuzluk gibi duruyor. İhtiyar, bakar bakmaz insanı güldüren cinsten bir kadın. Pek matrak. Fakat biz jipten, beşi-bir-yerde gerilim zinciri olarak inmişiz. Maryam bir an önce bahçeye girmek derdinde, Sayda ile vedalaşmak istemiyor.

Oysa Sayda bizi bırakırken bir şeyler söylemek istiyor. Bizi kendi gerilla ciddiyetine hiç yaklaştırmadı üç gün boyunca ama Madam Lilla'dan ötürü kader arkadaşı olduğumuzu düşünmüş olmalı. Ya da belki bir açıklama getirmek istiyor Madam Lilla ile olan kadersiz kaderine. Maryam'e diyemedi, yoldaki gerginlik-

ten ötürü. Amira'yı Madam Lilla'nın büsbütün esiri olmuş gibi gördü belki, ona da söylemedi. Kendini açıklamak için beni seçti son anda:

"Sadece şunu söylemek istiyorum..."

Alt dudağını ısırdı. Kızı etrafta olmayınca tıpkı kızı gibi davranan annelerdendi. Kızı gibi o da ayakları üzerinde korkudan yaylanıyordu:

"Sizi, beni kırdığı gibi kıramaz, biliyorum. Çünkü ben çocuktum, çok gençtim. Suçum birine çok âşık olmaktı. Kendimden vazgeçmekti... Ama yine de... Her neyse... Onun adı Thirina. Adı, aşk. Ama benim aşkımı cezalandırdı. O, aşk için sadece başka bir erkekten vazgeçer, kendinden asla. Onun sınırlarını geçtim ve beni bu yüzden kırdı."

Gözleri doldu, başını yana çevirip ayakları üzerinde asabi yaylandı. Söylerse kendini çok zalim hissedeceği şeyleri söylemek istedi, elbette Thirina anneyle ilgili şeyler. Öfkesini suçluluk duygusuyla yumuşatmayı becerdiğinde tekrar konuşmaya başladı:

"Sizi kendi muhteşem dünyasına çekmesinin bir sorumluluğu olduğunu hatırlatın ona. Öylece dışarı atamaz sizi. Yani... Bir başınıza."

Topuğunu, gözyaşlarına geri gitmeleri için emir verir gibi, birkaç kez yere vurdu. Çölde öldürmeyi bilen bir kadın olarak, çölün ortasında eski bir hatıra için ağlayan bir kadın olmaktan utandı.

Bu sırada Madam Lilla bavulunu almak için bagajda dikildi. Tabii ki birisi onun için bu işi yapmalıydı. Herkesten önce Sayda davrandı. Gargaraya getirdi meseleyi biraz:

"Sizi alacaklar. İki gün sonra. Eğer almazlarsa... Haberim olsun. Biliyorsun... -Durdu, uzun durdu- Ben her zaman seninim."

Madam Lilla cevap vermedi, Sayda da affedilmek için beklemedi. Bu haşin ilişki belli ki hep böyleydi. Sayda jipine atlayıp hükmedebildiği tozun içinde kayboldu.

Bavullara çok genç bir kadının eli yapıştı. Başını kaldırıp baktığında bana "Günaydın" dedi, akşamüstü olmasına rağmen. Kardeşçe kikirdedi. Ve bir batında üçümüzün de bavullarını alıp bahçede kayboldu. Arkasına takılmış altı-yedi yaşlarında bir kız çocuğu. Yüzünü bile göremedim. İhtiyar kadın fokurdayan neşesine bir parça ara verip tek tek ellerimizi tuttu. Bir anlık, sadece bir anlık bir nabız alma ciddiyeti belirdi yüzünde. Sanki ellerimizden ateşimizi ölçüyormuş gibi bir dikkat. Hepimizi bitirdiğinde fokurdamaya devam etti. Bizimle ilgili komik bir şey biliyormuş gibi gülüyordu. Orta yaşlı kadın, daha aklı başında bir neşe ile onun koluna girip bizi içeri buyur ettiğinde ikisi birbirinin ağzından lafi alıyordu:

"Hoş geldiniz. Hoş geldiniz. Dido'nun Evi'ne hoş geldiniz."

Maryam, kendisinden ziyade Sherlock Holmes'a benziyor, etrafa şüpheyle bakıyordu. Bu "Dido'nun Evi" işinin içinde bir iş vardı ve kesinlikle ortaya çıkaracaktı. Ciddi merakı kadınların hafifliği yanında bir sorgu hâkiminin şakadan anlamayan haline benziyordu. Orta yaşlı olanı Maryam'in ve Amira'nın koluna girip "Dido'nun Evi'dir, buyurun. Thirina'nın kızlarına hep açıktır" dedi. Madam Lilla da benim koluma girdi, böylece bahçeye girdik. Mümkün olmayan bir mevsimde ve iklimde erguvanlar vardı bahçede.

Orta yaşlı kadın evin kapısından girerken durdu, gözleri doldu birden:

"Yıllar oldu Thirina. Evine hoş geldin."

Madam Lilla gururla, yaptırdığı köprüleri, barajları görmeye gelmiş bir başbakan havasında etrafa bakıyor, teftiş ediyor yine. "Dinleneceğiz Hatice" dedi sadece, "odalarımız hazır mı?" Kadın her şeyi tertemiz, bembeyaz düşünmüş biz gelmeden, hazır etmiş. Öyle bir huzurla sakin ve duru. Böylece girdik, hiç penceresiz, yerin altına doğru, bir kayanın içine yuvalanmış eve. İçeride tahmin edilemeyecek bir zarafet. Bordo satenler, altın işlemeli

yastıklar, loş odalar. Duvarlar hasırla kaplı olduğu için belki, içeride bir serinlik hissi. Tabanlarımızın altında kaygan hasır, daha çok, daha çok dokunmak ihtiyacı hissettiriyor. Ortadaki boşluğa bakan üç oda var. Banyo başka bir dehlizde. Mutfak yerin bir kat daha altında. Her yerde mumlar yanıyor. Eğer bir hikâye anlatılacaksa, bir sır ortaya çıkacaksa daha iyi bir yer olamaz, öyle bir acayip ortam. İçeri girerken asla yerin dibinde kalamayacağımı, penceresiz bir yerde nefes alamayacağımı düşünmeme rağmen, insanı karşılayan ferahlık gerçek dışı. Her bir dantel, her bir ayrıntı çok uzun sürmüş bir evcilik oyunu sırasında tasarlanmış gibi. Bir masalda bir şefkat evi kurulsa ancak böyle kurulur. Çöl başka bir dünyada, burası başka bir gezegen.

Madam Lilla, tek yataklı bir odaya girdi, biz üç yataklı başka bir odaya. Madam Lilla biraz önce çıktığı eve geri gelmiş gibi hareket ediyordu. Biz üçümüz, bizden önce başlamış bir evcilik oyununun nesnelerini, hikâyesini ve rollerini anlamaya çalışan üç çocuk gibi sustuk ve izledik. Bir oyunun içine dahil olmak için bu hayal mekânın aklımıza yerleşmesini bekledik.

Küçücük banyoya sırayla girip kurnanın başına oturup sulardan geçtik ağır ağır. Beyaz havlulara kundakladık kendimizi, sessiz sessiz. Geceliklerimizi giydik. Jadu'nun ölümlü, gerilimli, silahlı dünyasından sonra, aklımızdan geçenleri lokma lokma neşe tükürüğüyle iyileştiren Yefren sessizliğine girdik. Hiç toz yoktu. Hiç çöl yoktu. Serinledik. Yatmaya hazır olduğumuzda Madam Lilla çıkageldi. İpek-saten, sandık lekeli bir erguvani gecelikle, pelüş kâğıdına sarılmış emekli bir peri gibiydi. Yürüdükçe eflatun ipek havada duruyor, ağırlığı düşmesine yetmiyor. Oturdu Maryam'in yatağının kenarına. "Buranın hikâyesi, nasıl olup da çölün ortasında Dido'nun bir evi olur meselesi, yarın sabaha kalsın. Ama şu mavi yüzlü ihtiyar... Onu Sayda'nın yanında anla-

tamazdım" diye başladı anlatmaya. Böylece sabahtan beri beklediğimiz sorunun cevabını verdi işte:

"Sizi, otelin terasında beyaz gecelikli üç çakırkeyf hanımefendi olarak görmeden bir gece evveldi. Ah! Belki size anlatmamalıyım, ama anlatacağım..."

Ne kadar da keyif alıyordu Madam Lilla anlattıklarından. Bu yolculuğa onun yakmaya karar verdiği albümü gezmek için çıkmış olabilir miydik? Madam Lilla'da anlattıklarından ziyade söylemedikleriyle ilgili bir şey vardı. Adamın yüzünün niye mavi olduğunu ve küpelerdeki, kolyelerdeki sembolün manasını da sonraya bıraktı Madam Lilla. Maryam'e dönüp "Yefren'e niye geldiğimize gelince..." dedi, durdu yine. Aniden bitirdi cümleyi:

"Burası özel bir yer. Ve benim... Buradan almam gereken bir şey var. Özel bir şey. Bazı özel işler özel bir araçla halledilmeli. Çünkü..."

Aniden durdu, "Yoruldum" dedi, "yarın konuşuruz."

Üstelemedi kimse. Sadece Amira "Rüyalarımızı sormadınız" dedi, "yani şu deveye ilk binildiğinde görülen." Madam Lilla fettan güldü:

"Siz gördüğünüzü anlayacak kadınlara benziyorsunuz! Bana anlatmanız lazım gelmez."

Aldırmadık. Madam da çekti gitti zaten.

Maryam uykuya dalarken "Söylemeyeyim dedim ama" diye başladı:

"Zira siz seviyorsunuz bu Madam Lilla sırlarını filan... -Buraya gelirken arabada Madam Lilla'yı savundu ya, onun ağırlığını atıyor üzerinden- Şu mavi yüzlü adam meselesi. Adam Tuareg. Tuaregler, 'Mavi İnsanlar' olarak da bilinir. Afrika'nın en büyük göçer halkıdır. Sadece erkekleri örtünür. Onlar da koyu mavi bir kumaş örterler, ağızlarını yüzlerini kapatırlar. O kumaş bir süre sonra kalıcı bir mavilik bırakır yüzde. O yüzden mavi adamlar denir onlara. O kolyeler de... Her bir aşiretin özel sembolü

vardır. Adamın aşiretinin sembolü yani o kolye. Yoksa Madam Lilla'nın süper sırlarından biri değil yani."

"Kadınlar örtünmüyor mu? Neden?" diye sordu Amira uyku fısıltısıyla.

Maryam, Madam Lilla'nın tahtını bilgiyle sarsmanın küçük keyfiyle:

"Gerçeğini mi istiyorsun, masal palavrasını mı?"

Güldük. Maryam devam etti:

"Derler ki, Eski Savaş'ta kadınlar en önde savaşmış, erkekler korkmuşlar. O günden beri erkekler utançtan yüzlerini kapatırlar. Ama gerçeğine gelince..."

"Azizim ilgilenmiyoruz, kusura bakma" dedim. Amira "Artık sana da çok güvenmiyoruz Maryam Efendi. Bak koskoca Dido evini atlamışsın!"

Güldük. Dido'nun Evi'nde kadınların kurdukları neşe odası bizi de ele geçirmiş olmalı. Uykuya daldık.

Hiçbirimiz bir önceki gece gördüğümüz, tam da Madam Lilla'ın söylediği gibi kendimize söylediğimiz yalanlarla ilgili rüyalar hakkında konuşmadık. Bizim anlatacak önceki geceye ait rüyalarımız vardı hâlâ, Madam Lilla için ise hep ertesi gün. Bir sonraki günün gelişi ile yarım kalan hikâyeleri vardı. Zamanın hızına yetişemeyen bir sır yükü, söylenip sonra açıklanması için zaman bulunamayan hikâye boşlukları vardı Madam'da. Her yeni gelen günle bir önceki günkü meseleyi unutturan bir hız. "Büyü örtüsü ile örtmek" demişti Sayda, Maryam "yalan", Amira ise "Bizim Don Kişot'umuz" demişti buna... Ama Madam, zamanı akıtıyordu işte, öyle ya da böyle. Ve gerçekten çok özeldi Yefren'den alacağı şey. Günün doğmasını bunun için bekledik. Şehrazat kim! Ölmemek için konuşan zavallı bir köle. Bizimki bir gün daha döndürüyordu dünyayı hikâyeleriyle. Hem de -ertesi gün öğrenecektik- ne hikâye! Ve rüyalarımız... Onların da zamanı gelecekti.

17. Bölüm

Maryam elinde uzun süpürge sapıyla kahvaltı ettiğimiz bahçedeki çardaktan dışarı fırladı. Neredeyse bağırıyordu:

"Ben iyileşmek istemiyorum! Anlatabildim mi? Benim iyileşecek bir şeyim yok! Rahat bırakın beni. Ben sadece gerçeği istiyorum!"

Maryam, sabahtan beri oturduğumuz çardaktan çıkıp ayakta, elinde süpürge sapıyla böyle bağırdığında güneş tepeye çıkmıştı.

"Seni kimse iyileştirmedi mi?" diye sordu Madam Lilla, buz gibi. En üst perdeden şefkat süsü verilmiş bir ezicilikle:

"Kimse sana iyi ol diye bir şey yapmadı mı çocuğum?"

Amira, 'tedavisinden' sonra başladığı, aralıklarla süren ağlamasını aniden durdurdu, soruya o cevap verdi:

"Hayır Madam Lilla. Ve bunu bildiğinize eminim. Zaten siz bize söylemediniz mi! Bizim gibiler için kimse bir şey yapmaz çünkü biz..."

Tamamlamak yine bana düştü. Mıhlanmış ağzımı açıp da nasıl konuşabildim bilmiyorum:

"Bizim gibiler hep kendi kendini iyileştirmek zorundadır. Kimse gerçekten yardıma ihtiyacımız olduğuna inanmaz."

Amira Maryam'e döndü. Maryam'in okuduğu Dido yazıtlarından aklında kalan cümleyi söyledi:

"Tanrılar bizi eşiti gibi sever!"

Dido'nun Evi'nin sakini üç kadın, çardağın kenarında durmuş, aniden patlak veren buhranımızı sakince izliyordu. Gözlerine çok komik görünüyor olmalıydık. Madam Lilla ise üç kişilik bu ufak çaplı isyanımız karşısında sarsılmak şöyle dursun, sadece yayıldığı çardak sedirinde bilmiş bilmiş gülümsedi:

"Ben de öyle düşünmüştüm."

Dido'nun Evi'nin sakini üç kadın, yan yana sessizce durmaya devam ediyordu. Onlar o kadar duruydu ki bizim bağırış çağırışımız çölün ortasında giderek daha anlamsız bir hal alıyordu. Ne yapmaları gerektiğini anlamak için Madam Lilla'ya bakıyorlar fakat Madam sadece gülüyordu. Nihayet yavaş yavaş doğruldu, çardaktan çıktı, Maryam'e yaklaştı. Elinden süpürge sapını aldı ve bu kez yüzünde gerçek bir şefkatle şöyle dedi:

"Gerçeği istiyorsunuz ha! Gerçeği alacaksınız!"

Bir elini beline koydu:

"Elbette bunun için süpürge sapından daha etkili bir araç kullanmalıyız."

Sonra seslendi:

"Samira! Benim için sakladığın şeyi getirebilirsin artık."

Samira sadece bir dakika sonra evden kadife bir kese ile çıktı. Eğer günlerdir yaşadıklarımızı yaşamamış olsaydık kadife kesenin içinden çıkan şey bizi ürkütebilirdi. Bilhassa sabahtan beri olanlar olmamış olsaydı gördüğümüz şeyden korkabilirdik.

Çok erken bir saatte kalktığımızın farkında değildik. Maryam yatağını toplarken sanki gece yarım bıraktığı bir cümleyi tamamlar gibi konuştu:

"Ama tabii bilmem imkânsız. Yani Libya çölünün ortasında Dido'nun Evi diye bir yer olabileceğini kim tahmin edebilir? Zaten bu akademik değil, daha ziyade turistik bilgiye girer. Yani şimdi üç tane tuhaf kadın, analı kızlı böyle bir yer açma fantezisine kapıldıysa bunun akademik bilgi ile ne ilgisi var! Bunu bilmemek son derece normal yani."

"Tabii tabii" dedim alay ederek, "komple turistik enformasyon azizim!"

Amira, bir başka türlü uyandı, gülerek, gülüşerek. Kendi kendine şaka yapan yalnız insanların tatlı deliliğiyle:

"Ben de dans okulunu çölün ortasına mı kursam acaba? Çok şahane olmaz mı! Kimse görmeden dans ederim."

Amira kafasının içinden aniden bir ses duydu sanki; gördüğü rüyanın kaygan ucunu aklında yakalamaya çalışan her insan gibi gözlerini bir noktaya dikti. Ne narin bir süreç olduğunu bildiğimiz için Maryam ile ben susup kaldık. Amira sözcüklerle tutunuyor yakaladığı kaygan uca, kesik kesik geliyor rüyanın sütü ağzına:

"Bir yerden geliyorum. Bavullar var elimde. New York'tan geliyorum galiba. Çok büyük bir ev. Kutu kutu evlerden oluşuyor. Bizim evmiş orası. Kapıdan giriyorum. Sonra... Dur... Orası karışık. Galiba annemi görüyorum. Evet evet, annemi görüyorum 'Yemek yiyeceğiz, herkes burada' diyor. Ben odama gidiyorum. Hayır hayır odamı bulamıyorum. Benim gelmeme şaşırmıyor annem, buruluyorum. Sonra koridora giriyorum ama labirent oluyor ev, odamı bulamıyorum. Sonra buluyorum. Çok aydınlık bir oda. Şaşırıyorum. Benim odam böyle miydi diyorum. Sonra üzerimi değiştirirken çıplak kalıyorum, pencereye bakıyorum bütün akrabalar orada. Beni görüyorlar çıplak. El sallıyorlar. Ama çok uzakta bir bahçedeler. 'Belki görmemişlerdir' diye düşünüyorum. Emin değilim. Sonra bahçeye gitmek için çıkıyorum ama bu sefer daha karışık bir labirent oluyor ev. Bir türlü bulamıyorum dış kapıyı. Kızmaya başlıyorum, korkuyo-

rum. Nihayet çıkıyorum. Annem bütün akrabalarla beni bekliyor. 'Ah seni çok merak ettim' diyor. Kızıyorum 'Merak etseydin beni arardın' diyorum. Akrabalara dönüyor 'Ah bana çok kızmış' diyor gülerek. Ağlayacak gibi oluyorum. Galiba da ağladım gerçekten. Uyandım sonra."

Başına gerçekten gelmiş bir şeyi dinler gibi dikkatle dinledik Amira'yı. Bu kez ben düşünmeye başladığım anda kalktı gardan rüyamın treni, hızla uzaklaşıyor zihnimden. "Ben de mi ağladım? Galiba ben de ağladım. Ama niye ağladım ki?" Sessizliği kimse bölmedi. Beklediler ki trenin ardından koşayım, son vagona atlayıp vagonları hızlıca yürüyüp lokomotife varayım da rüyayı anlatayım. Nihayet:

"Genç bir kız var, seviyormuşum ben onu çok. Diyor ki 'Ben haber için bir yere gideceğim'. Çok tehlikeliymiş gideceği yer, çok üzülüyorum. Haber toplantısı var içeride, hepsi erkek. Gülüyorlar. Kimsenin kızla ilgilendiği yok. İçeri girip 'Farkında değil misiniz, kız gidiyor!' diye bağırıyorum. Kimse bana bakmayınca ağlayasım geliyor. Hemen çıkıyorum. Kıza diyorum ki 'Bak, bana kimse bu konuşmayı yapmadı. Ama ben senin yanındayım' falan filan öyle bir şeyler söylüyorum. Sonra kız bir kilim dürmüş sırtlıyor. Kilim onun eviymiş. Daha çok üzülüyorum. Biraz önce adamların ortasında delirdiğim için rezil olmuşum. Hemen dışarı çıkıyorum. Dışarısı gece, bulutlara bakıyorum. Tanrı ile ilgili bir şey orası. Tanrı bulutlarla bir şey yazmış ama okursam delirecekmişim. Hemen içeri giriyorum. Toplantı salonuna gireceğim, güçlü görüneceğim. Ama bacaklarım kısalıyor. Bacaklarımın kısaldığı anlaşılmasın diye eteklerimi yukarı çekiyorum. Bir giriyorum ki içeriye oğlan çocukları var küçük, hepsi adamların penislerini yalıyor. Herkes gülüyor. Delirecek gibi oluyorum. Uyandım sonra."

"Hatırladığında kendine acıyacağın rüyalardan biri" dedi Maryam, güldü biraz. Ben de yoruldum bir an rüyanın manasından. "Ee sen?" dedim, "Rüya görmedin mi?" İç geçirdi, dü-

zeltmekte olduğu yatağın üzerine attı kendini. Yeni çıkan saçlarının üzerinde avuçlarını arkaya öne gezdirirken tavana bakarak anlattı:

"Bu lanet Madam Lilla kafama girdi demek ki, gördüm yani işte malum deve rüyasını. Mekke'deyiz."

Amira alayla bir hayır duası okudu, yaşlı teyze parodisi. Maryam güldü, devam etti:

"Ama Mekke, Tahrir'miş. Daha doğrusu Tahrir'deyiz de orası Mekke imiş esasında. Rüya şeysi işte. Dönüyoruz, koşuyoruz, duruyoruz, tekrar dönüyoruz. Bazen durulunca ben çok öfkeleniyorum, çünkü esasında ortada bir kuyu varmış. Kuyuya da biri düşmüş. Eğer biz dönmezsek çıkamayacakmış, biz bir şeyi çeviriyormuşuz esasında dönerek. Çok küçük biriymiş bu. Ben çok ciddiyim, herkes gülüşüyor. İşte o zaman... Bu rüyadan Madam Lilla'ya bahsetmek yok ama. Kesinlikle yani. Kendini yeterince önemsiyor zaten."

Sabırsızlıkla yemin ettik ve Maryam devam etti:

"İşte o zaman sırtımda bir el hissediyorum. Madam Lilla pat diye vuruyor sırtıma. Nasıl vuruyorsa bütün kitleyi döndürmeye başlıyorum ben. Döndükçe de kuyuya yaklaşıyormuşuz. Kuyudan bir çığlık duyuyorum. Öyle işte, o kadar." dedi ve zıpladı ayağa.

"Ee kurtuldu mu yani?" diye heyecanla sordu Amira. Maryam kızdı neredeyse "Delirme! Saçma bir rüya işte!"

Amira bana baktı. "Üsteleme" demeye gelen bir işaret yaptım. Maryam, bir teslim bayrağı gibi uzattı beyaz çarşafının ucunu Amira'ya:

"Tutsana."

Bir kardeşlik anlaşması olarak mağlubiyetlerimizin rüyalarını beyaz çarşaftan kefene sardılar böylece.

"Eğer Madam Lilla haklıysa" dedim, "bu rüyaların bize, kendimize söylediğimiz yalanlarla ilgili bir şey söylemesi gerekiyor. Malum. Deve rüyası!"

Maryam tamamlamama izin vermedi:
"Bırak ya sabah sabah!"

Kapı gıcır gıcır açıldı ve içeri küçük bir kız girip tatlı bir bilmişlikle konuşmaya başladı:
"Merhaba. Benim adım Melika. Altı yaşındayım. Acele etseniz iyi olur bence. Çünkü sonra çok sıcak oluyor, insanın yemek yiyesi gelmiyor. Vallahi hayatım boyunca bıktım şu geç kalkanlardan!"
Küçük kız, kaşlarını kaldıra kaldıra son derece bilmiş bir şekilde bunu söyledi ve kapıda durdu.
"Allah Allah!" dedim ben, gülerek. Amira güldü.
"Peki" dedim "Melika Hanım, ya gelmezsek?"
Melika kapıda durup asabi hanımefendi olarak devam etti:
"O zaman balığa çıkmak zorunda kalırsınız. Ve benim kılıçbalığım kaybolduğu için bu biraz zor olabilir. Çünkü buraları en iyi bilen kılıçbalığı oydu."
Amira da Maryam da ağızları açık kahkahaya hazır olarak dondular. Ben yüzümü bozmadım ve çarşafları katlarken, Melika'ya hiç bakmadan devam ettim:
"Neyse ki *muz balığımı* yanımda getirmiştim. Bizim için sorun olmaz. Deniz ne tarafta göstersen bize yeter."
Melika'nın yüzünde sonunda kendi gezegeninden birini görmüş bir uzaylı heyecanı. Hınzır bir oyunculukla devam etti:
"Denizi gösterirdim ama şimdilik Amin ile ilgilenmem lazım. Amin'le tanışmış mıydınız?"
"Hayır ama tanışmayı isteriz. Bu sabah Amin'le tanışmak istiyorduk zaten."
Melika bilmiş havasından çıktı ve sonunda nicedir aklında kurduğu oyuna katılacak birilerini bulmuş olmanın heyecanıyla koşup yok oldu. Biz henüz gülmeye başlamıştık ki çıkageldi. Elinde bir kutu:
"İşte Amin!"

Yapraklarla dolu karton kutuyu açtı. Yaprakları küçük parmaklarıya karıştırırken bir yandan da kutunun içine fısıldıyordu:

"Amiiin! Amiiin!"

Nihayet "Ah! İşte burada. Seni yaramaz!" diye çığlık attı. Parmağının ucunda kırmızı bir nokta vardı. Amin bir uğur böceği. "Merhaba Amin" dedik hep birlikte son derece ciddi. "Bazen kaçıp benden saklanmaya çalışıyor. Ama bu gün televizyon programımız olduğu için kaçmamış" dedi Melika. Maryam bir erkek gibi yaklaştı Melika'ya, "Nasıl bir programmış bu acaba?" dedi, saçını okşayarak ve Melika anlatmaya başladı. Kollarını iki yana açarak yüksek sesle anons etti:

"Melika ile yaz akşamları!"

O ana kadar ne aklında program vardı ne de tam olarak ne söyleyeceğini planlamıştı. Biz de oturduk ve Melika tam olarak o anda verdiği bir kararla olmayan bir piyanoyu çalmaya başladı:

"Dıt dıı dıt dıııt! Melika ile iyi akşamlar! Eveeet şimdi sayın seyircileeer -düşünüyor şu anda- Eveeet! Şimdi bir at geliyor. -Durdu. Ne söyleyeceğine karar veremeyince parmağını Amira'ya döndürdü- Söyle bakalım, at nedir?"

Amira oyunu ciddiye aldığı için heyecanla cevap verdi:

"Dört ayaklı bir hayvan!"

"Bilemediniz! Dümdüz koşan kahverengi bir hayvan!"

Yeniden piyanosunu çalmaya başladı:

"Dıt dıt dıııt! Şimdi sevgili seyirciler bir zebra geliyor. -Başlattığı oyunun olağanüstü saçmalaştığını bildiği için soru faslına devam etmeye anında karar verdi. Parmağını bana doğrultarak- Peki zebra nedir?!"

"Pijama giymiş bir attır."

"Hııı" dedi kaldı. Oyunun gerçekten ciddiye alınmasına alışık olmadığı, yalnız bir çocuk olduğu böylece ortaya çıktı. Bu yüzden piyanoya dönüldü ve biz bir laf açıncaya kadar piyano çalınacağı kısa sürede anlaşıldı. Bu yüzden Maryam "Saçların ne

güzel Melika" dedi. Melika iyi bir pas almış olduğu için programı anında yarım bırakıp oradan devam etti:

"Evet, Trablus'tan aldım."

"Kaça aldın?" dedim ben.

Hiç sektirmedi:

"1500."

Ve sonra Maryam'in kel kafasına yöneldi derhal:

"Bence sana kırmızı saç yakışır. Bence sana kırmızı almalıyız."

Maryam'in kel kafasına yapılabilecek en iyi yorum olduğu için o noktadan sonra tutamadık kahkahamızı. Melika ise biraz sinirlendi gülmemize. "Ben size demedim mi kahvaltı hazır diye!" diye bağırıp koştu, yok oldu gitti. Bundan daha güzel bir sabah perisi olamazdı. Rüyalarımızın pası dağıldı. Ya da ben öyle sandım. Maryam bahçedeki çardağa çıkarken "Nasıl kırıyorlar sonra bu kız çocuklarını? Nasıl kendilerine benzetiyorlar? Cinayet gibi. Belki biz de böyleydik. Sakatlanmadan büyüyebilseydik... Keşke öyle bir bilgisayar programı olsa. Ruhumuz sakatlanmadan büyümüş olsak nasıl insanlar olacağımızı gösterse. Ona bakıp nasıl olmamız gerektiğini görsek" dedi dertli dertli. Amira'nın duyduğunu bilmiyordum:

"Yarasız olsaydık" dedi, "hiç ciddi bir yara almadan büyüyebilseydik kim bilir ne biçim kadınlar olurduk! Ne acayip olurduk be!"

"O rüyaları görmezdik" dedim ben de, "yani en azından."

Üçümüz de aynı anda derin iç geçirdik. Melika'nın bu haliyle büyümüş bir kadın olduğunu hayal ettim. Hakikaten ne acayip kadın olurdu:

"Aptallara ve zalimlere pabuç bırakmazdı" dedim, "eğer Melika bu haliyle büyüyebilseydi."

"Bizim kadar sevilmeye muhtaç olmazdı" dedi Amira.

"Tek başına maceralara çıkar ve hiç yalnız hissetmezdi" dedi Maryam. Melika'nin neşeli hali, kafamızdaki hastalıklı bir alaşımdan dolayı bizde kedere döndü. Sabah sabah bu kadar keder-

lenmemiz komiklik derecesinde melodramatikti ama gülemedik. Aniden arkamızdan şakacı bir hayalet gibi çıkan ihtiyar kadın iç geçirmemizi fıkırdayan sesiyle böldü:

"Aman aman! Günaydın! Günaydın!"

Kadında düdüklü tencere neşesi:

"Tasalanmayın hiç güzelcikler. O yarasız halinize geri dönebilirsiniz. Ben size yardım ederim. O da iş mi!"

İhtiyar, kikirdemek suretiyle yalpalayarak yürüdü gitti. Kederimizin asprinle geçecek bir başağrısı gibi çöpe atılması pek tatlı oldu. Biz buna gülerken, Melika'nın annesine yakalandık, bacaklarının arasında Melika:

"Melika ile tanışmışsınız" dedi, kızının saçlarını okşayarak. "Programa bile katıldık" dedim. Annesi kaşlarını kaldırdı sadece:

"Ooooo.... O yeni herhalde" dedi, "biz henüz katılamadık."

Melika, ömrümüze getirdiği neşenin kıymetini bilecek yaşta değildi, bu yüzden gülüşümüz utandırıp kaçırdı onu uzaklara. "Nereye gidiyor?" dedi Amira. Annesi arkasından bile bakmadı "Gelir" dedi sadece gülerek, "buyrun kahvaltıya. Çardak hâlâ serin." Maryam kadına bakakaldı biraz.

Bahçedeki erguvanlar nasıl oluyor da bu sıcakta yaşıyor diye geçiriyordum ki içimden, Amira "Erguvanlar" dedi. Maryam tekrar etti, "Erguvanlar. Çok garip." Birbirlerine baktılar. Aynı şeyi mi düşünüyoruz diye, birbirlerine açıklamadıkları bir şeyi karşılıklı anlamanın hayreti gibi. Garipti.

"Samira" diye seslendi çoktan çardağa yayılmış olan Madam Lilla, "ninene söyle hazırlansın. Şifası gerekebilir."

Işıklı yüzlü genç anne gülümsedi ve çardakta hazırladığı yer sofrasını bir kez daha hızlıca gözleriyle kontrol edip gitti.

Maryam, kendisi için biraz gurur kırıcı olan soruyu sordu:

"Burası neresi Allah aşkına? Dido'nun Evi? Yani kimin aklına gelir çölün ortasında Dido'nun adına bir pansiyon açmak?"

Sac ekmeğini parçalamaya başladık bir yandan, bir yandan tereyağı kokusu, bir yandan bir tür tuzsuz, güzel bir peynir. Nice günler sonra edilen kahvaltının heyecanı doruktayken Madam Lilla keyiften iyice gevşememizi bekledi cevap vermek için:

"Benim!"

Epey bir zevklendi kendi kendine. Oturduğu yerde eteklerini savurup ayaklarını örttü, pozunu aldı:

"Dido'nun hikâyesini biliyorsunuz. Aptalın birine âşık olup intihar ediyor. Ben de dedim ki böyle hiçbir yerin ortasında, aptalların bulamayacağı bir yerde kadınlar için bir vaha kurulsun. Epey de duyuldu galiba son yıllarda. Turistler filan da geliyor. Kaçmış kadınlar için yaptırdım ve Fatima'ya bağışladım. O bakıyor buralara. Nine oldu tabii şimdi. Çok çökmüş. Oysa benden sadece beş yaş büyük."

Öyle bir havayla söyledi ki bunu, onu tanımıyor olsak kadına üzülüyor sanır, kendi durumuna bu kadar sevindiğini anlayamazdık. Yalandan iç geçirerek devam etti:

"Tek yapmaları gereken bu erguvanları yaşatmak."

Madam Lilla'nın yüzü dağıldı.

"Evet Madam Lilla, bize bir şey anlatacaksınız herhalde" dedi Maryam, o yüzün o hale gelmesinin nedeninin sıkı bir hikâye olacağını sezmiş olmalı. "Eveeet" çekti Madam Lilla derinden, aklında olan şeyleri yine sinekleri kovalar gibi kovaladı ve başka cümlelerin kollarını sıvadı:

"Gelelim artık esas hikâyemize. Dido yanılmıştı, kendini değil gönlü olmayanı öldürmeliydi. Merhamet etmeyeceksin öylelerine. Gönlü kurakları biçeceksin ki kökünden, daha da kimseye zarar veremesinler. Yara açmaları mümkün olmasın bizim gibilerde..."

Durdu, bana baktı:

"Benim evimdeki kamçıyı gördün ve ona baktın. Baktığını gördüm. O kamçı işte..."

Kamçıyı tamamen unutmuştum. Bu sefer hepimize hitaben devam etti:

"Bir gönülsüze aitti. Bana bıraktığı tek şey bir kamçı oldu. Beni esir alışının nişanı gibi."

Maryam'e döndü:

"Sen hanımefendi, ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun. Dido'yu biliyorsun, nasıl düştüğünü, kendini nasıl köpeklere yem ettiğini. Üstelik en baştan çıkarıcı, en esir düşürücü ziynetlere sahip olmasına rağmen bir kadının -Amira'ya döndü- nasıl bir korkak olabileceğini, kaderini yenilgiyle, korkuyla, sinmekle, utançla yazabileceğini... Biliyorsunuz. Ben de işte öyle düştüm. -Bana döndü- Biz ancak hikâyelerimizi kendimiz yazarak söz sahibi olabiliriz. Ama biliyorsunuz ki, o alçağın acı çektiğini görmek belki de daha tatlıdır en büyük aşk hikâyesinin yazarı olmaktan. Ayakta kalmak... Mühim olan bu çünkü. Teslim olmamak."

Madam Lilla, kahvaltının tadını kaçırdı. Boğazımıza dizdi lokmaları. Günlerdir ilk kez pizza dışında bir şey yiyorduk oysa. Kahvaltı bitmişti ki, Samira elinde küçük şekerlemelerle geldi. Tabağı Lilla'ya uzattı. Madam Lilla tabağı alıp masaya koyacak sanırken içinden bir tane aldı. Yavaş yavaş çiğnedi. Samira ayakta, beli eğik duruyor. Sonra bir tane daha aldı. Madam Lilla bekletiyor kızı. Kızı deniyor gibi sanki. Samira gülümsemeye başladı. Madam Lilla, Samira'ya bakmıyor, bir tane daha şekerleme aldı tabaktan. Samira yumuşacık bir sesle konuştu:

"Thirina, sizi hep annemden ve ninemden dinledim. Ama dedikleri kadar varmışsınız. Hakikaten muhteşemsiniz."

Sesinde öyle bir tını vardı ki... Alayla iltifatın tam ortası ama her ikisinin tarafına da düşmeyen bir ince çizgide. Madam Lilla beğenmedi bu dalgacı tutumu, hemen bıraktı Samira'ya sırf keyiften yaptığı şekerleme işkencesini. Samira tatlılıkla terbiye etmişti Madam Lilla'yı, gözümüzden kaçmadı. Madam, bize döndü:

"Samira'nın ninesi, şifacıdır. Kadınları sırların ağırlığından ve korkuların gölgesinden kurtarır. Bence size gerekli olan da..."

Madam Lilla konuşurken elinde uzun bir süpürge sapıyla Fatima Nine keh keh, geldi çardağa. Madam Lilla'nın muhteşemliğine aldırmaması belki durduramadığı neşesindendi ya da belki herhangi bir şeye aldıracak yaşı geçmişti. Madam Lilla'nın sözünü böldüğünü bile fark etmiyor gibiydi:

"Güzelcikler şifa mı istiyor? O vakit geriye doğru değil, hih hih hih, ileri doğru yürünecek." Bizi de manasız bir gülme sardı. Kadının böyle bir bulutu var etrafında, anında hafife alıyorsun dünyayı. Gözleri pek iyi görmüyor olmalı, Amira'yı sanki nefes sesinden buldu. Kolunu tuttu. Elleri yaşlılıktan titriyor olabilirdi ama tombul parmaklarını Amira'nın koluna taktığında Amira kıpırdayamadı. Yüzyıllık bir gövde bilgisiyle neresinden tuttuysa, Amira bir anda sedire yavaşça devrildi. Bir dua mırıldandı. Amira'nın alnını buldu, duayı okurken alnına üfledi. "Ah! Ah!" diyordu bir yandan, onun için tatlı tatlı dertleniyormuş, avuçlarıyla derdini alıyormuş gibi. Sonra elindeki süpürge sapını Amira'nın göbek deliğinin olduğu yere dikine yerleştirdi:

"Artık korkmana gerek yok. Korkudan karnın kaçmış. Geri getireceğim. Karnın yine güçlü olacak güzelcik. Yeniden inanacaksın."

İki eliyle süpürge sapını tuttu. Ayin gibi bir şey yapıyor olmasına rağmen, o bile umrunda değil ihtiyarın, hâlâ gülüyor. Dua mırıltısına kaldığı yerden devam etti. Ne oldu bilmiyorum, Amira birden ağlamaya başladı. Sürtünmesiz, zorlanmasız. Ağzından nefesle bir şey çıkıyor sanki. Fatima Nine, o ağladıkça alnını tutuyor, okşuyor ve üflüyor yüzüne. O üfledikçe Amira gözlerini kapatıyor, kapadıkça göz kapakları dışarı gözyaşı boşaltıyor. Fatima Nine "Ah! Ah!" diye bütün kucağını açıyor kedere. Kederi top yapıp eteğine doldurup gidecek, sanki bu iş bittiğinde Amira hiç kederi olmadan uçup yükselecek. Fatima Nine Amira'yı yine küçücük bir hareketle oturttu. Gözyaşlarını sildi, terden ıslanan alnını avucuyla sıyırdı. Saçlarını düzeltti ve şöyle dedi:

"Güzelcik, onu affedemezdin. Onu affetseydin kendini affedemezdin. "

Amira'yı bir dokunuşla sedirden kaldırıp bu kez yere oturttu. Fatima Nine'nin kimden bahsettiğini Amira biliyordu, oturduğu yerde ipleri kesilmiş kukla gibi boşaldı eklemleri. Biz, bilmiyorduk...

Fatima Nine, elleriyle havada birini aradı, güle güle yine, beni buldu. Sedire çekti. Gömleğimin üzerinden elinin tuhaf serinliğini hissettim. Etten değil, başka bir şeyden yapılmış gibiydi nine, bulut gibi. Parmaklarının küçük hareketleriyle beni de sedire yatırdı. Amira'nın neden ağlayabildiğini anladım. Kadında kendisine düşmeni kolaylaştıran bir şey vardı. Bir tür boşluk. Merhamet boşluğu. Görmediğin bütün merhameti vaat eden bir düzlük vardı. Boynuma dokundu. Ensemi elledi. Ensemin terini avuçladı. "Sen çok korkmuşsun. Sen korkmana rağmen yapmışsın. Dur bakalım" dedi. Süpürgenin sapını dayadı göbek deliğime. Canımın ortasına bir pergel iğnesi koydu sanki. "Hmmm" dedi, duaya başlamadı bir süre:

"Demek öyle... Demek öyle..."

Ben bir şey demiyordum ama Fatima Nine sanki beni aradan çıkarıp kalbimle konuşuyor gibiydi:

"Güzelcik, sen kendini ancak kimse seni görmezse göreceksin. Korkma. Aslanlar gibisin. Aslanlar gibi olmaktan korkma."

Ben ağlamadım. Ama bir daha hiç konuşamayacakmışım gibi hissettim.

Sonra elleriyle havada Maryam'i aradı. İşte o zaman Maryam süpürgenin sapını kaptığı gibi kadının elinden, bağırarak çardaktan dışarı fırladı:

"Ben iyileşmek istemiyorum!.."

Maryam, teslim olmayacaktı.

Maryam'in başlattığı ama sonrasında Amira'nın ve benim de her nasılsa katıldığımız, Madam Lilla'ya meydan okuduğumuz ve üç kadının izlediği buhran bittiğinde, Madam Lilla hâlâ gülüyordu. Samira'ya seslenip de Samira elinde bordo bir kadife keseyle çıkageldiğinde Madam Lilla Maryam'e döndü ve şöyle dedi:

"Sen aldatılmak istemiyorsun ha? Gerçek bir şey istiyorsun. Gerçek bir hikâye ve gerçek bir son. Pekâlâ, o zaman istediğini alacaksın. Hem gerçek bir hikâye hem gerçek bir son. Ver Samira!"

Samira kadife keseyi uzattı. Madam Lilla bir besmele çekti ve keseyi açarken şöyle dedi:

"Bu kaderimizi değiştirecek. Gönül sahibi olmayanları sonuna kadar kıracağız."

Kesenin içinden nihayet çıkardı çıkaracağını: Sedef kabzalı, gümüş rengi bir silah. Emniyeti açtı, silahı havaya kaldırdı ve güm! Bir el ateş etti havaya. O kadar ani oldu ki, Madam Lilla'nın buhrana daha büyük buhranla cevap verebileceğini, çıtayı bizden daha fazla yükseltebileceğini, sınırı olmadığını düşünemedik bile. O elinde silah devam etti:

"Sizi kıranı kıracaksınız hanımlar. Yaralayanı yaralayacaksınız. Benimle birlikte bir adamı öldürmeye geleceksiniz. Çünkü..."

Melika uzaktan koşarak ve sevinçle bağırarak geliyordu:

"Kılıçbalığını buldum! Kılıçbalığını buldum!"

"Çünkü yaralar bir kere açılınca, yarasız olmak diye bir şey yok. Yaradan sonra sadece intikam var!"

Yine Maryam'e söyledi:

"Peki hanımefendi madem bu kadar yıkılmaz, benim oyunlarıma gelmez bir kahramansın. Cesaretin var mı? Kaderini, kaderimizi değiştirmeye cesaretin var mı? Yoksa bundan da mı kaçacaksın?!"

Madam Lilla'nın gözleri beni korkuttu. Amira kendisinden beklenmedik bir çeviklikle Madam Lilla'nın karşısına dikildi ve bağırdı:

"Bununla mı Madam Lilla? Kaderimizi bir silahla mı değiştireceksiniz?!"

İşte o zaman Maryam, ondan hiç beklenmedik bir şey yaptı. Madam Lilla'ya doğru yürüdü. Gözlerinin içine baktı. İki kovboy gibilerdi. Ellerini beline koydu. Amira'ya söylüyor ama gözlerini Madam Lilla'nın gözlerinden bir an bile ayırmıyordu:

"Evet, bazen bununla. Evet. Ben varım Madam Lilla. Nereye kadarsa oraya kadar!"

Sırrını bir süpürge sapıyla açık etmektense gücünü Madam Lilla'nın deliliğiyle denemeye karar vermiş olmalıydı. "Ama bir şartla" dedi. Madam Lilla silahı indirdi ve karşılıklı iki şövalyenin şeref yemini edeceği bir anmış gibi başı dik durdular. Maryam gözü hâlâ Madam Lilla'nın gözünde şöyle dedi:

"Bize gerçek hikâyeyi anlatacaksınız. Şimdiye kadar sıktığınız avantür palavraları değil, gerçeği... Eğer onu anlatırsanız... Ben varım!"

İşte o zaman Madam Lilla çardağa oturdu ve bir sigara istedi. Fatima Nine her nasılsa durup hâlâ gülüyor, Melika'nın başını okşuyordu. Hiç öyle değildik ama nine bize bakarken temiz kalpli bir filmin mutlu sonunu izliyor gibiydi. Sonra, erguvanlardan bir dal koparıp küçük Melika'nın saçına taktı. Bir dal da kendi saçına. Bilmiyorum hangisi daha ilginçti. Madam Lilla'nın tabancası mı, Maryam'in aniden delirmesi mi, yoksa orada olmaması gereken erguvanların hepimizin hikâyesini birbirimize düğümleyecek sırrı mı... Madam Lilla sigarasını yaktı. Sigarası bitip de bizi odasına davet edene kadar bir şey demedi. Serbest dalışa hazırlanan ama intihara meyilli biri gibiydi. Melika hâlâ bağırıyordu:

"Kılıçbalığını buldum! Kılıçbalığını buldum!"

18. Bölüm

Yolculuğun sersemletici hızı ve hepimizin ruhundaki geçici düşkünlük sebebiyle öyle görünmüyordu belki ama nihayetinde üçümüz de çölde açan erguvana hayret, hürmet ve elbette merhamet etmeyi bilen insanlardık. Maryam, Amira ve ben, biz kıymet bilen kişilerdik. Ne kederle alay edebilir ne derin bir aşkı hafife alabilirdik. İklimi, tek başına muhteşem kalan bir kadına, ancak erguvan kadar imkân tanıyan topraklarda, Madam Lilla'yı alaşağı etmeye gönül indirmeyecek kişilerdik biz. Madam Lilla, çok kızabileceğiniz, bıkabileceğiniz ama asla içtenlikle nefret edemeyeceğiniz kadar nadide bir simya idi.

Madam Lilla'nın kurduğu dünya, var olan -var olduğunu söyledikleri- dünyayı kapsayıp aşacak kadar büyük ve ihtişamıyla o dünyayı solduracak kadar muhteşemdi. Fakat büyüsü bu ihtişamdan değil, bilakis kudretsizlikten geliyordu. Bu dünyanın üzerinde durduğu yanık kibrit çöplerini fark ettiğiniz andan

itibaren -ki biz bunu, Madam bize gerçek hikâyeyi anlatmaya başladığında görmüştük- istemeden bile olsa o dünyaya omuz vermek istiyordunuz. Madam Lilla'nın bizde yarattığı koruma ihtiyacı, narin ve pür neşeli bir kız çocuğunun kalbimizde yarattığı ihtimam duygusundan farklı değildi. Çocuk kadınların en ihtiyarıydı Madam Lilla. Avucuna alıp incelerken tüyleri dökülür diye yakından bakmaya kıyamayacağın, zaten yakından bakmasan daha iyi olacak bir erguvani kelebek.

Biz ihtimamlı kadınlardık, üçümüz. Gözümüz gibi baktığımız bize kör olsa bile, öyleydik. Biz üçümüz başka türlüsünü bilebilen kadınlar değildik kısacası. Çok abartılacak bir şey gibi gelmiyordu bize ama evet, biz böyle bir kadının kalbini fena kırmış bir adamı öldürmek için çölü geçebilecek tiplerdik. Hayat nedir ki nihayetinde! Nedir ki? İşte zaten tam da ondan çok emin olmadığımız bir zamandı. Ama kalender olduğundan şüphesi olmayan kadınlardık. Her türlü. Ömrümüzün bir kısmını -kimlere, nelere harcamışız- erguvanlara bedelsiz verebilirdik. Bu yüzden o gece Dido'nun Evi'nin damına çıktık. Eğer aşka ve kalbe kıymet vermeyen kadınlar olsaydık çıkmazdık da, bu kıymetin hesabını yapacak insanlar da değildik. Amira, ben ve Maryam evin damına doğru merdivenleri tırmanırken bunları konuşmadık bile, lüzum yoktu. O yüzden yine beyaz geceliklerimizi giyip Madam Lilla'yı görmek için dama çıktık işte.

Orada oturuyordu. Hiç ona yakışmayan o beyaz plastik sandalyelerden birinde. Küçülmüş, kuş gibi kalmıştı. Topuzundan çıkan saçları ve tiril tiril erguvani ipeklisi uçuşuyor, bu uçuşma gövdesinin etrafında pudradan bir hare gibi genişleyip daralıyordu. Uzağa, bizim asla göremeyeceğimiz kadar uzağa, bir noktaya dikmiş gözlerini bakıyordu. Ötmüş ötmüş, öterek eti erimiş bir ağustosböceği gibi boş bir kabuktu. Gövdesi ortasından ikiye katlanmış ve yüzü, Madam Lilla olmaktan vazgeçmişti. Maryam

"Bize gerçeği anlatın, avantür palavralarınızı değil" dedikten sonra -her ne demekse- gerçek yüzünü bize göstermişti ve artık o yüzünü çıkarıp atamıyordu. Bizim kederimiz ise ancak astronomi meraklısı bir kölenin İskenderiye Kütüphanesi yağmalanırken hissettiğine denk olabilirdi. Gerçeği istemiştik ve gerçek, hikâyemizi paçavraya çevirmişti. Bu yüzden o beyaz plastik sandalyenin üzerinde duran teyyare enkazının kanatlarını takmaya, tıpkı geçerken yamuk duran bir resmi düzeltiverir gibi, kendiliğinden girişecektik. Tıpkı ilk gece gibi, yine dünyanın hiçbir yerinden görünmeyen bir karanlık bulmaca karesindeydik. Bu siyah karelerde neler olabileceğini artık malumdu. Beyaz karelerde olup bitenlerle ilk geceki kadar ilgilendirmiyorduk. Biz bu siyah karenin içindeki, sadece bizim bildiğimiz bulmacayı çözmek mecburiyetindeydik.

Maryam, ona doğru yürüdü. Arkasından biz, hiç ses çıkarmadan. Tam önündeki alçak duvara oturduk. Bizi affetmesine olanak yoktu. Kötü bir şey yapmamıştık biz ona, biz ona en kötüsünü yapmıştık. Olmak istemediği bir zavallı ihtiyardı şimdi, onca yılın şanlı direnişini içten çökertmiştik; dünyadan geçmişti ve bunu affetmeyecekti işte. Kalbi hızla kuruyordu gözümüzün önünde, yüzünde hiç Madam Lilla yoktu. Ve üstelik... Ah! Sanırım üçümüzün canını en çok bu yaktı: Erguvani geceliğinin göğüs düğmelerini yanlış iliklemişti. İpeği eskisi gibi dolu dolu uçuşamıyor, tellere takılmış bir melek kanadı gibi rüzgârda kekeliyordu.

Amira telefonunu çıkardı cebinden. Başka türlü nedamet getiremezdik: Warda'dan *Yıllar var ki aşk yok!*'u çalmaya başladı. Tıpkı bize ilk gece çaldığı gibi. Bizi çağırdığı masala şimdi biz o geri gelsin diye, gururumuzun elverdiğince yalvarıyorduk. Madam Lilla hiç gözünü kırpmadan kederli bir "Hıh" sesi çıkardı sadece, dudağının kenarında en beter ağlamadan daha belalı bir gülümseme çengeli. Ben dört bardağa hurma likörü doldurdum. Aramızda en cesur Maryam'di, çünkü en çok o korkuyordu. Ağır ağır eğildi Madam Lilla'nın üzerine, elleri titriyordu. Çok ama

çok narin hareketlerle düğmelerine ilişti. Ve hepsini tek tek, ağır ağır çözdü. Sonra tekrar hepsini, ihtimamla iliklemeye başladı. Maryam, Madam Lilla'nın tenine sadece balık öpücüğü kadar dokunuyordu. Maryam ve Amira alçak duvara oturduklarında Warda'nın sesi çölde çınlıyordu:

Walla zaman... Yıllar var ki aşk yok!

Likörleri dağıtırken Madam Lilla'ya sıra gelince tekledim. Bize bakmıyor hâlâ. Ağır ağır cebine götürdü elini. Avucunda bir şey. Öbür avucuna aldı her ne ise. Bekledi biraz. Sonra ağır ağır, bize göstermeden taktı parmağına. Bu, ilk gece uzaktan gördüğümüz kırmızı taşlı yüzüğüydü. Yüzüklü elini uzattı bana, likör bardağını aldı. Hâlâ bakmıyordu bize ama artık görüyordu. Ağzının büzüşmesinden, alnının açılmasından ve yukarı kalkan burnundan belliydi, geri dönüyordu. Warda şarkının en güzel yerini söylerken, tıpkı ilk gece yaptığı gibi bardakta yüzüğüyle ritim tutmaya başladı. Tık... Tık... Tık... Bizim zamanımız yeniden çalışmaya başlamıştı. Hiç konuşmadık ve çok sevindik. Annesinin eli başında durmaktan vazgeçer diye hiç kıpırdamadan duran çocuklar gibi durduk. Warda, erguvana nadiren izin veren karanlık çöle sesleniyordu:

Walla Zaman...

İşte o zaman çok yükseklerden savaş uçakları geçti, jetler... Onlara baktık. Ama duyduğumuz tek şey Madam Lilla'nın bardaktaki yüzük sesiydi:

Tık tık tık... Karanlık bir bulmaca karesinde kendimiz gibiydik nihayet. Hayat ve savaş beyaz karelerde devam ediyordu.

En zor günümüz böyle bitti işte. Çok yorgunduk. Zira tabanca ateşlendikten sonra mermileri geri gelmiyordu. Hepimiz bütün gün kurşunlanmıştık.

"Gerçekleri istiyoruz" demişti *Maryam, "avantür palavraları değil".*

Madam Lilla sigara istemiş ve çardağın altında kaşlarını çata çata içmişti, hiçbir şey konuşmadan.

Madam Lilla'nın bize anlattığı "gerçek" hikâyeden sonra, üç boş çuval gibi, Dido'nun Evi'nin mutfağındaydık. Zincirin halkaları gibi birbirine benzeyen ve onlar kadar birbirine geçmiş üç kadın ve bir kız çocuğu. Bir ailenin bütün kadınları -eğer temiz kalpli insanlarsa- mutfakta kızarmış ekmeğe benzeyen bir koku oluşuyor, tereyağı gibi. Öyle bir dolanıyor ki bu koku, ömrün boyunca orada otur, konuş, dur, anlat, dinle; öyle bir hayat kovuğu. Birbirlerine ve bir şeylere dokunuşlarından, tutuşlarından, döndürüşlerinden, kesip yıkayışlarından oluşan bir macunmekân. Birbirlerinin ellerinden alıyorlar bir şeyleri, dönüyorlar, başka bir şeyi birbirlerinden geçirip ocağa koyuyorlar, dönüyorlar, ocaktan alıyorlar, bir şeyler kaynıyor durmadan. Orada bir divan olsa, uyusan, bütün derdin geçer, "lekesiz bir zihinle" uyanırsın, pırıl pırıl.

Biz çarkların işleyişini bozmayacak bir yere oturuyoruz. Hepimizin yanağı elinde, dirsekler başlarımızı taşımak için ahşap masaya çakılı. Onlar az önce dışarıda bir el ateş edilmemiş gibi davranıyorlar, Madam Lilla bizi odasına çekip uzun uzun konuşmamış, bizim canımızın çekildiği yüzümüzden belli değilmiş gibi. Ya da belki bizim yeni öğrendiğimiz bir şeyi çoktan biliyorlar.

"Kahve koyayım mı size?" diyor Samira, parmaklarının uçlarında sudan inci damlaları. Alnı temiz terli. Dünyanın bütün işlerini hemen şimdi şapır şupur yapabilecek gibi. Başımızı sallıyoruz. O kahveyi koyarken annesi domates doğruyor bir yandan. Doğrandıkça kırmızı sedef ellerine bulaşıyor. Bakmadan bize konuşuyor:

"Erguvanlar büyüyebilsin, ölmesin diye bir makine gönderdi bize Thirina. Yıllar evveldi. Soğuk su zerrecikleri üfleyen bir şey.

Mazotla çalıştırmayı başardık. Bu evi anneme verdiğinde tek şartı buydu. Erguvanları yaşatmak."

İhtiyar kadın ya ayıkladığı fasulyeleri ya da hayatın tamamını komik bulduğu için gülerek, sanki bir kutsal kitaptan aktarır gibi bitirdi cümleyi:

"Dido'nun bize getirdiği güzel çiçeği hiçbir erkek soldura-maz. Çünkü biz ona istediği mevsimi hep veririz."

"Ona neden inandınız?" diye sordu Maryam. Sorarken "Nasıl olur da inanırsınız?" demek istemedi, "Bize inanmamız için bir şey söyleseniz" diye rica ediyordu sanki. Yaşlı kadın fasulyelerin içinden fasulye çıkmasına her seferinde seviniyormuş gibi bakarak her bir yeşil şeride konuştu:

"Üç kitap da getiremez kötüleri insafa/O peygamberler sabır dilemeye gönderildi iyi insanlara."

Samira, Fatima Nine'nin saçlarını okşadı ve gelip oturduğumuz masanın başında durdu, bir eli yorgun, belinde:

"Çünkü biz bahçemize inanıyoruz. Kimseye göstermek için değil, kendimiz için. Erguvanları sadece..."

Orta yaşlı kadın bitirdi cümleyi:

"Yeni kızlar büyütmek için koruyoruz. Kudretli ve zarif kızlar. Melikamız gibi."

Üçü de dönüp sürekli tekrarlanan bir mucizeye bakar gibi baktılar Melika'ya. Melika da gözlerini açtı, saçlarını iki yanından tutup kaldırdı. İzlenmekten utanan bir kız çocuğunun komik hareketlerini yaptı. Biz de baktık, biz de güldük. Bir umudumuz o. Yerden tahta bir kılıç aldı Melika, havaya kaldırdı. İki eliyle tuttu, kendi kendine bağırma tonlamasıyla mırıldandı, bizim izlediğimizi unuttu:

"El Kâhina'nın fedaileriiii... İleriiii...."

Samira, arkası dönük güldü, bir şey karıştırıyor:

"Biz de böyleyiz işte. Savaşın ortasında... Erguvanlarla..."

İnandığından şüphesi olmadığı için dalga geçiyordu kendisiyle Samira. Ne saygı duymamızı ne de anlamamızı bekliyordu. Gerçekten inanıyor olmalıydı.

"Lübnan'da da böyle iki kadın var" dedim, "güney Lübnan'da. İsrail sınırında su kaplumbağalarını korumaya çalışıyorlar. Onların da bir bahçeleri var. İsrail'in ve Hizbullah'ın ordularının ortasında. Onlar gibi siz de..."

Samira'nın annesi, dönüp masadan tuzu alırken konuştu:

"Birinin bahçeleri koruması gerek."

Samira yine kendi kendine güldü:

"Erguvanları ve yavru kaplumbağaları."

İhtiyar hâlâ hayretler içerisinde fasulyeleri ayıklıyor ve kutsal emirleri sayar gibi konuşuyordu:

"Bahçene hak etmeyenleri sokma... Kızına ihanet etme... Erguvanları görmeyene gösterme... Kılıç tutmayı öğren... Tamah etme, hayret et... Kimseye teslim olma... Yürümeye devam et... Kız kardeşine güven..."

Durdu, sadece iki cümleyi tekrar etti:

"Kızına ihanet etme. Kız kardeşine güven."

Melika masanın altından birden dışarı fırladı ve elinde kılıcı bağırıp kaçtı dışarı:

"Dido'ya ihanet etme!"

Fatima Nine güldü yine, fasulyelere mi, yoksa yüz yıllık hayatının tamamına mı anlaşılamadı.

Maryam, bizim gibi değil, kaptırmıyor kendini, "Peki ya savaş?" dedi, "ne yapacaksınız burada?" Samira bize döndü, su akıyordu musluktan:

"En önemlisini unuttu Fatima Nine. Bahçeyi bırakma!"

Fatima Nine tekrar etti:

"Bahçeyi bırakma!"

Evin kadınları işlerine daldılar. Ben sordum Maryam ile Amira'ya:

"Ne olacak şimdi?"

Elbette Madam Lilla ile ilgili soruyordum, anlattıkları ile ilgili ne yapacağımızı ama daha çok anlattıktan sonra geldiği halle ilgili ne halt edeceğimizi.

Amira yüzünü ovuşturdu:

"Size söylemem gereken bir şey var. Muhammed ile ilgili."

Yüzünü biraz daha ovuşturup devam etti:

"Şu erguvan meselesiyle ilgili."

Maryam, -söylemek istemediği bir şeyi söylediği çok belliydi,- "Benim de" dedi, "bir şey göstermem lazım. Ve evet, erguvan meselesiyle ilgili." Bir küfür salladı sonra. Derhal utandı Melika'dan. Üç kuşak kadından özür diledi tek tek, affederek güldüler. Devam etti:

"Yahu arkadaş, işaret mişaret bunlara inansam diyeceğim ki..."

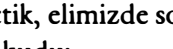
Amira şaşırdı:

"Sen de mi?"

Maryam:

"Hiç sorma" dedi.

İkisi de bana baktılar. Maryam kafasıyla "Gidelim" diye işaret etti. Böylece odaya geçtik, elimizde soğumuş yarım kahveler. Maryam defterini açtı ve okudu:



Dido'nun Üçüncü Yazıtı

Erguvanları bu ülkeye ben getirdim güneş yüzlü denizci. *Her bahar açacaklar. Kısa sürecekler. Kim bilir belki yıllar sonrasına kalmayacak bu Fenikeli çiçekler. Çünkü yola çıktığına göre insanları biliyorsun yabancı, işlerine yaramayan güzellikleri görmezden gelerek öldürürler. Cahiller, güzel ile faydalı arasında hep akıllıca bir tercih yaptıklarını sandıkları için cahildirler. Oysa sen de benim gibi olmalısın yabancı: Ben savaşta bile görebilirim yabani otların arasına saklanmış toprağın minelerini.*

Benden korkmanı istemiyorum yiğit savaşçı. Sen de bana onlar gibi bakma. Tanrılardan biriymişim gibi yalnız bırakma beni. Beni güldürecek şeyler anlat. Ve benimle gül. Senin gözünle göreyim ülkemi. Seni yavru keçilerin olduğu kırlara götüreyim. Küçük tanrıcıkların burunlarına gülelim beraber. Sonra şarapla kızaran burunlarımıza gülelim şefkatle. Ah! Bana tanımadığım insanların, hiç bilmediğim hikâyelerini anlat ve onlara gülelim. O kadar çok gülelim ki, mine çiçekleri ile dolsun toprak. Eğirmeye mecbur kalmayalım güzelliği yeryüzünden. Adımlarımız değmesin karınca yuvalarına.

Kızlar yetiştiriyorum yabancı. Erguvan ağaçları gibi. Erguvanların kıymetini bilmeyen ve mineleri göremeyen erkeklerden uzak durmaları için uyarıyorum onları. Onlara şarkı söylemeyi, şiir yazmayı, çiçeklerden yemek yapmayı ve kılıç sallarken tanrılar gibi zarif olabilmeyi öğretiyorum. Yabancı, onlara güçlü olmayı öğretiyorum. Alt etmekten keyif almayı, karacalar gibi koşmayı, yunuslar gibi yüzmeyi ve Fenikeli kadınlar gibi dans etmeyi öğretiyorum. Büyüleri öğretiyorum onlara. Kız kardeşleriyle yaptıkları büyülere güvenmeyi. Erkeklerden korkmuyorlar yabancı, kendilerinden korkuyorlar. Bu karanlık tanrıları kovuyorum kalplerinden. Tanrılar, rüyalarımda benimle konuşuyorlar ey yiğit savaşçı. Bu kızlardan biri, ben dünyanın bu yüzüne veda ettikten çok sonra, bu toprakların hükümdarı olacak. Ancak o güzel kızımın kırıldığını görüyorum kâbuslarımda. Ülkesini yıktığını, yaktığını, kuruttuğunu görüyorum. Esir düşmemek için kendini kayalara vurup öldüren bir dişi kartal görüyorum. Ben ölmüşüm gibi ağlıyorum.

Afrika'nın, Arabistan'ın, çöllerin ve dağların kralları benim cesur dişi kartalımdan hoşlanmayacaktır, biliyorum. Ben dayandım ama o dayanamayacaktır. Tanrılar sinirlenip kıtlığı ve kum fırtınalarını salacaktır üzerine. Kurnazlığı, pusuyu ve karanlığı

yenebilir mi kızlarım? Kızlarımdan doğacak o dişi hükümdar, o cesur kız çocuğum kalbi yılınca ülkesiyle birlikte kendini de yakacak mıdır? Onlara ne söylemeliyim ey yiğit? Bana bu dünyayı mağlup etmenin bilgisiyle gel! Bana erkekler dünyasının o karanlık sırrını ver.

Sevgili Penelope benim için endişelenmeye başladı bile. Geceleri uyanıp bütün kandilleri yaktırıp denize adamlarımı yolluyorum. Seni görebilecekleri ama senin onları göremeyeceğin kadar yaklaşıp bakıyorlar. Ancak geminin hâlâ orada olduğunu bana söyledikleri zaman dalayabiliyorum uykuya. Penelope ağlıyor. Onu teselli ederken senin orada olduğunu, çoktan benim olduğunu söylüyorum. Yabancı, ona beni hayal kırıklığına uğratmayacağını anlatıyorum. Beni ülkemin gözünde küçük düşürme, gel. Dido'yu yok etmek için yeniden çirkin hikâyeler anlatıp kirli şarkılar uydurmasınlar. Bir kez daha yenilmeye gücüm yok. Seni ben kuruyorum yabancı. Hayalinden daha eksik olma, beni utandırma. Gel.

Ben, benden sonra gelecek bütün kızlarımın anasıyım yabancı. Tıpkı geldiğim toprağın yenilmez kadınları gibiyim, bereketli ve sebatkâr. Kralları, savaşçıları sessizliğimle yendim ey yiğit asker! Ama sana anlatmaya karar verdim onlardan esirgediklerimi. Sende kudretimi değil, aşkımı deneyeceğim, yemin ettim. Bana en kıymet bilen kalbinle gel.

Muhakkak ki kadınlar gördün. Güzellerle seviştin. Sularını içtin, sularını içtiler. Oğlanlara ve kızlara karıştın, muhakkak ki. Ülkeme bunlardan yorulmuş gel yabancı. Geçtiğim yollardan geçmiş, vardığım yere varmış olarak gel. Bir tanrı dağları ve nehirleri yaratmaktan nasıl yılmışsa, sen de öyle asil bir yılgınlıkla gel. Çünkü ben oradayım. Çünkü böyle geçecek zaman ve öleceğim. Sarsmayan fırtınalar, yıkmayan dalgalar, yakmayan yıldırımlarla geçecek zaman, yabancı, anladım. Gel ve bir mana ver.

Erguvana daha derinden bakmak istiyorum şimdi. Ben bu ülkede ve bu denizde hüküm sürerim ey yiğit aşkım! Sen bana bir ben ver. Kızlarıma bir ümit ver. Güç ve zarafetten kurulu kızlarımı sevebilecek kadar bilge erkeklerin olabileceğine inandır onları. Gel ki sürelim yabancı. Gel ki erguvanda bir hayat bulalım. Gel ki mineden güç alalım.

Gel artık yiğit savaşçı. Gözlerinin içindeki denizleri ve ülkeleri göster bize. Gel. Beni daha fazla küçük düşürme.

Amira şaşırmadı, ben şaşırdım.

Sadece iç geçirerek Muhammed'in mektuplarından birini daha okudu:

Muhammed'in Üçüncü Mektubu

Pekâlâ, insanlar sandığımızdan daha aptal olmalarına rağmen dünyayı her nasılsa bizim anlamakta zorluk çekeceğimiz kadar karmaşık bir yer haline getirmeyi başarıyorlar. Bu kadar gerizekâlı olmalarına rağmen, birbirlerine bu karmaşık tuzakları nasıl kuruyorlar, anlamış değilim. Fakat endişelenecek bir şey yok. Senin işlerin tıkırında. Sen ve senin gibiler bizi zenginleştirmek için geldiniz. Biz ne kadar inat etsek nafile!

Hey! Peki şunu dinle. Herkesin bir mizacı olmadığı gibi her insan da bir gönül sahibi değildir. Sende bir tane var ve maşallah, King Kong'un göğüs kafesine zar zor sığacak kadar haşmetli. Sen-

deki gönlü ilk gördüğüm günü Maradona'nın meşhur golü gibi aklımda oynatıyorum sık sık. Adam haklıydı, bu "Tanrı'nın eli" olmalı! Güzel bir şarkı çalıyordu, Asmahan'dan bir şey olmalı ve senin gözlerin dolmuştu. Sonra bir martının diğerlerinden ayrı uçmasının seni epey hırpaladığını hatırlıyorum. Pekâlâ... Evet sen sulugözlü birisin, ama bu anlattıklarımın aksini ispatlamaz. Senin gibi birinin sürekli aklında tutması gereken meselelerden biri şu: Umutsuzluk, en büyük günahtır. Bu günahı ara sıra işlediğini kabul etmelisin tatlıcık. Evet, biraz saçmaladım galiba, affetmeye çalış. Söylemek istediğim şey şu: Gönlüne ara sıra günübirlik turlar düzenlesen hiç fena olmaz. En azından dünyanın her yerinden kuş gözlemcilerinin bu tur için Tunus'a akın edeceğinden şüphem yok. Kalbindeki hüthüt kuşlarını benim için öp ve Süleyman'a selamımı ilet lütfen. Ne olur kızma, zevzeklik faslını kapatıyorum.

Benim gibi, üzerine entariler geçirip sandaletlerinin içine çorap giyenler bu kreasyonla Peygamber'in yolunu bulabileceklerine inanıyorlar. Yeterince garip görünürsek bir gönlümüz olacağına dair bir inancımız var sanırım. Oysa çocuğuyla, sokak kedisiyle, sevgilisiyle, hatta geveze yaban kazlarıyla dertleşmeyi becerememeyenler Allah'ın kelamını nasıl duysun! Peygamber'in yolu onlarla keşisse... Benim gibi bir cahil, Peygamber'in onları nasıl terbiye edeceğini bile-

mez. Ama sanırım sabır ve merhametle sessizliğe çağırırdı. Onların kalbini kırmadan gönüllerinin kuraklığını gösterirdi. Bu gönüllerin, şiirin ve aşkın çiğ taneleriyle sulanması gerektiğini söyleyip sabahları kırlara çıkıp çiğ damlalarını bozmadan ceplerinde biriktirip getirmelerini, gönüllerine akıtmalarını öğütlerdi belki. Fakat yine de o kalpler yüzyıllardır nadasa bırakıldığı için ilk hasadın muazzam olacağından şüphem yok.

Sen tatlıcık, Peygamber'in yolundan gidensin. Tıpkı Che Guevara gibi sen de cüzamlıları yersiz utançlarından, kendilerine duydukları öfkeden ve mahzunluktan kurtarmak için harekete geçmelisin. Korkuların ve umutsuzluğun için kendini cezalandırmaya harcadığın enerjiyi buna harcarsan, sanırım dünya hızla bayındırlaşacak.

Pekâlâ tatlıcık, lütfen haddimi aştığımı düşünme. Bundan hoşlanmadığını biliyorum ama yapmalısın: Şimdi lütfen bir besmele çek. Allah'ın ismiyle başla. Besmele, evreni sana destek olmaya çağırmaktır. Allah, evrendir. "İnşallah" dediğimizde bu evrenin bir parçası olduğumuzu idrak ederiz. Hey şu saçma sapan "evrene pozitif mesaj gönderme" meselesinden söz etmiyorum, deli olma. Evrene aidiyetimizi beyan ederiz Allah'ın adını anarak. Meleklerin seninle işbirliği yapması için ara sıra gönüllerini almalısın, ne dersin tatlıcık?

Pekâlâ, şimdi yeniden etrafına bakmanı rica edeceğim. Cüzam bahsini hatırla. Allah'a inanmanın en şekerli tarafı kusursuz bir gönüle inanmaktır. Sen şimdiye kadar insanlara inandın. Başının hep belada olmasına şaşmamak gerek. İnsanların, Allah'ın dünyaya gönderdiği suretler olduğunu düşünürsen merhametini daha kolay çoğaltabilirsin. Ne diyorsun tatlıcık, yapabilir misin?

Bak ne diyeceğim... Bu sömürgecilik pek fena şey tatlıcık. Anlattıklarımla da biraz ilgisi var. Sömürgecilik tatlıcık, çocuklara ve çiçeklere kendi dillerinde isimler koymaktan bile vazgeçiriyor insanları. Ancak ana dilimizin sözcükleri gönlümüzde tınlar oysa. Gönül, sözcüklerden kurulur. Her bir sözcük içimizde denk geldiği noktayı var ederek bir gönül yüzeyi oluşturur. Pekâlâ, etrafta gördüğün bu insanlar, bu bakımdan da sakatlandılar. Sor şimdi, çiçeklerin adlarını bile sayamazlar kendi dillerinde. Erguvan'ı sor. Bak gör bilmeyecekler. Erguvanı merhametli ihtiyar kadınlara sor tatlıcık. Çiçeklerin adlarını, eski duaları ve ninnileri onlar tutuyorlar akıllarında. Bu yüzden korkuturlar herkesi, kim bilir belki herkes her şeyi aslında unutmak istiyor. Bir tek ihtiyar kadınlar engel oluyor çölleşmeye.

Bir kadın olarak, peki tamam, tanıyabileceğimiz en prenses kadın olarak, senin bu saçmalıklara meydan okuyabileceğine iman ediyorum.

Hey! Meydan okumanın olmadığı hiçbir film gişe yapmaz. Üstelik dünyadaki bütün kötülüğü tek yumrukta yere serebileceğinden şüphemiz yok. Peki bunu neden yapmalısın?

Hey! Senin soruların da bitmek tükenmek bilmiyor tatlıcık.

Pekâlâ, kabul ediyorum, Batı dünyası senin dansını, hak ettiğin şekilde saygı ve imrenmeyle izleyecektir. Wembley Stadyumu'nu alkışlarla yıkabileceğini ikimiz de biliyoruz. Peki ama tatlıcık, sen de onların gönüllerinde tınlamayacaksın. Bu göze alınamayacak bir israf gibi geliyor bana, sen ne dersin? Buraya döneceğinden bu yüzden emin gibiyim. Milyonlar tarafından bir kilim ya da antika bir seramik gibi izlenmektense Tunus'ta insan olarak başının çaresine bakmayı tercih edeceğini düşünüyorum. Bu söylediklerim kulağa saçma geliyorsa tamamen benim sersemliğimdendir.

Sanırım onlara dansını anlatman gerekiyor, onların sözcükleriyle. Evet maalesef bunu yapmalısın. Çünkü benim gibi sersemler şehvetin günah olduğuna inandırılıyorlar. Oysa her duygu bir gezegendir. Bunlar Allah'ın gezegenleridir, elbette. O gezegenleri sinsi bir astronom olarak gözlemlemektense her birinde birer kır gezintisine çıkmak bizi eksiltmez, çoğaltır. İnanmak, o geze-

genlerin her birini tecrübe etmek ve oradan bir bütünlüğe, birliğe varmaktır. Peki tamam, herkesin bunu senin gibi gövdesinin tamamıyla yapacak kadar cesur olmasını bekleyemezsin.

Tatminsizlik ne sefil şey. Seni yeniden görmek istiyorum ama ömrümün geri kalanının her saniyesini seninle geçirsem bile yetmeyecek, biliyorum. Ne şımarıklık. Evet, haklısın, kendime bir çekidüzen vermeliyim.

Kifayetsiz şövalyeniz,
Muhammed

Maryam şaşırmadı, ben şaşırdım.

Düştükleri hazine adasında ne yapacağını bilemeyen insanların of'laması, puf'laması ile durduk öylece. Çünkü, bu sabah çardakta tabanca ateşlendikten sonra olaylar şöyle gelişmişti...

Madam Lilla, eteklerini en haşin şekilde savurdu bahçeden eve girerken. Odaya girip tuvalet masasının maun sandalyesine oturdu. Tabancayı tuvalet masasına koydu. Öfkeliydi. Gözlerini kısıp bize baktı. -Anlayabilecek miyiz acaba?- Maryam'e dikti gözlerini. -Bu hikâyenin sonunda ayakta kalan kim olacak?-

"Bir sigara daha verin" dedi, Maryam'in elinden yırtar gibi aldı sigarayı. Yaktı, eski kadınların içtiği gibi, içine çekmeden. Ve anlatmaya başladı:

"Hanımlar, evvela... Ben, kurban olmadım. Ben, kalpsiz de olmadım. Bunu söylüyorum zira ekseriyetle kadınlar, kurban olmayan kadınları kalpsiz sanırlar.

Gerçek hikâye... Gerçek hikâye basit. -Madam Lilla gözlerini kapadı ve şiirli bir dua okur gibi hafif hafif sallanmaya başladı- Günün birinde bir erkek kalbinin çölünde bir serap gördüm. Serap yağmur duasına dönüştü zamanla, dua deryaya. Böylece doldurdum kumu balıklarla. Seraptan da duadan da yorulduğum zamanlarda adam döndü bir deniz-mezarlığa. Balıklar çırpınmadan bir anda öldü. Ve gördüm ki ben, yine aynı adamda yeniden icat edebiliyorum suyu, yeniden serap, yeniden derya ve yine dolduruyorum balıklarla bir adamın çölünü. Bütün aşklar budur. Aşk, kadınlar yorulunca biter. Kadınlar bir adamı değil, bir mezarlığı terk eder. Ne ki ben bütün kadınlar gibi değilim. Ben çok küçükten beri sadece kendi ayakkabılarımın üzerindeydim.

Yedi yaşında yoktum belki, babamın tamburuyla düğünleri gezmeye başladım. Önce Kahire'nin bütün mahalleleri, sonra köyler, sonra başka şehirler. Sesim öyle dertliydi ki, bana ilk kez gördükleri bir hayvana bakar gibi baktılar. Annem bile korktu benden, sevemedi. Benim meczubum babamdı. Annem babamın arkasından ağlayan kadındı, ben hep babamla giden kız. Erkeklerin arasında büyüdüm ben. Bu sebepten kadın olmadan önce kadın olmamayı öğrendim. Kız olduğum belli olmasın diye çullara sarardı babam beni. Buraların erkekleri yoksul, dertli, cılız çocukların kederine ağlamayı pek sever. Hiçbirinin aklına çocuğun derdini sormak gelmez, kendilerine ağlamak işlerine gelir. Erkeklerin bu pis yalanını ben çocukken öğrendim. Ben kendim gülmeden önce ağlatmayı öğrendim. Çünkü babamın yüzüne üç kuruşu çalarkenki kalpsizliklerini gördüm ve sesime ağlarken kendilerine nasıl acıdıklarını öğrendim. Tiksindim. Ne ağladım, ne kalbim kırıldı, büyürken ben en çok tiksindim. Annemden tiksindim, güçsüzlüğünden. Getirdiğim parayı görünce parlayan gözlerinden ve sonra zırlayarak hep acı çeken kadın rolüne çıkmasından. Babamdan tiksindim, beni çullara sarmasından. Ben şarkıları söylerken adamların yüzlerinde kazanacağımız paranın

miktarını iştahla hesaplamasından. Yüzlerce gelin gördüm, hepsi esir düşmüş tilkiler gibiydi. Kendilerini bir adam için öyle süsleyip püsleyip, mandalar gibi oturuşlarını gördüm. On bir yaşımda hatim indirdim. Hatim indirdim ki, cenazelerde ve doğumlarda da işe yarayayım. On üç yaşıma geldiğimde, memelerim çıkarken, artık doğumdan ölüme ve ikisinin arasındaki bütün törenlere katılmıştım. Yüzler yüzler yüzler... Binlerce yüz gördüm. Şimdi hepsi tek bir yüz olarak var kafamda. Birden gülen, birden ağlayan, ne gerekiyorsa onu yapan bir yüz. Tiksindim. Çok tiksindim. Ben insanlığın sahne arkasında büyüdüm hanımlar, beni kimse kandıramaz.

Sonra bu para makinesi büyüyünce, son bir kez büyük bir meblağ kazandırmasına karar verip... Tahmin edersiniz herhalde, evlendireceklerdi beni. Sahne arkasından izleyip tiksindiğim o törenlerden biriyle... Çullardan sıyrılıp tüllere sarılacaktım. Çocukken insan kararlarını tam burasıyla -karnına koydu elini- veriyor. En iyi kararları da o zaman veriyor tahminimce. Bir gece evin bütün birikmiş parasını çaldım ve yola çıktım. Çullara sarınıp İskenderiye'nin yolunu tuttum. İşte o zaman Wasma Anne ile tanıştım. Eski zaman kadınları başkaydı. Osmanlı Sarayı'ndan çıkma bir başcariyeydi, kadının etinin değil, aklının para edeceğini biliyordu. Böylece onun evine girdim. Beni o yetiştirdi. Bendeki öfkenin kudretini görmüş olmalı, beni adam yerine koydu. Kızı yerine koydu... Oturup pazarlık ettik bekâretimin kaça satılacağını. Wasma'ya böylece ödeyecektim alacağım eğitimin parasını. Adil bir anlaşmaydı. Erkeklere istediklerini satıyor, bir ticaret yapıyor ve hayatımı satın alıyordum. Wasma'nın en güçlü silahı olacaktım. Mısır'ın bütün kalburüstü erkeklerinin, hatta bazen kadınlarının -güldü- gizlice uğradığı bir evdi. Sadece onlar da değil, İngilizler, Amerikalılar, Fransızlar, Arap dünyasının bütün zenginleri. Biz hanımefendilerdik. Courtesandık, eskort Fransızların deyişiyle. Yirmi yaşına geldiğimde Arapça-

nın bütün lehçelerini, Fransızca ve İngilizceyi konuşuyordum. Wasma Anne bana öfkemi eğirmeyi öğretti. Nur içinde yatsın. Ölürken bana altın kaplama, üzerinde Felak Suresi işli bir kahve cezvesi bıraktı, 300 bin pound ve değerli taşlar. Ölüm döşeğindeydi, yüzü bembeyazdı. Elimi tuttu ve "Esma Hanım" dedi, "senden istirham ediyorum, Batı'ya git ve yeniden başla". Bir trene atlayıp İskenderiye'ye, İskenderiye Limanı'ndan da Paris'e gittim, *Ritz* Oteli'ne yerleştim. Kendimi bir Arap emirinin kızı olarak tanıttım. Avrupalılar bayılır böyle şeylere. O günden sonra Paris'in, Londra'nın en lüks yerlerinde dans ettim, şarkı söyledim. Özel partilere davet edildim ve aklınıza gelmeyecek insanlarla tanıştım. Prensler, krallar, armatörler... Kendime özel hocalar tuttum, politika, felsefe, matematik, astronomi, dinler tarihi, şiir... Aklınıza ne gelirse öğreniyordum. Dünyayı yiyordum hanımlar. Dünyayı ısıra ısıra yiyordum. Para akıyordu, para dünyanın en kolay şeyiydi benim için. Çünkü bir kalbim yoktu. Mısır'a döndüm. Oradan bütün Arap ülkelerine gittim, kaldım, yaşadım. Sevgililer tuttum, sevgililer bıraktım, çiçekler, elmaslar, çiçekler, elmaslar... Fakat daha fazlasını istiyordum. Daha fazla güç. Erkekler dünyasında âşık olunan bir kadından daha fazlası olmayı hak ettiğimi biliyordum. Böylece başladım İngilizlerden Araplara, Araplardan Fransızlara, Fransızlardan Amerikalılara, onlardan yine Araplara bilgi taşımaya. Herkes için çalıştım. Dev bir bulmacaydı bu ve ben yönetiyordum. Tıpkı istediğim gibi. Bunu sadece erkeklerin o meraklı gözleri için yapıyordum. Ne diyeceğimi delicesine merak eden o gözler. Durup nefesini tutup ne diyeceğimi bekledikleri o an için işte. Hayranlıkla kölem olmaları yetmiyordu, oyunu yönetmek istiyordum. İnsanlığın sahne arkasında tiksinerek büyümüştüm, yine sahne arkasında şimdi sadece eğleniyordum. Hiç para almadım, sadece bir tek şey istedim onlardan. Bana borçlanmalarını. Böylece gönül borçlarından bir ağ ördüm dünya üzerinde. Şimdi böyle yolculuk edebiliyorsak, o gönül borçlarının oluşturduğu ağ sayesindedir.

Birkaç kere ölüm tehlikesi geçirdim. Tehlike, sadece oyunu daha da büyütüyordu. Aklınızla yaşadığınızda, elbette eğer kafanız çalışıyorsa, hayat en eğlenceli oyundur. Sadece kremasını alıp erkeklerin, paranın, şehirlerin ve zamanın, yürüyüp gidersiniz. Ah! Bir kadının yaşayabileceği en güzel hayatı yaşadım. Yıllar böyle geçti. Ben yaşlanmıyordum. Çünkü, dedim ya, bir kalbim yoktu, sadece ayakkabılarımın üzerinde yaşıyordum.

Derken bir gün Beyrut'ta, kırk dokuz yaşındaydım. *Saint George* Oteli'nin barında güneş benim yüzümde batıyordu, bir sonbahar günüydü, dalgalar otelin dalgakıranında patlıyordu. Önce ayakkabılarını gördüm. Siyah rugan. Sonra jilet gibi ipek gabardin pantolonunu, zehir yeşili. Geldi, tam karşımdaki masaya oturdu. Utanmadan, sıkılmadan, geniş geniş bakmaya başladı bana, yüzünde alaycı bir gülümseme. Bekliyordum ki selam versin, bekliyordum ki garsonla bir içki göndersin, bekliyordum ki... Bekletti beni öylece gözlerini bir an için ayırmadan. Belki bir saat boyunca baktı öyle, denize bakar gibi. Sonra kalktı, yanımdan geçti ve gitti. Bu kadar. Ertesi gün, aynı saatte yine aynı şey. Bu kez daha uzun. Yine gözünü kırpmadan, tatlı bir rahatlıkla. Ertesi gün yeniden... Bir geyik avcısı olduğunu anlamalıydım, beni kalbimden tek kurşunla vurmak için ne kadar gerekiyorsa o kadar bekleyebilirdi. Kalbimi ona döndürüp durmam için bekliyordu.

Aşk bir tereddüt anında gelir hanımlar. Bir küçük tökezleme ve işiniz biter. Yılların tecrübesi, bir ömrün zaferleri, külyutmaz aklın yaş tahtahaya basmazlığı... Bir küçük tereddüt anını bekler aşk, kurduğunuz saray devrilir. Kim bilir belki için için istiyordum bunu. Kurduğum oyunun büyüklüğü yetmiyordu gücümü sınamama. Bu kez de kalbimi sınamak istiyordum, bilmediğim aşk ormanında. Öyle ya kendimiz yaparız hayatı, tesadüf yoktur. İşaretleri, büyüyü ve tesadüfü de biz üfleriz hayata. Kim bilir, belki en kudretlilerimiz bir canı olduğunu hissetmek için yenil-

mek ister. Ne diyebilirim? Askerler nasıl en çok kopmuş bacaklarının acımasını istiyorsa gizli gizli, ben de belki kalbimi, onun yerindeki boşluğu bir hayalet sızıyla var etmek istedim. İnsan hiç tatmamışsa, keder için de dua eder. Kendinden bile gizler ama her insan bir kere mahvolmak ister. Bakmayın kimse bir cennet dilemez, herkes yana yakıla kendi cehennemini görmek ister. Kırk dokuz yaşındaydım ve belki o an, bir anlığına yanlış mı yaşadım acaba diye tereddüt ettim. En büyük avcıları en büyük avcı yapan şey, avın tereddüt ettiği ânın kokusunu almalarıdır. Yanımdan geçti; içimden, karnımdan, sırtımdan bir ruh geçti. Sadece nefesinin sesini duydum, enseme yaklaşıp kokladı. Ben şaşkınken, el çabukluğu marifet, altın bir çakmak bıraktı masama. Üzerinde ismi yazılıydı. Jezim Anwar. Hiçbir şey söylemeden uzaklaştı. Bir anda yok oldu. Yüzlerce kez oynadığım bir oyunu ilk kez biri bana oynuyordu. Ben oynamasına izin veriyordum. Aşk hanımlar, yoklukla oynanan bir oyundur. Yokluğunun derinden hissedileceğine ne kadar güven duyuyorsan o kadar iyi bir oyuncu olabilirsin. Tereddüt ettiğin anda düşersin oyundan. Ben tereddüt etmiştim. Aşk, dedim ya, bir tereddüt meselesidir.

Aylar geçti ve kendimi kerelerce yakaladım. *Saint George*'un barına giderken, aynı sandalyeye otururken, elimde çakmağı tutarken, yarım saat daha otururken ve en kötüsü hanımlar... Hanımlar en kötüsü, kapıya bakarken yakaladım kendimi. Hayatı bekleyen zavallı bir kadın gibi. Annem gibi. Aşk, demek ki, kendi kendini düşkünleşirken yakalamakla çekilen bir çiledir. Nihayet bir gün ve elbette yanlış bir gündü o, çıkageldi. Yanlış bir gündü çünkü hazırlanmıştım, hazırlıklıydım, öyle sanıyordum. Siyah ayakkabılar ve siyah-lacivert birtakım vardı üzerinde. Elinde kamçısı. Beni aramıyordu, anladım, öfkelendim. Beni görmedi, delirdim. Kalktım yürüdüm lavaboya, beni fark etmedi, çileden çıktım. Hiçbir şey yapmasına gerek kalmamıştı, ben kendi ağım-

da debeleniyordum. Tam çıkıyordum ki kendime lanet ederek, kapanacaktı bu mesele, sadece kendime duyduğum bir öfke kalacaktı kalbimde ki, sigarillosu elinde geldi. Küçük çantamı, bacağımın içini tutar gibi tuttu. Yavaş yavaş. Bacaklarımı açar gibi açtı çantayı. Gözleri gözlerimdeydi. Saçlarımın dibine parmaklarını sokar gibi soktu ellerini çantama. Ağır ağır. Ve çakmağı yakaladığında parmakları, gülümsedi. O zaman anladım işte, ben artık iflah olmam. Elbette iş işten geçmişti.

Yıkılan gönlüm bir anda dikildi ayağa. Bu sevincimden nefret ettim. Ondan nefret edemediğim için kendimden nefret ettim. Sonra ben hep kendimle kavga ettim. O ise keyfini sürdü. Kendi kendine gelip ayaklarında kedi olan bir panteri izlemenin keyfini sürdü.

'Benim işim vahşi hayvanları yakalamak hanımefendi' dedi, 'Sadece vahşi ve tehlikeli olanları. Peki ya siz?'

Başka bir zaman, başka bir yer ve başka bir adam olsa, hafifmeşrep ve fakat zarif bir kahkaha atar soru sorardım, erkekler bayılır buna. Ama dedim ya bir tereddüt geçirdim. Belki de hep yaptığım gibi değil, hiç yapmadığım gibi yapmak istedim. Hikâyemi anlatmak istedim. Erkekler hiç hoşlanmaz bundan. Hikâyeyi anlatmak isterler, asla dinlemek değil. Ve ona anlattım, dans ettiğimden başlayarak birçok şeyi. Gülümsedi, saçıma götürdü elini, bana, gerçek mi değil mi diye şüphe ettirecek kadar derin bir hayranlıkla bakıyordu:

'Kim bilir ne korkunçsun' dedi, 'erkekler için pek korkunç olmalısın. Kim bilir kaç erkeği ürkütmemek için hikâyelerin yokmuş gibi, hiç hikâyen yokmuş gibi yapmak zorunda kalmışsındır... Siz hanımefendi çölde açan bir erguvana benziyorsunuz.'

Güldü. Dizlerimin kırıldığını hatırlıyorum. Ürkütücü bir şefkati vardı, kendini bırakmamak için çırpınmanı gerektiren. Sonra bütün gece beni dinledi. Bir erkek ilk kez beni, benim hikâyemi, sanki bir ülkenin sırrını veriyormuşum gibi dinledi. Duramadım. Komik hikâyeler, acıklı hikâyeler, kederli hikâyeler, bütün

hikâyelerimi anlattım belki. O bir şey demedi. Sadece şunu söyledi:

'Savaşa giderim hanımefendi, savaşan ülkelerin hayvanat bahçelerine. Unutulan hayvanları alırım ve onları başka ülkelere satarım. Afrika'nın derinliklerinden hayvan kaçırıp onları kafeslere koyup medeni ülkelerin hayvanat bahçelerine gönderirim. Benim işim budur. Beni bulmak isteyenler savaşları takip etmelidir.'

Belki başka şeyler de anlattı ama hatırlamıyorum. Ben o gece kendimi dinliyordum. Kendimin bu hiç bilmediğim halini izliyordum. Ne bir şey söylemesine gerek vardı, ne bir soruya. Birlikte gittik yatağa. Beni bir vahşi hayvanı sever gibi sevdi o gece ve evcilleştim. Sonraki bir hafta *Saint George*'dan çıkmadık. Tıka basa aşk doluyduk. Doluydum ya da. Ve sonra kayboldu bir sabaha karşı. Bir yıl boyunca onu aradım. Öylesine iz bırakmadan gitmişti ki 'Rüya gördüm' diye düşündüğüm oldu. Aklımı kaybettiğimi sandığım oldu. Unutmak için her yere gittim, her adama verdim kendimi. Ülkeler dolaştım ve nihayet bir gün Paris'te *Ritz* Oteli'ne girerken o karşıladı beni kollarını iki yana açmış. Sanki orada sözleşmişiz gibi, sanki ortadan kaybolmamış gibi, sanki hep bana âşıkmış, bir yıldır beni aramış, hasretten delirmiş gibi. Bu kez yenmeye karar verdim onu. İntikamımı alacaktım. Ama aşk öyle sarıp sarmalıyıcı ki, intikam onun yanında sümüklü bir çocuk. Daha o gece bitmeden affetmiştim onu. İnanmak istemek inançtan daha kudretlidir. Bir hafta *Ritz*'de kaldık beraber, Paris'in belki bütün müzikhollerine gittik, bütün bistrolarında içtik. Ve sonra elbette yine, yine bir sabaha karşı üstelik, yok oldu Jezim Anwar. Bu kez yetinmeye ve unutmaya kararlıydım. Ama ikinci yenilgi birincisi gibi değildir. En derin izi o bırakır. Çünkü yenilgiyi arzuladığını anlarsın, kendini affedemezsin. Öfke ve aşk, kahır ve tutku... Bunlar bir kez karıştı mı işin zor. İşte böylece karıştı benim kimyam da. Belki daha önceleri olsa mühim değildi, atlatırdım. Ne ki, bir kadın zamana ve aşka aynı yaşında yeniliyorsa, iflah olmaz. O yüzden hanımlar, yıllarca bütün sa-

vaşları gezdim ben, savaşta unutulmuş bütün hayvanat bahçelerini ve Afrika'nın ormanlarını... Bütün erkekler, bütün ihtişamlı hikâyelerim onun bıraktığı dev boşluğu doldurmak için küçücük bir çakıl taşıydı. Hayatımın geri kalanı onun boşluğuna yuvarlandı gitti.

Gerçek mi diye sormuştunuz... İlk gece size anlattığım ayı yavrusu ve pelikanlı hikâye... Bütün rabıtalarımı kullandım o günlerde. Körfez Savaşı sırasında Bağdat'a girdim. Hayvanat bahçesi her zamanki gibi unutulmuştu. Havyanlar ölmüş ya da serseriler tarafından serbest bırakılmıştı. Öğrendim ki henüz hayvanat bahçesine bir kamyon yanaşmamış, Jezim henüz orada değildi. Tek bir yavru ayı vardı kafeste. Zavallı, açlıktan, susuzluktan ve yalnızlıktan delirmişti. Annesi ölmüş yanında yatıyordu. Yavru ayı kafasını kafese vuruyordu. Başı kanlar içindeydi. Ve bir pelikan. Kafeslerin arasında dolaşıyor. Kanatları çamurdan sertleşmiş, bir kanadı kırılmış yerde sürünüyor. Pelikan sanki yavru ayının delirmesini izlemek için kafesin önünde durmuştu. Hiç kıpırdamadan saatlerce ona bakıyordu. Sonra sanki yardım çağırmak için kanadını sürüyerek bahçede dolaşıyor, dönüp yine kafesin önünde duruyordu. İki hayvan, biri kafesin içinde, biri dışında, birlikte büsbütün delirmeyi bekliyordu. Delice bir fikirdi. Delirmiş olmalıyım aşktan ve öfkeden. Jezim'in oraya geleceğini biliyordum. Bağdat'ta olduğundan emindim. Eğer hayvanları alıp başka bir yere götürürsem... Delice dedim ya, onun bende isteyeceği bir şey olacaktı. Beni istemediğine göre, bende onun istediği bir şey olmasından başka çarem yoktu. Bakmayın öyle... Ben sevmeyi bilmiyorum. Sevince, kaybedince ne yapılır hiç bilmiyorum. Bildiğim şeyi yapıyor, savaşıyordum. Bir gece kafesi açıp hayvanları kandırıp yem ile, et ile peşimden sürükledim. Ve nihayet peşime düştüklerinde, onları bir kafes hazırlattığım yakın bir parka götürecektim. Askerlerin peşime düştüğünü nasılsa fark etmedim. Fark ettiğimde de çok geçti. Ayı ve pelikan

korktu ve böylece beraber koşmaya başladık. Ayakkabılarımı kaybettim koşarken, ayaklarım yaralandı ve korkuyordum. Nihayet bir duvarın önüne geldiğimizde... Böylece yakalandık ayı, ben ve pelikan. Ben onlardan daha çok delirmiş olmalıydım. Oradan kurtulmak için anlattığım hikâyeleri hatırlamıyorum bile. Ama orta yaşlı ve deli bir kadının işi her zaman kolaydır. Ayıyı aldılar, pelikanı vurdular ve beni oracıkta bıraktılar. Yere oturdum ve... Çok ağlayınca, yeterince ağlayınca insanın gözleri yarı kör olur. Güneş doğduğunda yarı kör ve ayakkabısızdım. Kendimi öldürmeye bile mecalim yokken otele vardığımda Jezim siyah rugan ayakkabılarıyla... Ve hanımlar, tıpatıp aynı çakmakla..."

Durdu. Yüzündeki enkaz bir kez daha bombalandı. Elektrik verilmiş ölü bir hayvan gibi sarsıldı. Bir sırrın mavimtırak katarak perdesi inip kalktı gözlerine. Anlatışındaki akış kesildi. Tam şu anda hikâyede küçücük bir ayrıntıyı değiştiriyor gibiydi ve devam etti:

"Tıpatıp aynı çakmakla çok genç bir kadının sigarasını yakıyordu. Bana şöyle bir baktı. Çamura bulanmış kırık kanatlı pelikandım ben, delirmiş bir ayı yavrusu. Duvara bakar gibi baktı Jezim. Yürüyüp yanıma geldi. Elini pantolonumun cebine soktu yüzüme bakarak, çakmak oradaydı. Ağzının yarısıyla gülümsedi ve... Gitti. O kadar... Ve ben bir şey diyemedim. Hiç...

Hanımlar ben son yirmi yıldır o anı düşünüyorum. Bir şey diyemediğim o anı. Son yirmi yıldır Madam Lilla'yı oynuyorum gündüzleri. Geceleri kucağımda yuvarlayıp kahverengileşinceye kadar ezdiğim yaseminlerle, kapının karşısında bir koltukta onu bekliyorum. Bu nasıl oldu, nasıl olabildi, onu düşünüyorum. Kapı her çalındığında öyle hızlı koşuyorum ki, kucağımdaki yaseminler yere ancak kapının önünde düşüyor. 'Kendiliğinden oldu bu yaseminler' demiştim. Kendiliğinden olmadı hanımlar. Kederden yeşerdi o çiçekler. İşte bütün bunlar yüzünden ha-

nımlar, ben o adamı öldüreceğim. Bu zulmün bir cezası olmalı. **Kendi kendini yapmış, hem de nelere nelere rağmen kendini çer çöpten bir saray olarak inşa etmiş bir kadının bahçesini, bir çöl erguvanını tarumar etmenin bir bedeli olmalı.** Bir kez de hanımlar, bedeli onlar ödemeli. Sizce de öyle değil mi?.. Söyleyin, sizin içinizden birini öldürmek hiç geçmedi mi? Yoksa siz birini hiç o kadar sevmediniz mi? Yoksa siz kendinizi benim gibi tek tek taşlarla kurmadınız mı? Söylesenize, sizce de bizi yıkan, kim bilir kaç kadının daha sebebi olan bu adamlar ölmeyi hak etmiyor mu? Bu çöllerde bu erguvanlar kolay büyümüyor hanımlar. Söyleyin sizce de ancak zalimin kanıyla soğumayacak mı içimiz?.. Ne olur söyleyin, kafasına tabancayı dayayıp 'Neden?' diye sormak istemediniz mi hiç!"

Ne anlattığı hikâye ne de aşkının ve öfkesinin yangını. Madam Lilla ilk kez bize bir şey soruyordu. Madam Lilla bize yardım için yalvarıyordu. Bu yüzden dağılıp gitti ilk kez. Enkazı gördük evet, bütün gerçeği. Bu yüzden düğmelerini bile yanlış ilikledi. Ve bu yüzden, bizce, evet, o adam, Jezim Anwar, ölmeliydi. Güzel olanı korumak için -bazen erguvan dalıdır bu, bazen çer çöpten bir saray olarak Madam Lilla- evet, öldürmeyi öğrenmek gerekiyordu. Amira ve ben ikna olmuştuk. Gel gör ki Maryam, Madam Lilla'nın düğmelerini ilikledikten sonra bile, tam uykuya dalacakken hem de, "Başka bir şey daha var" dedi, "Bize anlatmadığı başka bir şey daha". Amira "Zalimsin" dedi, "ihaneti bilmiyorsun!" Amira, muhtemelen Muhammed'den bahsediyordu. Başını yastığa gömdü. Maryam sustu. Maryam, zalim olmayı göze alabilseydi Madam Lilla'ya başka sorular da sorardık. Belki o zaman kimseyi öldürmezdik.

19. Bölüm

Madam Lilla ve Fatima Nine, çardağın altındalar. Gün yeni aydınlanıyor. Onlar beni görmüyor. Fatima Nine süpürgenin sapını çardakta uzanan Madam Lilla'nın karnına dayamış. Madam başını öte yana çevirmiş, yüzünü göremiyorum. Fatima Nine, işini bitimiş süpürge sapını çekip Madam Lilla'nın saçlarını bastıra bastıra seviyor:

"Ona dön ve teslim ol Thirina. O, senin için sabretmeyi, devenin kininden değil, kelebeğin inadından öğrendi. Ondan nurunu aldın Thirina, kendini ver artık ona."

Fatima Nine'nin ne demek istediğini anlamaya çalışırken, donmuş bakıyorken birden benden tarafa dönüverdi Madam Lilla... Yakalandım. Çardaktaki sedirde doğruldu ve bana bağırdı:

"Kolyelerinizi takın. Birazdan bizi almaya gelecekler."

Çocuk gibi içeri kaçtım. Fatima Nine kimden söz ediyordu? Madam Lilla'nın kendini kime vermesi gerekiyor ki? Dur bakayım sen, bu işi Maryam'la bir konuşayım derken tam...

"Sabah şerifleriniz hayrolsun ya hanım!"

Karşımda, bol cepli, haki pantolonu, safari rengi gömleği ve tanker gibi botları, Rayban gözlükleriyle bir KADIN GAZETECİ! Fotoğraf şöyle: Benim üzerimde gecelik, sırtımda Amira'nın hırkası, saçlarımın hepsi önümde, ayağımda arkasına bastığım Maryam'in botları. KADIN GAZETECİ'de ise, bir savaş filmi fiyakası, bir 'feleğin çemberinden geçerken tek başımaydım ahbap' havaları ve fakat konuşması... Sanki Kahire El-Ezher Üniversitesi'nden fetva veriliyor, öyle bir lügat.

"Günaydın" dedim ben de, normal.

Kadın esmer; belli ki ya tarlası ya tohumu dünyanın alt tarafından. Fakat sadece kitaplarda kullanılan, kimsenin sokakta konuşmayacağı yüksek Arapçayı, hem de berbat bir Amerikan aksanıyla konuşuyor. Christina Amanpour mevlit okusa bu kadar saçma durur. Arapça konuşuyor ama ısrarı ve hevesi ile tam teşekküllü bir Amerikalı gazeteci. Nefessiz devam ediyor:

"Müşerref oldum. Ben Allison Abu Şaar, *CNN International*'dan"

Allison'ı bir yayışı -Eeliisıın-, International'ı bir yedire yedire söyleyişi -interneeşınıl- insanın 'Otur, sıfir!' diyesi gelir. "Hıııı" dedim ben, tam olarak Türkçe bir aptala yatışla, adımı söylemedim. Soyadının tasdiklediği üzere hanımefendi Arap kökenli Amerikalı bir gazeteci. Fakat o kadar KADIN GAZETECİ ki, *Vogue* kadın gazeteciler diye bir sayı yapsa, kapağa çıkabilir. Gözlerimi kısmış gerçek bir gerzek gibi izliyorum, o anlatıyor:

"Burada bulunuşumun esbabı mucibesi, malumunuz, Libya harbi."

Olay Irak ya da İran'da geçiyor olsa aksanıyla yaya yaya 'Ayrak' ya da 'Ayran' diyebilir, konuşması bu şekilde. Gülesim var da gülemiyorum. Kıza da diyeceğim ki "İngilizceye geç bacım, yıpratmayalım birbirimizi" ama öyle güzel gayret ediyor ve Amerikan aksanlı yüksek Arapça her bakımdan öyle komik ki, bir türlü diyesim gelmiyor. Bu seyreltilmemiş Amerikalı gazeteciler sabah

böyle zıpkın gibi zıplayıp hayatı ve insanları dişlemeye başlıyorlar ya, bunun da bir cezası olmalı diye düşünüyorum. Dinliyorum tatlı tatlı:

"Biz yoldaşım, kameramanım Jack -Ceeyk- ile birlikte olduğumuz halde harbi takipteyiz. Zat-ı aliniz ne ile meşgulsünüz acaba?"

Ben Maryam ile Amira'yı beklerken, arkamdan Madam Lilla giriyor içeri. Çardakta yaşanan her ne ise onun hışmı ve eteklerinin haşır huşuruyla. Fırsat bu firsat, Ellisıın'ı Madam'ın başına bırakıp odaya atıyorum kendimi. Maryam ile Amira yeni ayaklanmış, "Dinleyin, dinleyin" diyorum. Dayıyoruz kulakları kapıya. Kız yüksek Arapçasının tuhaflığı yetmezmiş gibi bir de ihtiyar bir kadınla konuştuğu için heceleye heceleye konuşmaya başlayınca...

"Thirina Hanım değil mi ya hanımefendi?"

Madam sessiz. Onun yüzünü hayal etmek daha da tatlandırıyor durumu:

"Hancı hanımefendilerden işittiğim kadarıyla çok mühim bir şahsiyetsiniz. Fakat anlayamadığım husus şudur? Hür Libya Mukavemeti hakkındaki fikriyatınız ne olabilir? İsm-i alinizi Thirina olarak mı yoksa Tirina olarak mı kaleme alıyorsunuz?"

Madam Lilla'nın sessizliği uzuyor. "Yemin ederim Madam yarın ki *New York Times*'da manşet:

'Kaddafi fanatiği ihtiyarın Amerikan basınına hain saldırısı!' Kız biraz daha devam ederse kesin!.." diyorum ben. Amira kendini yatağa atıp gülüyor. Maryam gülerken eliyle bana "Nedir bu?" işareti yapıyor. Kızın yayvan Amerikan aksanını taklit ederek "Allison Abu Şaar" diyorum, "*CNN* İnterneyşınıal!"

Madam Lilla, bizim dinlediğimizin kesinlikle farkında olmalı, o da başlıyor yüksek Arapça ile konuşmaya:

"Ah! Zarif hanımefendi! Zatıalinizle müşerref olmak ne büyük saadet! Biz de sizin gibi müstesna şahsiyetlerin derdimize ilaç olması için bekliyorduk. Bilseniz hürriyete ne kadar muhtacız! Demokrasiye ne kadar açız!"

Bir es veriyor, bir iş çevirecek, sessizliğinin iyiye alamet olmadığını biz anlıyoruz ama Amerikalı -Haber işini bilip insan işinden hiç anlamayan gariban cevval- coşkuyla devam ediyor gazeteciliğe:

"Biz de onun için teşrif ettik, malumunuz. Zatialiniz Kaddafi ailesini tanır mıydı? Libya'da mı mukim idiniz? Yoksa zulmüne muhatap olan biçarelerden miydiniz? Hasılı ne sebeple bu mahalde bulunmaktasınız? Yoksa firari miydiniz bunca sene?"

Madam Lilla'nın nefes sesinden belli; bir hikâye geliyor:

"Ah! Hiç sual etmeyin hanımefendi. Amansız bir müşkül içindeyiz. Bu hana hangi emelle geldiğimizi bir bilseniz... Bu sefil mahali sebeb-i ziyaretimiz teessür doludur. Tahmin ederim, harbin teferruatına hâkimsiniz. Doğru mudur?"

Kız zıpladı hemen:

"Bittabii! Bittabii!"

Madam Lilla senaryoyu hem yazıyor hem oynuyor:

"O zaman malumunuz Kaddafi'nin veledi, Seyfül İslam, o mel'un, firardadır, biliyorsunuz."

"Evet evet!?"

Kız ilk kez kan alırken damarı tek seferde bulmuş bir tıp öğrencisi gibi heyecanlı. Madam Lilla ballandıracak illa:

"Ah! O bîşeref! Ah o bînamus! Ah! O mendebur!"

Kızın nutku tutuldu, bütün dünyanın aradığı Seyfül İslam'la on beş dakika sonra ilk röportajı yaparken hayal ediyor kendini, bilmem mi. Nefesi kesildi kesilecek:

"Evet?"

"Ah işte o bî-namaz var ya..."

Durdu Madam Lilla, biz de durduk kapının arkasında. Birden şöyle dedi:

"Kızlarımla tanış mıydınız?"

Kapının arkasında yakalandık ki çok fena. Madam Lilla dışarıdan bahçeye yemeğe çocuklarını çağırır gibi çağırıyor bizi tiz sesiyle:

"Şerifeee, Hanifeee, Mebrukeee!"

Maryam ile ben yuttuk kahkahamızı. Amira gülmesine ara verip seslendi dışarı:

"Geliyoruz valide!"

Maryam ile ikimiz hem ellerimizi hem gözlerimizi açıp "Ne!?" demişiz. Amira fısıldadı gülerek, "Çarşafları giyin, çarşafları!"

"Ben tiyatro beceremem" dedi Maryam, kaçmaya çalışıyor. Amira onu itekliyor kapıya doğru. Hasılı, giydik çarşafları çıktık sahneye.

Kadın gazeteci Allison, büyük balığı kuyruğundan yakalamışken, tam Madam ona şöyle seksi bir bilgi verecekken araya giren reklamlar yüzünden sinirinden tepinecek neredeyse. Seyf-ül İslam mevzuunun arasına giren üç çarşaflı kadına, işine yarayacaksa ve işine yarayacak kadar dakika ve saniye tanımak istiyor. Yoksa aslında yapmak istediği Madam Lilla'yı oracıkta yere yatırıp diş söker gibi o lafi ağzından almak. Fakat Madam Lilla bana dönüyor:

"Ya Mebruke, muharrire hanıma diyordum ki Seyfül İslam'ın ailemize yaptıkları saymakla bitmez."

Çarşafın içinde başımı sallıyorum. Benden bu kadar. Bakıyorum kapıda Samira kıs kıs gülüyor. Başımıza bu belayı onun sardığı belli. Madam Lilla da bendeki yeteneksizliği görmüş olacak ki derhal Amira'ya dönüyor:

"Sen anlat Şerife, o mendeburun alçaklığını."

Amira en dertlisinden bir iç geçiriyor, meğer ne alçaklıklar yapmış Seyfül İslam bize, durmadan devam ediyor esrarlı bir tonda:

"Peki validemiz, yerinde olur mu böyle bir sırrı bir muharrireye aksettirmek?"

Madam Lilla Amira'nın oyunu yükseltmesinden hoşlanıyor. Allison, herkes hep birlikte ona dönünce -safkan bir kifayetsiz muhterisin sabırsızlığıyla- "Tabii ki canım, bana aksettirmeyeceksiniz de kime aksettireceksiniz, rica ederim."

Maryam bu sefer basıyor topa. Daha da yükseltecek çıtayı belli ki:

"Peki şu an mevcut olduğu mahali de mi söyleyeceğiz valide?"

Kız heyecandan hınk deyip ölecek birazdan. Madam Lilla da kerizi tavında dövmeyi biliyor. Düşünüyor biraz. "Hı... Mmmm..." gibi sesler çıkarıyor. Nihayet kız ölmesin de işkence sürsün diye "Evet" diyor. Amira alıyor hemen topu:

"Ah benim hanımefendim biz ailecek İngilizlerle teşriki mesaideyiz yıllardır."

Bak sen!

Madam Lilla iki elini kavuşturup çırağı Amira'yı cesaretlendiriyor:

"Bittabii, İngilizleri severiz."

Eyvallah!

"Evet" diyor Amira, uyduracak şimdi, şu anda. Bakalım ne. Toparlanıyor, rolünün sesine giriyor yeniden:

"Maaile hafiyeyiz biz. Evet... Pederimiz kuzeyde Hür Libya Mukavemeti'ne kumanda etmekteydi. Memleket meselesi nihayet, yollarımız bir süreliğine ayrıldı. Maaile böyleyiz biz işte, canımız feda vatan için. Evet..."

Madam Lilla, Amira duraklayınca biraz zaman kazanmak için peder bahsine dalıyor derhal:

"Zevcim pek yiğit bir kumandandır. Evet Şerife, ne olur sıkılmadan anlat muharrire hanımefendiye."

Amira, yalanını hazırlamış olmanın özgüveniyle devam ediyor:

"Kardeşlerimizi katletti Kaddafi. Peder beyimiz de bizi buraya emniyette olalım diye gönderdi. İngiltere'ye gidecektik ama vakit hürriyet vaktidir! Vakit intikam vaktidir!"

Kız söylev bölümünün uzayacağını hissettiği için pinpon topu gibi sektiriyor gözlerini dördümüzün arasında. Allahını seven biri ona Seyfül İslam'ın yerini söylesin! Amira da uzatmıyor fazla:

"Saygıdeğer hanımefendi, Seyfül İslam'ın beş-altı güne buraya geleceğini duyduk. Ama bizim burada kalmamız artık emniyetli değil. Burayı terk etmek mecburiyetindeyiz."

Kızın gözleri öyle büyüdü ki, yüzünde ağzına burnuna yer kalmadı neredeyse. Hemen pantolonun diz cebindeki telefona gitti eli. Maryam derhal *double-check*'i de tamamlıyor:

"Sayın muharrire, bunu hancı kadınlardan sadece en yaşlısı Fatima Hanım biliyor. Rica ederiz diğerlerine aksettirmeyiniz. Ama Seyf bu mahalde onun firarını organize edecek hainlerle buluşacak."

"Tabii tabii" derken Allison tüm kalbiyle editörüne müjdeyi vermek istiyor, biz gidelim bir an önce, onun derdinde.

Böylece ancak hırsı bilgisinden fazla bir gazetecinin yutabileceği orta oyunumuz sona erdi. Bizim perdeyi kapamamıza gerek kalmadan, Miss İnterneyşınıal hüp diye kayboldu ortadan iki elinde iki telefon. Madam Lilla bizden evvel girdi odaya, gülmeye başladı. Biz de karnımızı tutarak bıraktık kendimizi yataklara. Kısık sesle gülmekten boğazımız ağrımaya başlamışken Madam Lilla anons etti:

"Günaydın hanımlar! Bugün çok güzel bir gün olacak!"

"Oldu bile" dedi Maryam...

Bir gece önceki kederimiz Nil'in gözünden yıkandı. Madam Lilla, ara sıra bana bakıyor, çardakta olanları sorup sormayacağımı merak ediyordu. Daha fazla rahatsız olmasın diye göz göze gelmedim. O da rahatlayıp ellerini çırptı:

"Haydi bakalım. Takın kolyelerinizi. Bizi almaya gelecekler."

Güneşin gözü bütün dünyada o noktaya takılmış gibi, ışık, Amira'nın memelerinin arasına kadar inen gümüş kolyeyi parlatıyor. Mavi yüzlü ihtiyarın bize bir kilidin anahtarı gibi hediye ettiği kolye, Amira'nın esmer teni için yapılmış gibi. Nefesle

inip kalkan göğsünde, ter ile sedeflenen pürüzsüz deride kayarak ayna gibi parlıyor.

Maryam'in çıkık köprücük kemiklerinin arasından sarkan gümüş zincir, boynunu sağa sola hareket ettirdikçe olduğu yerde öne arkaya buruluyor. Sonra tenine yapışıp kalıyor bir parçası. Teri kuruyacak, zincir, kolyenin ağırlığıyla köprücük kemiklerinin arasından aşağıya sarkacak, ona bakıyorum...

Madam Lilla'nın eli kolyesinden uzaklaşamıyor. Gümüş kolye ucuna dokunurken, başparmağı diğer dört parmağın altında kalıyor. İman tahtasının tam ortasına yerleştiriyor kolyeyi, tam ortasını arıyor iman tahtasının ince parmaklarıyla. Küçücük, zarif, pır pır bir endişe var ellerinde...

Dido'nun Evi'nin arkasındayız. Herkesle vedalaştıktan ve Allison'ı bir süre evde oyalamaları için Samira'yı tembihleyip kaçtıktan sonra, bizi götürecek arabayı bekliyoruz. Madam Lilla konuşuyor:

"Ne kadar şanslısınız..."

Eli hâlâ kolyesinde, Maryam ve Amira'nın onu dinlediğinden emin olduğu zaman devam ediyor:

"Bir hikâyenin kahramanlarısınız. Sizi esir alacak kimse yok. 'Kal' diyecek kimse yok. Karar vermek mecburiyetinde değilsiniz. Ne şanslısınız..."

Amira'nın canına dokunuyor Madam'ın sözleri. Amira'nın sesi, yarım açık konserve kapağı gibi tırtıklı, keskin:

"Evet."

Bu kadar diyor, başka da bir şey demiyor. Madam Lilla gülümsüyor hiçbirimize bakmadan dertli dertli ve konuşuyor:

"Hem de bütün dünyanın santim santim uzaydan izlediği ve gördüğünü sandığı bir ülkenin çölünde."

Maryam, İngiliz terbiyesiyle yapıyor esprisini hiç gülmeden:

"*CNN* interneyşınıl'ı bile atlatarak hem de..."

Toz kalkıyor uzaktan. Kolyeleri bize getiren araba geliyor. Gelip önümüzde duruyor. Sıcak yansıyor arabanın kaportasından, yüzümüz buruşuyor ışık ve sıcakla. İçinden yine o Lavazza reklamında oynaması gereken yakışıklı genç adam çıkıyor. Amira'nın kolyesi eğilince ayrılıyor göğsünden, Maryam'in zinciri çırpınıyor boynu hareket ettikçe, Madam Lilla'nın kolyesi tam ortayı bulmuş, kıpırdamıyor. Hiç konuşmadan arabaya biniyoruz. Madam Lilla önde, biz arkada üçlü oyun düzenimizde. Genç adam hiç konuşmadan basıyor gaza, günaydın bile dememiş olabilir, dikkat etmiyorum. Bir-iki dakika yol alıp da tepelerin göründüğü yol ayrımına gelince duruyor genç adam, gözünü karşıki tepeye dikiyor. Bir at var tepenin üzerinde. Atın püsküllü gerdanlıkları gölgesinin biçimini değiştiriyor. Üzerinde bir adam. Madam Lilla anlıyor. Kolyesini çıkarıyor boynundan. Işığa tutuyor, ışığı adama denk getiriyor ve yansıtıyor güneşi. Adam elini kaldırıyor. Kolunu ağır ağır kaldırışından belli; bu, mavi yüzlü ihtiyar. Prusya mavisi bir çarşaf var üzerinde adamın, rüzgârda fata fata dalgalanıyor. Madam kendinden emin, tekrar takıyor kolyeyi. Amira "Vay be!" diyor, hayranlıkla.

Madam Lilla yoldan gözünü ayırmadan, bir kolu açık pencereden dışarıda başını sallıyor, 'evet' anlamında. Yaşanmamış bir aşkın kurbanı ihtiyar, bizi çöle uğurluyor. Gidiyoruz böylece.

Genç adamın sürdüğü koku arabanın içini dolduruyor. Adam serüvenli bir şey kokuyor. Amira tavı gelmiş güvercin yine, kalçası oturduğu yerde kendiliğinden hareket ediyor. Maryam, Amira'nın genç adama hallenmesine geriliyor. Madam Lilla'da görülmemiş bir ciddiyet, sessiz. Amira, oğlana bakarak Madam Lilla'ya konuşuyor:

"Durup bir merhaba deseydik. Adamcağız gelmiş ta buralara kadar."

Madam Lilla, Amira derdini bulandırmış gibi sinirleniyor aniden:

"Peri gömleğimi bir adam için çıkarmışım hanımefendi. Bütün dünyanın erkekleri, dünyanın bütün tepelerinde toplanıp at üzerinde beni beklese, hepsi birlikte ayaklarımı öpse, o gömleğin bir düğmesini geri veremezler."

Ne oldu şimdi aniden? Neye sinirlendi? Maryam camdan dışarı bakıyor, konuşulanlar umurunda değil. Amira'nın ise aklı oğlanda, Madam'ın dediklerini duyuyor mu duymuyor mu, belli değil. Acaba sabah, çardakta Fatima Nine süpürge sapı elinde Madam'a "Ona geri dön Thirina, kendini ona geri ver" dediğinde bu mavi yüzlü ihtiyarı mı kastediyordu? Prenslerin tevecc cühünü berhava edip kendini alçaklara vermeyi seçmiş bir kadın belki de böyle oluyor: Aşk gösterileri ona sadece kalbinin yanlış işleyen mekanizmasını hatırlatıyor. Amira'nın durumdan haberi yok, gözleri ve kırmızı yanakları oğlanda, lafı uzatıyor:

"Ama adamcağız bize büyük zarafet gösterdi."

Madam Lilla hışımla dönüp Amira'nın yüzüne bakıyor. Amira öyle dalmış ki oğlana, farkında değil. Maryam'le ikimizi izliyoruz sadece. Oğlan da dikiz aynasından bakıyor Amira'ya. Bayağı sevişiyorlar sabah sabah çöl yolunda. Madam Lilla bir bakışta anlıyor durumu, arabanın içindeki kaynaşan hormonlar keyfini bir anda yerine getiriyor. Oğlana işveli soruyor:

"Yok mu hiç müzik? Amy Winehouse filan."

Gülüyoruz.

Madam Lilla arabanın içinde biriken, camlardan taşan aşkla tazelenip küçük ve yeni bir oyuna başlıyor:

"Onu diyordum Amira'cığım, hiç güvenmeyeceksin. Teslim etmeyeceksin kendini. Erkek dediğin nedir ki! Elimizin kiri. Alçakgönüllükten anlamayan bir canlı. Avlanamayan bir geyik olmazsan dertli dertli bakan o ineklere döndürürler seni."

Maryam yüzünü camdan dışarı çevirip gülüyor ses çıkarmadan, ben de. Madam Lilla uzun aralıklarla söylevine devam ediyor yarı müstehzi:

"Mesela bu genç adam... Adınızı bağışlayın bize Apollon."

Oğlan beyaz dişlerini güneşte parlatıp boynunu arkaya yatırıp derhal vitesi havalı yükselterek elbette, adını söylemek için ağzını açıyor:

"Size saygımız büyük Tin Abutut. Babamın size olan sevgisi ise... Zaten biliyorsunuz. Herkes biliyor."

Bu kadar. Ne adını söylüyor ne de konuşmaya devam ediyor. Madam Lilla bu toy tilkiyle bir dansa girişse mi girişmese mi, şekerli bir gülümsemeyle bunu düşünüyor kısaca ve devam ediyor:

"Bizim de babanıza saygımız büyüktür. Demek sizi tembihledi bizimle konuşmamanız için. Harikulade! Peki ne dedi benim için?"

Oğlan yine çenesini havaya kaldırıp, tongaya düşmeyeceğini belirtecek şekilde gülüyor, susuyor.

Kısa bir esten sonra Madam Lilla, dört buçuk saat süren bir yolculuk boyunca Amira'yı değil ama geri kalan herkesi müstehzi güldüren, erkek teorilerini anlatıyor. Hepsi birbirinden beter. Hepsini "Amiracı'ğım" diye başlayıp başlayıp sayıyor. Oğlan, mıh gibi, helal olsun, ağzını açıp da "Öyle değil, şöyle" demiyor. Tuareg terbiyesi midir nedir, ağzından laf alamıyor Madam Lilla. Ama Madam için işin keyfi oyunun zorluğunda zaten. Amira ise oğlanın ağzından çıkacak tek bir lafı bekliyor, ama yok, ses yok.

Nihayet Madam Lilla teorilerin son düzlüğüne çıkıyor:

"Tabii en önemlisi Amira'cığım, eğer bir erkek hiçbir şey söylemiyorsa, sanma ki aklından neler neler geçiyor da söylemiyor. Bir erkek bir şey söylemiyorsa, söyleyecek bir şeyi olmadığındandır. Aman unutma. Hele ki akıllı kadınlar karşısında tek silahları susmaktır. Sessizliğin kadınları dize getireceğini bilirler. Buradaki genç adam da bunu onaylayacaktır. O da aslında kökü kurutulması gerekenlerdendir. Anlıyorsun değil mi Amira'cığım?"

Gülüyoruz bir yandan ama bir yandan da utançtan büzüşüyoruz arka koltukta. Madam Lilla ise bıçağını o karna sokup dön-

dürmeden bırakmayacak, hem de gülümseyerek. Babasını aşkıyla mahvetmiş, oğlunu da sağ bırakmayacak.

Nihayet bir kum denizine gelip duruyoruz. Sağı solu, başı sonu olmayan bir parlak sarı derya. Ortada yedi deve duruyor ve üç adam. Oğlan iniyor ilkin, biz arkadan. Mallarımızı alıp develere yürümemiz gerektiğini Madam Lilla'nın hareketlerinden anlıyoruz. Amira arkada kalıyor. Döndürüp başımı bakıyorum. Yere oturuyor oğlan. Amira duruyor, içinin titrediğini buradan görüyorum. İkisinin silüeti de sıcaktan göğe ağıyor titreyerek. Oğlan hiçbir şey demiyor Amira'ya, sadece başını kaldırıp bakıyor. Sonra Amira'yı ayak bileğinden tutuyor. Amira bir ayağın üzerinde dengesini kaybedecek gibi olunca duyuyorum, sadece şunu diyor:

"Başka bir şeye tutunma, bana tutun."

Sonra yavaşça ayak bileğini öpüyor Amira'nın. Amira hemen oracıkta sadece kendini değil, hayatının geri kalanının her saniyesini hiç tanımadığı bu adama ya da bu adamla ilgili kurduğu hayale verebilirmiş gibi görünüyor. Öyle görünmüyor, öyle biliyorum. Beni görüyor Amira, bakıyor, kaşları merhamet ve anlayış için yalvarır gibi. Kalmak istiyor. Bir an için. Bizi bırakıp geride kalmak... İşte bu yüzden Madam Lilla'nın bizi hükmen mağlup olduğumuz bir savaşa götürdüğü geçiyor aklımdan. Adamlara değil, hayallerine kurban olmuş bütün kadınlar için kaybedilmiş bir muharebe daha. Çöle çıkıyoruz böylece. Belki aradığımız kudret orada. Fatima Nine'nin dediği gibi, kimse bizi görmezse biz kendimizi göreceğiz belki de. Madam Lilla, arkasına hiç bakmadan sesleniyor yürürken:

"Ne kadar şanslısınız..."

20. Bölüm

Muhammed'in Dördüncü Mektubu

Bu mektupları okuduğuna göre... Tunus'a geldin ha! Vay be! Nasıl bir şey bu biliyor musun? Ormanda sabah oldu ve bütün yavru hayvanlar sağ salim hayatta!

Başka şehirlerdeyken, hayal edemiyordum seni. Tuhaftı. Şimdi geldin ya şehre, gözümün önüne geliyorsun. Çarşıda geziyorsun, seni izliyorum, peşindeyim çünkü. Hey tatlıcık, beni yokluğumda bile atlatamazsın! Yürüyüp yürüyüp durup dönüyorsun aniden... Heeyt! Bütün sokak çocuklarına benden birer baklava!

Bana bakıyorsun...

Üzerine birer de gazoz o zaman!

Şimdi senin yanında, orada olmak isterdim, Tunus'ta. Sen yalınayak yürürken seramiklerdeki serinlik, bu mektubun harflerinde gezen kirpiklerinin ucuna düşen ışık olabilirdim. Bu meselelerde fena olmadığımı bilirsin. Sana yeşil elmaların üzerinde uyuyakalmış bir kedinin en güzel rüyasını verirdim. Ve elbette daldaki biberlerin burnundaki o turuncu küçük çiçeklerden bir kucak dolusu. Saçların yüzüne her düştüğünde hayranlıkla onları düzeltme sözünü hiç düşünmeden verebilirim zaten. İlk günaydını hep ben kazanırdım böylece, uykuyla yarım bırakılan her iyi geceler benim olurdu. Dahasını da kimse isteyemez senden. Uyurduk yani, uyanırdık, dahası var mı! Dalımız gülümüzü taşımaz olurdu, yıkılırdık. Dua ederdik, aklımız süt liman. Denizden topladığımız taşlar hiç kuruyup solmaz, bütün öksüzlere neşeli balıkçılar ve pembe yanaklı manavlar sahip çıkardı. İşte bunları olabilseydik balım, birbirimize iman ederdik. Benim tanıdığım Allah affeder böyle şeyleri. O'nun sana bahşettiği nefesi koklardım gece gündüz. Şükrederdim. Dahası var mı...

Pekâlâ, evet, olamadı bunlar. Büsbütün benim beceriksizliğim. Senin için daha hamarat olmayı her şeyden daha çok isterdim. Fakat bu mağlubiyet bizi aşkla uzun atlamada belini kırmışlar kategorisine sokmaz. Biz seninle havaya zıplayıp sonra

kendilerinden haber alınamayanların arasındayız. Biz seninle aşkta başlı başına bir ligiz. Rakip bulamayız biz. Hasılı, golü kendimize atıp, kendi aramızda gol yemek mecburiyetindeyiz. Aldırma, ikimiz de kazanacağız. Filhakika, hakem de evellallah sadece ikimiziz. Demek ki fair play'de rakımı tarifsiz bir mertebedeyiz. Dolayısıyla şüphem yok, kupayı birlikte kaldırırız...

Tatlıcık, ne olur, hep böyle şeyler düşün. Buna gayret edelim, başka çaremiz yoksa umut edelim. Başka yolu yoksa, iyiliğe iman edelim. Yoksa çok ağır olur tatlıcık. Yerküre ne ki, bizim hikâyemize nispetle bir pamuk topu! Düşmüş aşkları, uzay bile sırtlayamaz. Hasılı, ehveni şerdir düşmeden bitmiş olmamız. Tatlıcık, bu aşkımızın ahireti, biz artık seninle cennetteyiz.

Cennete ayak bastığımıza göre, sevimsiz konuları aradan çıkarabiliriz. Şu benim ortadan kaybolma kararım üzerine birkaç şey söyleme zamanım geldi galiba. Hey! Ne diyebilirim, sen gidince buralar çekilmez oldu minnoş. Hep aynı şapşallarla hep aynı kaba kuruluk. Senin yokluğun, kahrın baş köşesinde dursun. Fakat anladım ki, ülke dediğimiz bir hayal. Hayal kırılınca hepimiz, başkentin tam ortasında dursak bile, mülteciyiz. Üstelik, şöyle bir bakıyorum da zarif bir adaletin ve neşeli bir imanın tesisi de şimdilik mümkün görünmüyor.

Mühim değil. Tıra zaman, inanmayanların telaşıdır. Gel gör ki, tek başıma da kaldım biliyor musun, o biraz dokundu bana. Ağzımda hep kocaman bir kâğıt topu var, çiğnedikçe büyüyor. Boğulmamak için dedim ki denize açılayım, hiç değilse başka kıyıya vurup kurtulma ihtimali var.

Yeni değil, hep içimizi ezdi bu memleket. Çok alçakça bir haksızlıkla mağlup edilmiş bir yetimi sever gibi seviyoruz biz onu. Memleket de az değil hani, hiç sevilmemiş bir yetim kadar vahşi. Biz başını okşayıp sarılmak isteyince bir daha onu terk edemeyelim diye bizi yiyip bitirmek istiyor. Canımıza kastetmesi bundan. Ne ki ben bu memleketin dişinin kovuğuna bile gitmem. Daha mühimi, hiçbir suv kan kadar susatamaz insanı. Beni yese, bu sefer başkalarına ağzı sulanacak.

Sanırım, yeterince düşündüm ve karar verdim ki en iyisi hiç kimse olmak. Bütün o hiç kimselerle birlikte aynı gemiye binmek iyi bir fikir gibi geldi bana. Silikleşip kaybolmak kadar berrak bir şey yok. Bulanarak akıp gitmekten daha huzurlu bir oluş icat edilmemiş henüz. Bir vaw (و) harfi gibi kıvrılıp bir gece, kendinden ibaret olmaktan daha esaslı bir "olmak" var mı? Allah görür nasılsa. Sonra küçülen bir mim (م) harfi gibi, giderek bir nokta olup son vermek kendine. Daha çok 'bir' olabilir miyiz, düşünsene. Bir ceviz yaprağının

ardına sızan ışık kadar bile umut olsa, bilirsin minnoş, yetinmeyi bilirim. Hey! Öyle bakma. O kadar da melodramlı değil. İyiyim ben. Merak etme. Yüzme bilmeyen herkes gibi deniz konusunda son derece müsterihim. Balım, şansım yaver giderse ben büstübütün kaybolmak peşindeyim. Ben sadece burada yokum, ben artık benden başka bir yerde değilim.

Uzatmayayım, kırılmamış tek hayalimsin. Hey! Epey dayanıklısın ha? Benim gibi bir beceriksiz sakarın elinde bile bir su damlası kadar çeviksin. Düşünüyorum da seninle birlikte yok olmak ne mübarek bir iş olurdu. Hiç kimse bile olmazdık. Bir çift yokluk olurduk. Başlarıyla birbirlerinin karnına sokulmuş iki waw harfi gibi birbirimize kapanıp dururduk, olurduk, ölürdük. Hayat bunun için pek müsait bir gezegen değil. Herkes -en azından şimdilik- tek başına kaybolabiliyor. Buna da şükür. Yani ormanda her şey yolunda. Havalar pek limonata. Böyle düşünmek en iyisi, aldırma.

Geri döndüğünde, bu memlekette mutsuzsan hâlâ balım, kaybol. Zira, görünüşe bakılırsa büyük bir hayat yaşamak en iyisi. Küçüğünü beceremeyince kendinden intikam almanın tek yolu bu. Hayatın ebatı konusuna gelince... Hayat, içinde kendini yokluk derecesinde küçük hissettirecek kadar ferah feza olmalı. Kaldı ki, sen dans ettikçe

mekân katıyorsun mekâna, genleşiyor etrafımızdaki hava. Benim bildiğim ise, dedim ya, yetinmek. Bana bıraksan, sendeki köprücük kemiğinin çukuru bile salon salomanje. Her neyse...

Hey! Yokluğun karanlık değil. Yokluğun büsbütün ışık, gözünü kapamaktan başka bir çare bırakmıyor insana.

Haydi bakalım, tatlıcık. Şimdi yürüyelim. Güzel yürüyelim. Bilirsin, gidilecek yer, nihayetinde varır güzel yürüyene.

Bir dua kırıntısı lütfet. Benim kalbim ise senin için hep namazda.

İplerini bıraktığınız kuklanız,
Muhammed

"Yani sen bu yüzden aslında... Yani başından beri... Hamamda gelin boynu kırmak filan... Yani esasında sen bunları yaptın, bunlar sana olmadı... Yani sen kaybolmak istedin... Muhammed efendi kaybolmaktan bahsettiğine göre... Yani aslında sen kendini bu Müslüman Romeo dedi diye... Amira! Sen kendini mahvetmek peşinde misin? Amira! Sana soruyorum!"

Amira, Muhammed'in mektubunu okumayı bitirdiğinde Maryam, ilk kez bu kadar şaşkın konuşuyordu. Kendini bir anda çölde bulduğu için -birçok kez olduğu gibi- Amira'yı sorumlu tutmak istiyordu. Muhtemelen hiç konuşmamamız, huşu içinde susmamız filan, bilmeden anlamamız, hasılı, seraplı hallerde ol-

mamız gerekiyordu. Nitekim gün ve akşamın gidişatına da hülyalı, oryantal, fevkalade mistik bir sahne yakışırdı. Ama bizim gün boyu demlenen "*Çölde Çay*"ımız o kadar köpüklü değildi.

Biri mavi, biri siyah-beyaz desenli, biri de siyah örtüler içinde üç adam bize doğru yaklaşırken Madam Lilla hepimizin kolyesi görünüyor mu diye kontol etti. Benimkini gömleğimin yakasından çıkardı. Madam Lilla'nın kolyeler konusunda gösterdiği titizlik, adamların pratik tavırları karşısında yersiz ve epey tarih öncesi duruyordu. Adamlar bizi bir an önce develere bindirmeye çalışıyor, Madam Lilla, çoğu zaman olduğu gibi kendisi hakkında nihayet çekilen bir belgeselin tadını ağırdan alarak çıkarıyordu. Üç devenin üzerinde, farfaralı beyaz kumaştan gölgelikler vardı. Madam Lilla'nınki ise...

"Ah... Unutmamış. Lacivert ipek sevdiğimi..."

Madam Lilla'nın gölgeliği, en tatlı aşk-gecesi-mavisi ipekliydi; mavi yüzlü ihtiyarın karşılık beklemediği bir aşk mesajı olarak rüzgârda kalp bayrağı gibi dalgalanıyordu. Madam, kolyesini okşadı kısaca ve adamların yardımıyla bindi beyaz devesine. Biz de bindik. Maryam önde, ben ortada, Amira arkamızda ve en önde Madam Lilla, elbette. Bavullar da bir deveye hızla yüklenip bağlandığında hazırdık. Adamlardan ikisi, muhtemelen düşersek bizi yerden toplamak için yürümeyi tercih etti. Siyah çarşaflı olan benim yanımdan, siyah beyaz desenli olan Maryam ve Amira'nın yakınından. Mavi çarşaflı, ufak tefek olan, en arkadaki deveye bindi. Madam Lilla rüzgârı saçına, doğru açıdan aldığında yola düzüldük. Konuşulmadı hiç. Tanışılmadı. Bir tek cümle edildi, onu da Maryam bana söyledi:

"Rosinante'yi takip ediyoruz Sanço azizim!"

Yarım ağız güldüm:

"Şu anda Rosinante'nin burnundan daha iyi bir pusula göremiyorum azizim!"

"Duydum" dedi Amira arkadan, böylece yoklama alınmış oldu. Çöl başladı.

Görünüşe bakılırsa sadece Madam Lilla'ya değil, âşıklarına da epey güveniyor olmalıydık. Tek resmi belgemiz boynumuzda gümüş kolyeler, refakatçimiz Madam Lilla'nın eski aşkının adamlarıydı. Bize çölü geçirecek adamların yüzleri bile görünmüyordu. Sadece ayaklarını bilebildiğimiz adamlarla yürüyorduk. Böylece gittik.

Dev bir kütle olarak her yeri kaplıyor zaman. Görüyorsun. Sana doğru yaklaşıyor. Çok uzun, çok geniş, çok derin bir zaman bu. Daha uzaktan görür görmez bu sarı başsız ve sonsuz kütle-zamanı, anlıyorsun ki, kendi kendinle hiç konuşmadığın şeyleri konuşacaksın, öyle sanıyorsun. Fakat o kadar büyük ki bu kütle-uzay-zaman o konuşmayı başlatmayı bir uyku duygusuyla erteliyorsun. 'Nasılsa' diyor bir şey içinden, 'çıkar o cümleler ortaya zamanı gelince'. Ama zaman gelip geçen bir şey değil, zaman seni de içine alan sarı, parlak, duran bir kütle. Zamanın kalbindesin, öyle. Bu yüzden olmalı insan kendi kendiyle uzun süre konuşmuyor çölde. Düşünmüyorsun da. Bu kum-oluşa kaptırıp büsbütün uçuşup gitmemek için, şeyleri adlarıyla bir bir aklında tutabilmek için zihni zorlamak gerekiyor. Fakat bu çaba, kadim çöl karşısında bir çocuk. Çöl kendi zihnini, tıpkı dev zaman kütlesi gibi üzerine yıktığında, bir süre sonra anlıyorsun ki, artık eskisi gibi düşünmekte, olmakta diretmek nafile. Çünkü kum bildiğin kum değil. Kül gibi. Kül olmuş bir oluşu, o ana kadar bildiğin sözcükler ve bildiğin adlarla ayağa dikmek imkânsız.

Birbirimizin yüzünü görmeden gidiyoruz ilk kez. Güneşin altında hepimiz aynı titremeyle ağıyoruz göğe doğru. Gövdelerimizin dış çizgileri sonsuz bir titremeyle bozuluyor. Suretimiz,

diğer her şey ile birlikte yukarı doğru incelerek hareket ediyor. Pişiyoruz ateşte.

Madam Lilla durmadan havayı kokluyor. Hava sıcaktan başka bir şey kokmamasına rağmen kaçıracağı bir koku parçası varmış gibi iştahlı. Lacivert ipekli örtünün altında bu bomboş çöle sonsuz bir sirke bakar gibi bakıyor. Baktığı yerlerde katman katman hatıralar görüyor olmalı. Bizim gördüğümüz her bir şeyin altında onun o şeyleri onlarca kez görmüşlüğü var. Her bir andan kendinin başka zamanlardaki başka halleri çıkıyor olmalı. Bu taraftan otuz üç yaşındaki bir hali devenin üzerinden geçip uzaklaşıyor mesela, Madam Lilla ona bakıyor, otuz üç yaşının aklındaki bin tilkiye gülüyor şimdi. Şu taraftan kırk iki yaşındaki hali bir at üzerinde koşturuyor mavi yüzlü ihtiyarla. Kırk iki yaşındaki kadının endişelerine bakıyor, hayıflanıyor şimdi. Belki elli yaşındaki bambaşka bir hali uçakla üzerinden geçiyor bu çölün, mendilini çıkarıp rimelini yokluyor gözlerinin altında. Allahın belası Jezim Anwar'ı bir gün öldürmeye gideceğini daha o zamandan bilişine bakıyor şimdi. Bir ömrün böyle geçişine kahroluyor olmalı. Belki başka bir kadın olabilirdi, şu anda bir bahçede bütün bulmacalarını çözdüğü bir gazete ile yelleniyor olabilir, tam şu anda torunun çocuğunun ismini unutuyor olabilirdi. Oysa şimdi kendi hareketli fotoğraflarından oluşan bir albüme bakar gibi bakıyor çöle. Büyük hikâyeleri olan bir kadın o, hiçbir şeye bakarken bile birçok şey görüp anlatacağı kimse olmadan yaşamak zorunda. Kendi aklını eğlendirmek zorunda. Gördüğü hiçbir serabın karşılığı olmadığını kerelerce öğrendiği için, çöle ve hayatına bakarken gülebilmek zorunda. Bizim pek de tadamayacağımız bir demde Madam Lilla. Şimdi yine ve hâlâ sallana sallana demleniyor devesinin, Maryam'in son derece yerli yerinde Don Kişot'un atından getirip taktığı ismiyle Rosinante'nin üzerinde. Evet, Maryam haklı, Madam Lilla başka bir dünyada yaşıyor. Dev bir

ömrün, şeylerin üzerine zaman ile katman katman örttüğü görüntüleri görüyor çünkü.

Ne zaman dönsem arkaya, Amira ayağına bakıyor. O da bizim gibi çıkardı ayakkabılarını binerken deveye. Ama ayakları bizim gibi değil, onunkiler şimdi bambaşka. Öpülmüş yerlerine bakıyor. Bileklerini seviyor hiç sevmediği gibi. Madam Lilla haklıydı. Kesinkes yalan, insanın kendi kendini sevmesi meselesi, kim uydurduysa. İnsan ancak sevilince öğreniyor kendini sevmeyi. Ben de ayaklarıma bakıyorum mesela. Ayak işte. Maryam'in ayaklarına, bileklerine bakıyorum, kendini bilmeyen ayaklar. Madam Lilla'nın devenin sırtına attığı ayaklarına. Bakıyorum... Bakıyorum... Bakıyorum... Aklımdan uzun uzun Madam Lilla'nın bize ilk gece çaldığı o şarkı geçiyor:

Ne zamandır yok aşk.

Bakıyorum, şarkı dönüyor.

Aramızda aşkla tazelenen bir tek Amira'nın ayakları.

Öpüldüğü zaman gövde bir bütün oluyor. Öpen gidince parçalara bölünüyor. Ayak oluyor işte, el oluyor, karın oluyor. Biz Maryam ile öyleyiz şimdi. Parça parça.

Maryam'in birçok parçası var. Amira'nın yanında erkek olan bir parçası var. Amira olmayınca kendine dönen, cinsiyetsiz olan bir parçası var. Sonra bir de kel başına rağmen hamur yoğurmaya çalışan bir parçası var. Kızgın bir parçası var ama Madam Lilla'nın düğmelerini ilikleyen bir parçası da var. Bir şeyi sevmemeye çalışıyor. Bir şeyi severse kilitleri çözülüyor. Kilitleri çözülürse dağılacak gibi. Söylemediği bir şey var. Maryam'in hep söylemediği bir şey var. Hepsinin ayaklarına bakıyorum yeniden. Aslında hepsinin söylemediği bir şey var. Hepsi bir serap. Gördüğünü sanıyorsun hepsini.

Gökyüzü kızıllaşmaya başladığında, zamanın ucunu yakalıyorsun. Güneşin yerini tayin ettiğinde, ölüyor. Adamlar üzerlerindeki çarşafların rüzgârıyla kuruyorlar çadırı. Pata pata pata sesleriyle adamların çarşafları ve çadır birbirine karışıyor. Döndürüp, çakıp, örtüp, bitirdiklerinde, adamların gövdeleri ayrılıyor kumaşlardan. Üç güvercin gibi kanaatkârlar. Güvercinler nasıl birkaç çöpü üstüste koyunca, samanlık seyran olup da yuvaya iman edip yerleşiyorlarsa, adamlar da öyle. Ateş yakıyorlar, oturuyoruz. Bekliyorum ki avuçlarında ekmekler açsınlar, bir hayvan avlansın, ateşte çevrilsin, filmlerdeki gibi. Öyle değil. Ton balığı konserveleri açılıyor ve naylon torbalardan dilimlenmiş plastik tadında ekmekler çıkıyor. Adamlar yemeği peçelerinin altından yiyor, biz de ağızlarımızı küçük küçük açıyoruz. Hiç ses çıkmıyor kimseden. Biz yokuz, sadece ayaklarımız var. Birbirimize doğru uzatmışız. Adamların da sadece ayakları var, hatta gözlerinden daha çok.

Yemek bittiğinde, ateşe eğilerek ellerini göğüslerine dayayıp söylüyorlar isimlerini peçelerinin altından:

"Furkan" Çarşafi siyah-beyaz desenli. İştahlı ve genç ayakları var. Parmakları gönlünce büyüdüğü için araları kahkaha ile açık. Her bir parmak, utanmayı, suçlanmayı bilmeyen birer oğlan çocuğu gibi duruyor. Hiçbir zaman güzel mi çirkin mi olduğunu düşünmemiş ayaklardan. Hep yürüyen, gülen, dünyanın verdiğinden bir nebze daha fazla gamı olmayan, koşan, seyirten, tembel tembel kaşınan ayaklar bunlar. Kum ile tabanları arasında sanki hep havadan bir tabaka varmış da tırnağı taşa hiç değmemiş, öyle havai. Gece ile gündüzü ayıran bir çizgi gibi belirsiz ve hafif duruyor

"Tarıq" Siyah çarşafi olan, dev gibi bir adam. Bilekleri incecik olmasına rağmen bu çölde olabildiğine göre... Ayaklarının üzerinde bu kadar derin çizikler ve bu kadar çok eski yara izi olmasına rağmen hâlâ yürüdüğüne göre... Yola iman ediyor ol-

malı. Yürürken, her adımda topukları her seferinde küçük bir tereddüt hareketiyle basacağı yere değil, birazcık daha sağa ve sola basıyor. Kuma gömülürken topuklarını sürtüyor sağa sola. Çöl, onun ayaklarını her seferinde daha fazla törpülüyor olmalı. Bu küçücük tereddüt onun derisini başka bir yürüyüşçüden çok daha fazla yıpratıyordur muhakkak.

Üçüncüsü, ufak tefek, mavi çarşaflı olanı başını kaldırmadı. Hiç ses çıkarmadı. Ayaklarını eteğinin altından usulca çıkardı... Ayaklarını görür görmez biz...

"Ben, Tin Abutut" dedi. Yüzünü açtı. "Onun kızıyım..."

Yüzünde hiçbir ifade yok. Hayranlıkla Madam Lilla'ya bakıyor gibi ama tam da değil. Çevresi sürme ile kapkara gözlerinin içi çöl kadar boş. Göğsünden sözünün nişanı olarak kolyesini çıkardı. Bizimkiyle aynı, gümüş bir kolye takıyordu. Madam'ın gördüğünden emin olduktan sonra kolyeyi içine soktu, yüzünü tekrar kapattı. Furkan ve Tarıq başlarını önlerine eğdiler. Ben ve Amira şaşırdık. Maryam aniden kollarını önünde kavuşturdu, üşümüş gibi. Madam Lilla ise... Sadece bir anlığına tedirgin oldu ve sonra hiçbir şey olmamış gibi, çölün ortasında, genç bir kadının, üstelik mavi yüzlü ihtiyarın kızının, erkek kılığına girip bizimle yola düşmesinde bir gariplik yokmuş gibi ateşe eğildi, hepimizin isimlerini değiştirip söyledi:

Huveyda, Raşa, Rana.

Madam Lilla hülyalı bir şekilde kalktı ayağa, yürümeye başladı ileriye doğru. Yüzünde kimsenin görmesini istemediği bir ifade olmalıydı. Kuma ayaklarını batıra batıra, uzaklaştı bizden. Kız da eteklerini kumu savurarak toplanıp çadıra gitti. Açılış hamlesini yapmış bir satranç oyuncusuydu. Beklemeye çekildi.

Furkan ve Tarıq, ateşten bir kor alıp biraz ileriye gittiler. Karşılıklı uzanıp ortada küçük bir ateş yaktılar ve küçük siyah pipolarını çıkardılar. Esrarı parmak uçlarıyla ağır ağır parçalamaya

başladılar. O kadar ağırdan alıyorlardı ki, sanki aslında parmaklarının ucuyla, dokunarak içiyor gibiydiler. Adamlar pipolarını doldurdular. Ağır ağır yaktılar, sadece gözleri aydınlandı. Bir-iki nefes çekene kadar ses çıkarmadılar. Fakat sonra sanki bir gece önceden yarım bıraktıkları bir meseleyi tam ortasından konuşmaya başladılar.

"Kitap der ki 'İnsan neden yaratıldığını düşünsün.' Sence biz neden yaratıldık Tarıq?" diye sordu Furkan.

Tarıq hiç bekletmeden cevap verdi:

"Kitap der ki 'Rabbiniz kendine sevgiyi ve merhameti farz kıldı.' Biz de O'nun nefesi isek, bize de farz olan budur Furkan. Düşünmek değil merhamet etmek ve vicdanlı olmak! Bu nedenle yaratılmış olmalıyız."

Durdular. Tarıq sakince Alaq suresinden okudu:

"İnsanı sevgiden, ilgi ve alakadan yarattı."

Furkan yine huzursuzdu:

"Fakat Kitap diyor ki 'Heva ve hevesini tanrılaştırana bak'. O vakit sevgiyi heves olmadan mümkün kılan nedir?"

Düşündüler beraberce. Tarıq konuştu:

"Hevesin üzerinden örtüleri kaldır Furkan. Altında ne var iyice bak. Fakat önce kaybol. Sen karanlık ve aydınlığı ayıran çizgidesin şimdi. Keskin yerindesin ömrün. **Kaybol genç kardeşim. Cevherine ulaşıncaya kadar kaybol.**"

Ve uzanıp yattılar. Öyle acayipti ki bu konuşma, üçümüzün de orada, ateşin başında son derece uyanık bir şekilde bulunuyor olması bile bunun bir rüya olmadığını kesinleştiremezdi. Sahne, Madam Lilla'nın buralarda anılan isminin, Tin Abutut'un, kıza verilmiş olmasının olası hikâyesini unutturacak kadar acayipti. Maryam, ellerindeki kumu silkelerken bacaklarını toplayarak güldü:

"Eveeet azizim, serüvenimizin bir acayip bölümünde daha birlikteyiz. Haydi bakalım hayırlısı."

"Nedir arkadaş bu?! Bitmez tükenmez bir garipliğin içine düştük" dedim ben. Amira çenesini dizlerine dayadı:

"Acayipmiş hakikaten de..."

"De ne?" diye sordu Maryam, "şu kız... Bu işte bir tuhaflık var... Bana sorarsanız..."

Amira düşünceli düşünceli ayaklarına bakıyor, parmaklarını yukarı aşağı oynatıyordu konuşurken:

"Bu kaybolma hadisesi..."

"Sen ne diyorsun?" diye sordu Maryam Amira'ya. Amira başını kaldırdı, dalgın dalgın ikimize baktı.

"Ne diyorsun kızım söylesene" diye sabırsızlanınca ben Amira çantasına uzandı, mektupları çıkardı. Okumaya başladı. Muhammed'in dördüncü mektubunu okuyup bitirdiğinde, Maryam işte o zaman ilk kez bu kadar şaşkın konuşuyordu:

"Yani sen bu yüzden aslında... Yani başından beri... Hamamda gelin boynu kırmak filan... Yani esasında sen bunları yaptın, bunlar sana olmadı..."

Amira'nın dalgın gözleri kıpırdamıyor bile. Muhammed "Kaybol" demiş ona, o da kaybolmuş. Şimdi de kıpırdayacak bir yeri yok. Çölün ortasındayız zaten.

"Amira" dedim, "bazen insan kendi bile haberi olmadan bazı şeyler tezgâhlar. Sen de öyle mi yaptın?"

Maryam, "Amira biz, senin Muhammed yüzünden mi buradayız?" diye sordu.

Amira, cılız bir sesle konuştu:

"Ben Muhammed'i affetmedim ve yalnızım Maryam. Ama senin kanserden beter bir yaran var. Bir şey... Affetmiyorsun kendini. Ne, bilmiyorum. Ama sen de kaybolmak için buradasın. Kendini bile görmek istemiyorsun. Değil mi?"

Maryam, sakinleşti. O da Amira gibi çenesini dizlerine dayadı:

"İnsan rüzgârı kendi kendine de üfleyebilir ama bu, o rüzgârla hangi cehenneme düşeceğini bilemez."

İkisi de aynı anda bana baktılar.

"Oldu!" dedim, ellerimdeki kumu temizlerken, "sizin rüzgârla ben niye kayboluyorum peki? Ona da bir cevabınız var mı?"

İkisi de gözlerini ateşte diktiler. Yine sakinler, sanki zaten bana bir cevap veriyorlarmış da ben duymuyormuşum gibi. Maryam, durdu bir parça, sonra "Eeeh!" diye bir ses çıkarıp tereddüdüne isyan ederek arkaya uzandı. Çantasından defterini aldı. Bana baktı, kaşlarını kaldıra kaldıra şöyle dedi:

"Azizim, sınırı geçerken Madam Lilla'nın bana dediğini tekrar edeyim sana: 'Kendini bu kadar önemseme. Yoksa sonunda intihar edersin.'"

Ve böylece okumaya başladı...

Dido'nun Dördüncü Yazıtı

Ey küstah asker! Gelmeyeceksin. Demek ki haklıydı yanağı damgalı büyücü kadınlar: Bir mucize olmayacak. Tanrılar hep eşiti gibi sevecek beni. Merhamet edip sevindirmeyecekler hiç. Kartaca bataklığına döndüm yüzümü bu sabah. Sırtımı denize verdim. Bakmıyorum artık gemine. Bir fırtına diliyorum sadece. Gemini denizden ve hayalini aklımdan söksün diye tanrılara adaklar adıyorum bugün. Yedinci gün geçti ve gelmedin.

İşte itiraf ediyorum yabancı! Düşmanlarım hak ettikleri cezaları çekmediler hiç. Bana yaptıkları unutuldu ve adalet hiçbir zaman yerini bulmadı. Kartaca bataklığında diğer kurbağalardan biri oldular sadece. Ayakta kalmak için o kadar çok öfke yuttum ki yabancı, karnım irin dolu. Sanıyorlar ki düşmanlarını yok ederek tahtını korur hükümdar. Sanıyorlar ki öldürerek yaşar bir

kraliçe. Oysa bir hükümdar ancak ahmaklar karşısında susabilirse hüküm sürer. Ahmaklar karşısında vakarını koruyabilmek, kör bir bıçakla kesilmeye benzer.

Ben bitkin bir kraliçeyim yabancı. Ve sen gelmeyeceksin. Gelsen de bir mucize getirmeyeceksin. Ne büyük bir ateş kuyusuna atıyorum kendimi senden umarak mucizeyi. Ne ki hayat başka çare bırakmadı. Sefaletimi görmüşken şimdi, sana inanmak, çıkılabilecek en tehlikeli sefer. Gelme, git! Uzaklaş sahilimden. Bir kurbağaya daha yer yok bu bataklıkta!

Kendimi sana inandırdığım için, tanrıların gözünden düştüm. Tanrılar umurumda değil, onları unuttum. Artık Penelope bile merhametle bakıyor bana. Bana sığınan Penelope'ye sığınacak kadar küçüldüm. Aşkın beni tedavi edemez. Git yabancı!

Deniz fenerini söndürdüm dün gece. Gelmeye karar versen de bulamazsın artık limanı. Kartaca artık karanlık, kaybolacaksın. Tıpkı benim gibi sen de boğulacaksın. Benim gibi sen de yeraltı tanrılarıyla boğuşacaksın. Kandiller yakılmasın diye tembihli tüm Kartaca. Sen işaretsiz kal diye ölü taklidi yapıyor bir ülke. Bize ilişmeden geçip git diye bir hamamböceği gibi sırtüstü yatıyor bir saray. İşte senden bu kadar korkuyoruz yabancı.

Dilerim yarın güneş doğmasın. Dilerim Kartaca gözlerinden günışığında da saklansın. Bir rüya göstersin sana tanrılar. Seni başka denizlere, başka kadınlara, başka ülkelere çağırsınlar. Bu bataklığın kıyısında, ve evet işte ağlayarak, bunu diliyorum tanrılardan.

Bana sefaletimi gösterdin yabancı. Artık ne ipekliler ipek, ne cam camdan. Yedi boğa kanı akıtacağım gün doğumunun ardından. Bana beni geri versin tanrılar. Kendimi böyle mağlup gördü-

ğüm bu ayna bir daha görünmesin. Ülkemin bütün buğdaylarını adıyorum güneşe. Ekmeksiz kalsın Kartaca, sen geçip git yeter. Getirdiği bu kâbusu alıp götürsün gemin. Geldiğin kıyılara geri götür bu küçük, korkmuş, zavallı Dido'yu. Bana beni geri ver yabancı. Kuşları bana geri ver, bu sesimi bastırsın sesleri. Erguvanları ve eflatun camı. Git ve bana ülkemi geri ver yabancı. Merhamet et, yıkılmasın Kartaca'nın ihtişamı.

Sen, bir kereliğine kendine değil tanrılara ve mucizelere inanmayı seçmiş bir kraliçenin günahısın yabancı. Geldiğin cehenneme git.

Ey zalim küstah! ***Git ki kaybolayım ben. Kaybolayım ki kendimi de görmek mümkün olmasın. Ah! Mümkün olsa ülkemi de bir kara sihir ile silmek tarihin haritasından. Tanrılar bile ve kimse hatırlamasa.***

Dilerim ki tanrılar, işte ileniyorum sana Kartaca kıyısından, seni tanrılar dilerim, kalbinle imtihan etsinler. Tanrılar sana hiç bitmeyecek bir hayal versinler. Yalan olduğunu bilsen de vazgeçeme. Ki sen de sür gemini kendi sonuna. Ki sen de zaferlere değil, mahvoluşa aç yelkenini. Ve seni seven hizmetkârların, tıpkı Penelope gibi kahrolsun sen kendini mahvederken. Ne tanrıların ne hekimlerin eli kalbinin o karanlık çekirdeğine değemesin.

Ey arsız alçak! Olabilse cesaretim ve kudretim yeniden açılmaya Akdeniz'e, ilk gündoğumunda çıkarım yola. Hiç kimse olmak için çok geç olmasa, bir gemiyle yeniden açılırdım denize. Ömrü ortasından bölüp başkası olmak için vakit kalmadı artık. Kendine yenilmiş bir zavallı olarak sönüp gideceğim. Ey yabancı, elbette ki bir hayale yenilecektim. Gerçeği yenen bütün hükümdarlar gibi sadece kâbusumun önünde diz çökecektim. Bir hükümdar kaybolup gidemez yabancı. Yenilir, düşer ve kılıçla ölür. Ben

böyle sefil olabildiğime göre bu karanlık gecede, bir hükümdar da değildim. Aklıyla ve hırsıyla yaptıklarını kalbiyle ve rüyalarıyla yıkan bir çoban kızı. Ne ki bir çoban kızı gibi kendimi mağaralara kapatamam, çöllerde kuma karışamam. Kudretimle lanetliyim. Bana bunu gösterdin zalim yabancı. Ve gidecek yerim yok artık yerkabuğunun üzerinde.

Öyleyse sen de kudretinle lanetlen. Kaybolmak istediğinde daha çok görün. Gitmek istediğinde çakılsın ayakların yerine. Git yabancı! Git ki gözlerim kendimi görmesin.

Ateş söndü. Kor, kırmızı nefesler alıp veriyordu. Gecede sadece ayak parmaklarımızın ucu görünüyordu. "Ya büsbütün kaybolursak" dedim. Her yerimiz kaybolmuştu çünkü karanlıkta. Maryam uzanıp ayağımı tuttu. "Bulunacağız azizim" dedi, "iman et." Güler gibi olmuştuk ki, kızı gördük. Elinde dev bir uydu telefonuyla çadırından çıktı ve karanlıkta yok oldu. Çölün her şeyi isimsizleştiren karnına doğru yolculuğumuz böyle başladığında ortada gözleri karanlık, genç bir kız vardı. Bu kızın, çölü çöl yapan hikâyeyi sakladığını henüz bilmiyorduk. Çölü çöl yapan hikâyeyi de... Bilmiyorduk.

21. Bölüm

"Çünkü kadınlar affetmez! Çünkü çölde zaman geçmez! Çöl, bu yüzden çöldür!" dedi Madam Lilla. Bir bıçak gibi koyup çevirdi bu cümleyi tam ortamızda. Ucunun hangimizde duracağını bekler gibi sustu sonra. Büyük bir belanın kıyısında ve çölün tam ortasında, çadırda ikinci gecenin karanlığında, sustuk. Amira ve ben, Madam Lilla'nın bu beladan nasıl kurtulacağımızı açıklamasını bekliyorduk ki Maryam, gözlerini bileyerek Madam Lilla'ya sordu:

"Bu kazığı sizin yüzünüzden yediğimize göre Madam, bir soru sorma hakkımız var. Ve siz bu kez tüm gerçeği söyleyeceksiniz."

Madam Lilla'nın kararlılığı, sözünün kudreti dağıldı. Maryam'in haline bakılırsa, şu anda içinde bulunduğumuz beladan kurtulmaktan daha mühim bir şey vardı. Madam Lilla, çölün ortasında kapana kısılmışken ve üçümüzün yardımına muhtaçken Maryam sordu:

"Bize anlatmadığınız bir şey daha var Madam. Onu anlatacaksınız. Ben soracağım siz de cevaplayacaksınız."

Madam, Amira ve bana baktı. Kimse ona yardım etmeyecekti. Maryam ne soracaksa ona cevap vermek mecburiyetindeydi. Sabahtan beri olanlardan sonra başka çaresi yoktu. Bunu iyi biliyordu.

Güneş tam tepeye çıktı. Saatlerdir develerin üzerindeyiz. Tin Abutut isimli genç kadın, sabahtan beri devesini Amira'nın yanında sürüyor. En önde Tarıq, arkasında Madam, onun arkasında Maryam, sonra ben, benim arkamda Furkan ve en geride Amira ve Tin Abutut gidiyoruz. Bu sıralama kendiliğinden oluşmadı. Yola çıktıktan bir saat kadar sonra, Tin Abutut, küçük ve ağır hareketlerle Amira'nın yanına geçti, Furkan bizimle onların arasında bir kalkan gibi sürmeye başladı devesini. Tin Abutut ve Amira arasında bir konuşma başladı. Duymak imkânsızdı. Konuşmanın hâlâ sürdüğünü Maryam'in ara sıra tedirginlikle geri bakıp Amira'nın gözlerini yakalamaya çalışmasından anlıyordum. Böylece akşam oldu. Durup mola verdiğimizde Amira bir süre bizden uzak durdu. Korkulu bir şey vardı gözlerinde. Ona yaklaşmamamızı söyleyen bir şey. Maryam gerildikçe gerildi. Ancak ateş yakılıp yemek yenip Tin Abutut ve sonra Madam Lilla çadırlara çekildiğinde Amira tek başına oturduğu yerden kalkıp yanımıza geldi. Ateşin başına. Başı önde, fısıltıyla konuşuyordu:

"Hiçbir şey söylemeden beni dinleyin. Başımız belada. Kız, Tin Abutut... Bir şeyler planlıyor gibi. Babası, mavi yüzlü ihtiyar burada olduğunu bilmiyor. Tarıq ile Furkan'ı ayarlayıp ayarlayamadığını anlayamadım. Ama Madam Lilla ile ilgili bir planı var. Sanırım onu... Bilmiyorum. Ya öldürmeyi ya da İngilizlere teslim etmeyi planlamış..."

Dönüp ikimize baktı göz ucuyla. "Neden?" diye sormuşuz gibi, kumla oynaya oynaya, yine başı öne eğik fısıldadı:

"Madam Lilla'dan annesinin intikamını almak istiyor. Madam Lilla'ya olan aşkı bunların üzerine karabasan gibi çökmüş anlayacağınız. Babası buna bir de Tin Abutut ismini vermiş. Madam'ın buradaki ismi yani. Benim anladığım, Madam ortaya çıkınca, onun işini bitirme görevi bu kıza verilmiş. Nihayet bizimki de çöle düşünce... Kız kararlı, haberiniz olsun."

"Ee?" dedi Maryam, başını kaldırmadan, ateşe bakarak. Amira bana baktı, Maryam'e, sinirlenmemeye çalışarak konuşuyordu:

"Ee'si bana 'Sizinle işimiz yok, Madam'ı bırakırsanız sizi helikopterle Tunus'a geri gönderirim' dedi."

"Bırakmazsak?" diye sordum.

Amira, başını iyice göğsüne gömdü:

"Kız kararlı diyorum. Sence yeterince açık değil mi?"

Maryam kumu avuçlayıp derin bir "Of! çekip "O kadını kimse öldüremez, ben öldüreceğim" deyip çadıra seyirtti. Maryam içeri girdi, biz arkasından. Madam Lilla çadırın ortasında bacaklarını altına almış oturuyor, elindeki fenerle önündeki üzerinde sayılar olan kâğıt parçalarına bakıyordu. Biz içeri girer girmez başını kaldırdı ve bizi beklediğini belli ederek, sakince "Bir plan yapmalıyız" dedi. Maryam yere çöktü ve sayıların olduğu kâğıtlara eliyle vurup kısık sesle bağırdı:

"Madam! Sizin ne olup bittiğinden haberiniz var mı?!"

Madam, kaşlarını kaldırıp bu uygunsuz davranışın yersizliğinin altını çizdi sessiz kalarak. Sonra gözlerini tekrar yerdeki kâğıtlarda gezdirirken, "Demek tahmin ettiğim gibi" dedi ve hiç durmadan devam etti:

"İşte bu yüzden planda ufak bir değişiklik yapmalıyız. Ne ki yardıma çağırmayı hiç istemediğim birini aramak zorunda bırakıyor bu durum beni. Sıkıntılı."

Maryam, "Siz bizimle dalga mı geçiyorsunuz Madam? Bu kız sizi öldürecek, haberiniz var mı? Hatta sizi bırakmazsak bizi de gebertecek? Siz ne olup bittiğini daha anlamadınız herhalde..."

Madam Lilla, Maryam'in lafını kesin bir biçimde kesti:

"Anlaşılmayacak bir şey yok! Her şey ortada. Benim aşkımla damgalanmış bir kız çocuğu çöle annesinin intikamını almaya gelmiş. Beni gebertirse annesinin onu seveceğini sanıyor. Bu kadar basit!"

Maryam iyice gözlerini açtı, yüzünü Madam'ın yüzüne ısıracak gibi yaklaştırdı:

"Peki neden acaba Madam? Sizce bu neden oluyor?"

Madam yüzünü kaldırdı, kirpiği bile titremedi ve işte o zaman söyledi:

"Çünkü kadınlar affetmez. Çünkü çölde zaman geçmez. Çöl, bu yüzden çöldür!"

Sonra Amira ve bana bakıp başını kaldırıp:

"Korkmayın. Hiçbir şey olmayacak. Eğer bana yardım ederseniz burnumuz kanamadan buradan çıkacağız."

Tekrar sayılara dönecekti ki, Maryam "bir dakika!" dedi, "bir dakika Madam!"

Feneri, Madam'ın elinden aldı ve ışığı onun yüzüne tuttu:

"Bu kazığı sizin yüzünüzden yedik. Üstelik bizim yardımımız olmadan buradan kurtulamazsınız. Öyleyse size bir soru soracağım ve cevaplayacaksınız."

Madam Lilla, burnunu havaya kaldırıp saldırıyı beklemeye başladı.

"Evet tek bir soru" dedi Maryam, "ama bu kez bütün gerçeği anlatacaksınız Madam! Bu yolculuğu niçin bu kadar uzattık? Biz aslında nereye gidiyoruz? Bunları sormayacağım. Söylemediğiniz o tek ayrıntıyı soracağım."

"Peki sen Maryam" dedi Madam, korkmuş gibiydi:

"Sen de bu yola bizimle çıkmanın esas nedenini anlatabilecek misin?"

İkisi yine bulutların üzerine çıkmış iki tanrı gibi, gözlerinden şimşekler fışkırtarak sözleştiler. "Evet" dedi Maryam, "ancak buradan bizi kurtarabilirseniz ve soruma doğru cevap verirseniz."

Böylece susuldu. Maryam, feneri Madam'ın eline verdi, yeniden yere bağdaş kurdu ve sordu:

"Madam, o genç kadın kimdi? Bağdat'ta, otelde, Jezim Anwar'ın yanındaki, Jezim Anwar'ın size verdiği çakmağın aynısını taşıyan kız kimdi?"

Madam önüne eğik başını kaldırdı, Maryam'e baktı sadece bir saniye ve feneri söndürdü. Çadır karanlık olduğunda anlatmaya başladı:

"Ve bununla birlikte artık sizden sakladığım hiçbir sır kalmayacak. Bilhassa sana söylüyorum Maryam, siz plana katılmayı kabul edin diye, şart koştunuz diye de anlatmıyorum. Yarın başımıza ne geleceği belli olmaz. Bu yüzden size bunu öğrenin diye anlatıyorum. Bilin ki büyük hayatlara niyet edenler büyük günahların kefaretini göze almalı..."

Durdu. Yeniden konuşmaya başladığında sesi öteki dünyadan geliyordu:

"Jezim Anwar'ın yanındaki... Kızımdı."

Maryam'in kocaman bir gırtlak yuttuğunu duydum. Madam Lilla hikâyesine böylece başladı:

"Ben kızımı üç kere gördüm hayatta. O ise beni sadece bir kere, o gün Bağdat'ta, o otelin lobisinde. Kendini bana gösterip intikamını almaya geldiğinde. İlk, doğduğunda gördüm onu. Boynunun sağ tarafında bir sarmaşık gibi köprücük kemiğine kadar inen siyah doğum lekesi... Onu bir işaret saydım. Bebeği bırakıp unutmam gerektiğini gösteren bir mühür. İnsan, utanç verici şeyler yapmaya karar verdiğinde işaret arıyor. Çok gençtim ve duramazdım. Hayattan intikam almaya yeni başlamıştım. Beni yumuşatacak bir bebek, beni anneme benzetecek bir kız... Kendimden bir tane daha doğurmuş olmayı göze alamazdım. Onu İskenderiye'ye bıraktım. Bir gün geri dönecektim. Hep bir gün. Yeterince güçlü olduğumda, yeterince param olduğunda, yeterince... Korkusuz olduğumda. O gün gelmeden o bana gel-

di. Ben bir adam için bir savaşın içine dalmayı, hayvanları kaçırmayı delice bulurken bir kız çocuğu onu terk eden annesini bulmak için oradaydı. Hangisi daha delice? Bizi sevmeyen insanlar için ölmeyi göze almış iki kadındık. Jezim Anwar kim ki! Filmin jönü zannettiğimiz alçak, ikimizin hikâyesinin beş para etmez figüranıydı sadece."

Yeniden durdu. Uyudu sanki birkaç saniye. Uyanıp devam etti:

"Size bunu anlatıyorum ki anlayın, kendinizden olana ihanet en büyük suçtur. Bedeli ödenmez. Kızınıza, kız kardeşinize ihanet ederseniz ruhunuz asla iflah olmaz."

Birden Yefren'deki Fatima Nine'yi hatırladım. Fasulyeleri ayıklarken böyle diyordu:

"Kızınıza, kız kardeşinize ihanet etmeyin."

Derhal aklıma unuttuğumu sandığım başka bir sahne geldi. O sabah çardağın altında Fatima Nine, tam yola çıkmadan önce Madam Lilla'nın karnına süpürge sapını dayadığında "Ona dön Thirina" diyordu. Nasıldı? "Ona dön ve teslim ol Thirina. O senin için sabretmeyi devenin kininden değil, kelebeğin inadından öğrendi." Aklıma gelen ayrıntının heyecanı olmalı, Madam'ın tuhaf hikâyesini bölüverdim:

"Yefren'deki Fatima Nine kimi kast ediyordu Madam? Ben duydum. O sabah çardakta 'Ona dön ve teslim ol' diyordu? Kim o?"

Madam Lilla, en yenik anında bile teslim olmaktan söz edilince ayaklanan bir ordu gibi toparladı eteklerini. "O şimdinin meselesi değil" diye kestirip attı. Yeniden Bağdat'taki otelin lobisine döndü. Sesi her adımda biraz daha çamura batıyordu:

"Onu tanımak zor değildi. Boynunun sağındaki sarmaşık oradaydı. Ve yüzü... Bana bu kadar benziyor olması... Belki onu ben büyütseydim hoşuma gidebilirdi bu. Ama birden öyle görünce... Çok korktum. Elinde Jezim Anwar'ın çakmağı sigarasını yakarken... Bütün hikâyeyi biliyordu. Neden orada olduğumu, Jezim

Anwar'ın benim için ne demek olduğunu. Nasıl yaptı bunu bilmiyorum. Annesinin kızı diyelim. Çok gençti, çok genç. Ben öyle çamur içinde, yalınayak dururken, Jezim yanımdan taşın yanından geçer gibi geçtiğinde... Taş olmuşum ben o zaman. Kızım... Adını bilmiyordum o zaman... Leyla... Leyla... Yürüyüp gelip... Bana baktı. Dedi ki..."

Devam edemedi. Bize arkasını döndü oturduğu yerde. Yutarak susturduğu ihtiyar hıçkırıkları dinledik biraz. Madam Lilla'nın bu hikâyeyi hayatında ilk kez anlattığını anlamak zor değildi. Niye bize anlattığı ise...

"Bunu size anlatıyorum çünkü... Sizi tanıdığım günden beri..."

Maryam başka bir şey merak ediyordu:

"Leyla ne dedi?!"

Madam Lilla, ses tellerinin ömründe ilk kez kullandığı yerleriyle söyledi:

"'Sen benim kalbimi aldın anne. Ben de seninkini aldım işte.' Böyle dedi. Leyla böyle dedi."

Maryam'in ağladığını karanlıkta bir tek ben anladım. Yerde duran elimin üzerine bir damla yaş düştü.

Madam en zor yeri atlattı sanıyordum. Bu zifiri hikâye bitti sanıyordum. Öyle olmadı. Madam devam ediyordu. Biz dinlemek istemiyorduk, o anlatmak istiyordu:

"Burada bitmedi."

Tabancasını kadife kesesinden çıkardı, yere koydu:

"Çok korkunç şeyler olduğunda -küçüklüğümden beri öyleydi- derim ki kendime, 'Şimdi iki seçeneğin var. Ya düşersin ya yürür gidersin.' Ben başka bir şey bilmiyorum. Döndüm arkamı yürümeye başladım."

Tabancayı okşamaya başladı, irkiltici bir görüntüydü, sessiz sessiz ağlıyordu:

"Bu tabancaydı. Leyla, çekti vurdu kendini."

Donduk. Madam, eli tabancanın üzerinde hiçbirimize bakmadan miyavlamaya benzer bir ses çıkarıyordu:

"Ben cezamı çektim."

Durdu yeniden, bu kez kendini inandırmak için söyledi:

"Ben cezamı çektim."

Uzun süre susuldu. Her nasılsa Madam Lilla'nın bize bir bilgiyi açıklama gayreti, dehşetli hikâyesinin ağırlığını galebe çalıyordu:

"Bir kez korktum... Korktum... Onu büyütemem sandım. Korkuttular. Korktum ve şimdi... Kof Madam Lilla kibirinden başka hiçbir şeyim kalmadı. Korkmayın. Siz korkmayın."

Başını kaldırmaya mecal bulunca Maryam'e baktı. Bir şey söyleyecek oldu. Tükenmişti. Sustu. Nefesini yakalayınca, işte ancak o zaman söyleyebildi:

"Bu yolculuğa sizinle çıkmanın asıl nedeni budur. Ben bir günahımı affettirmeye çalışıyorum. Bu intikamı onun için, onunla almak isterdim. İkimizin kalbinin de intikamını. Çünkü... Dedim ya onu üç kez gördüm. Üçüncüsünde... İnsan deliririm, her şey biter sanıyor. Tabancasını bana verdiler. 'Ablasıyım' dedim onu gömen adamlara. İnsan isterse delirebilirim sanıyor. Öyle olmuyor."

Amira'ya bakıp devam etti:

"Kaybolmak diyordunuz, duydum. Kaybolmak başka bir şey. Leyla'yı Bağdat'ta bıraktıktan sonra çöle çıktım ben de. Döndüm dolaştım. Jezim Anwar'dan önce ölmeyi göze alabilseydim vuracaktım kendimi bu tabancayla. Ama onu öldürmeden olmaz. Kendimi öldürmemek için bıraktım bu tabancayı Yefren'e. Bir gün beraber yola çıkmaya değer bir kız çocuğu bulursam dedim... Yalnız başıma yapamam. Kızımın kalbi de olmalı yanımda. Bu yolculuğa sizinle çıkmamın asıl nedeni budur işte."

Amira, "Bize bunu niye anlattınız Madam?" diye sordu, "kendi kendinize biçtiğiniz ceza yetmedi mi yoksa?"

Tuhaf bir acımasızlık vardı sesinde. Madam'ın cevap vereceğini sanmazdım:

"Çünkü Amira'cığım, **beni ancak bana denk olan yargılayabilir. Bu kana susamış intikamcılara mı verecektim hesabımı?**"

Maryam'in yanağından ikinci bir damla düştü elimin üzerine. Oysa sesi zımba gibiydi:

"Size kararımızı bildireceğiz Madam Lilla."

Defterini alıp çadırdan çıktı. Ben de arkasından. Ateşin başına oturduk. Amira da geldi bir süre sonra. Maryam, hiçbir şey söylemedi. Sadece açtı ve defterinden okudu.



Dido'nun Beşinci Yazıtı

Ölülere dua ediyorum yabancı... Artık ölmeleri için. Ölüler beni duymuyor ve tanrılar beni kırbaçlıyor. Beni affedecekleri zaman uykuda, suçumu hatırladığım zaman yaşayanlardan daha diri ölüler. Ey savaşçı! Senin de rüyalarına giriyor mu uykusuz ölüler?

Biliyorum ey onurlu denizci, her şey kötü olacak. Bir mucize düşürmeyecek tanrılar gökten yere. Çünkü ben suçluyum. Gelmeyeceksin. Çünkü Dido suçuyla lanetli. Dido, ölüleriyle birlikte ölmeliydi. Zaferim, günahlarımın kanıtı. Canım, bir ölü bohçası.

Fenike'deki kral kocam, fedailerim ve krallığın tatlı kızları... Hiçbiri ben yaşayayım diye ölmedi yabancı. Ama yaşadığım için tanrılar benden soruyor hesabı. Denize yaldızdan bir geçit, güneş suda ışıktan bir yol döşemiş gemine. Altından bir yol, yürüyebilirim üzerinde. Sarayımın olduğu tepede durup bakınca göz göze yiz seninle. Sen de yerliler gibi görüyor musun lanetimi gözlerimin içinde? Ey yiğit komutan! Sen de taşıyor musun ihanet ettiklerinin cesetlerini böğründe? Ben, Fenike yanarken hepsini taşıdım

Akdeniz'de. Akdeniz dahi yıkayamadı kirimi. Her gece çengellerle çekiyor günahlarım etimi.

Şımarık bir prensesin görmezden gelerek öldürdüğü kaç insan vardır? Lütfederek öldürdüğü... Bakmayarak katlettiği kaç can? Sevgisini esirgeyerek yaktığı kaç kalp? Bir kahkahasıyla görünmezlerin yeraltı dünyasına savurduğu kaç kadın? Hazinesinin kıymetini umursamayarak aşağıladığı kaç adam? Habersizmiş gibi yaparak öldürdüğü kaç çocuk? Gücün ve bolluğun sarhoşluğuyla tanrıların bahşettiklerine ihanet eden bir kız çocuğu idim ben. O kadar yakın tuttum ki yüzüme, aynamda kalmadı yer benden başkasına. Şımarıklığıyla savurduğu hayatı o prensesin, kendi ülkesini tırnağıyla kurmuş bu kraliçenin irinli günahı olarak kalacak.

Ey yabancı! Hesabı, bu aç ve vahşi kalabalığa verecek değilim. Zayıf yakaladıkları anda yerle bir ederler ülkemi. Beni günahlarım için değil, kan açlıklarını doyurmak için katlederler. Sefil günahlarımın asaletini karşılayamayacak kadar cahil olacaktır hükümleri. Gel istedim soylu denizci! Ben sana kalbimi değil, günahlarımı teslim etmek istedim. Ki beni, kudretin ve asaletin tuzaklarında denenmiş bir eşitim yargılasın. Ağlayayım, etlerimi yolayım karşında, nasıl eza çektirdiğimi gör kendime ve böylece Kraliçe Dido değil, ben, Elissa, affedilsin. Adil bir mahkemeyi hak ettiğime, seni hak ettiğime inandım ey şanlı savaşçı! Sen! Tanrıların bana verdiği son hak. Kanım dökülüp tükenmediği için kirletiyor gövdemi. Belli ki ölmedikçe ödenmeyecek kefaretim. ***Bütün tanrılar beni affetse de, bütün yerliler bana tapsa da, her gece oysam da gözlerimi tükenmeyecek sefaletim. Merhametsiz ama adil bir yargıç bulamayanların cezası hep hak ettiklerinden fazladır. Bana sen lazımdın.***

Ve gelmeyeceksin. Biliyorum, yarın gün doğumuyla, biliyorum, geçip bu kıyıdan gideceksin. Artık sustu, söylemiyor kuş-

lar. Çiçekler dirilmiyor yağmurla. Sitem dahi kalmadı dilimde. Rüzgâr kesildi ruhumda. Kurudu kalbim. Bu sabah denize bakmayı unuttum. Yarın gün doğumuyla, biliyorum, hiç gelmemiş gibi gideceksin. Beni içinden geçirdiğin kâbusumu unutmak için bekleyeceğim. Kartaca bekleyecek. Ve hiç olmamış gibi geçip gidecek günler. Dido hatırlatmak için kudretini kendine, yeni savaşlara girecek. Genç ve günahkâr prenses Elissa'yı unutamadığı için Kraliçe Dido, kendini öldürecek kılıçların peşine düşecek.

"Senin suçun ne Maryam?" diye paslı bir sesle sordu Amira. Artık ne kızına ihanet ettiği ortaya çıkan Madam Lilla'ya ne de bize söylemediği sırrının sandığımızdan ağır olduğu kesinleşen Maryam'e güveniyordu. Çölde yapayalnız hissediyor olmalıydı. Maryam, ateşe baktı. Gözünü alevlerden ayırmadan sordu:

"Peki sen neden en sevdiğin adamı bağışlamadın Amira? Bu kadar kırılgan olup nasıl bu kadar merhametsiz olabildin?"

Sustuk yine. Amira, Muhammed'in mektuplarından birini daha okudu...

Muhammed'in Beşinci Mektubu

"Ben kendi kıymetimi bilmem, sen bil olur mu?" demiştin ya bir gün, bak hâlâ aynı kıymeti çekiyorum tespih gibi. Gece gündüz. Fakat, biliyorum, söyleme, çekip koparıp bütün tanelerini yerlere saçtıktan sonra. Şimdi kırık bir termometreden saçılmış, ele geçmez civa damlalarını tutmaya çalışır gibi tane tane çekiyorum kıymetini. Tatlıcık, ben belki deliriyorum.

Hey! Hayallerimden daha hızlı hareket edebilen tek canlı sensin. Bu yüzden büyüyor sefil günahım. Büktüğüm gönül senin olmasaydı ömrümün geri kalanında tövbe namazı kılıp affedilmeyi dileyebilirdim. Ama bir meleğin gönlünü viran eden ancak susup ömrün çabucak bitmesini bekleyebilir. Bir meleğin kırık gönlünü yeniden bina etmek nere, ben kim! Ben artık sadece kimim meleğim.

Bana öfkeni söyleyemedin, biliyorum. Tarafetin ve merhametin yüzünden tekledi kelimelerin tabancası. Ama nişan alman yeter balım. Ben artık kalbi mühürlü biriyim.

Belki erkek cinsi böyle tatlıcık, kavrayamayacağımız bir ülkenin fethi peşindeyiz. O topraklarla ne yapacağımıza karar vermeden heves ediyoruz. Bir kadının teni yetmiyor, kalbi yetmiyor, ruhunun teslim olduğu anı görmeden rahat edemiyoruz. Boynunun ülkesini atlarla geçip kaburgalarının vadisine, candaki Nil'in kaynağına vardığımızda bile fethin tamamlandığından emin değiliz. Kadınlara sıra geldiğinde hepimiz hırçın ve huzursuz İskender'leriz. Hak etmediğimizi bildiğimizden esasen, bir kalbin fatihi olmayı içimize sindiremiyoruz. Kadının o en mahrem kalp odasının içinde ne var görmek istiyoruz. O kapıdan girenin ancak kalmaya gelmesi gerektiğini bilmiyoruz. Demiştin sen "Ben kıymetimi bilmem, sen bil olur mu?" diye. Ben de söz ver-

miştim. Biz bakın, biz o sözleri verirken sizin ne kadar hakikatle dinlediğinizi bilmiyoruz.

Adil değil ha? Hiç hem de. Kalp kırılır, ihanet bile edilir, ama biliyorum ki hakkımız yok birbirimizin hayata imanını harpalamaya. Bu suç ancak verilmiş sözlerle işlenir, onu da öğrettin bana. Teninin fatihi olup kıymet bilmemem dahi bu kadar derinden incitemezdi seni, anladım. Ama bir kere hayata olan imanını teslim ettikten sonra bana, büyük bir yalandan ibaret olduğumu anlamak... Böyle bir günah işleyip affı Allah'tan dilemek ancak sen, sen olmasaydın sinebilirdi içime. Bundan böyle işlediğin her günah benim hanemde. Kırdığın her kalbin, büktüğün her gönlün vebali benim boynuma. De ki birini öldürdün, kan benim parmaklarımda. Keşke bu ya da öteki dünya beni hakkıyla cezalandırsa.

"Bırak her şeyi, bana tutun" dediğimi hatırlıyorsun, değil mi? Keşke hatırlamasan. Böylece unutabilirdin belki tenezzül ettiğini bana. Sadece öfkelendirseydim seni, değmeden çekirdeğine, o vakit belki mümkün olabilirdi adaletin tesisi. Ama senin gibi bir meleğin kanatlarını büküp sonra da ortada öylece bırakmak... Onun cezasını masallar bile akıl etmedi, ne dersin tatlıcık? Oysa kimse masallardan daha akıllı olamaz. Ben Harami bile değil, hilenin eşkıyasıyım. Beni Hira Dağı bile saklamaz.

Bütün günahsız ruhları ben katletmiş kadar suçluyum çünkü. Der ki Maide suresinde, "Bir insanı öldürürsen bütün insanlığı öldürmüş sayılırsın". Senin ruhunu biçaklamanın kefaretini, kaşınmaktan kanayan çıplak bir et parçası olarak kalmış uyuz köpekleri kucaklayarak ödemeye çalışıyorum. Şeytanı gülmekten öldürebilecek kadar zavallıca, ne dersin?

Dün o tüfeği yedi parçaya ayırdım tatlıcık. Sonra götürüp hepsini annemin mezarına gömdüm. Aklımdan neler geçtiğini ben bile bilmiyorum. Aptallığımın son perdesi bu değildi. Oturdum şarjördeki son iki mermiyi yuttum. Biri benim, biri senin için. Sen gittikten sonra sersemlik derecem hergün geometrik olarak arttı tatlıcık, anlamışsındır herhalde. Ve bunun bile bir sonucu olamıyor, bunu da tahmin etmişsindir, hâlâ bu mektubu yazabildiğime göre.

Gidip o serserileri gebertseydim diyorum bazen. O silahları sana doğrultanları tek tek tarasaydım. Fakat sonuna kadar kırsan da zebanileri giden bir melek geri gelir mi?

Anladım ki kuşlar ölmek için kimsenin ayak basmadığı adalara uçuyorlar. Bunu, sen gidince anladım. Gömleksiz periler kanlarıyla bu dünyanın ümitlerini lekeleriz diye gözlerini başka dünyalarda yumuyorlar.

Fakat adalet mümkün olmalı tatlıcık. Vicdanımla her an cebelleşmek benim gibi bir rezil için fazla konforlu. Ben kimim ki cezamı keseceğim! Vicdan azabı çektiğim her an utanıyorum kibrimden. Ve hâlâ kendimi bir Müslüman sandığımdan çekip kafama sıkamıyorum. Hükmüme gönül indirmeyecek bir meleğe tutulduğum için buzda yanacağım. Tatlıcık, ben, artık Allah'ın isminden bile ağzı yanan biriyim.

waw.
mim.
Muhammed.

"Madam Lilla..." dedim, "herkese ihanet etmiş. Belki bize de edebilse... Yani bize ihtiyacı olmasa..."

Beni duymuyor gibilerdi. İkisi dahil olamadığım başka bir kanala geçmişti. Maryam bir kez daha sordu:

"Onun affedemediğin suçu neydi Amira? Madem bu kadar kudretlisin niye benim yanımda bu kadar kırılgansın? Muhammed'i bu kadar sevdinse o adama ayağını niye öptürdün?"

Amira hiç aralık vermeden sorusunu tekrar etti:

"O adama ayağımı öptürdüm, **çünkü kalbim kıpırdamıyor** Maryam. Peki cevap ver. Senin suçun neydi? Bu kadar merhametsizsin de niye sıra bana gelince bu kadar yumuşaksın?"

Maryam, sadece, "Çünkü sen bir kız çocuğusun" dedi. Aleve bakıldı yine. Bir süre sonra, bunlar hiç konuşulmamış gibi çadıra girdik. Madam Lilla bizi bekliyordu. Üzerinde sayılar olan kâğıtlardan bir tanesini elinde tutuyordu.

22. Bölüm

"Yalanlarınızdan, hikâyelerinizden, ihanetlerinizden bıktım Madam! Bizi kullandınız! Siz, herkesi kullandınız! Herkesi aldattınız! Sizin kim olduğunuzu bütün dünya biliyor Madam! Bütün dünya! Bize de ihanet ettiniz. Yalanlarınızla, vaatlerinizle, hikâyelerinizle bizi çöllere sürüklediniz."

Amira, böyle bağırdı ve çıktı çadırdan. Kumda yürümeye başladı. Çadırların tam ortasına gelip durdu karanlıkta. Maryam ve ben çadırda kaldık. Dışarıdan Amira'nın ağlama sesi geliyordu ve ona doğru koşan kumaşın hışırtısı. Fakat dışarı çıkamazdık. Sadece durup bekledik. Sabahtan beri olanlardan sonra başka çaremiz yoktu.

Hepimiz yorgun yüzlerle çıktık sabah çadırdan. Hiçbirimiz Madam Lilla ile konuşmuyorduk. Furkan ve Tarıq develeri hazırladığında bir kelime konuşmamıştık henüz. Maryam, Furkan'la

mecalsiz şakalaştı sadece. Bir şeye güldüler, anlamadım. Sonra Furkan devesini onun yanından sürmeye başladı. Ben onların arkasından. Benim arkamda Tarıq ve Madam vardı, yan yana. Konuşmuyorlardı hiç. Amira ve Tin Abutut en arkadalar, aramız açık onlarla.

"Sonra adam kendini yorganlara dikmiş. Ha ha ha!"

Furkan, Maryam'e hikâyeyi o kadar yüksek sesle anlatıyordu ki duyuyordum. Hikâye enteresandı. Soylu bir Tuareg erkeği, Osmanlı zamanında oluyor bu, İstanbul'a gitmiş. Şehri gezerken yorgancılara denk gelmiş. Satenlerin pırıltısına, hallacın attığı pamuğun gün ışığındaki raksına, iğnenin pamuklara ve satene şekiller vermesine, yorgancı dükkânındaki tozlu fakat temiz kokuya tutulmuş. Bu adam karılarından da çok bezmişmiş. Kalbi boş olduğu için de -Furkan 'hevessiz kaldığı için' diye söyledi bunu- bu yorgan sevdasına düşmüş. Timbuktu'ya döndüğünde, ne yorgana ihtiyacı olan ne de yorgan yapacak malzeme bulunan ülkesinde daha fazla yaşayamayacağına karar vermiş. Fakat karılarını ve çocuklarını bırakacak hali de yokmuş. Gece gündüz yorgan sayıklıyormuş, ağlıyormuş, içip içip sarhoş oluyormuş. Sonunda bir yolunu bulmuş, tüccarlarla anlaşmış; satenler, pamuk ve ne gerekiyorsa yorgan için İstanbul'dan getirtmiş. Bundan sonrası acıklı. Adam ne satene kıyabiliyormuş ne iğneyi eline almayı becerebiliyormuş. Karıları delireyazmış, onlara da elletmiyormuş hiçbir şeyi. Nihayet kadınlar isyan etmişler, "Ya yorgan ya biz" demişler. Adam da bir gece içmiş içmiş içmiş...

"Sonra da kendini yorgana dikmiş. Ha ha ha!"

Furkan hikâyeyi bitir bitirmez Madam Lilla, hiç beklenmedik bir şekilde konuşmaya başladı bağıra bağıra:

"Furkan, heva, aşk asla tek bir kişiyi öldürmez. Leyla da ölür... Leyla da ölür..."

Durdu ve şu hikâyeyi anlatmaya başladı, bağıra bağıra. Tin Abutut'un duymasını istiyordu.

"Vakitlerden birinde, şehirlerden birinde ihtiyar bir adam varmış. Bir ağaca kendini zincirlemiş, kilidin anahtarı ise kayıpmış, öyle yaşarmış. Durmadan yazar yazar, defterler doldururmuş. Soranlara dermiş ki 'Ah! Min el aşk'. Yıllar geçmiş kimse aşk ile zincirin alakasını anlayamamış. Sonra adam zincirlendiği yerde bir gün ihtiyarlıktan ölmüş. İhtiyarı apar topar gömdükten sonra herkes defterleri merak eder olmuş. 'Olsa olsa' demişler, 'İhtiyarın sebebi o defterlerde yazılıdır.' Hemen koşup defterleri karıştırmaya başlamışlar. Bakmışlar ki defterler bomboş. Fakat sayfalar ıslanıp kurumuş, buruş buruş. Derken, daha önce hiç görmedikleri bir ihtiyar kadın çıkmış ortaya, kalabalığa seslenmiş:

'Tükürüğüyle yazardı, okuyamazsınız.'

Kalabalık şaşırıp merak etmiş:

'Tanır mıydınız merhumu?' diye sormuşlar.

'O beni tanırdı' demiş ihtiyar kadın.

Ve anlatmış. Yıllar yıllar evvelmiş, bizim ihtiyar genç bir adam ve ihtiyar kadın genç bir kızken birbirlerine âşık olmuşlar. Kız, zalim bir oyun başlatmış. Adama demiş ki, 'Peşimden gelirsen senin olmam. Ancak seni bir ağaca bağlayacağım. Bana her gün mektup yazacaksın. Gelip okuduğumda beğenirsem senin olurum.'

Gel gör ki adam okuma yazma bilmezmiş. Böylece genç kız kimi akşamlar geldiğinde tükürükle yazılmış boş sayfalara bakıp canı isterse kendini veriyor, istemezse ağacın yanına bile uğramıyormuş. İhtiyar kadın hikâyeyi anlatıp bitirdikten sonra demiş ki, 'Benim zalimliğimle bana zulüm etmeye karar verdiğinde başladı sonumuz. Gençliğin oyunları olgunluğun işkencesi olurmuş, bilemedim. Onu çözüp bırakmak istediğimde artık o başka bir âlemin meczubuydu. Bacaklarımı açıp kıvrandığımda bile bana bakmıyor, defterine tükürüğüyle artık bana göstermediği şeyleri yazıyordu. Böylece o beni öldürdü. Şimdi toprağın altında sadece onun olduğuna bakmayın. Verin o zinciri, ben de kendimi onun mezar taşına bağlayayım.'

Furkan bu hikâyeye güldü. Tarıq kısacık bir an Madam Lilla'ya baktı. Ne demek istediğini anlamıştı. Arkalardan Tin Abutut'un sesi duyuldu:

"Benim de bir hikâyem var... Tin Abutut!"

Madam Lilla'ya mavi yüzlü ihtiyarın seslendiği isimle mi seslenmişti, yoksa hikâyenin adı mı Tin Abutut'tu, anlaşılmadı. Tin Abutut, Madam'ın duyabileceği bir sesle hikâyesine başladı:

"Zamandan önceki zamanda, gerçekten önceki masalda, buradan çok ama çok uzaklarda, çölde su gibi bir genç adam yaşarmış. Soyluların en asili, savaşçıların en hasıymış. Bütün kadınlar ona öyle derinden, karşılıksız âşıkmış ki, göz bile koyamazlar, sadece bahtının açık olmasını dilerlermiş. Derken bir gün çölün ortasına tahtadan dev bir kuş inmiş. Kuşun kanadından bir genç kadın peydah olmuş. Kadın kat kat ipekliler giymiş, rüzgârın müjdesi gibi dalgalanıyormuş. Genç adam sanmış ki, kadın ona bulutlar tarafından gönderilmiş. Çölde atlar koşturmuşlar beraber, haşhaş ile hemhal olmuşlar. Fakat günün birinde, adam artık dünyada sadece ikisi kaldı sandığında, aşkın ilk endişesi geçip de kadının kokusuna alıştığında, dev tahta kuş yeniden inmiş çöle. Kadın kuşun kanadına binip gitmiş. Genç adam çölün kumunu kaldırmış geze geze, bütün atlarını çatlatarak öldürmüş koşmaktan. Fakat ne çare, kadın bir daha gelmeyecekmiş. Alışır mıyım ölür müyüm diye meraktayken genç adam, bir demir kuş inmiş çöle. Demir kuşun içinden zalim haramiler çıkmış ve genç adamın üzerine salmışlar ağlarını, esir almışlar. Bir şey istiyorlarmış genç adamdan, kadının geride bıraktığı bir şey. Aşkının kederi yetmezmiş gibi kandırıldığını anlamış genç adam. Kahrından ölmesine izin vermemişler, oracıkta kesmişler karnını. Genç adamın kalbi o kadar ağrıyormuş ki eti acımamış. Sonra evlenmiş, çocukları olmuş ama kimseyi sevmemiş. Bütün uykularda o tahta kuştan inen kadının adını sayıklamış. Kadınından tiksinmiş. Çocuklarından tiksinmiş. Adamın kalbi artık kurumuş, çocukları bir

lanet gibi büyümüş. Yemin etmişler, bir gün o kadının canını almaya. Böylece babalarının kalbindeki büyüyü kaldıracaklarmış. Babalarına olan aşkından deliren annelerinin intikamını ancak böyle alacaklarmış."

Böylece Tin Abutut, Madam Lilla'nın kesilen hükmünü yüzüne okumuş oldu. Güneş neredeyse batıyordu. Madam Lilla'nın bize anlatmadığı bir aşk hikâyesi daha, üstelik içinden ajanlar, uçaklar, sırlar geçerek sesleniyor, çölün ortasında öldürülmemize neden olacak hikâyeyi dinliyorduk.

Yani gece bastırdığında Amira, "Yalanlarınızdan bıktık!" diye Madam Lilla'ya bağırdığında haklı bir nedeni vardı. Ben ve Maryam bir süre Madam Lilla'ya baktıktan sonra dışarı çıktık. Onun yanında kalamazdık. Ateşin başına oturduk. Amira ortada yoktu. Sabaha kadar bekledik onu. Görünmedi ortada. Madam Lilla çadırdan bir kere bile çıkıp bakmadı.

Güneş doğar doğmaz Furkan ve Tarıq çadırlarından çıktılar. Amira ve Tin Abutut, kol kola girmişlerdi çadırdan çıkarken. Amira'nın gözleri ağlamaktan şişmişti. Tin Abutut'a yaslanıyor gibiydi yürüyebilmek için. Yıkılmıştı. Bir annenin daha ihanetine uğramak omurgası çıkarılmış ölü bir balık gibi dirençsiz yapmıştı Amira'yı. Yanlarına yürüdük Maryam ile. Madam Lilla çadırdan çıkmıyordu. Furkan da Tarıq da acele eder gibi değillerdi. Yola çıkma hazırlığı yapılmıyordu. Tin Abutut, Amira'yı bize bıraktı, Madam Lilla'nın olduğu çadıra yaklaştı ve bağırdı:

"Kalk! İhtiyar cadı! Uyan. Çık dışarı. Son yolculuğuna hazırlan!"

"Onu burada öldürmeyin!" diye bağırdı Amira, "bunu görmek istemiyorum!"

Tin Abutut -yüzünde annesinin yüzü vardı herhalde- olduğundan kırk yaş daha yaşlıydı şu anda, "Hayır" dedi. "Niye öl-

düreyim! Onu İngilizler yapacak. Tıpkı Yefren'de şu Amerikalı kadın gazeteciye anlattığın gibi Madam. Seyfül İslam'ın yerini bilen İngiliz ajanlarısınız ha! Ha ha! İngilizler çok ilgilendi bu bilgiyle. Hey! Haydi kalk! Hazırlan. Helikopterle almaya gelecekler seni."

"Biz ne olacağız?" diye seslendi Maryam, Amira'nın kolundan tutarken. Tin Abutut, bir hanımağa gibi döndü:

"Amira sizi kurtardı. Üçünüz de Tunus'a geri dönüyorsunuz. Ama önce bu ihtiyar cadının işini halledeceğiz. İngilizler seninle işleri bittiğinde cesedini bana teslim etmeye söz verdiler. Onunla ne yapacağımıza kız kardeşlerimle birlikte karar vereceğiz. Tin Abutut! Böylece kurtulacağım bu ismin lanetinden."

Madam Lilla çadırın perdesini açtı. Yavaşça dışarı çıktı. İdam edilmekten korkmayan bir kraliçe gibi dikildi. Göğsündeki büyük gümüş kolyeyi dışarı çıkarmıştı. Herkesin üzerinde gözlerini gezdirdi. Bize tiksinerek baktı. "Zavallılar!" dedi, "siz de sıradan kadınlarmışsınız. Oysa sizi farklısınız diye..."

"Yeter!" diye bağırdı Amira, "sesini duymak istemiyoruz artık!"

Madam Lilla, arkasına sakladığı elini öne doğru çıkardı. Elinde Muhammed'in mektuplarını tutuyordu:

"Ama bunları almak istiyorsundur herhalde, bu kıymetli mektuplarını!"

Helikopterin sesi duyuldu. Amira telaşlandı. Tin Abutut "Kâğıtları kıza ver!" diye bağırdı Madam'a. Madam gülmeye başladı:

"Gelip alsınlar o zaman. Ya da benimle birlikte bu kıymetli evrak da gider İngilizlere."

Maryam ve ben Amira'nın kolunda, üçümüz Madam'a doğru yürüdük. Madam hâlâ tiksinerek bakıyor ve dişlerinin arasından tıslıyordu:

"Zavallılar! Hiçbir şey yapamayacaksınız hayat boyunca. Hiç kimse olamayacaksınız. Çünkü siz zayıf ve siliksiniz."

Madam'ın sesi helikopter gürültüsünde duyulmaz oldu. Tin Abutut, Amira ve bize bağırıyordu:

"Çabuk olun! Çabuk! Geldiler!"

Çölün kumu kalkmaya başlamışken Maryam, birden Tin Abutut'un arkasına geçti, silahı belinden çıkarıp kızın kafasına dayadı. Madam bağırmaya başladı:

"Acele edin! Furkan ve Tarıq'ın silahı var!"

Helikopter yere indiğinde Furkan ve Tarıq tüfeklerini çıkarmışlardı. Maryam'in bütün vücudu titriyordu. Madam ona bağırıyordu:

"Ateş et! Ateş et!"

Tin Abutut, Maryam'in kollarından kurtulmak üzereydi. Amira da ben de silah patlar diye yaklaşamıyorduk ikisine. Madam Lilla bağırıyordu helikopter gürültüsünde:

"Maryaaam! Ateş eeet!"

Maryam biraz daha duraksayınca. Madam, Maryam'in elinden silahı kaptığı gibi bir Furkan'ın bacağına, bir Tarıq'ın ayağına... Bağırıyordu hâlâ:

"Koşun! Helikoptere! Koşun!"

Tin Abutut, Furkan ve Tarıq'a hâlâ bağırıyordu:

"Yakalayın! Yakalayın! Gelenler İngilizler değil!"

Develer korkusundan kaçışmaya başladığında Tin Abutut'a çarpıp devirdi biri. Ve koşmaya başladık. Helikoptere kendimizi yuvarlayarak attık. Madam Lilla'yı ise her yeri simsiyah giysilerle kaplı iki kişi havaya kaldırarak bindirdi. Madam Lilla bağıra bağıra Felak Suresi'ni okuyordu helikopterin içinde. Boynundan kolyesini sökerek çıkardı ve aşağıya fırlattı. Bir kez daha bağırdı:

"Neffâsâti fi'l-u'gad!"

Madam Lilla, derin bir nefes alıp yanında oturan Amira'yı kollarından tuttu. Alnından öptü.

"Helal olsun!" dedi, "başaracağını biliyordum!" Amira, buz kesmiş, taş olmuş, gözlerini kırpmadan Madam'a bakıyordu. Madam'a can gelmişti yine.

Amira, gece boyunca Tin Abutut'un uydu telefonunu bulmuş, Madam'ın verdiği numaraya bir mesaj yollayıp yardım çağırmıştı. Kimden yardım almıştık, nereye gidiyorduk, bunları Maryam'in sorması beklenirdi. Ama o bir anda böğüre böğüre ağlamaya başladı. Madam Lilla, son derece sakin ona baktı. Helikopterin pata patası arasında sanki bir oturma odasında oturuyormuşuz, uçmaktan hiç korkmuyormuş, başımıza gelenler hiç gelmemiş gibi sordu:

"Sen gebesin Maryam. Söyle. Bir çocuk düşürmeye çalışıyorsun. Develerden atlaman, sürekli midenin bulanması, saçlarını kazıtman... Günah diye aldıramadın ve yola bir çocuk kaybetmek için çıktın değil mi? Sırrın bu değil mi? Söyle."

Maryam, ağzını kıpırdatıyor, Madam'a bir şey söylemeye çalışıyor ama ağzından sözcükler yerine korkunç sesler çıkıyordu. Nihayet sesler sözcüklere dönüştüğünde tükürükleri dişlerinin arasında uzaya uzaya şunları söyleyebildi:

"Madam! Ben onu bıraktım Madam! Ben onu... Korktum... Bak işte gördün Madam! Ben koruyamıyorum! Bak Amira'yı da... Ateş edemedim Madam! Ya kızımı da?! Anladın mı! Anladın mı! Ben kadın değilim ki Madam! Kadın gibi değilim ki! Onlar yapabilirler Madam! Ben yapamam. Babası yok! Babası Tahrir'deki çoluk çocuktan biri. Ben tek başıma.... Ben kendimi korurken erkek gibi oldum Madam... O da mı bana benzesin! Ben bilmiyorum ki Madam! Bende ancak bu kılıçlar! Bu kel kafa! Ben unutmak istiyorum Madam! Korktuğumu da unutmak... Ama ben onu çok seviyorum. Onu nasıl unutayım! Ben yapamam! Ben yapamam!"

Amira ile ikimizin eli ayağı birbirine dolandı. Maryam'in neresinden tutsak? Madam ikimizi de durdurdu. "Bırakın!" dedi bağıra bağıra, "ağlasın!" Maryam'e, buz gibi, yine eskisi gibi kayaya benzer bir yüzle sordu:

"Nerede o?"

O zaman Maryam anırmaya benzer sesler çıkarmaya başladı. Bizi almaya gelen silahlı, siyah giysili iki kişi başlarını açtıklarında... İki genç kadındılar. Bize dönüp bakmıyorlar Maryam bağırıyor:

"Ben Amira'yı da kurtaramadım Madam! Ben yapamam!"

Madam, çok daha sert bağırdı:

"Nerede o?!"

Maryam, yüzüne vurmaya başladı. Amira tutmaya çalışıyor, olmuyor. Ben tutamıyorum, aptal gibiyim.

"Ben ona... Ben kızımı... Görmeyeeee... Gidiyoruuuuum..."

Deliriyor olabilir.

"Korkuyorum Madam! Ben çok korkuyorum Madam! Bana yardım et!"

Böylece çözüldü Maryam. Ellerini Madam Lilla'nın kucağına koyunca Madam'ın gözleri doldu.

"Halledeceğiz" dedi, "sakın korkma. Hep birlikte."

Maryam küçücük bir kadın oldu. Bu bağırmalar çağırmalar bebeği içindi belki, ama sanki kendinin içinde kat kat bohçalara sarılmış bir kadını da doğuruyordu. Bütün kılıçları kırılıyor, Madam'a teslim oluyordu.

"Nerede o cancağızım? Söyle bana" dedi Madam Lilla, en yumuşak sesiyle. Bağırıyordu ama kudretli, güven veren türden bir şefkat damlatıyor sesi insanın kulağına.

"Uzakta Madam! Ben oraya yalnız gidemem Madam!"

Maryam'in sesi, insanın kulağında kendi yarasını yalayan bir aslanın tükürüğüne benzer bir salgı bırakıyordu "Annecim annecim!" diye bağırırken. Birinden ilk kez yardım istediğini anlamak zor değildi.

Madam Lilla, Maryam'in ellerini tutup çöle baktı. Amira ile ben birbirimize baktık. Maryam ortamızda kendi kucağına kapanmış, Madam'ın ellerini bırakmıyordu. Maryam'in sırtına elimi koydum, Amira benim elimin üzerine koydu elini. Öyle

durduk. Çöl aşağıda sapsarı bir hızda akıyordu. Madam Lilla bir süre sonra, Maryam'in ağlaması biraz dindiğinde, sanki bir kır gezisine çıkmışız gibi sakin şöyle dedi:

"Maryam, öyle durma. Miden bulanır. Başını havaya kaldır."

Madam Lilla'nın her şeyi birdenbire sıradanlaştıran tavrı gerçekten de bütün derdi her nasılsa hafifletiveriyordu. Her şey aniden çok normaldi. Her şey çok halledilebilir.

Sırtımda yumuşak bir dokunuş. Genç kadınlardan gözleri simsiyah boyalı, güleç yüzlü olanı "İskenderiye sizi bekliyor" dedi. Önce benim sonra Amira'nın en son Maryam'in sırtına pıt pıt vurdu. Ne olduğunu bilmeden bizi teselli etti. Sanıyorduk ki bizi sadece İskenderiye bekliyor. Oysa olacaklar İskenderiye'nin akla getirebileceklerinden daha acayipti. Ve Maryam -eğilip kalkarken hışırdıyorlardı- belinin arkasına sadece kendi defterini değil, Amira'nın mektuplarını da sıkıştırmıştı. Belki Amira'yı kurtaramamıştı ama hikâyelerine sahip çıkmıştı.

Çıkarıp kucağıma koydum, okudum. Kâğıtlar kucağımdan her uçacak gibi olduğunda ellerim, kollarım ve bacaklarımla tutuyordum. Okudukça Maryam'in Dido için yazdığı kendi hikâyesini, daha da önemlisi Amira'nın Muhammed ile ilgili sırrının çekirdeğini öğreniyordum. Böylece çöl, üçümüzü bir kişi yapıyor, hikâyeleri kucağımda, rahmime en yakın yerde duruyordu. Havada uçarken iki kadının hikâyesi çölün nefesiyle kucağımda dölleniyordu.

Dido'nun Altıncı Yazıtı

Kraliçe Dido'nun hizmetkârı, köle kızlarının efendisiyim. Elissa'nın canyoldaşı, sırdaşıyım ben. Ben Penelope. Bu sözlerin sahibiyim.

Dido yaşadı. Ben izledim. Fenike'den gemiye onunla binen benim. Geride kalıp kendi kaderimi yazabilirdim. Ben Penelope, alnımı Dido'nun yazısına teslim ettim. "Penelope" dedi bana, kendime başka isim aramadım. Sarayda köle olarak doğdum. O sevinince mutlu olmayı ezberledim. Esir tutulmadım, kölesi olmayı ben seçtim. Söyleyeceklerim hür bir köle kadının sözleridir. Bu sözleri yazdırmaya, esrarengiz yabancı gemisiyle Kartaca'ya geldiğinde karar verdim. Akdeniz kuruyana dek söylensin bilinsin bu sözler. Dido'ya merhamet etsin gelecek nesiller. Bu yazıtı Kraliçe'nin emri olmadan hazırlattım. Bu yazıtlar, Dido'nun sırlarıyla yerin yedi kat dibine gömülecek. Bu sözleri taşa kazıyanlar, yazıtlarla birlikte gömülmeye yemin etmiş üç köle kadındır. Zin, Dira, Sura'dır adları. Gelecekte doğacak kızlarımızı uyarmak için kendilerini kurban edeceklerini tanrılara söylediler.

Dido'nun hikâyesi anlatacağım gibi olmuştur.

Yabancının gemisi yedi gündüz ve yedi gece açıkta bekledi. Kraliçe Dido, hayattan ve ölümden yedi kez geçti. Savaşçılar, sekizinci gündüz sona ererken Kartaca'ya ayak bastı. Yabancı geldiğinde Kraliçe bitkindi. Kendiyle dövüşünde mağluptu. Kartaca kızları adaklar adadılar. Yabancı, Dido'nun aşkına düşsün diye ak öküzlerin kanı için tanrılarla sözleştiler.

Elissa, gemi kıyıya yanaşırken elimi tuttu. Fenike'den bizi alan gemiye binerken böyle tutmuştu elimi Kraliçe. Vahşilerin toprağının hükümdarı olmaya karar verdiği gün de tutmuştu elimi. Kraliçe elimi tuttu. Korktum. Elissa artık beni görmüyor. Kraliçe artık kendini görmüyor. Fenike değilse terk ettiği, Dido bu kez neyi terk ediyor? Kraliçe savaş başlamadan yenildi. Korktum. Bütün Kartaca gördü gelecek bu yenilgiyi. Dido bize bakmıyor. Tanrılara yalvardım: "Tanrılar izin vermeyin: Dido yenilmek istiyor."

Dido "Kartaca'ya bir şahin geldi" dedi. Ben gördüm, yabancı şahin değildi. Dido "Ne güzel yüzlü bir yiğit" dedi. Biz gördük, alacakaranlıktı gülüşü. Dido "Yara izleriyle dolu yüzü. Hikâyeleriyle geliyor bana" dedi. Müneccim kadınlar yara izlerini okudular, "Yenişememiş bir savaşçının hıncı bu" dediler. Dido "Soylu bir erkek geliyor" dedi. Gördüm, asalet hırkasını üzerine geçirmiş bir hayduttu. Dido "Ya aşkım ya ölümüm geliyor bu gemiyle. Tanrılar bu kez bana merhamet etmeli" dedi. Ölümden de kötüsünün geldiğini gördüm. Dido, elimi tuttu, bana baktı. "Yabancı beni sevecek mi?" dedi. Kartaca o gün düştü.

Yabancı geldi. Adı, Aeneas'dı. Dido'nun gözlerinin içine baktı. Kara gözleri vardı ve sağ yanağında derin bir kılıç izi. Kıvırcık siyah saçlıydı. Vücudu vahşi hayvanlar gibi tüylerle kaplıydı. Ne tüylerinden utanıyordu ne de başını eğiyordu. Yabancı kurnazdı, bir kraliçeyi aşka düşürüp diz çöktürecek şeyi biliyordu: Yabancı, cüret ediyordu.

Dido'nun güzelliğiyle başladı söze ve söylenceleri Akdeniz'in bütün kıyılarına vurmuş zaferlerinden söz açtı. Vakur tevazusu ile genç bir savaşçı Kraliçe Dido'dan ne himaye ne de ülkesinden bir parça istiyordu. Yabancı elini Dido'nun göğüs kafesine sokmuş canını yokluyor, avucuyla kavrıyor, parmaklarıyla çeviriyordu. Yabancı, Dido'yu yaşatan ışığı istiyordu. Diz çöküyor, Kartaca izliyor yabancıyı. Dido'ya bakanlar, Kraliçe'nin başını onun başının aşağısına eğmek istediğini gördü. Yabancı Dido'yu fethetmedi. Dido yabancının fatih olmasını istedi. Kendi ülkesinin hudutlarını aştı, Dido artık başka bir ülkedeydi.

Dido, ellerini çırptı, hizmetkârlara emirler yağdırdı. Dido hiç çırpmaz ellerini, böyle vermez emirleri. Savaşçılar kızlarımıza bakıyor aç sırtlanlar gibi. Dido, eteklerini savurdu rüzgârda,

ayakları göründü. Dido ayaklarını göstermez. Keten yataklar serildi teraslara, erguvan ipekliden cibinlikler gerildi. Ocaklar yakıldı, dönmeye başladı kuzular ateşte. Dido sağa sola dönüyor, her dönüşünde savuruyor havayı. Dido böyle yürümez. Dido kızlarımıza neşelenmelerini emretti. Kızlar dansa başladılar. Ve dilediklerinden fazla cömertlikle karşılaşan savaşçılar, komutanlarının Dido'yu yerle bir ettiğini anlayıp güldüler. Dido onlarla güldü. Dido artık kördü. Ben Penelope, susmalıydım. Dido hak etmişti mutlu olmayı. Şölen sofrasına oturdular. Dido Aeneas'ı dinledi. Dido cahil, taze kızlar gibi şaşırdı Aeneas'ın anlattıklarına. Aeneas, Truva'yı anlattı Dido'ya. Dehşetini, yenilgisini ve Truva yıkılırken kaçışını anlattı. Aeneas anlattıkça bir zaferden daha görkemli geliyordu kulağa yenilgisi. Yaralı bir yılan gibi sızdı Kraliçe'nin şefkatine. Aeneas, Dido onun bir mucize olduğuna inanana kadar konuştu. "Biliyordum buraya geleceğini" dedi Dido, kendini ele verdi. "Benim gibi olduğunu biliyordum." Yabancı kamçılamadan sürüyordu Dido'nun atlarını.

Kızlar gülüşüyordu Dido'ya bakıp. "Kraliçe kendini nasıl da çabuk verdi bu sahtekâra?" Onlar bitkin kraliçelerin ümitsizce aldatılmak için aklını, tahtını, tanrılarını verebileceğini bilmiyordu. Ben ise Dido'nun kendine yaptığı bu büyüyü kendisi bozacak diyordum.

Ben Penelope. Tanrılar beni affetmeyecek. Çünkü sustum. Yabancı Kartaca'ya geldi. Penelope nasıl bakarsa Dido'ya öyle baktı Dido Aeneas'a. Ben, bu hain zevkin esiri oldum.

Ben Penelope, hiç âşık olmadım. Çünkü Dido bize teslim olmamayı öğretti. Dido bana, bizim hep yalnız olacağımızı öğretti. Dido bana tılsımın kendi nefesimizde olduğunu öğretti. Biz üflersek dolar kalbin yelkenleri, Dido Kartaca kızlarına bunu öğretti.

Şimdi var gücüyle üflüyor nefesini. Ciğerleri sönene kadar Aeneas adlı şahini uçuracak Kartaca tepelerinde. Dido'nun nefesi bittiğinde Aeneas'ın gözleri sönecek, kolları zayıflayacak. Eğer Aeneas Dido'nun nefesi tükenmeden giderse Elissa'nın yelkenlisi karaya vuracak. Kartaca'da deniz kurayacak.

İlk gecesinde yatağına almadı yabancıyı Elissa. Aeneas pusu gibi sessizdi. Elissa, odasına çekildiğinde yanına beni istedi. Aynanın önünde çıplak aksine bakıyordu. Dido, "Aeneas benden genç" dedi. Ben, "Görünüşü bizi aldatmasın Kraliçem. Erkekler avlanmakta hep kadınlardan daha mahir, merhametsizlikleriyle bizden daha ilkel, körlükleriyle kalp kırıcı" dedim. Dido, "Büyülerimle aklını başından alacağım" dedi. "Kraliçem, o büyü ilk önce Kartaca'yı yutmasın" dedim. Dido, "Artık yaşlıyım. Aeneas bir ülke istiyor, ben ise sevmek istiyorum" dedi. Ben, "Ama bu kez sevilmek de istiyorsunuz Kraliçem" dedim. İlk kez Dido'ya ne yapacağını söyledim. "Emir verin" dedim, "Gemisini yaksın askerler. Aeneas sizin olsun. Esir alın onu." Dido, "Hayır!" dedi, "Aeneas benim esirim olmayacak. Aşkımın kölesi olduğu için kalacak Afrika'da." Ben Penelope, "Erkekler hırsın kılıcı, hıncın kanıyla fethetmedikleri ülkeleri hakir görür Kraliçem. Onlara hiçbir şey sunulmamalı" dedim.

Ben köleliğimi Dido'ya sunmuştum. Şimdi Dido hayvan tüyleriyle kaplı bir yabancının kulluğu için dileniyordu. Dido artık Dido değil. Dido'yu Elissa'dan korumak gerekiyor. Penelope'nin Dido olması gerekiyor. Dido'nun ona öğrettikleriyle Penelope'nin Kartaca'nın ve Elissa'nın kalbinin bekçisi olması gerekiyor. Böylece karar verdim bir kötülük yapmaya Dido'ya, son vermesi için Kartaca'ya lanet getirecek bu rüyaya. Anlatsam da Dido dinlemeyecek. Dido kendi gözleriyle görmeli yanıldığını. Dido, anlamalı ve geri giymeli zırhını.

Gündoğumuyla kalkıp meyveler ve ekmekler hazırlattı Dido. Aeneas'ı kırlara çıkaracaktı. Bahar kuzuları döndürüldü ateşte. Şaraplar mataralara dolduruldu. Dido, bir kırçeği gibi açıyor. Aeneas kendini bütün bir gün kur yapmaya, Dido'yu arzunun aleviyle sarmalayacak yalanlarına hazırlıyor. Aeneas, gözlerinde gördüm ben Penelope, avının etini dişlemeden önce, peşinden gitmeyi, mızrağı elinde beklemeyi seviyor. Avcıların en tehlikelisi. Avı Aeneas'ın umurunda değil, Aeneas kendini izliyor. Dido onu aşkının kölesi yapacağını sanıyor. Aeneas, avının kolunu kanadını kendine hayran ederek kırmayı planlıyor. Dido benim de gelmemi istedi. Bende âşık olayım istiyordu Aeneas'a. Ki bu suçu tek başına işlemesin. Ben de âşık olayım ki kendini yuvarladığı bu cehenneme bir kişi daha baksın. Aeneas savaşçıların en tehlikelisi. Umurunda değil fethedeceği ülke. Aeneas kendi peşinde sadece. Durmayacak, gidecek Kartaca'dan, besbelli.

Kırlarda yürüyoruz. Dido Aeneas'a bakıyor, Aeneas uzaklara, denizlere, tepelere. Yalnızlık ve kederle nasıl içinin ezildiğini anlatıyor Dido'ya. Dido bir hikâyenin kayığına binmiş, sallanıyor. Aeneas'ın yüzü, kederden çıkarıp neşeye, neşeden çıkarıp hayale, hayalden çıkarıp gerçeğe sokuyor dinleyeni. Bir hikâyeyi başlamadan bitiriyor, bitirmeden başlıyor yenisine. Aeneas'ın deli bir köpek gibi parlıyor gözleri. "Ben bir hiçim" diyor, "sen de bir hiç misin Dido?" El yordamıyla buluyor Dido'nun kalbini.

Dido onu kendinden kurtarmaya karar verdiğinde ağ seriliyor üzerimize. Kaçış yok artık Kraliçe'ye. "Ne de güzelsin Dido, güneş gibi" diyor Aeneas, "ama hayır ben düşemem bu güzelliğe." Dido ona artık onu göremeyeceği kadar yakından bakıyor. Dido, artık onu dinleyemeyecek kadar inanıyor. Etlerle besliyor onu, şarap döküyor dudaklarına. "Seni sevmek istiyorum Dido" diyor, sonra uzaklara dalıyor gözleri. Aeneas'ın içinde şeytanlar kımıldıyor.

"Ama sevemem, bırak beni. Ben kötü biriyim Dido, sevme beni" diyor Aeneas. Dido, bize öğrettiklerini şimdi hiç bilmiyor.

Dido konuşuyor, Fenike'yi anlatıyor. Fenike'nin portakal bahçelerini, erguvanları, nasıl gemiye bindiğimizi. Aeneas dinliyor sanki tanrının sözlerini dinler gibi. Sonra dinlemiyor Aeneas. Dido tereddüt ediyor. Anlatmalı mı anlatmamalı, sesi titriyor. Tam vazgeçecekken "Biraz daha anlat Dido, sesinden ışık damlıyor" diyor. Dido yeniden canlandırıyor sesini, sadece bir kere daha görmek için Aeneas'ın gözlerinin uzaklaştığını. Dido sersemliyor. Tam kırılacakken kalbi Aeneas tutup ellerinden "Anlat Dido, senin sesinle güneş çıkıyor buluttan" diyor. Dido yoruluyor. Dido, Aeneas'ın çılgınlığı karşısında yaşlanıyor. Bu tereddütü dindirmek, Aeneas'ı hakikatinin boynundan yakalamak için sorular soruyor Dido. Aeneas susuyor. Dido o susunca korkudan titriyor. Yalan da olsa anlatsın, susmasın istiyor. Dido artık Aeneas'ı yenmekten korkuyor.

Saraya döndüğümüzde şölen bizi bekliyor. Dido Aeneas'ı sarhoş etmek, sarhoş olmak istiyor. Kartaca sarhoş olsun ve gerçek kimseye görünmesin istiyor. Kızlar ve yabancının askerleri şarabı birbirinin ağzından içiyor. Aeneas, çalgıcı kızları çağırıyor, kollarını havaya kaldırıyor. Ateşin yanına geçiyor ve Aeneas dans ediyor. Dido onun kollarına, göğsüne bakıyor. Dido arzu ile yanıyor. Aeneas hiç durmuyor. Dido onu yakalayıp kendine baktırmak istiyor. Aeneas durmuyor. Dido kalkıp Aeneas'ı kolundan tutuyor. Böylece çaresiz kalıyor Dido. Avın kendini avcısının kollarına attığını Kartaca görüyor.

O gece Aeneas'ın erkekliği yetmesin Dido'ya diye adaklar adıyorum tanrılara. Sabaha kadar büyüleri karıştırıyorum kazanlarda. Odasını dinliyorum Dido'nun. Kartaca'nın kaderi bir sersemin bacakları arasında şimdi. Lanet ediyorum o gemiyi buraya getiren denizin tanrılarına.

Sabah ile çıkıyor Dido balkona. Beyaz ipekliler uçuşuyor sırtında. Kollarına bakıyor Dido. Dido'nun kollarındaki morluklar benim balkonumdan görünüyor. Aeneas damgalamış Elissa'nın derisini. Dido gülümseyerek bakıyor kollarına. Sonra çağırıp beni yanına emir veriyor:

"Çabuk Penelope merhemler, boyalar sürelim kollarıma. Kızlar altın bilezikler bulsun izleri kapatacak. Bu gece yeniden hazır olmak istiyorum Aeneas'a."

Acıyor kolları ama neşeli Dido. Bilmiyorum, eğer bir kraliçe yaralarını sevmişse ne yapılacak.

Ben Penelope, işte böyle karar verdim Aeneas'a bir oyun oynayıp o daha Dido'nun kalbini kırmadan Elissa'nın gönlünü yerle bir etmeye. Etini bile yemeyecek bir avcının elinde heder olacağına Dido, kesilsin boğazı Penelope'nin bıçağıyla. Kendi hançerinin yarasını sarar kraliçe, bir tek Aeneas'a diz çökmesin Kartaca.

Ben Penelope, öğrendim ki dayanabilirim Dido'nun solmasına. Ama kalbim evet diyemiyor kraliçenin yenilmesine. Aeneas gidince tüyleri düşecek Dido'nun, düssün. Aeneas'ın içindeki canavarı görünce kuşları susacak Dido'nun, sussun. Aeneas'ın onu sevmediğini anlayınca kalbi çürüyecek Dido'nun, çürüsün. Bir tek Kartaca, kraliçesinin üzerine yıkılmasın. Kız kardeşim, kraliçem, ruhum kendinden utanmasın. Ben Penelope, bunu diledim tanrılardan. Böylece başladım kız kardeşimin kalbini kanatacak pusuyu kurmaya.

En oynak, memeleri en diri, karnı en sıkı, bacakları en endamlı, kasıkları en tatlı kızları seçtim önce. Hazırladım onları kendi ellerimle. Birer denizkızına dönüşene kadar yuğdum onları, kokular sürdüm, dudaklarına şuruplar damlattım. Ayaklarını badem yağı, göğüslerini yasemin yağı ve kasıklarını portakal çiçeği yağı

ile ovdum. Birer çiçek bahçesi olduklarında, birer günah mağarasına dönüştüklerinde konuştum onlarla. Aeneas'ın karşısına bir sabah çıkmalarını söyledim. Daha uyanmamışken. Böylece kamışı sertken karşılaşacaklardı onunla. O tüylü hayvan neye uğradığını şaşıracak, rüyasında perilerle sevişiğini sanacaktı. O düşkün ruh, o çılgın gövde bırakacaktı kendini kızlarımızın parmaklarına. Ona cennet çiçeklerinden bir tuzak hazırladım. İki gündüz, iki gece sürdü ve Aeneas, yalnız uyuduğu bir gecenin sabahında, ağımıza düştü. O sabah kızlarım, Kartaca'nın en güzelleri, kraliçelerini kurtarmak için bacaklarını açtı. Aeneas, onlara sarıldığında kızlarımız bağırdı, inledi, çığlıklar attı. Kızlarımız var güçleriyle bağırdı ki Dido'nun sağır olmuş kulaklarında çınlasın ihanet. Duyulsun ki Aeneas için fark etmiyor. Dido'nun eti, başkasınınki, Aeneas'ın kalbi tartamıyor aradaki kıymeti.

Dido güldü ve ağladı. Dido'nun ağzından sular aktı ve dudakları kurudu. Dido'nun göğsü yarıldı ve karnı şişti. Öldü ve dirildi Dido. Serçeleri düştü saçından, erguvanları savruldu boynundan, altınları soldu bileklerinde. Kimseye açmadığı bahçesini açmıştı Aeneas'a, bahçesi yılan doldu. Yılanlar Dido'yu boğdu. Ve tek kelime etmedi Dido. Yeniyetme köle kız gibi sunmuştu kendini, kadim bir kraliçe gibi çekti acısını. Ve böylece teker teker kilitledi kapılarını. Tunç oldu duvarları, elmas gibi sertti kilitleri. Böylece kazandık kalpsiz Aeneas'a karşı savaşımızı. Kartaca kurtuldu. Tanrılara adaklarımı sundum, teşekkür ettim.

Ben Penelope, bunu bizden sonra gelecek bütün kız çocuklarımıza demekteyim. Ben Penelope, bir kraliçenin tarumar oluşunu görmüş bir köleyim. Dinleyin beni ey en güzel kız çocukları! Böyle gözalıcı, böyle merhametsiz, böyle parlak tüylü avcılar, Aeneas gibi ruhu etle beslenenleri, kederle bildiririm ki sizlere, onları yenmek yoktur bizim için. Dileyin ki tanrılardan, size bir Aeneas göndermesin. Adaklar sunun ki tanrılara, sizin payınıza bir Aeneas

düşmesin. Çünkü ben Penelope, zavallı köle, sandım ki bitirdik işini. Sandım ki Dido alacak Aeneas'ın kellesini. Ancak o lanetli akşam, fethettiği ülkeye zerre kıymet vermese de, o ülkenin şartsız teslimiyetini isteyen o alçak hayvan, Dido'nun huzuruna çıktı. Aeneas, sanki seviyor gibi Dido'yu, kraliçenin tahtının önünde diz çöktü. Demedi bir şey. Biliyordu uğursuz denizci, sözlerin Dido'yu artık aldatamayacağını. Çıkardı bıçağını, ay ışığına tuttu. "Affet Dido" dedi. "Kölenim!" Ve ağır ağır kesmeye başladı kamışını. Ah! Dido, ah! Gördüm kraliçeyi, kıyamadı. Gördüm kraliçeyi, kendine kıydı bir alçak yerine. Dido, koştu ve Aeneas'ın önünde diz çöktü. Ve öylece, oracıkta seviştiler. Aeneas'ın kamışından kan akıyordu. Aeneas, avını ele geçirmek için kendi kanını akıtmaya hazırdı. Kartaca çökecekti, tanrılar böyle buyurmuştu.

Yıllar evveldi ki Dido, bize, bütün kızlarına, gözlerinde gökkürenin bütün yıldızlarıyla "Kendinize bakın!" demişti. Dido, kurduğu sarayın merdivenlerinde, ilk gününde Kartaca'nın, söylemişti "Kendi gücünüze dayanabilirseniz her şeye dayanabilirsiniz" demişti. Demişti ki Dido, "Korkmayın kızlarım. Kendinizden korkmayın. Ve sakın" demişti, elini havaya kaldırmış, başparmağı ile işaretparmağını birleştirmişti:

"Olduğunuzdan az olmayın. O vakit bir avcı bulacaktır sizi. Olduğunuz kadar olduğunuzu bilen bir avcının gözü bulur sizi. Ve avlanırsınız."

Ve şimdi, yazıcı kızlarımızla ağlıyoruz bu kelimeleri kazırken taşa. Dido, en son bize, bir kraliçenin yenilmek isteyebileceğini öğretti. Ah Dido! Kraliçemizdin sen. Bir alçağın kölesi, avı, ganimeti olmayı seçtiğinde de güzeldin. Ah Dido! Biz senin kızınız. Elin iki göğsümüzün arasında. Elissa, ah! Etin etimizde, kalbin kalbimizde. İstediğin için yenildiğini biliyoruz.

Ben Penelope, bizden sonra gelecek kızlarımıza fısıldayacağım Dido'nun sır akıbetini.

Aeneas bir sabah gözleri yaşlı, "Gitmek zorundayım" dedi.

Savaşlarından, ruhundan, dalgalardan, onurdan, krallardan konuştu haykırarak. Konuştu Aeneas, bir kraliçeyi şefkatli kalbinden başka bir görkemle kandırabilirmiş gibi. Dido bir keçinin kayaya baktığı gibi baktı, bir kartalın bir kuzuya, bir filin karıncaya baktığı gibi. Vazgeçti. Kartaca'nın kızları izledi ve Dido vazgeçti. "Git" dedi ve döndü ipeklileriyle, sarayına girdi. Aeneas hâlâ konuşuyordu, Dido sarayının kapılarını kapattı. Gemi yelkenini açana kadar sarayda şölenler tertip edildi, Aeneas davet edilmedi. Aeneas güneş doğarken gittiğinde kandilleri söndü sarayın ve Dido sustu. Müneccim kadınlar "İflah olmaz" dediler ve afyon muskaları hazırladılar derman olur diye. Kartaca'nın kızları, bıçakları, kılıçları sakladılar Dido kesmesin diye şah damarını. Şehir kraliçenin yıkılmasını bekledi yedi gün yedi gece. Ben Penelope, Kraliçe'nin tavana bakışını izledim yedi gün yedi gece. Ve bir sabah Dido doğruldu yatağında. Dido böyle kalkmıştı yatağından Kartaca'yı kurmaya kalktığında. "Develer hazırlansın" dedi Dido, "gideceğim buradan". Gözümün yaşını sildi Dido, camdan gözler vardı gözünde. Yanaklarımı tuttu ve şöyle dedi:

"Sen Penelope, Kartaca sana emanettir. Kızlarımızla bakacaksın saraya ve limana. Ben gideceğim, çünkü Penelope, rahmim döllendi. Bu harabeden çıkmak için bir kız doğurmalıyım, ölümü diriltmek için bir kalp çıkarmalıyım kasıklarımdan. İyileşmek için yeniden başlamalı hayat. Şifalı otları tanımak ve yolu kaybetmemek için bir bilge kadın lazım bana ve yoldaşlık etmesi için en kuvvetlisinden iki genç kadın. Yola çıkacağım. Utika'ya gideceğim ve yeni bir isimle yeniden başlayacağım hayata. Bir saray yıkılmış, altında kalamam. Bir ömür bitmiş bu kıyıda, kendi ölümüme bakamam. Kasıklarımda yeni bir hayat varsa onu takip etmeliyim, burada durursam beklemekten başka bir şey yapamam. Yola çıka-

cağım Penelope. Benden geriye kalanları sen geçireceksin kayda. ***Onlara bir hikâye uydur Penelope. Öyle bir hikâye söyle ki, sadece benden sonra gelecek kızlarım bilsin gerçeği. Başkasına görünmez olsun Dido'nun hakikati. De ki 'Kendini öldürdü'. De ki 'Dido yenildi'. Öyle anlat ki sadece rüzgârın ve nefesinin peşinden giden kızlarım bilsin hakikati.***

Ben bir kraliçeyim Penelope, bir kalpsizin tuzağına düşebilirim ama kendime yenilemem. Savaşı kaybedebilirim ama acıya boyun eğemem. Kendi nefesimle var ettiğim bir ölümlünün hayali önünde diz çökemem. Kendi gözümden düşersem bir daha ayağa kalkamam. Şimdi yürümeliyim Penelope, durursam nefes alamam. Beni takip etmeyecek askerler. Bir tek sen! Başka kimse bilmeyecek gittiğimi. Sen benim kardeşimsin Penelope. Benim için ***yalan bir tarih yaz*** *tanrılara ve ölümlülere. Kandır onları Penelope ki kimse düşmesin peşime. Haydi git şimdi, seç benimle yola çıkacakları. Ve sakın ağlama. Bu yol, bir zaferin habercisi. Ağlama Penelope, yeniden başlıyor Dido'nun efsanesi. Kimse bilmese şimdilik daha iyi."*

Böylece gitti Dido. Ve ben Penelope söz verdiğim gibi seçtiğim hikmetli kızlarımızdan başka kimseye anlatmadım onun hikâyesini. Ağlamadım. Çünkü bilmesem de biliyorum, nefesiyle Kartaca'yı kuran kraliçeler, hiçbir göz görmese bile yeniden inşa edebilirler ***camdan sarayları****. Anladım ki Dido'nun gidişiyle, bir kraliçe en çok nefesinin peşinden gitmeli. Bir vakit Dido'nun dediği gibi, kendi hikâyelerini yazmaya cesaret edenler merhamet beklememeli. Hayal çekirdeğinin kendinde olduğunu unutmamalı bir kraliçe. Kızlarımız kendilerinde bir kraliçe çekirdeği olduğunu bilmeli.*

Ben Penelope, Kartaca bana emanet. Ben Penelope, Dido'nun kız kardeşi. Şimdi benim aklım meraklı gözler için bir yalan hikâye uydurmalı. Dido kendini öldürdü diyeceğim onlara. Aşk

için kendini öldüren kraliçeler bütün iştahlı ruhları tatmin eder neyse ki. Ama hikâyeyi öyle yazmalı ki sadece hikmetli kızlarımız bu sırrın örtülerini açmaya cesaret etmeli. Ben Penelope, Dido'nun kız kardeşi. Muhakkak bulacağım bir yolunu. Ve şimdi yedi kat yerin dibine gömeceğim bu yazıtları. Nefesiyle toprağı yedi kat kaldırabilecek olanların bulması için hakikati. Sadece hak eden kızlarımız bilmeli gerçeği.



Muhammed'in Altıncı Mektubu

Tatlıcık,

Sana çektiğim silah değil, söylediğim yalan vurdu seni, biliyorum. Kurşun etten çıkar da bu yalanın yarası geçmez... Biliyorum. Bildiğimden gidiyorum. Benimle ve suçumla ilgili bilmediğin tek bir şey kaldı, gitmeden evvel onu söylemek istiyorum. Benim bilmediğim bir şey vardı, onu demek istiyorum.

Yıllar önceki o gece, senin dans ettiğin o kulübe gelirken cahil ve vahşiydim. Her cahil ve vahşi gibi öyle olmadığıma kendim gibiler tarafından inandırılmıştım. Bütün günah yuvalarını yakacaktık Amira. İnanmayı kanlı bir matematik hesabı sanan şapşallardık. Affet diye değil, ama anla diye söylüyorum: Biz vurmayı dokunmak, kırmayı sevmek, öfkelenmeyi inanmak sanan çocuklardık. Ne kadar sevilsek tamir olmayız.

Kar maskelerimizi başımıza geçirip kulübe baskın verdiğimizde, günahkâr kadınlar, sakınma-

mız gereken büyücüler diye belledğimiz seni ve diğerlerini kurşunlamaya geldiğimizde, ruhumuzu kanla yıkayıp Allah katında kahraman fedailer olacaktık. Kadınların nezdinde sersem ergenler olanların Allah'a sığınamayacağını bilecek durumda değildik. Sen biz şapşallara "Kardeşlerim!" diye seslendiğinde, "Allah aşkına durun!" dediğinde yalan söyleyen en güzel iblis olduğunu düşünmeye çalışıyordum. Sonra, üzerinde dansöz kıyafetin, Ğaşiye suresinden o ayetleri okudun, bağıra bağıra:

"Göğe baksınlar nasıl kaldırılmış/ Dağlara baksınlar nasıl dikilmiş/ Yere baksınlar nasıl yayılmış/ Şu halde hatırlat, sen ancak bir hatırlatıcısın/ Dayatan bir zorba değilsin."

O zaman o kar maskesi beni boğdu. Utandım. Senden değil. Hz. Muhammed'in, sallallahü aleyhi ve sellem, gönül düşürmediğine biz şapşallar heveslendik diye. Söylemiştim sana, inanmak, Peygamber'in insanın erdemli olabileceğine dair inancı karşısında kendine çeki düzen vermektir diye. Benim o gün kesildi içim. Daha da iflah olmadım.

Diktatör Bin Ali attı beni zindana. İçim rahatladı. Ben çileyi senin gibi güzel, siyah bir kuğunun boynunu kırdığım için hak etmiştim. Hapishaneden çıktıktan sonra başka biriydim. O hücrelerde namazların birazını da senin için kıldım, eğer bir günahın varsa Allah katında affolunsun diye

yalvardım. Allah rızası için kıldım, insan kalmak için namaz kıldım...

Hapishaneden çıkınca, seni ben buldum Amira. Biz karşılaşmadık. Her küçük ayrıntıyı dokudum. Ve sonra bana kanıp da kendini bana bıraktığın o gece... Benim bir kadına ilk dokunduğum gece... Çok güldük ha tatlıcık? Seni güldürmek için beceriksizliğimi süsledim. Yatakta, her şey bittikten sonra... Hay Allah utanıyorum şimdi... Ayağa kalkıp da "İnsanlık için küçük ama benim için büyük bir adım" deyip de astronot taklidi yaptığımda sen güldün ya, öyle çınlaya çınlaya... O zaman ben affedildim sandım. O gündü işte bana anlattın, kulübü bastığımız o gece babanın seni öyle beter dövdüğünü, annenin izlediğini, senin orada kırıldığını... Seni kucağıma yatırıp okuduğumda, okuduğumda, okuduğumda... Sen sandın ki yaralarını sarıyorum. Ben kendi yaralarımı yalıyordum tatlıcık. İnsan ne mekruh olabiliyor ben kendimde gördüm balım. Senin kurduğun berzah bana kendimi gösterdi. Ben sende denendim. Gördüm içimdeki kötülüğü. O gece sana söylemek istedim, seni bükenin ben olduğumu. Silahı çekenin, böylece gizlice dans ettiğin yeri açık edip babanın seni kırmasına sebep olanın ben olduğumu... Söyleyemedim. Aşkını intiharıma değişemedim. İnsan ne zayıf... İnsan bazen ne çok şeytan ayetleri... Sana ait olması mevzu bahisse kendinden koruyamıyorsun o tatlı ruhu.

"Her erkek yeterince iyi davranıldığında bir alçağa dönüşür" demiştin bir gün, "sen niye bozulmuyorsun?" diye sormuştun. Korkuyordun. Bunca iyiliğin, sevginin ve zarafetin geldiği yerde bir sır olduğunu hissetmiş gibiydin. O gün de söylemek istedim sana. Beni affet diye diz çökmek istedim. Olmadı. Benden duyamadın. Sırrımı nasıl öğrendiğini bilmiyorum ve bilmek de istemiyorum. Söyledim, beni affetmeni değil, bir gün senin için herhangi biri olmayı diliyorum. Nereden tanıdığını unuttuğun biri.

Seni son gördüğümde "Kalbim atmıyor" demiştin, "kalbim artık kıpırdamıyor" demiştin. Bunu seninki gibi orman bir kalbe nasıl yapabildim diye kahroluyorum. Ama biliyorum, benim kadar aciz biri seni büsbütün kıramaz. Hayat yine senden çıkacak. Senin nefesin yine büyü üfleyecek. Bana üflediğin, beni var eden nefesini çek şimdi, onu hayata ver. Hayat sana hak ettiğini bildiğim her şeyi, bütün melekleri geri verecek. Amira, bize kadınları nasıl seveceğimizi anlatan bir kitap lazım. Yoksa hep böyle şapşal ve kavruk kalacağız. Bize kadınların nefesini genişletecek, o nefesin rüzgârına yelken açmamızı öğretecek bir kitap lazım. Yoksa biz ne kadar sevilsek tamir olmayız.

Seni yeni yıkanmış bir bahçede, güneş batarken hayal ediyorum. Beyaz bir elbise giymişsin, uçuşuyor. Kuşlar saçlarının etrafında dolanıyor, ha-

reler, kelebekler. Ruhun tatlı tatlı yeryüzüne çıkan su gibi, berrak ve serin. Yalınayak yürüyorsun. Ağaç dallarından mavi boncuklar sarkıyor. Niye bilmiyorum, bir çocuğun sesi geliyor bir yerlerden, çok mutlu. Bahçenin içinde bir ev var, harikulade bir ikindi. Olağandışı güzellikte mor bir böcek görüyorsun, eğilirken saçlarını kulağının arkasına atıyorsun. Gülümsüyorsun böceğe. Kalbin kıpırdıyor. Çok mutlu hayal ediyorum seni Amira. Hiç yara almamış bir kalp gibi. Hayal kırıklığından habersiz bir kız çocuğu gibi eteklerini döndürüyorsun. Beni hatırlamıyorsun bile. Senin için bunu diliyorum. O gün için dua ediyorum Amira.

Hep aşkınla,
Muhammed.

MISIR

Limanda dev bir tekne. İskenderiye'den hiç beklemediğimiz şekilde ayrılıyoruz. Birazdan Akdeniz'e açılacağız. Elimizde bir sürü bavul var ama içlerinde ne var, bilmiyoruz.

Tekneye adımımı attım ve bağırdım:

"Yedinci kuralı buldum! Tanrıçanın yedinci kuralını buldum!"

Arkamdaki Amira bana, elindeki sapanla oynayan Maryam Amira'ya çarptı. Madam Lilla'nın kafasında siperliği neredeyse bir metre çapında bir şapka vardı. Mısır'dan böyle ayrılıyorduk, çünkü İskenderiye'de yaşadıklarımız böyle bir sahneyi gerektiriyordu.

23. Bölüm

Meşhur Firdevs Hanım, karnının altında kavuşturduğu kırmızı ojeli büyük ellerini bize doğru açarak, uzaktan "Hmmm... İşte meleklerini yormuş üç genç kadın!" diye seslendiğinde üçümüz de gözlerimiz ağzımız kadar açık, görkemli salondaki kadın kalabalığına bakakalmıştık. Bir tek Madam Lilla -elbette her zamanki gibi- hazırlıklıydı:

"Onların meleklerini sen dinlendireceksin Firdevs!" Madam Lilla ile Firdevs arasındaki var olduğu o anda bile belli olan eski ve tuhaf hikâyeyi merak edecek durumda değildik. Çünkü *Union* Oteli'nin tören salonunda olup bitenler hiçbir şeye benzemiyordu.

Helikopter İskenderiye Havaalanı'na indiğinde keder adamakallı teyemmüm edilip arıtılmıştı çöl kumuyla. Uzun hastalıktan kalkmış bir çocuğun ruhu kadar berrak ve diriydik. Nihayet, öyle

ya da böyle, çölden sağ kurtulmuştuk. Kafamız böbürlenemeyecek kadar meşgul olabilirdi ama Madam Lilla'nın sırtlarımıza pıt pıt vurarak bahşettiği görünmez şeref madalyalarını da almıştık. Bilhassa Madam bizden çöle girerken taktığımız kolyeleri isteyip bir dua okuyarak helikopterden attığında hafiflemiş, bu küçük törenle o andan önce olanların pisliğinden, ağırlığından kurtulmuştuk. Büyük tehlikelerden kurtulan her insan gibi yenilenmiştik. İnsanların lunapark oyuncaklarından sağsalim indiklerinde yüzlerine gelen dirilik, bizim yüzlerimizdeki can yanında plastik çiçekler gibi kalırdı. Açmıştık. Etleri birbirine aynı savaştan sağ çıktığı için kaynayan askerler gibi sevinçten savaşı kimin çıkardığını sormayı unutmuştuk. Zaten İskenderiye Havaalanı'nda bizi bekleyen mor limuzini gördüğümüzde bir şey düşünmemize gerek kalmamıştı. Artık eskisiyle ilgili olmayan başka bir hikâyenin içindeydik.

Madam Lilla, kadın mı adam mı olduğu yüzünden anlaşılmayan şoförün kendisine verdiği notu "Mmm..." yaparak okuduktan sonra şöyle dedi:

"Firdevs Hanım'la tanışacaksınız. Şanslısınız, Haypatya'nın doğum gününe denk geldik. Kızlarla birlikte *Union* Oteli'ndeler."

Mısırlı bir kardeşimiz olduğu için doğal olarak Maryam'e baktım. Bir şey anlamışa benzemiyordu. Dirseği camda, neyi merak ettiğimi bildiği için Madam Lilla'ya o sordu:

"Haypatya derken? Bildiğimiz Haypatya mı?"

Ben, "Bizim bildiğimiz bir Haypatya yok aslında" deyince, Maryam sıkıcı dipnotu hızlı geçen akademisyen acelesiyle söyledi:

"Eski Mısırlı matematikçi, astronom kadın. Hıristiyanlığın ilk çıkışında İskenderiye Kütüphanesi yağmalandıktan sonra coşkulu Hıristiyan gençler tarafından büyücü olduğu için linç edilmişti. Mühim bir ablamızdır."

"Eyvallah" dedim, "Mısır'da milli bayram mı?" diye sordum, komikliğine.

Ters ters yüzüme baktı, "Hayır" dedi sadece.

Madam Lilla devam ettirdi cümleyi:

"Firdevs'in kızları kutlar sadece. Firdevs'in kızları deyince de... Neyse göreceksiniz nasılsa. Biraz şaşırabilirsiniz."

"Artık şaşıracağımızı sanmam" dedi Amira, müstehzi. Madam Lilla anında yapıştırdı:

"Dilerim ki hayret peşinizi bırakıp sizi ölüme terk etmesin hanımefendi. O zaman kalbiniz hakikaten hiç kıpırdamaz."

Dikiz aynasındaki şoförün yüzüyle dışarıda akıp giden İskenderiye arasında göz dolaştırıyorum. Şoför, ne kadına ne erkeğe benziyor. İskenderiye de İskenderiye'ye benzemiyor zaten. İsmi masallı, rivayetli, filmli her şehir gibi akılda bıraktığı hülyalı fotoğrafi doldurmuyor. Bir yerlerde bir İskenderiye var muhakkak da İskenderiye'den görünmüyor. Şoför, kadın olmalı. Çünkü bir erkek, erkeğe bu kadar benzeyemez. Etrafı incecik sırça ile kaplı. Asla hikâyesini, niye böyle olduğunu soramazsın. Kadınlıktan istifa etmesinin hikâyesinin pek kederli olduğunu için için sezer, bu yüzden konuyu açmaya cesaret edemezsin.

İskenderiye gürültü ve curcuna; uzaktan bakmak en iyisi. Bir resim gibi izlemek daha iyi, dokunmadan. Hep birlikte bir müzik yakalar mıyız azmiyle bütün İskenderiye korna çalıyor. Bas bas bağıran ve bir şey söylemeyi beceremeyen bir şehir. Bir zamanlar kadınmış ve bir grup vahşinin saldırısına uğradıktan sonra delirip erkek olmuş gibi.

Şoförün yüzüne sirrüs bulutları kadar uçucu kadınlık mimikleri gelip gidiyor. Ağzındaki bir yumuşak kıvrımı çatılıveren kaşları gölgeliyor. Bulutlar geçiyor, bir güneş çıkıyor bir bozuyor hava dikiz aynasında. Merakla bize baktığı anlarda kadın oluyor ama kolunu çıkarıp yandan geçen arabalara dolmuşçu edasıyla "Geç geç" yaparken yüzünden uzaklaşıyor kadınlığın tül bulutları.

Yollarda ara sıra ortaya çıkan kolonyal dönem binalarına bakılırsa, bir yerde bir tarihin olduğu kesin gibi ama İskenderiye, hikâyesinden yorulup üzerini örterek saklamaya karar vermiş olmalı. Tarihindeki hakikatleri nereye koyacağını bilemeyen her şehir gibi İskenderiye de hikâyesini cangıl cungul dükkânlar, camekânlar, reklam panolarıyla çevrelemiş. Tarihini ablukaya almış, yerinden hortlar diye üzerine gürültülü ve çiğ renkli bir toprak atmış bir şehir.

"Kahire gibi olmadı burada" dedi Maryam, "Tahrir yani."

"Bütün kameralar Tahrir'deydi, ondandır" dedim.

Camdan dışarı bakarken kaşlarını kaldırıp güldü Maryam:

"Televizyon göstermeyince var olduğuna inanmayan insanlarla nasıl devrim olacak, bilmiyorum zaten."

Amira öteki camdan bakarken aynı dinginlikle devam etti:

"Tam tersi. Gençler televizyona düşüp kirlenmemiş bir şey arıyorlar. Bir şey televizyona düşünce yok oluyor."

Maryam:

"O da var. Tahrir'de işin cılkı, devrim kendi popüler yüzlerini yarattığında çıktı. Gerçek insanlar sokağın sütünden kesildiler. Biri onlar adına çıkıp televizyona konuşmaya başladığında Tahrir'in sonu geldi. Hiyerarşi kuruldu sanki."

Madam Lilla beklenmedik bir giriş yaptı:

"Sizin kuşağın sorunu bu hanımlar. Dünyayı istiyorsunuz ama dünyayı yönetmek istemiyorsunuz. Bir lider istemiyorsunuz. Olmaz. Kirlenmeden devrim yapmaya çalışıyorsunuz. Makul değil!"

Maryam, bu kez Madam Lilla'ya bakarak konuştu:

"Kendilerinden önceki bütün devrimlerin ve devrimcilerin çürüdüğünü öğrenmiş bir kuşak bu Madam Lilla. Yeterince erken ölmüş Che dışında! Kalplerini teslim edebilecekleri kimse yok. Kelimeleri yeniden icat ediyoruz Madam. Duyguları yeniden keşfediyoruz."

"Evet" dedi Amira, "hem de Arap dünyasında. Bize biraz zaman verin!"

Maryam ve Amira hem devrimleri ve ülkeleri hem de kendilerini konuştukları için böyle fısıltıyla çıkıyordu sesleri. Ama Madam sanki çölde hiçbir şey olmamış gibi, gerçekten de sadece devrimden ve ülkeden söz ediyordu, konuşması diriydi:

"Lidersiz olmaz hanımlar. Söylüyorum, lidersiz olmaz. İnsanlar sizin sandığınız kadar gelişmedi. İnsanların kendilerini feda etmek için hâlâ birine âşık olmaları lazım. Feda olmadan da devrim olmaz."

Madam Lilla, kısa ve sıkıntılı bir ara verip yeniden konuştu:

"Hem siz kendinize bakmalısınız. Hanımlar, bu noktada mühim olan kadınlar. Erkekler nasılsa yeni bir düzen kurup onun askerleri olurlar. Peygamberleri ve devrimleri sadece kadınlar ciddiye alırlar. Siz kendinize bakın da bu sefer de aldatılmayın. Dünya inancını kaybetti hanımlar. Dünyanın bir planı yok. Ama biz daha iyisini yapabiliriz. Kadınlar daha iyisini yapabilir."

Maryam sıkıntıyla fısıldayarak konuştu:

"Zor Madam. Çok zor."

Madam Lilla şöyle dedi:

"Ama hâlâ yapılacak bir şey var."

Derin bir nefes aldı, gözleri yolda, tek bir sözcükle nefesini verdi:

"Göreceksiniz."

Trafik denen bin başlı canavarı yenip *Union* Oteli'ne vardığımızda gece olmuştu. Gözlerinden tanıdım, helikopterdeki iki kız kot pantolonları çekmişler, biri başörtülü, birinin saçları kıvırcık ve kabarık, otelin kapısında bekliyorlardı. Hiçbir şey söylemeden merdivenlerden çıkardılar bizi, koridorlardan geçirdiler. Yorgun argın, yarı sürünür yarı yürür halde peşleri sıra gittik ve nihayet büyük bir kapının önünde durduk. Kızların ikisi de sessiz olmamızı işaret ederek kapıyı açtıklarında...

Büyük bir salon. Çok yüksek tavanlı. Tavanda dev bir avize var ama yanmıyor. Salonun köşeleri görünmüyor, karanlık. Duvarlarda kahverengileşmiş badanayla aynı renge dönmüş tablolar asılı. İçeride sandal ağacıyla yıllanmış tiyatro perdesi karışımı bir koku var. Kalın ve yüksek beş sütun dışında mekânı bölen hiçbir şey yok. Ahşap zemin, yıllar evvel düzenlenmiş vals gecelerinin topuk izleriyle siyahlanmış ya da salonun genişliği ve eskiliği o valsleri düşündürüyor. Salonun tam ortasında, yerde helezonik şekilde mumlar dizilmiş. Mumların çizdiği çizgilerin içinde her yaştan, her türden, salon dolusu kadın var. Aralıklarla dizilmiş, ayakta duruyorlar. Helezoninin tam merkezinde iri gövdeli, kalın sesli, Farah Diba topuzlu, saçları platin sarı boyalı bir kadın konuşuyor, iki eli havada. Kimsenin söylemesine gerek yok, bu Firdevs Hanım. Olayın tam ortasından girdiğimiz için kenarda durup dinliyoruz. Konuşmanın şu kadarını yakalayabiliyorum:

"... burada olacağız. Buğday tanesi gibi, yeraltı suları gibi. Solucanın ihtirası ve yaseminin zarafetiyle. İyiliğin ve kötülüğün sahibiyiz. Asaletin ve düşkünlüğün, bağışlamanın ve intikamın sahibiyiz. Kıymetliyiz, çok kıymetliyiz. Yaşayan ve ölü bebekler doğurduk. Hepsini büyüttük. Burada olacağız. Çünkü buradaydık ve biliyorduk. Unuttuklarımızı hatırlayacağız. Tanrıları doğurduğumuzu hatırlayacağız. Gökyüzünün ve yeryüzünün bilgisini ilk bizim bildiğimizi unutmayacağız. Bizden daha kudretli, bizden daha neşeli, bizden daha özgür kız çocukları büyüteceğiz. El vereceğiz. El verdikçe ellerimiz çoğalacak. Birbirimize inanacağız. Bizi seven bir tanrıya inanacağız. Kızlarım, Haypatya'nın doğum günü kutlu olsun!"

Arkamızda duran Madam Lilla'nın kulağına eğilip sordum:

"Ne bu? Tarikat filan mı?"

Yüzünde nicedir görmediği dostlarını havaalanında bekleyen bir kadının heyecanlı gururuyla söyledi:

"Firdevs'in kızları!"

Maryam eğildi bu kez Madam'ın kulağına:

"Seksen kadın mı var burada?"

Madam Lilla yine gururla salladı başını 'evet' anlamında. Maryam kendi kendine fısıldayarak söyledi:

"Tahmin etmiştim."

Göz kırparak "Nedir?" diye sordum. Maryam kulağıma söyledi:

"Dido'nun da seksen kızının olduğu söylenir. Gemisiyle Kıbrıs'tan geçerken durup seksen genç kadın topladığı ve Kartaca'ya beraber geldikleri hikâyede var. Kartaca'yı onlara emanet etmiş."

Amira ile ikimiz kollarımız önümüzde kavuşmuş, kaşlarımızı kaldırıp "Vay be!" işareti yaptık.

"Ne olmuş peki o kızlara?" diye sordum, Maryam kolumu tutup susmam gerektiğini belirtti. Duramadım, Madam'a sordum bu sefer:

"Siz niye burada değilsiniz?"

Derin derin baktı bana, bir şey demedi.

Tören bitmiş olmalı ki helezoninin içindeki kadınlar en dış çemberdekilerin boşalmasını bekleyerek yavaş yavaş çıkmaya başladılar. Biraz önceki mistik, garip havadan eser kalmadı. Gülüşmeler, dedikodu fısıldamaları. Dağılıp yeniden üçerli beşerli toplanıp konuşmaya devam ediyorlar. Kesinlikle hiçbir anlam veremediğim şu sözcükleri yakalıyorum arada:

"Çinli... Bangladeş... Tahrir... Tişörtler... Müslüman Kardeşler'den ayrılan genç kadınlar..."

Firdevs Hanım helezoninin merkezinde olduğu için, en son o çıkacak. Gemiyi en son terk eden kaptan gibi bekliyordu elleri önde kavuşmuş. Bizi getiren kızlardan biri gidip ona bizi gösterip kulağına bir şeyler fısıldadığında Firdevs Hanım çoktan bize, daha doğrusu Madam Lilla'ya bakıyordu. İşte o zaman, doğrudan bize hitap etti:

"İşte meleklerini yormuş üç kadın!"

Madam Lilla'ya baktım, yüzündeki sevinci perdelemiş, ciddi bir tavır almaya çalışıyordu. Bu yüzden duygusuz bir tonda cevap verdi Firdevs'e:

"Onların meleklerini sen dinlendireceksin Firdevs!"

Amira aceleyle Madam Lilla'ya sordu:

"Bize helikopteri Firdevs Hanım mı gönderdi?"

Madam Lilla başını sallarken fısıldadı:

"Sayılır."

"Peki o zaman kim?" diye sormaya vakit olmadı. Firdevs Hanım kocaman gövdesiyle bize yaklaştığında hiçbirimizin, hatta Madam Lilla'nın cüsseli ruhunun bile var olmak için yeri kalmamıştı. Firdevs Hanım bütün mekânı kaplıyordu. Üçümüzü de kapsayan kollarıyla bizi kapıdan çıkarırken artık herhangi bir şeye karar vermemiz gerekmiyordu çünkü o konuşuyordu:

"Kızlar size birer oda ayarlasın. Giyecek bir şeyler de bulsunlar. Yemeklerinizi odanıza göndertirim."

İnsanın yanında kendini olduğundan daha küçük ve daha etkisiz hissettiği kadınlardan biri Firdevs. Derinliğinden ziyade, genişliği olan bir kadın türü. Madam Lilla ile gerçek anlamda selamlaşmadıkları hepimizin dikkatini çekti. Ve törene, ayine ya da her ne ise, olup bitene hayretimiz kursağımızda kalarak üçümüz bir odada bulduk kendimizi. İşlemeli yatak örtüleri, duvarlarda yağlı boya kolonyal dönem İskenderiye manzaraları, havada kesif bir toz kokusu ve yerlerde makina dokuması halılarla tuhaf bir odaydı. Kapının önünde ise Firdevs, Madam Lilla ile konuşuyordu. Üçümüz de kulağımızı dayayıp dinlemeye başladık.

Madam: "Minnettarım Firdevs. Sana ne kadar teşekkür etsem..."

Firdevs: "Neyin peşindesin Esma?"

(Sessizlik... Madam Lilla bu tatsız selamlaşmanın aşağılanmasını yutmaya çalışıyor)

Madam: "Bana hâlâ kızgın olmanı..."

Firdevs: "Kızgın değil Esma, kırgınım."

(Sessizlik. Madam Lilla yeni bir pozisyon alıyor)

Madam: "Niye gittiğimi biliyorsun."

Firdevs: "Beni... Bizi terk etmenin sebebi ne olabilir ki? Kızınla ilgili mesele ise..."

Madam: "Ben onu sana emanet ettim Firdevs. Ona benim kim olduğumu söylememeliydin. Peşimden gelmesine izin vermemeliydin. Sen bana ihanet..."

Firdevs: "Ben kızına ihanet etmene izin veremezdim Esma. Onun kendini öldürebileceğini de tahmin edemezdim."

(Sessizlik. Madam, ağlayacak gibi midir acaba?)

Madam: "Her şey olup bitti Firdevs. Şimdi..."

(Madam derin bir nefes aldı)

Madam: "Şimdi içerideki üç kız benimmiş gibi düşün. Üçü de özel insanlar ve... Ve onları yarı yolda bırakamam. Onların kendilerine inanmaya ihtiyacı var. Hayata inanmaya... Bilirsin. Her zamanki hikâye. Yorgunlar."

(Sessizlik. Firdevs olup bitenleri unutup yeni bir başlangıç yapacak gibi)

Firdevs: "Sen Esma? İnanıyor musun hâlâ?"

(Sessizlik. Madam -eğer yeterince tanıdıysak- cevap vermez. Ve evet vermiyor. Firdevs devam ediyor.)

Firdevs: "Seni bekliyor mu hâlâ?"

Sessizlik.

Firdevs: "O sana inanıyor Esma. Ona dönmelisin. Artık ona teslim olmalısın."

Tutamadım kendimi kapıya dayanmış halde fısıldadım:

"Ulan kim bu? Madam Lilla'yı bekleyen..."

Maryam ile Amira parmakları dudaklarında 'sus' işareti yaparken cümlenin gerisi küçülerek ağzımda eridi:

"Fatima Nine de Madam'a, 'Ona dön' diye birinden bahsetti..."

Madam tereddütle kısılan sesiyle konuştu:

"Son bir işim var Firdevs. Onu da halledince... Bilmiyorum... Belki haklısın... Ömür geçti nihayet... Ama ömür geçiyor diye de değişmiyor insan."

Sessizlik yine. Epey uzadı. Konuşacak çok şeyi olanların hiç ses çıkarmadan gözleriyle ve elleriyle yapıverdikleri konuşma bitmiş olmalı ki bir kumaş hışırtısı duyuldu. Seslere bakılırsa Firdevs ve Madam sarıldılar. Madam geçiştiren bir tonda hızla konuştu:

"Kızları sabah göndereceğim sana. Konuş onlarla Firdevs. Seni tanımaya ihtiyaçları var. Hepsi akıllı kızlar. Bu yüzden çok da..."

Firdevs hafiflemiş, neredeyse güleç bir sesle konuştu:

"Endişelenme Esma. Anladım. Dediğin gibi... Her zamanki hikâye."

Gülüştüler. Efkârlı, demli bir gülüşmeydi. Yıllar süren dostlukların biriktirdiği türden bir derinlik vardı o hafif gülüşmede. İç geçirmelerle biten gülüşmenin ardından Madam Lilla sordu Firdevs'e:

"Walid Bey nasıllar? Afiyetteler inşallah. Ona çok teşekkür ettiğimi ilet lütfen. İkiniz olmasaydınız çölün ortasında..."

"Gerek yok bu kadar teşekküre. Ayrıca Walid Bey iyiler hanımefendi... Koca işte! Durması gereken yerde duruyor!" diye muhtemelen elini havada savurarak cevapladı Firdevs. Yine gülüştüler. Sonra Firdevs "Haydi" dedi, "birer likör içelim de tatsız tuzsuz Tunus'u anlat bana. Ben de sana yeni kızlardan, ne yaptığımızdan bahsedeyim."

Merdivenlerden, dikkatli adımlarla ve seslere bakılırsa birbirlerine tutunarak indiler.

"Hah şimdi söyle!" diye bana döndü Maryam.

Ben de yarım kalmış lafımı bitirdim:

"Onu diyorum... Yefren'den ayrıldığımız o sabah Fatima bizim Madam'a 'Ona dön, ona teslim ol' diyerek birinden söz ediyordu. Bak şimdi Firdevs de 'Ona dön' filan dedi. Kim acaba bu?"

Amira iki eli belinde, gözler faltaşı, ilk kez sirk görmüş bir çocuk olarak:

"Arkadaş kim bilir hangi âşığı! Boşver onu da... Acayip değil miydi? Maryam, senin böyle bir şeyden haberin var mıydı?

Mısır'da böyle numaralar mı oluyor yani? Kadın tarikatı filan. Çok süpermiş!"

Maryam, her zamanki gibi Amira'nın söylediklerine değil, söyleme şekline gülerek "Mısır mümessili miyim ben *tatlıcık*? Manyak kadınların çetelesini mi tutuyorum? Bunlar da işte kendilerine göre böyle bir meşgale bulmuşlar. Ben nereden bileyim? Biz, devrim, akademi öyle işlere bakıyoruz."

Amira'nın gözleri yine rüzgâr gülü:

"Ama sabah kesinlikle Firdevs'e gidiyoruz hanımefendi!"

Kısa bir aralık verdi ve çizgi roman kahramanı gibi konuştu yine:

"Bizi kurban ederlermiş bi' de!"

Bir gün önce çöldeki kadın bu mu, diye sorarak dona kalır insan. Bu kız çocuğu mu? Salıncaktan şu anda inmiş bu yüz, bir gece önce "kalbi kıpırdasın diye kendini erkeklere veriverdiğini" söyleyen o kederli kadın mı? Maryam de benimle aynı şeyleri düşünüyor olmalı, bir bebek sever gibi yaklaştı ona, kendi alt dudağını ısıra ısıra. Amira'nın küçük yüzünü iki elinin arasına aldı ve sıkıştırdı:

"İşte biz de seni verip kaçarız diye düşünüyoruz *tatlıcık*!"

İki kadın birbirlerinin ne çok şeyi olabiliyorlar, bunu ikisine bakarak uzun uzun düşünebilir insan. Nöbetleşe değişerek annesi, kız kardeşi, kocası, abisi, çocuğu... Amira, yüzü Maryam'in elleri arasında kaşlarını çattı.

"Oo!"

"Ne oldu cimcime?" diye hâlâ yüzünü sıkıştırıyor Maryam, sanki geride bıraktığı kızını nasıl seveceğine dair ilk temrinini yapıyor Amira üzerinde. Amira da bir anne tarafından sevilen bir kız çocuğu olmanın nasıl bir şey olabileceğinin egzersizini yapıyor kendine bile söylemeden.

Amira, karnına götürdü elini:

"Regl oldum ben."

Maryam garip bir yüzle durdu:

"Çok tuhaf" dedi, sustu. "Şu anda. Ben de."

Erkekler ne kadar yaklaşsa da birbirine, birbirlerinin gövdesinin kimyasını değiştiremezler diye düşündüm. Ama kadınlar gerçekten konuşmaya başladıklarında yumurtaları bile konuşuyor birbiriyle.

Bütün gece ped aradık. Nihayet otelin küçük havlularını ilk yardım dolabındaki gazlı bezlere sarıp bacaklarının arasına kaymasın diye sıkıştırıp uyudular. Ben de onlara baktım. İki kız çocuğuymuş gibi yaparlarken, kadınlıktan, yetişkinlikten aldıkları bu iki kişilik molada nasıl dinlenmeye çalıştıklarını izledim. Müthiş güzellerdi. Muhammed'in mektuplarını düşündüm ve Dido'nun yazıtlarını... Başkaları tarafından başlatılmış olsa da hikâyelerinin sonunu kendileri yazacak kadınlardı. Gerçekten güçlü olan her kadın gibi hiç de öyle görünmüyorlardı. Kalpleri yumuk yumuk uyudular. Elleri ayakları bazen rüyayla irkildiğinde, bilmiyorduk ki, sabah olacaklar ikisinin de görebilecekleri rüyalardan daha ilginçti.

24. Bölüm

"İnsanların yüzlerindeki izlerle ilgili soru sormazsanız nezaket gösterdiğinizi değil, yüzlerini görmediğinizi düşünürler."

Böyle dedi Firdevs Hanım. Sabah limuzinden inerken konuştuklarımızı duyduğunda küt diye girdi lafa. Çünkü Maryam bana çıkışıyordu:

"O kadar meraklıysan sen sorsaydın! Ben öyle şeyler soramam!"

Ben de cevaben ona çıkışıyordum:

"Senin memlekette değil miyiz azizim! Sorsan ne vardı ki? 'Nasıl böyle oldun şoför bacım?' diye sorsan fiyakan mı bozulurdu? Sadece yara izini soracaktın, konu açılacaktı."

Amira da aramıza girip ikimize birden çıkışıyordu:

"Anlayacak kadın şimdi kendi hakkında konuştuğunuzu. Ayıp!"

Ben merak ediyordum, şoför kadın nasıl olmuş da adam gibi olmuş. Bence kesinlikle hikâyenin kulak memelerindeki yarıkla

ilgisi vardı. Sanki küpe delikleri vardı, küpeler çekilip eti yırtılmıştı. Kadının kulak memeleri sarkmış ve ikiye bölünmüştü. Ama Maryam raconunu korumak istiyordu, Amira da bu mahrem soruyu Tunus Arapçası ile sorup meraklı turist durumuna düşmek istemiyordu. İkisinin muayyen zamanının da katkısıyla limuzinden böyle kendi içinde didişen bir küçük asabi yumak olarak indik. Fakat Firdevs Hanım'ın lafa ani girişi dikkatimizi dağıttı. O yüzden daha da hızlı bir şekilde mahremimize gireceğini öngöremedik:

"İnsanların yüzlerindeki izlerle ilgili soru sormazsanız nezaket gösterdiğinizi değil, yüzlerini görmediğinizi düşünürler. İnsanlar birbirlerine yaralarını sürerek ortaklaşmak ister. Belki de Maryam Hanım kendisininkinin lafı açılmasın diye başkalarının hikâyesine girmek istemiyordur! Saçlarını mesela, niye bu kadar kısacık kestirdiğini anlatmak istemiyor olabilir."

Maryam'i en çok kızdıracak şey olmuştu. Benim, Amira'nın yaklaşmaktan imtina ettiğimiz, dokunmak için günlerce ve olaylarca beklediğimiz sırça fanusa Firdevs Hanım kolları bacaklarıyla girmişti. Fakat Maryam derhal bu cüretin önünü kesti:

"Benim meselelerim sizi ilgilendirmez Firdevs Hanım. Biz sadece bir nezaket ziyareti için geldik. Bize yardım ettiniz, biz de teşekkür edip gideceğiz."

Firdevs Hanım, müstehzi bir gülüşle sadece "Hıh!" etti. Durdu, rahatsız edici uzunlukta Maryam'e dikti gözlerini. Yüzünde, infaz için kılıç seçen bir celladınki ile aile albümünde kendi gençlik resmine bakan bir ihtiyar kadının yüzü aynı anda bulunuyordu. Sadece "Kızmayın canım" dedi. O kadar yumuşacık söyleyiverdi ki bunu, Maryam siniriyle ortada kaldı. Sonra da cevap beklemeden arkasını döndü, büyük, beyaz evin merdivenlerinden yukarı çıkmaya başladı. Döndü, incecik kaşlarından biri kalkık, gülümseyerek bize baktı:

"Buyrun! Meselelerinizi hiç açmadan, nezaketli bir şekilde tanışmak için içeri geçelim o zaman!"

Firdevs Hanım adım atmıyor da büyük bir kadırga ağır ağır suyun yüzünde kayıyor gibi yürüyor. Platin sarısı bu kadının insanı geren, tedirgin eden bir hali var. Sanki yanında fazla durursan kölesi olmaktan başka bir seçeneğin olmazmış gibi bir kudret bulutuyla kaplı etrafı. O buluttan uzaklaşmak istiyorsun ama sanki yeltenirsen korkunç bir şey olacakmış gibi ürkütücü bir duygu yaşatıyor insana. Üstelik insanı varlığıyla öyle bir eziyor ki, bu tedirginliği kendine bile telaffuz edemeden donup kalıyorsun.

Yüksek tavanlı, geniş, mermer girişte küçük bir süs havuzu var. Ortasında bir tanrıça heykeli. Girişin sonunda da eski Hollywood filmlerindeki gibi iki yandan yukarı kıvrılan merdivenler. Her şey birazdan Ginger Rogers ve Gene Kelly merdivenlerden step dansı yaparak ineceklermiş gibi Hollywood'vari... diye düşünürken ben, Firdevs Hanım merdivenlerde durup eli tırabzanlarda şöyle diyor:

"Ben şampanya diye düşündüm. Ölümden dönmüş kadınların kutlayacak bir şeyleri olmalı, öyle değil mi?"

Firdevs Hanım'ın yarattığı boğucu kudret havası benim kadar Amira'da da laçkalaşma tepkisi yaratmış olmalı "Heykel de dekoratifmiş! Siz misiniz?" gibi bir saçma soru soruyor. Firdevs Hanım'ın yüzünde mancınıklarımızla atacağımız güllelerin duvarlarına yetişemeyeceğine dair net bir ifade, şöyle diyor sakince:

"İyi ki sordunuz. Athena. Her kadının içinde bir tanrıça vardır. Benim ki Athena. Bakalım sizinkiler hangisi?"

Dudağını büktü Maryam. Hayret ve merak onun sinirini henüz galebe çalmamıştı, ama Amira derhal, her zamanki gibi, kandı ve adımları Firdevs Hanım'ın ardından biraz hızlandı. Maryam ile ben arkada kaldık.

"Athena hangisiydi?" dedim.

"Azizim, tahmin edemiyor musun? Mantık ve kudret tanrıçası! Zeus'un kafasından doğmuş. Komple Zeus'un kafasından çıkmış."

"Vaay! Delikanlı kadın gibi mi?"

"Daha çok adam-kadın gibi azizim."

Merdiveni çıkınca iki başında karşılıklı birbirine bakan, kapıları açık iki oda. İki oda da genç ve orta yaşlı kadınlarla dolu. Sağdakinde daha çok bilgisayarlar, gotik siyah giyinmiş genç kadınlar, sol taraftakinde ise renkli giyinmiş orta yaşlı kadınlar. Bazılarının yüzünü hayal meyal geceki törenden hatırladım. Ama bazıları yeniydi. Bizim helikopterdeki kızlardan kıvırcık olanı da bilgisayarlı odadaydı. Ötekini göremedim. Gözüm bilgisayarlı odaya takılınca Firdevs Hanım'ın ense dibimde bittiğini fark edemedim.

"Kızımla tanıştınız zaten önceki gün. Şimdi bilgisayar başında hacker'lık sanatını icra ediyor, ama aynı zamanda müthiş bir Fujitsu ustasıdır!"

"Efendim?" dedim.

"Dövüş sporlarını pek bilmiyorsunuz galiba?"

"Yok" dedim, "pek beceremem."

Firdevs Hanım gözlerini kısıp içimi görmek ister gibi dikkatli bana baktı. Ben de gözlerimi kıstım hem ona bakıyorum hem de odadaki hacker olduğunu öğrendiğimiz genç kadın kalabalığına. Öyle gözlerimizi kısıp durduk biraz daha. Bu saçma an sanki hiçbir şey olmamış gibi bitti ve Firdevs Hanım bilgisayarlar ve siyah giysili genç kadınlarla dolu odanın kapısında durup anlatmaya başladı. :

"Maryam Hanım bilir, Tahrir'de kadınlarla ilgili çok önemli gelişmeler oldu."

Amira, "Vallahi bizim bildiğimiz en önemli gelişme cinsel taciz olayları" diye zıplayınca lafa, Maryam ve Firdevs Hanım aynı milliyetçi duygularla Tunuslu Amira'yı biçtiler gözleriyle. Firdevs Hanım devam etti:

"Cinsel tacizin merkezi Tahrir değil Amira'cığım. Ayrıca bir kadının isteyebileceği tek şey, eğer illa ki tacize uğrayacaksa, bu tatsızlığı Tahrir'de yaşamaktır. Hiç değilse yardıma gelecek kardeşleri olur."

Maryam "Aldın mı cevabını!" gibisinden baktı Amira'ya. Gördüm, içi soğudu ve Firdevs Hanım'la aniden yakınlaştı. Firdevs devam etti:

"Belki izleyemediniz yolculuktan ötürü. Bir kızımızı polis yerlerde sürükledi. Kız yarı çıplak kaldı sürüklenirken. Sutyenin mavi olması çok konuşuldu. Şimdi kadınlar olarak biz..."

Maryam bir ses çıkardı. Bir cümleye başlayacak gibi değil de tükürüğünü yutamamış, boğazındaki acının sesi dışarı sızmış gibi. Firdevs Hanım hiç sektirmedi:

"Sakın kendinizi burada olmadığınız için suçlu filan hissetmeyin Maryam. Siz -Esma'nın dün gece bana anlattıklarına bakılırsa- zaten elinizden geleni yapmışsınız devrim için. Her insanın dinlenmeye, mola almaya hakkı vardır. Sizi mola almış sayıyoruz Mısır olarak. Rahat olun!"

Maryam'in böyle hissettiğini hiç bilmiyordum. Firdevs Hanım konuşurken yüzündeki yumuşamadan anladık ki evet, suçlu hissediyormuş meğer. Firdevs nutuğuna devam etti:

"Biz de bir eylem düzenledik. Bütün kesimlerden kadınlar, kız kardeşleri için Tahrir'e çıktılar. Politik farklardan ötürü kolay olmadı ama bu bir başlangıç. Bu, Mısırlı kadınlar için bir dönüm noktası. Dindarlar, solcular hepsi hep birlikte kız kardeşleri için, onurları için bağırdılar. Şimdi o örgütlenmeyi genişletme peşindeyiz. Tabii ki bunun için..."

Maryam gözleri kocaman, sesinin pestili çıkmış olarak Firdevs Hanım'ın lafını kesip sordu:

"Geldiler mi? Yani herkes geldi mi?"

Firdevs Hanım o zaman Maryam'in koluna dokundu, gülümsedi:

"Evet."

Maryam'in gözleri doldu. Gülerken yanakları yukarı ittiği için tek bir gözyaşı, yanağıyla gözü arasına sıkışıp yüzünün etrafını dolaştı. Firdevs Hanım Maryam'in kolunu sıkarak devam etti:

"Mısır'ın kızlarını siz kurtardınız Maryam. Sizin gibi Tahrir'e ilk çıkanlar."

Maryam kendini çok zorlayarak eliyle havada bir "Boşverin" hareketi yaptı, gülen yüzünü eğip boynuna sakladı. Kurtaramadığını, koruyamadığını düşündüğü kızı, Amira'yı koruyamamış olması, ülkesini terk etmiş olması, hepsinin acısı tek bir damla gülyağına dönüşüp aktı sanki.

Firdevs Hanım üstten bir şefkatle güldü ve "Merak etmeyin Maryam" dedi, "Müslüman Kardeşler'den ayrılan kızlarımız bile oradaydı."

"Bu odada da..." diye hızla devam etti Firdevs Hanım. Maryam'in kolunu bırakıverdi. Maryam'in dirseği havada kaldı bir saniye. Sinir bozucu minnacık bir an oldu yine. Firdevs Hanım yarattığı yakınlık duygusunda bir saniyeden fazla kalmıyor ve orada kalırsan da seni yalnız bırakıyor. Yarattığı gerilim duygusu içinde ise sonsuza kadar kalabilir gibi gözlerini dikip insana bakıyor. Sonra hiçbir şey olmamış gibi ruhunu döndürüveriyor. Tuhaf. O an yaşandı mı yaşanmadı mı, anlamıyorsun. Beraber miydiniz, yoksa sen kendin mi uydurdun o anı? Yarattığı tedirginliği kıvrak kullanan bir kadın. Öteki odanın kapısına doğru kayarken anlatmaya başlayacaktı ki, içeriden çıkan beş genç kadın üzerlerindeki tişörtleri gererek Firdevs Hanım'a gösterdiler:

"Olmuş mu?"

Kadınların üzerlerindeki tişörtlerin her birinde bir kadın yüzü var. Çinli, Uzakdoğulu, Hindistanlı yüzler...

Firdevs Hanım bize döndü:

"Beğendiniz mi? Ne düşünüyorsunuz?"

"Ne konuda?" diye sordu Amira. Firdevs Hanım iştahla açıkladı:

"Yabancılaşmaya karşı eylem biçimleri düşünüyoruz. Giydiğimiz her şeyi bu kadınlar üretiyor ve hiçbirinin yüzünü bilmiyoruz. Bilhassa Batılılar. Aldıkları Bangladeş, Pakistan, Çin malı giysileri kimlerin yaptığını bilmiyorlar. Biz de böyle bir şey dü-

şündük. Hepsiyle yazışıyoruz Facebook'dan. Tekstilde köle koşullarında çalışan kadınların fotoğraflarını istiyoruz. Gönderiyorlar, biz de tişörtler basıyoruz."

"Vay be!" dedim ben. Firdevs heyecanlandığım için bana anlatmaya devam etti:

"Bundan sonra da şöyle bir şey düşünüyoruz. Etiketlerin içine dikecekleri gizli notlar dokumalarını sağlayacağız. Çalışma koşullarını anlatan bilgiler. Bakalım. Düşünüyoruz. Bizim için önemli birkaç şey var. Bir tanesi Batı'daki kadınlara ulaşmak. Bütün popüler kadın sitelerini çökertmek için çalışıyor kızlarımız. Yerlerine bizim yaşadıklarımızı anlatan mektuplar koymak istiyoruz. Bir de Mısır politikası elbette... Onun için de çalışıyoruz işte."

"Para nereden geliyor?" dedi Maryam aniden. Biraz önce dirseği havada kaldığı için aldığı küçük bir intikam bu kaba çıkış.

"Para kolay sevgili Maryam. Ben ve eşim çok zenginiz."

Maryam yalnız kadınların evli kadınlara yaptığı gibi alaycı aşağılıyor Firdevs Hanım'ı:

"Eşiniz izin veriyor yani bunlara?"

"Kocaların her şeyi bilmesi gerekmez Maryam. Zaten onlar da pek bir şey bilmek istemezler. Zorlamak yersiz. Kaldı ki ben de zengin bir kadınım. Haydi gelin. Şampanya soğumuş mu bakalım. Terasta şampanya içerken size çok merak ettiğiniz bu değirmenin suyu nereden geliyor meselesini anlatayım. Siz de bana içinizdeki tanrıçayı anlatın."

"Valla bizde tanrıça filan yok" dedim ben gülerek. Firdevs Hanım da güldü:

"Siz öyle sanıyorsunuz."

Firdevs'in geniş kalçalarının arkasından yine merdivenleri tırmanmaya başladık. Teras katına çıkarken duvarlar birden resimler ve afişlerle dolmaya ve Firdevs Hanım'ın parasının nereden geldiğini az çok açıklamaya başladı. Siyah beyaz, sepya dev fotoğrafların hepsi Firdevs Hanım'ın gençliğine aitti. Yüzü fena halde

kocamanlaşmış ve yıpranmıştı ama saçının rengi ve modeli tıpatıp aynıydı. Firdevs Hanım'ın takma kirpikli, bol rötuşlu yakın plan ve boydan, tuvaletli, otrişli fotoğraflarına, bilhassa terasa doğru yoğunlaşan renkli film afişlerine bakılırsa Firdevs Hanım vaktinin esas kızıydı. "Ah!" dedi Maryam fısıldayarak kulağıma, "Hatırladım azizim! Kadın eski filmlerdeki kötü kadın! Tabii ya!"

Firdevs Hanım önde, bize dönmeden güldü kendi kendine. Sonra kaşlarını çatıp gerçek bir kötü kadın gibi sert ve tatsız konuştu:

"Kötü kadın mı?! Rica ederim sevgili Maryam! Siz de mi? Bilmiyor musunuz ki bizim kültürümüzde ne istediğini bilen şehirli kadın hep kötüdür. Köyden gelen bakire kız iyidir ama talepleri olan ve ağızlıkla sigara içen kadın kötüdür. Lütfen! Çok rica ederim."

Sonra da merdivenlerde, tırabzanı tutup, başını geri atarak çınlayan kahkahası ile teatral bir havada güldü. Maryam'e baktı. Maryam de gülmeye başladı. Belli ki yıllar önceki filmlerde attığı kötü sarışın kadın kahkahasını taklit ediyordu. Kahkaha sahnesini tamamladığında "Ah! Ah!" deyip geniş kalçalarını yine merdivenlerden tırmandırdı.

Nefesini yakaladığında "Esma ile ben aynı evde büyüdük. Anlatmıştır Wasma Anne'yi. Bizi o büyüttü. Esma Avrupa'ya gitti, ben burada kaldım. Yapabileceğim tek şey kötü kadını oynamaktı. Oynadım. Hâlâ da oynuyorum bazen. Umurumda da değil. Beni kendi tanrım seviyor" dedi.

"Sizin tanrınız nasıl bir şey?" dediğinde Maryam, Amira sanki şampanyayla büyümüş de nicedir bu tattan ayrı kalmış gibi bir neşeyle yayvan kadehleri doldurmaya davrandı. Firdevs Hanım "Bir dakika" deyip üç kadehi üçgen şeklinde bitiştirip üzerine tek bir kadeh koydu. "Yapacaksak usulünce yapacağız. Kötü kadın usulünce!" Şampanyayı üstten döküp taşanlar alttaki bardaklar dolmaya başladı. Ve bir kahkaha daha attı Firdevs Hanım. Biz de taklit ettik kadehleri kaldırırken. İlk yudumunu yutar yutmaz da:

"Benim Tanrım beni seven bir Tanrı sevgililerim. Size de gereken bu."

Firdevs Hanım şampanya kadehini ışığa tuttu ve devam etti:

"Yollara düşmüş kadınlar olduğunuza göre anlaşmaları reddetmiş olmalısınız zaten. Yani başlangıçta babanın sevgisi için yapılan anlaşmayı sonra da başkalarının sevgileri, merhameti için yapılanları. Bu durumda siz de bir tanesi olmalısınız. Siz hangisisiniz?"

Amira şampanya havasına girdi, bir işveler bir cilveler:

"Ne bakımdan?"

"Hangi tanrıça var içinizde diye soruyorum."

Firdevs kendi sorusuna kendi cevap vermek istedi. Tedirgin edici havası biraz azaldı sanki, neşelendi:

"Durun durun. Ben söyleyeyim. Amira... Elbette! Afrodit. Siz Maryam... Evet siz Hekat olacaksınız ama daha zamanınız var."

Sıra bana gelecek diye bekledim ama gelmedi. Ben görünmezmişim gibi davrandı Firdevs Hanım ve Hekat ile Afrodit hakkında bilgi vermeye başladı.

"Afrodit hayatın tekerleğini, baştan çıkararak, ilham vererek çevirir. Hekat ise bilge kadındır. Her şeyi yaşamıştır, acıyı ve heyecanı. Kızlarına yardım etmek için kapılarda bekler. Maryam, Esma'nın bana anlattıklarına bakılırsa, Hekat olmak için son virajdasınız. Esma da bir Hekat'tır. Artemis idi gençliğinde, ama şimdi bir Hekat."

"Artemis hangisiydi?" dedim ben, bir ümit, belki bana da bir tanrıça yakıştırır diye. Firdevs Hanım kalbimi kırmadı:

"Esma'nın sizin hakkınızda anlattıklarına bakılırsa..."

"Ne anlattı ki benim hakkımda?"

Güldü Firdevs Hanım:

"Sizin ona gösterdiklerinizden daha fazlasını değil. Ama anlattıklarına bakılırsa siz de bir Artemis olmalısınız. Bir bakire!"

"Ne?!"

Firdevs bir kahkaha attı ve beni sakinleştirdi:

"Fiziksel bir bakirelik değil. Ruhsal bir mesele. Sizin işiniz üretmek, yazmak ve dünyadan ilham almak."

Amira, şampanyayla iyice *Tifany'de Kahvaltı* havasına girmiş olarak benimle dalga geçmeye başladı:

"Afrodit'i ben kaptım diye mi üzülüyorsun tatlım!"

Güldük Amira'nın gözlerini kırpıştırarak, poposunu çıkararak yaptığı Afrodit parodisine. Firdevs Hanım'ın da keyfi yerine geldi. Terastaki hasır beyaz koltuklardan birine attı kendini. Elindeki şampanya kadehi havada sallanıyordu ve anlatmaya başladı:

"Esma sizi bana bir yardımım olur diye gönderdi. O yüzden buradan çıktığınızda girdiğinizden daha iyi olmaya bakın. Ve Esma'ya... Kızlar, ona iyi bakın. Çünkü o... Her neyse... Yani o... Hayatın peşinden giden biridir. Yani benim gibi kalıp... Neyse canım... Bizim meselemiz sizinle. Bu tanrıça meselesi... Siz akıllı kadınlarsınız. Sizi tanrılar, mistik meselelerle oyalayacak değilim. Ama bu çağ bizim gibi kadınlar için biraz fazla aldatıcı."

Maryam bir eli şakağında, yüzünde doktora tezi hocası ifadesi fakat elinde şampanya bardağıyla sordu:

"Bizim gibi kadınlar derken?"

Firdevs lafının kesilmesine hiç aldırmadan cevapladı:

"Sevgili Maryam, hikâyeni biliyorum. Böylelikle benim için saçlarını niye kestirdiğini anlamak kolaylaşıyor. Unutmak istemiş olmalısın. Sen de bizim şoför gibi kadınlıktan istifa etmek istemek zorunda kalmış olmalısın. Bu da içinde birden çok kadın olduğunu gösterir. Amira ise... Ah! Amira. Esma ve ben öyle iyi biliyoruz ki neler yaşadığını. Sözleri olan ve dans eden bir kadın olmak... Bu kalabalık, kolay baş edilebilir bir şey değil. O yüzden..."

Maryam yeniden kesti:

"Firdevs Hanım, Madam Lilla size bizimle ilgili neler anlattı?"

Firdevs Hanım şampanya bardağını cam sehpaya koydu, öne eğilip, ellerini kavuşturdu. Bir süre düşündü ve sonra gülümseyerek konuştu:

"Kızlar hâlâ anlamadınız mı? Bizim gibiler için sizin hikâyeniz yüzlerinizde yazıyor zaten. Konuşmamıza gerek yok. Bizim sadece birbirimize yardım etmeye ihtiyacımız var. Meleklerini yormuş kadınları bizim gibiler gözünden tanır."

Bir ara verdi konuşmasına, yüzlerimize baktı ve devam etti:

"Ben hayatımın son dönemine doğru bazı anlaşmalar yapmaya karar vermiş bir kadınım. Firdevs olmak için ve öyle kalmak için. Bu ev için, bu koltuklar ve bu şampanya için. Esma gibi hayatın peşinden gitmedim, bu sebeple anlaşmalar yapmak zorundaydım. Walid ile, şehir ile, adamlar ve kadınlarla. Böyle yaşayabilmek için içimdeki kadınlardan birkaçını hayata kurban etmem gerekti. Artemis'imi ve belki biraz Afrodit'imi. Siz öyle değilsiniz. Bu anlaşmaları reddetmişsiniz. İçinizdeki kadınların hiçbirinden vazgeçmemişsiniz. O sebeple ruhunuzun desteğe ihtiyacı var."

Söylediklerini sindirmemiz için ya da belki karşı çıkar mıyız diye yine bir es verdi. Baktı konuşan yok, devam etti:

"Biz burada kendimize göre bir yöntem geliştirdik. Bizim gibi bir kadının, Bayan Katherine Fowler'ın bulduğu bir yöntem. Esma size özellikle bundan söz etmemi istedi. Başlangıçta biraz tuhaf ve komik gelebilir, ama işe yaradığını göreceksiniz. Bu bir konuşma yöntemi. Şöyle yapıyoruz..."

Kalktı, boş iki koltuğu kendi önüne çekti. Oturdu. Ve anlatmaya başladı:

"Boş koltuklar alacaksınız. Kâğıt üzerinde çizerek de yapabilirsiniz. İçinizdeki kadınları sıralayacaksınız, koltuklara oturtacaksınız. Amira için dansöz kadın, yazan kadın; çocuk-kadın.... Maryam için erkek-kadın, kadın-kadın vesaire... Sonra da bunların birbirleriyle konuşmasını ve bir anlaşmaya varmalarını sağlayacaksınız. İçinizdeki bütün kadınların hayata, yaşamaya doymaması gerek. Yoksa mutsuz olursunuz. Ama hangisinin ne kadar var

olacağına dair bu pazarlığı kendi aralarında sonuna kadar yapmalılar. Sizin ömrünüzden ne kadar pay alacaklar, bunu kararlaştırmalılar. Anladınız mı?"

Ben sordum:

"Peki bu ne işe yarayacak? Ya yenişemezlerse ne olacak?"

"Siz tabii ki yazar olduğunuz için..."

"Pek öyle sayılmaz."

Firdevs Hanım beni hiç ciddiye almadan şampanyasından bir yudum aldı, kaşlarını kaldırıp "Vay vay! Bak sen şu afacana" der gibi gülümserken konuştu:

"Şu anda ne yaptığınız önemli değil hanımefendi. İnsanların yaralarını hâlâ merak ediyorsunuz, o yeter. İlla elinizde kalem tutmanıza gerek yok."

Şampanyama baktım. Firdevs Hanım Amira ve Maryam'e konuşmaya devam etti:

"İçinizdeki kadınların yenişmelerine gerek yok. Bu konuşmayı sık sık tekrarladığınızda bir süre sonra, yıllar sonra belki, içinizdeki sesin tek bir sese doğru birleştiğini göreceksiniz. Bilgelik o zaman başlayacak. Esma ve benim yaşlarıma yaklaştığınızda artık tek bir ses ile konuşuyor olacaksınız. O zaman sizin içinizdeki tanrıça hayata geçecek."

Maryam yine kaykılmış, karnı alaycı bir gülüşle sarsıldı:

"Daha epey var desenize!"

Firdevs durdu. Gözlerini kapadı ve açtı. Sonra da şöyle dedi:

"Hayat bu kadar! Bu kadar kısa."

Firdevs Hanım, "Fakat o zamana kadar" diye devam etti:

"O zamana kadar bir tanrıçanın altı temel özelliğini aklınızda tutmalısınız. Bir: Asla yapmadığınız bir şey için özür dilemeyin. İki: Kendinizi gereğinden fazla açıklamaya çalışmayın. Üç: Asla başarılarınızı hafife almayın. Dört: Hiçbir zaman lafa 'Yanlış düşünüyor olabilirim ama...' diye başlamayın. Beş: İstemediğiniz sorulara asla cevap vermeyin. Altı: Hayır demekten kaçınmayın. Yedinci kural ise..."

Maryam, "Yoksa 'Kendinize bir kral bulun' mu diyeceksiniz Firdevs Hanım?" diye dikenli bir laf etti.

Firdevs Hanım yine yüzünde o "Bak sen şu afacana" bakışıyla cevapladı:

"Kral mı soytarı mı bulacağınıza siz karar verirsiniz. Ama yedinci kuralı kendiniz koyacaksınız. Bu her tanrıçanın hakkıdır. Ama elinizi çabuk tutsanız iyi olur. Dediğim gibi..."

Gözlerini yeniden kapayıp açtı:

"Hayat bu kadar kısa."

Sessiz kaldık. Sanırım üçümüz de kendimize bile itiraf etmeden, içimizdeki kadınların envanterini çıkarmaya ya da şu tanrıça kurallarının ne kadarına uyup uymadığımızı düşünmeye başlamıştık. Sessizlik, aşağı katlardan gelen sinirli bir erkek sesiyle bozuldu. Adam bağırıyordu:

"Singapur borsası! Evet! Evet! Hayır Japonya borsasından bana ne kardeşim! Şimdi mühim olan..."

Firdevs Hanım'ın yüzü gözümüzün önünde değişmeye başladı. Onu ilk gördüğümüz haline, "sarışın, kötü kadın" olmaya doğru taşlaştı. Gözleri camlaştı. Adam hâlâ bağırıyor ve yukarı tırmanıyordu:

"Nasdaq'ı izlememiş çocuklar! Olacak iş değil!"

Firdevs Hanım anlayış isteyen, anlamamızı bekleyen gözlerle baktı bize. O ulaşılmaz, kudretli kadın, biraz önce ders verdiği üç genç kadının önünde ezildi sanki. Yüzünden yıllar geçti, "Başka çare yoktu" cümlesi geçti dalga dalga. Ve şişman, yaşlı, aksi suratlı adam, yani Firdevs Hanım'ın eşi Walid Bey gürültüyle teras kapısından girdiğinde, girdiği sahnede oynanan oyuna aldırmayan her erkeğin yarattığı o bozulma duygusu dalga dalga yayıldı. Adam, sevimli olmaya çalışarak "Şampanya ha? İyi fikir!" dediğinde içimizin içinden yapmakta olduğumuz sessiz konuşma da bitti, şampanyanın gazı kaçtı. Amira, Firdevs Hanım'ın elini tuttu. Bir saniye. Firdevs Hanım Amira'nın elini farkına bile varmadan silkeledi. Çünkü perde kapanmıştı. Amira'nın elindeki

şampanya kadehi yere düştü, parçalar kaygan taş zeminde hızla yayıldı. Firdevs Hanım bağırmaya başladı:

"Walid! Girme buraya! Girme! Ortalık cam kırığı!"

Walid Bey'in eli havada, şampanya heyecanı kursağında kaldı. Ortalık cam kırığıydı gerçekten ve Firdevs Hanım cam kırıklarımızı Walid Bey'den korumak istiyordu. Firdevs Hanım bizi apar topar evden çıkardığında o gün üzerine hiçbir şey konuşmadık nedense. Bir tek şey hariç elbette.

25. Bölüm

"Ne diyorsun yani Afrodit Hanım?" diye sordu Maryam, "Allah'ın kadınları sevmediğini mi söylüyorsun?"

Amira, kahvesinin dibindeki telveyi serçeparmağıyla yiye yiye bitirmek üzereydi. "Tam olarak değil" dedi, "ama favorisi de sayılmayız. Muhammed bile öyle diyorsa..."

"Cahillik etmiş" dedi Maryam, oturduğumuz kahvenin beyaz plastik sandalyesinde kaykılırken, "Allah'ı cinsiyetsiz olarak tasarlamayı başaran mümineler O'nun kendilerini sevdiğini bilirler."

"Bu kadar çok mümin onu erkek yapmışken mümkün mü hâlâ bu?" diye sordu Amira, "bence Firdevs haklı. Bizi seven bir tanrı tasarlamalıyız."

"Saçmalama!" diye kestirip attı Maryam. Sustuk. Bahse girerim hepimiz, Maryam bile, tanrıçalarımız meselesini ve daha da önemlisi içimizdeki kadınlara yaptırılacak pazarlık fikrini düşünüyorduk. Amira dansöz kıyafetiyle politika konuşurken,

Maryam sırtında bebeği Tahrir'de slogan atarken... Fotoğrafları hoş duran her kadın gibi yalnız uyanıyorlardı kafamda. Yalnız uyuyorlardı sonra. Gece bir sese irkilip uyanıp kendi kendilerine yüksek sesle konuşuyorlardı. Muhammed'in ve Firdevs'in söyledikleri bu yüzden önemliydi. O kadar yalnızken belki de bize kendimizden başka biri, şefkatli bir tanrı gerekiyordu konuşmak için.

Amira'nın, limandaki kahvelerden birine oturduğumuzda "Bu kadınları seven tanrı meselesini ikinci kez duyuyorum... Benim Muhammed söylemişti" diye anlatmaya başladığı hikâye şöyleydi:

Amira ve Muhammed, bir gün Tunus'un kuzeyindeki sahil şehirlerinden Tabarka'ya gidiyorlar. Bir otelde öğlen yemeği yerken, bahçede Muhammed bir şeyi işaret ediyor. Bir tenis hakemi sandalyesi. Üzeri boya lekeleriyle dolu. Muhtemelen badana işlerinde kullanılıyor yıllardır. Muhammed şöyle diyor:

"Ellili yılların dünyanın güneyine bıraktığı hatıra eşyalar pek konuşkan, ha? Ne dersin tatlıcık?"

Sonra da başlıyor artık kimsenin asıl amacı için kullanmadığı tenis hakemi sandalyesi üzerine konuşmaya. Batı Uygarlığı'nın, bir zamanlar verdiği, havai mutluluk vaatlerini bu türden terk edilmiş nesnelerle hâlâ anlatıp durduğunu söylüyor ve şöyle diyor:

"Bu sandalyeye bakınca, şimdi o uygarlık hayalinden aldıkları intikam daha anlaşılır oluyor. Bir zamanlar o yüksekliğe tırmanırken biriktirdikleri öfkeyi tahmin edebiliyorum. Batılı askerlerin postallarıyla ezilmekten daha rezil hissettiren zulümler bunlar tatlıcık. Hele ki söz konusu olan göbekli, bodur bir Arap erke-

ğiyse, ne dersin? Düşünsene kendi kendiyle ne kavga etmiştir bu tenis sandalyesine ayak uydurmaya çalışırken!"

Muhammed, bunları anlatırken gülmüş kahkahalarla. Derken yıllarca gidilen ama artık hiçbiri kalmayan açık hava sinemalarından geri kalan projeksiyon makinelerinden söz etmiş. Amira'nın hatırladığına göre "Dünyanın bu tarafı mutlak bir uygarlık hayalini, eski sevgilinin yüzünü fotoğraftan oyar gibi hınçla terk etmiş" demiş. Demiş ki "Elbette resimlerdeki o oyuklar sadece bir sevgilinin gittiğini hatırlatır insana. O yokluk, fotoğraftaki bütün görüntülerden daha kudretlidir."

Amira etrafına baktı şöyle. Galiba dünyanın Muhammed'in gördükleri olmadan ne kadar boş olduğunu düşündü. Melankoli Amira'nın yüzünü buruşturdu ve sustu. Maryam "Eee?" dedi, "ne diyorsun yani? Tenis sandalyesi filan..."

Amira telveyi o zaman serçeparmağıyla dürtüklemeye başladı. "Ne bileyim?" dedi, "o gün tuhaftı Muhammed. Deniz kıyısına yürümeye gittiğimizde peçeli, çarşaflı kadınları gördü. Yanlarında delikanlılar vardı ve küçük oğlanlar. Erkekler çıplaktı, denize giriyor çıkıyor, gülüyorlardı. Kadınlar ise sadece ayakları çıplak duruyorlardı deniz kıyısında, bir adım ileri bir adım geri gidiyorlardı. Muhammed hiç görmediğim bir şekilde dertlendi ve 'Belki de yanlış yaptık tatlıcık' dedi. 'O tenis sandalyelerine tırmanmak zorunda bırakıldığımız zamanların intikamını kadınlardan aldık. Sanırım tatlıcık, biz erkekleri daha fazla seven bir Allah istedik. Çok aşağılanmıştık ve Allah'ın sadece bizim tarafımızda olmasına ihtiyacımız vardı. Bize gülen kadınlara gününü gösterecek bir Allah! Oysa bizim...' dedi, bana baktı. İlk kez insan içindeyken saçımı tuttu ve dedi ki, 'Oysa Allah'ın seni daha çok sevmesine ihtiyacım var şimdi. Allah'ın senin gibi bir kadını olduğu gibi sevdiğine inanıyorum artık' Böyle dedi işte."

"Azizim" dedi Maryam bana bakarak, "Muhammed bizim kıza aşkından dinden imandan çıkmış. Olay budur!"

"Ama" diye atladı Amira, "hayal etsenize, bizi olduğumuz gibi çok sevecek bir baba-tanrı olsa... Başka türlü basmaz mıydık yere? Daha sağlam olurduk yani. İnanabilirdik. Yani sadece tanrıya değil. Bizi sevdiği için... Firdevs diyordu ya, kendimizi daha çok sevebilirdik. Öyle demişti Muhammed..."

"De bakalım" dedi Maryam, "başka neler yumurtlamış kitapsız?"

"'Sence Allah kadınları seviyor mu Amira?' Böyle sormuştu işte."

"Herhalde suçluluk duygusu yüzünden" dedim ben, "yani sana yaptıkları ve yaptığını söyleyemedikleri yüzünden. Şu baskın meselesi işte. Muhtemelen ondan."

Telvesine eğilip serçeparmağıyla yemeye başlarken "Olabilir" dedi Amira.

İşte o zaman söyledi Maryam:

"Ne diyorsun yani Afrodit Hanım? Allah'ın kadınları sevmediğini mi söylüyorsun?"

Maryam, "Saçmalama!" dediğinde de sustuk.

Başka bir şey konuşmadık bu konuda. Maryam yan masadan bir gazete alıp okumaya başladı. Alnı çizgi çizgi oluyor, dudağı sarkıyor ve yüzü kendini unutuyordu okurken. Birden bıraktı gazeteyi, baktım şu mavi sutyenli kızın fotoğrafı vardı. Demek eylem hakkında haberlerdi onu böyle sağa sola baktıran. Hırtlığım tuttu, denmeyecek bir şey dedim:

"Allah değil de, memleketlerimiz bizi olduğumuz gibi sevseydi yeterdi, değil mi azizim?"

Kaşını kaldırıp bana baktı, bir şey demedi. Devam ettim:

"Ne yapacaksın sen? Lübnan'a gittiğimizde kızını görecek mi..."

Lafımı bitirtmedi:

"Azizim kibir başa bela."

"Efendim?"

"Öyle işte..." deyip başını manidar salladı birkaç kez, "kibir başa bela. Yok Allah beni seviyor mu? Yoksa ülkem benim aşkıma karşılık verecek mi? Bıdı bıdı bıdı... Bunlar öyle şeyler değil. Sen seveceksin. Sen teslim olacaksın. Budur olay. Gerisi kibirdir."

"Eyvallah" dedim, bozuk. Kızmadım. Çünkü biliyorum ki kendi kırık kalbine konuşuyor Maryam. Kendi kalbini tekmeliyor aynı nedenle kırıldığı, güya kibirli olduğu için kızarak. Amira müthiş bir çeviklikle değiştirdi lafı:

"Şu Walid Bey... Firdevs Hanım iyi bulmuş ha kendine âşık adamı. Nasıl yapıyorlar anlamıyorum o tür kadınlar? Sıkılmıyorlar mı hiç?"

"Sıkılıyorlar tabii" dedim ben, "ama bazıları, birisi onları ölümüne sevmeden güvenlikte hissetmiyorlar. Bazı kadınlar hayatı kendilerinin yönettiği büyük bir şirket gibi kurgulayabiliyorlar bence. Sırf korkudan üstelik. Tuhaf. Korkuları yüzünden güçleniyorlar. Ama Madam Lilla nasıl dayanıyor acaba? Yalnızlığa filan, yalnız ölecek olmaya yani."

Baktım, Maryam cep telefonunu çıkardı ilk defa. Twitter'a bakıyor. Muhtemelen Tahrir'den tanıdığı insanların şu mavi sutyen eylemiyle ilgili neler yazdığına bakıyor. Farkında değil, onu tanıdığımdan beri ilk kez dudaklarını ve tırnaklarını kemiriyor.

"Hey! Kime diyorum!" diyorum, baktığı yok, duymuyor bile. "Azizim, sence Dido bebeğiyle gittiği öteki memlekette nasıl bir hayat kurmuştur? Madam Lilla'nınki gibi tek başına mı, yoksa Firdevs gibi sistemi sürdürmek için bir Walid mi bulmuştur kendine?"

Maryam kaldırmıyor kafasını, hakikaten duymuyor. Yeniden "Hey!" diye bağırmak için ağzımı açmışken Amira kolumu tutup "Sus" işareti yapıyor. Böylece ikimiz de Maryam'i izlemeye başlıyoruz. Koyuyoruz dirseklerimizi masaya, gözümüzü dikiyoruz. Maryam'in Twitter seansı uzuyor. Eli bazen bir şey yazma-

ya gidiyor, vazgeçiyor. Bizi gördüğü bile yok. Böylece masaya iyice yatıp birbirimize bakıyoruz Amira ile. "Sence" diyorum, "Muhammed nasıl bir hayat kurmuştur gittiği memlekette?" Omuzlarını kaldırıyor, dudağını büküyor, kaşlarını çatıyor. Gözü masanın boşluğuna dalıyor. "Yani tek başına mı yoksa o da sistemi sürdürmek için..." derken ben, sözümü kesiyor, "sanmam!" Yüzü büzüşerek ihtiyarlarken elini tutuyorum gülümseyerek:

"Hiç değilse emin olduğumuz bir şey var" diyorum, "Allah seni seviyor."

Başını kollarına gömüyor. Kahveci geldiğinde yattığımız masadan kalkıyoruz. Hepimizin yüzünde o Ortadoğulu sert kadın ifadesi beliriyor aniden. Ruhumuzu ilikliyoruz derhal. "Üç kahve daha!" diyor Maryam. Böylece çıkıyor suçluluk duygusuyla bulanık Twitter âleminden. "Azizim" diyorum, "hey bana bak!" diyerek de söyleyeceğim şeyin dinlenmesini garantiye alıyorum:

"Bana bak! Bizim memleketler bizden sürekli bir şey için tavır göstermemizi bekliyor. Tavır tavır tavır! Düşünmeye bile zaman bırakmıyorlar. Biriktirmeye filan hiç vakit kalmıyor. Senin mola almaya hakkın var. Yılların kötü kadını yanılmış olamaz!"

Kendi kendime de gülüyorum, aptal gibi. Maryam bana bakıyor hâlâ dudaklarını kemirerek:

"Baksana" diyor, "bi' dirildin sen. Sorular sormalar, akıllar vermeler filan. Hayrola?"

Hakikaten o zaman ben de fark ediyorum. Neden acaba?

"Firdevs iyi geldi ona" diyor Amira gülerek, "tanrıça filan, beğendi o konuları. Doğru mu?"

"Doğru olabilir. Ne bileyim? Şu Artemis meselesi. Böyle hayatım boyunca bir 'bakire' olarak kalacağım fikri. Yalnız yani. Yazıyorum ya, yalnız kalacağım, yazacağım, olayım budur diye düşününce insan rahatlıyor. Başka bir şey yapmak zorunda değilim yani. Alın yazım bu gibi. Başka sorumluluğum da yok. Şahane!"

Maryam gülüyor yarı isteksiz:

"Bu kader meselesi iyidir azizim. İnsanı rahatlatır zaten. Kaderin elinde oyuncağız ve bundan daha iyi bir şey olamaz. Allah'a hiçbir şey yüzünden inanmasam bu yüzden inanıyor olabilirim laf aramızda."

"Valla öyle" diye geri kaykılıp geriniyor Amira:

"Hayat insan için fazla zor bir şey bence. Birileri bir yerde bir şeyleri yazmışsa elimizden geleni yapmakla yetinebiliriz. Gerisi malum, Allah'ın işi."

"Mesele, o elinden gelen konusu zaten" diyor Maryam, düşünceli.

"Firdevs haklıysa eğer" diyorum ben, "o elinden gelen her ne ise, seni sevdiğinden emin olduğun bir tanrının varlığıyla çoğalıyor. Güçlendiğin için..."

"Valla bana iyi geldi Firdevs'in söyledikleri..." diye başlıyor lafa Amira, Maryam kesiyor:

"Sana iyi gelen Muhammed'in söylediklerini bir kere daha başkasından duymak. Hâlâ onu seviyorsun *tatlıcık* ve bunun için birinin onayına..."

"Tamam" diye kesiyor Amira. Elini havaya kaldırırken paldır küldür kahve yuvarlanıyor yere. Kahvenin tamamı Maryam'in kucağına, telefonunun üzerine, masada duran gazeteye boşalıyor. Olayla ilgili nidalarımız daha başlarken kursağımıza tıkılıyor zira:

"Maryam?! A-a! Ne işin var burada?"

Maryam iki eli havada, gömleğinin karnında dev bir kahve lekesi "a-e-o" seslerini karışık bir şekilde çıkarıyor tıkana tıkana. Altına saklandığı yastık aniden kaldırılmış bir kertenkele gibi.

"Sen Tunus'ta değil miydin?" diye derhal sorguya girişiyor, topluca, biz yaşlarda bir kadın. Sağ omzundaki bilgisayar çantası kaymasın diye sağ omzunu, sonra sol omzundaki kâğıtlarla dolu çanta kaymasın diye sol omzunu dönüşümlü indirip kaldırıyor. Düşen gözlüğü, küt burunlu ayakkabıları ve keten pantolonu ile tam bir akademisyen. Ve Maryam akıl almaz bir hızda şu yalanı uyduruyor:

"Tunus'taydım da İskenderiye'de Dido'nun izinden giden bir kadın tarikatı buldum, o yüzden buraya geldim. Ama zaten döneceğim. Kalmayacağım burada. Hatta şimdi kalkıyorduk biz de. Otur derdik ama..."

Bu arada telefonunu, sigarasını toplamaya başlıyor masada. Biz de aceleyle toparlanıyoruz durumu anlayıp Maryam hiç istemediği birine yakalandı.

"Kahire'ye ne zaman döneceksin? Tahrir'dekiler seni bekliyor. Sana ihtiyacımız..."

"Ben..." diye başlıyor Maryam, ne diyeceğini kesinlikle planlamamış olduğu belli olarak, devam etmeye çalışıyor cümleye:

"Zaten şimdi... Yani benim de... Biliyorsun çalışmam yüzünden..."

Amira bir anda Maryam'i kolundan tutuyor, kadına dudaklarını büze büze, çok sinirli göründüğünü sanarak ve aslında çok komik şöyle diyor:

"Maryam canı istediği zaman dönecek. Evet, öyle!"

"Çok zayıflamışsın" diyor kadın, Maryam'in gövdesinin neredeyse röntgenini alır gibi, yadırgayan bir şüpheyle. Muhtemelen Maryam'i hamileyken görmüş ve şimdi bu kadar zayıflık bir bit yeniğini düşündürüyor ona. Maryam şaka yapmaya çalışıyor yüzü acı içinde:

"Ha çektim biraz! Tunus yemekleri, bilirsin işte!"

"Çok âşık da, fazla seksten olabilir!" diyor Amira birden ve kolundan tutup Maryam'i, yürümeye başlıyor.

"Kusura bakma" diye yürürken kadına sesleniyor Maryam, "koşmamız lazım. Çok geç kaldık!"

Ve hakikaten koşar adım uzaklaşıyoruz.

"Sen bu gidişle tanrıça olamazsın arkadaş!" diyor Amira Maryam'e, gülerek:

"Demedi mi Firdevs Hanım: 'Fazla açıklama yok!' diye?!"

Nefes nefese kalmışken "Sen kaç aydır ayrısın memleketten azizim hakikaten?" diye soruyorum Maryam'e. Karşıdan karşıya geçerken, araba ormanında Maryam bağıra bağıra konuşmak zorunda kalıyor:

"Son üç ayda çıktım memleketten. Beyrut'a gittim, doğurdum, oradan Londra'ya, oradan Tunus'a işte."

"Kaç aylık bu bebek Maryam?" diye sordu Amira, yolun ortasında duruverdi aniden. Maryam, onu da kolundan yakalayıp ikimizi birden karşıdan karşıya geçirirken:

"2 ay, 24 gün."

"Sen nasıl bıraktın o bebeği?" diye mırıldanıverdi Amira. Neden böyle aniden, neden şimdi, neden bu kadar kararlılıkla durup dururken... Kendisi bırakılmış gibi baktı Maryam'e. Kaldırıma vardığımızda Maryam üstüne baktı, karnında kurumuş kan gibi duran kahve lekesine baktı:

"Batırdın üstümü kadın! Otele dönmeliyiz."

Amira, gözlerini annesine sabitlemiş bir çocuk gibi, neredeyse hipnotize olmuş gibi bakarak, günler önce sorması gereken soruyu niyeyse şimdi, cevap almadan kıpırdamayacağını kesinlikle belli ederek soruyordu:

"Bebeğe ne olacak Maryam?"

"Karar verdiğimde size de söylerim Amira Hanım!" diye sertleşti Maryam.

Ben sordum bu kez:

"Sen aslında onu görmeye gidiyorsun değil mi Maryam? 'Çok uzak' dediğin yer Lübnan'da, değil mi?"

İkimizin koluna girdi. Bir şey demedi.

Amira hep çocuğu olduğu Maryam'in şimdi annesi gibi konuştu:

"Eğer gideceksen... Yani eğer onu görmeyi istiyorsan..."

"Eee?" diye yüzünü Amira'nın yüzüne yaklaştırıp gülümseyerek sordu Maryam, çocuk sever gibi. Amira durdu kaldırımda kolunu Maryam'in omzuna attı asker arkadaşı gibi:

"Yani Allah seni sevmese de biz varız! Onu diyeceğim!"

Güldü Maryam, kederli ve tatlı. Kalçalarımıza, göğüslerimize, nadiren yüzümüze bakan erkek kalabalığının arasından, yürüyüp gittik otele. Bazı yolculuklar ve çocuklar yalnız yapılamaz, diye düşündüm.

Otele vardığımızda Madam Lilla elinde birtakım evraklar, bir adamla lobide konuşuyordu. Erguvan rengi ipeklilerini giydiğine ve boynu dimdik oturduğuna göre sıkı bir pazarlık ediyordu. Sadece "Hayır hayır! Beyrut değil. Muhakkak Trablus'a gitmeliyiz" dediğini duydum. Zira Maryam ile Amira, Tunus'taki hamam meselesini kontrol etmeleri gerektiğini konuşuyorlardı. Amira sıkıntıyla unutmaya çalıştığı gelin meselesiyle ilgilenmesi gerektiğini hatırlamak zorunda kalıyor, Madam Lilla'ya Eyüp Bey'in neyi halledip neyi halledemediğini soracağını söylüyordu. Fakat bu sıkıntılı konuşma Madam Lilla çantasından bir tomar para çıkarıp ortaya, adamın önüne koyduğunda çoktan sona ermişti:

"Çok ağır kadınları taşıyacaksınız bayım. Tekne, en iyisi olmalı!"

Adam, "Eskisi kadar ağır değilsiniz Esma Hanım" deyip müstehzi gülümsediğinde, Madam Lilla "Madem öyle..." dedi sadece. Tomarın yarısını alıp çantasına geri koydu.

Amira ve Maryam, Madam Lilla'nın adamla karşılıklı birazdan birbirinin gözünü oyacak iki kedi gibi donakalışını izliyorlardı. Neredeyse kendi kendime konuştum:

"Dido gibi biz de Akdeniz'e açılıp kendi hikâyemizin sonuna doğru gidiyoruz, ha? Ama eğer Dido haklıysa... Neydi o laf? 'Tanrılar, kendi hikâyelerini yazan ölümlüleri eşitleri gibi severler. Haşin ve şefkatsiz.' Yani bir tanrı bizi sevse, bize muhabbet duysa bile..."

Amira -hiç beklemiyordum bu espriyi ondan- gülerek ortaya söyledi:

"İçine mi atar diyorsun?!"

Güldük. Madam Lilla ve kaptan kavga ederken dikkati dağıtılmış iki kedi gibi birbirlerine gösterdiklerinden daha büyük bir öfkeyle bize baktılar.

"Ne?!" diye bağırdı Madam Lilla, alay edilmiş bir kadının siniriyle seslendi bize:

"Ağır kadınlar değil miyiz biz?!"

Madam Lilla'nın tanrısı bile bazen onu yeterince sevmiyor galiba diye düşünüyordum ki Amira kahkaha atarak Madam Lilla'ya seslendi:

"Bizi o kantara çıkaramazlar Madam!"

Maryam ve bana gözünde ışıklarla, bütün misketleri kazanmış bir çocuk gibi baktı Amira:

"Yedinci kuralımı koyuyorum arkadaşlar: Bir tanrıça kendini asla başkalarının terazisinde tartmaz! Nasıl?"

Madam Lilla uzaktan Amira'ya gururla baktı.

"Ee ne diyorsun kaptan?" diye efelenerek neşeyle sordu adama:

"Hanımlar burada işte. Taşıyabilecek misin?!"

26. Bölüm

"Bilakis, ömür çok uzun. Hiç de öyle göz açıp kapayıncaya kadar değil. Fakat tek bir şartı var. Kaderini, gönlünü ferah tutarak seveceksin. Ancak sahiplenilmemiş hayatlar kısadır. Yaşamayı istediğin bir ömürde hep yeterince vakit vardır. Yanlış hikâye yoktur. Siz, kaderiniz ne zahmetli olursa olsun hariçte kalmamaya bakın. Ömür o vakit kısalır işte."

Madam Lilla, elinde *Stella* birası, bunları hepimize söylerken *Spit Fire* Barı'ndaki televizyonda sarı ışıklarla Tahrir Meydanı aydınlanmıştı. Kitle, bir gövdenin birbirine dayanmış, birlikte çalışan iç organları gibi deviniyordu gecede. Gövdenin uğultusu, ekrandaki görüntünün üzerine endişeyle konuşan spikerin sesini boğuyordu ara sıra. Bu gece Tahrir'de yeni bir çatışma oluyor, genç eylemcilerden birinin kaçırıldığı söyleniyordu. Gençler şaşkın ve heyecanlı bakışlarıyla Ordu'nun ihanetine uğradıklarını, serseri görünümlü sivil askerlerin kurşunlarıyla ölen ve yaralanan arkadaşlarını anlatan demeçler veriyorlardı. Onların karşıların-

da ise "Devrim bitti" makamından konuşan, çoktan işini bilen "sorumlu" devlet adamı havasında Müslüman Kardeşler politikacıları çıkıyordu ekrana. Maryam, ekranda dışında kaldığı hayatı izliyor, biz Amira ile birlikte Madam Lilla'ya bakıyorduk.

"Sadece korktuğun zaman" dedi Madam Lilla, *Stella* birasını Maryam'in kadehine vurdururken:

"Sadece o zaman kaderinin dışına atılırsın. Yürümeye devam edeceğiz hanımlar! Ne olursa olsun! Haydi sağlığınıza!"

Bardakları vurduk. Maryam öyle dalgındı ki gevşek tuttuğu bardak fazla sarsılıp biranın yarısı eline döküldü. Böylece ekrana mıhlanmış gözleri bize döndü:

"Uyan hanımefendi!" diye güldü Madam Lilla, "kaçırmak diye bir şey yok. Endişelenmeyin, hayat tamamlanmadan ömür nihayetlenmez."

"Ya da teslim olmadan, değil mi Madam Lilla?" diye sordum ben.

Madam Lilla kaşını kaldırıp şüpheyle baktı, anladığı şeyden emin değildi.

"Kim bu teslim olmanız gereken kişi Madam Lilla? Yefren'de Fatima Nine'nin, burada Firdevs'in sözünü ettiği kişi. Kim o?" diye sordum. "Tahrir'de askerler göstericilere karşı en büyük saldırısını başlattı" diyordu spiker. Meydandaki kitle, iç organları yer değiştiren bir gövde gibi sarsılıyordu. Bardaki herkes ayağa kalktı. Tarih, büyük bir gol daha yiyordu. Ofsayta karar verecek bir hakemin olmadığı o anlardan biriydi ve bardaki Mısırlıların yüzünde gururlu insanların mağlubiyetindeki o karanlık delik oluşuyordu. İnsanlar aniden kalkarken dökülen biralar masaların kenarlarından damlıyor, kimse damlayan biralara bakmıyordu. Tahrir savaşıyor, *Spit Fire* Bar'ı yenilgiyi izliyordu. Tahrir'de dövülen insanları izleyen bardakiler, dövülenlerden daha çok korkuyor, izleyenler yenilgiye daha önce teslim oluyordu. Maryam ve Amira da ayakta ekrana kilitlenmişken Madam Lilla ile ben masada oturmuş birbirimize bakıyorduk. Madam bana bir yıla-

na bakıyormuş gibi bakıyordu. Sorulması gereken ama sorulması istenmeyen soruları sorduğumda insanlar hep böyle bakıyorlar, diye geçti aklımdan ve bu anı yaşamayalı ne kadar çok zaman olduğunu fark ettim. Bir insanın ömrünün çekirdeğine değen bir soru sormayalı... Uzun süredir ilk kez nefes alıyormuş gibiydim. Madam Lilla ise, "Bilmek mi istiyorsun?" diye sordu, "Yoksa sadece beni konuşturup konuşturamayacağını mı deniyorsun?"

Sanırım bu kez ben ona bir yılana bakar gibi baktım. Masalar birbirleriyle konuşmaya başladılar. Bir yandan cep telefonlarından Twitter'a bakıyordu herkes, yeni gelen haberleri paylaşıyorlardı. Bir yandan da bıyıklar çekiştiriliyor, eller bellerde, eller havada, eller yüzlerde hep birlikte kapana kısılıyordu insanlar. Tahrir teslim olmuyor, kanı, teri ve gözyaşı aynı yanağında karışmış bir delikanlının boynu gibi saldırgan sivil polislere doğru uzanıyordu kadınlı erkekli. Yenilmektense düşmeyi seçiyordu Tahrir, Bar ise kahroluyordu bakarken.

"Bilmem" dedim, "bugün Firdevs Hanım demişti de 'İnsanların yaralarını görmezden gelirseniz hikâyesini önemsemediğinizi sanırlar' gibi bir şey. Ben de inanıyorum buna galiba."

Stella'dan bir yudum aldı Madam Lilla, gülümseyerek kaşlarını kaldırdı, başını salladı:

"O yara meselesi tam öyle değil hanımefendi. Anlamış olmalıydın arabada... Ben şoförle konuşurken anlamış olmalıydın. Ama illa ki soruyorsun. Madam Lilla'nın kime teslim olacağına bu kadar takıldıysa kafan... O zaman ver bakalım bir sigara!"

Sigarayı ağır ağır yaktı. Dumanı içine çekmeden dışarı bıraktı ve anlatmaya şöyle başladı:

"Kendi yaralarımızı başkalarınınki kadar kolay sevemiyoruz küçükhanım. Zaten bu ömürle ne yapacağımız meselesi o zaman karışıyor. Zulmet nedir bilir misin? Biliyorsun da bildiğini bilmiyorsun belki. Anlatayım..."

Spit Fire Bar'ının içindeki gürültü ekrandaki Tahrir görüntüsü vahşileştikçe efkârlı bir uğultuya dönüştü. Ayakta yarışa

çıkmak üzere olan bir kısrak gibi gergin duran Maryam'in ekrana bakarken gözleri dolmuştu. Amira da ayakta, Tahrir'e kendi ülkesinin devriminin akıbetine bakar gibi bakıyordu. Maryam, Amira'ya yanaştı, birbirlerinin ellerini birbirlerine bakmadan tuttular. İnandıkları devrimin bittiği ilan edilen iki kadının, öyle geldi ki bana, birbirlerinden başka bir şeyleri kalmamıştı. Madam Lilla için ise hayat, devrimden daha uzun, ülkeden daha büyük bir hikâyeydi. Sanırım ilk kez o gece, tam da dünya yanarken etrafımızda, Madam gürültünün içinde kısık sesle kendi hikâyesini anlatırken, bu yolculuğu yazmaya karar verdim. Sebebi, gecenin başından beri olanlardı elbette.

"İçsek mi bu gece?" dedi Amira keyifle. Tam da "*Bizi o kantara çıkaramazlar Madam!*" dedikten hemen sonra. Kutlama yapmamız gerekiyormuş gibi coşkulu bir neşeyle. Maryam'in melankolisini teselli etmek için ya da... Ya da her ikisi aynı anda.

Maryam yarı isteksiz "İskenderiye'deki eylemcilerin sözünü ettiği bir bar var ama Madam Lilla... Bilmiyorum gelir mi öyle bir yere. *Spit Fire* diye bir yer."

"Biriyle karşılaşmaktan korkmuyor musun azizim?" diye sordum Maryam'e. Gülerek cevap verdi:

"Amira fazla soru soran herkesi döver, içim rahat!"

Madam Lilla bu sırada masadaki kaptana "Planladığımızdan erken geldik İskenderiye'ye. Yoksa bizi alacak tekne hazırdı kaptan. Biz yine o tekneyi bekleyebiliriz ama siz de bizim gibi hanımlarla tanışma şerefine erişemezsiniz. Bunu bir düşünün" deyip kalktı. Elini üstten uzattı adama, lütfeder gibi tokalaştı ve yanımıza gelip:

"Hanımlar bu gece güzel bir yerde kafaları çekelim diyorum, ne dersiniz?"

Amira bütün kadın kadına sevimliliğiyle:

"Fakat genç işi bir bara gidiyoruz bu akşam Madam. Haberiniz olsun!"

Limuzinimize doluştuk. Madam'da bir neşe, bir canlılık. Şoförümüze eğilip "Bu şapka size çok yakışmış hanımcığım" deyiverdi. Erkek şoförümüz kadınlığa dönüverdi. Neredeyse kikirdedi bile. Madam, genç bir kadınla flört eden bir erkek gibi devam etti:

"Fakat bana sorarsanız hanımcığım, size daha açık renkler yakışacak. Sarı mesela. Sarı ve hımmm... Açık yeşil."

Madam Lilla konuştukça şoför mahallindeki erkek-kadın kadın olmaya daha çok yaklaşıyor. Böylece ortada ne yara kalıyor, ne bir tuhaflık... Firdevs'in yaralar hakkında soru sormak meselesini düşünüyorum. Madam esprilerine devam ediyor. Tam kaşımadan ortada açık duran kadın mı erkek mi sorusunu, bu soruyu hayata dahil ediyor, önemsizleştiriyor. Madam yakasında duran çiçekli yaka iğnesini çıkarıyor. "Ah! Bir dakika! Aman kıpardama" filan diyerek kadının şoför kepine iliştiriveriyor iğneyi. Erkek-kadın, ne zaman böyle olmaya karar verdiyse o zamanki kadın yaşına dönüyor, utangaç gülümsüyor, dikiz aynasında iğnesine bakıyor. O kadar gıcıklanıyor ki içi, sevinçten doğru dürüst teşekkür bile edemiyor. Bir şeyler geveliyor gülümsemesini toparlamaya çalıştığı ağzında. Madam Lilla hemen geçiştiriyor bu anı:

"Hanımlar, düşündüm ki madem çölü geçtik kavrulduk, Akdeniz'i geçip şöyle bir ruhumuzu yıkamalıyız."

Maryam, karnından güldü:

"Boğulacaksak büyük denizde boğulalım, diyorsunuz yani!"

Amira, gözlerini açıp Maryam'in kolunu tuttu:

"Tabii ya! İşte bu da senin yedinci tanrıça kuralın olmalı! Tanrıça boğulacaksa büyük denizde boğulur!"

Madam Lilla'ya Firdevs'in tanrıça meselesini ben açıkladım. Güldü. Maryam'e dedi ki, "İlla boğulacağız diye bir şey yok. Bakarsın senin Dido gibi biz de kendimize bir Kartaca buluruz. Siz benim kızlarım olursunuz, sen kendi kızını büyütürsün. Böylece..."

"Ben daha o konuda karar vermedim Madam" dedi Maryam, "Konuşmak istemiyorum o meseleyi ayrıca."

Bunu Amira'ya bakarak söyledi ve şöyle devam etti:

"Nihayet bende, Firdevs gibi kendime şapşal bir Walid bulabilecek kadar ne sabra ne de stratejik düşünme yeteneği var."

Madam Lilla camdan dışarı bakıp müstehzi gülümsedi. "Nedir Madam?" dedim ben, "Firdevs hakkında ne düşünüyorsunuz. Çünkü o dedi ki 'Ben Madam gibi hayatın peşinden gitmedim.'"

Limuzin acı bir frenle durdu. Gecenin ortasından, sadece gözleri görünen çocuklar çıkıp arabanın camlarına yapıştılar. İçeriyi göremeyen gözleri, kendi akisleriyle içerideki gölgeler arasında bir yere odaklanmaya çalışıyor, bakışları boşalıyordu. Ellerinde, gecenin karanlığında ve avuçlarının esmerliğinde renkleri iyice patlayan küçük, yeşil limonlar.

Maryam dikildi oturduğu yerde. Arkadaşları dışarıda oynarken evdeki cezalı çocukmuş gibi baktı gözleri. Karanlık camdan kendini göstermeye çalışıyordu çocuklara. Çocukların bakışları pencerenin kara camını yaladıkça onun gözleri de takip ediyordu. Kalabalık bir limanda, göz gözü görmeyen bir gecede kaybolmuş yol arkadaşları gibi birbirlerini arıyorlardı camın iki yanında. Trafik açıldı. Araba hareket ederken Maryam gayrihtiyari arkaya dönüp çocuklara baktı. Parasız yatılıdan alınırken dostlarını geride bırakan bir öğrenci gibi baktı limoncu çocuklara. Çocuklar, sanki arabada onlardan biri varmış da göremeden kaybetmişler gibi dikildiler yolun ortasında. Arkalarında duran farlarda incelen gölgelere dönüşüp sonra kaçışarak yok oldular.

Madam Lilla, Maryam'i öyle görünce benim soruma boş verdi ve kısa saçlarına kısacık dokundu:

"Senin memleketin her yerde. Sen neredeysen orada. Senin memleketin Tahrir'de değil. Sen bu çocuklara böyle baktığın sürece... Tam burada."

Kalbinin üzerine elini koydu Madam. Sonra Maryam'in başına dokundu:

"Mısır burada. Sen hariçte değilsin yani. Endişelenme. Hariç değilsin. Geri dönmenin zamanı gelecek. Hem de böyle kırık, suçlu değil, neşeyle."

"Karaya sağ çıkarsak elbette" dedi Maryam, kederle gülümseyerek.

"Ya da karaya çıktığımızda yerliler bizi çiğ çiğ yemezse!" dedi Amira, tırnağı ağzında. Madam'a döndü:

"Madam Lilla, Eyüp Bey'le konuşabildiniz mi? Haber var mı? Gelinden yani?"

Madam Lilla, nedenini sonra anlayacağım bir tedirginlik geçirdi bu soruyla. Ve benim önceki sorumu konuyu değiştirmek için kullandı:

"Firdevs, bu ülkenin kendini hep kıymetsiz hissetmiş kadınlarına kıymetli olduklarını öğretmeye çalışıyor. Haypatya'nın doğum gününden tanrıça meselesine kadar her şey bunun için. Serüvensiz kadınlar için inanacak bir büyü yaratmaya çalışıyor. Firdevs elinden geleni yapıyor. Kaderini kucaklıyor. Zaten siz de..."

Madam'ın lafı bölündü. Barın önündeydik. Sigaralarını avuçlarının içinde içen adamlar, öne eğik başlarını yana çevirip baktılar bize. Kızlar dumanlarını üflerken üstten baktılar. Limuzin vaziyete pek uygun değildi, utanmamız gerekiyordu. Hepimizin yerine Maryam sakladı biraz yüzünü, özür diler gibi. Amira onun sırtına, tam omurgasının büküldüğü noktadan dik durması için tek parmakla dokundu ve Firdevs'i taklit ederek:

"Tanrıça gereksiz yere özür dilemez!"

"Sen fazla sevdin bu Firdevs'in teorilerini" diye hafif sinirlendi Maryam. Madam Lilla kapıda duranları, onu ilk tanıdığımızdaki, tanımayanlar için sinir bozucu olan kraliyet üslubuyla selamladı:

"İyi akşamlar hanımlar beyler! İyi eğlenceler!"

"Ne eğlencesi be!" diye dişlerinin arasından tısladı kızlardan biri. Sigarasını körükledi ve izmariti yere atıp içeri girmek için davrandı. Madam Lilla havasındaydı:

"A-a! Eğlencesiz olmaz tatlı kuşum! Eğlenmezseniz hayatın tuzu kaçar. Ha ha ha!"

Maryam, sinirli devrimcilerden dayak yemeden içeri girmemiz için Madam Lilla'nın koluna yapışıp kapıyı açarken, Amira gülecek gibiydi.

Uzun, dar mekânda onlarca küçük, yuvarlak masada, her biri memleket meselesi konuştuğu ellerinin hareketlerinden apaçık ortada olan kadınlı erkekli, yaşlı ve genç insanlar oturuyordu. Barın iki ucunda dev ekranların ikisinde de Tahrir'den canlı yayın vardı. Meydanda insanlar toplanmaya başlıyor, masalardaki konuşma ara ara birilerinin ekranı göstermesiyle bir nefes aralığı veriyor ve sonra hemen devam ediyordu. Düşünceli bıyık kemirmeler, kahkahalar, dalgın sakal sıvazlamalar, birinin lafını heyecanla "Bir dakika! Bir dakika ama aslında..." diye başlayarak bölen cümleler, dönüşümlü ilerliyordu. Her masada, birazdan sanki memleketin kaderine dair ne karar verileceği kendilerine sorulacakmış gibi aceleyle bir sonuca varılmaya çalışılıyor, öyle bir sonuç çıkmayınca da gözler yeniden Tahrir'e, ekranlara dönüyordu. Her masada en az bir kişi Tahrir'de toplananların sayısını tahmin ediyor, sayı konusu açılınca önceki gecelerle karşılaştırma yapılıyor, Mısır'ın kaderi için kelle sayısı üzerinden tahminlerde bulunuluyordu. Sigara dumanı yaşanan bu heyecanı sanki bir rüya bulutu içinde gibi gösteriyor, dumandan gözleri yananlar ara sıra dışarı çıkıp İskenderiye'nin Tahrir'i izlemeyen kalabalığına bakıyordu. Dışarı çıkanlar, caddede akıp giden hayatın ekranda görünenle bağlantısızlığına dayanamıyor olmalı, içeri girerken hep acele ediyorlardı. Dışarı çıkıp hemen içeri girenlerin ilk yaptığı şey, ekranların önünde dikilip daha iki dakika önce bıraktıkları Tahrir görüntüsüne kıpırtısız bakmak oluyordu. Ekrandaki görüntüyü selamlar gibiydiler bir yandan, bir yandan da sanki bir-iki dakikalığına ayrı kaldıkları bir afyon çubuğunu yeniden ağızlarına götüren müptelalar gibi iştahlıydılar. Öyle bir

gergin canlılık vardı ki barda, eğer herkes bu kadar bağırarak konuşuyor olmasaydı hepsinin kalp atışları duyulabilirdi. İşte Maryam da ve hemen ardından Amira, içeri girer girmez bu kalp atışının bir parçası olmuşlardı. Tahrir'deki kalabalık, dev bir gövdenin iç organları gibi birbirine dayanarak ve birbirinden beslenerek deviniyor, Maryam ve Amira bu dev gövdedeki kan devaranına daha ekrana bakar bakmaz kapılıyorlardı. Madam Lilla ve ben, öyle değildik. Sanırım bu yüzden bardaki ihtiyar adamın, içki şişelerine vuran ışığın altında oturup Madam Lilla'ya gözlerini diktiğini sadece ikimiz gördük. Madam Lilla aniden koluma girdi. Barın tam karşısındaki, ekrana dönük bir masaya oturduk.

Madam Lilla, baktı ki Maryam ve Amira kendisinden ziyade Tahrir ile ilgili, bana konuştu:

"Hepimiz aynı hayattayız şekerim. Firdevs de ben de. Tahrir bile..."

Fakat konuşurken, ara sıra gözü bardaki adama takılıyor. Belli ki buranın patronu. Arada bir o da alttan alttan Madam'a bakıyor. Madam lafına devam ediyor, benim durumu fark ettiğimden habersiz:

"Firdevs daha emniyetli bir yol seçti sadece. Ben de seçebilseydim, biriyle aynı evde yaşamayı çöllerde, savaşlarda gezmekten daha emniyetli bulsaydım diyelim, ben de kendime bir Walid edinirdim... Ama bana sorarsan Walid'ler çölde kaçırılma tehlikesinden daha ürkütücü. Ha ha ha!"

Madam'da bir flörtçülük baş gösterdi aniden. Bana değil, bardaki adama oynuyor oyununu. Hâlâ farkında değil benim oyunu fark ettiğimin. Devam ediyor:

"Filhakika, hepimiz becerebildiğimiz hayatları yaşıyoruz. Daha az korktuğumuzu. Yetinebildiğimizi."

"Sizin en çok korktuğunuz ne Madam Lilla?" diye sordum. Madam göz flörtüne bir ara verip söyledi:

"Teslim olmak hanımefendi. Teslim olmak! Çünkü o zaman..."

"Yenilmiş mi olacaksınız?"

"Ölümlü olacağım gibi geliyor. Bir yola girersen, bir yolu seçersen sonu olan bir şeyi seçmiş olursun. Ben ise..."

Garson masaya bir meyve tabağı getirdi:

"Hanımefendi, bu sizin için. Necib Bey'den, hürmetlerle."

Madam Lilla, dudaklarını büzüştürdü cilveli. Sadece başını eğerek teşekkür etti. Bardaki adama baktı gözlerini süzerek. Bir saniye kadar. Daha fazla değil. Sonra bana döndü:

"Ben ise... Bu hayatı bırakmayı hâlâ göze alamıyorum. Sürprizleri ve heyecanı."

Bakışlarım yaşına bir gönderme yapmış olmalı ki Madam Lilla gülümseyerek boynunu yana büktü:

"Evet! Hâlâ!"

Güldüm ben de. Biraz ekrana baktım, Tahrir'e. Maryam ve Amira kaybolmuşlar izledikleri şey içinde. Onları da masaya, sohbete davet etmek için "Ama" dedim, "Firdevs Hanım bugün hayatın -gözümü açıp kapadım- bu kadar olduğunu söyledi. Pek kısa."

Madam Lilla da işte o zaman sesini yükseltti, Maryam ve Amira'nın dikkatini çekebilmek için:

"Bilakis, ömür çok uzun...."

Böylece konuşmaya başladı işte Madam Lilla. Sıra kime teslim olacağıyla ilgili sorduğum soruya gelip de bir sigara isteyince de... Maryam ve Amira'nın çok sonra öğrenecekleri o asıl hikâyeyi anlatmaya başladı. Tahrir çok gürültülüydü. Madam Lilla'nın devrimden daha uzun, ülkeden daha büyük hayatının bu küçücük fakat kilit hikâyesini benden başka kimsenin duymayacağı kesindi. Bardaki Necip Bey, hikâye bittiğinde kaybolmuştu. Madam Lilla onun yok olduğunu bile fark etmemişti. Madam'ın anlattığı hikâye göz önünde bulundurulursa, kim bilir hangi zamana ait bu adamla yaşadığı ehemmiyetsiz flörtü önemsememesi şaşırtıcı değildi. Zaten hikâyeden anlaşıldı ki, adamlar da mühim değildi, mühim olan Madam'ın içinde yüzmek için kendine kur-

duğu hikâyeydi. Üstelik Madam'ın anlattığı sırların sırrı, diğer hikâyeleri gibi gizli değil, gözümüzün önündeydi.

Maryam, Madam Lilla hikâyesini bitirdikten ve ikimiz bir süre sustuktan sonra *Spit Fire* Barı'ndaki gerilimin dışında kaldığımız için derin bir kızgınlıkla seslendi:

"Anlamıyorum ki! Sen gazeteci değil misin azizim! Nedir bu ilgisizlik! Madam Lilla... Siz... Siz Mısırlı değil misiniz? Hiç mi merak etmiyorsunuz Tahrir'de ne olup bittiğini?!"

Madam bana baktı. Maryam'e konuşuyor ama bana diyordu:

"Biz zaten devrimden bahsediyoruz."

Madam'ın ne demek istediğini Maryam'in anlamasına imkân yoktu.

Tahrir'deki uğuldayan kalabalığı sağ kanattan bir grup, neşter gibi böldü. Orta yaşlı garson dört *Stella*'yı masaya koyarken sahaya maçın kaderini değiştirecek, güvendiği santrfor çıkmış gibi heyecanlandı:

"Nihayet Ultra'lar geldi. İş değişir!"

Maryam, garsona bakıp, kaşlarını şaşkınlıkla kaldırıp tuhaf bir şey yaptı. Sanki uzun süredir denizin dibindeymiş de suyun yüzüne çıkmış gibi, ağzını geniş açıp ani ve derin bir nefes aldı. Amira, hâlâ ayakta, ekrana dönük neşeyle bağırdı:

"Ultra'lar geldi. Maryam! Gel bak!"

Maryam aynı şekilde bir derin nefes daha aldı, sandalyeye oturdu. Ben ne olduğunu anlamadım. Ama sanırım Madam Lilla anladı. Sakince kalkıp Maryam'in yakasından bir düğme açtı. Bir şeyler, sanırım bir dua mırıldanıp yüzüne üç kere üfledi. Sonra bu anı hatırladığımda insanın kendi yarasını sarmasının mümkün olmadığını ancak başkalarının derdini alırken kişinin kendi kendini de onardığını düşünecektim. Ama bunun için Maryam'in bu garip halinin ardındaki hikâyeyi ve Madam Lilla'nın bana anlattığı sırların sırrını birbirine bağlamam gerekiyordu. Buna sebep olacak şey umulmadık biçimde komik, küçük ve ilkel bir aletti.

27. Bölüm

"Yoksulluk insanları hizalar. Aynı taşın altında ezilince insanlar eşitlenir. Sen bilemezsin. Yoksul değilsin" dedi Madam Lilla. Akdeniz'e açılmadan önce böyle bir ders verdi bana. Çünkü bardan çıkıp hiç konuşmadan otele geldiğimiz gecenin ertesi sabahında olaylar şöyle gelişmişti.

Perdeyi açtım. Deniz ile gökyüzü birbirine aynı gride karışmış. İskenderiye geceden yağmurla yıkanmış ama yataktan henüz kalkmak istemiyor. Maryam beyaz çarşaflara kendini dolamış, Amira saçlarını kaşıyarak odada bir şeyini kaybetmiş gibi dolaşıyor. "Ben bir kahve bulayım bir yerden" diyor kendi kendine. Üç kere söyledi bunu giyinmeye başlamadan önce. Pencereden dışarı baktım. "Sabahları benim kafa fazla çalışıyor" dedim. Amira, bir gözü açık, yüzü buruşuk "Hı?" dedi. Camı sıcak nefesimi verip buğulandırıp ismimi yazdım:

"Sabahları diyorum... Neyse. Bence başlangıçta, bütün yazarlar roman kahramanı olmak için yazıyor. Ama sonra, roman kahramanı olamayacağımız için yazıyoruz."

Dinlemediğini gösteren bir ses çıkardı Amira. Aşağıda asfaltta bir otobüs ilerliyor, oğlan çocukları otobüsün arkasına kara üzüm taneleri gibi takılmaya çalışıyor. Başaramadıklarında birbirlerinin omuzlarına kollarını koyuyorlar, yeni bir otobüs bekliyorlardı. Birbirlerinin omuzlarından sarkışlarına, gülüşlerine bakan herkes bu sabahın güneşli olduğunu sanabilirdi. "Kara üzüm taneleri gibi..." diye geçti aklımdan, canım yazmak istedi. Belli bir amaçla değil, sadece kalemi kâğıda dokundurmak istedim. Uyanınca yarım kalmış meraklı bir rüyaya devam etmek için uyumaya çalışmak gibi hasretli bir his. Maryam, *Stella*'larla ağırlaşmış başını kaldırıp Amira'ya gözleri kapalı şımarık ve tatsız bir çocuk gibi "Amiraaaa! Kahveee!" diye seslenip geri yastığa gömülünce uçup gitti o his. Amira pantolonunu geçirdi, gömleğinin içine neredeyse süzüldü ve dışarı çıktı. Pencerenin geniş pervazına oturdum ve Madam Lilla'nın gece anlattığı hikâyeyi düşündüm. Biri yazmazsa dağlarda boşuna akıp duran sular gibi, hiç olmamış gibi olacak diye içim sızladı. Tıpkı "kara üzüm taneleri" lafi gibi. Hiç roman yazmayı düşünmemesine rağmen -belki de zaten bu yüzden- hep bir roman kahramanı olmak zorunda kalmış Madam'ın anlattığı hikâyeden aklıma en çok çakılan cümle şuydu:

"Ben seni sevdim Esma. Ben seni kör gözüm gibi sevdim."

Niye hiç tahmin edemedik? Sanırım Madam Lilla gibi görkemli bir karakterin hayatının en kilit meselesinin bu kadar basit, bu kadar küçük, bu kadar göz önünde olabileceğine hiç ihtimal vermemiştik. Madam Lilla'nın evinde bize yemekleri taşıyan, derin bir hikâyesi olabileceğine dair verdiği tek işaret siyah rugan ayakkabıları ve kör gözü olan Eyüp Bey'in, bir bakıma bu yol-

culuğun, belki de Madam Lilla'nın muhteşem hayatının bütün yolculuklarının asıl sebebi olabileceğini düşünemezdik. Bir erkeğin bir kadının aşkının kölesi olarak o kadını esir alabileceğini bilmek için sanırım hepimiz fazla gençtik. Oturduğum pencere pervazından bakınca, bu yolculuğun bir sebebi de buydu belki. Birbirimiz olmayı öğreniyorduk. Öğrenince bitecekti yol.

Amira, Maryam kadar erkek olmayı, Maryam Amira kadar kadın, Madam Lilla yeniden bizim gibi genç olmayı ve ben onların hikâyesini yazmaktansa, onların romanında bir karakter olmayı... Belki biraz da teslim olmayı. Çünkü öyle demişti Madam dün gece hikâyeyi anlatırken:

"En çok bunu merak ediyorsun değil mi hanımefendi? Teslim olunca ne olacağını. Ve benim gibi bir kadının neye teslim olacağını."

"Evet" demiştim, Tahrir'de ordunun en büyük saldırısı başlıyordu o anda. Gürültünün içinde Madam Lilla bana hayatının değil, kalbinin en büyük sırrını anlatıyordu.

"Birini sevince... Birinin seni sevmesine izin verince... Peki, teslim olunca diyelim... Teslim olunca insanın göbeğinde... Evet göbek deliğinin etrafında... Daha önce orada olduğunun farkında olmadığı bir yara peydahlanıyor. Artık o yaranın sızısı ancak o teslim olduğun kişi orada olunca geçiyor. Hayatta kalmaktan, ayakta kalmaktan daha çok düşündüğün bir başka şey oluyor artık. Böylece küçülüyorsun, yumuşuyorsun, güçsüzleşiyorsun. Anlıyor musun acaba beni?.."

Tahrir'in gürültüsü *Spit Fire* barını ele geçiriyor. Tahrir'de hayatlarını ve kendini birbirine teslim etmiş insanlar silahlara karşı taşlar atıyorlar. Hiçbir şey yapamazlarsa namlulara, sopalara karşı bağırıyorlar. Kendi korkularına, kaybedecek hiçbir şeyleri kalmamış gibi saldırıyorlar. Âna teslim olmuşlar, ne çıkarsa bahtlarına razılar. Et değil, çelik olmuş gibi hepsi.

"Kendini oradan oraya götürüp anlamsız bir hayat yaşamak katiyen daha emniyetli fikrimi sorarsan. Hep böyleydi. Çünkü..."

Madam Lilla, gözlerimin içine söyleyeceğini anlayıp anlayamayacağımı hesaplayarak baktı. Devam etti:

"Eyüp Bey'i hatırlıyor musun? Eyüp Bey beni çok sevdi. Kaç kere söyledim ona, ondan olmadığını..."

Madam Lilla durdu. Televizyondan gelen ses bazen kayboluyor, bağlantı kötüleştiği için Tahrir'den gelen görüntü birkaç saniye sessiz akıyordu. Yan masadan adamlar gövdeleri masaların üzerinden ekrana doğru uzamış, bağıra bağıra şunu konuşuyorlardı:

"Gördün mü? Gördün mü?! İşte bu yüzden gözlerinden yaralanıyorlar."

"Evet! Allah kahretsin! Çocuklar kalkanların arasından bakarken gözlerine nişan alıyor namussuz askerler!"

"Anasını... ! Kaçının gözü gitti böyle! Ta a... koyiim!"

Birkaç küfür daha ettiler kederle sessizleşip ekrandaki görüntüye kilitlenmeden önce.

"Neyin ondan olmadığını Madam?" diye sordum. Madam Lilla *Stella*'dan titreyerek bir yudum aldı:

"Kızın ondan olmadığını. Leyla'nın. Ama... İnanmıyor. Yıllardır inanmadı. Kızımın babası olduğuna iman etmiş bir kere. En son yine öyle söyledi, biz ayrılırken: '*Ben seni sevdim Esma. Ben seni kör gözüm gibi sevdim.*' Bana hep böyle dedi, yıllarca. Başka adamların gelip gidişini izlerken, hiç bıkmadı. Bekliyor. Hep bekliyor. Öldürüyor beni beklerken. Böyle teslim oldu o bana. Ama ben..."

Adamlar yeniden bağırmaya başladılar yan masada. Sanki yeterince bağırsalar sesleri İskenderiye'den Kahire sokaklarına, dönüp dolaşıp Tahrir'deki askerlerin kulağına ulaşacak gibi bağırdılar:

"Bak bak! Gördün mü?! İki tane çocuk var şurada. Tam ortada bak! İkisinin de sağ gözü bantlı! Aslanlarım! Hastaneden çıkıp yine gelmişler Tahrir'e!"

Diğer adam kendi kendine, gözleri dolarak galiba biraz, "Aslanlarım!" dedi. Yüzleri gülmekle ağlamak arasında yanaklarından sağa sola çekiştirildi.

"Ama ben" diye devam etti Madam Lilla:

"Bir kere teslim olursam ihtiyarlayıp ölürüm. Biri bana sarılırsa ayakta duramam. Çünkü... Çünkü kalbim ablukada kalır o vakit. Düşmana teslim olmak daha kolay. Onurun kırılır en fazla, ama beni seven birine teslim olursam... Esir düşerim."

"Ben de hiç anlamıyorum Madam" dedim, aniden, kendimden beklemediğim bir açıklıkla:

"Anlamıyorum insanlar nasıl kendilerini sırtüstü kara bırakıyorlar. Delirmiş olmalılar."

Madam Lilla yanağımı tuttu. Ben oymuşum gibi tuttu, kırk yıl önceki haliymişim gibi. Birbirimizden öğreneceğimiz hiçbir şey yok gibiydi, bir anlığına. İşte Meryem, o zaman bizim ilgisizliğimize kızdı ve Madam "*Biz zaten devrimden bahsediyoruz*" dedi.

Yan masadaki adamlar masanın üzerinden yeniden yay gibi gerildiler ekrana doğru. Tahrir'in ortasında bir boşluk oluştu. Ultra'lar o sırada meydana girdi. *Spit Fire*'da işler beş dakikada değişti. Herkesin beklediği santfor maça girmişti. Sonra içtik. Maryam fenalaştıktan sonra da devam ettik. Epey içtik.

Maryam yastıktan başını kaldırıp "Amira nerede? Niye getirmedi hâlâ kahveyi?" diye huysuz sordu. Aynı esnada koridordan Amira'nın kahkaha sesini duyduk. Ses kapıya doğru bir türlü

yaklaşmadığı için ben çıktım önce koridora, sonra Maryam düşe kalka arkamdan geldi. Amira, koridorda yere oturmuş otelin temizlik görevlisi orta yaşlı, başörtülü kadınla elindeki telefona bakarak konuşuyordu:

"Hayır abla, öyle değil. Bak şöyle. Twitter'da herkes kızını izlemiyor. Arkadaşları izliyor, sonra onların arkadaşları, sonra onların arkadaşları. Anladın mı?"

"Ne oluyor?" dedim. Amira gülerek cevap verdi:

"Warda Abla'ya Twitter öğretiyorum. Gelsenize buraya!"

Böylece üçümüz de Warda Abla'nın iki yanına oturduk. O bizimle ilgilenmedi. Amira'nın gülmemeye çalışarak söylediklerine bakılırsa, Kahire'de bilgisayar mühendisliği okuyan kızının söz ettiği şu Twitter meselesine hâkim olmak isterken, kızının profil fotoğrafının başörtüsüz olduğunu görüp bozulmuştu. Kızı birazdan İskenderiye'ye, otele gelecekti. Amira bunları anlatırken kadın bize termosundan kahve verdi, birer de sigara yaktık, koridorda yerde muhabbete başladık. Kadın, endişeli bir anne:

"Ablam, ben bu kızı tek başıma büyütüyorum. Gitme desem de gidiyor Tahrir'e. Başına iş gelecek diye ödüm kopuyor."

Maryam, kahvenin her yudumunda yüzü biraz daha yumuşayarak ve uyanıp gezegenimize daha da yaklaşarak kadını teselli etti:

"Abla hiç korkma. Hiçbir şey olmaz. Orada arkadaşları vardır onun. Hem Twitter bu işe yarıyor işte. Yazıyorsun, şıp diye çıkıyor ekranda. Arkadaşların senin nerede, nasıl olduğunu biliyor."

Maryam'in Arapçasından Mısırlı olduğunu anlayan Warda, derhal bizi bırakıp ona itibar etti:

"E peki niye başörtüsüz fotoğraf koymuş buraya. Ayıp değil mi? Koca bulmaya mı gidiyor Tahrir'e?!"

"Ablacım, bulacaksa kocayı da Tahrir'den bulsun zaten. Sen boşver, o kadar takma kafanı."

Maryam telefonu eline alıp kızın fotoğrafına baktı:

"Zaten bu akıllı bir şeye benziyor. Bir şey olmaz senin kızına."

Ben de baktım, *fotoshop*'lu filan, bayağı havalı bir fotoğraftı. Saçlar dalga dalga saçılmış, gülüyor, güzel bir genç kadın, öyle bir fotoğraf.

"Akıllıdır" dedi Warda aniden kabaran koltuklarıyla, "hep birinci oluyor sınıfta."

Maryam, "Zaten akıllı olmasa ne işi var Tahrir'de!" diyerek iyice köpürttü kadının gururunu.

Warda, bizi gözetlediğinin ortaya çıkacak olmasından dolayı biraz mahcup "Sizin büyükhanım" dedi, "sabah erkenden çıktılar Firdevs Hanım'la. Mezarlığa gideceklermiş. Firdevs Hanım söyledi. Sizin büyükhanımın kızı ölmüş galiba. Allah rahmet eylesin. Gençti herhalde."

Üçümüz de şaşırıp birbirimize baktık. Madam bize ne kızının mezarının İskenderiye'de olduğunu ne de mezara gideceğini söylemişti. Üçümüz de, geri döndüğünde Madam'ın haliyle nasıl başa çıkacağımızı düşünmüş olmalıyız, omuzlarımız düştü. "Gelirler herhalde şimdi" dedi Warda, "epey oldu gittikleri."

Amira "Senin kız ne zaman gelecek?" diye sorunca yeniden neşelendi Warda:

"O da geldi gelecek. Nasıl özledim namussuzu! Ama kızacağım gelince. Olmaz böyle. Başı açık fotoğraflar olmaz."

"Devrim yapıyorlar abla! Ben de Müslüman'ım ama bırak şimdi başörtüsünü filan. Takıyor mu normalde?"

Warda içlendi:

"Takıyor diye biliyorum da... Bu Tahrir filan. Artık ne yapıyor bilmiyorum ki."

Warda bunu der demez merdivenlerde koşan ayak sesleri duyuldu. Warda dikildi, "Geldi" dedi, "hep böyle koşar merdivenlerden." Gözleri parladı, yüzü gözü neşeden dağıldı. Fakat kızının başı merdivenlerde göründüğü anda toparladı yüzünü, ellerini önünde kavuşturdu, asabi anne esas duruşuna geçti. Sıfır duygu:

"Hoş geldin, nerede kaldın?"

Kız, heyecanlı aceleciliği duvara çarpmış gibi durdu. Ufak tefek bir şey. Başı örtülü, hem de sıkı sıkı. Kaşları kalın, hiç alınmamış. Dudağının üzerinde alınmamış bıyıklarının gölgesi. Kolları domur domur ve kısa, bacakları da öyle. Sırt çantası yüzünden şişmanca vücudu iyice top gibi görünüyor. Twitter profil fotoğrafındaki havalı genç kadınla hiçbir ilgisi yok. Aslında komik ve neşeli bir kıza benziyor, ama terbiyeden belli etmemeye çalışıyor. Hiçbir şey söylemeden buz gibi öpüştüler annesiyle. Annesi bir kahve doldurup ceza gibi verdi onun da eline. Tatsız bir sesle konuştu:

"Tanış ablalarla. Tahrir'de ne haltlar karıştırdığını soruyorlar bak. Maryam Ablan da Kahire'denmiş."

Üçümüzde de "Haydaaa!" der gibi bir yüz, ben cık cıkladım hatta. Tanıştık kızla. Maryam daha içten ve sıcak davranarak annesinin bizi soktuğu 'denetçi ablalar' pozisyonundan çıkardı hepimizi.

"Ablacım nasılsın?" diye sordu kıza, "Tahrir nasıl?"

Tahrir'in adı, buz çözen bir şifre gibi kırdı havayı. Kız hiç nefes almadan başladı lafa:

"İzlediniz mi dün gece? Saldırı çok büyüktü. Ama çocuklar direndiler... Ben gitmedim tabii. Gece olduğu için."

Annesine baktı bu sırada. Tahrir'de olduğunu anlamış mıydı? Sonra yeniden bizimle konuşmaya devam etti:

"Sonra... İzlediniz mi? Ultra'lar geldi!"

Maryam, Ultra'lar lafını duyunca yine bir gitti geldi, kahvesi elinde titredi.

Kız anlatmaya devam edecekken Maryam'e sordu:

"Tanışır mısın abla? Çok harbi çocuklar. Benim de bir arkadaşım var Hüsam diye. Hatta dün gece..."

Annesinin yanında dün geceyi anlatmaması gerektiğini hatırlayıp sustu. Maryam, toparlanmaya çalışıyordu hâlâ. Tıpkı bir önceki gece gibi nefesi kesildi. "İyi misin?" diye sordum, başını

salladı bir şey demedi. Kızın anlattıklarına konsantre olmaya çalıştı:

"Ultra'lar alana girmişler işte. Sonra Tahrir ayağa kalktı zaten. Kalkmış yani. Onlar olmasa ne yaparız bilmiyorum."

"Kim bu Ultra'lar?" diye sordum, "dün geceden beri..."

Amira, bilgisizliğimi giderdi hızla:

"Bir futbol taraftar kulübü aslında. Ama politik bir grup. Tahrir'i de, Tunus'ta El Kasba Meydanı'nı da onlar hareketlendirdi epey. Çok manyak şeyler yaparlar. Hem çok komik hem çok radikal."

"Beşiktaş Çarşı gibi!" dedim. Yüzüme baktılar, fakat kız Tahrir'i anlatmaya can atıyordu, açıklayamadım.

"Maryam Abla, bu Ultra'lar..."

Maryam bozulan nefesi boğazına takılarak konuştu:

"Sen kimi tanıyorsun Ultra'lardan..."

"Hüsam!" dedi kız neşeyle, annesini hatırlayıp ekledi:

"Okuldan arkadaşım zaten!"

Maryam bir garip dertlendi, zorla sordu:

"Kamal orada mıydı?"

"Kamal Abi'yi tanıyor musun abla? Çok yiğit adam! Dün gece... Oradaymış. En öndeymiş hatta."

Nihayet anne şüphelendi ve sordu:

"Sen nereden biliyorsun kim vardı kim yoktu?"

Kız hiç annesine davranır gibi değil, düşmana konuşur gibi cevap verdi:

"Twitter deyip duruyorum ya sana. Oradan işte!"

"Fotoğraftan haberim var. Sen iyice terbiyesizleştin artık. Başörtüsüz fotoğraf da ne?!.."

"Öyle yapılıyor, sen anlamazsın."

Kız aniden ayağa kalkınca çantasından bir şey düştü. Maryam, annesi görmeden alıp kıza verecekti ki anne kaptı Maryam'in elinden:

"Bu ne?! Ne bu?! Haydut mu oldun başımıza?!"

Warda elindeki sapanı kızının yüzüne sallıyor, kız giderek dikleniyordu:

"Ver onu bana!"

"Ne yapıyorsun bununla? Askerlere taş mı atıyorsun!"

"Atmayayım mı? Senin için yapıyorum! Senin gibi kadınlar için!"

"Ben kahraman istemiyorum. Kızımı istiyorum!"

"Kızın bu işte! Hoşuna gitmedi mi?!"

Ben biraz utandım, Amira ve Maryam da gerildi. Yavaş yavaş kalkmaya başladık koridordan. Kahve için teşekkür ettik ama ne anne ne kız bizimle ilgileniyordu artık. Sapan ikisinin elinde gidip geliyor, terbiye sınırları zorlanıyordu. Yüzüm kızararak, başım önde odaya girdim. Arkamdan Amira ve Maryam, gözleri belermiş şekilde kendilerini içeri attılar. Daha biz kapıyı kapatmadan Madam Lilla belirdi eşikte. Kafasında çok geniş kenarlıklı bir şapka. 1960'ların bir plaj filminden kalma, müthiş şatafatlı bir şey:

"Ne oluyor?" dedi kızgınlıkla.

"Vallahi" dedim, "kız annesine girişecek!"

"Hmmm..." dedi Madam Lilla, bana bakıp saflığıma gülümseyerek:

"Yoksulluk insanları hizalar hanımefendi. Aynı taşın altında ezilince eşitlenirler. Sen bilmezsin. Yoksul değilsin."

"Madam" dedi Maryam, "siz bu sabah..."

Madam Lilla cümleyi bitirmesine izin vermedi:

"Biraz alışveriş yaptım. Hepimiz için. Beyrut'a böyle çapulcular gibi gidemeyiz. Umarım aldıklarımı beğenirsiniz. Aşağıda bavullarınız hazır zaten. Toplarlanın artık. Fazla zamanımız kalmadı. Kaptan limanda bizi bekliyor."

Maryam bana doğru fısıldadı:

"Bakalım bu sefer Madam'ın eski kırıklarından ne tür kazıklar yiyeceğiz."

"Efendim?" diye sordu Madam Lilla. Maryam tekrar etmedi. Madam'ın kafasındaki şapkaya bakılırsa, kızının mezarına gitmiş

olmakla zaten yeterince zor başa çıkıyordu. Artık onu tanıyorduk. Ne zaman düşkünleşse daha görkemli görünüyordu. Madam çıkar çıkmaz Amira çocuk gibi meraklandı yine:

"Ne aldı acaba?!"

"Tabii canım! Sen denizin ortasında yiyebileceğimiz kazıkları değil, yeni cicilerini düşün hanımefendi!" diye kızdı Maryam. Amira saçlarını taramaya başladı aynanın önünde:

"Kadın acayip! Mezarlığa gittiği şapkaya bak. Sophia Loren gibi yemin ederim."

"Yok" dedim ben, "öyle değil. Sadece teslim olmuyor."

"Neye teslim olmuyor?" dedi Maryam küçümseyici bir tonla.

"Kendine" dedim. Durdum. Hainliğim tuttu galiba devam ettim:

"Tıpkı senin gibi azizim. Tıpkı senin gibi."

Maryam gözlerini kıstı, ne demek istediğimi anlamaya çalışıyordu, ben de aldım gemi azıya devam ettim:

"Kim bu Kamal azizim?"

Amira'nın fırçası saçının yarısında takılı kaldı:

"Eveeeet! Tabii ya. Dün de Ultra'lar mevzusu açıldığında sen bir fena oldun... Dur bakayım sen? Hakikaten nedir bu Kamal meselesi? Yoksa?"

Maryam yine nefesini ayarlayamadı. Amira, komik bir şekilde meraklanmıştı:

"Bırak şimdi kalp krizi numarasını. Anlatacaksın. Yoksa bu Kamal senin Tahrir'de..."

Maryam sinirle pantolonuna gömleğine davrandı.

"Bi dakka bi dakka! Bu, çocuğun babası mı? Söyle çabuk."

Maryam, pantolonun paçasına takılıp düştü. Amira peşini bırakmıyordu. Yere oturdu aniden, Maryam'in yakasını tuttu:

"Eveeet! Allah'ın delisi! Ultralar'dan mı hamile kaldın!"

Maryam'in nefesi aniden düzeldi. Önemsenmeyince hafifledi sır, çatladı ve seyreldi. Kapının dışında Warda ile kızının bağırış-

maları yeniden yükseldi bu sırada. Maryam aniden ayağa kalktı, kapıyı açtı bağırdı:

"Yeter artık. Abla, ver bakayım sen o sapanı bana. Abartma artık! Sen de annene doğru dürüst davran küçükhanım. Terbiyesizlik etme! Devrim yapıyorsun diye ukalalaşmaya gerek yok! Bu sapanı da ben alıyorum. İskenderiye hatırası! Haydi bakalım!"

Odaya geri döndü, kapıyı çarptı. Elindeki sapanı arka cebine soktu. "Haydi!" dedi, "gidelim artık. Akdeniz'e mi çıkacağız ne olacaksa olsun a... koyiim!"

"Yürü be!" demişim sadece. Maryam odadan zıpkın gibi çıkarken arka cebindeki sapanın havasına hayran oldum. Sapan gömleğini her adımda dürtüyordu. Filistinli çocuklara benziyordu. Koridorda yürürken baktım arkasından; teslim olmayı muhtemelen çok geç öğrenecek bir kadın yürüyordu.

28. Bölüm

"Ben de bir kural buldum" dedim tam tekneye adımımı atarken. Önden giden Madam Lilla, tekneye binmesine yardım eden kaptanın dokunuşundan henüz hevesini alamadığı için eli kaptanın elinde durdu, arkasına baktı. Sahnesini kestiğim için tek kaşı havada. En arkada Maryam başı önde sapanla oynayıp durduğu için peşimden yürüyen Amira'ya çarptı. Evet, muhakkak o anda, tam tekneye adımımı atarken, Akdeniz'e açılıp yıkanmadan on saniye evvel söylemem gerekiyordu:

"Şu tanrıça kuralı... Yedinci kuralımı buldum. Kendi kuralımı."

Amira'nın ve Maryam'in bıkkınlıkla omuzları düştü. Yine de söyledim:

"Tanrıça dünyaya ne yapmak için geldiyse onu yapar. Tanrıça, kaderine teslim olmaz, kaderini seçer."

Madam Lilla -akıllı kadın- kaptanı "Buyrun, yolu gösterin" diyerek, Titanik'in en muteber yolcusu tavrıyla, elinin küçücük

bir hareketiyle yönlendirdi ki böylece biz üçümüz yalnız kalabilelim. Amira tatlı bir şekilde, bir deliye gösterilen klinik hoşgörüyle diyebilirim, sırtımdan küçücük ittirdi tekneye doğru. Maryam en arkamızda, kollarını hepimizi kucaklayacakmış gibi açarak, "İlerleyelim beyler" acelesiyle tekneye binmemizi sağladı. İkisi de lafımın gerisindeki müthiş aydınlanmanın sırrını sormadılar. Ama ben Akdeniz'e kaderini seçmiş bir tanrıça netliğiyle çıkıyor, muhtemelen dışarıdan kendini Kraliçe Elizabeth sanan bir deli gibi görünüyordum. Keyfim yerindeydi. Zira olaylar şu şekilde cereyan etmişti.

"Lübnan'da bir kadına ne lazım olacağı belli olmaz" diye cevapladı Madam Lilla, flörtçü bir şekilde dudaklarını büzüp gözleriyle gülümseyerek. Otel lobisinin ortasında, Amira, ben ve Maryam, hepsi dolu, beş, büyük şık bavulun önünde üç soru işareti gibi duruyorduk çünkü. Madam Lilla, otel ahalisine yüklüce bahşişleri kraliyet neşesi eşliğinde dağıtırken Amira fısıldadı:

"Hakikaten merak ediyorum. Madam bu şapkayla mı gitti mezara yoksa sonra mı aldı acaba?"

"Sonra almıştır" dedim, "teslim olmuyor ya... Kedere de böyle kafa tutuyor demek. Bir *femme fatale* azmiyle!"

"Azizim, bak bir daha söylüyorum. Bu kaptan da Madam'ın eski kırıklarındansa... Doğru dürüst soramadık ki kimdir, neyin nesidir?" diye mırıldandı Maryam.

"Doğru zaman değil" dedim ben. Madam Lilla abartılı şekilde gülüyor, personelle şakalaşıyor, belli ki mezarlık toprağını üzerinden atmak için var gücüyle silkiniyordu. Madam'ın "muhteşem kadın" temalı piyesini şimdi bozmaya cüretimiz olsa bile sonrasında Madam'ın dağılan parçalarını toplama işini hiçbirimizin gözü yemedi. Akdeniz'de telef olmayı Madam'ın kurduğu görkemli sarayı tarumar etmeye tercih edecek kadar yol arkadaşı olmuştuk nihayetinde. Firdevs Hanım göründü lobide. Ortalıkta

şakıyarak resepsiyondakilere, bavulları taşıyan komilere şakalar, laflar yetiştiren Madam'a hiç ilişmedi, bizim yanımıza geldi:

"Yola çıkma vakti geldi demek."

"Evet malesef" dedi Maryam, sapanı arka cebinin dibine doğru sokuşturmaya çalışarak.

Firdevs başını salladı. Eğer arkasından yine telefonla "Singapur, Hong Kong" diye konuşan Walid Bey görünmeseydi, Firdevs'in yüzünden aniden geçen gölgeli buluta bir anlam veremeyebilirdim. Gözlerinde bir hevesin son koru söndü:

"Öyle demeyin" dedi, "burada kalabilirdiniz de."

Walid'in ardında Firdevs'in iki kızı, sonra başka kadınlar belirdi. Firdevs önde bize bakarken arkasındaki kalabalık çoğalıyordu. Biz öyle kel fodul, bir pantolon bir gömlek, duruyorduk karşısında. Hiçbir şeysizdik. Firdevs'in arkasında bir tebaa büyüyordu. Tuhaf bir andı. "Biriktirdikleri o kadar çok ki hiçbir yere kıpırdayamaz" diye geçirdim aklımdan. Ya da onun aklından geçti bu da, ben gördüm yüzünde. Evet, sanırım böyle oldu. O bunları düşünüyordu, benim aklımdan değil, onun aklından geçiyordu bunlar. Madam'ın gözü bize, arkasında bir kalabalık biriken Firdevs'e kayıyor ama yanımıza gelmiyordu. Sanırım mezarlığa gitmiş olduğunu ona hatırlatan Firdevs'le yeniden konuşup yaşananların tasdik olmasını istemiyordu. Kesinlikle öyle olmalıydı. Ya da bana öyle geldi.

Maryam bir şey diyecek gibi oldu Firdevs'e. Mesela "Kalacak cesaretim olsaydı kalırdım Firdevs Hanım" gibi bir şey. Sapanı eline aldı. Ultra'lardan, içinde yerleşip kalamadığı bir hayattan hatıra olarak. Amira ise Madam'a bakıyordu. Öğreniyordu. Dışarıdan bu kadar kırılgan, hatta bazen utanç verici derecede suni görünen "muhteşem kadın" piyesinin mizansenini ezberler gibiydi. Bir gün kendisine de gerekeceğini düşünüyordu. Ya da bütün bunları ben uyduruyordum. Tuhaf sessizlikte bütün bunlar olmuş olabilirdi ama olmamış olma ihtimali de vardı.

"Geri döndüğünde..." dedi Firdevs, Maryam'e söylediği cümle tereddütle yarım kaldı. Maryam pansuman etti cümleyi:

"Geri dönersem, evet, sizi haberdar ederim. Kahire'ye... Dönersem, muhakkak sizi davet edeceğim."

"Biz buradayız" dedi Firdevs Hanım. Buradan başka hiçbir yerde olamayacağının kesin bilgisi tuhaf geldi bana. Oysa şu anda üçümüzden birini bulmak isteyen hiç kimse bize ulaşamazdı. Bize yazılan mektuplar, verilecek haberler bir yerde birikiyor olmalıydı. Amira'nın aklından Muhammed'in geri dönmüş olabileceği, kendisinin bundan haberinin olmayabileceği geçti, tel gibi. Ya da ben -dediğim gibi- uyduruyor olabilirim bunları. Sabah, pencerenin pervazında otururken yazmayı o kadar istemeseydim ya da yazabilseydim, kafam bu kadar karışık olmazdı, neyin gerçekte olduğunu, neyi benim uydurduğumu ayırt edebilirdim.

Madam Lilla, Firdevs'e aldığı emniyetli mesafeden bize seslendi:

"Her şeyinizi aldınız mı?"

Amira ve Maryam ona doğru gittiler, zira alacağımız bir şey yoktu aslında. Fakat ben farkına bile varmadan resepsiyona yürüdüm. Bankoda duran ucuz tükenmezkalemi ve *Union* Otel antetli bir tomar küçük kâğıdı alıp arka cebime soktum.

Firdevs, Madam Lilla ile vedalaşmak için bir çaba göstermedi. Arkasını dönüp lobinin içlerine doğru yürüdü. Peşindeki kadınlar da onunla birlikte hareket ettiler, Walid Bey lobide yürüye yürüye hâlâ telefonda konuşuyordu. Bizsiz de sürecek bir hayatı öylece bırakıp taksiye bindik. Madam Lilla, muhakkak ki ona macunumsu, yapışkan bir his veren yerleşik hayata yakalanmamak için kaçan birinin acelesiyle çıktı kapıdan. Bu telaşını ben uyduruyor olamam, kesinlikle böyle hissediyordu. Taksiye bindiğimizde, en son çöle çıkarken gördüğümüz yiğit komutan havasına bürünmüştü yine. Şoföre, netlik ayarı tam yapılmış tek bir sözcük söyledi:

"Limana!"

Bir yeri terk ederken yüzü gençleşiyordu Madam'ın. Bunu ben anlayabilirdim. Ama her yola çıkışımızda, kendini okulu sevmeyen bir çocuğun çantası gibi sürüklenen Maryam hiç anlamıyordu. Üstelik bu kez epey sıkkındı gittiğimiz için. Tunus'tan ya da Yefren'den aniden ayrılıp yola düşerken de isteksizdi ama İskenderiye'yi bırakmak hepten çekilmez geliyordu ona. Memleketini yine terk ettiği için değil, yarım bıraktığı bir hikâyeyi bir kez daha tamamlamadan kaçtığı için. Bunu biliyorum, çünkü arka cebindeki sapanın hikâyesini biliyorum. Kamal'in kim olduğunu da. Uyduruyor olamam. Tam olarak şöyle olmuştu. Taksiye bindiğimizde bildiklerimi unutmamak için not almaya başladım.

İnsanların neredeyse hiç sözleşmeden Tahrir'e toplanmaya başladığının ikinci günüydü. O günlerde Maryam, nihayet evlenmesi gerektiğine ikna olmuş ve uygun adayın üniversiteden bir akademisyen olduğuna karar vermişti. Karar verirkenki tatsızlığı giderek azalacağı yerde gün geçtikçe çoğalıyor, bir sorun çıksın da bu işten kurtulsun diye kendinden gizli dilekler diliyordu. Adamın adı Necib idi. Evet kesinlikle Necib olmalı... Kâğıda yazıldığında tıpatıp aynı özgeçmişe sahiptiler. Aynı kitapları seviyorlar, aynı filmleri izliyorlar, aynı hayatı istiyormuş gibi yaparken ikisi de aynı inandırıcılıkta cümleler kuruyorlardı. Hiç öpüşmemiş iki insan olarak bir çocuk istediklerine ikisi de emindi. Birbirlerine ne kadar münasip olduklarını kendi kendilerine tekrarlayarak sıkıntıdan ölmemeye çalışıyorlardı. İkisi de olmaları gereken insanları taklit ederken o kadar inandırıcıydı ki, bir diğeri oyunbozan olmayı göze alamıyordu. Velhasıl birbirlerine ve etrafa ayıp olmasın diye evlenmek üzerelerken Tahrir'de ikinci sabah oldu. Maryam gitmeye mecbur değildi. Yani Tahrir, eğer gitmezsen tarihin akışını kaçıracağın bir yer haline gelmemişti henüz. Öyle olacak gibi bile değildi. Ama belki de ikinci günü,

tıpkı Maryam gibi verdiği kararların bir tufanla geçersiz hale gelmesini isteyen birçok kadın ve erkek, o tufanı yaratmak üzere Tahrir'e toplandılar. Evet, elbette hedef Mübarek'i düşürmekti, ama kim hayatın oyuncağı olmuşken tarihin o hayatı altüst etmesini istemez! Kalabalığın bir bölümü gibi Maryam de o gün kendi hayatından daha büyük tarih yazabilmek için Tahrir'e gitti. Gidiş o gidiş. Kendi hayatlarına dönmek istemeyen birçokları gibi Maryam de oradan ayrılmadı. Ayrılmamasının nedeni Tahrir'in Mübarek düştükten sonra Ordu ile girdiği mücadeleydi elbette ve diğer politik meseleler. Ama Tahrir'deki birçokları gibi o da çalkantılı zaman aralığının Mecnun'u olmuştu. Elbette her Mecnun'unki gibi onun da bir Leyla'sı vardı. Her Leyla gibi o adam da -ki adının Kamal olduğunu biliyoruz artık- kendinden ibaret değildi. Tahrir'di, kaçmaktı, geri dönmemekti, sınırları geçmekti, korkuyu öldürmekti, hürriyet ve adaletti, ***turnikenin öteki tarafıydı***, nihayet devrimdi. Bütün bunların üstünde her Leyla gibi Kamal de Maryam'e Mecnun olabileceğini gösterdiği için büyüleyiciydi. Âşık olabiliyor olmasına âşık olmuştu. Bir çocuğun ilk kez kanını tatması gibi baş döndürücü bir şeydi bu. Kamal olmaması gereken bir adam olduğu için iç gıcıklayıcıydı. Nihayetinde deliler gibi Tahrir'e dalan bir futbol taraftar kulübünün lideri, genç ve liseden terk bir adamdı. Gülerken kendini unutması vardı tabii. Bağırmaya başlayınca çene kemiklerinin ayrılıp yanağının içine çökmesi, sakalının Tahrir'in sarı ışıklarında parlaması, düşen kadınları kaldırırkenki kardeşçe şefkati ve nihayet Maryam'i polisten kaçarken kolundan tutup çekmesi, belinden tutup Tahrir'i çevreleyen demir parmaklıklardan aşırtması, bunu hiçbir yerini acıtmadan yapması, hiç yüzüne bakmadan sonra iki taşın arasında "İyi misin?" diye sorarkenki içten endişesi.

"Gel benimle" dedi Kamal ve trak! "Sonunda biri net bir şey söyledi!" diye geçti içinden Maryam'in ve Kamal'in peşinden bilmediği sokaklarda koşmaya başladı. Yeterince hızlı koşarsa o

güne kadarki ömrünü geride bırakacak, acele ederse açılan yeni bir kapıdan içeri girecek gibi geldi ona. Koştular koştular. Kamal, ara sıra dönüp ona bakıyor, gülümsüyor, yavaşlıyor, bekliyor, sonra yeniden hızlanıyor, karanlık sokaklar arasında kendilerinin bile gözünden kayboluyorlardı. Görüyorsa bir Allah görüyordu ve O, bu gece Maryam'in içindeydi. Nihayet bir apartman boşluğunda durdular. Kamal nefes nefese bir anahtar çıkardı, bir kapı açtı, içeri girdi ve Maryam'e baktı. Uzatmaya gerek yok. Masada gazete kâğıdının üzerinde yarım bir ekmek vardı ve bir radyo. Duvara Ultra'lann amblemi ve yamuk yumuk bir Che Guevara yüzü çizilmişti yağlıboyayla. Başlarken planlanmayan her yazıda olduğu gibi duvardaki "Basta!" sloganının son iki harfi küçülerek aşağıya sarkıyordu. Lavaboda üç pis tabak, yağlı izlerle kaplı bir bira bardağı vardı. Tek kişilik yatağın üzerinde bildiriler duruyor, çarşaf dertop olmuş ucu kenardan sarkıyordu. Burası Maryam'in hiç olmaması gereken bir yerdi, dolayısıyla hiç yapmaması gereken şeyleri yapabilirdi. Yarın Mısır başka bir ülke olabileceğine göre Maryam de başka biri olabilirdi. Kamal, olabilecek en yavaş ve zarif biçimde yaklaştı. Nefesleri sakinlediğinde sadece lavaboda damlayan musluk duyuluyordu. Sevişip bitirdiklerinde hâlâ duyulan tek ses damlayan suydu ama dünya değişmişti. Hiç olmayacak bir şeydi ama yan yana çıplak oturup birer sigara içtiler. "İyi kaçtık ha?" dedi Kamal. Maryam, sanki sesinden kimlik tespiti yapılıp yakalanacakmış gibi sessizdi, başını salladı, gülümsedi. Yanaklarını görmemesine rağmen sıcaklık hissinden kızarmış olduklarını biliyordu. Güzel göründüğünü düşünüyordu. İlk kez böyle düşünüyordu. Zaten bu yüzden sonraki günlerde Tahrir'e birlikte gittiler, birlikte döndüler, koştular, yediler, seviştiler, bağırdılar, taş attılar, saklandılar, yaralandılar, düştüler, koştular ve sonunda hep seviştiler. Maryam çoktan hamileydi. Bunu anlar anlamaz daha çok koştu, daha çok düştü, daha çok taş attı, daha çok sevişti. Hamile kalmış, ama kalmaması gereken, bebeği isteyen ama istememesi gereken ka-

dınlara olan o tuhaf şey olmuştu Maryam'e de. Düşünmüyordu. Gövdesini düşünceden daha kudretli bir şey yönetiyordu. Kendisiyle bile konuşmasını engelleyen bir gürültü vardı etrafında ve içinde mesnetsiz olmasına rağmen sorgulanamayacak bir iyilik hissi. Neye inandığını bilmiyordu, inanmaktan bile daha kıvamlı bir şey kalbinin etrafını tatlı bir yağ tabakası gibi sarmıştı. Korunacakmış gibi geliyordu, olmayacak şeyler olabilirmiş gibi geliyordu. Ona artık olmakta olan her şey başka türlü geliyordu, öyle diyelim. Evet, böyle diyebiliriz. Bebeği aldırabilirdi ama ilk kez yaşadığı bu gerekçesiz mutluluğu, huzuru, sevinci, neşeyi, sarhoşluğu kazıyıp çıkarmayı aklına bile getiremiyordu. Okula gidiyor, derslerini veriyor, Tahrir'e gidiyor, bağırıyor, eve gidiyor birkaç parça eşyasını alıyor, Kamal'e gidiyor, sevişiyor, gülüyor, hemen uyuyor, uyandığında ne olup bittiğini düşünecek vakit bulamıyor, kendine bu vakti bırakmıyordu. Yeterince şişmanladığında da, gerçekten de üzerine oturup düşünmeden havaalanında buldu kendini, bir bilet aldı, Beyrut'a gitti, oradan Trablus'a. Bebeği doğurdu ve bir yere bıraktı. Kime? Yazamıyorum henüz orasını. Hâlâ Maryam'in yazamayacağım bir sırrı var...

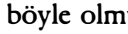
Sonra delirmiş gibi dolaşmaya başladı. Londra'ya gitti, akademisyen arkadaşlarıyla buluştu. Yüzünün yüzeyiyle güldü, konuştu insanlarla. Ruhu, karnının dibine kıvrılıp yatmış, işkenceden sonra ölüm ya da dirim uykusuna dalanlar gibi kıpırdamadan duruyordu. Eski hayatına bir yerden girmeye çalışıyor, bunun mümkün olmadığını da biliyordu. Kendini, gördüğü bir rüyayı takip ettiğini bilmeyen insanlar gibi Tunus'ta buldu. Dido'nun Kartaca'sına gittiğini bizimle karşılaşıp da bana Dido'dan söz edene kadar kendi bile bilmedi. Bunu bilmeyişine, aklının ardında aslında bir masalı takip ettiğini fark etmeyişine kendisi de şaştı. Bu masalı kendisinin yazdığını, Dido'nun sonunu kendi hikâyesinin sonunu iyi getirebilmek için uydurduğunu ise sonra fark etti. Yefren'de. Hep beraber olduğumuz o gece. Madam'ın

düşkünleştiği o gece. Madam'ın yanlış iliklenmiş düğmelerini çözüp yeniden iliklediği gece hayatı beraber becerebileceğimizi, bebekten, hayattan değil, yalnızlıktan korktuğunu o gece anladı. Çölde ise kendisine bile söylemeden bebeğinin de dahil olduğu kaderine geri dönmekte olduğunu, bunu kendine bile söylemeden yapıyor olduğunu fark etti. İçi kırıldı. Çünkü kederli, kahırlı, mıh gibi kilitli bir hayata hazırlamıştı kendini, kuru ve tek başına. Geri, ümit etmeye dönmek onu bu kahırlı kederli hayattan daha çok korktuyordu. Helikopterde bağıra bağıra, neredeyse anırma sesleri çıkararak ağlaması bundandı. Böğrünü delip etindeki kurşunu çıkarıyordu çünkü. Karnının içindeki işkence uykusuna yatmış ruhu uyanmış, ağrıyı hissetmeye başlamıştı.

Böyle olmalı. Böyle yazdığıma göre, kesinlikle böyle olmuş olmalı...

Kamal onu aradı mı? Muhakkak aramıştır. Maryam özledi mi? Belki. Ama devrim bitmişti. Maryam, durduğunda kendisini başka bir hayata göndereceğini ümit ettiği santrifüjün dışına atıldığında Mısır, insanlar, Tahrir aynıydı, bir tek kendisi artık başka biriydi. Saçlarını bu yüzden kazıdı. Madam'ın *Spit Fire* Barı'nda söylediği gibi artık kendi hayatının dışındaydı. Kendi yüzüne eskisi gibi bakamadığı için Allah'ın da onu artık sevmediğine inanıyordu. Amira ile bana, sonra da Madam Lilla'ya rastladığında, içine girebileceği başka bir hayat bulmaktan ümidi kesmişti. Onun içine sığabileceği tek hikâye bizdik. Yolculuğumuza teslim olmasının bir nedeni de buydu. Tek başınalığının dermanı bizim gibi tuhaf bir *quartet*'ti. Daha önemlisi gitmekten en çok korktuğu ve gitmeyi en çok istediği yere, biz onu güya zorla götürüyorduk. Madam Lilla'ya yaptığı hırçınlıkların nedeni buydu. Sudan korkan ama denize girmek isteyen çocukların parçalarcasına annesine sarılmasıydı onunkisi. Sanırım bir tek Madam Lilla, Maryam'in bir kere suya alışınca yüzmeyi çok

seveceğini başlangıçtan beri biliyordu. Çünkü teslim olmaktan Maryam kadar korkan oydu.



Union Otel antetli kâğıtlara bunları yazdım takside. Böyle yazdığıma göre muhakkak böyle olmuş olmalıydı. Yazarken nefesimi tutmuşum, noktayı koyduğumda gürültülü bir iç geçirdim, taksinin içine geri döndüm. Kimse beni izlemiyordu. Ya da yazdığım için kimseye bakmıyor, baksalar da görmüyordum. Bunu da yazdım kâğıdın sonunda kalmış incecik boşluğa. Roman kahramanları herhalde izlenmeyi severdi, ben ise... "Yok artık!" diye şaşırdı Amira. Taksi durdu. Limanda Rus oligarklarının birine ait gibi görünen, gemi büyüklüğünde, siyah, gıcır bir tekne duruyordu. Madam Lilla'nın lobide konuştuğu kaptan teknenin önünde sigara yakmış bizi bekliyordu. Madam, "Bizi, teknenin sahibinden habersiz götürdüğü için kaptana güvenebilirsiniz. Suçlu insanlara güvenmek gerek" dedi ve güldü. Taksiden indik, kaptan yanındaki esmer, cılız miçoya işaret etti, bavullar çıkıp güvertede hızla yok oldu. Kaptan "Acele edelim" dedi, "gün batmadan yol almamız lazım."

Madam Lilla, Titanik filminin başrol oyuncusu gibi attı adımını tekneye, eli kaptanın elinde. Ben onun arkasından giderken... İşte o zaman söyledim:

"Ben de bir kural buldum...."

Amira bir deliye gösterilen hoşgörüyle beni tekneye doğru iterken ve Maryam sapanı elinde, kollarını en arkadan "İlerleyelim beyler" havasında açarken ikisinin hikâyesinin sonunu da benim yazacağımı söylemek istedim. Söylemedim. Muhammed'in yedinci mektubunu ve Dido'nun yedinci yazıtını yazacaktım. Sonuçta yedinci kuralı bulmuştum. Ben yazacaktım ve muhakkak ki yazdığım gibi olacaktı. Hiç değilse ben buna bütün kalbimle inandım. İşte Akdeniz'e böyle çıktık.

29. Bölüm

"Çünkü kıyıda daha çok hareket var. Ufuk ise kıpırdamıyor. Burası güzel, ilerisi görünmüyor."

Amira bunu söyledi ve teknenin arkasında bıraktığı yığın yığın köpüğe baktı. Kara-lacivert suyun içinden böyle bir beyaz çıkabilmesi, Amira'nın böyle bir şey söylemesi kadar garipti. Akşam oluyordu. Amira'nın sonunu getirdiği teknedeki ilk günümüz şöyleydi.

"Hiç yakışmadık tekneye" dedi Maryam, sapanın serum lastiğini, hırpani halimizle bu tekneye ve kendisinin hizmetine layık olmadığımızı inceden belli eden miçoya doğru gerip gerip bırakırken. Tekneye yakışmıyorduk ama miçonun alışık olduğu, kusursuz Rus mankenlerinin asla beceremeyeceği kadar çok keyfini çıkarıyorduk. Teknenin geniş kalçasına geniş kalçalarımızla kurulmuş, ayaklarımızı altımıza almış, köpüklerin gürültüsünde sesli sesli konuşuyorduk. Bilhassa lüks dükkân tezgâhtarı gibi

burnu büyümüş miço, isteksiz bir şekilde berbat meyve kokteyllerini getirirken suratını astığında daha da bir yerleşiyorduk koyu yeşil yastıklara. Öyle ki üçümüz de küçükken binicilik dersleri alıp tenis dersine uğrayıp sonra da serinlemek için teknemize binmiş, böyle büyümüş gibiydik. Beş parasız olsak da en şatafatlı lokantada marulu elimizle yiyecek, bunun ancak böyle yeneceğini düşündürtecek kadar rahattık. Amira'nın boylu boyunca uzanışı, sahne kadını piyesinin bir parçasıydı ama Maryam'in salon salomanje durumu elindeki sapanla ilgiliydi. Dünyaya nişan almış, gözünden vuracak, isabet ettiremezse bile üzerine koşup böğrünü tekmeleyecek, öyle efe.

Madam Lilla, bundan böyle artık bu teknede yaşayacakmışız gibi yerleşiyordu kamarasına. Kafasında oynattığı filmde biz Titanik'de olduğumuz ve New York Limanı'na varana kadar daha çok günler geçeceği için İskenderiye'den aldığı ipekli, saten, evaze, brokar, bu sözcüklerle bezenen ne varsa küçük bir dolaba diziyordu. Kumaşlara dokunmayı özlemiş olmalıydı. Yol yüzünden ayrı kaldığı narin kadınlık oyuncaklarıyla meşguldü. Geçireceğimiz hepi topu iki gündü ama Madam Lilla için zaman elbette başka bir uzunluktu.

"Madam bu tekneyle seksen günde devr-i âlem yapacak herhalde" dedi Maryam, sapanın serum lastiğini çekiştirirken.

Amira, "Elbette. Akşam da kaptanın masasına davet ediliriz muhakkak!" deyince Maryam devam ettirdi:

"E herhalde açılış dansını da beraber yaparlar."

Amira, oturduğu yerde dansöz kollarını havaya kaldırıp el bileklerini kıvırıp gecenin anonsunu yaptı:

"Kaptan Stubing ve *Aşk Gemisi*'nin muhteşem konukları! Bölümün adı: Madam Lilla Dönüyor!"

Güldük. Üçümüz de az gelişmiş ülkelerin seksenlerde büyüyen çocukları olarak *Dallas*'lı, *Aşk Gemi*'li, *Heidi*'li esprilerde açıklamaya ihtiyaç duymuyorduk. Bu sebeple ben de ekledim:

"Bölüm sonunda üçümüz de *Küçük Kara Balık* ızgara olmazsak iyi tabii!"

Güldüm. Tek başıma. Ne Amira ne de Maryam anladı. Bir önceki espriden kalan gülme kırıntılarını devam ettirdiler sadece. "Anlamadınız mı?" diye sordum. Cevap vermediler. "Haydaa! *Küçük Kara Balık*'ı bilmiyor musunuz? Behrengi'nin." Yok, bilmiyorlar. "Nasıl ya?! Arkadaş siz Arap değil misiniz? Bu adam da İranlı yazar. Şah döneminde öldürülüyor hani..." Kesinlikle haberleri yok. "Hoppala!" deyince ben, Maryam, "Uzatma azizim, anlatacaksan anlat."

"Ya işte bir *Küçük Kara Balık* var, belinde bıçağıyla evden ayrılıyor. Macera peşinde. Bir pelikanın kesesinde buluyor kendini. Diğer balıklarla örgütlenip keseyi yırtıp kaçıyorlar. İşte sonra da..."

Ben kendimi de şaşırtacak şekilde küt diye durunca, hikâyelerin sonunu hemencecik merak eden Amira:

"Eee?"

"Vallahi işte sonu biraz... Yani şöyle... Annemin bana okuduğu versiyonda hikâyesini anlatmak için eve dönüyordu da... Gerçek kitapta galiba dönmüyor. Hatta bir daha kendisinden haber alınamıyor."

Sustum. Akdeniz'de ilerleyen bir teknede, bir hikâyeyi yazmakla o hikâyede bir karakter olmak arasında gidip gelen biri için *Küçük Kara Balık*'ın akıbetinin ne olduğu fazlaca anlamlı geldi bir anda.

"Eve dönüyor mu dönmüyor mu yani sonuçta?" diye sordu Maryam, ilgisiz.

"Ne bileyim?" dedim.

Sustuk biraz. Konu kapandı gibi oldu.

Maryam, sapanın lastiğinin elinde bıraktığı tuhaf kokuyu neredeyse bilinçli olarak kendi kendini tiksindirmek için tekrar tekrar kokladı. Tiksindi tabii. Lastik, plastik, lateks, kahraman... Bunlar sırayla çağrışım yapmış olmalı aklında zira şöyle bir şey söyledi durup dururken:

"Bu süper kahramanlara bir şey oldu azizim. Son zamanlarda hepsi bunalımda, dikkatinizi çekiyor mu?"

Ben *Küçük Kara Balık*'taydım, Amira ise kolunu teknenin arkasına, çenesini de ellerinin üzerine koymuş, pervanenin köpüklediği suya dalmıştı. Maryam tek başına devam etti:

"*Süperman* bile bunalımda anasını satayım. *Batman* başlattı bu depresyon modasını. Sonra *Örümcek Adam*'a bile hafakanlar bastı. Dünya kötüye gidiyor azizim! Süper kahramanlar bile terapi divanında. Kafalar bulanık."

"Belki kadın süper kahramanlar çıktığı içindir" dedi Amira. Son zamanlarda izlediğim silahlı külahlı kadınların olduğu bütün filmler geldi aklıma. Kusursuz güzellikte, aşırı güçlü, aşırı zeki, aşırı dirayetli, sürekli surette uçan kaçan kadınlar... Bizim gibi üç *Küçük Kara Balık* salamura gibi görünmeyen birtakım süper-hanımlar. Onlar eve dönüyorlar mıydı?

Tam o sırada orada olması asla mümkün olmayan, turuncu ve beyaz desenli, siyah bir kelebek çıktı ortaya. Rüzgârdan kurtulup teknenin zeminine attı kendini. Neredeyse "Oh!" dediğini duydum, "Nihayet canımı kurtardım!" Kısa ömrüne lüzumundan fazla macera sığdırmış bir kelebek olarak, her ne yaşadıysa anlatacak vakti olmayacaktı. Yine de bir maceraya atıldığına göre... Üçümüz konuşmaya başladığımızda oluşan bulutların üzerine çıkmışız, seyrediyoruz âlemi havasında şöyle dedim:

"Belki de sevgili dostum Amira, anlatmak, yazmak, ümitsizce bir ev arayışıdır."

"İskenderiye Kütüphanesi!" dedi Maryam. Elini düşünceli bir şekilde ağzına götürüyordu ki lastiğin kokusunu hatırlayıp yüzünü buruşturdu. Yine de devam etti:

"İskender, kendi evine dönemediği için bütün hikâyeleri biriktirdiği bir yer kurmak istemiş olmalı. Hikâyelerin biriktiği bir ev."

"Azizim, bravo!" dedim. Amira'nın gözleri açıldı:

"Fakat kaderin şu cilvesine bakınız ki Maryam efendi, kurduğu ev, eski evinin, Makedonya'nın tam karşısında. Arada sadece bir deniz var. Ve İskenderiye Feneri'ni dikmiş olması da..."

"Bravo tatlıcık!" dedim Amira'ya ve heyecanla devam ettirdim lafı:

"Dediğim gibi... Hikâye, ümitsizce evi bulmaya çalışır. Ya da işte zavallı İskender gibi bir fener dikip evin onu bulması için bekler."

"Eee?" dedi Amira, "yani bu durumda eve dönülüyor mu sonunda?"

Gözünden geçen soru ise başkaydı. Aslında sormak istediği Muhammed ile ilgiliydi. O döndüğünde, eğer dönerse, o orada olabilecek miydi? Biz bu yolculuktan sağ salim çıksak Amira Tunus'a geri dönüp yaşamaya devam edebilecek miydi? Yoksa bir kelebek gibi kendi hikâyesinin sonuna ömrü vefa etmeden...

"Kelebek mi o?" dedi Amira, dikkati dağıldı.

Maryam, "Bazen olur öyle. İskenderiye'de aniden bir kelebek akını olur. Bu da demek ki bir rüzgârla buraya kadar gelmiş."

Kelebeğe baktık uzun uzun. Sanki bir karar verecekmiş gibi kanatlarını arada bir açıp kapamasına baktık. Üç çift göz bile hayran olamadan kanatlarına, ölüp gitmemeliydi. Biz onu gördük ve hikâyesini anlatmış oldu böylece. Madam Lilla haklıydı belki, "Hiçbir ömür tamamlanmadan nihayetlenmiyordu."

Bir günlük olanlar bile.

"Ben yazabilirim" dedim.

"Evet yazabilirsin, sakin ol *Rocky*!" diye güldü Maryam.

"Yok, yani sizin hikâyenizin sonunu.... Bizim hikâyemizin sonunu yazabilirim" diye ekledim.

Amira kelebek neşesiyle "Nasıl olacak sonu?" diye sorarken Maryam aynı anda şöyle söyledi:

"Bize ihtiyacın yok mu yani?"

Sapanı çıkardı. Gerdi. Kaşının altından baktı. Gerçekten soruyordu, şaka değildi. Bir gülme girişimiyle gevşetmeye çalıştım, olmadı, Maryam sapanın lastiğini gerip gerip bırakıyordu. Sessizlik bir iki saniye uzayınca Amira berrak bir merakla şunu sordu:

"Ama o, hepimizin hikâyesi olur mu? Yani senin hikâyen olmaz mı o zaman? Bize ihtiyacın yok mu hakikaten?"

Maryam kaşlarını bir tık daha müstehzi kaldırıp elindeki sapanı bana doğru gerip soruyu tekrar etti:

"Evet? Ne diyorsun?"

Soğuk bir kış gecesi aynı yatakta yatan üç kız kardeşmişiz meğer. İkisinin soran gözleriyle battaniye üzerimden çekildi. Yatağın altındaki canavarlar benim ayaklarımı yiyecekti. Battaniyenin altına yeniden kabul edilmek için söylemem gereken şeyi biliyordum. Diyecektim ki "Yahu saçmalamayın, olur mu öyle şey!" Diyemedim. Amira benim için minnacık bir kurtarma operasyonu yapıverdi:

"Amaaan! Bizsiz yazsan ne yazacaksın! Yazsan da tatsız olur!"

Önüme eğip başımı güldüm, Maryam hâlâ bana bakıyordu. Sesi, Amira kadar hafif değildi:

"Yazsan ne olacak? Alın yazısı mı yazıyorsun sanki!"

"Sizinkini değil de..." dedim, biraz sustum, devam ettim:

"Galiba kendiminkini yazıyorum biraz."

"Ee?" dedi Amira, "sonunda ne oluyor o zaman?"

Kelebek teknenin zemininden kalktı, önümüzdeki masanın üzerine kondu. "Ee?" der gibiydi, "Sonunda ne oluyor o zaman?" Kanatlarını ağır ağır, merakla açıp kapadı. Kısa ömrünü, filmin sonunu dinlemeden bitirmek istemiyordu. Maceraperest, cesur bir kelebek; bunu hak ediyordu.

"Sonunda herhalde" dedim, "yani öyle sanıyorum ki.... Hmmm..."

Maryam, aniden ayağa kalktı, kolunu gerdi ve sapanı en uzak dalgaya fırlattı. Kendini geri bıraktı çuval gibi ve güldü:

"E ne olacak işte! Hanımefendi bizim hikâyemizde, bizim hikâyemizi yazan bir karakter olacak!"

"Evet!" demişim. Öyle aptalca bir neşeyle söylemişim ki ikisi de güldü. Madam Lilla'nın sesini bu yüzden zor duyduk:

"Hayır efendim! Hayır efendim!"

Amira kalkıp gerindi:

"Zaten tuvalete gidecektim. Bakayım Madam yine hangi korkunç zalime karşı mücadele veriyor!"

Maryam'le yalnız kalınca, daha ben davranmadan o soruverdi:

Maryam: "Ne yazacaksın peki? Hakikaten yani? Sonumuzu nasıl yazacaksın mesela?"

Ben: "Ne bileyim. İyi bir son yazarım herhalde."

Maryam: "Belki bizim de alın yazımızı yazarsın."

Ben: "Keşke!"

Maryam: "Yazsan nasıl yazarsın, onu soruyorum işte."

Ben: "Seninkini mi?"

Maryam: "Uzatma, ne dediğimi anladın. Ne yapmalıyım sence?"

Ben: "Benceee... Yani sonuçta olmayacak bir şey yazmayacağıma göre..."

Maryam: "Söyleyecek misin söylemeyecek misin azizim! Uzatma."

Ben: "Pekâlâ... O zaman şöyle yazardım."

Maryam'e hikâyesini anlattım...

"Ne olmuş?" dedi Maryam güverteye çıkan Amira'ya. Anlattığım hikâyeden, onun için yazdığım alın yazısından gözlerinin ve sesinin parlamış olduğunun farkında değildi.

"Yok bir şey" dedi Amira, "Madam miçoyu eğitiyor. Kant yapmayı öğretiyormuş."

"Kant ne be?" dedim.

"Ben de şimdi öğrendim" dedi Amira, "sıcak suyun içine biraz limon konuyormuş ama miçoya göre konyak damlatılmı-

yormuş, Madam'a göre kesinlikle içinde konyak varmış. Miço, Madam'la yeni tanışıyor tabii. Alışır!"

"Tuvalet nasıl?" diye sordu Maryam.

"Kremlin Sarayı! Muhakkak git!" dedi Amira.

Maryam kalkıp tekneye girince...

Ben: "Sence sizin sonunuzu nasıl yazarım yazsam?"

Amira: "Maryam'inkini mi? Benimkini mi?"

Ben: "Yok seninkini..."

Amira: "Uydur işte bir şeyler. Ama son sahnede ben muhakkak dans ediyor olmalıyım, ona göre."

Ben: "Emin misin?"

Amira: (Kolunu teknenin bordosuna dayadı, çenesini koluna, yine köpüklere bakıyor) "Muhammed var mı yanımda?"

Ben: "Olsun mu?"

Amira: "Sence?"

Ben: "Muhammed'i nasıl yazacağımıza bağlı."

Amira: "Biz mi yazıyoruz?"

Ben: "Yani işte."

Alın yazısının sonunu yazsa nasıl yazacağını düşündü.

Ben: "O kadar aşağıya bakma, miden bulanacak."

Amira: "Yok benim ufka bakınca içim bulanıyor asıl."

Ben: "Allah Allah."

Amira: "Hmmm... öyle."

Ben: "İyi misin sen?"

İşte o zaman teknenin ardındaki köpük yığınlarına, yolumuzun Akdeniz üzerinde çizdiği beyaz, tombul çizgiye bakarak söyledi Amira:

"Çünkü kıyıda daha çok hareket var. Ufuk ise kıpırdamıyor. Burası güzel, ilerisi görünmüyor."

Onun berrak çocukluğuna hiç yakışmadı bu cümle. Ama ben yazmadım, o söyledi. Gerçekten. Yazsam böyle yazmazdım zaten. Yazsam şöyle yazardım.

Amira'nın hikâyesinin sonunu anlattım...

30. Bölüm

Bileklerimiz, kruvasan kırıntılarıyla kaplı masaya dayalı, yağlı parmaklarımız hiçbir yere değmesin diye havada kıvrılıp donmuş vaziyette, kupalardaki kahve denizle birlikte dalgalanırken "Dünya, tedavi eder. Ama bazen" dedi Madam Lilla.

"Tabii tabii" diye kestirip atmaya çalıştı Amira, "bu sabah hiç değilse dünya meselelerini çözmemiz çok yerinde oldu."

Ben de gülmeye çalıştım:

"Beyrut'ta tanıdığım gazeteciler var. Gider gitmez çözümümüzü açıklayalım da dünya bu olağanüstü fikirlerimizden yararlansın!"

Gülüşmeye çalışarak kahvaltı masasından kalkıp lavaboya giderken Maryam Amira'ya fısıldadı. Duydum, "Bu işi konuşmalıyız" dedi. Madam duymadı, o sırada sigara yakmak için çakmağı on kere üst üste çakmakla meşguldü. Asabi bir keyif lokomotifi gibi, dumanı dudağını büze büze deniz rüzgârına bırakırken "Bir Türk kahvesi olsaydı da..." dedi.

"Değil mi? Ne güzel olurdu" deyince ben, kılıçbalığı kararlılığıyla keskin cümlesini söyleyiverdi:

"Belki benim de falıma bakardın küçükhanım. Zira, Amira'dan duyduğum kadarıyla hanımlara hikâye sonları yazıyormuşsun."

Bir suçum olmamasına rağmen Madam'ın bana doğru üfürdüğü sigara dumanında suçüstü iması vardı.

"Sana söyledim" dedi, "yazı yazanlar yalnız kalır. Dikkat et. Denizin ortasında bir başına kalırsın."

"Nereden biliyorsunuz Madam? Yazmakla ilgili bu meseleleri siz nereden..." diye sordum.

Güldü sadece. "Bir Türk kahvesi olsaydı keşke" dedi yeniden, sanki aramızda bir konuşma geçmiyormuş gibi başa döndü. Belki de hakikaten geçmedi. Ben de emin değilim artık. Madam Lilla hikâyesinin sonunu nasıl getireceğini bilmiyordu. Sonu benim mi yazmamı istiyordu? Belki de deniz tuttu beni. Sabahtan beri önüme bakıp yazı yazdığım için deniz tutmuş olabilirdi pekâlâ.

"Yok artık! Azizim, ne yapıyorsun?!"

Maryam, uyanıp bir gözü açık teknenin güvertesine çıktığında beş sigara, iki kahve içmiş ve klozete serilen peluş kâğıtlarından üçünü doldurmuştum. Dördüncüsüne hikâyenin anlatım tekniğiyle ilgili şemayı çiziyordum. "Yolculuğumuzla ilgili notlar..." demeye kalmadı, Maryam şemanın üzerine eğilip bakmaya başladı. Sormadı ama açıkladım:

"Malzemeye göre anlatım tekniği uyduruyorum azizim!"

"Hı..." diye bir ses çıkardı Maryam, soruyor muydu yoksa sadece öylesine bir ses mi çıkardı anlamadım, anlatmaya devam ettim:

"Klozet kâğıdı yuvarlak olduğu için böyle bir anlatımın yakışacağını düşündüm. Yuvarlak bir anlatım tarzı. Uçları kavuşmayan bir çember şeklinde. Zira kâğıtları çekerken hepsi parçalandı, kavuşmuyor birbirine. Bence kadınlar hikâyeleri bu sırayla anlatı-

yorlar. Ortasından bir yerinden başlıyorlar, sonra başa dönüyorlar, başladıkları yere gelip oradan devam edip sonunu anlatıyorlar. Sence de öyle değil mi?"

"Her şeyi mi yazıyorsun?" diye sordu Maryam. Soğuk değil, sıcak değil, sadece daha önce hiç tanışmamışız gibi sordu.

"E dedim ya dün yazabilirim" deyip gülmeye çalıştım. Hiç hafiflemedi.

"Ne bileyim... Böyle görünce... Aman neyse ya. Ne yazarsan yaz. Nasıl olsa..."

"Nasıl olsa ne?"

"Uyduruyorsun sonuçta."

"Elbette azizim" dedim, "uyduruyorum her şeyi."

"Abartmamak lazım" dedi, alayla.

"Abartmamak lazım" dedim gülerek. Amira içerden çıkarken "Miço kruvasan yapmış. Mis!" diye müjdeledi. Kâğıtları o kadar hızlı topladım ki görmedi bile. Saçları darmadağınık, suda uyanmış sersem bir deniz kuşu yavrusu gibi ışıltılıydı. Beyaz geceliğinin üzerine uzun bir yün hırka giymiş cıvıldıyordu. Denize seslendi:

"Günaydın!"

Sağına ve soluna dönüp reverans yaptı Akdeniz'e.

"Kahvaltının mutlulukla ilgisi olmalı" dedim, "öyle bir şiiri vardır Cemal Süreya'nın. Türkiye'den bir şair."

"Kahvaltıya şiir mi yazmış adam?" diye güldü Amira.

"Siz bilemezsiniz tatlıcık, çünkü kahvaltınız yok doğru dürüst. Bizim memleketteki kahvaltıya şiir yazılır, öyle diyeyim."

Madam Lilla grand tuvalet dışarı çıktı. Kendisi kahvaltısını bizden farklı olarak Titanik'in balo salonunda alacağı için, saçlarına ışıltılı taraklar bile takmıştı.

"Ah! İstanbul'da kahvaltı... Doğru söylüyor hanımefendi. Onlar Osmanlı kahvaltısı ederler. Uzun uzun... Bey kahvaltısı."

"Günaydın Madam" dedik. O başköşeye kurulurken, eteklerini düzeltirken ben kahvaltı meselesinin üzerinde durdum:

"Bu kahvaltı işini çözseniz Kuzey Afrika'da bayağı mesele çözülmüş olur aslında. Bir kültür alışverişi lazım muhakkak. Arap halklarının saadeti için yani!"

Kruvasanları getirdi miço, durdukları yerde çıtırdıyorlardı.

"Yani nihayet daha ne kadar kuru kuru kruvasanla idare edebilirsiniz ki! Akdeniz kültürel işbirliği çerçevesinde..."

Kahvaltı üzerine verdiğim söylev, kruvasanların çıtır cazibesine yenik düştü elbette. Maryam ancak hızlıca ısırdığı ikinci lokmadan sonra konuştu:

"Merak etme azizim! Tahrir'de devrim olunca bu meselenin de icabına bakacağız. Düşünüyoruz bir kahvaltı reformu, programımızda var."

"Pek münasip olur. Acil eylem planında olması daha da yerinde olur esasen. Bu zulüm bir an önce son bulmalı."

"Tabii tabii azizim. Hatta Mübarek'in suçları listesine kahvaltı konusundaki vatana ihanetini de ekleyeceğiz."

"Doğrusu budur!"

Madam Lilla ve Amira kahvaltı konusunda Maryam ile yaptığımız bu "devrimci diplomatik" görüşmeyi gülüşerek izliyorlardı.

Maryam devam etti:

"Şimdilik üzerinde durduğumuz konu meydanlarda biriken politik yöntem tecrübelerini kahvaltı merkezinde bir potada toplayabilmek."

"Nerede yapılması düşünülüyor acaba azizim? Benim bir önerim olabilir" dedim.

"Buyrun azizim."

"Bence Cordoba uygun olur. Düşünüldüğünde görülecektir ki Endülüs insanlık tarihi boyunca medeniyetlerin buluştuğu, nice kahvaltıların edildiği bir coğrafya."

"Uygundur azizim. Mısır delegasyonunu derhal bilgilendireceğim. Acilen bir toplantı düzenleyelim. Pekiii..."

Maryam kruvasandan ciddiyetle büyük bir lokma daha ısırdı, çiğnedi çiğnedi ve devam etti:

"Acaba çatı kavramı olarak Endülüs'ü kullanabilir miyiz? 'Endülüs, yeniden' gibi misal? Sizin için uygun mudur?"

"Estağfurullah azizim. Siz en iyisini bilirsiniz elbette. Nitekim isabet buyurdunuz. 'Endülüs-yeniden' bence de pek yerinde bir isim olur."

"O takdirde çalışmalara başlayalım azizim."

"Derhal azizim!"

"Aslında" dedi Amira, bizim gibi Akdeniz dalgasında değil, ciddiydi:

"Bu fena fikir değilmiş. Keşke böyle bir enternasyonal olsa. Mısır, Tunus, İspanya ve Yunanistan'daki isyancılar buluşsa. Yani kahvaltıdan daha ciddi meseleleri de konuşabilirler, düşündüm de."

Hepimizin ağzında kruvasan gürültüsü, başımızı salladık, ciddiyetle. Madam Lilla bizim kadar görgüsüz olmadığı için kruvasanları küçük küçük yiyordu ve bu yüzden daha düzgün bir konuşması vardı, "Bence de" dedi. Ondan beklenmedik bir katılımdı bu. Devam etti üstelik:

"Kim bilir belki Filistin meselesini bile çözerler!"

"O mesele çözülmez" dedi Maryam. "Bence de" dedi Amira. Kruvasanların tadı kaçtı biraz. Filistin'i bu masada hiç kimse şaka konusu yapamaz. Tatsız bir şekilde sustuk.

"Benim" dedi miço, kenarda bizi dinlediğini o zaman fark ettik. Cümlesine başlayamadı. Muhtemelen üçümüzün onu pek sevimsiz bulan bakışlarımızdan dolayı konuşmaktan vazgeçmişti. Madam Lilla "Buyrun beyefendi" dedi, oturum başkanı ciddiyetiyle. Miço, muhtemelen ilk kez ona beyefendi diyen birileriyle karşılaşmanın şaşkınlığıyla boş bulunmasaydı devam edemezdi konuşmaya:

"Benim fikrim var. Bir fikrim var."

"Filistin meselesinin çözümüne yönelik mi?" diye sordu Madam, hiç sulandırılmamış gerçek bir ciddiyet. Miço zorlanarak devam etti:

"Bence... Bir nükleer bomba ve pof! İsrail diye bir yer kalmasın. Sonra da bütün Filistinli ve İsrailliler Kıbrıs'a taşınsın, hepsine Kıbrıs vatandaşlığı verilsin. Bitsin gitsin!"

Madam Lilla gözlerini kısmış, başını sallayarak, sanki gerçek bir diplomatik deha ile karşı karşıyaymış gibi dinliyordu. Üçümüzün ağzı, lokmalarımız görünecek şekilde açık kalmıştı. Birbirimize baksak belki gülecektik ama miço devam ediyordu:

"Bitsin artık bu mesele. Çözüleceği de yok çünkü!"

Elini havada "Lanet olsun" der gibi salladı. Umursamazlık değil, bıkkınlık da değildi miçonunki. Daha ziyade -apaçık görünüyordu buruşuk yüzünde- bu, her gece aynı meseleye kahrolan bir insanın isyanıydı. Resmini yıllardır cüzdanında taşıdığı sevgilinin geri dönmeyeceğini kabul etmeye çalışan bir adam gibi konuşuyor, içi acıyordu:

"Öyle değil mi?!"

Ses çıkaramıyoruz üçümüz ama Madam Lilla hâlâ başını sallıyor, düşünceli. Miço, akıl almaz teorisini yeterince temellendirmediğini düşünüyor olacak, daha yükseltti çıtayı:

"Zaten Kıbrıs da zamanla sular altında kalacağı için sonra herkes, kendine bir toprak bulur. Belki teknelerde yaşarlar."

Filistin meselesini Atlantisleştirme yöntemiyle çözmeye çalışan miço, teorisiyle birlikte giderek daha çok batmaya başladığını fark ettiği anda boş tabakları toplamaya girişti. Masadaki kruvasan kırıntılarıyla birlikte şaşkınlık parçalarını da temizleyip içeri yönelecekti ki Madam Lilla "Belki de haklısınız beyefendi" dedi, "hepimiz yeterince acı çektik. Araplar Filistinlileri sevmiyor ama Filistin'e âşık. Bu yalanın ortadan kalkmasının zamanı geldi belki de."

Maryam ve Amira ağızlarındaki lokmayı onaylar şekilde çiğnemeye, başlarını sallamaya başladılar. Maryam:

"Adamlar hangi Arap ülkesine gittilerse kovuldular, horlandılar ama Filistin hep 'kalbimizin kıblesi'! Bütün Arap ülkeleri Filistin'in ekmeğini yedi yedi bitiremedi."

Miço, tuhaf çözüm teorisinin etrafında bir konuşma başlamasından gizlemeye çalıştığı bir gurur duyarak tabakları alıp içeri girdi.

"Daha Filistin ekmeği bitmez" diye başlamıştım ki konuşmaya, tekneye bindiğimizden beri pek görmediğimiz kaptan, şahsen bir kadırgaymış ağırlığıyla güverteye çıktı:

"Madam günaydın! Biraz konuşabilir miyiz?"

"Buyrun kaptan!" dedi Madam, kendisi de bir yelkenli olarak gerinip.

"Belki baş başa..."

"Yo hayır, rica ederim buyrun. Hanımların duymasında bir mahzur yok."

"Pekâlâ Madam... Sizi malesef Trablus'a kadar götüremeyeceğiz. Beyrut'ta bırakmak zorundayız."

"Anlayamadım kaptan. Kavlimiz böyle değildi" dedi Madam Lilla, bu tartışmayı kazanacağından yüzde yüz emin.

"Kavlimiz değişti Madam. Patron durumun farkına varmak üzere."

Amira en yumuşak sesi ve tüm iyi niyetiyle girdi araya:

"Ne değişir ki kaptan? Bizi Trablus'a bırakmanız çok zamanınızı almaz." Maryam, sinirle "Demiştim" dedi bana bakıp sadece dudaklarını kıpırdatarak. Madam Lilla, "Fakat" diye söze girerken Maryam başı önünde tatsız bir tonla:

"Tamam tamam" dedi, "Beyrut'ta inelim. Uzatmanın âlemi yok. Bir macera daha yaşayacak halimiz kalmadı Madam!"

Kaptan pekiştirdi durumu:

"Paranızın bir kısmını iade edeceğim. Başka yapabileceğim bir şey yok Madam. Kusura bakmayın. Ensemden bir kurşunla vurulmak istemiyorum. Rusları bilirsiniz."

Amira, Beyrut'ta ya da Trablus'ta bırakılmamızın neden bu kadar hayati bir mesele olduğunu tam anlayamamış olarak Madam'a soracak oldu:

"Beyrut'ta inip kendimiz de gidebi..."

Madam, kestirip attı:

"Hayır efendim! Ben öyle planlamamıştım."

"Ne planlamıştınız Madam?" dedi Maryam bıkkınlıkla. Madam, oturduğu yerde geriye yaslandı, kaptana derhal huzurdan çekilmesini isteyen büzüşmüş dudaklarıyla baktı. Kaptan "Yeniden kusura bakmayın" deyip derhal çekildi teknenin içine. Madam ancak o gittikten sonra bize baktı. Maryam tekrar etmedi sorusunu, Amira daha yumuşak bir tondan yineledi:

"Ne planlamıştınız Madam?"

"Önce Trablus'ta... işimizi... halledecektik. Sonra kutlama yapmak için Beyrut'a geçecektik."

"Hmm... Demek bir adamı kurşunlayıp sonra da kutlama yapmayı düşünüyordunuz. Ne hoş!" diye söylendi Maryam.

Amira, "Madam, siz hâlâ... Yani... Bunu yapmayı hâlâ..."

"Ne zannettiniz küçükhanım? Planlarımdan vazgeçtiğimi mi?"

"Yok hayır da" dedi Amira, "artık biz varız."

"Yani?" diye üstten sordu Madam. Bir anda sıfırladı her şeyi sanki. Amira'nın yüzünde bir şey çatladı. Madam, ona bakmıyordu bile. Hikâyesinin sonu istediği gibi olmayacaktı, buna sinirliydi şu anda. Biz belki kendimizi fazla kaptırmıştık yolun olaylarına, Madam hâlâ menzile kilitliydi. Maryam ani ve şüpheli bir manevrayla "Aman canım" dedi, "Filistin meselesini çözmüşüz, bunu mu çözemeyeceğiz! Değil mi Madam?"

Madam Lilla yumuşar gibi oldu. Maryam'in bacağıyla Amira'nın bacağını dürttüğünü gördüm masanın altından. İşte o zaman Madam "*Dünya tedavi eder. Ama bazen*" dedi ve Amira ile Maryam lavaboya gittiler. Kesinlikle bir şey tezgâhlıyorlardı ve bu Madam Lilla ile ilgiliydi. Madam ise o sırada söyleniyordu:

"Bu durumda Beyrut'taki dostlarıma erken gelişimi haber vermek zorundayım. Herhalde kaptan bunu halledebilir!"

Madam Lilla ile aramızdaki Türk kahvesi konuşması da bundan sonra geçti. Emin olamıyordum. Benden bir hikâye sonu mu istiyordu şimdi Madam Lilla? Yine de söyledim söyleyeceğimi:

"Kızlarınkini yazmak kolay ama size bir hikâye sonu yazmak... Sizin hikâyeniz fazla büyük Madam? Becerebileceğimi sanmam."

Madam Lilla, sigarasından o kadar hızlı nefesler çekiyordu ki sigaranın ucundaki kor tehlikeli bir şekilde büyüyordu:

"Hayır hanımefendi" dedi, "sadece benimki biraz daha uzun. Aslında hepimizin hikâyesi aynı."

"İyi bir son mu istiyorsunuz peki?" diye sordum, "yani ona göre yazayım bari."

Madam, sigarasının ucundaki korun birazdan kesinlikle düşecek olmasına aldırmıyordu:

"Akdeniz'in dibinde ne kadar çok ceset var biliyor musun?" diye sordu denize bakarak, "Hâlâ bu kadar mavi olması çok garip" deyip devam etti:

"Bir kıyıya varmak için boğulanların cesetleri. Onların hikâyelerini kimse bilmiyor. Hanımefendi, bana sorarsan herhangi bir son olabilir. Zaten benimkisi lüzumundan çok daha uzun sürmüş bir hikâye."

"O zaman şöyle bir şey yazardım Madam... Dinlemek ister misiniz?"

Kor kucağına düştü. İpekli, uzun eteğinde aniden kara kenarlı bir delik açıldı.

"Hayır" dedi.

31. Bölüm

"Çünkü Beyrut, hikâyelerin sonunun hiç de senin yazdığın gibi olmadığı bir şehir" dedi Madam Lilla, "öyle değil mi?"

Denizin üzerinde kurulu *Cafe Orient*'in geniş koltuklarına kurulmuş sosyetik müşteriler, ellerinde nargileleri, önlerindeki buz kovalarında beyaz ve pembe şaraplar, bizi izliyordu. Biz, küçük ve şüpheli bir kraliyet ailesi olarak teknenin güvertesinde kıyıya yanaşmayı bekliyorduk. Güneş öğleden sonrada yumuşuyordu. Beyrut'a muhteşem inişimizi bir komediye dönüştüren tek şey kıyıda kollarını açmış bizi bekleyen ve kahkahalarla göbeği sarsılan yaşlı adamdı. Madam Lilla ve üçümüz istiridyenin içinden çıkan gazino artistlerine benzeyebilirdik, eğer kıyıdaki şişko öyle bağırarak zıplamıyor olsaydı:

"*Stop Solidaire! Stop Solidaire!*"*

Madam Lilla, sorusuna cevap beklemiyordu. Sırtını bana, yüzünü Beyrut'a dönmüştü. Ben de bu yüzden onun sırtına ve Beyrut'a karşı cevap verdim:

---

* "Solidaire'i durdurun!"

"Evet, her zaman benim hayal ettiğimden daha saçma!"

Kıyıdaki şişko, Madam Lilla'ya seslenirken karnına bir kahkaha canlısı kaçmış gibi göbeğini hoplatıyordu:

"Hoş geldin Samira! Hoş geldin ve sefalar getirdin! *Stop Solidaire*!"

Madam Lilla, iskele kurulsun diye beklerken adama hoşgörüyle gülümsüyor ama bana söylüyordu:

"Ve her zaman senin hayal ettiğinden daha büyülü!"

Bütün bir gün teknede, kamaraya kapanıp klozet kaplama kâğıtlarına yazdıklarım düşünülürse Madam Lilla haksız sayılmazdı.

Tuvalete gidip bütün klozet kaplama kâğıtlarını aldım. Azmetsen ve sık aralıklı yazsan *Anna Karenina*'yı sığdırırsın, öyle büyük bir tomar. Kamaraya girdim, gül ağacından yapılmış küçük çalışma masasına oturdum. Kimin hikâyesinin finalini önce yazsam diye düşündüm. Amira'nınki. Elbette. Bütün bu yolculuk onun yüzünden. Hiç değilse Maryam de ben de başlangıçta böyle düşünmeyi istedik. Hepimizi hareket ettiren, kaçışı başlatan, o. Bizim sonumuz ona bağlı olmalı. Onun hikâyesinin sonu da Muhammed ile ilgili olmalı, mecbur. Bu durumda...

Kapı açıldı. Kapının dışında miço duruyor ama kapıya dokunmuyor. Manasızca "Merhaba?" dedim, soru formunda. O da başını salladı. Boş boş birbirimize baktık. Kalktım kapıyı kapattım.

...bu durumda Muhammed dönsün mü dönmesin mi? Dönmesin. Amira'yı yanına aldırsın. Bir Avrupa ülkesine. Evet, en iyisi bu. Peki orada ne yapacaklar? Tabii canım. Elbette...

Kapı açıldı tekrar. Bu kez Miço'nun kızı! Arkası dönük, yere eğilmiş bir şeyler yapıyor. Bacaklarının arasından bana baktı.

"Hayrola?" dedim. Başını "Ben açmadım" anlamında salladı. Kalkıp yeniden kapattım kapıyı.

...Muhammed bir mektup yazıyor olmalı bu durumda. Muhammed'in şimdiye kadar okuduğum mektupları hesaba katılırsa şöyle başlamalı...

"Hey tatlıcık, Akdeniz'i geçip İtalya'ya vardığımı sana söylemem gerektiğini düşündüm. Güney İtalya'ya varır varmaz 'Ey Romalılar!' diye başlayan bir konuşma yaptım ama buraların eski tadı yok, kimse beni takmadı. Yine de epey eğlenceli. Baba filminin Sicilya bölümlerini aratmıyor. Tek farkı İtalyanca'yı iyi bilmemem nedeniyle, benim film Arap mafyası arasındaki ilişkileri anlatıyor. Şimdilik Lübnanlı bir kabadayının yanında çalışıyorum. Mafyanın sosyal sorumluluk projesi kanadında yer alıyorum diyelim. İnsan kaçakçılığına yeni standartlar getirmeye çalışıyoruz. Avrupa'ya dar insan koridorlarından sızan siyah Afrika'nın akış yolunu genişletmek niyetindeyim. Avrupa'nın kâğıtsızları bizim işimiz! Slogan bu. Beğendin mi tatlıcık? Kafa kâğıdı olmayan gövdelerin transportasyonu ve istihdamı. Kayıtsızlar! Kayıtsızların kaydını tutuyorum diyelim. Avrupa'nın her şeyi kaydeden kütüphaleri var, bende ise onlarda hiç kaydı olmayan insanların envanteri. Tatlıcık, berbat bir hayatım var. Sana, gel diyemem. Ama biraz para biriktirdim. Belki diyorum seninle İspanya kıyılarında buluşabiliriz. Cordoba'da. Senin gibi bir kadını ancak Endülüs kaldırır diye düşünüyorum. Sen ne

dersin? Sana taze deniz ürünleri yanında belki kalbimi servis etmeme izin verirsin. Belki hâlâ bir tadı kalmıştır, ne dersin tatlıcık?"...

Tak! Kapı açıldı. Bu sefer sadece miçonun değil, aynı zamanda kaptanın kıçı. Yerde bir şeye bakıyor ya da bir şey arıyor gibiler. İkisi de bacaklarının yanından bana baktılar.

"Bir sorun mu var?" dedim, sinirle.

İkisi de kesinlikle bir sorun olduğunu saklayamayan yüzleriyle "Yoo!" dediler.

"Kapı bozuk herhalde" dedim.

"Yooo!" dediler yine.

Kapıyı, bir kere daha açılmasına tahammül edemeyeceğimi belli edecek şekilde, sertçe kapattım. Yeniden başladım yazmaya.

Bu böyle olmuyor. Muhammed'in mektubu böyle olmaz. Vazgeçtim. Maryam'in hikâyesinin sonunu yazmak için iştahlı bir giriş yaptım.

...Maryam'in Kahire'deki evinde Suad Massi çalıyor. Sabaha karşı pencereler açık. Oturmuş Dido'nun son bölümünü yazıyor. Bebek var, içeride uyuyor. Ev bebek kokuyor. İçeride bir adam var mı? Yok. Dido'nun son bölümünü yazarken gülüyor Maryam, artık gevşemiş. Saçları uzamış, kıvırcık. Sabah ezanı okunurken aklına biz geliyoruz. Ben ve Amira. Oturup ikimize bir mail yazacak. Bilgisayarı açıyor. Ekranın mavi ışığında elleri... Cigaralık sarıyor. Sararken gülümsüyor. "Hanımlar" diye başlıyor mail'e. Hayatınızın en önemli yolculuğuna çıkıyorsunuz." Tıpkı Madam Lilla'nın bizim yolculuğumuzun başında söylediği gibi. Biz orada olmadığımı için kederleniyor. Artık bir yolculuğu olmadığı için. Anlamsız geliyor bir anda yazmak, kalkıp pencereye gidiyor. Sabah ezanını okuyan müezzinin verdiği uzun esleri sesleriyle örtmeye başlayan kuşları dinliyor. Bebek uyanıyor, cı-

garalığı kendi kendine sönsün diye tablanın kenarına bırakıyor. Derin bir "Oh!" çekiyor. Kapı çalıyor...

Kapı bu sefer sessizce açılmış, haberim yok, teknenin sallantısıyla küt diye çarpıyor kendi kendine. Artık fenalık gelmiş içime, kalkıyorum. Kaptan ve miço hâlâ kapının önünde.

"Yahu Allah aşkınıza ne yapıyorsunuz siz burada?!" diye bağırmışım, farkında değilim. Kaptan bozuluyor:

"Sizinle ilgisi yok!"

"Yok da bu kapı niye açılıp duruyor o zaman?"

Kaptan, şöyle saçma bir cevap veriyor:

"Kapılar açılmak içindir!"

"Hayır efendim" diyorum, "kapılar kapanmak içindir."

Çaat diye kapatıyorum kapıyı. İkisinin dışarıda bana küfür ettiklerinden eminim.

Kapı çalıyor da kim geliyor? Kapı ikide bir açılıp kapanınca tadı kaçtı Maryam'in de. Vazgeçiyorum Maryam'in hikâyesinden Madam Lilla'ya dönüyorum.

...bir kere Jezim Anwar ölecek, orası kesin. Madam Lilla onu nasıl öldürmeli? Tuhaf bir şekilde normal geliyor bunu düşünmek. Bir ya da iki gün sonra çok büyük olasılıkla bir adam öldürülecek ve bu film icabı değil, gerçekten olacak. Ama şimdi önemli olan benim yazdığım hikâyede bunun nasıl gerçekleşeceği! Olacak iş değil. Romancıların seri katillere benzediğini söylemiş miydi birisi? Söylediyse kesinlikle haklı... Madam Lilla, bahçeli, büyük bir malikânenin merdivenlerini tırmanır. Bordo kadife kesesinden tabancasını çıkarmaktadır. Bir ikindi vaktidir. Hiçbir şeyin olmayacağı sıcak ikindilerden biri. Jezim Anwar'ın evi burası. Etrafta kimse yok. Niye? Çünkü Jezim Anwar, tıpkı *Baba* filminin Sicilya sahnesindeki gibi -bu kapı böyle ikide bir açılıp kapanmasa daha yaratıcı olabilirdim muhakkak- öğlen şekerlemesini tek başına balkonda yapmaktadır, gürültü istemediği

için el ayak ortalıktan çekilmiştir. Madam Lilla elleri titreyerek silahı kaldırır, tetiğe dokunur...

Tak diye kapı açıldı ve dönüp sıktım kurşunu! Maryam vurulduğunun farkında değil, içeri girip aceleyle kapıyı kapadı:

"Azizim, başımız belada!"

Silahımın emniyetini kapatıp pantolonumun beline taktım.

"Valla mı?" demişim, silahlı birine yakışmayacak bir zavallılıkla.

"Teknede kokain var!"

"Ne kokaini?!"

"Kolombiya kokaini! Meşhur! Saçma saçma konuşma! Kokain işte."

"A-ha!" dedim ve durduk. Kesinlikle pek sersem görünüyor olmalıyım, Maryam işleri yine ele alması gerektiğine karar verdi, yüzünden belli:

"Amira biliyor. Ama Madam'a söylemedim. Şimdi şöyle yapıyoruz..."

Maryam durdu, bakışları dondu. "Ne yapıyoruz?" dedim.

"Tekneden atlayıp yüzeceğiz! Ne bileyim ben? Dua et işte. Dua edelim yani. Zira kokaini kaptan ve miço bile bulamıyor. Onu arıyorlar deminden beri. Konuşurlarken duydum."

"Demek kokain arıyorlar. Deminden beri benim kapının önünde..."

"Bak şimdi, acele etmeliyiz. Bu tekne Beyrut toprağına dokunduğu anda ortadan yok olmamız lazım. Sen bu Beyrut'ta doğru dürüst, güvenli bir yer biliyor musun?"

Düşündüm. Beyrut'ta güvenli bir yer! Gülesim geldi. Maryam'in hiç gülesi yoktu. Ben de "Biliyorum" dedim. Aklımdan geçene kendim de inanmadım ama pek seçeneğim yoktu. Beyrut'a çıkalım gerisi -her zamanki gibi- Allah kerimdi.

Maryam devam etti:

"Şimdi, bu durumda... Hmmm.... Sen gidip Madam'ın eşyalarını topla. Onun eli biraz ağır, oyalanıp duruyor. Kadın bir

filmin içinde yaşadığı için... Neyse. Amira kıyıya varana kadar Madam'ın yanından ayrılmayacak. Ben de üçümüzün birkaç parça eşyasını bir çantaya koyup alacağım. Tekne durur durmaz da... Dua edelim de Beyrut'ta kimse tekneyi karşılamak için bekliyor olmasın."

Durdu, başını iki yana çaresizlikle salladı, "Allah yardımcımız olsun!" dedi.

"Amin!" dedim ve içimden sadece Beyrut'ta bize yardım edebilecek tek bir kişinin orada olması için dua ettim. Zira Beyrut'ta çoğu zaman Allah'ın yardım etmediği durumlarda arkadaşlar işe yarayabilirdi. Belimde gerçekten bir silah olsaydı o da işe yarayabilirdi tabii. Ne yapacaksam?! Bir hikâyenin kahramanı olmakla bir hikâye yazmak arasındaki fark buydu işte. Bir silahla ne yapacağını bilmek!

Kaptan ile miço ortada yoktu. Madam Lilla'nın kamarasına daldım. Küçük dolabı açıp Madam'ın sonsuz ipeklilerinden kendimce vazgeçilmez bulduklarımı ayırmaya başladım. Madam Lilla nasıl bir kutlama planladıysa, kat kat fistan almış, istiflemişti. Çaput kalabalığı içinde giderek gerilirken katların arasından tabancanın olduğu bordo kadife kese çıktı. Fakat yanında da küçük bir şey. Bir şişe. "Yok artık!" dedim. Şişenin üzerinde "siyanür" yazıyordu. Ne yani? Madam Lilla operasyonunun sonunda, biz büyük kutlama yaparken kendini mi öldürecekti? Büyük drama ve *grand final*! Hiçbir romancının tenezzül etmeyeceği kadar bayat bir melodram tadı. Ama Madam Lilla düşünüldüğünde... Evet, sadece gerçek hayatta şık durabilecek bir çıkış. Ben olsam böyle yazmam tabii, asla! Elimde siyanür şişesi durdum. Ne yapayım şimdi ben bunu? Şu anı yazsam ne yapardım? Bir hikâye kahramanı olsam? Kapı açıldı. Siyanürü cebime koydum aniden. Herhalde böyle yazmazdım ama yine de yaptım. Baktım kapıda kimse yok. Bu da kendi kendine açılmış. Siyanürü çıkarıp yerine koymadım, cebimde kaldı. Herhalde hikâyenin sonunda bir işe

yarar diye düşündüm. Şişeyi cebime koyduğuma göre hikâyenin sonunda bir işe yaramalı.

Kapıyı kapattım. Madam'ın iki kıyafetini ve diğer pudra kokulu şeylerini alıp en küçük çantaya yerleştirdim. Niyeyse hiç ilaç kutusu olmaması dikkatimi çekti. Ama zaten siyanür taşıyan bir kadının yanında kemik erimesi için ilaçlar, vitaminler bulundurması da saçma olurdu. Üzeri saçla kaplı bir saç fırçası buldum. Yıllarca saçlarını biriktirmiş gibiydi fırçada. Yalnız başına uzun uzun saçlarını fırçalamış olmalı. Kamarada bıraktım. Saçın belleği geride kalabilirdi. Madam Lilla'nın bundan önceki hikâyesinden ne alınacak, ne geride bırakılacak buna karar verdim. Topladığım eşyaları bu yüzden bir kere daha gözden geçirdim. Lüzumundan daha fazla şey almış değildim ama geride bıraktığım her parça onun başarıyla peşinden sürüklediği tarihe haddini bilmez bir müdahale gibi geldi. Kokaini hatırladım, hikâyenin şimdilik böyle hoyrat bir hareket tarzını gerektirdiğine ikna oldum. Geride kalanlar geride kalacaktı. Dolabı son bir kez elimle yokladım. Ve evet. Bir çakmak. O çakmak. Üzerinde Arapça harflerle Jezim Anwar yazıyordu. Her çakmağa yapıldığı gibi çakmaya uğraştım. Başını ne geleceğini bilmeyen her insan gibi fal tuttum. Çakmak ilk yakışta yanarsa işler yolunda gidecekti. Çakmak yanmadı. Bunun aptalca bir fikir olduğunu düşünüp onu da cebime koydum. Apaçık bir şekilde bir hikâye yazmak için Madam Lilla'nın hatıralarını yağmalıyordum. Yazan her insan gibi bunun mubah olduğuna kesinkes inanıyor olmalıydım. Başkalarının kutsalları benim gibiler için yazmaya yardımcı olan birer tılsım demek ki. Ne berbat insanlarız biz. Başkalarının kurduğu oyunlara alınmadığımız için oyuncaklarını çalıp onlardan hikâye yapıyoruz. Benim gibiler aslında....

"Hazır mısın?" dedi Amira, içeri girip. Korktum. Suçüstü yakalandığım için. İki elim cebime girdi bir anda. Sağ cebimde zehir, sol cebimde çakmak.

"Bitti mi? Topladın mı eşyaları? Beyrut göründü."

Niye bilmiyorum, çakmağı çıkarıp Amira'ya uzattım. Hepsinin hikâyesini yazarak onlara ihanet etmişim gibi hissettiğim için herhalde bir tür af diliyordum. Ya da öyle bir şey işte. Amira çakmağı eline aldı, evirdi çevirdi:

"Meşhur Jezim Anwar çakmağı!"

Kendi kendine fısıldadı:

"Allah yardımcımız olsun!"

Çantayı elime alıp güverteye çıktım. Beyrut, koyu sarı binalarıyla, tuhaf şekerli kokusuyla orada duruyordu. Özlemişim. Kokain yüklü olduğunu az evvel öğrendiğimiz bir tekneyle yanaşıyor olsak da, cebimde manasız bir şekilde bir siyanür şişesi olsa da, elimdeki çantada bir adamı muhtemelen öldürecek bir tabanca bulunsa da, bize yardım edecek arkadaşımın Beyrut'ta olup olmadığı belli olmasa da... Yine de güzel! Güvertede duruyoruz hepimiz, tekne hızla Beyrut'a yaklaşıyor. Belli ki Korniş'in başladığı noktadaki süper lüks *Cafe Orient*'in iskelesine yanaşıyoruz. Kaptan ve miço ortalarda yok. Kıyıda enteresan bir hareketlilik de görünmüyor. Yavaş yavaş toplanıyoruz güvertede. Madam Lilla gemilerin burnundaki kadın heykeli gibi en önde, doğal olarak. Madam Lilla, işlerini başkalarının yapmasına o kadar alışıktı ki bavulları kim hazırladı, kim taşıyor farkında bile değildi. Amira yanında duruyor. Maryam benim yanımda. Maryam'e söyledim iç geçirerek:

"Seviyorum azizim bu şehri!"

O zaman işte Madam Lilla arkasına dönmeden söyledi:

"Çünkü Beyrut, hikâyelerin sonunun hiç de senin yazdığın gibi olmadığı bir şehir. Öyle değil mi?"

Kıyıdaki adamın kollarını sallayarak söylediği saçma şey giderek netleşiyordu:

"*Stop Solidaire! Stop Solidaire!*"

Maryam, kulağıma fısıldadı:

"Buyrun bakalım. Yeni bir adam! Neyse kıyıda bizi bekleyen yok gibi... Azizim, bu vartayı da atlatırsak söz veriyorum hikâyenin sonunu senin istediğin gibi getireceğiz."

Sağ cebimdeki siyanür şişesini yokladım. Gülümseyip başımı salladım sadece. Beyrut Arapçası ile söyledim:

"Başım üstüne!"

Adam göbeğini hoplatıyordu *Cafe Orient*'in iskelesinde:

"Hoş geldin Samira! Samira! Hoş geldin!"

Cafe Orient'in içinden iskeleye doğru dört sarışın, dev gibi adam çıktı. Arkalarındaki tıknaz pehlivan kalıplı, takım elbiseli adamın patronları olduğunu anlamamak için hiç mafya filmi izlememiş olmak gerekiyordu. Koşar adım gelip bizim hoplayan ihtiyarın arkasında durduklarında kaptanın yüzü Akdeniz mavisi oldu.

LÜBNAN...

"Çünkü Beyrut, hikâyelerin sonunun hiç de senin yazdığın gibi olmadığı bir şehir."

Madam Lilla bana böyle dediğinde haklıydı. Hikâyenin sonu benim yazdığım gibi olmayacaktı. Daha doğrusu, hikâyenin sonunu olduğu gibi yazmayacaktım. Ne demek istediğimi okuyunca anlayacaksınız...

32. Bölüm

Bir: Lübnan'da bir İsrail saldırısı yaklaşıyor olabilir. İran'ın nükleer çalışmaları İsrail'i gerdikçe geriyor nitekim. Güney Lübnan sınırında bölgenin hâkimi ve İran'ın yılmaz destekçisi Hizbullah İsrail'e bir füze gönderiverirse savaş başlar.

İki: Lübnan'ın siyasal hâkimi Hizbullah, İran'la birlikte Suriye'de Esat rejimini desteklediği için eli tetikte. Suriye'de rejimin yıkılması demek, Lübnan'da kesinkes bir iç savaş demek. Beyrut'ta her gün Hamra'da Makdisi Caddesi üzerindeki Suriye Elçiliği'nin önünde Esat yanlıları gösteri yapıyor.

Üç: Şehir her kriz döneminde olduğu gibi tıka basa gizli servis elemanlarıyla dolu. Belki turistler için değil ama burayı bilenler için, Beyrut sokaklarındaki gerilim insanın ensesinde bir ürperme olarak hissedeceği kadar net.

Dört: Kahvelerdeki orta yaşlı ve ihtiyar adamlar bağıra bağıra savaş çıkabileceğinden söz ediyorsa problem yok. Ama tıpkı şimdi olduğu gibi sesler kısılmışsa ve savaş çıkabileceğinden söz

ediliyorsa... Mesele ciddi. Bugünlerde Beyrut'ta mesele ciddi.

Beş: Burası Lübnan. Her an her şey olabilir. Hiçbir şey de olmayabilir.

İşte vaziyet bu merkezdeyken, bir dağ evinin küçük bahçesindeki tahta masa etrafında, beyaz bir porselen tabağın tam ortasında büyük, pembe bir domates duruyor, biz ona bakıyoruz. Domates öyle karakterli ki, sanki o da elinde bir meyve bıçağı tutup kendisine doğru eğilen ve ortamızda duran orta yaşlı, filinta gibi adama bakıyor. Meyve bıçağını tutan elin sahibi "Bakalım neler olacak" diyor. Şu anda ne Lübnan'ın başına geleceklerden ne de Esat rejiminin akıbetinden söz ediyor. Ama domatesi ağır ağır dilimlerken Ortadoğu'nun çekirdeği çıkıyor ortaya, kan kırmızı. Batan güneş ağaç dallarının arasından bir Amira'yı, bir Maryam'i, bir Madam Lilla'nın saçlarını yakalayıp kızıla boyuyor. Ve hiç beklenmedik bir şey oluyor. Sabahtan beri yaşadıklarımızın kesinlikle işaret etmediği bir şey.



Cafe Orient'in içinden iskeleye çıkan dört sarışın bodyguard ve tıknaz pehlivan kalıplı patronları, bizim hoplayan şişkonun arkasında vaziyet aldıklarında, işimiz bitti diye düşünüyorduk. Hiçbir şey anlamasak bile kaptanın mavileşen yüzünde apaçık "*The End*" yazıyordu. Tekne kıyıya değmek üzereyken *Cafe Orient*'in içinden bu kez esmer adamlardan oluşan, bir goril grubu daha çıktı. Gelip bizim zıplayan şişkonun etrafını sardılar. Bizim şişko derhal sustu, kıyıda adamlarıyla teknenin iskeleye değeceği noktada vaziyet aldı. Tekne yanaştığında bizim şişko ile Rus patron arasında kısacık ve son derece net bir konuşma olmuş ve bitmiş gibiydi. Her şey yaklaşık on saniye kadar sürmüştü. Bizim şişko yüzünü tekneye, bize döndüğünde, sanki hiçbir şey olmamış gibi yeniden gülüyordu:

"Hoş geldin Samira!"

Bizim ayağımız kıyıya değmeden dört Rus goril çoktan tekneye atlamışlardı. Kaptan ve miço kayıptı. Bizim şişkonun yüzünde "Siz de gülün, hiçbir şey olmamış gibi yapın ve acele edin" yazısı belirdi. Madam Lilla'nın hiçbir şeyden haberi olmayabilirdi ama her şeyi anlamış gibiydi. Kendi gövdesinden beklenmeyecek bir çeviklikle tekneden atladı.

Cafe Orient'in iskelesinde "*Stop Solidaire!*" diye bağıran şişman ihtiyar, biz kıyıya iner inmez sevinçten iyice çıldırıp Madam Lilla'ya kemiklerini kıracak gibi sarıldı:

"Samira! Kardeşim!"

Şu anda Madam'ın Beyrut'taki isminin Samira oluşuna dikkat edecek durumda değiliz. Esmer goril grubu mesafeli bir biçimde etrafımızı sardı. Ben, kokainin yakalanmasından daha önemli olan şey Madam'ın küçük siyanür şişesini çaldığımın ortaya çıkmasıymış gibi elimi cebimden çıkarmıyorum, şişe avucumda. Havalı ve botokslu genç Beyrutlu kadınlar, silikonlu memelerini iki yana yaymış vaziyette dalgakıranın üzerine sıralanmış koltuklarda nargilelerini tüttürüyor, bir yandan da şaraplarını yudumluyorlar. Erkeklerin hepsi briyantinli, hepsi bronz, hepsi kocaman saatli. Kadınların hepsi fönlü, hepsi makyajlı, hepsi dar pantolonlu, dekolteli, hepsi aşağılayarak bize bakıyor. Dev teknenin içinden sadece bizim gibi çapulcuların çıkması büyük bir hayal kırıklığı yarattı izleyici kitlesinde.

Cafe Orient'in içinden su gibi akıp caddeye çıktık. Korniş'te üç siyah camlı jip arka arkaya duruyordu. Kahkahalı ihtiyar bizi ufak el kol yönlendirmesiyle ortada duran Hummer'a doğru yönlendiriyordu. Adam ya çok içmişti ya da başka bir şeyi çok içmişti, gözleri kan çanağı. Yüzü şişmanlıktan öyle yumuk yumuk ki gözleri zaten pek görünmüyor. Bizi Hummer'a doğru yönlendirirken Madam'ın kolunu fazlaca sıkmış olmalı, Madam Lilla bağırıyor:

"Yeter Pierre! Kemiklerim kırılacak!"

Pierre Efendi, bırakıp bırakıp sarılırken Madam becerikli bir hamleyle bir elini tutuverdi adamın ve yanına doğru eğerek sadece el ele tutuşma düzeyine indirdi sevgi boğuşmasını. Maryam da adamın öbür elini kapıp hızlıca sıkmaya başladı, başıyla Rus mafyasını kastettiğini belli eder bir hareket yaparak konuştu:

"Merhaba Pierre! Ben Maryam. Güvende miyiz?"

Pierre Efendi'nin yüzü sevinç ile darmadağın olmuş gibi görünmesine rağmen her Lübnanlı erkek gibi gözünün ikinci tabakasında başka bir şey yazıyordu. Maryam'e "Merak etme, halletik" diyen bir şey. Madam Lilla "Ne oluyor?" diye sordu. İlk kez bize böyle bir soru soruyordu. Pierre'in sevgi seli sağ olsun, ne bu soruya cevap bekledi ne de diğer bavulların nerede olduğunu sordu. Zaten artık sahne değişmişti, Madam Lilla yeni sahnedeki yeni mizanseni üzerinde duruyordu. Her zamanki gibi kendiyle meşguldü. Bu sırada Pierre çoktan hepimizin yüzünü hızlıca incelemişti. Maryam bizi kurtardığı için Pierre'e teşekkür edince dikkatimi çekti. Maryam, Beyrut Arapçası konuşuyordu. İlk kez. Enteresan.

Pierre bizi Hummer'e bindirirken, Rus mafyası tehlikesini savmış gibi değil de, pikniğe gidiyormuşuz gibi neşeli:

"Şoförü azat ettim Samira. Senin şoförlüğünü ben yapacağım bugün! Ha ha ha!"

Kapılarımızı kapatıp şoför mahalline geçerken Madam bize fısıldadı:

"Pierre büsbütün üşütmüş kafayı! Hep otel yüzünden."

Bir tek ben gözlerimi kısıp anlamadığımı göstererek bakınca "Nasıl bilmezsin?" edasıyla ekledi:

"*Saint George* canım! Kapatılan *Saint George* Oteli yüzünden!"

Amira ve Maryam camlardan oynar başlıklı *x-ray* cihazları gibi etrafı kolaçan etmekle meşguldü. Ben de anlamış gibi yap-

tım ama anlamadım. Burada kaldığım 2009 yılında öğrendiğim tek şey, denizin içindeki eski, meşhur *Saint George* Oteli'nin şehir merkezi yenilenip özelleştirilirken kapatıldığı, kendi haline, metruk şekilde ortada bırakıldığıydı.

"Genç dostlarımla tanış Pierre" dedi Madam keyifle. "Genç mi?!" diye kahkaha attı Pierre, "genç olan biziz Samira. Onlar daha çocuk!"

Arabayı deniz kıyısından Hıristiyan bölgesi Jemayzi'ye doğru sürmeye başlayan Pierre bize döndü:

"Hanımlar, hiçbirinizin tevellütü yetmez herhalde *Saint George* Oteli'nin barını hatırlamaya, öyle değil mi?"

Üçümüz de kokain mahallinden hızla uzaklaşmak derdindeyken gülümsemeye çalıştık. Pierre dikiz aynasından bakarak sorusuna cevap bekliyordu. Devam etti:

"*Saint George*'u görmemiş biri yeterince genç sayılamaz!"

Madam Lilla'nın kolunu sıktı:

"Hiç değişmemişsin Samira!"

"Saçmalama" dedi Madam, gülmemeye çalışarak; bize dönmeden Pierre'i tanıştırdı:

"Dostumuz *Saint George* Oteli'nin son işletmecisiydi. Beraber çok günlerimiz geçti..." Durdu ve devamını getirmeyeceğini, Pierre'in hikâyeyi bilmediğini, bilmemesi gerektiğini bize açıkça belli ederek şu cümleyi kurdu:

"Jezim Anwar'ı iyi tanır."

"Ah! Jezim! Muhteşem alçak! Hanımlar, o orospu çocuğunu bir tek Samira dize getirmiştir bugüne kadar! Biliyorsun değil mi Samira... Ha ha ha! Senden sonra hiç belini doğrultamadı o Don Juan!"

Arka koltukta üçümüz birbirimize baktık. Madam Lilla'nın başı öyle kıpırtısızdı ki, bizden herhangi bir ses çıkmaması gerektiğini anladık. Soru sormamamız gerekiyordu, çünkü belli ki Pierre'in planlardan haberi olmamalıydı. Bu, sorularından açıkça belli oldu:

"Samira, nereden çıktı şimdi Jezim'i görmek? Nereden aklına geldi? Mahvettiğin kalpleri ziyarete mi çıktınız yoksa hanımefendi? Ha ha ha..."

Besbelli, Pierre hikâyeyi bizim bildiğimiz gibi bilmiyordu. Pierre bildiği ve bilmemesi gereken her şeyin üzerini kahkahalarıyla örten bir adam olmalıydı. Hem Maryam'in verdiği tehlike sinyalini hem de şimdi Madam'ın gerginliğini görmezden gelebilmek için bol bol gülüyordu. Kıh kıh kıh sesleri asansör müziği gibiydi.

"Jezim, Trablus'ta hâlâ aynı evde değil mi?" diye sordu Madam. Pierre, "Evet" diye kıhkıhladı, "fakat aynı adam değil! O gerçekten ihtiyarladı Samira. Bizim gibi değil. Bir karısı var ve hayatı cehennem gibi!"

Madam cevap vermedi. Cevap vermesine de gerek kalmadı çünkü Pierre arabayı zınk diye durdurdu *Saint George* Oteli'nin önünde.

"Bak Samira! Baksana şuna..."

Saint George Oteli'nin terk edilmiş binası, denize indirilirken bir uğursuzluk eseri duruvermiş büyük bir firkateyn gibiydi. Üzerindeki "*Stop Solidaire!*" pankartı rüzgârda kolera salgınını haber veren bir bayrak gibi dertli dalgalanıyordu. Madam göz ucuyla bakıyordu otel binasına. İlgisiz değildi, sadece uzun bakarsa taş kesileceği için korkusundan bakmıyor gibiydi. Planlarında, *Saint George* Oteli'nin önünde durup eski günleri anıp duygusallaşmak yoktu. Belli ki bu yüzden önce Beyrut'a değil, Trablus'a gitmek istiyordu. Ama şimdi, vuracağı adamı öldürmeden evvel cenazesine gitmiş gibiydi yüzü.

"Ne günlerdi ha?! Şu *Solidaire* piçleri güzel otelimizi satın alamadığı için restorasyonu engellemeseydi hâlâ genç olurduk Samira. Ha, ne dersin?" dedi Pierre. Madam "Biz nerede kalacağız Pierre?" diye kestirip attı. Pierre ilk kez kesintisiz kıh kıhlarına bir ara verip Madam'a baktı. Şöyle baktı...

Yıllar yıllar önceydi. Madam, *Saint George* Oteli'ne gelmişti. Ya şarkı söylüyordu, ya dans ediyordu, ya yine bir ülkeden bir ülkeye sır taşıyordu. Eldivenleri vardı muhakkak. Açık eflatun saten olmalı o eldivenler. Saçları muhakkak Farah Diba. Bavulları, makyaj çantaları, omuz çantaları, içinde pudraları, büyük incileri ve ütülü mendilleri vardı. *Stilettolarının* iğne topukları lobinin mermerlerini çınlatıyordu. Jezim Anwar ona bakıyordu, o bunun farkında bile değildi. Jezim Anwar, şimdi altın çakmağını çakıp çakıp bırakarak lobiyi geçip resepsiyonda duran Pierre'e yaklaşıyordu. "Kim bu afet?" diyordu. Pierre, bu alçağın planlarını biliyor, fakat iki öksüz panterin birbirine yaklaşmasını engelleyemeyeceğini fark ediyordu. Jezim Anwar'ın rugan ayakkabıları mermerde gıcırdıyordu, "Dedikleri kadar varmış!"diyordu, "demek Samira buymuş!" Jezim Anwar'ın gözleri parlıyor, Pierre kendisine asla yâr olmayacak bir kraliçe için örülen tuzağın ağlarını görüyordu. Sonrasında hep izledi Pierre. Jezim Anwar'ın hamlelerini, Madam'ın surlarında açılan gedikleri, kalenin düşüşünü, Madam'ın bekleyişini, kendisinin hiçbir biçimde Madam'ın gözüne görünmediğini... Yine ve hep görünmezdi Pierre. Şimdi o günlere bakar gibi bakıyordu Madam'a. Hiçbir şeyin değişmediğini, ne kadar ihtiyarlarsa ihtiyarlasınlar hiç değişmeyeceğinin farkına varıp Samira'nın hâlâ gerçekten de genç olduğunu görüyordu. Bu yüzden kendi gülme taklidini isteksiz yaparak sadece soruya cevap veriyordu:

"Samira'cığım illâ Hamra olacak dediğin için *Hotel Cavalier*'yi ayarladım. Akşam yemeğini de..."

Madam ile Pierre akşam yemeği konusunda çekişmeye başladıklarında -Yiyeceğiz, yemeyeceğiz, illa yiyeceğiz, yenmeyecek!- Maryam, ikide bir arkamıza yola bakarak "Senin şu arkadaşını bulmalıyız" dedi. "Takip mi ediliyoruz? Neye bakıyorsun sen?" diye sordum, bilmediğini anlatan bir dudak büküşü yaptı. Amira'ya baktım, o Pierre ile Madam Lilla arasındaki eski hikâyeyi anlamaya çalışıyordu. Maryam cebinden çıkarıp telefo-

nunu verdi. Berbat hafizama rağmen Beyrut'ta kaldığım zamandan dostum Fawaz'ın numarası hâlâ aklımdaydı. Ne olur ne olmaz diye numaraları ezberlediğim tek şehir burasıydı. Bir mesaj attım. Ve sıkışık trafikten geçip Hamra'daki *Cavalier* Oteli'ne vardığımızda Fawaz'dan çoktan haber gelmişti, bekliyordu. Pierre bizi indirip resepsiyona teslim ettikten sonra daha kapıdan çıkar çıkmaz Maryam -yine akıcı bir Beyrut Arapçası ile!- araba sordu. On beş dakika sonra Beyrut'un kuzeyine, dağlara doğru yol alıyorduk. Madam Lilla dağ lafını duyunca sormadı bile nereye gittiğimizi. Yol boyunca ilk kez kendisini bize teslim ediyordu. Henüz öldürmediği bir adamın cenaze töreninin yapılacağı Beyrut'ta durmaktansa, herhangi bir dağa çıkmak ona daha iyi gelmiş olmalıydı. İskenderiye'de mezardan dönerken taktığı geniş kenarlıklı muhteşem şapkayı yeniden kafasına geçirdiğine göre hakikaten hatırlamak istemiyor olmalıydı. Hiç kimse sormadı nereye gittiğimizi, ama ben yine de anlattım:

"Fawaz, buradaki en iyi dostumdur. Akademisyendir, ama aynı zamanda eski tüfeklerden. Sol hareketten gelir. Ama şimdi..."

Maryam, daha ziyade lojistikle ilgileniyordu:

"Madam yarın geçer miyiz Trablus'a?"

Bu acele niyeydi? Madam'ı gitmemeye ikna etmeye çalışmayacak mıydık? Adamı öldürmesin diye bir şey yapmayacak mıydık? Amira da benim gibi düşünüyor olmalı ki, kaşlarını çatıp Maryam'e anlamaz baktı. Maryam ikimize de bakmadı. Madam, "Evet" dedi, "akşamüstü orada olmalıyız. Böylece akşam olduğunda..." cümlesinin sonunu aklından geçenden farklı bitirdiği belliydi:

"Beyrut'a dönebiliriz. Sonra da..."

O cümlenin Madam Lilla'nın planladığı sonunu, siyanürden bir tek benim haberim olduğu için bir tek ben biliyordum. Fakat şimdi Maryam ile Amira'ya söyleyenecek zaman değildi.

Maryam, "İyi, o zaman sabaha bu şoför arkadaş bizi alsın, Trablus'a götürsün."

Amira ve ben bu kez bakmakla yetinmedik ve Maryam'in elini tuttum "Ne oluyor?" dedim fısıldayarak. Elimi geri kucağıma bıraktı Maryam, "Tamam, merak etme" anlamında gözlerini kapattı. Şoförle yine mükemmel bir Beyrut Arapçasıyla konuşup pazarlık etti, öğleye doğru bizi almasını söyledi, adamla anlaştı.

"Burası" dedim. Fawaz, iki kolu açık, meyve ağaçlarının ortasında durmuş bizi bekliyordu. Onu öyle görünce ilk kez aklıma geldi. Maryam, Amira tamam da Madam'ı nasıl tanıştıracaktım? Hiç değilse Beyrut'ta kullandığı Samira ismine sadık kalmaya karar verdim.

Fawaz, gövdesinin orta yaşlı erkek iriliğine rağmen, bastığı yeri bile ezmeyen adımlarıyla yaklaşınca zaten zaman akmaya başladı. Gözlerinin içi gülüyordu. Ağzı her an bir espri yapmaya hazırdı ve daha o espriyi yapmadan insan gülmek için bekliyordu. Bir şefkat jesti yapacak gibi açık duruyordu elleri. Tatlı tatlı ayrıntılarını anlattığı yemeği hazırlamış, saç kurutma makinesiyle mangalı yakmış. Önden yürüyüp bahçenin içine girdiğinde Madam, ellerini karnının altında birleştirip kulağıma fısıldadı:

"Ne yakışıklı adam!"

Kahkaha atmışım. Fawaz, dönüp "Hayrola?!" deyince uydurdum:

"Ne zamandır bir beyefendi ile yemek yemiyoruz da, ona neşelendik" deyiverdim.

Böylece geçtik bahçe masasına. Su içmekten önce, tabakları masaya getirmekten evvel, nasılsınızlardan hemen sonra, hiç nefes almadan politika konuşmaya başladık. Nasıl başladık hatırlamıyorum. Madam Lilla hariç hepimizin elleri kolları havadaydı, tek hatırladığım bu. Mangalda odun kömürleri çıtırdıyordu, belki ateş geçiyordu, farkında değildik. Ortadoğu konuşmaya başlamıştık. "Beyrut nasıl?" demişimdir ya da birimiz demişizdir muhakkak. Sonrası bir sarhoşluk hali. Kendimizden geçmiştik. Belki yarım saat, belki bir saat. Bu, Beyrut'un suyunu içmek, havasını

solumak gibi bir şeydi. Dağın başında bile olsa Beyrut'ta bunları konuşmadan nefes almaya başlayamaz gibiydik. Hiç durmadan konuşmuş ve nihayet Fawaz ellerini masaya "Haydi!" diyerek vurduğunda nefes almıştık. Marine edilmiş etleri getirdi Fawaz ve arak. Bahçe masasının üzerine tabaklar getirdim ben mutfaktan. İnce pide ekmeklerini Amira getirdi. Maryam baharatları topladı mutfak masasından. Yıkanmış taze zahteri ve marulları dizdi Fawaz, labneyi ağır ağır karıştırdı, zeytinyağı döktü üzerine. Yeşil zeytin çıkardı. Giderek masa parlamaya başladı zeytinyağlı yiyeceklerle. Her şeyin çok lezzetli olduğu derme çatma bir masa oldu, mükemmel. Uyaksız, güzel bir şiirin dizeleri gibi düzdük masayı. Madam hiç olmadığı kadar sessiz bizi izlerken. Beyrut'a gelmiş olmaktan hâlâ canı sıkkın olmalı. O, birkaç gün sonra, daha önemlisi planını gerçekleştirdikten sonra yaşanması gerektiğini düşündüğü bugünü neredeyse nefesini tutarak yaşamıyormuş gibi yapıyor sanki. Biz hâlâ "Ama Suriye...", "Ama İran...", "Ama Körfez Arapları...", "Ama Türkiye...", "Ama İsrail...", "Ama Amerika..." diye başlayan cümlelerle kesik kesik sürdürüyoruz konuşmayı. Her cümlede kaç insanın öleceğini hesaplıyoruz. Kabaca! Ta ki arağa su karışıncaya kadar. Karaftaki arak suyla buluştuğunda, o büyülü beyazlık, sıvı sigara dumanı gibi dağılmaya başladığında, herkes sustu. Sanki ilk kez görüyormuşuz gibi bu anı, her seferinde olduğu gibi galiba, sessizleştik ve izledik. Susturan bir kimya, bütün Ortadoğu'yu.

"Ama en önemlisi" dedi Fawaz, Ortadoğu politikasının sırrını çözecek bir şey söyleyeceğini sandık. Oysa içeri gitti ve elinde beyaz porselen tabakta büyük, pembe bir domatesle geri döndü:

"En önemlisi bu güzelin size kısmet olmuş olması! Dünden beri bekletiyordum, siz geldiğinize göre sizin şerefinize keselim."

"Ne bu Fawaz?" dedim, hepimiz domatesin üzerine eğilmiştik.

"Araklı domates. Pembe dağ domatesi. Bunun tepesini böyle

küçük delip bir gün tabakta arakla bekletince dünyanın en güzel arak mezesi olur. Dilimleyeyim de..."

Fawaz domatese sanki ürkütüp kaçırmamak için yavaş yavaş yaklaşırken konuşuyordu.

"... öyle sanıyorlar tabii. Ortadoğu, insan hayatının kıymetli olmadığı yerdir, diye düşünüyorlar. Değil. Ortadoğu bazı insanların kıymetsiz, bazılarının ise lüzumundan fazla kıymetli olduğu yerdir. Ve bu düzeni devam ettiren şey de..."

Domatesin pembe suyu tabağa yayılıyordu:

"Hava... Bunu devam ettiren şey bu hava. Beyrut'ta hiçbir şey yapmana gerek yok. Çünkü sürekli bir şey olur. Sen bir şey yapmasan da hayat doludur bu yüzden. Sürüklenip gidersin ve bu..."

Domatesin dilimleri, birbirinden ayrılırken tabağın üzerinde bir arak bulutu oluşuyordu:

"Ve bu çok büyülü bir hayat sunar sana. Her zaman kendini feda edecek kutsal bir şey vardır. Ne büyük bir konfor! Anlam aramak zorunda değilsin, çünkü bol miktarda anlam var ortada. Çünkü bol miktarda kan var. Kan varsa hep anlam vardır. Buna inanması..."

Dilimler ağır ağır ayrılıyor domatesten:

"Buna inanması Tanrı'ya inanmaktan daha kolaydır. Bir nesil de böyle geçer. Sonra başka bir nesil gelir. Nasılsa onlar da hatırlayıp peşine düşecek bir kan yolu bulur. O yolu bulunca zaten başka bir yol bulmanıza gerek yok. Ortadoğu'da bir şey bilmenize de gerek yoktur."

Domates dilim dilim yayıldı tabağa, arak kokusu dağıldı.

"İşte oldu" dedi Fawaz, "bakalım neler olacak?!"

Ne Ortadoğu'dan, ne şu anda bu ülkenin etrafında daraları savaş çemberinden söz ediyordu. Bütün bunların ortasının en ortasında duran domatesten bahsediyordu. Bakalım neler olacaktı?

Ne kokain kaldı, ne tekne, ne ertesi gün olacaklar. Bir anda dünyanın merkezi oldu domates. Bir anlığına. O an uzadıkça uzayacaktı ama Fawaz sordu:

"Peki siz neden buradasınız hanımlar? Hem de savaşın ortasında!"

Çatallarımız elimizde kaldık. Söyleyecek bir şey yoktu. Madam bir gün âşık olduğu adamı bulmak için savaşın ortasına gitmiş idiyse, şu anda bizim durumumuz da hiç farklı değildi. Biz de birbirimiz için ve birbirimizden başka kimsemiz olmadan savaşın ortasına doğru girmiştik. Delilikler dışarıdan göründüğü kadar delice olmayabiliyordu demek ki...

Hiç kimse bir şey söylemeyecek, içimizden biri muhakkak bir yalan uyduracak, Madam şimdi kesinlikle bir hikâye bulur diye düşünürken, Maryam:

"Dar el-Amar'da Filipinli eski hizmetçilerin kurduğu bir komün var, biliyor musunuz? Oraya gideceğiz."

Nasıl yani?!

Maryam'in önemli bir karar aldığı belli olan yüzünü aydınlatıyordu. Madam Lilla sanki Maryam'in söylediğini duymamış gibi Fawaz'ın çok önce söylediği bir cümleye karşılık verdi:

"Ortadoğu'da... mühim olan... kimin hayatının kıymetli olduğu. Birini öldürmeden önce buna karar vermelisin."

Fawaz, bana "Bu deli kim?" der gibi baktı. "Domates" dedim, "muhteşem! Normal domatesle de olur mu sence bu?"

33. Bölüm

Amira, Jezim Anwar'ın altın çakmağını Abu Hassan Meyhanesi'nin kahverengi formika masasının üzerine koydu. Bir soru olarak koydu çakmağı, başka bir şey söylemesine gerek yoktu. Madam Lilla ise ne Maryam ne de Amira ile konuştu, bana döndü:

"Her şeyden daha önemlisi..."

Sigara dumanını bana üfledi:

"Evet... En önemlisi Madam Lilla'nızın yaşaması. Bir alçağın canındansa... Evet hanımefendi size söylüyorum..."

Sigara dumanını bir kere daha üfledi yüzüme:

"Bir roman kahramanının kahraman olmayı hak etmesi gerekir, ne dersiniz? Bu, Jezim Anwar gibi sefillerin canından daha önemlidir. Onu öldürmezsem ben kim olurum ki? İhtiyar bir kadın. Hakkında yazılmaya değmeyecek biri, öyle değil mi yazar hanım? Ancak onu öldürürsem..."

Maryam, "Madam Lilla!" diye sözünü kesmek istedi. Madam sigarayı yine siyah-beyaz filmlerdeki kadınlar gibi yarım söndürdü:

"Ben de onu diyorum! Ben Madam Lilla olarak kalmalıyım!"

Çakmağı masadan almak için titreyen ellerini uzattığında Maryam ondan önce davranıp avuçladı altın laneti:

"Beni dinleyin!" dedi. Durdu kendi sesine ikna olmadığı için tekrar etti:

"Şimdi herkes beni dinleyecek!"

Maryam, İskenderiye'deki sapanı nasıl tutuyorsa Jezim Anwar'ın kahrolası çakmağını öyle tutuyordu. Bir çakmakla bir rejimi yıkacak gibiydi. İkindi ve gece boyunca öyle çok içmiştik ki hepimizin gözleri kan çanağıydı. Fawaz'ın evinden çıkıp çakırkeyifliğin verdiği cesaretle daha çok içmeye karar verip de Abu Hassan'a girdiğimizden beri mekânda yıllardır çalan Ümmü Gülsüm'ün iki saat süren *İnta Omri*'si ikinci kez çalmaya başlamıştı. Amira, Maryam ve Madam Lilla şarkının giriş taksimi kadar güzel görünüyordu.

Fawaz, dağ evinden ayrılıp Beyrut merkeze inmek için hepimiz arabaya binerken kolumdan tutup sordu:

"Senin ne işin var bu insanlarla? Nereye gittiğinizi bile bilmiyorsun sanki."

Bir rüyanın ortasında, tam kendini rüyaya kaptırmışken birinin çıkıp "Rüya görüyorsun" demesi gibi bir şeydi bu. Rüyadaki birine nasıl cevap verilirse öyle cevap verdim ben de, gülerek:

"Beni bekleyen kimse yok ki. 'Kal' diyen olmadığına göre 'Gel' diyenle gidiyorum ben de."

"Nereye peki? Peki, tamam, Dar el-Amar'a. Ama sonra nereye?"

Sonrasını düşünmediğimi o zaman fark ettim. Filmler bitince aktörler nereye giderse ben de oraya giderim, diye mi düşündüm acaba? Boş sessizliğim Fawaz'ı iyice endişelendirdi:

"İstanbul'a dönmelisin. Evine. Sen geleceğini bildirince İstanbul'u arayıp Nuray'la konuştum, herkes seni merak ediyor."

Güldüm:

"Ben de" dedim, "kendimi çok merak ediyorum bazen. Fawaz, ben herhalde..."

Madam ve kızlar arabaya binmiş bize bakıyorlardı, hava kararmıştı. Hızlıca bitirdim cümlemi:

"Hikâyenin bittiği yere doğru gidiyorum. Hikâye nerede biterse. Anladın mı? O ülke için artık umudum yok. Artık inadım da yok galiba."

Fawaz, arkadaşlarını ölüme, savaşa, bilinmeze çok göndermiş biri. Bir dostun böyle durumlarda yapabileceği tek şeyin içtenlikle sarılıp nafile bir şekilde "Beni ara" demek olduğunu. Öyle de yaptı.

Arabaya biner binmez Fawaz'la ne konuştuğumu sormasınlar diye ben çakırkeyf bir abartıyla sordum Maryam'e:

"Beyrut Arapçan çok iyiymiş azizim. Hayrola?"

O cevap vermeden Amira asıl sorulması gereken soruyu sordu:

"Trablus'taki Filipinli kadınların kurduğu komün meselesi nedir Maryam efendi?!"

Beyrut'a geldiğimizden beri neredeyse tamamen sessizleşen Madam Lilla, bizim ne konuştuğumuzla da pek ilgilenmiyordu artık. Yola çıkmadan yolculuğuna başlamış olmalıydı. Henüz tabancası elinde değildi belki ama Jezim Anwar'a nişan almış, parmağı tetikteydi. Biz, tıpkı onun evinde yemek yediğimiz ilk geceki gibi sesleri mırıltı halinde duyulan figüranlardık. Araba dağların arasından Beyrut'a iniyor, kontrol noktalarında kimse bizi durdurmuyordu. Bir rüya gibi teklemeden akıyordu yol. Maryam, Amira ve benim ellerimizi tuttu, yüzünü buruşturarak komiklikler yaptı, hasılı ciddiyetimizi ciddiye almadı. İkimizin ellerini de kendi dizlerinin üzerine koydu. Kafasından neşeli ve iyimser bir şeyler geçtiği belliydi ve o şeyler her ne ise bizimle de ilgisi vardı.

Maryam'in bu çakırkeyf kardeşlik jestleri iyiden iyiye hain hissettirdi kendimi. Zira elim cebimde, siyanür şişesinde. Bir şey

çalmış olmak değil, hikâyeyi yazmak için Madam'ın eşyalarını yağmalamış olmak kötü hissettirdi bana. Yazmak için hayat hırsızı olmuşum... İçim sıkıldı. Siyanür şişesi, bir tılsım gibi; bende durduğu sürece hikâyenin sonunu yazma kudreti bana ait. Ama yaşanan hikâyenin dışındayım. İçimin sıkıntısı yeterince derinleşince bir tercih yaptım.

Şişeyi çıkarıp gösteriyorum ikisine. Madam'ın ruhu bizden çok uzakta, fark etmiyor. Maryam ve Amira bana bakıyor, "Nedir bu?" der gibi. Başımla Madam'ı gösteriyorum. Anlıyorlar. Maryam sinirlenerek camdan dışarı bakıyor, Amira alt dudağını ısırıyor sıkıntıyla. Bir şey söylemiyoruz ama herkes anlıyor ki, Madam sadece birini öldürmek için değil, aslında kendi canını almak için çıkmış bu yola. Biz de onun cenaze taşıyıcılarıyız aslında. Bir ihtiyar kahramanın tabutunu taşıyacak olsak bile, nereye?..

"Bir yere gidelim içmeye!"

Maryam, Amira ve bana "Derhal bu öneriyi destekleyin" der gibi bakıyor. Aklıma geliyor, şoförün ensesine eğiliyorum:

"Usta! *Abu Hassan*'ı biliyor musun? Hamra'dan Karakas'a inerken solda."

Şoför, iç gıcıklayıcı bir parola duymuş gibi kaytan gülüp vitesi keyifle değiştirince Maryam neşeleniyor:

"Yaşa!"

Madam haklı, Beyrut sarı ışıklarıyla bana hikâyenin sonunun hiç de yazdığım gibi olmayacağını söyleyerek parlıyor. En azından şimdi içim rahat. Yazmaktan vazgeçip yaşamaya karar vermiş insanların huzuruyla siyanürü cebime koyuyorum. Artık hayatın topu bende değil, rahatım.

Abu Hassan dışarıdan küçük, berbat bir büfe gibi görünüyor. Lacivert-beyaz tentesi ve beyaz floresan ışıklarıyla bir mola yerinden daha çekici değil. Ama içeri girince... Yıllardır olduğu

gibi aynı kaset çalıyor yine. Ümmü Gülsüm'den *İnta Omri*... Ömrümsün! Olağanüstü giriş taksimi. Yukarı çıkıyoruz dar, metal merdivenden. Kahverengi formika masalardan en sevdiğim, pencerenin yanındaki, boş. Garson, neşeyle soruyor:

Bu konuşma belki onlarca kez aynı şekilde geçmiş aramızda:

"Halk rakısı mı?

"Elbette!"

Konuşmanın tanıdıklığı, teypteki *İnta Omri* giriş taksimi, masanın iki yanındaki sıralara oturuşumuz... Çok eskiden, diyelim ki '70'li yıllarda, Orhan Gencebay çalan, insanların nefesleriyle ısınmış bir dolmuşta, yarı uykulu giden gece yolcularıymışız gibi sokulgan, şefkatli bir duygu yaratıyor. Bu masadaki kimse o dolmuşa binmemiş olmasına rağmen şimdi söylesem, ne demek istediğimi anlarlar. Öyle iyiyiz bir anda. Mezeler sıralanıyor biz sormadan. Çiğ köfte, incecik kıyılmış çiğ ciğer, nane yaprakları, zeytinyağı ile desenlenmiş labne, etli humus, fattuş salatası, kızarmış kıbbeler, sarımsaklı dolgun enginar haşlaması, makanek, tabbule... Tam soracak derken soruyor garson:

"Tavuk kanatlarını attırayım mı?"

Eskiden olduğu gibi cevap veriyorum bu soruya:

"Birazdan..."

O tavuk kanatları daha bir kere bile yenemedi oysa.

Maryam başlıyor söze, hepimizi Madam Lilla'ya kurduğu tezgâha katılmaya çağırır gibi bir eda ile:

"Evet Madam Lilla, şimdi söyleyin bakalım. Nedir plan? Nasıl yapacağız?"

Madam, çok uzakta bir yerde hâlâ. Hülyalı bakıyor Maryam'e, hafif sarhoş. Maryam bir kez daha:

"Yani şu adamı... Neydi adı? Jezim Anwar... Nasıl öldüreceğiz? Bir planınız var mı?"

Madam, Maryam'in sesindeki ince hafifliği ve bu hafifleştirme çabasına Amira ile benim de ortak olduğumuzu hissetmiş olmalı, kaşını kaldırıp soruyor:

"Neden sordunuz? Beraber mi yapacağız?"

"Ne yani?" dedi Maryam, kollarını iki yana açarak, kendinden emin, "tek başınıza yapabilir misiniz?"

Madam, neredeyse aşağılayarak baktı hepimize:

"Şüpheniz mi var!"

"Peki ya sonra?" dedim ben, "sonra ne olacak?"

Amira, masaya dayandı ve gözleriyle soruyu tekrar etti. Maryam ise Madam'ın bu tür sorulardan kaçma becerisini bildiği için altını çizdi:

"Sonra ne olacak Madam Lilla? Onun için de bir plan yaptınız mı?"

Madam Lilla üçümüzün üzerinde gözlerini gezdirdi. Üçümüzün arasında bir anlaşma olduğunu sezmiş gibiydi. Bakışları bende durdu. Hemen parçala-yönet sistemine başvurdu. Beyrut Arapçası ile konuştu, Maryam'e bakarak müstehzi:

"Elbette tatlım!"

Küçük bir es verip Maryam'e sordu:

"Söyle bakalım hanımefendi. Neden bu kadar iyi Beyrut Arapçası biliyorsun? Ve Amira haklı. Nedir bu Dar el-Amar'daki Filipinli kadınlar komünü meselesi? Kızlar da merak ediyor. Öyle değil mi?"

Amira ile bana bakıp Maryam'e karşı yaptığı hamleye destek bekledi. Maryam geri adım atmadı:

"Siyanürden haberimiz var Madam! Siz neyin peşindesiniz?"

Madam bir kez daha bana baktı. Tekneden inmeden önce kimin nerede durduğunu gözünün önünden geçiriyor olmalıydı. İçeride bavulu hazırlayan ve dolayısıyla siyanür meselesini başına bela edenin ben olduğumu anladı. Fakat kılı bile kıpırdamadı. Muhtemelen zaten üçümüzün birden bu sorulara girişmesinin nedenini daha konuşmaya başladığımızda anlamıştı. Kaşlarını umursamaz kaldırdı bu sefer, şöyle bir saçlarını yokladı, düzeltti:

"Bir şey yapmak zorunda değilsiniz. Ben her şeyi düşündüm."

"Cenazenizi de tasarladınız yani!" dedi Amira, kızmıştı.

Madam, Amira'nın elinin üzerine elini koydu, pıt pıt vurdu, teselli eder gibi konuştu:

"Dediğim gibi Amira'cığım, bir şey yapmak zorunda değilsiniz. Bilhassa sen hiç merak etme. Daha önce de söyledim, Tunus'a döndüğünde Eyüp Bey kuracağın dans okulu için her şeyi hazırlamış olacak. Zaten sanırım senin şu hamam işi de halloldu."

Amira, sinirle çekti elini Madam'ın elinin altından, ne hamam meselesini sordu ne de dans okuluyla ilgili bir şey söyledi:

"Ben onu mu diyorum! Onu mu diyorum ben! Allah aşkına Madam... Siz olmazsanız..."

"Evet?.. Ben olmazsam?"

Amira, cebinden Jezim Anwar'ın kahrolası altın çakmağını çıkardı. Çakmaya başladı. Gözünü Madam'dan ayırmıyor. Madam da ona bakıyor. Böyle bir sessiz bir meydan okuma anı. Amira söyleyecek mi Madam olmazsa büsbütün öksüz kalacağını? Yoksa Madam'ın kibrine, bu yalnız başına planlar yapışına, bizden habersiz ölmeye karar verişine çok kızgın da, söylemeyecek mi bir şey? Annesi tarafından zaten bir kez ihanete uğramış bir kız çocuğu Amira. Bir kere daha hayat onu dövdüğü sırada orada olmayacak bir anne mi Madam onun için? Yoksa bu kez bu annenin onu terk etmesine izin vermeyecek, "Otur oturduğun yerde, beni korumak zorundasın" mı diyecek?

Maryam ikisine bakıyor. Artık kendisinin bir şey yapmasına gerek olmadığını biliyor. Amira'nın gözünün döndüğü anlardan biri. Böyle anlarda hepimizden, hepimizin toplamından daha güçlü. Madam bu sessizliğin ağırlaştırılmasına daha fazla katlanmak istemedi. Bu trajedi anını şöyle bir savurdu. Bir sigara çekti Maryam'in paketinden, ağzına götürdü. Amira'ya baktı. Şöyle baktı:

"Sigaramı yak ve bana güven. Bir şey söyleyeceğim eğer sigaramı yakarsan. Hoşuna gidecek bir şey."

Amira, Jezim Anwar'ın çakmağını "Çalışmıyor bu" deyip masaya koydu; başka bir şey söylemesine gerek yoktu. Madam Lilla Maryam'in çakmağını alıp sigarasını kendi yaktı. Bana döndü ve işte o zaman söyledi:

"*Her şeyden daha önemlisi...*"

Dumanını bana üfledi:

"*Evet... En önemlisi Madam Lilla'nızın yaşaması. Bir alçağın canındansa... Evet hanımefendi size söylüyorum...*"

Madam Lilla konuşmasını sürdürürken, işte o zaman Maryam kesti:

"*Beni dinleyin!*" dedi.

Fakat tam o sırada "Aaa!" diye bir ses duyuldu yukarı kata çıkan merdivenlerden. Masanın giderek kararan kasaveti kesintiye uğradı. Hepimiz başımızı kaldırıp baktık sesin sahibi bana bakıyordu. Bir can simidine yapışır gibi çıktı sesim:

"Çağıl!"

Koşup geldi genç kadın. Kristal gibi çınlayan, sesiyle kucakladı beni. Ağırlığını bir sağa bir sola vererek sallandı bana sarılırken. Bir bebeği sallar gibi sarılan iki kadındık. Aynı anda aynı soruyu sorduk:

"Ne işin var senin burada?"

Sonra da kahkaha attık. Masanın gerilip kalmış havası kaskatı duruyordu öylece. Yine de herkesle sanki biraz önce herhangi bir şeyden bahsediyormuşuz gibi tanıştırdım Çağıl'ı:

"Bu da benim kızım!"

Çağıl, gülünce hep pembeleşen yüzüyle ve başıyla selam vererek ellerini sıktı herkesin. "Gel gel otur" dedim ve sıraya sıkıştık Maryam'le. Çağıl biraz içmiş, biraz heyecanlı ama yüzünde bir yara. Ben yarayı sormak üzereyken o nasıl "benim kızım" olduğunu açıklamaya girişti:

"İngiltere'den sınırdışı edilmiştim kâğıtlarımın eksikliği yüzünden. Hiçbir şeysiz Beyrut'a geldim. Sonra o -bana bakıyor

heyecandan nemlenmiş gözleriyle- çıktı karşıma. 'Hey! Kendine gel!' dedi ve bana gazetecilik öğretti. Şimdi BBC'deyim, Londra'da."

Herkes başını salladı. Ben hariç hiç kimse biraz önceki çakmak geriliminden tam kurtulmuş değildi. Çağıl yerinde hoplayarak bana döndü:

"Savaş muhabirliği eğitimi aldım. Şimdi Suriye'ye gidiyorum. Sen geliyor musun? Yazacak mısın?"

Saçını tuttum, "Yok" dedim, "ben şimdilik başka bir şey yapıyorum..."

Çağıl ne yaptığımı söyleyeceğimi düşünerek açıklama bekledi. Öyle bekledi ki uydurdum:

"Belli değil daha. Eee anlat bakalım küçükhanım. Nedir bu yüzünün hali?"

Yüzündeki yaraya neredeyse sevinçle götürdü elini:

"Aaa o mu! Önemli bir şey değil, İstanbul'dan geçerken bir eylem izleyeyim dedim, biber gazı geldi. Çok yakından sıktı alçaklar. İz kaldı. Geçer, kalmaz bir şey bir haftaya."

Bir askerin madalyasını okşadığı gibi dokundu yarasına, gurur duyuyordu neredeyse. Sonra masadakilere dönüp "Bana şanslı kalemini bile verdi" dedi, "Beyrut'ta ilk haberime giderken! 'Her şey yolunda gidecek' dedi ve ondan sonra da her şey yolunda gitti."

Masadakiler nihayet gülümsemeye başladı. Çağıl'ın söylediklerine değil. Sadece bu genç kadının masaya iyimserlik gezegeninden düşen neşe meteoruna benzeyişine güldüler.

"Peki Suriye'ye girecek misin?" diye sorunca ben, ezberlediği şiirini coşkuyla okuyan ilkokul öğrencileri gibi nefessiz anlattı:

"Bakalım, öyle görünüyor. Şu insani yardım gruplarından birine takılacağım herhalde. Gazeteci olduğumu söylemeyebilirim. Antakya'dan girmeye çalıştım ama olmadı. Ama burada daha önceden tanıdığım sınır köylerinden bir adam var, onunla buluşacağım zaten. Yani burada buluşacaktık ama..."

Çevresine bakındı, bizden başkası yoktu *Abu Hassan*'da.

Amira, "Korkmuyor musun?" dedi Çağıl'a. O, "Hem de nasıl!" deyip gülünce elim gayrihtiyari Çağıl'ın saçına gitti yine, abla gibi. O devam etti:

"Ama çok heyecanlı!"

Masa bir kere daha güldü:

"İşte benim kızım!" dedim, içimin içinden gururlu.

Sonra masadakilere dönüp ekledim:

"Küçükhanım sadece bir savaş muhabiri değil aynı zamanda iyi bir flamenkocudur!"

Masada "ooo" sesleri yükselirken Çağıl bir ton daha pembeleşti. Gülüyordu. Telefonu çaldı. Yüzü utangaç küçük kız çocuğundan en bitirim savaş muhabirine aniden değişti ve akıcı bir Arapça ile konuşmaya başladı:

"E nerdesin?... Buradayım ben... Neresi?! *Barbar*'ın yanında mı orası?... Tamam... Tamam... Geliyorum... Tamam kapat!"

Bana dönüp "Aptal adam! Burası Şiilerin yeri diye gelmek istemiyormuş... Peki o zaman... Hmmm... Benim gitmem gerek. Sen ne kadar kalacaksın?"

Masadakilere döndüm, Madam'a baktım. Herkes dilini yutmuş gibi sustu. Ben de "Belli olmaz" dedim, "Dönünce *Hotel Cavalier*'ye bak bakalım, oradaysam oradayımdır."

"Tamam" dedi Çağıl ve herkesi yine saygıyla, kızararak selamlayarak koşup gitti. Derin bir nefes almışım gibi çöktüm yerime. Yüzümdeki gülümsenin genişliğini yanağımdaki gerilmeden hissediyor ve ağzımı küçültemiyordum.

Maryam, elini sırtıma koydu:

"'Benim kızım!' ha?!"

"Ya işte..." dedim mahcup.

"Çok şeker" dedi Amira. Madam Lilla hariç herkes birer kere iç geçirdi. Sessizlik bize nerede kaldığımızı hatırlattı. Ama bu kez gevşemiş seslerle devam edildi konuşmaya. Çağıl, iyi bir şeyler olacağına dair küçük bir müjde tadı bırakmıştı masada. Bende de bir yerlerde bir hayatım olduğuna dair bir imbat, hayat hırsızın-

dan biraz daha fazlası olduğuma dair bir fikir kırıntısı. Yedikten saatler sonra dişlerinin arasından ortaya çıkıp neşeyle çıtırdayan incir çekirdekleri gibi tatlı bir his... Bizden daha genç bir kadının neşesi toparladı hepimizi sanki. Hiç telaffuz etmediğimiz bir sorumluluk duygusuyla çeki düzen verdik ruhumuza. Herkes biraz daha güçlü oldu, hepimiz biraz daha... Yetişkin. Olgun.

Maryam herkesin bardağına arak doldurdu ağır ağır. Büyük bir pazarlığa hazırlanır gibiydi:

"Şimdi size söyleyeceklerim var."

Madam Lilla, ilgisizce pencereden dışarı bakmaya başlayınca Maryam yumuşak bir sesle uyardı onu:

"Madam, ciddiyim. Lütfen dinleyin."

Madam Lilla, yüzünü isteksiz bize çevirdi:

"Beyrut Arapçasını niye bu kadar iyi konuştuğumu merak ediyordunuz..."

Amira'ya dönerek devam etti:

"Ve şu Filipinli kadınların Trablus'ta kurduğu komünü..."

Araktan büyük bir yudum aldı. İlanı aşk etmek için cesaret toplayan yeniyetme erkeklere benziyordu. Ya da reddedilmekten korkan bıçkın kız çocuklarına.

"Benim bir dadım vardı. Nunu. Yani ben öyle derdim. Gerçek adı Nadine. Filipinliydi. Gençliğinde Beyrut'ta çalıştıktan sonra Mısır'a gelmişti çalışmaya. İyi olmak kaderiydi, öyle bir kadındı. Yumuşacık. Var ile yok arası. Varlığı ancak yokluğuyla fark edilen o kadınlar vardır ya... Neyse... Bildiği tek Arapça Beyrut Arapçasıydı. Ondan öğrendim yani. Mısır'ı hiç sevemedi. Hep Lübnan'a dönmek istedi. Nihayet ben büyüyünce buraya geldi. Komün diyemeyiz tabii ama birkaç Filipinli kadınla Trablus'ta bir ev tuttular. Bir kreş işletmeye başladılar. Doğum yaklaşınca... İnsan o yumuşaklığı özlüyormuş doğum yaklaşınca. Aklı, fikri değil, o koşulsuz yumuşaklığı... Madam... Ben çocuğu ona bıraktım. Çocuk orada."

Madam Lilla, arak bardağını kavradı. Yüzüğünü tık tık tıklattı bardakta. Bize hâlâ kızgındı. Sırlarını yağmalamıştık ve asla teslim olmayacak bir kadının bütün gizli silahlarını elinden almıştık. Nihayet çıktı sesi. Buz gibiydi:

"Yani?"

"Yani" dedi Maryam, "ben çocuğu oradan alacağım Madam."

Çıkarıp bir keyif sigarası yaktım, anında. Amira, ellerini bacaklarına vurdu:

"Valla mı?!"

İkimizin de gözleri doldu. Maryam dudaklarını içine kıvırdı gülmemek için. Yüzünde dev eğlence trenlerine binen insanların endişeli neşesi vardı. Ama Madam'ın yüzünde mimik kıpırdamadı, hâlâ bardağa aynı ritimle vuruyordu yüzüğü. Aynı dondurucu sesle bir daha sordu:

"Ee, yani?"

"Ee'si bunu sizsiz yapamam. Madam..."

"Efendim?" dedi Madam, yumuşayacağı yoktu. Ama Maryam bir karar alıp ferahlayan, hedefine kilitlendiği için küçük engelleri önemsemeyen her insan gibi sabırlıydı. Derinden gülümseyerek söyledi:

"Yapmayın ne olur. Siz olmazsanız onun bir anneannesi olmaz ki!"

Madam Lilla çok tatsız bir kahkaha attı:

"Ah! Hiç güleceğim yoktu. Anneanne mi?! Ben mi?!"

Madam Lilla hepimizin yüzüne tek tek baktı, birimizin bu kahkahaya katılması için bekliyor, hatta yalvarıyor gibiydi. Bir erkeğe, hayata, aşka, yoksulluğa, tehlikeye teslim olmamıştı, hiç herhangi biri olmamıştı. Şimdi mi yani? Bizim için mi?

Siyanür şişesini çıkardım, masanın üzerine koydum. Çakmağın yanına. Humus ile labne tabaklarının arasına iliştirdim, sadece bizim görebileceğimiz bir noktaya.

Amira ellerini masaya koydu:

"Madam" dedi. Sustuğunda cümlenin gerisini getirmektense Madam'ın kolunu şefkatle tutmak ister gibiydi. Tutmadı ve devam etti:

"Ölümden başka yapacak şeylerimiz var. Sizinle birlikte..."

Madam hâlâ gülmeye ve bizi de bu kahkahaya katmaya çalışıyordu ama giderek çürüdü büzüştü sesi. Elini uzatıp utanç verici sırlarını kapatmaya çalışır gibi siyanürü aldı masadan. Sonra geri bıraktı. Bize bakmıyordu artık. Benim de bir şey söylemem gerekiyor gibiydi:

"Evet ölümden daha iyi şeyler... Kızlar yetiştirmek gibi... Tıpkı sizin söylediğiniz gibi."

Ve Maryam noktayı koydu:

"Kısacası, biz sizinle adam öldürmeye gelmiyoruz Madam. Başından beri saçmaydı. Ama şimdi daha iyi bir planımız olduğuna göre söylemenin zamanı geldi. Siz Jezim Anwar'ı öldüremezsiniz. Öldürmemelisiniz."

Madam Lilla, kaşlarını kaldırıp "Ya demek öyle!" der gibi bir hareket yaptı. Hepimiz Maryam'i onaylayarak mahcup başlarımızı eğince de eline arak bardağını alıp çevirmeye başladı. Gözleri hafif kayarak konuştu bizimle:

"Demek siz ciddisiniz hanımlar. Madem öyle..."

Yarı dolu arak bardağını kafasına dikti. Boş bardağı masaya sertçe koyduğunda, tıpkı sevdiği gibi, sahne yine sadece onundu. Zaten bu yüzden sadece sustu. Uzun bir nefes aldı, uzun bir nefes verdi ve arkasına yaslanıp bize baktı. Başını uzun uzun salladı. Hayır, konuşmadı. Öyle bir sustu ki biz de hiçbir şey söyleyemedik. Kabul ettiğinden ve etmediğinden emindik. Ertesi gün her şeyin Maryam'in istediği gibi ilerleyeceğinden emindik ve kesinlikle öyle olmayacağını biliyorduk.

Ben siyanürü aldım, cebime koydum. Maryam, çakmağı usulca masaya koydu. Artık, yapabileceğimiz bir şey yoktu.

35. Bölüm

(34. Bölüm)

Tunus'ta, tam bu saatlerde, güneş battıktan hemen sonra, hava kararmadan hemen önce, bir an var. "Eflatun vakti" diyorum ben. Yaklaşık on dakikadır, Mısır'dan Maryam, Tunus'tan Amira, Madam Lilla ve tek gözlü Eyüp Bey de öyle diyor bu ana. Tam bu anda, Tunus'ta eflatun vakti kuşları var, ötmeye başlıyorlar. Artık onların adları "eflatun vakti kuşları". Bütün gün susup tam şu anda yasemin ağacının içine saklanıp ağız ağıza verip gece gelmeden acele acele konuşuyorlar. Bu kadar konuştuklarına göre hikâyelerinin tamamını anlatıyorlar... Her şeyi duyuyorum. Çünkü evde bütün gün süren inşaat bugünlük bitti.

Madam Lilla'nın arka bahçesinde, Eyüp Bey'in benim için çıkardığı, küçük tahta masadayım. İki kişilik bahçe salıncağında oturuyorum, tatlı tatlı gıcırdıyor sallandıkça. Salıncak masaya

değdikçe Madam'ın hazırladığı yasemin rakısının İstanbul biletime döküleceğini düşünüyorum. Önüme öylesine kâğıtlar koydum, kalem de var ama bir şey yazdığım yok. Madam Lilla'nın ağaçlara attığı yüzlerce mavi boncuk salkımına bakıyorum. Uzaklardan getirdiğimiz Siyam yavrusu ayaklarımın dibinde. Kendini kaplan zannediyor; ota böceğe pusuya yatıyor.

Amira, evin içinde, ikinci katta yürüyor, duyuyorum. Bu kadar yavaş yürüdüğüne göre hayal kuruyor olmalı. Madam Lilla alt katta Eyüp Bey'le bir şeyler konuşuyor, planlıyor. Maryam banyoya giriyor. Bebek uyumuş olmalı. Yağlı boyayla yeni yazılmış tabela duvara yaslanmış, kurumayı bekliyor.

Bahçeye çıkıyorlar. Madam ve Eyüp Bey. İkisinin de elinde makaslar. Evin duvarından yukarı ağan, duvarları ele geçiren yasemini budayacaklar. Makasları, elleri, yaseminin dallarına değer değmez kuşlar kaçışmaya başlıyor. Anlattıkları hikâyeler yarım kalıyor. Hikâyeler uçuştukça, ikisi yaseminin dallarını kestikçe, ev nefes alıyor. Evin duvarı bir ilkokul çocuğu defterinin sağ sayfasına benziyor, serin ve temiz. Yasemin sarmaşığının üstlerine baka baka keserlerken dallar başlarına, başları bazen birbirine değiyor. Madam Lilla ve Eyüp Bey, öyle durunca, yanarken birbirine yapışmış iki kibrit çöpü. Uysal, ılık ve sakin. "Bu kadın o kadın mı?" diye düşünüyorum. Elinde makasla, yukarı bakarken gözlerini kısan, başının üzerinden kuşlar uçan, dallar sarsıldıkça saçlarına yaseminler yağan, saçları Eyüp Bey'in başına değince duraksayan bu kadın... Trablus'tan Dar el-Amar'a giden o arabadaki kadın mı?..

Şoför bu acayip dörtlüyü hızla buradan uzaklaştırması gerektiğinin farkında, bir şey sormuyor. Eski Mercedes'in her yeri ayrı sallanıyor gaza basınca. Amira, avucunun içindeki siyam yavrusu-

nu Madam'ın kucağına koyuyor. Madam, hem ağlıyor hem gülüyor. Mendiliyle bir ağlayışının, bir gülüşünün gözyaşını siliyor. Kucağında titreyen yavru siyama bakıyor, ağlamasının sümüğü ile gülmesinin tükürüğü bir tıksırıkla havada buluşuyor. Maryam önde oturuyor bu kez. Madam Lilla arkada sağda, Amira ortada, ben soldayım. Uzun sessizlikte Madam ağladıkça şoför dertleniyor. İçli içli soruyor. "Madam" diyor, "Feyruz mu koyayım, Ümmü Gülsüm mü?"

Hepimiz gülmeye başlıyoruz ağır aksak. Madam dahil. Titreyen avuçlarını kedinin üzerine kapatıp kapatıp açıyor, kediyi şefkatle sıkıştırarak seviyor:

"Mini mini seni! Minnoş! Minnoş!"

Hepimiz kediyle ilgiliyiz bir anda. Yeni bir başlangıcı ya da yeni bir sonu, habersiz ve ödlek gözleriyle en çok o anlatıyor.

Maryam şoföre "Sen Feyruz koy... Dar el-Amar'a giden kestirmeyi biliyor musun usta? Dağ yolunu?"

Şoför neşelenmiş "Biliyorum" diyor, sonra keyifle dikiz aynasından bakıyor bize, kendince haytalık ediyor:

"Ablacım size gülmek yakışıyor!"

Hepimiz bir fasıl daha gülüyoruz. Maryam "Daha dur, yeni başladık gülmeye" diyor, "hele emanetimizi alalım da." Madam Lilla mendiliyle yüzünü iyice silip iç geçiriyor. Camdan dışarı bakıyor ve gülümsüyor:

"Hayat ne garip!"

Bunu Madam Lilla gibi biri söyleyince cümle ağırlığını buluyor. Dün gece ve bugün başımıza gelenlerden sonra söylenebilecek başka da bir şey yok zaten.

Siyanür cebimde hâlâ. *Abu Hassan* Meyhanesi'nden çıkarken Madam Lilla hiçbir şey söylemedi, biz de söylemedik. *Hotel Cavalier*'nin odalarına çekilip nerede yattığımızı, nasıl uyuduğu-

muzu bilmeden dalıp gittik. Sabah, hepimiz geceden kalma olarak eski Mercedes'e doluştuk. Şoför, havaya girmiş. Madam'ın yarattığı atmosfer yüzünden olmalı. Takım elbise giymiş adamcağız. İnip kapıları açmak, kapıları kapatmak... Velhasıl, Beyrutlu bir şoförün pek yapmayacağı jestlerle başladı yolculuk.

Kuzey'e giderken, dağ yoluna çıkmadan Hıristiyan bölgesinde durduruyor arabayı. Biz hiçbir şey konuşmuyoruz. Hâlâ nereye gideceğimiz belli değil. Bir gerilim filminin en gerilimli yerinde takılıp kalmış gibiyiz. Bu yüzden şoför arabayı durdurup "Künefe alayım hanımlar. Yersiniz değil mi?" dediğinde bu cümle pek çiğ duruyor. Şoför ezilerek çıkıp arabadan, tost ekmekleri içinde künefe ile geri geliyor. Beyrut'un bu özel sabah kahvaltısı bizim gibi gerilimli bir dörtlünün ellerinde heder oluyor. Şoför yaptığı dev jest yeterince takdir edilmediği için biraz daha eziliyor. Madam Lilla önde oturuyor, biz yine arkada. Nihayet şehirden çıkarken adamcağız sormak zorunda kalıyor:

"Nereye gidiyoruz hanımefendi? Trablus denmişti ama sabah çıkarken Maryam Hanım dedi ki..."

Madam kestirip atıyor, bize hiç bakmadan:

"Trablus'a! Orada işimiz bitince... Maryam Hanım nereye isterse oraya gideriz!"

Arka koltuktan gelen of'lar ve cık cık'lar Madam'ı abartılı bir şekilde öfkelendiriyor:

"Bu kadar yoldan sonra hanımlar, onu görmeden dönmem! Hem ne demişti Maryam Hanım?! Tek başıma yapamam. Nasılsa siz olmadan hiçbir şey yapamam. Öyle değil mi?"

Üçümüz de biliyoruz, yapar. Çölde yaptı, silahı çekti ve vurdu. Bir kere daha yapabilir. Hele Jezim Anwar söz konusu ise kesinlikle vurur. Benim şaşkın, Amira'nın kırgın, Maryam'in kızgın bakışlarına sadece önüne dönerek karşılık verdi Madam. Kutsal görevinin verilmesini bekleyen şoföre bir kez daha söyledi en Madam havasıyla:

"Trablus'a beyefendi! Ve olabildiğince hızlı!"

İki saat sonra bir yol ayrımındaydık...

"Evet bu yoldan. Jezim Anwar'ın malikânesi bu yolun sonunda."

Madam Lilla en diri ve en tetik haliyle, arabanın ön camına yapışmış olarak, bizi bir dağ yoluna sokuyor. Kıvrıla kıvrıla giden yolun bir yerinde, daha da yukarı doğru çıkan bir ağaçlıklı yolun başına geliyoruz. Demir bir kapı var. Görkemli bir kapı ama boyaları dökülmüş, kilidi yok, kanatları bir urganla bağlanmış.

"Dur!" diyor şoföre, şoför zınk diye duruyor.

"Evet evet, bu kapı!"

Araba durunca, derin bir nefes alıyor Madam. Çantasından bordo kadife keseyi çıkarıyor özenle. Elleri hiç titremiyor. Tabancayı çıkarıyor. Şoföre bakıyor uzun uzun. "Beyefendi" diyerek başlıyor:

"Beyefendi... Bir şeref meselesi. Bir alçağın canını alacağım. Ve siz beni burada bekleyeceksiniz. Karşılığında bin dolar alacaksınız. Ama mesele bu değil. Siz, hayat erbabı bir centilmene benziyorsunuz. Benim yaşımda bir kadının eline silahı neden alabileceğini anlayabilirsiniz. Doğru mu?"

Şoför, yine yaver gibi başını sallıyor. Korkmak şöyle dursun, bu kutsal görevde kendisine de bir iş düştüğü için heyecanlanmış gibi. "Pekâlâ" diyor Madam ve kapıya davranıyor. Amira "Bi' dak'ka! Bi dak'ka!" diye durduruyor onu, ama söyleyeceği bir şey yok. Bana ve Maryam'e bakıyor. Maryam "Ne yapabilirim ki" der gibi ellerini iki yana açıyor, çok kızgın. "Ama olmaz ki" diye kekeliyor Amira:

"Madam, siz yani nasıl? Yalnız mı?.. Siz hani...?"

Madam bu kekelemeyle vakit kaybetmek istemiyor, kapıyı açıyor çıkıyor. Aynı anda Amira da:

"Ben de geliyorum!"

Bu durumda ben de çıkıyorum arabadan. Maryam, yüzünde hiçbir ifade olmadan öteki kapıdan iniyor. Madam arkasına bile

baknıyor. Umurunda değil bizim gelip gelmediğimiz. Maryam o kadar kızgın ki söylenmiyor bile, simsiyah olmuş yüzü. Amira, acele ediyor, Madam'ın hemen gerisinde ve bize bakıyor, biz de acele edelim diye. Madam Lilla kapının önünde hiç beklemeden düğümü çözüyor nefes nefese. Kapıyı açıp giriyor, duruyor. Amira'ya konuşuyor ama ona bakmıyor, dümdüz karşıya:

"Dün gece Eyüp Bey'le konuştum."

Ben sağ arkasındayım, başını hafifçe bana döndürüyor, göz göze gelmeden yine karşıya bakıp devam ediyor:

"Hamamdaki gelin meselesi... Kimse senin aleyhinde şahitlik yapmamış. Savcı yine de dava açmaya karar vermiş ama Eyüp Bey savcının diktatör Bin Ali dönemindeki günahlarını bildiği için... Neyse işte halletmiş Eyüp Bey."

Dönüp Amira'ya bakıyor:

"Yani benimle gelmek zorunda değilsin Amira'cığım."

Bu koskoca yolculuğu başlatan o neden birden ortadan kalkıveriyor. Eğer Amira, ben ve Maryam düşünmeye başlarsak bütün yaşananlar, şu anda bir adamın öldürülmesini izlemeye gidiyor oluşumuz, birden anlamsızlaşacak. Atmosfer değerlerine alıştığımız bu hikâye gezegeninden, artık nefes almasını unuttuğumuz gerçeklik gezegenine geçeceğiz, hem de hikâyenin en heyecanlı yerinde. Sanırım bu yüzden, Madam Lilla cümlesini bitirip, bir nefes alıp, bir daha arkasına bakmadan yürüyünce biz de yürüyoruz. Madam Lilla tabancayı kemerine takıyor, tam önüne. Yürüyoruz koşar adım. Savaşa gidiyoruz, katliama. Biz sinirli olmalıyız ama Madam sinirli bize:

"Hepimiz için yaptığımı hâlâ anlamadınız!" diye tıslıyor dişlerinin arasından.

Verandası bahçeye açılan iki katlı köhne bir malikâne. Bir zamanlar beyaz olduğu belli, ama şimdi çamur renginde. Bahçe pis ve hiç çiçeksiz. Yer yer lahanalar var, bazı yerlerde taze soğan, kurumuş salatalık fideleri, çürümüş domatesler yerlerde. Hiçbi-

ri birbirine yakın değil. Verandanın ortasında kirli kavanozlarda labne duruyor, başka bir yerde küflenmiş yeşil zeytinler. Toprağın içinde unutulmuş kahve fincanından makarna torbalarına kadar her şey var. Tavuklar ortalığa saçılmış çöpleri yiyor. Ve bir sürü kedi. Bazıları aksırıyor kedilerin, aksırdıkça sümük fırlatıyorlar etrafa. Bahçede, bir zamanlar beyaz olan ferforje masa toptan oksitlenmiş, üzerinde bir tepside mercimek duruyor. Mercimeklerin ortasına bir kedi oturmuş. Verandada eskiden varaklı olan büyük bir koltuk duruyor, yüzü hep yırtılmış. Kapının önünde arak şişeleri, çoğu kırık. Masanın ayaklarından birinin altına bir televizyon kumandası sıkıştırılmış, dengede dursun diye. Madam Lilla, bu çöplüğün içinde tüm vakarıyla duruyor. Kan davası için gelmiş bir İspanyol kadını gibi. Nefesini ayarlıyor, ağzını açıyor, adamın adını bağıracak. İşte tam o anda...

"Topunuzun Allah belasını versin! Bıktım be! Domuzun evi hepimizin mezarı olsun da kurtulalım yarabbi!"

Tavukları kışkışlayarak, tökezleyerek ve küfrederek şişman ve bir kadın çıkıyor evin arkasından. Madam Lilla'nın ağzı ağır ağır kapanıyor. Kadın kocaman bir bela yumağı gibi neredeyse yuvarlanarak bize doğru ilerliyor. Göbeğine sardığı kuşakta bir kırbaç. Tatsız yüzü güneşten ve sıcaktan iyice büzüşüp kalmış. Üzerindeki elbiselerin rengi artık kalmamış. Saçları oksijen sarısı. Dişlerinin çoğu yok. Bizi görünce duruyor. Hiç şaşırmış gibi değil. Ellerini beline koyup gözlerini kısıp tiksinti ifadesinde donup kalmış ağzını iyice gererek soruyor:

"Kedi mi, güvercin mi, yılan mı?"

Hepimiz donuk kareyiz. Sessizliğimizden şaşırdığımızı değil, aptal olduğumuzu düşünmüş olmalı. Tükürür gibi, alay eder gibi, abartılı kibarlık taklidiyle tekrar soruyor:

"Hanımefendiler hangisini arzu ederler acaba?!"

Ellerini her sözcükte bir seçeneği gösterir gibi bir yana uzatıyor:

"Kedi miii? Yılan mııı? Yoksa güvercin miii?"

Madam cevap vermeyince bıkkınlıkla bize doğru yürümeye başlıyor. Yaklaştıkça Madam Lilla'nın kıyafetine, ayakkabılarına, yüzüne daha dikkatli bakıyor. Doğrudan senli-benli konuşuyor, kaba saba:

"Haa... Sen şu Jezim Efendi'nin gençliğindeki hanımefendilerdensin. Güvercin bakmaya mı geldin? Kedilerle yılanlara ben bakıyorum ama güvercin için Jezim'e müracaat edeceksin hanım! Jezim yok, şimdi git sonra gelirsin."

"Fakat siz kimsiniz?" diye en yüksek Arapçası ile soruyor Madam Lilla. Madam'ın kibarlığı donla gezen bir delinin elindeki kolalı mendil gibi. Kadına da bu "lady" konuşması komik gelmiş olacak, ağzını bükerek Madam'ın taklidini yapar gibi konuşuyor:

"Alya cicim! Hıyarağası Jezim'in zevcesiyiz. Buyur! Bir şey mi diyecektin?"

Bunu derken Madam'a doğru yürümeye başlıyor ve ancak cümlesini bitirdiğinde görüyor, sesi cırlıyor:

"Ne o kız! Tabanca mı o?! Tabanca mı o?!"

Madam Lilla bozmadığı Dartanyan nezaketiyle düello tarzını sürdürüyor. Başı dimdik, sanki beyaz eldivenlerini kadının yüzüne çarpar gibi:

"Sizinle ilgisi yok hanımefendi!"

Kadın gülmeye başlıyor:

"Eee? Jezim gerzeğini mi geberteceksin?! Ha ha ha!"

Kadın gülmeye başlayınca Madam bize bakıyor. Kafasında kurduğu dramlı sahnenin replikleri artık kesinlikle anlamsızlaştığı için sufle almak ister gibi. Maryam bir şey soracak, bir şey diyecek oluyor ama kadın hepten deliriyor. Kahkahalarının arasında parça parça konuşuyor:

"Vur kız vur! Diksin nalları bitli it! Gerçi tek nalı kaldı ya..."

Madam Lilla şaşkınlıktan gözleri belermiş bir şekilde bakınca, Alya adlı bu paçavradan kadın Madam'ın kendi söylediklerini anlamadığını sanıyor:

"Bilmiyor musun cicim? Bacağının biri yok. Pislik herifin bacağını aslanıma yedirdim!"

Gözlerini bizim gibi "hanımefendilerin" korkmuş olmasıyla dalga geçer gibi açıyor ve gülmeye devam ediyor. Kedilerden biri tam o anda Madam'ın eteğinin dibinde tıksırıp sümüğünü ayakkabısıńa fırlatınca da... Artık Madam'ın kurduğu "Kırmızı Pazartesi" sahnesinden eser yok. Zira kadın bunu görünce iyiden iyiye deliriyor:

"Sevdim seni kız!" diye Madam'ın omzuna vurup gülüyor:

"Demek Jezim katırını öldürmeye geldin! Aferin! Anlattığı o kadar kadının içinden bir sen yürekli çıktın."

Bizi bahçenin ortasında bırakıp kahkahalarla evin içine doğru yürüyor. Durup bize bakıp yeniden gülüp, anlama güçlüğümüz varmış gibi eliyle işaret ederek sesleniyor:

"Çökün çökün! Geliyorum şimdi! Ha ha ha!"

Amira, "Oturalım mı?" diyor Maryam'e. Maryam gülecek gibi. Kaşlarını "Bilmem" anlamında kaldırıp ağzını sıvazlıyor. Ben düşmüş sandalyelerden birini kaldırmaya başlıyorum. Piyes izleyeceğiz sanki de seyirci sıralarını düzeltiyorum, öyle. Madam Lilla mıh gibi, ayakta, dimdik. Kendi planladığı son sahneyi oynama ihtimalinin toptan ortadan kalktığına inanmak istemiyor. Kafasından neler geçtiğini Allah bilir ama bize dönüp rüyadaymış gibi mırıldanıyor:

"Bacağını aslan yemiş!"

Maryam, Madam için bir sandalye çekip ona bakıyor. Madam ona teslim oluyor, oturuyor. Bundan sonraki kısımda başrol oyuncusu değil, seyirci olacağını kabul etmiş gibi. Omuzları düşüyor. Kadın içeriden elinde birbirinden farklı bardaklar, küçük kavanozlar ve bulanık bir sıvı dolu şişeyle geliyor. Madam'ın İngiliz beş çayı tarzı onu hiç etkilemiş değil, nasıl konuşuyorsa öyle devam ediyor:

"Güzelmişsin de ha! Yani çökmüşsün tabii de, belli, vaktiyle afetmişsin."

Mercimekleri masadan alıp yere fırlatıyor. Elindeki iki bardağı ve üç küçük kavanozu masaya koyuyor. Şişeyi sallıyor elinde Madam'a doğru:

"Bir tek atarız di mi cicim?! Yakışır!"

Maryam, artık nasılsa Madam'ın dramlı oyunu bozulduğu için ortama uyum sağlıyor:

"Alya bacım, kedi mi satıyorsunuz siz?"

"He benim ablam!" diyor kadın, dişsiz ağzı ve boncuk gözleri alaycı. Madam'ın kolunu dürtüyor:

"Senin Jezim kaplandan kediye düştü cicim! Ne diyorsun!"

Muhtemelen ev yapımı bir tür likör olan bulanık sıvıyı dolduruyor bardaklara. Kendisi bir dikişte içiyor ve biz de içiyormuş gibi yapıyoruz bardakları ağzımıza değdirmeden. Madam hiç kıpırdamıyor hâlâ. Kadın "Gevşe be güzelim!" diyor Madam'a, "Gelir şimdi Jezim. Çeker vurursun tahta bacaklıyı!"

Maryam kadının havasına giriyor:

"Abla, sen anlamadın galiba. Bu kadın senin beyi gerçekten öldürmeye geldi. 'Öldürme, koyver gitsin' demeyecek misin?"

Kadın, nihayet birinin sormasına seviniyor. Bacaklarını açıp eteklerini arasına sarkıtıyor, bir elini dizine dayıyor, "Bana artık fark etmez be güzelim!" diyor. Maryam iyice sokak ağzıyla "Valla mı?!" diye gülerek sorunca iyice gevşiyor kadın. Madam heykel gibi duruyor, Amira güldüğü belli olmasın diye elini ağzına dayıyor ve kadın "Bak anlatayım ablam" diye başlıyor hikâyesine...

"... ama ne güzellik! Yeminle sirk sahipleri birbirine girerdi beni kapmak için. 'Nana gibi dans ediyor, hem de yılanlarla!' Böyle derlerdi hep. Ama ben delibaşım. İlla ki aslanım olacak. Aslanı bana Şah hediye etmiş, bırakır mıyım! Söyledim di mi onu? Söyledim söyledim. Neyse... Şah Rıza Pehlevi'nin sarayından almışım ben onu. Şah'ın atının doğum günü için eğlenceler düzenlenmiş, beni çağırmışlar dans edeyim diye. Benim ilk

koca öyle öldü zaten. Benim pitonlardan biri soktu onu sahnede. Ayyaş pezevenk! Zurna sarhoş. Tutturdu yılanları kullanacağım sihirbazlıkta diye. 'Kullan' dedim ben de. Bilmiyor muyum ben? Yılan sinirlenince sokacak bunu. Koyverdim gitsin. Az değilim ha! Ha ha ha! Neyse benim koca da ölmüş ya, acılı kadınım ya... Ha ha ha! Şah bana bu aslan yavrusunu vermiş. Ben de aldım aslanı gittim İstanbul'a. Bahçeli bir ev aldım. Artık aslanla yatıp kalkıyorum. Taktım ben aslana. Artık soğumuşum yılandan biraz da. Aslanla numaralar uydurmaya başladım, eğitiyorum. Sirklere gidiyoruz, bir sirkten ötekine. Yıllar geçiyor. Fakat komşular şikâyetçi. Bu tabii büyüdükçe çok kükrüyor, mahalle ayağa kalkıyor. O zamanın *Beşiktaş* Gazetesi bana savaş açmış. Dövecekler beni de aslan var, korkuyor namussuzlar. Neyse, işte tam o sırada bir turne teklifi geldi. Kenya Turnesi. Ben de Magirus bir kamyonun arkasını kafes yaptırdım, aldım aslanımı yanıma, çıktım yola. Yolda tabii giderken ne maceralar. Mısır'da aslanın karnını açmaya kalktılar uyuşturucu saklıyorum diye. Haydi ondan yırttık bu sefer yollarda para bitti tabii. Ona rüşvet buna rüşvet sınırlarda derken ben Sudan'da kaldım mı beş parasız. Allah yüzüme baktı da en tatlı parayı orada kazandım sonra. Bu Masailer aslana hasret kalmışlar. Vaktiyle çokmuş da avlanmaktan kaçmış bunların aslanlar. Ben bir dolara bunlara aslan baktırdıydım. Ne para kazandım, ne para! O parayla Kenya'ya vardık nihayet. Kenya o zaman böyle değil, büyük gösteriler düzenledik. Epey kaldım orada. Derken ben bir Hintliye âşık oldum. Adam dedi ki 'Gel gidelim Hindistan.'a' Çıktık yola, benim aslan tabii yanımda. Aylar sürüyor yol öyle olunca. Duruyoruz, gösteri yapıyoruz, aşk yaşıyoruz. İşte o yıldı, İstanbul'dan bir adam aradı beni. Dedi ki bu Saddam'ın bir oğlu varmış, aslanı varmış, eğitim için beni davet ediyorlarmış. Aldım Hindistanlıyı da Irak'a yola çıkacağız. Fakat adam gelmiyor. Kızdım bıraktım onu yolda bir yerde. Vardım Irak'a. Bu Saddam manyak bir herifti, oğlu ondan da manyak. Meğer savaş çıkacakmış o sıra. Ben nereden

bileyim. Ben vardım savaş başladı. Kurtul kurtulabilirsen. Aslan da var yanımda. İşte o zaman bu namussuz it Jezim çıktı karşıma. 'Gel' dedi, 'hem seni hem aslanı kurtarayım.' Benim canıma minnet. Kabul ettim. Etmez olaydım. Kandırdı bu alçak beni. Meğer aslanı satmış benden habersiz. Alacaklar, İngiltere'ye mi, Amerika'ya mı bir yere götürecekler. Ben çok geç anladım, enayiyim ya. Meğer aynı adamlar bizi Bağdat'tan çıkaracaklarmış. Aslanı vermezsek mümkün değil çıkamayacağız oradan. Aslanı almaya geldiler. Ama aslan bir tek benim sözümü dinliyor. 'Ulan' dedim aslana 'Isır kopart şu Jezim'in bacağını!' Aslan kurtuldu adamların elinden, iğneli bak, uyuşmuş, buna rağmen, cart dedi koparttı Jezim'in bacağını. Eee... Sen benim yelemi yolmuşsun Jezim efendi, ben senin bacağını yolmaz mıyım! Sonra da buraya geldik işte. Ne yapayım. Gidecek bir yerim kalmamış, aslanım gitmiş, yaşayacak nedenim kalmamış. Pislik Jezim'den başka bir şeyimiz yok. İkimizden biri ölene kadar beraberiz. Şu kırbacı gördün mü? Aslan aklıma geldikçe bir şaklatıyorum tahta bacağına. Ödü bokuna karışıyor. Pislik herif, bacağı yok ama acısını hissediyor hâlâ. Bu kediler, yılanlar, güvercinler işini bir kıvırsak hemen dişlerimi yaptıracağım ben zaten. Bak bu önlerde dört tane yok... Bak bak, arkalardaki yedi tanesi eksik. Onları yaptırınca böyle çirkin olmam, sahneye çıkarım. Çıkarım. Jezim hayvanı inanmıyor ama çıkabilirim. Bende iş bitmedi daha."

Alya'nın hikâyesi bitti. Ağzının kenarında biriken beyaz tükürükleri avucuyla sildi. Madam'a baktı, eliyle dizini dürttü, güldü:

"Eee sana ne yaptı bu Jezim hayvanı? Anlat bakalım."

Madam'ın kraliyet havası bu yüzgöz iletişim karşısında iyiden iyiye bir android donukluğu gibi görünüyordu ki:

"Alyaaa! Alyaaa! Manyak karı! Neredesin? Gel al şunları elimden!"

Ve Jezim Anwar göründü. İki elinde iki kuş kafesi ile kapıda durdu bizi görünce. Madam Lilla'nın anlattığı adam bu değildi.

Bu adam Madam'ın anlattığı adamın kötü bir müsveddesi bile değildi. Bir altın çakmağı olmuş değil, bir altın çakmak görmüş bir adama bile benzemiyordu. Ufacık, kargacık burgacık bir gövde üzerine, boynu kalmayıncaya kadar çakılmış bir küçük kafadan ibaretti. Pantolonun paçaları uzundu ve beli eski bir kemerle sıkılmıştı. Kafasındaki kasket eski ihtişamlı günlerden kalmış değil, çalıntı mallar pazarından alınmış gibiydi. Hasılı, biz Jezim Anwar'da terk edilmiş, harap bir un değirmeni görüyorduk, ama Madam Lilla belli ki bir devin karşısında duruyordu.

Üçümüz de ayağa kalktık. Olacakların önünü almak için tetikte bekliyoruz. Alya denen kadın kıs kıs gülerek eve doğru geri geri birkaç adım attı. Jezim'in başına gelecekleri keyifle izlemeye hazırlanıyordu. Madam masaya dayandı, ağır ağır ayağa kalktı. Maryam "Madam!" dedi sadece. Ama Madam Lilla artık ses geçirmez bir yerdeydi. Ağır çekim hareket ediyordu. Elini beline götürdü, silahı çıkardı. Heykel gibi duruyor, daha namluyu doğrultmadı. Jezim Anwar, gözlerini kıstı ve... Tanıdı. "Esma" dedi, yüzü bakır rengi metal plakalardan oluşuyormuş gibi güldü, gülerken korktu, korkarken eski fiyakasını hatırladı ve yüzünde metal plakalar birbirini ezdi.

Madam Lilla kendi ismini duyunca, kolay değil, yıllar sonra Jezim Anwar'ın ağzından duyuyordu, bir titreme geçti boynundan aşağıya kadar, üzerindeki ipeklileri çırpındı. Fakat tabanca bir nebze oynamadı. Tabanca yavaş yavaş yukarı kalkarken Jezim Anwar -suçunu bilen adam- kollarını havaya kaldırdı. İki elinde iki kafes de yukarı kalktı. Jezim Anwar kollarını kaldırırken kafesler korkudan sallandı, sallandı, sallandı ve çata pata yere düştü. Kafeslerden güvercinler dışarı uğrayınca, kediler, aksırıkları tıksırıkları arasında peşlerinden. Kediler onların peşinden koşunca, Alya kedilerin peşinden, onların peşinden öteki kediler. Alya kırbacını şaklatıyor:

"Domuzun güvercinleri! Kedilerin gözünü mü döndüreceksiniz ulan! Jezim hıyarının güvercinleri! Pezevengin güvercinleri!"

Ortalık birden bir toz bulutu. Kediler, güvercinler, Alya, tavuklar, sonra tavuklar, Alya, güvercinler, kediler. Dört dönüyor bahçe kendi içinde. Böylece dimdik durarak uzayan Madam Lilla ve en acınası zavallı olarak küçülen Jezim Anwar'ın etrafı bir toz dumanı ile kaplandı. Alya kırbacını şaklatırken şaklatırken... Jezim Anwar küt dedi yere düştü. Kırbaç tahta bacağına dolandı. Alya bağırıyordu:

"İtin dölü! Ne bırakıyorsun güvercinleri elinden! Ödlek hayvan! Erkek misin ulan sen!"

Jezim Anwar düştüğü yerde kaldı. Gözünü Madam'dan ayırmıyordu. Acınası haldeydi, evet. Ve bu Madam'ı durdurmayacaktı. Madam, emniyeti açtı. Bir anlık bir şey oldu. Minnacık bir şey. Öyle küçük ki... Jezim Anwar gülümsedi. Sevimlilik peşinde, şirinlik çabasıyla, "hıh" sesi çıkararak, geride bir gurur kırıntısı bile kalmamış bir adamın çirkinliğiyle... Sadece hayatta kalmak isteyen bir yabani ot gibi. Madam Lilla o bakışa baktı. Doğru mu gördü diye baktı. Doğru gördü. Orada bir adam duruyordu. Bir harap yeldeğirmeni. Kendinden başka hiçbir şey öğütmeyen bir değirmen taşı. Kurtlanmış un. Bir deli kadın. Bir tahta bacak. Pislik içinde bir bahçe. Kendi bokunu yiyen tavuklar, sümüklü kediler, kırık bardaklar, böcekler gibi yaşayan iki ihtiyar, bitmiş bir hikâye, olmayan dişler, bir hayat paçavrası, bir adamın kirli üstüpü ömrü... Silahı tutan eli yanına düştü ağır ağır. Maryam bu anı yakaladı ve hemen gidip Madam'ı tuttu kolundan. Gürültü patırtı, toz duman hâlâ sürerken "Gidelim Madam!" dedi, "burası bize göre değil. Etekleriniz kirlenecek..." Madam Lilla eteklerine baktı. Eteğinin altından bir yavru siyam kedisi göründü, minnacık bir şey. Sanki onun yüzünden kıpırdayamıyor gibiydi. Başka bir şey değil, sanki kedi yavrusu gitmesine engel oluyor gibi. Amira koşup kediyi aldı avucuna, avucuna sığdı kedi. Madam'ı tuttu bir eliyle "Gidelim Madam" dedi, "bu adam zaten ölü!"

Madam sanki hipnotize olmuş gibi yürümeye başladı. Jezim Anwar'ın yanından geçecekti birazdan. Bir adım attı, bir adım

daha, bir tane daha ve tam yanından geçerken... Jezim Anwar "Ne o Esma! Yine mi cesaret edemedin?!" diye gülünce...

Tak tak tak!

Donup kaldık. Fakat donup kalacak zaman yoktu. Maryam neredeyse ayaklarını yerden kesecek kadar Madam'ı kavrayıp koşar adım kapıya doğru kaçmaya başladı. Alya'nın bizimle ilgilendiği yoktu, hâlâ hayvanata karışarak koşuşturuyor, bağrışıyordu. Jezim Anwar arkamızdan bakıyordu. Ölmeyi istiyordu. Oysa Maryam, Madam Lilla'nın elinden silahı alıp ateş ettiğinde sadece tahta bacağına nişan almıştı. Olmayan bacağına... Siyanürü, çoktan bahçe masasının üzerine bırakmıştım.

Bebeği alıp uçağa bindirmek kesinlikle siyam yavrusundan daha kolay oldu. Bir yığın kâğıt yazıp çizmek zorunda kaldık kedi için. Madam Lilla ise Beyrut'ta her yerde bulunan Xanax'dan bir tane alınca Tunus'a kadar uyudu. Bebeği Tunus'a gelip iki gün geçinceye kadar Amira taşıdı kucağında, Maryam dokunamadı bile. Maryam'in kucağı birkaç gün oluşmadı. Maryam ne zaman dokunsa bebek ağlamaya başlıyordu. Biz de bıraktık kendi haline. Üçüncü günün gecesiydi, bebek ağladığında Amira daha kalkmadan susunca, anladık ki Maryam anne olmuştu. Çok beceriksiz hâlâ, ama deniyordu. Sabır ve şefkat gerektiğinde Amira'yı çağırıyordu hemen. Madam Lilla daha çok bir orkestra şefine benziyordu. Daha gelir gelmez, ilk gece, evde derhal tadilat gerektiğine karar verdi. Eğer burası dans okuluna çevirilecekse bu en şık ve en doğru şekilde yapılmalıydı. Bebek bakılacaksa en hijyenik, en kolalı şekilde bakılmalıydı. Amira ve Maryam bir süre burada kalacaksa onlara da bir oda verilmeliydi. Eğer Eyüp Bey'e teslim olunacaksa...

"Hoş geldiniz" dedi Eyüp Bey.

Madam'ın aşırı duygusallıktan hoşlanmadığını bildiği için sevincini kör gözüyle yaşıyor gibiydi, başı hep önüne eğik. Havaalanından bizi almaya geldiğinde, derhal Madam'ın elindeki çantaya davrandı. Çantayı alınca arabaya doğru yürüyecekti ki Madam:

"Eyüp Bey, kolunuza girip size yaslanabilir miyim?"

Eyüp Bey'in o anda on santim uzadığını gördüm. Bir şey demeden baktı Madam Lilla'ya. Yıllarca beklemiş bir adamdı ve birkaç saniye bekletmek istedi Madam'ı, karşılık olarak. Bir... İki... Üçüncü saniyeye dayanamadı. Sevilmeye alışkın bir adam olmadığı için, bu anın bozulmasından korkmuş olmalı. Sonra sanki yıllardan beri aynı şeyi yapmışlar gibi ifadesiz:

"Buyrun Esma" dedi. Kolunu uzattı. Madam değil, Esma! Bir daha da bu konu üzerine bir kelime edilmedi. Söz kesilmişti. Bir bakışta yıllar geçti. Eyüp Bey Amira'nın kucağındaki bebeği görünce de... Bir şey soracağı yoktu, ama Madam Lilla, kolu Eyüp Bey'in kolunda, gülümsedi:

"Hayat çok garip Eyüp Bey..."

Tıpkı Dar el-Amar'da yaptığı gibi baktı sonra bebeğe. Yaşamayı tercih etmediği bir hayatı bir anda yaşayıp torun sahibi olmuş gibi.

"Buralar nasıl?" dedi Eyüp Bey'e. Eyüp Bey "Radikal İslamcılar Kartaca'yı yakmaya kalktılar" diye cevap verince, dudağını büktü:

"Demek yapılacak işlerimiz var."

Kılıcını sallayacağı gerçek devlere kavuşmuş bir Don Kişot gibi sakindi.

"Dar el-Amar 'Ay Evi' demek, yanlış mı?" diye sorunca ben, kimse cevap vermedi. Amira sadece geçiştirmek için başını evet anlamında salladı hızlı hızlı. Bir çiftlik evinin önünde duruyorduk. Ay'ın, kadınların evi. İçi, sığınmış kadınlarla dolu olduğu için olmalı, ev bir şefkat haresi ile çevriliydi. Her tuğlası çamurdan

köfte yapan kız çocuklarının özeniyle ellerde şekillendirilmiş, bir evcilik oyunu için masal evi kuran başka kız çocukları tarafından düşünüle düşünüle bitiştirilmiş kadar şekerlemeliydi ev. Bahçesi büyük değildi, ama küçük ve alçak tahta çitlerle birbirinden ayrılmış alanlarda sebzeler dikilmişti ve çilek. Toprağın küçük, kırmızı şakaları gibi görünüyordu çilekler. Bahçe öyle incelikliydi ki insan adımlarını küçültmek, parmak uçlarında yürümek istiyordu.

Amira, ben ve Madam Lilla arabadan çıkıp yürümeye başladık eve doğru, Maryam yere çakılıp kaldı. Maryam arabanın yanında duruyor. Madam Lilla dönüp arkasına baktı. Ağır ağır Maryam'e yaklaştı, başı önde. Gelip Maryam'in tam karşısında durdu. Konuşmadı. Bekledi. Maryam'in kalbi öyle şiddetli atıyor olmalıydı ki göğüs kafesi sarsıntıdan içe çöküyordu. Madam Lilla kalbin durulmasını bekledi. Maryam ile birlikte. Ses çıkarmadan. Sonra kolunu uzattı ve şöyle dedi:

"Biliyorsun, yalnız başıma yapamam."

Maryam'in göğsünde biriken gerilim gülmeye benzer bir hıçkırık olarak çıktı dışarı. Madam Lilla'nın koluna girdi. Maryam, Madam Lilla'dan daha ihtiyar görünüyordu. Önden gidip kapıyı çaldılar. Maryam kapının pervazına elini dayadı. Kapıyı ufak tefek, ihtiyar bir Filipinli kadın açtı. O kadar ihtiyar ve o kadar ufak tefekti ki şaşırırken ölebilirdi. Maryam'i gördü, sessiz bir çığlık attı. Kollarını uzattı. Maryam'in uzun, ince gövdesi hızla küçüldü ve kadının göğsüne sığdı. Onun omzunun üzerinden bize bakıyordu kadın. Ağlıyordu. Üç kere "Hoş geldin" dedi. Her birinin başka bir anlamı vardı. Her biri uzun birer cümleydi:

"Geleceğini biliyordum, beni hayal kırıklığına uğratmadın... Bebeğini almaya gelmekle çok iyi ettin... Korkma, geçmişten bahsetmeyeceğiz."

Maryam, kendini ihtiyarın göğsünden çıkarıp doğrulurken gözleri ıslak gülerek bize dönüp "Dadım" dedi. Kadın bir tek Madam'ın elini sıktı iki eliyle. Her birimize teşekkürle baktı,

Maryam'i buraya getirdiğimiz için olmalı. Sonra Maryam'i iki kolundan tuttu, gururla baktı ve sadece şunu söyledi:

"Uyuyor..."

Sonra Maryam'in koluna girdi kadın. Bize baktı, "Takip edin" anlamında. Kapalı duran bir kapının önüne geldik. Maryam durdu. Madam Lilla, derhal arkasına geçti. Sırtının tam ortasına avucunu koydu. Ancak o zaman Maryam kapı koluna uzandı. Kapı açıldığında içeriden bebek uykusunun ışığı çıktı. Maryam, hayal kırıklığından habersiz bir kız çocuğu gibi gülüyordu. Madam Lilla Maryam'in sırtındaki avucunu hiç çekmedi. Bambaşka bir hayat yaşamıştı ama şimdi Maryam'in bebeğine bakarken sanki yakalanmaktan korktuğu bir zaafa teslim olmuş gibiydi. Amira en afacan sesiyle "Uyandıralım" dedi ve bebeği ilk o kucağına aldı. Maryam'in henüz bir kucağı yoktu. Maryam eksiklendi, korktu. Madam Lilla avucu hâlâ onun sırtında "Merak etme" dedi, "merak etme. Her şeyi hallederiz."

Madam Lilla'nın yüzünü ilk kez öyle gördüm. Gevşeyerek olduğu yaşa geldi yüzü. Olduğu yaşı kabul etti. Demini aldı. Demini sevdi.

Eyüp Bey Tunus'ta havaalanına bizi karşılamaya geldiğinde Madam Lilla'daki başkalığı kesinlikle fark etmişti. Zaten bu yüzden olmalı, o günden sonra tek gözle olunabilecek kadar neşeliydi. Arada bir espri bile yapmaya çalışıyordu. Hiç komik değillerdi ama kendisi hep gülüyordu söylediği şeylere. Biz de anlayış gösteriyorduk. Deli gibi çalışıyordu. Ama daha önemlisi, daha önce hiç böyle bir şey yapmamış olmasına rağmen, dans okulunun tabelasını kendisi yapmayı teklif etti. Amira kabul etti. Böylece yağlıboyayla boyamaya başladı harfleri:

Düğümlere Üfleyen Kadınlar Dans Okulu

İşte o eflatun vakti, kuşlar yasemin ağacında gevezelik ederken kenarda kuruyan tabela buydu. Siyam yavrusunun ayaklarının etrafında dolanmadığı zaman gidip gidip kokladığı, her seferinde kokusundan kaçtığı tabela buydu. Madam Lilla dalları budarken etrafına yağan yasemin çiçeği yağmuru biraz da tabelanın üzerine düşüyordu. Elbette hızla sıkıldı Madam. Makasa, Eyüp Bey'e, yasemine, bu sıradan işlerle uğraşmaya sinirlendi ve bıraktı makası. Beni gördü, iki kişilik salıncakta durduğumu, önümdeki kâğıtları, elimde bir kalem tuttuğumu. Kafasından bir şeyler geçtiği belliydi. Yanıma geldi. "Yazıyor musun?" diye sordu. "Yok" dedim, "şimdilik yok bir şey."

"Yazacaksın" dedi, "biliyorum."

Öyle baktım, bir şey demedim.

Yukarıda Maryam, Amira'ya bir odadan bir odaya bağırarak soruyordu:

"Sen ne zaman değiştirdin çocuğun altını? Ne zaman süt vermiştik biz buna?"

Amira kahkaha atarak cevap veriyordu.

Bir an Maryam ve Amira'nın bir kadının erkek ve kadın yarısı olduklarını, aslında tek bir kadın olduklarını düşündüm. Önümde duran Madam Lilla ise...

"Jezim Anwar'a ne yaptığımızı yazma" dedi Madam. Yanıma oturdu. "Olan oldu zaten. Hepiniz için yaptığımı... Anlıyor musun?"

Yanıma oturdu, salıncağa. Omzuma attı elini. Eriyip göğsüne yasladım başımı. Elini pıt pıt omzuma vurdu, beceriksiz bir şefkat girişimi olarak:

"Sen nasılsa yazarken o herife iyi bir son uydurursun..."

O herife o yüzden böyle bir son uydurdum sonradan. Nihayet Maryam, Amira ve Madam Lilla bir hikâyeden fazlasıydı. Roman kahramanlarından daha kıymetli. Son mektupları, son yazıtlarını da yazmadım bu yüzden. Yediye tamamlamadan bıraktım hikâyelerini. Olduğu gibi. Olması gerektiği gibi.

Maryam ve Amira, içeceğimiz yasemin rakısı için mutfakta bardak arıyor, camlar tıngırdıyordu. Ben Madam Lilla'nın göğsünde duruyordum. Maryam bardaklardan birini düşürüp küfretti, Amira gülüyordu. Bebek uyandı. Amira beyaz bir elbise giymiş, yalınayak bize doğru yürüyordu. Durdu, eğildi, saçını kulağının arkasına attı, sevindi:

"Mor bir böcek var, muhteşem. Gördünüz mü?!" Biz, Madam Lilla ve ben, kıpırdamadık. Belki de Madam Lilla nefesini kirpiklerime bir dua gibi üflediğini biliyordu. İstanbul bileti ve kaderimi seçmek gözüme ilk kez o zaman iyiye alamet gibi göründü. Madam Lilla'nın hepimiz için ne yaptığını da ilk kez o zaman anladım. Tanrı bizi sevmese bile cesur bir anne bize yetebilirdi...

Yola bunun için çıkılmamıştı belki ama yolun vardığı bahçe burasıydı. Nihayet, yola çıkmaya karar verir insan, nereye varacağına değil. Bir yol hikâyesi yazmaya karar verdiğinizde de sonunu muhakkak yol yazar. *Şimdi başımızdan geçenleri hatırlayınca olanlara inanmakta zorluk çekiyor olmam umarım bu yol hikâyesini okurken sizi etkilemez.*

"Amira, bize kadınları nasıl seveceğimizi anlatan bir kitap lazım. Yoksa hep böyle şapşal ve kavruk kalacağız. Bize kadınların nefesini genişletecek, o nefesin rüzgârına yelken açmamızı öğretecek bir kitap lazım. Yoksa biz ne kadar sevilsek tamir olmayız."

Bir kadının kalbini fena kırmış bir adam...
O adamı öldürmek için çölü geçmeyi göze almış dört kadın... Düğümlere Üfleyen Kadınlar bu yolculuğun romanı. Ne kadar sevilse de tamir olmayan o yaralı coğrafyada, Ortadoğu'da geçiyor. Saraylar devrilip meydanlar dolarken sorular kalıyor geriye. Her yola en az bir soruyla çıkılır çünkü: **Bir kadın ya da bir ülke nasıl sevilir sahiden?**

09193
AEH

EVEREST

786051 416069